ULAŞAN VE ERİŞEN
TÜRKİYE

Ulaşan ve Erişen Türkiye

2021

www.uab.gov.tr

“Ekonomik hayatın faaliyet ve canlılığı; ancak **ulaştırma vasıtalarının, yolların, trenlerin, limanların durumu ve derecesiyle orantılıdır.**”

“Kalkınmanın temel unsuru olarak **ulaştırma yatırımlarında ne kadar iyi bir noktaya gelirsek, ülkemizin büyümesinin ve güçlenmesinin önünü de o denli açmış oluruz.** Bunun için ulaştırma ve altyapı yatırımlarını kesintisiz olarak sürdürmekte kararlıyız.”

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

DİJİTALLEŞME, MOBİLİTE, LOJİSTİK ÜS TÜRKİYE

Ulaştırma ve haberleşme yatırımları hayatın her alanını doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Ülkelerin gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyleri ulaştırma ve haberleşme altyapılarının sağlamlığı ve sürdürülebilirliğiyle doğru orantılıdır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bu alanlarda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde son 19 yılda yaptığı yatırımlar, ortaya koyduğu vizyon ve hayata geçirdiği devasa projelerle Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma hamlesinin önünü açmıştır. Bu sayede ülkemiz dünya liginde üst sıralara tırmanmayı başarmıştır. Bölgesinde lider, dünyada söz sahibi ülkeler arasındaki yerini almıştır.

Sürdürülebilir kalkınma, gerçekçi ve vizyoner hedefler ortaya koymakla mümkündür. Bakanlığımız, ülkemizin altyapısını güçlendirmek için yeni yatırımlar yaparak yoluna devam edecektir.

Son 19 yılda ortaya koyduğumuz performans sayesinde insan, yük ve veri mobilitesi alabildiğine artmıştır. Artan mobilite lojistik ihtiyaçların katlanmasına yol açmıştır. Lojistik ihtiyaçlar arttıkça da daha fazla dijitalleşme ihtiyacı doğurmaktadır.

Bu nedenle daha çevreci, daha teknolojik, daha yenilikçi projelerin hayata geçirilmesi zorunludur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı; Türkiye'nin önünü açacak, dünya liginde tepelere çıkmasını sağlayacak, 2035 ve 2053 vizyonlarının gerçekleşmesine yardımcı olacak yeni projeler üretmeye devam edecektir.

Yeni mottomuz "Her alanda maksimum dijitalleşme, sağlıklı ve konforlu mobilite, lojistik üs Türkiye"dir.

Bu amaçla her zamankinden daha fazla, her zamankinden daha sıkı çalışmaya devam edeceğiz.

Yenilikçi; yeni nesil demokrasinin en önemli unsurlarından olan yönetişim ilkesine uygun; ülkemizin, bölgemizin ve dolayısıyla dünyanın ihtiyaç duyduğu ulaştırma ve haberleşme yatırımları yapmayı sürdüreceğiz.

Adil Karaismailoğlu
Ulaştırma ve Altyapı Bakanı

İçindekiler

Karayolu 16

Demiryolu 162

Havayolu 284

Denizyolu 356

Haberleşme 444

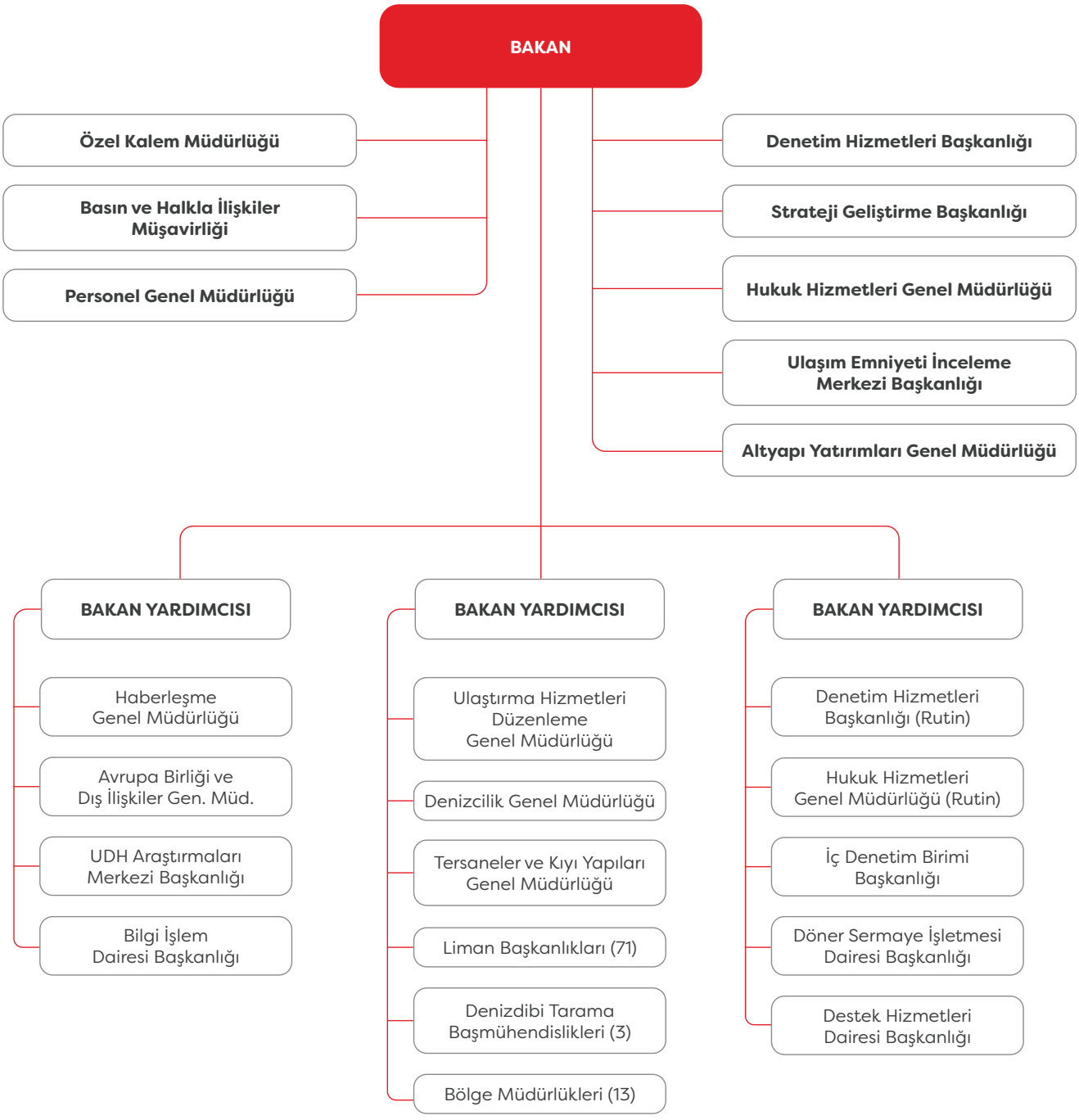
→ Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler 574

→ Bütçe Ödenekleri ve Gerçekleşmeleri 591

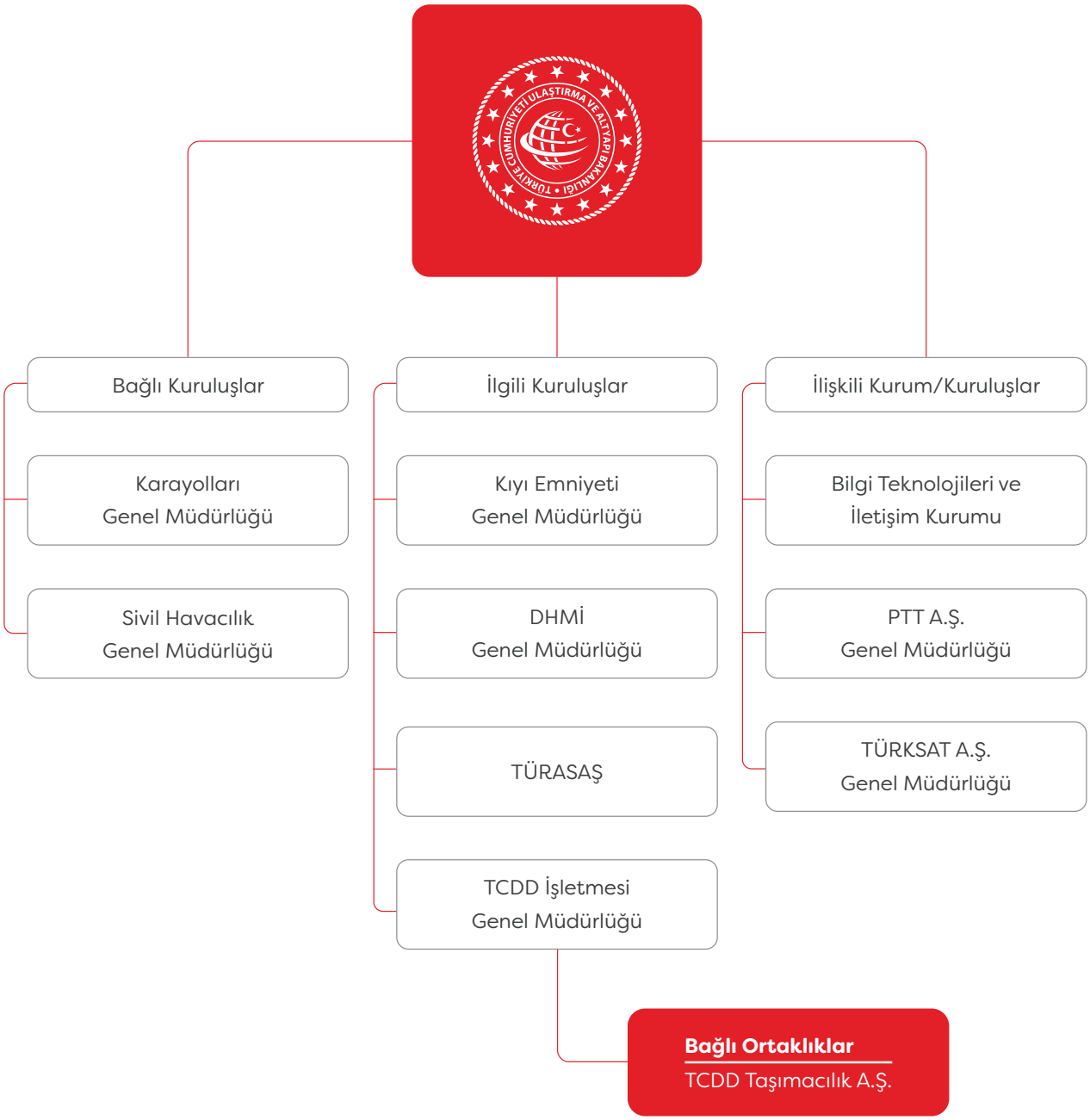
→ Personel 594

Organizasyon Şeması

Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar

TÜRKİYE 2023 VE 2053 HEDEFLERİNE DOĞRU İLERLERKEN **ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME**

Birlikte ve uyum içinde gelişim, sistematiğin en önemli unsurlarıdır. Çünkü sistem; inovasyonu, etkileşimli bir ilerlemeyi ve beraber hareket etmeyi gerektirir.
Ülkemizin son 19 yılda ürettiği her değer ve her pratik, kalkınmanın önünü açan sistemin parçalarıdır.
Ulaştırma ve haberleşme yatırımları ise buna en önemli katkıyı sunan unsurların başında gelmektedir.
Ulaştırma ve haberleşme yatırımları hayata dair her alanı doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Bu alanlarda gelişmeyi ve geliştirmeyi sağlamak sürdürülebilir kalkınmanın önünü açma anlamı taşımaktadır.

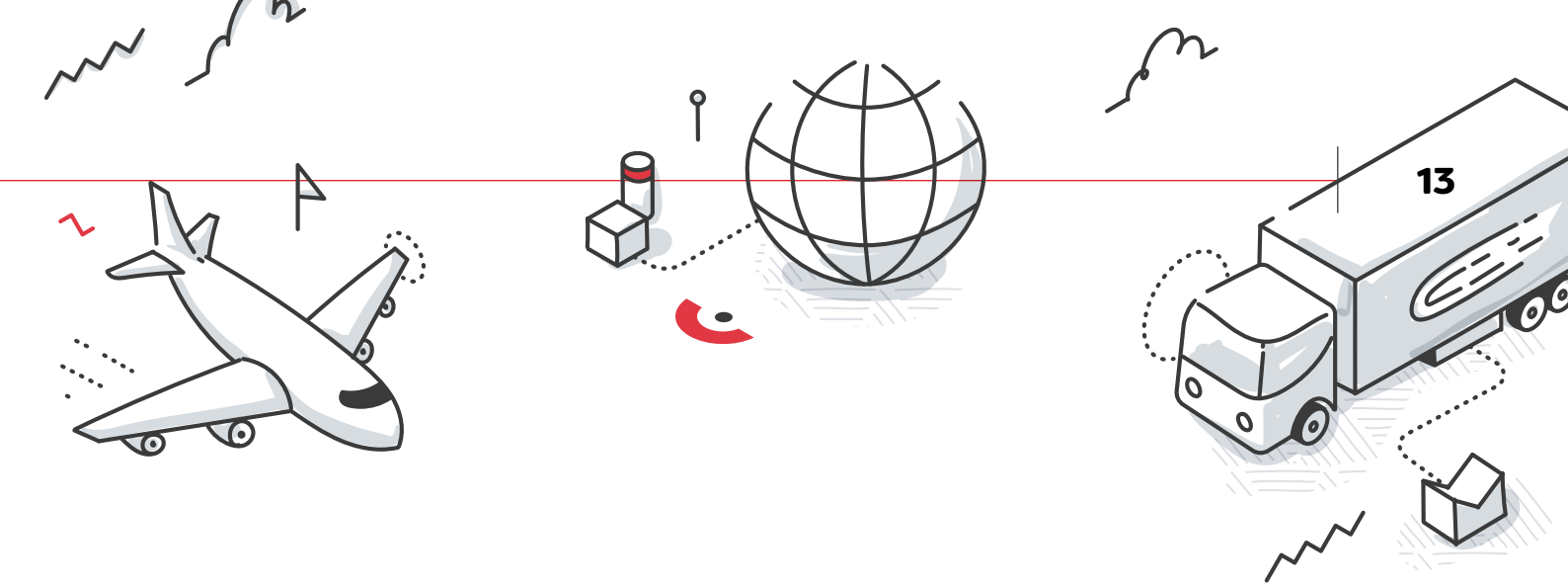
Türkiye, 2023 ve 2053 hedeflerini ortaya koyabilen vizyona sahip bir ülke konumuna yükselmiştir. Yeni hedefler, yeni vizyonlar ve yeni projeler ortaya koymak dünya ligindeki yerimizi sağlamlaştırmak açısından elzemdir.

Ulaştırma ve haberleşme sektörleri; yalnızca vatandaşlarımıza kaliteli, konforlu ve güvenli bir ulaşım ve hızlı bir erişim sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda ekonomiye yaptığı katkılarla vatandaşlarımızın refah seviyesinin arttırılmasını temin etmektedir.
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2003-2020 yılları arasında Türkiye'de ulaştırma ve haberleşme altyapısına KÖİ dahil 169,2 milyar Dolar yatırım yapmıştır.
Yapılan bu yatırımların;
Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'ya etkisi 409,7 milyar Dolar,
Üretime etkisi 869 milyar Dolar,
İstihdama etkisi yıllık ortalama 705 bin kişidir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılan yatırımlar sayesinde;
Yıllık 2,8 milyar Dolar zaman,
1,2 milyar Dolar yakıt,
20 milyon Dolar değerinde kâğıt tasarrufu yapılmıştır.
10,3 milyon Dolar değerinde karbondioksit salımı tasarrufu cabasıdır.
Ayrıca işlemlerde kamu personelinin harcadığı zamanın azalması sonucunda personel üretkenliğinde 1,8 milyar Dolar tasarruf sağlanmıştır.
Sağlanan tasarrufların toplam değeri 13,4 milyar Dolar'dır.
Güvenli ulaşım altyapıları ile ölümlü kazaların azalması sayesinde de 12 bin 353 hayat kurtarılmıştır.

Dünyanın en derin batırma tüp tüneli vasıtasıyla Asya ile Avrupa'yı denizin altından birleştiren Marmaray'ı ile Dünyada deniz altından geçen ilk iki katlı karayolu tüneli olma özelliğini taşıyan Avrasya'sı ile
Transit taşımacılıkta hayati öneme sahip Yavuz Sultan Selim Köprüsü'yle,
Dünyanın en büyük orta açıklıklı asma köprüleri arasında 4. sırada yer alan Osmangazi Köprüsü ile,
Üzerinde bulunduğu boğazın ilk ve ayak açıklığı ile dünyanın en büyük köprüsü olan 1915 Çanakkale'si ile
Tüm etapları tamamlandığında yılda 200 milyon yolcuya kadar kapasiteyle dünyanın en büyük havalimanlarından biri olarak hizmet verecek olan İstanbul Havalimanı ile,
Üç denizde inşa edilen büyük limanlarıyla,
Coğrafyamızın saklı potansiyelini ortaya çıkaracak lojistik merkezleriyle,
Modern İpek Demiryolu'nun altın halkası olan Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu'yla,
Doğu batı ve kuzey güney akslarında koridor oluşturacak hızlı ve yüksek hızlı tren hatlarıyla,
uluslararası alanda başarı yakalayan ülkemiz küresel ölçekte ses getiren devasa projelerin altına imza atmıştır.

Son 19 yılda;
Bölünmüş yol ağının 6.101 km'den 28.402 km'ye,
otoyol uzunluğunun 1.714 km'den 3.532 km'ye
Havalimanı sayısının 26'dan 56'ya,

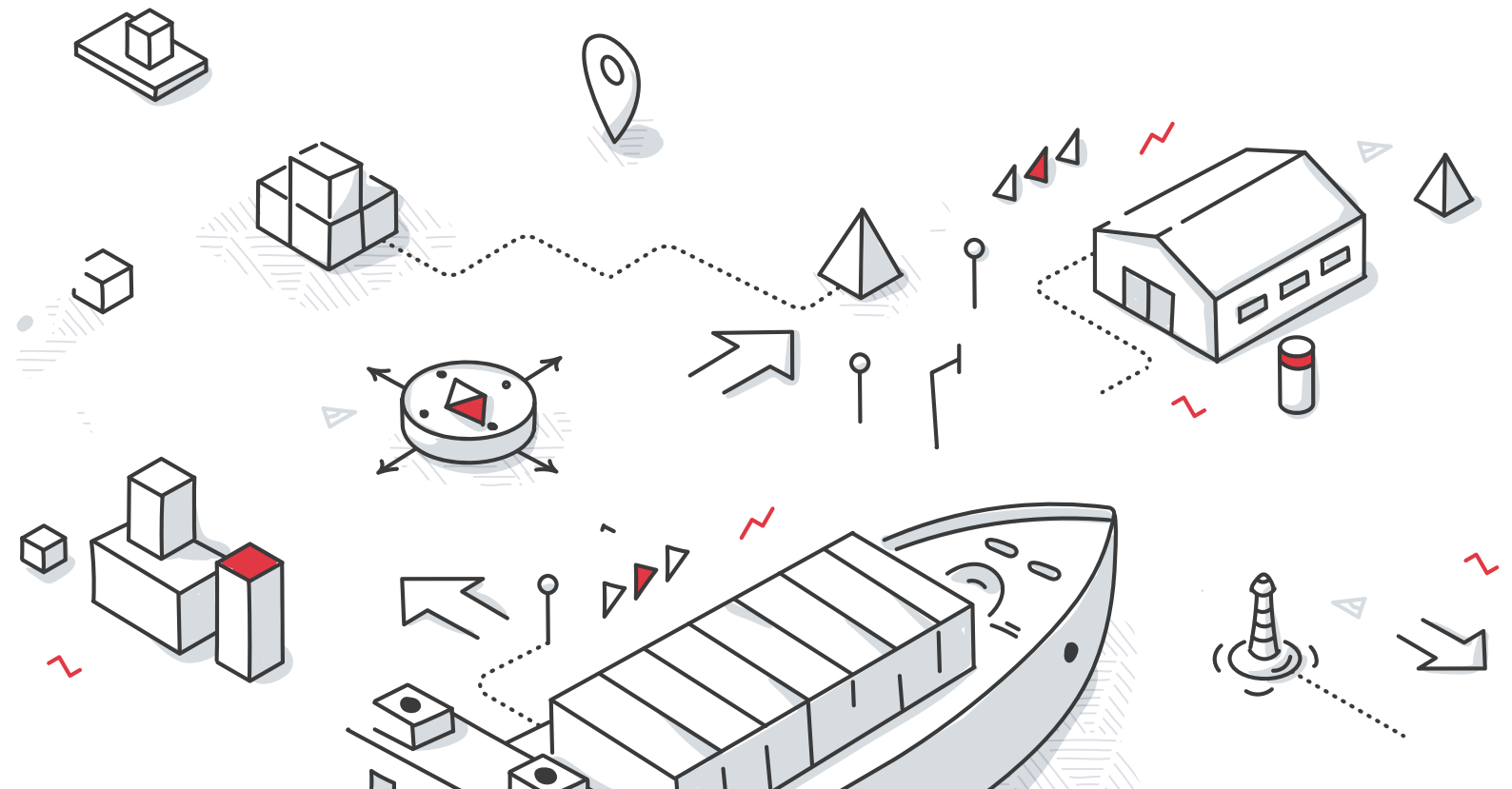

Hızlı demir yolu uzunluğunun sıfırdan 1.213 km'ye
Tersane sayımızın 37'den 84'e,
20 bin olan genişbant internet abone sayısının
85.68 milyona
ve fiber hat uzunluğumuzun 445.390 km'ye çıkarılması
yine aynı büyük amaca hizmet eden altyapı hamleleridir.

Bu hamlelerle birlikte;
Karayolu ağımızdaki taşıt hareketliliği yaklaşık 6 kat,
yük hareketliliği 1,8 kat artmış,
Hava yolu toplam yolcu sayısı 34 milyondan 92 milyona çıkmış,
Hızlı tren ağlarında taşınan toplam yolcu sayısı 59,2 milyona ulaşmış,
Tersane kapasitemiz 550 binden 4,65 milyon DWT'a yükselmiş,
16-74 yaş arası internet kullanım oranı yüzde 19'dan yüzde 79'a çıkmıştır.
Yapılan araştırmalarda milletimizin yüzde 86,5'i ulaştırma ve haberleşme hizmetlerinden memnuniyetini ifade etmektedir.

Ulaştırma ve haberleşme alanlarında bundan önce ortaya koyduğumuz performans sayesinde artan mobilite, her geçen gün büyüyen lojistik ihtiyaçlar ve günümüzün en belirleyici unsuru olan dijitalleşme gereksinimi bizi daha çok çalışmaya ve daha çok proje üretmeye itmektedir.
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı "dijitalleşme, mobilite, lojistik" ekseninde yepyeni projeleri hayata geçirmeye devam edecektir.
Türkiye'nin potansiyelini kullanarak dünya liginde daha da üst sıralara yükselmesine öncülük etmeyi sürdürecektir.
Ülkemizin bölgesinde lider dünyada söz sahibi ülkeler arasındaki yerini pekiştirmesine yardım etmeye devam edecektir.

Türkiye, 2023 ve 2053 hedeflerine doğru ilerlerken; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yeni vizyonlar, yeni hedefler, yeni hamleler doğrultusunda hummalı çalışmalarını sürdürecektir.

01 KARAYOLU

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER

KARAYOLU SEKTÖRÜ

Ulaştırma sistemleri ve hizmetleri modern ekonomilerin ve toplumsal gelişmenin temel öğesidir. 21. yüzyıl dünyasında yeterli ve çağdaş ulaşım hizmeti olmaksızın sosyal ve ekonomik hayatı canlı ve dinamik tutmak mümkün değildir. Bu nedenle ulaşım uygulamalarında; modern teknolojilerle, çağdaş yaklaşım ve politikalar tercih edilerek, yatırımda ve işletmecilikte kaynakların etkin ve verimli kullanılması, mevcut altyapı ve tesislerin kapasitelerinin en üst düzeyde tutulması, çevresel, kentsel, insani ve tarihi değerleri koruyan ve destekleyen, büyük projelerde; toplumdaki her bireyin söz ve karar sahibi olduğu, meslek kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin her aşamada karar süreçlerine katıldığı, yöntem ve teknikler kullanılması artık bir zorunluluk haline gelmiştir.

Devletlerin temel görevi; ekonomik ve toplumsal gelişmenin ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde ulaşım kapasitesini oluşturabilmek, ülke ve toplum çıkarlarına uygun taşıma sistemlerini kurmak ve koordine etmektir. Ulaştırma kendi bünyesinde başlı başına bir ekonomik faaliyet olduğu gibi diğer bütün sektörlerle doğrudan ilişkisi olan ve bu sektörleri olumlu yönde etkileyen önemli bir hizmet sektörüdür. Ulaşım hizmetine olan talep; sosyal, kültürel ve ekonomik aktivitelerin sonucunda oluşur. Ulaşım altyapı ihtiyacı ise bu talebe bağlı olarak gelişir ve büyür. Pazar ekonomilerinin etkisiyle giderek ekonomisi büyüyen ve zenginleşen ülkemizde yolcu ve yük taşıma talebinin güvenli, konforlu ve zamanında karşılanma isteği ön plana çıkmaktadır. Günümüzde hemen her ülke için karayolu, demiryolu, denizyolu, havayolu ve boru hatlarının teknik ve ekonomik açıdan en uygun yerlerde kullanıldığı dengeli, sürdürülebilir ve rasyonel bir ulaştırma sistemine sahip olunmasının önemi büyüktür. Ulaştırma kabiliyet ve kapasitesi ile taşıma maliyetleri; üretim yerinin belirlenmesi ile üretimin ve ticaretin hacmini etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır.

İstanbul İzmir Otoyolu

Küresel pazarlara daha hızlı ve daha ekonomik ulaşan taraf, rekabet üstünlüğünü ele geçirmektedir. Her bölgenin rekabet gücü farklı unsurlara dayanmakla birlikte, bu konuda en önemli unsurun altyapı donanımı ve erişilebilirlik kapasiteleri olduğu muhakkaktır.
Türkiye'de bugün itibariyle oluşan yük ve yolcu taşıma talebi iki kaynaktan beslenmektedir. Bunlar; iç dinamiklerin oluşturduğu kaynak ile Türkiye üzerinden yapılan transit geçişlerin oluşturduğu dış dinamiklerdir. Türkiye; Asya, Avrupa, Kuzey Afrika arasında aktarma merkezi ve köprü konumu itibariyle avantajlı bir duruma sahiptir. Bakanlığımız, son yıllarda ülkemizde tamamlanan ve planlanan ulaştırma altyapı yatırımları ile bir "lojistik merkez" olma iddiasını gerçekleştirme kararlılığındadır.

Karayolu sektöründe; bölünmüş yol yapım çalışmaları, ağır taşıt trafiği yüksek güzergâhların Bitümlü Sıcak Karışım (BSK) kaplamalı hale getirilmesi, trafik güvenliği altyapısı ve denetim hizmetlerinin iyileştirilmesi, kaza kara noktalarının iyileştirilmesi, çevreci yolların yaygınlaşması ve geometrik standartlarının yükseltilmesi için çalışmalarımızı aralıksız sürdürmekteyiz. Böylelikle yeni strateji ve gerçekleştirilen karayolu altyapı yatırımlarımızla yollarımızdaki hizmet seviyesini, seyahat konforunu ve trafik güvenliğini arttırmaktayız.

Son 19 yılda gelişmekte olan ülkelerin yanı sıra gelişmiş ülkelerde de ulaştırma, karayolu ve otomobil egemenliği altındadır. Özellikle yakın çevremizde bulunan Avrupa ülkelerinin ulaştırma türlerinin dağılımı incelendiğinde karayollarındaki yolcu ve yük taşımacılığının diğer modlara göre paylarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Karayolu ulaşımının; noktalar arasında kesintisiz taşımaya imkân vermesi, ayrıca esnek yapısı, hızı ve modlar arası geçişlere uyumlu olması nedeniyle giderek gelişme göstermektedir.

Ülkemizin de yer aldığı birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede, özellikle yük taşımacılığında kara ulaşımının kullanılma oranı ve nüfusa göre hızla artan araç sahipliliğine bağlı olarak yeni yolların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Sürdürülebilir karayolu politikaları çerçevesinde projelerin hayata geçirilmesinin önemi her geçen gün artmaktadır. Bakanlığımız öncülüğünde planlanan ve bir bir hayata kazandırılan projeler ve dev atılımlar, geleceğe emin adımlarla ilerleyen ulaştırma stratejilerimizin en belirgin örnekleridir.

Ülkemizde hızlı kentleşme sürecinde taşıt sahipliğinin hızlı bir artış sürecine girmesi ve dolayısıyla hareketliliğin çoğalması, karayollarındaki taşıt kullanımını da arttırmıştır. 2003-2020 yılları arasında Taşıt-Km değeri toplam %142, Ton-Km değeri %80, Yolcu-Km değeri ise %76 oranında artış göstermiştir. 2003 yılında karayollarını kullanan araçların gerçekleştirdiği 52 milyar taşıt x km değeri ile yük ve yolcu taşımasında, 152 milyar ton x km ve 164 milyar yolcu x km değerleri; 2020 yılında karayollarını kullanan araçların gerçekleştirdiği 126 milyar taşıt x km değeri ile yük ve yolcu taşımasında 273 milyar ton x km ve 289 milyar yolcu x km'ye ulaşılmıştır. Söz konusu değerlerin 2023 yılında 365 milyar ton x km ve 378 milyar yolcu x km değerlerine ulaşması beklenmektedir.

Gelişmiş ülkelerde 1.000 kişiye düşen otomobil sayısının 350-500 ve toplam taşıt sayısının 450-650 olmasına karşılık ülkemizde bu değerler 157 otomobil sayısı olmak üzere toplam taşıt sayısı 282 ile gelişmiş ülkelerin ortalama değerlerinin oldukça altında yer almaktadır. Ülkemizin, gelecek 20 yıl içinde AB27 ortalaması olan 512 otomobil/1000 kişilik otomobil sahiplik düzeyine ulaşacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla bu düzeyinin gerektirdiği karayolu altyapısı gelişiminin de artarak devam etmesi önem arz etmektedir. Son 19 yıldaki amacımız; mevcut yol ağımızın trafik güvenliğini artıracak, taşıt işletme maliyetini düşürecek, ayrıca tüm ülkede yerleşme birimlerine her mevsim ulaşılmasını sağlayacak yolların yapılması olmuştur. Yol ağının genişletilmesi ve standartların seçimine yönelik kararlarda; beklenen trafik artışı yanında bölgesel gelişmeye katkı sağlanacak konfor ve zaman kazancı, trafik güvenliği, iç ve dış turizme getireceği yarar, ulusal güvenlik, diğer ulaşım türleri ile bütünleşme, ulusal ve uluslararası bağlantıların parçası olma gibi bir çok kriter göz önüne alınmıştır. 2003 yılı öncesi mevcut 6.101 km uzunluğundaki bölünmüş yol ağımızla sadece 6 ilimiz birbirine bağlıyken, 2003 yılından itibaren 22.301 km yol yapılarak bölünmüş yol ağımız toplamda 28.402 km'ye ulaşmış ve 77 ilimizin birbiri ile bağlantısı sağlanmıştır.

Büyük ölçekli finansman ihtiyacı olan otoyol projeleri, sağlanan istikrar ve ekonomiye duyulan güven sayesinde Kamu-Özel Sektör İşbirliği modeliyle hayata geçirilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda; ülkemizin en önemli şehirlerinden İstanbul, Bursa ve İzmir'i birbirine bağlayan 426 kilometre uzunluğundaki Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu ve bu proje kapsamındaki 2.682 m uzunluğundaki Osmangazi Köprüsü 04.08.2019 tarihinde trafiğe açılmıştır.

Karayolu geçişinin yanı sıra yüksek hızlı demiryolu geçişine sahip dünyanın en geniş platformlu Yavuz Sultan Selim köprüsünün de yer aldığı 148 km uzunluğundaki Kuzey Marmara Otoyolu projesinin Odayeri-Kurtköy Kesimi, Yavuz Sultan Selim köprüsü ile birlikte trafiğe hizmet vermektedir. Ayrıca toplam 170,2 km uzunluğundaki Kurtköy-Akyazı (Bağlantı Yolları Dahil) Kesimi ve 80,2 km uzunluğundaki Kınalı-Odayeri Kesimi yapım çalışmaları tamamlanarak hizmete açılmıştır. Projenin tüm kesimlerinde otoyol, yüksek geometrik standartlarda ve iki yönlü 4'er şerit olarak tasarlanmıştır.

Ülkemizin en yoğun trafiğinin yaşandığı İstanbul, Sakarya ve Kocaeli güzergahının yüksek standartlı Kuzey Marmara Otoyolu ile bağlanmasıyla Avrupa ile Asya kıtaları arasında doğal köprü konumunda olan ülkemiz kıtalararası taşımacılığın en önemli merkezi haline gelmiştir.

Sakarya'dan Kocaeli'ye, Kocaeli'den İstanbul'a, İstanbul'dan Kınalı'ya, Kınalı'dan yeni inşa edeceğimiz

1915 Çanakkale Boğaz Köprüsü ile Balıkesir'e uzanan otoyollar hayata geçirilecektir. Böylelikle Marmara Bölgesini kesintisiz otoyol ağı ile örmüş olmanın yanı sıra, Avrupa ile Anadolu ve Asya'yı İstanbul Boğaz geçişleri dışında Çanakkale Boğaz Köprüsü ile birbirine bağlayarak yeni ve önemli bir alternatif ulaşım ağını kurmuş olacağız.

İzmir Çevre Yolunun devamı olan Menemen – Aliağa– Çandarlı Otoyolu (95,9 km) İzmir-Çanakkale Devlet Yoluna paralel olarak ilerlemektedir. Aliağa Organize Sanayi Bölgesi batısından geçen otoyol güzergâhı ülkemizin en büyük limanlarından olması planlanan Çandarlı Limanına bağlanarak ayrıca bu limanın otoyol ağına entegrasyonunu sağlayarak İzmir Çandarlı arasında mevcut yollar üzerindeki yoğun ağır vasıta trafiğinde rahatlama sağlamıştır.

Menemen –Aliağa- Çandarlı Otoyolu 22.02.2020 tarihinde resmi tören ile trafiğe açılmıştır.

Ankara-Niğde Otoyolu ile Ankara; Aksaray, Nevşehir ve Niğde üzerinden Akdeniz ve Güneydoğu Bölgesine bağlanmış oldu. Böylece Tuz Gölü ve Kapadokya gibi önemli turizm merkezleri de otoyol bağlantısına kavuşmuştur.

Ankara-Niğde Otoyolu Projesi 3 kesimden oluşmakta olup Ankara-Acıkuyu Kavşağı arası 1. Kesim ve Alayhan Kavşağı-Gölcük Kavşağı arası 3. Kesim yapım çalışmaları tamamlanarak 4 Eylül 2020 tarihinde trafiğe açılmıştır. Acıkuyu Kavşağı- Alayhan Kavşağı arasında kalan 2. Kesimin de (Kırşehir Bağlantı Yolu dahil) bitirilmesiyle otoyolun tamamı 16 Aralık 2020 tarihinde hizmete açılmıştır.

2017 yılında ihalesi yapılan Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolunun 1915 Çanakkale Köprüsünün de dahil olduğu Malkara-Çanakkale kesiminin (101 km) YİD modeli ile yapım çalışmalarına devam edilmekte olup 90 km'si binder seviyesinde tamamlanmıştır. Kalan 11 km ile birlikte 2022 yılında trafiğe açılması hedeflenmektedir. Ayrıca Aydın-Denizli Otoyolu (163 km) ve Kuzey Marmara Otoyolu Başakşehir Nakkaş Kesiminin (45 km) yapım çalışmaları devam etmektedir.

Yap-İşlet-Devret Otoyollarda 2020-2023 Hedef Programında; Mersin (Çeşmeli)- Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolunun (Çeşmeli- Kızkalesi Kesimi)(52 km), Ankara-Kırıkkale- Delice Otoyolu (120 km), Antalya-AlanyaOtoyolu (122 km) ve yer almaktadır.

Ülkemiz düne kadar Doğu-Batı aksında "koridor ülkesi" olarak tanımlanırken, bugün Kuzey-Güney akslarının da yer aldığı "üç kıtanın birleştiği dünyanın en kritik kavşağı" konumuna gelmiştir. Türkiye'nin ulaşım alt yapısını Doğu-Batı aksları yanı sıra Kuzey-Güney akslarını da kapsayacak şekilde yeniden ele alma gereğini gündeme getirmiştir. Doğu–Batı Karayolu Koridorlarındaki 8.524 km uzunluğundaki kesimlerden 7.759 km uzunluğundaki kesimler tamamlanarak trafiğe açılmış olup, 280 km'sinde ihaleli olarak çalışmalara devam edilmektedir. Kalan 485 km'lik yolun ise ihale edilmesi ile ilgili hazırlıklar devam etmektedir. 18 akstan oluşan 12.146 km uzunluğundaki Kuzey-Güney koridorlarının 10.673 %88 km'sinin fiziki ve geometrik iyileştirilmesi tamamlanmıştır. 789 %6 km'de çalışmalar devam etmekte olup 683 %6 km'nin ise ihale edilmesi planlanmaktadır.

Arazi yapıları nedeniyle düşük standartta olup, zorlu bir topografyaya sahip kesimlerde önemli tünel projelerini hayata geçirmekteyiz. Karayolu tünel uzunluğu son 19 yılda 50 km'den 632 kilometreye ulaşmıştır. Devam eden bu çalışmalarımızdan özellikle Kuzey-Güney aksında yer alan bazı önemli tüneller 2021-2023 yılları arasında hizmete açılacaktır. Bu tünellerin başlıcaları; Zigana Tüneli (Trabzon-Gümüşhane), Kop Tüneli (Erzurum-Bayburt), Kırık Tüneli (Rize-Erzurum), Dallıkavak Tüneli (Erzurum-İspir), Ilgar Tüneli (Ardahan-Hanak), Gelibolu-Eceabat Tünelleri (Çanakkale), Alacabel Tüneli (Konya-Antalya), Güzeldere Tüneli (Van-(Hakkari-Yüksekova)Ayrım, Aşık Şenlik Tüneli (Çıldır Aktaş), Sertavul Tüneli (Konya-Karaman), Akdeniz Sahil Yolu Tünelleri, Kahramanmaraş-Kayseri Tünelleri, Karasu Tüneli (Kaynarca-Karasu) tünelleridir. 2021 yılında; Kuzey Marmara Otoyolunda (Kınalı-Odayeri Kesimi) T3 Cebeci Tüneli (2x 3.211

m); Kırkdilim Geçişinde T3 Tüneli (2x1.553 m); Trabzon Aşkale Yolunda Bağışlı-2 Tüneli (1x446 m), Başar Tüneli (2x2.448 m), Kiremitli Yamaç Tüneli (1x208 m); Artvin-Erzurum Devlet Yolunda Bağlar-2 Tüneli (1x 2.088 m), Cankurtaracak Tüneli (1x 2.697 m), Bağlar-1 Tüneli (1x1.543 m); Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T18-19 Tüneli (1x 4.592 m), T16 Tüneli (1x 1.528 m, T42 Tüneli (1x 836 m),T14 Tüneli (1x 1.486 m), T4A Tüneli (1x 232 m), T4 Tüneli (1x 3.837 m), T20 KK-2 Tüneli (1x 359 m), T5 Tüneli ve Rize Güney Çevre Yolu Ayrımı Dağbaşı Küçükçayır Ayrımı Salarha Tüneli (2x 2.958 m) (17 adet) tamamlanmıştır.

2021 yılında 13,7 km uzunluğunda 89 adet köprü, viyadük ve köprülü kavşak tamamlanmıştır. Sağlıkkent Viyadüğü (İstanbul), Kirazpınar Bağlantı Yolu Köprüleri (Kocaeli), Büyükmenderes Köprüsü (Aydın), Saraykent Üstgeçit Köprülü Kavşağı (Ankara), Kızılcahamam Hastanesi Farklı Seviyeli Kavşağı (Ankara), Ankara Çankırı Bölünmüş Yolunda K2 ve K4 Köprülü Kavşakları, Çakmak-1 Köprüsü (Tokat), Beylerderesi Köprüsü (Malatya), Hanımın Çiftliği Köprüsü (Malatya), K4 Köprülü Kavşağı (Şanlıurfa), Sarik Köprüsü (Bitlis), Yargıtay Kavşağı (Ankara), Zarova Köprüsü (Siirt), Hurmalık-1 Tünel Giriş ve Çıkış Köprüleri (Rize), Şilenkar Viyadüğü (Artvin), Ballıca Köprüsü (Trabzon), Gürağaç Köprüsü (Giresun), Çan Köprüsü (Çanakkale) ve Turnaçayırı Köprüsü (Erzincan) 2021 yılında tamamlanan bazı önemli köprülerdir.

Şehir geçişlerindeki karayolları trafiğinin emniyetli ve akıcı bir şekilde şehirlerarası trafiğe katılımını sağlamak üzere yüksek standartlı çevre yolları yapımına hızla devam edilmektedir. Son 19 yılda çoğunluğu bitümlü sıcak karışım kaplamalı bölünmüş yol olmak üzere 1.811 km çevreyolu tamamlanmış, 825 km'de çalışmalar devam etmekte ve 1.127 km'lik kesimde çalışmalarımız planlama aşamasındadır. Çevreyollarıyla lokal trafik ile yerel trafiğinin birbirinden ayırarak kent merkezlerindeki trafik yoğunluğunu rahatlatıyor ve kesintisiz akım oluşturarak , akaryakıt ve zamandan elde edilen tasarrufla birlikte trafik güvenliğine de katkı sağlıyoruz. Bakanlığımızın sorumluluğu altındaki yol ağı 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla 3.532 km (%5) otoyol, 30.970 km (%45) devlet yolu ve 34.095 km (%50) il yolu olmak üzere toplam 68.597 km yol ağı bulunmaktadır. Bu yol ağımızın 28.402 km'si diğer bir ifadeyle %41,4'ü bölünmüş yol olarak hizmet vermektedir. Üstyapı kaplaması olarak incelediğimizde 37.227 km'si sathi kaplama (SK), 28.637 km'si bitümlü sıcak karışım (BSK) kaplama olup 2.733 km'si ise diğer (Parke, Stabilize, Toprak, vb.) kaplamalardır.

Son 19 yılda yapılan 22.301 km bölünmüş yolun, küresel finans krizinin bütün dünyayı etkileyen bir dönemde gerçekleşmesi; Türkiye'nin kriz sonrasında mukayeseli avantajlarının değiştiğini kavrayarak, yatırımlarını ulaştırma, altyapı ve enerji sektörlerine yöneltmesi sonucunda tezahür etmiş bulunmakta ve bu akıllı stratejinin sonuçları olumlu etkilerle izlenmektedir. Ekonomik istikrarı yakalayıp bu uzun soluklu sürece kendini alıştırma gayretindeyken, diğer yandan da hizmet üretme imkânlarını geliştirmede karşılaşılan güçlükleri gidermeye daha fazla akıl yormamız gerektiğini çok iyi bilmekteyiz. Çünkü aktif istihdam politikaları; geniş anlamıyla ekonomik gelişmeyle birlikte aynı zamanda eşitliği ve sosyal güvenliği sağlamak amaçlarına da yönelik olduğundan, refah devletinin önemli bir unsurudur. Bakanlığımız 2021 yılında yol çalışmalarında 1.718 adet iş yerinde 67.816 çalışan bulunmaktadır. 26.498 kişi Karayolları personeli ile birlikte toplam 95.027 personel doğrudan istihdam edilmektedir.

Karayolu altyapı hizmetlerinin gelişim süreci yıllar bazında ve Bakanlığımızın faaliyetleri kapsamında incelendiğinde, ülkenin ekonomik kalkınması ve refahın gelişimi ile karayolu altyapısı politikalarının gelişimlerine bakıldığında; 1923- 1950 Erişebilirlik, 1950-1960 Yaz-Kış Geçit Veren Yollar Yapımı, 1960 1970 Asfalt Sathi Kaplama, 1970-1980 Bitümlü Sıcak Karışım Kaplama (BSK), 1985 sonrası Otoyol Yapım, Acil Eylem Planı kapsamında Bölünmüş Yolların yapımı, Akıllı Yollar, süreci devamında 2012-2023 YİD Projeleri ile devam etmektedir.

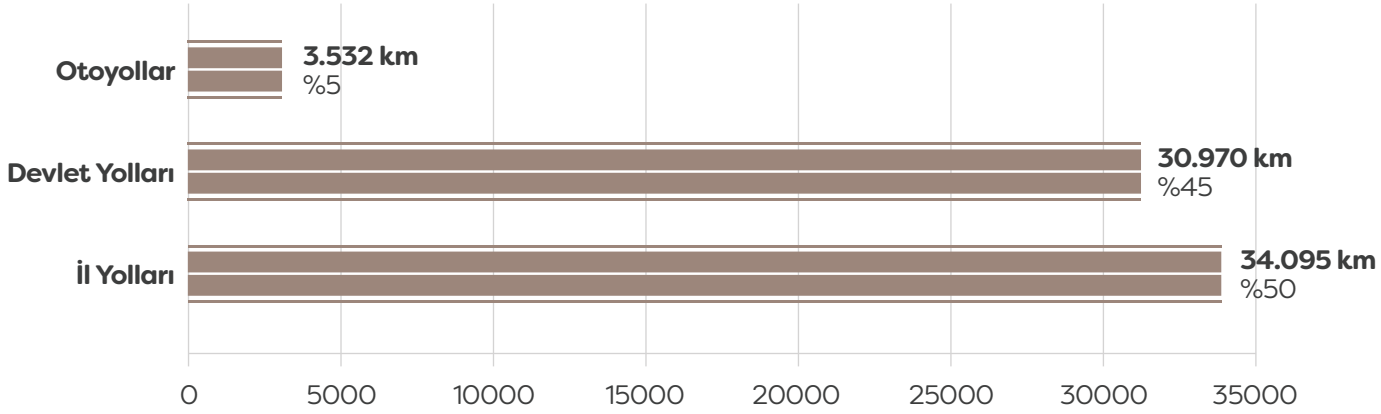

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

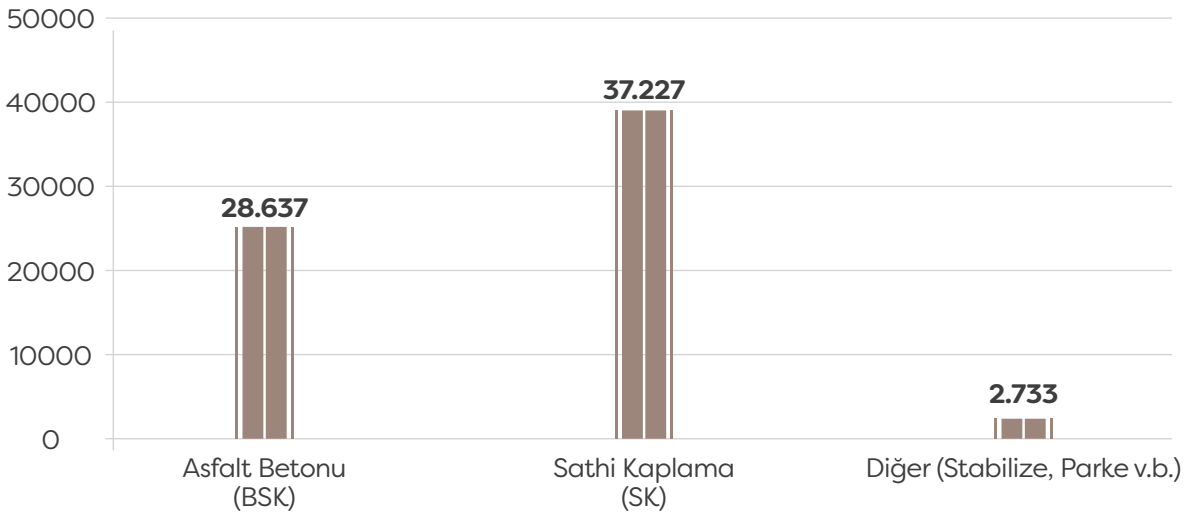
Yol Ağı Durumu (68.597 km)

Bugün Bakanlığımızın karayolları ağında 3.532 km otoyol, 30.970 km devlet yolu ve 34.095 km il yolu olmak üzere toplam 68.597 km yol bulunmaktadır (Grafik 1). Bu yol ağının 28.402 km'si bölünmüş yoldur.

Grafik 1 - Yol Ağı Durumu (km)

Grafik 2 - Üst Yapı Satıh Durumu (Km)

Bölünmüş Yolların Satıh Durumu (28.402 km)

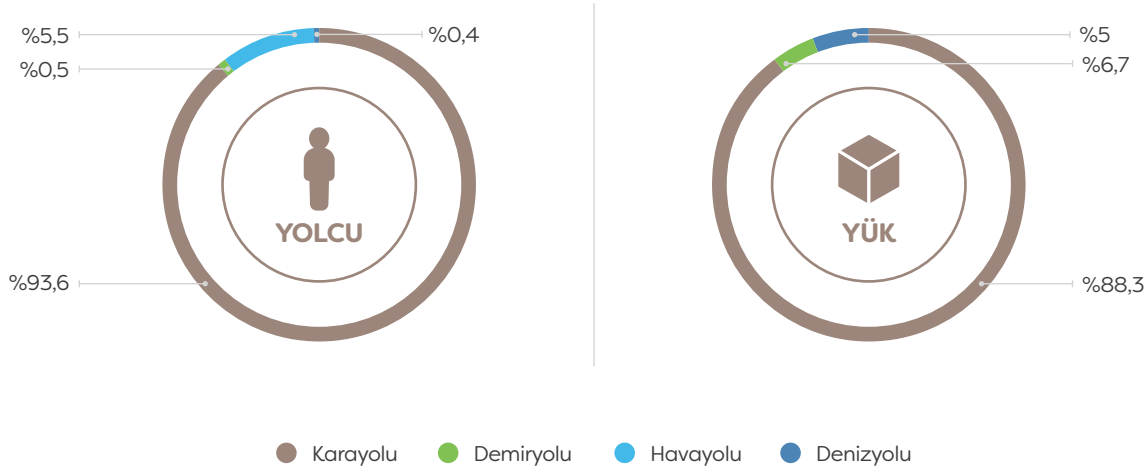
Tablo 1 - Bölünmüş Yolların Satıh Durumu

BÖLÜNMÜŞ YOL	BSK (km)	SK (km)	TOPLAM (km)
2002 SONU	3,890	2.211	6.101
2003-2021	8.011	14.290	22.301
TOPLAM	**11.901**	**16.501**	**28.402**

Karayolu Sistemi

Ülkemizde yolcu ve yük taşımacılığında en fazla tercih edilen ulaşım türü karayolu olup, 2020 yılı itibarıyla yurtiçi yolcu taşımacılığının 88.3'ü ve yük taşımacılığının 93,6'sı karayolu ile yapılmaktadır **(Grafik 3).**

Grafik 3 - Türkiye'de Ulaşım Türlerine Göre Yurtiçi Yolcu ve Yük Taşıma Oranları

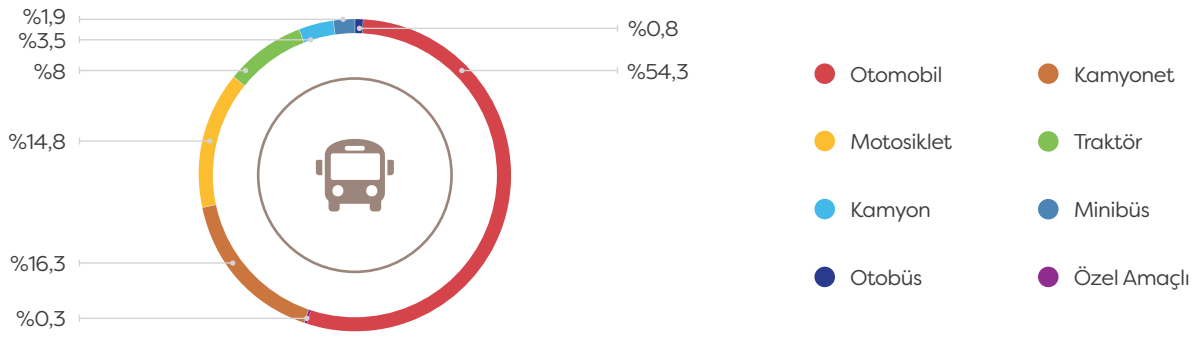

Karayolları ile 2020 yılında yapılan yük taşımacılığı 273 milyar ton-km'ye, yolcu taşımacılığı 289 milyar yolcu-km'ye ve gerçekleşen toplam yol kullanımı 126 milyar taşıt-km'ye ulaşmıştır.

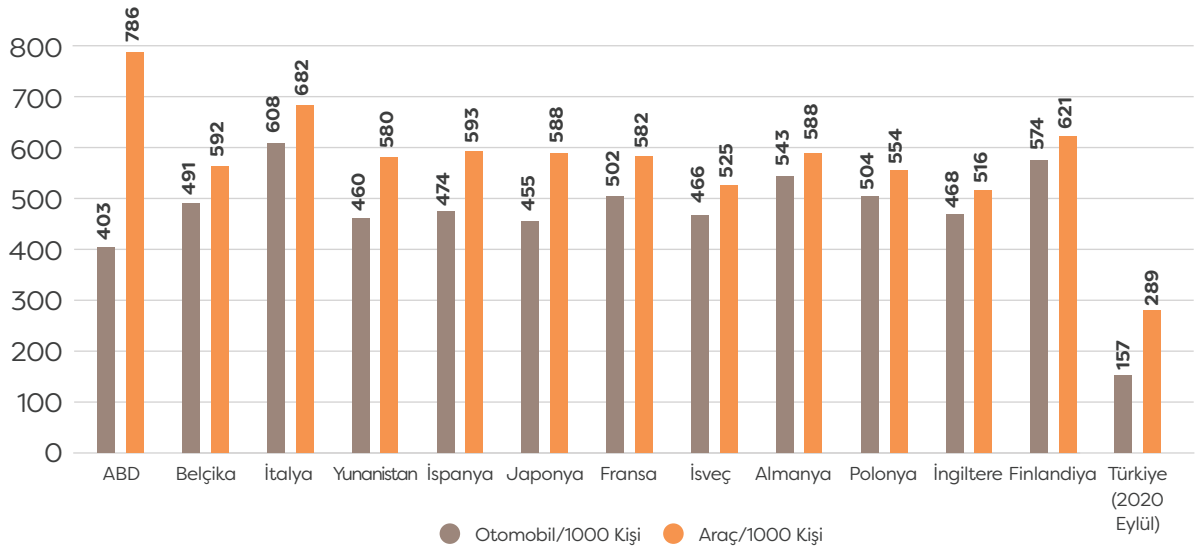
2003-2020 yılları arasında taşıt-km değeri toplam%142, ton-km değeri %80 ve yolcu-km değeri %76'lık bir artış göstermiştir.

Ülkemizdeki ekonomik kalkınmanın ve refahın artmasına paralel olarak son yıllarda araç sahipliği ve yollarımızdaki trafik hacmi de artmaktadır.Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ülkemizdeki Motorlu Kara Taşıtları sayısı; 2003 yılında 8.903.843 olup 2021 Eylül sonu itibarıyla 25.022.960 adede ulaşmış ve taşıt sayısı son 19 yılda yaklaşık %181 artmıştır. (25.022.960 adet taşıtın 13.591.103 adedini yani %54,3'ünü otomobiller oluşturmaktadır). 1000 kişiye düşen otomobil sayısı 157 düzeyindedir.

Grafik 4 - Taşıt Sayıları (2021 Eylül Ayı İtibariyle)

Grafik 5 - Bazı Ülkelerde 1.000 Kişiye Düşen Otomobil ve Taşıt Sayısı

Gelişmiş ülkelerde 1.000 kişiye düşen otomobil sayısının 500'ler seviyesinde ve toplam taşıt sayısının 650'ler seviyesinde olmasına karşılık ülkemizde bu değerler otomobil sayısı için 157 ve toplam taşıt sayısı 289 ile gelişmiş ülkelerin ortalama değerlerinin oldukça altında yer almaktadır. Buradan da görüleceği gibi otomobil sahipliliğinin ekonomik gelişmelere bağlı olarak çok daha üst seviyelere yükseleceği gerçeğiyle karayolu altyapımızın daha fazla geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Ülkemizde taşıt sahipliliğinin son on altı yılda %100'ün üzerinde artması, yolcu ve yük taşımacılığında önemli artışları beraberinde getirmiştir. Karayolu ile yapılan yolcu ve yük taşımacılığı önümüzdeki yıllarda da artmaya devam edecektir.

YIL	TAŞIT x KM (Milyar)		TON x KM (Milyar)		YOLCU x KM (Milyar)	
2003	52		152		164	
2020	126	%142	273	%80	289	%76
2023	172	%36	365	%34	378	%31

TRAFİK HACMİ (Milyar Taşıt - Km) (2003)

6,7
Otoyol

45,6
Devlet ve İl Yolları

52,3
Toplam

TRAFİK HACMİ (Milyar Taşıt - Km) (2020)

23,3 Otoyol	↑ **248**
102,7 Devlet ve İl Yolları	↑ **125**
126 Toplam	↑ **142**

2003

Harita 1 - Trafik Hacim Artışı

2020

PROJE VE FAALİYETLER

Yetki Belgesi Faaliyetleri

2003 yılı başı itibariyle sektörün belirli bir alanına mahsus 4.176 adet yetki belgesi düzenlenmişken, Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında faaliyette bulunanlara, 27 Ekim 2021 tarihi itibariyle 514.298 adet yetki belgesi düzenlenmiştir. **(Tablo 2)**.

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Sektör, mali ve mesleki yeterlilik ile mesleki itibar çerçevesinde kayıt altına alındı.
- Hizmet sunanlar ile hizmetten yararlananların hak ve yükümlülükleri belirlenerek, yasal boşluğa son verildi.
- Sektöre girişler kontrol altına alınarak atıl kapasite azaltıldı.
- Sektörde tekelleşme önlenerek rekabet ortamı sağlandı.
- Sektörde çalışanların uzmanlaşması ve bu sayede kurumsallaşmanın teşviki ile sektörde gelişme sağlandı.
- Sektörde tekelleşme önlenerek rekabet ortamı sağlandı.
- Vatandaşa sunulan hizmetin kalitesi artırıldı.

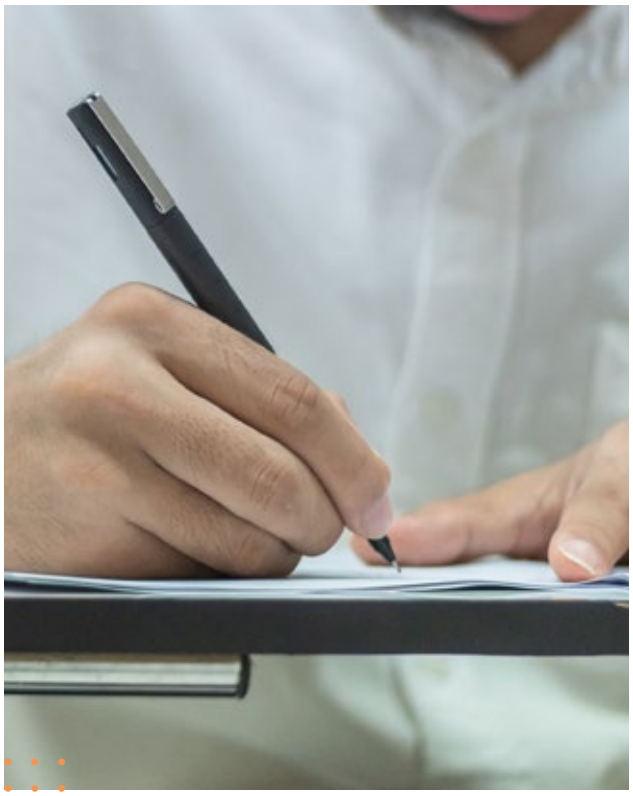
BELGE TÜRÜ	VERİLEN BELGE SAYISI
A TÜRÜ TOPLAM	401
B TÜRÜ TOPLAM	462
C TÜRÜ TOPLAM	4.076
D TÜRÜ TOPLAM	26.759
F TÜRÜ TOPLAM	2.736
G TÜRÜ TOPLAM	2.752
H TÜRÜ TOPLAM	1.489
L TÜRÜ TOPLAM	393
M TÜRÜ TOPLAM	47
N TÜRÜ TOPLAM	193
P TÜRÜ TOPLAM	316
T TÜRÜ TOPLAM	306
K TÜRÜ TOPLAM	474.634
GENEL TOPLAM	**514.298**

Tablo 2 - Düzenlenen Yetki Belgesi Sayıları (28.10.2021 itibarıyla)

MESLEKİ YETERLİLİK

2003 yılına kadar herhangi bir eğitime tabi olmadan ticari taşımacılık faaliyetlerinde bulunabilen işletme sahiplerine ve şoförlere Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği ile mesleki yeterlilik eğitimi alma zorunluluğu getirilmiş ve bu yönetmelik kapsamında mesleki yeterlilik eğitimi vermek üzere 31.12.2016 tarihine kadar 399 adet eğitim merkezi Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir. Karayolu Taşıma Kanunu Kapsamında Yapılan Mesleki Yeterlilik Eğitimi ve Sınav işlemleri 27/10/2016 tarihli protokol ile Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir.

Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımızca düzenlenen Mesleki Yeterlilik Belgelerinin verilmesi hizmetleri günümüz teknolojik imkanları göz önünde bulundurularak vatandaşlarımıza daha hızlı bir şekilde hizmet sunabilmesi amacıyla 07.01.2018 tarihinden itibaren E-Devlet kapısı üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Buna göre, 07.01.2018-26.10.2021 tarihleri arasında 1.599.724 adedi muafiyet kapsamında 621.571 adedi ise mesleki yeterlilik sınavını kazanmak suretiyle toplamda 2.221.295 adet belge E-devlet sistemi üzerinden düzenlenmiştir. 01.01.2021 - 26.10.2021 tarihleri arasında 291.160 belge düzenlenerek, bu süreçte belge sahiplerince 9.025.690 TL belge ücreti ödenmiştir.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan Covid-19 salgın hastalığının taşımacılık sektöründe meydana getirdiği olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi ve artan ticaret hacmi ile beraber sektörde oluşan mesleki yeterlilik belgeli sürücü ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla; Karayolu Taşıma Yönetmeliği ile Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği'nde bulunan karayoluyla ticari amaçlı yük ve yolcu taşımacılığı yapan sürücülerin SRC türü mesleki yeterlilik belgeleri ile çalışabilecekleri sürelere ilişkin 66 olan yaş sınırı;

Geçerli Sürücü Sağlık Raporu ile
Geçerli Psikoteknik Değerlendirme Raporunun
Bakanlığımıza ibraz edilmesi halinde, 31.12.2023 tarihini geçmemek kaydıyla 68 yaş sonuna kadar uzatılmıştır.

KARAYOLLARI DENETİM İSTASYONLARI

Yol üst yapıları AASHTO0-1993 metoduna göre değerlendirilmekte olup ülkemiz "Karayolları Esnek Üstyapılar Projelendirme Rehberi (2008)"inde esas alınan bu yönteme göre, bir dingilin üst yapıya verdiği hasar dingil yüküne, dingil tipine, tekrar sayısına, yolun kaplama tipi ve kalınlığına bağlı olarak değişmektedir. Ağır taşıtların otomobil trafiğine göre yola etkileri farklıdır.

Günde 1000 adet 8,2 tonluk dingil geçeceği kabulüne göre 20 yıllık ömür ile projelendirilmiş yolun ömrü AB proje fişi (2009) verisine göre;

Tek aksta ağırlıkça %10 artış, yol üzerinde %144 ekstra bozulma anlamına gelmekte, %25 aşırı yükleme durumunda, karayolunun ömrü 8,5 yıla, üzerinden günde 1000 adet 13 tonluk dingil geçmesi halinde karayolunun ömrü 2,6 yıla inmektedir.

8,2 tonluk altı adet dingil yükü 10.000 otomobilin toplam etkisini doğurmaktadır. 5000 otomobilin yola verdiği hasar, sadece bir ağır aracın verdiği hasara eşittir.

Karayollarımızda ağırlık ve boyut denetimi Bakanlığımız Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda olup dünyada en yaygın uygulama olan sabit denetim istasyonlarında yapılmaktadır.

2021 yılı itibarıyla aktif hizmet veren 98 adet Karayolları Denetim İstasyonu bulunmaktadır.

Yapılan denetimler sonucunda;

- Karayollarının ömrünü proje ömründen önce tamamlanmasının önlenmesine katkı sağlanmıştır.
- Karayolu bakım-onarım maliyetleri düşürülerek mali kazanımlar elde edilmiştir
- Trafik güvenliğine ve çevrenin korunmasına katkı sağlanmıştır.
- Araç amortisman ve işletme giderleri düşürülmüştür.
- Sektör faaliyetlerinin yasal ve teknik kurallara uygun gerçekleştirilmesi büyük ölçüde sağlanmıştır.

HEDEF:

- 2022 yılında 10 adet ön ihbarlı yeni Karayolları Denetim İstasyonu yapılarak hizmete alınması hedeflenmektedir.

ÖZEL İZİN/ÖZEL YÜK TAŞIMA İZİN BELGELERİ

20918 sayılı Karayolları Trafik Kanunun 33. Maddesi gereği ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan, başka ulaşım sistemleri ile taşınması olmayan ve taşıma sınırını aşıp da taşınması zorunlu olan yüklerin taşınması için Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınması gerekmektedir. Düzenlenen Özel İzin/Özel Yük Taşıma İzin Belgesi; başvuranın beyanına göre araç, yük bilgileri ile talep edilen güzergah bilgileri incelenerek e-Devlet (www.turkiye.gov.tr) üzerinden www.kgm.gov.tr adresinden barkod/kare kodlu olarak verilmektedir.

Özel İzin Belgesi

Ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan araçların yüksüz olarak karayolunda trafiğe çıkışı için verilen izinleri kapsamaktadır.

Özel Yük Taşıma İzin Belgesi

Ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan yük taşımalarının karayolunda trafiğe çıkışı için güzergah, yük bilgileri ve araç bilgileri belirtilerek verilen izinleri kapsamaktadır.

DENETİMLERİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ PROJESİ

Karayolu taşımacılığında denetimlerin teknolojik gelişmelerden faydalanılarak etkinleştirilmesi projesi" geliştirilerek pilot uygulamalara başlanmıştır. Karayolu taşımalığında yapılan denetim faaliyetleri ile taşımacılık sektörünün faaliyetlerinin mevzuata uygun gerçekleştirilmesi kontrol edilmektedir.

Projenin Amacı
Proje kapsamında geliştirilen yazılımlar sayesinde karayolu taşımacılığındaki denetim faaliyetlerinin daha etkin, etkili ve ekonomik olarak gerçekleştirilebilmesi için yapılan kontrol faaliyetlerinin elektronik ortama taşınması amaçlanmaktadır.

Bu sayede kayıt dışı ekonominin ve haksız rekabetin önlenmesi, yetki belgesiz taşımacılığın engellenmesi, trafikte can ve mal güvenliğinin artırılması konusundaki çalışmalar daha etkin, etkili ve ekonomik olarak gerçekleştirilebilecektir. Proje üç bileşenden oluşmaktadır:

1. Uzak Denetim Yazılımı:
Karayolları Denetim İstasyonlarından (KDİ) elde edilen fotoğraf ve veriler vasıtası ile KDİ'lere gitmeden, Bölge Müdürlüklerinde kurulan merkezlerden denetimlerin yapılması. Uzak denetim ile ekonomik kontroller yapılabilmektedir.

2. Mobil Uygulama:
Karayolu taşımacılığı denetiminde kullanılmak üzere ülkemizdeki ilk ve tek mobil uygulama geliştirilmiştir. Mobil uygulama ile etkin ve etkili kontroller yapılabilmekte, denetim süreçleri elektronik ortamdan gereçekleşebilmektedir.

Denetimlerde kullanılacak olan 200 adet tablet temin edilerek pilot uygulama için dağıtımı tamamlanmıştır.

3. Denetimlerin Elektronik Ortama Taşınması:
Denetim faaliyetlerinin süreç olarak tanımlanarak elektronik ortama taşınması için idari ve teknik

KOLAY
ERİŞİM
PRATİK
KULLANIM

çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlar ile veri paylaşımı protokolleri imzalanarak veri paylaşımı çalışmaları yapılmakta, ayrıca tutanakların elektronik ortamda düzenlenmesi, takibi ve tebliği, tutanakların usulüne uygun düzenlenmesi, usulsüz düzenlenenlerin tespit edilebilmesi, yapılan işlemlerin kayıt altına alınması, raporlanabilmesi, iş yükünün azaltılması, az kaynakla ve personelle iş yapılabilmesi ve aynı standartlarda denetim yapılması sağlanabilmektedir.

Proje Süreci
Proje 2017 yılında başlamış olup, 2021 yılı sonuna kadar sürdürülmesi planlanmaktadır. 31 Ağustos 2019 tarihi itibarı ile pilot uygulamalar devam etmekte olup, pilot uygulamaların ve mevzuat çalışmalarının tamamlanmasını müteakip yazılımların geliştirilerek uygulamaların yaygınlaştırılması kararlaştırılmıştır.

ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARI

291 sayılı Kanunda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle araç muayenelerini yapma ve yaptırma görevi Bakanlığımıza verilmiştir.

Ülke genelinde 01.11.2021 tarihi itibarıyla toplam 210 sabit, 75 seyyar istasyon, 18 adet seyyar traktör muayene istasyonu ve 5 adet motosiklet muayene istasyonuyla hizmet verilmektedir.

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Teknik muayene işinin yeterli fiziki altyapı ve yetkin teknik personel eliyle gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.
- Trafiğin 3 ana unsurundan biri olan araçların güvenli olmaları büyük ölçüde sağlanmış ve muayene edilen her 10 araçtan 3'ü güvensiz iken güvenli hale getirilmiştir.
- Araçların yakıt ve işletme giderlerinden tasarruf edilmiştir.
- Yedek parça ve piyasada yapılan onarımlar disipline edilmiştir.

YOLCU TAŞIMACILIĞI FAALİYETLERİ

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Yolcu ve sektörde çalışanların hakları, sorumlulukları ve yükümlülükleri belirlenmiştir.
- Pazara giriş mesleki ve mali yeterlik şartlarına bağlanarak kontrol altına alınmıştır.
- Taşımaların zorunlu sigortalar kapsamında yapılması sağlanmıştır.
- Taşımaların daha güvenli ve konforlu araçlarla yapılması sağlanmıştır.
- Yolcu lehine olacak şekilde sektörde rekabet ortamı sağlanmıştır.
- Yolcu lehine olacak şekilde sektörde rekabet ortamı sağlanmıştır.

Tablo 3 - Yolcu Taşımacılığı Verileri (2018-2021)

	Yıl	Firma Sayısı	Taşıt Sayısı
Yetki belgeli terminaller	2018	276	-
	2019	294	-
	2020	264	-
	2021	264	-
Yurtiçi ve Uluslararası tarifeli taşıma yapan firmalar	2018	412	8.686
	2019	407	8.398
	2020	417	8.252
	2021	433	8.143
Yurtiçi ve Uluslararası tarifesiz taşıma yapan firmalar	2018	2.962	54.893
	2019	3.490	55.861
	2020	3.330	50.658
	2021	3.246	53.710
İl içi ve 100 Km'ye kadar şehirlerarası taşıma yapan firmalar	2018	20.916	20.884
	2019	19.978	20.829
	2020	19.932	21.179
	2021	20.592	21.341

EŞYA TAŞIMACILIĞI FAALİYETLERİ

Tablo 4 - Eşya Taşımacılığı Verileri (2017-2019)

	Yıl	Firma Sayısı	Taşıt Sayısı
Yurtiçi ve Uluslararası Taşıma Yapan Firmalar	2017	465.242	1.168.753
	2018	472.947	1.241.857
	2019	452.607	1.193.050
	2020	456.865	1.272.291
	2021	525.801	1.351.536

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Yük gönderen ve sektörde çalışanların hakları, sorumlulukları ve yükümlülükleri belirlenmiştir.
- Pazara giriş mesleki ve mali yeterlik şartlarına bağlanarak kontrol altına alınmıştır.
- Taşımaların daha güvenli ve ekonomik şekilde yapılması sağlanmıştır.
- Taşımacıların eskiye oranla daha tatminkâr gelir elde etmesi sağlanmıştır.
- Sektörde rekabet ortamı sağlanmıştır.

POLİTİKA VE DÜZENLEMELER

Tehlikeli Yüklerin Karayoluyla Taşınması

Bakanlığımızın, taşımacılıkla ilgili tüm uluslararası sözleşmelere veya konvansiyonlara taraf olma politikası ve sektörden gelen talepler dikkate alınarak; 2010 yılında taraf olduğumuz ADR anlaşmasına paralel olarak hazırlanan Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik 24/04/2019 tarihli ve 30754 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Süreç içerisinde uygulamada karşılaşılan sorunlar ve geri bildirimler neticesinde Söz konusu Yönetmelikte 18 Ocak 2020 tarih ve 31012 sayılı ve 07 Ekim 2020 tarih ve 31267 sayılı Resmi Gazete'lerde yayımlanan "Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile değişiklikler yapılmıştır.

Uluslararası anlaşma ve sözleşmeler gereği, tehlikeli madde taşımacılığında kullanılacak her türlü tank, ambalaj ve kapların yetkili otorite tarafından test edilip Birleşmiş Milletler Numarası (UN No) verilmesi ve tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınmasında kullanılacak taşıtların da ADR Uygunluk Belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

Tehlikeli yüklerin taşınmasında kullanılan "Ambalajlar, Paket, Dökme Konteynerler ve Tankların" test ve sertifikalandırılması ile üretilen yeni araçlara ilk muayenede ADR Uygunluk Belgesi verilmesine ilişkin Bakanlığımız ile Türk Standartları Enstitüsü arasında 06.03.2013 tarihinde yapılan Protokolle TSE yetkilendirilmiştir. Ayrıca, taraf olduğumuz uluslararası anlaşma ve sözleşmelerde zikredilen, taşınabilir basınçlı kaplar, tank konteynerler ile CSC konvansiyonu kapsamındaki konteynerlerin test, muayene ve belgelendirme işlemlerini Bakanlığımız adına yapmaları için 26 Mart 2014 tarihinde Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. de yetkilendirilmiştir. Böylece, oluşturulan fiziki, teknik ve beşeri kapasite ile 01 Temmuz 2013 tarihinden itibaren belgelendirme işlemleri artık Türkiye'de yapılmakta ve bu tür tank ve ambalaj ürünlerini üreten firmalarımız onay ve sertifikalandırma işlemlerini yaptırmak için yurt dışındaki onay kuruluşlarına yüksek ücretler ödemek zorunda kalmamaktadırlar. Ayrıca, karayoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığının can, mal ve çevre açısından güvenli bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla, ADR'de tanımlanan tehlikeli madde taşıyan araç ve üst yapıların teknik muayenelerinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yapılmasına yönelik olarak muayene merkezlerinin asgari niteliklerinin belirlenmesi, işletilmesi ve denetimine ilişkin hazırlanan "Tehlikeli Madde Taşıyan Araç ve Üst Yapıların Teknik Muayeneleri Hakkında Yönetmelik" 21 Nisan 2016 tarihli ve 29691 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi ve Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı

Tehlikeli madde taşımacılık zinciri içerisinde yer alan işletmelere, işlem miktarına bağlı olmaksızın tehlikeli madde faaliyet belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda bu güne kadar 38.000 işletmeye, beş yıl süreli Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi (TMFB) düzenlenmiştir. Bakanlığımız yazılım uzmanlarınca geliştirilen bir yazılım ile TMFB sertifikaları kare ve barkod sistemiyle kodlanmış ve e-devlet sistemi üzerinden işletmelerin hizmetine sunulmuştur.

Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşu

Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı hizmeti alacak işletmelerin hizmete hızlı ve etkin bir şekilde ulaşabilmesi için Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge hükümleri çerçevesinde 295'i merkez 330'i şube olmak üzere 625 adet Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşu yetkilendirilmiş olup, işletme ve TMGDK bünyesinde toplam 3.102 TMGD istihdam edilmiştir.

Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Tebliğinin uygulanmasından bu güne kadar geçen süre içerisinde, tehlikeli madde taşımacılığı sürecinde yer alan gerçek veya tüzel kişilerce Bakanlığımıza uygulamaya ilişkin olarak gelen görüş, öneri, ihtiyaç ve talepler doğrultusunda Tebliğ yeniden değerlendirilmiş ve bazı ek düzenlemeler yapılmıştır.

Tebliğin de yapılan değişiklikler ile; tehlikeli madde güvenlik danışmalığı hizmetlerinin daha etkin, işlevsel ve kurumsal bir yapıya kavuşturulması, kamu kaynakları kullanılmadan otokontrol sistemi ile oluşturulacak denetim mekanizmasının etkin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, istihdamın arttırılması, bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması, ülkemizdeki ulaştırma modları (denizyolu, karayolu, demiryolu) ile yapılan tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerine ilişkin istatistiki verilerin doğru ve zamanında elde edilmesi amaçlanmış ve tebliğin işletmelerin sorumlulukları ve yükümlülükleri başlıklı 27'nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Tebliğ kapsamında kalan işletmelere, en az bir adet TMGD istihdam etmeleri veya İdarece yetkilendirilen Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşlarından (TMGDK) hizmet alma zorunluluğu getirilmiştir.

Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Eğitimleri

Tehlikeli maddelerin karayoluyla, denizyolu ve demiryoluyla taşınmasına ilişkin ülkemizin taraf olduğu uluslararası Anlaşma/Kodun Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı eğitimlerine ilişkin hükümlerinin

uygulanmasına yönelik Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Hakkında Tebliğ'i 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözkonusu Tebliğ çerçevesinde eğitim vermek üzere 50 adet eğitim kurumu yetkilendirilmiştir. Bu eğitim kuruluşlarından eğitim alarak Bakanlığımızca yapılan sınavda başarılı olan kişilere Ekim 2021 tarihi itibariyle 5.700 Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı Sertifikası düzenlenmiştir.

Sürücülerin Mesleki Yeterlilik Eğitimi

Bakanlığımızca yayınlanan "Karayoluyla Tehlikeli Madde Taşıyan Araç Şoförlerine Yönelik Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönergesi" kapsamında tehlikeli madde taşıyan araç şoförlerine yönelik eğitim verecek kurumlar Bakanlığımızca yetkilendirilmektedir. Yetkilendirilen eğitim kurumlarında eğitimini başarıyla tamamlayan sürücülere, yılda 3-4 kez yapılan sınavda, başarılı olmaları halinde uluslararası geçerliliği olan Tehlikeli Mal Taşımacılığı Belgesi verilmektedir.

Tehlikeli maddelerin karayoluyla taşımacılığı kapsamında; sürücülere yönelik eğitim vermek üzere Ekim 2021 itibariyle 82 eğitim kuruluşu yetkilendirilmiştir. Ekim 2021 yılı itibariyle 57.704 kişiye SRC-5 Belgesi düzenlenmiştir.

Bakanlığımızca SRC 5 Belgelerinde 1 Mart 2019 sonrasında karekod ve barkod numarası uygulamasına geçilmiş ve e-Devlet sistemine entegrasyonu sağlanmıştır.

SRC-5 Belgesi basım aşamasında olan şoförlerin mağduriyet yaşamaması için e-Devlet Sistemi üzerinden Karekodlu ve Barkodlu Geçici Tehlikeli Mal Taşımacılığı Sürücü Eğitim Sertifikası (SRC-5 Belgesi) uygulamasına geçilmiştir.

Tip Onay, Muayene, Test ve Belgelendirme İşlemleri

Türk Standartları Enstitüsü ve Türk Loydu yetkilendirilerek daha önce üretici firmaların onay ve sertifikalarını yurt dışından alma zorunluluğu ortadan kaldırılmış olup, firmalarımıza kolaylık sağlanmıştır. Türk Standartları Enstitüsü ile yaptığımız ortak çalışma sonucunda tehlikeli madde taşıyan araçların test, muayene ve belgelendirme işlemleri 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren artık Türkiye'de yapılabilmektedir. Ayrıca, Konteyner ve taşınabilir basınçlı kapların test, muayene ve belgelendirilmesi hususunda Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. de yetkilendirilmiştir. Böylelikle, tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan yeni araçlar ile tank, ambalaj ve kaplara ulusal uygunluk belgesi verilmesine başlanmıştır. Ayrıca araçların, dönemsel teknik muayenesi ile tankların ilk, ara ve periyodik muayeneleri TSE gözetimi ve denetimi altında yapılmaktadır.

Söz konusu araç ve üst yapıların test ve muayeneleri için ilgili Mevzuat şartlarını taşıyan ve TSE'ye yaptığı başvuru sonucu Bakanlığımızca olumlu değerlendirilen 9 adet işletmeye 2018 yılında Muayene Merkezi İşletme Yetki Belgesi düzenlenmiştir. 2019 yılı,2020 yılı ve 2021 yılının ilk 9 ayında yetkilendirilenler de dâhil olmak üzere toplamda 54 adet işletme Muayene Merkezi olarak faaliyet göstermektedir. 31 Ağustos 2021 itibariyle 19.065 ADR Uygunluk Belgesi, 15.138 Taşıt Uygunluk Belgesi, 111 adet Ambalaj Tasarım Onay Belgesi, 13 adet IBC Tasarım Onay Belgesi, 12 adet Basınçlı Kap Tasarım Onay Belgesi ve 189 adet Tank Tasarım Belgesi verilmiştir.

ADR'ye göre tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan tüm ambalaj, IBC, büyük ambalaj ile tank, tank konteyner, portatif tank vb. yük taşıma birimlerinin ADR kriterlerine göre tip onay sertifikalı üretilmeleri ve yük taşıma birimlerinin belli periyotlarda test ve muayene işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Ayrıca, tehlikeli madde taşıyan

araçların yıllık teknik muayenelerinin yapılması ADR/Taşıt Uygunluk Belgesi düzenlenmesi gerekmekteydi.

Genel Müdürlüğümüz kurulmadan önce bu iş ve işlemlerin tamamı yurt dışındaki muayene merkezlerine yaptırılıyordu. Bu durum; üreticilerin daha fazla para ödemesi, zaman kaybetmelerine neden olduğu gibi yurt dışına döviz çıkışına sebebiyet vermekteydi. Bu yapılan işlemler neticesinde bugüne kadar toplamda 95 milyon TL bir meblağın ülkemizde kalması sağlandığı gibi Bakanlık döner sermayesine 35 milyon TL gibi bir katkı sağlanmıştır.

Bunun yanında; tehlikeli maddelerin, insan sağlığı ve diğer canlı varlıklar ile çevreye zarar vermeden güvenli ve emniyetli bir şekilde demiryolu ile taşınmasını sağlamak ve bu faaliyetlerde yer alan tarafların hak, sorumluluk ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla, taraf olduğumuz Tehlikeli Eşyanın Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmeliği (RID) paralelinde Bakanlığımızca hazırlanan, "Tehlikeli Maddelerin Demiryolu İle Taşınması Hakkında Yönetmelik'' 06/07/2015 tarihli ve 24918 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mevcut Araçların Durum Tespiti ve ADR'ye Uygunluğunun Sağlanması

Bakanlığımızca yapılan düzenlemeler gereğince, 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren üretilen tüm tehlikeli madde taşıyan araçlar uluslararası standartlara göre (ADR sözleşmesine uygun olarak) üretilmek zorundadır. 2014 ve önceki model yılına sahip eski araçlar ise Tehlikeli Madde Taşıyan Eski Araç ve Üst Yapıların Muayene ve Belgelendirilmeleri Hakkında Yönerge'de belirtilen usul ve esaslara göre Bakanlıktan veya Bakanlığın yetkilendirdiği kurum/kuruluştan Taşıt Uygunluk Belgesi almak zorundadırlar. 2014 ve önceki model ADR şartlarını sağlamayan mevcut araçlar ise Yönetmeliğe göre eski araç statüsünde kabul edilmiş olup, yeni kurulan sisteme dahil edilmeleri ve durum tespitlerinin yapılması amacıyla bu araçlara Taşıt Durum Tespit Belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. 2015 yılından itibaren 6 yılı aşkın süredir devam eden Taşıt Durum Tespit Belgesi verilmesi işlemine 01.07.2021 tarihi itibariyle son verilmiştir.

Bugüne kadar toplamda 33.734 araca Durum Tespit Belgesi düzenlenmiştir. Taşıt Durum Tespit Belgelerinin ADR Uygunluk Belgesi ve Taşıt Uygunluk Belgesine dönüşme oranı % 49,59 olarak gerçekleşmiştir.

Denetimler

Yol kenarı denetimleri denetim yapmakla yetkili Bakanlığımız ve diğer kamu kurum ve kuruluşları (EGM, Jandarma Genel Komutanlığı) eğitim almış ilgili personelleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Yol Kenarı Denetimleri 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren Bölge Müdürlüklerimizce, Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılmaktadır. AB eşleştirme projesi kapsamında verilen denetim eğitimleri ile birlikte yol kenarı denetim istasyonlarında, tehlikeli madde taşıyan araçlara yönelik yol kenarı denetimlerine 1 Ocak 2015 tarihi itibariyle başlanmıştır. 2020 yılı içerisinde yol kenarı denetimlerinde, 14.407 araç denetime tabi tutulmuş olup, bunlardan uygunsuzluk tespit edilen 412 araca idari para cezası tutanağı düzenlenmiştir. 2021 yılı ilk 10 ayı içerisinde 23.467 adet araç denetlenmiş olup, 661 araca idari para cezası tutanağı düzenlenmiştir.

2020 yılı içerisinde işletme denetimlerinde, 3.933 işletme denetime tabi tutulmuş olup, bunlardan uygunsuzluk tespit edilen 790 işletmeye idari para cezası tutanağı düzenlenmiştir.

2021 yılı ilk 10 ayı içerisinde 4766 işletme denetlenmiş olup, 1038 işletmeye idari para cezası tutanağı düzenlenmiştir.

Tehlikeli maddelerle iştigal eden firmalara yönelik firma denetimleri yapılması hususunda Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri talimatlandırılmış olup, söz konusu firma denetimlerine devam edilmektedir.

KARAYOLU ALTYAPI PROJE VE FAALİYETLERİ

Harita 2 Karayolları Bölge Müdürlükleri

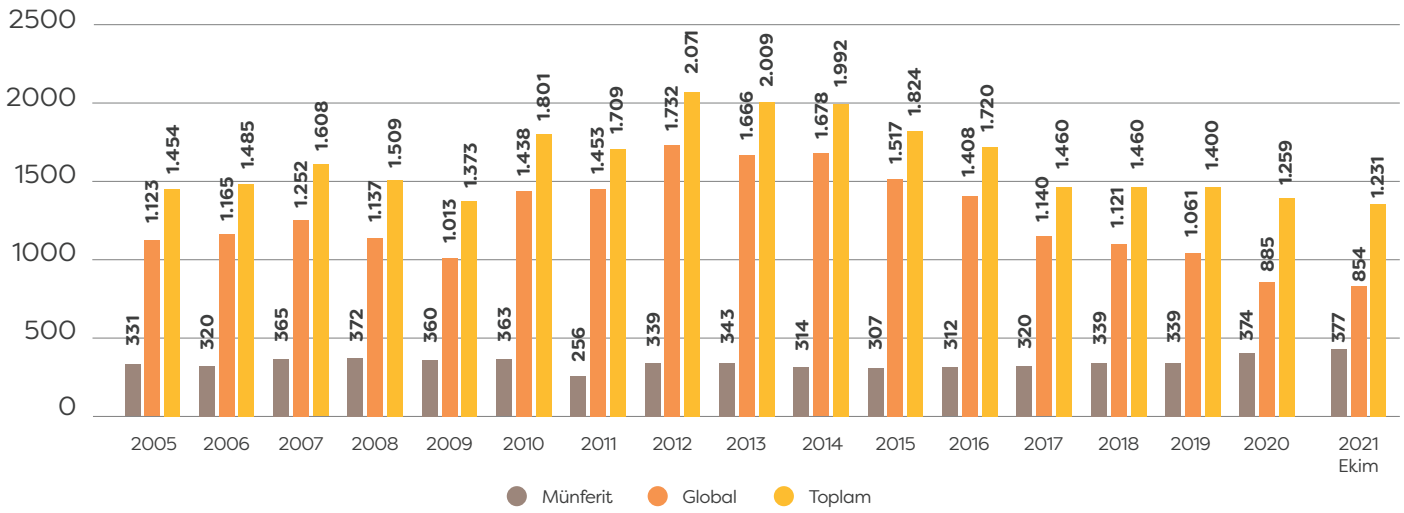
● Merkez Teşkilatı; Genel Müdür, 4 adet Genel Müdür Yardımcısı, 17 adet Hizmet Birimi,
● Taşra Teşkilatı; Genel Müdürlüğe bağlı 18 adet Bölge Müdürlüğü, 1 adet İkmal Müdürlüğü, 1 adet Atölye Müdürlüğü, 119 Şube Şefliği, 25 Otoyol Bakım İşletme Şefliği, 15 adet Tünel Bakım İşletme Şefliği, 294 adet Bakımevi Bölgenin iş hacmine göre değişen sayıda Şantiye Şefliği, Kontrol Şefliği

şeklinde oluşturulmuştur.
Ayrıca aynı Kanunla, Karayolları Genel Müdürlüğünün görevleri; otoyollar, devlet ve il yolları ağına giren karayolları güzergâhlarını tayin ve tespit etmek, plan ve programlar gereğince bu ağlar üzerindeki yol ve sanat yapılarını inşa etmek, onarmak, bu hususlarda teknik esasları tespit etmek, yolların sürekli açık tutulması ile ilgili bakım ve onarımı ile kâr mücadelesini yapmak, otoyollar ve bunların üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri ile hizmet tesislerinin, diğer mal ve hizmet üretim birimleri ile varlıklarının yapımını ve/veya bakım ve onarımını ve/veya işletmesini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek ve tarif edilen işlerle ilgili diğer tamamlayıcı işleri gerçekleştirmek şeklinde açıklanmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne 2021 yılı sene başı yatırım bütçesi olarak 14 Milyar TL başlangıç ödeneği ayrılmış olup, 2020 yılı sene başı yatırım bütçesi ise 7 milyar 601 milyon 238 bin TL'dir.

KGM Yatırım Programında 377 adet münferit proje ve 54 adet global projenin detayında 854 adet proje olmak üzere toplam 1.231 adet proje mevcuttur. **(Grafik 6)**

Grafik 6 Proje Stoklarının Yıllara Göre Dağılımı

OTOYOLLAR

Mevcut 3.532 km uzunluğundaki otoyol ağımız Avrupa ile Ortadoğu Ülkeleri arasında ulaşımı sağlamakta ve ülkemiz sınırları içerisindeki TEM Otoyolunun önemli bir kesimini oluşturmaktadır.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana gibi büyük şehirlerimizin civarında hizmet veren bu yollar ülkemizin en yoğun trafiğe sahip güzergâhları üzerinde bulunmaktadır.

1 Ocak 2003 itibariyle 1.714 km olan otoyol ağımız Eylül 2021 tarihi itibariyle 3.532 km'ye ulaşmıştır.

Selçukgazi Tüneli Yaklaşımı

HİZMETE AÇIK OTOYOLLAR

- İzmir-Aydın Otoyolu (İzmir Çevre Yolu Dâhil) 184 km
- İzmir-Çeşme Otoyolu 90 km
- Bursa Çevre Yolu 80 km
- Edirne Kınalı Otoyolu 184 km
- Kınalı Sakarya Otoyolu 345 km
- 15 Temmuz Şehitler Köprüsü 6 km
- Sakarya Kazancı Gümüşova Gerede Otoyolu 123 km
- Ankara Gerede Otoyolu (Ankara Çevre Yolu Dâhil) 230 km
- Ereğli - Niğde-Kemerhisar - Eminlik- Pozantı Otoyolu 147 km
- Mersin-Tarsus-Pozantı Otoyolu 162 km
- Tarsus-Adana-Gaziantep 320 km
- Toprakkale-İskenderun 108 km
- Gaziantep Çevre Yolu 41 km
- Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu 146 km
- İstanbul-İzmir Otoyolu 426 km (YİD)
- Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri-Kurtköy Kesimi 148 km (YİD)
- KMO Kınalı-Odayeri kesimi 80 km (YİD)
- KMO Kurtköy-Akyazı 170 km (YİD)
- Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu 95,9 km (YİD)
- Ankara-Niğde Otoyolu 330 km (YİD)
- Büyükşehir Belediyelerine Devredilmiş Otoyol (116 km)

Harita 3

YAPIMI TAMAMLANAN OTOYOLLAR 3.532 KM

YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ İLE YAPILACAK OTOYOL PROJELERİ

Avrupa'yı, Kafkaslara, Ortadoğu'ya ve Orta Asya'ya bağlayan, köprü konumundaki Türkiye'nin Batıdan Doğuya kesintisiz ulaşım imkânını sağlayacak otoyol ağı 2023 yılına kadar planlanmış olup, Yap-İşlet-Devret modeliyle 1.853 km uzunluğundaki 11 adet projenin yapımı gerçekleştirilecektir (Harita 4-5-6-7).

Bu projelerden 1.250 km'lik kesimde yapım çalışmaları tamamlanmış, 309 km'lik kesiminde yapım çalışmaları devam etmekte olup kalan 294 km'lik kesimde ise proje ve planlama çalışmaları sürdürülmektedir.

Aydın-Denizli Otoyolu (163 km) ve KMO 8. Kesim (Nakkaş-Başakşehir Kesimi)(45 km) projelerinin yapım çalışmaları devam etmektedir.

2023 ve sonrası hedeflerimizle yapılacak 4.021 km ile birlikte 2035 yılında 8.156 km otoyol ağına ulaşacağız.

Harita 4 Hizmete Açık Ve Yapım Çalışmaları Devam Eden Otoyollar

2023 HEDEF YİD PROJELERİ

Harita 5

C) Planlanan (2023 Hedef YİD Projeleri)	294 km
1- Çeşmeli-Kızkalesi Otoyolu	52 km
2-Ankara-Kırıkkale-Delice Otoyolu	120 km
3- Antalya-Alanya Otoyolu	122 km
4- Dörtyol Hassa Otoyolu (Dış Kredili işler)	31 km

2023 VE SONRASI HEDEF YİD PROJELERİ

Harita 6

YİD PLANLANAN (Orta ve Uzun Vade) HEDEF OTOYOLLAR	4.021 km
1- Ankara-Sivrihisar Otoyolu	127 km
2- Gerede-Ilgaz Otoyolu	154 km
3- Denizli-Burdur-Antalya Otoyolu	231 km
4- Ankara-İzmir Otoyolu (Sivrihisar-İzmir Kesimi)	447 km
5- Sivrihisar- Bursa Otoyolu	234km
6- Afyon-Burdur Otoyolu	288 km
7- Gerede-Merzifon-Gürbulak Otoyolu (Ilgaz-Merzifon Kesimi)	193 km
8- Delice-Samsun Otoyolu	303 km
9- Şanlıurfa-Habur Otoyolu (Diyarbakır Bağlantı yolu Dâhil)	447 km
10- Gerede-Merzifon-Gürbulak Otoyolu (Merzifon-Gürbulak Kesimi)	979 km
11- Bozüyük-Afyonkarahisar Otoyolu	105 km
12- Alanya-Silifke Otoyolu	209 km
13- Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu (Çanakkale-Savaştepe)	136 km
14- Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu (Kınalı-Malkara)	127 km
15- Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu (Kızkalesi-Taşucu Kesimi)	41 km

YAPIMI DEVAM EDEN YİD OTOYOL PROJELERİ

Kınalı-TekirdağÇanakkale-Balıkesir Otoyolu (Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü dâhil) (101 km)

Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe Otoyolu Projesi kapsamında yer alan Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü Dahil) Otoyolu Kesimi Yap-İşlet-Devret Projesi 88 km Otoyol ve 13 km Bağlantı Yolu olmak üzere toplam 101 km uzunluğundadır.

Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu (Malkara-Çanakkale) (1915 Çanakkale Köprüsü dahil)

18 Mart 2017 tarihinde temeli atılarak 31 Mart 2017 tarihinde işe başlanılmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

1915 Çanakkale Köprüsünün de bünyesinde yer aldığı Malkara-Çanakkale Otoyolu Kesimi hizmete açılması hedeflenen prestij projelerinden biri olup, tamamlanması ile birlikte İstanbul'u Çanakkale'ye ve sonrasında Kuzey Ege'ye bağlayacak proje konumundadır.

Türkiye ekonomisinin en gelişmiş bölgesi olan ve nüfusun önemli bir bölümünün yaşadığı Marmara ve Ege Bölgelerindeki limanlar, demiryolu ve hava ulaşım sistemlerinin karayolu ulaşım projeleri ile entegrasyonunu sağlayarak; bu bölgelerde ekonomik gelişime ve sanayinin ihtiyaç duyduğu dengeli bir planlama ve yapılanmanın oluşturulmasına imkan sunacaktır. Gebze-Orhangazi-Bursa-Balıkesir-İzmir Otoyolunun tamamlanması ile birlikte Edirne-Kınalı-İstanbul-Ankara Otoyolu, İzmir-Aydın Otoyolu ile entegre olarak Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi'ne otoyol ağıyla birbirine bağlanmış olacaktır. Yapımı devam Kuzey Marmara Otoyolu ve Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü Dahil) Otoyolu Kesimi ile birlikte Marmara Bölgesinin otoyol ringi tamamlanmış olacaktır.

Ayrıca;

- Taşıt İşletme Giderlerinin artmasından oluşan ekonomik kayıpları ortadan kaldırılacak,
- Trafik sıkışıklığı, emisyon artışları ve gürültü kirliliği gibi çevresel faktörler en aza indirilecek,
- Trafik kazaları ile oluşan can ve mal kayıpları azalacak,
- Daha kısa yolculuk mesafesi ve ortalama hızın yükselmesi ile konforlu bir sürüş imkanı sağlanacak,
- Yaz ayları ve tatillerde yoğun trafik, uzun feribot kuyrukları oluşmakta, ortalama geçiş süresi 1,5 saat ile 5 saat arasında gerçekleşmekte olup, 1915 Çanakkale Köprüsünün yapılması ile bu mesafeyi geçmek 6 dakikada mümkün olacaktır.

Projenin 18 Mart 2022 tarihinde tamamlanarak işletmeye açılması doğrultusunda çalışmalara devam edilmektedir.

Aydın-Denizli Otoyolu

Aydın-Denizli Otoyolu, Aydın ve Denizli gibi kent merkezlerini birbirine bağlamanın yanı sıra Pamukkale ve Efes Antik Kenti gibi önemli turizm merkezlerine de ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Otoyol ile Ege Bölgesindeki turizm, tarım ve ticaret bölgelerine kesintisiz, yüksek hızlı güvenli ve konforlu ulaşım sağlanmış olacaktır.

İzmir'den Antalya'ya (Alanya) kadar kesintisiz ulaşımı sağlayacak olan Otoyolun İzmir-Aydın otoyolundan sonra devam edecek ikinci etabında yer alan Aydın-Denizli Otoyolu ve sonraki etaplarda yapılacak olan Denizli-Burdur ve Burdur-Antalya Otoyollarının tamamlanması ile İzmir-Antalya arasındaki mevcut 580 km devlet yolu ile 6-7 saat süren seyahat, 440 km otoyol ile 3-3,5 saatlik bir süreye inecektir. Bu sayede iki turizm kenti birbirine bağlanmış olacaktır.

Kuzey Marmara Otoyolu 8. Kesim Nakkaş-Başakşehir Arası

KMO Kınalı-Odayeri Kesimi kapsamında yapımı tamamlanan Nakkaş Kavşağı ile Odayeri-Paşaköy Kesimi kapsamında yapımı tamamlanan Başakşehir Kavşakları arasının otoyol standardında birleştirilmesi hedeflenmiştir. Bölgede yer alan sanayii ve konutlar ile birlikte birçok tesise ulaşım sağlanarak yoğun trafik hacmi ile hizmet veren TEM Otoyoluna, Hasdal-Silivri aksında alternatif oluşturacak otoyol koridorunun son parçası tamamlanmış olacaktır.

Kuzey Marmara Otoyolu Kınalı-Odayeri kesimi kapsamında yapımı tamamlanan Nakkaş Kavşağı bitiminden sonra doğu yönde ilerleyerek Yeşilbayır ve Deliklikaya yerleşimlerinin kuzeyinden geçtikten sonra Sazlıdere Barajının hemen güneyinden özel köprü ile geçmektedir. Otoyol güzergahı, Olimpiyat Kavşağı ile Olimpiyat Stadına ve çevresindeki tesislere ulaşım sağlamaktadır. Söz konusu kavşak sonrasında Başakşehir Sular Vadisini, tasarlanacak özel köprü ile geçip Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri-Paşaköy Kesimi kapsamında yapılarak trafiğe açılan Başakşehir Kavşağına bağlanarak son bulmaktadır.

Nakkaş Kavşağı'nın sonrasında otoyoldan ayrılarak başlayan Yeşilbayır Bağlantı Yolu, Büyükçekmece Gölünün doğusunda Karaağaç mevkiinde TEM Otoyolu'na bağlanmaktadır.

Deliklikaya mevkiinin doğusunda yer alan Bahçeşehir Bağlantı Yolu ile TEM Otoyolu'na Ispartakule bölgesinde bağlantı sağlanmaktadır.

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile 30.06.2020 tarihinde ihale edilmiş olup Görevlendirme Komisyonu Kararı, 06.07.2020 tarihinde onaylanmıştır.

YAPIMI TAMAMLANAN BAZI ÖNEMLİ KARAYOLU PROJELERİ

Kuzey Marmara Otoyolu (3. boğaz Köprüsü Dâhil) Projesi Kınalı-Odayeri (Bağlantı Yolları Dâhil) Kesimi

● Yap - İşlet - Devret Modeliyle ihalesi yapılan Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dahil) Projesi Kınalı-Odayeri (Bağlantı Yolları Dahil) Kesimi 70 km otoyol ve 10,2 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 80,2 km uzunluğundadır. 21.05.2021 tarihi itibariyle projenin tamamı hizmete açılmıştır.

● Böylelikle Silivri'nin batısında kalan Kınalı mevkiinden giren araçlar Kuzey Marmara Otoyolu ile Yavuz Sultan Selim Köprüsünü kullanarak Dilovası ve Bursa üzerinden İzmir'e kadar kesintisiz seyahat yapabileceklerdir.

● Proje genelinde; 3 adet çift tüp tünel, 13 adet viyadük, 37 köprü, çeşitli boyut ve sayıda diğer sanat yapıları bulunmaktadır. Tünellerin toplam boyu sol ve sağ tüp olmak üzere toplam 10.600 metreyi, viyadüklerin boyu ise her iki istikamette toplam 8.500 metreyi bulmaktadır.

● Projenin tüm kesimlerinde otoyol, yüksek geometrik standartlarda ve iki yönlü 4'er şerit olarak tasarlanmıştır.

Ankara-Niğde Otoyolu (330 km)

Ankara-Niğde Otoyolu; 275 km ana gövde, 55 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 330 km uzunluğundadır.

Ankara-Niğde Otoyolu Proje güzergâhı Ankara ili Gölbaşı, Bala, Şereflikoçhisar, Evren İlçeleri; Konya ili Kulu ilçesi; Kırşehir ili Merkez ilçesi; Aksaray ili Ortaköy, Sarıyahşi, Gülağaç, Ağaçören, Merkez ilçeleri; Nevşehir ili Acıgöl, Derinkuyu ilçeleri ve Niğde ili Merkez ilçesi sınırları içerisinden geçmektedir.

Ankara-Niğde Otoyolu'nun hizmete açılması ile özellikle ağır vasıta ağırlıklı yoğun trafiğe hizmet eden yolda trafik güvenliği, can ve mal emniyetinin sağlanması, seyahat süresinin kısaltılması ve yöredeki turizm ve sanayinin gelişmesine katkıda bulunması amaçlanmaktadır. Ankara-Niğde Otoyolu; Edirne'den başlayarak, İstanbul ve Ankara üzerinden Güneydoğu'ya kadar uzanan ve yapılması planlanan Şanlıurfa-Habur Sınır Kapısı kesimini de kapsayan TEM (Trans Avrupa Kuzey Güney Otoyolu) Otoyolu'nda kesintisiz ulaşım sağlamasında da önem arz etmektedir.

Ankara-Niğde Otoyolu Projesi 3 Kesimden oluşmaktadır.

Ankara-Acıkuyu Kavşağı arası 1. Kesim ve Alayhan Kavşağı-Gölcük Kavşağı arası 3. Kesim yapım çalışmaları tamamlanarak 4 Eylül 2020 tarihinde trafiğe açılmıştır. Acıkuyu Kavşağı-Alayhan Kavşağı arasında kalan 2. Kesiminin (Kırşehir Bağlantı Yolu dahil) ise 16 Aralık 2020 tarihinde trafiğe açılması ile otoyolun tamamı hizmete açılmıştır.

Kuzey Marmara Otoyolu Kurtköy-Akyazı (Bağlantı Yolları Dahil) Kesimi (170,2 km)

Liman Kavşağı-İzmit Kavşağı Kesimi (5.Kesim) kapsamında Liman Kavşağı-Sevindikli Kavşağı arası (Sevindikli Kavşağı Dahil) arasının 30.05.2019 tarihinde kısmi kabulü yapılarak trafiğe açılmıştır.

Liman Kavşağı-İzmit Kavşağı Kesimi (5.Kesim) kapsamında Sevindikli Kavşağı-İzmit Kavşağı arası tamamlanarak 19.09.2020 tarihinde trafiğe açılmıştır. İzmit Kavşağı-Akyazı (6.Kesim) kapsamında Km:193+500-TEM İzmit-1 Kavşağı (Km:194+565) arasınında kısmi kabulü yapılarak 19.09.2020 tarihinde trafiğe açılmıştır.

Toplamda 170,2 km uzunluğundaki kesimin tamamı trafiğe hizmet vermektedir.

Kuzey Marmara Otoyolu (Yavuz Sultan Selim Köprüsü Dahil) projesinin hizmete girmesiyle;

- İstanbul'un trafik yoğunluğu azaltılarak yakıt tasarrufu sağlandı,
- Araçlar kesintisiz, emniyetli ve konforlu bir şekilde transit geçiş yapmakta,
- Hem karayolu hem de demiryolu ağının mevcut olduğu köprüyle; Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan Türkiye'nin taşımacılık alternatifleri ve ticaret kapasitesi arttı,
- Yük taşıyan araçların ulaşım kısıtlamasının kalkmasıyla ithalat ve ihracatımızdaki zaman maliyeti düştü,
- Gaz salınımı azaldı,
- İstanbul Yeni Havalimanı gibi mega projelerin şehir merkezi ile bağlantısı sağlandı.

Menemen–Aliağa– Çandarlı Otoyolu (95,9 km)

Yap-İşlet-Devret Modeliyle ihalesi yapılan Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu, 55,7 km otoyol ve 40,2 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 95,9 km uzunluğundadır. 30.10.2019 tarihinde 90 km'si trafiğe açılmış olup 22 Şubat 2020 tarihinde otoyolun tamamı trafiğe açılmıştır.

3 gidiş ve 3 geliş olmak üzere toplam 6 şeritli olarak planlanan proje kapsamında toplam 12 adet köprülü kavşak, 2 adet hemzemin kavşak, 7 adet ücret toplama alanı, 3 adet otoyol hizmet alanı, 8 adet viyadük, 36 adet köprü ve 1 adet tünel bulunmaktadır.

Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu Projesi, Koyundere Kavşağı'ndan başlayarak Türkelli ve Aliağa'nın doğusundan Aliağa OSB ve Yeni Şakran'a ulaşan güzergah mevcut İzmir-Çanakkale yoluna paralel ilerlemekte ve Çandarlı Liman Bağlantı Yolu ile Liman Bölgesine ulaşmaktadır.

Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu Projesinin hayata geçmesi ile birlikte özellikle ağır vasıta ağırlıklı yoğun trafiğe hizmet eden yolda; trafik güvenliği, can ve mal emniyetinin tam olarak sağlanması, seyahat süresinin kısaltılması ve yöredeki turizm ve sanayinin gelişmesine katkıda bulunulması amaçlanmıştır. İzmir kent merkezi, Körfez ve kuzeydeki Aliağa ilçesinde bulunan ticaret, endüstri ve turizm sektörlerinin karayolu ulaşım gereksinimleri, kentsel trafik ile birlikte mevcut kent içi yollar üzerinden sağlanan, özellikle Aliağa İlçesinde bulunan ALOSBİ, Petkim ve Tüpraş endüstriyel tesisleri, demir-çelik fabrikaları, gemi söküm tesisleri, akaryakıt dolum tesisleri, gübre ve kağıt fabrikaları ile Çiğli İlçesinde bulunan Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve Çamaltı Tuzlasının yarattığı ağır tonajlı ve aşırı trafik yoğunluğu azaltılarak yakıt tasarrufu sağlanacaktır.

Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu Projesinin yapılmasıyla, 2021 yılı tahmini trafik değerleri dikkate alındığında;

- Toplam yıllık zaman tasarrufu tutarının 326 milyon TL,
- Akaryakıt tüketiminde toplam yıllık tasarruf tutarının 64 milyon TL, hesaplanmış ve böylelikle toplam yıllık zaman ve akaryakıt tasarruf tutarının 389 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

- Devlet yolundaki seyahat süresi 80 dakika, otoyoldaki seyahat süresi 30 dakika olarak hesaplanmış olup seyahat süresinde 50 dakikalık bir kısalma olacaktır.
- Km başına akaryakıt sarfiyatında %35 oranında bir azalma olacağı varsayılmaktadır.
- Trafikte beklemelerin ortadan kaldırılmasıyla emisyon salınımında yıllık yaklaşık 56.249 ton azalma olacağı hesaplanmıştır.

Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu

Buruncuk Tüneli

Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu (Aliağa PETKİM Bağlantı Yolu Devlet Yolu Kavşağı)

İstanbul - İzmir Otoyolu (Osmangazi Köprüsü ve Bağlantı Yolları Dahil) (426 Km)

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile yapılması planlanan birinci öncelikli projelerimizden Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez geçişi ve bağlantı yolları dâhil) Otoyolu Projesi'nin yapım çalışmaları tamamlanarak işletmeye açılmıştır.

384 km otoyol ve 42 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 426 km uzunluğundadır.

Proje kapsamında yapımı tamamlanan Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfez Köprüsü) 252 m kule yüksekliğine ve 35,93 m tabliye genişliğine sahiptir. Osmangazi Köprüsü 1.550 m orta açıklığı ve toplam 2.682 m boyu ile Dünyanın işletmeye açık köprüleri arasında 6.sırada yer almaktadır.

Kamuoyunda "İstanbul-İzmir Otoyolu" olarak isimlendirilen projemiz;

Türkiye'nin en büyük metropolitanı ve sanayi kenti olan İstanbul'u Türkiye'nin diğer büyük sanayi kentleri olan İzmit, Bursa, Balıkesir, Manisa üzerinden İzmir'e erişim kontrollü, yüksek standartlı, kesintisiz, güvenilir, emniyetli ve konforlu bir otoyol ile bağlayan, Türkiye nüfusunun %37'sini, GSYİH'nin % 65'ini oluşturan coğrafyaya hizmet eden bir projedir.

Projenin Amacı

Gebze-Yalova-Bursa-Balıkesir-Manisa-İzmir (İzmit Körfez Geçişi Dâhil) Otoyolu güzergâhı, Avrupa Yolları kapsamında bulunan E–Yolları ağında yer almaktadır. Aynı zamanda TEM (Trans European North-South Motorway Project) güzergâhının bir parçası olan bu yol, Türkiye'nin hem yük hem de yolcu taşımacılığında trafik talebinin en yoğun olduğu ana karayolu koridorlarındandır.

Ayrıca;

- Marmara Bölgesi ile Ege Bölgesi Otoyol ağı ile bağlanmış olacak ve mevcut Gebze-Orhangazi-İzmir aksının trafik yükü %30 nispetinde azalacaktır.
- Seyahat süresi İstanbul'dan; Bursa'ya 3 saatten 1 saate, İzmir'e 8 saatten 3,5 saate, Eskişehir'e 4 saatten 2,5 saate inmiştir.
- Marmara Bölgesinden büyük turizm potansiyeli olan Güney Ege Bölgesine ve Antalya'ya ulaşım daha kısalmıştır.
- Balıkesir ve Manisa sanayi yatırımları için yeni çekim alanı olacaktır.
- Güzergâh çevresinde yer alan Eskişehir-Bozüyük-Bilecik Bölgesinin sanayisine olumlu katkı sağlayacaktır.
- İzmir Limanı, Marmara Bölgesi Limanları ve yapımı planlanan Çandarlı Limanı ile bağlantı sağlanacaktır.
- Osmangazi Köprüsü ile Körfezi geçme süresi 1 saatten 6 dakikaya inmiştir.
- Taşıt-işletme giderleri düşecektir.
- Olumsuz çevresel etkiler (trafik sıkışıklığının neden olduğu emisyon artışları, gürültü kirliliği vb.) en aza inecektir.
- Yolun geometrik standardının yetersizliğinden kaynaklanan trafik kazalarında azalma sağlanacaktır.

2023 yılı tahmini trafik değerleri dikkate alındığında;

- Zamandan 4,3 milyar TL
- Akaryakıttan 1.18 milyar TL olmak üzere toplamda yıllık tasarruf tutarının 5.48 milyar TL olacağı tahmin edilmektedir.

Ayrıca İstanbul-İzmir Otoyolu projesinin yapılmasıyla 2023 yılı için emisyon salınımında yıllık 476.227 ton azalma sağlanacağı öngörülmektedir.

- Güzergah üzerindeki Balıkesir ve Manisa illeri, İstanbul ve Bursa çevresindeki bölge kapasitesinin üzerine çıkmış sanayi yatırımlarının yeni çekim alanı haline gelecektir.
- Güzergah çevresinde yer alan Eskişehir-Bozüyük-Bilecik bölgesinin gelişmekte olan sanayileşmesine

ilave katkı sağlayacak ve bölgede yeni yatırımların da önünü açacaktır.

- Güzergah üzerindeki iller ile çevre illerin mevcut sanayi üretimlerini ve gelişen sanayi yatırım hammaddelerini karşılıklı olarak tüketim ve üretim merkezlerine taşıyacak, İzmir Limanı başta olmak üzere Marmara Bölgesi limanları ve Çandarlı Limanına bağlantıyı sağlayacaktır.
- Bursa'nın İstanbul ve İzmir'e olan mesafesini kısaltacak; ulaşımını hızlandıracak, böylece şehrin ekonomisi ve turizmine katkı sağlayacaktır.
- İzmir ve Aydın illerinin turizm sezonunu uzatarak Çeşme, Foça, Dikili Kuşadası, Selçuk, Didim, Bodrum ve Bergama gibi turizm merkezlerinin ziyaretçi sayısını artıracaktır.
- Akaryakıt, zaman ve amortisman giderleri azaltılarak ülkemizin en büyük gıda ihracatçısı konumundaki Ege Bölgesi'nden Avrupa'ya yapılan ihracata büyük katkı sağlanacaktır.

Projenin Teknik Özellikleri

- Osmangazi Köprüsü 1.550 metrelik orta açıklığı ile Dünyanın işletmeye açık köprüleri arasında 6.sırada yer almaktadır.
- Yapım için kullanılan çelik teller uç uca eklenirse 84.837 km uzunluğuna erişilebilir. Bu uzunluk, Dünya'nın etrafını 2 kezden fazla dönebilmektedir. Bir tabliye segmentinin ağırlığı 292 tondur.
- Osmangazi Köprüsünde kullanılan 196.000 m^3 beton miktarıyla 5.150 adet 100 m2 konut yapılabilir.
- Projenin tamamında kullanılan 3.901.801 m^3 beton ile 102.679 daire (100 m2), 410.716 kişinin yaşayacağı şehir oluşturulabilir.
- Osmangazi Köprüsünde kullanılan 109.490 ton çelik miktarıyla 73.000 adet otomobil üretilebilir.
- Projenin tamamında kullanılan 560.933 ton demir ile 373.955 otomobil üretilebilir.
- Osmangazi Köprüsünün ana açıklık tabliye alanı 96.364 m2 olup, yaklaşık 14 büyük futbol sahası alanına eşdeğerdir.
- Bornova Viyadüğü 2.238 m uzunluğu, 56 adet açıklığı ve 114 adet ayağı ile işletmeye açılan otoyollar üzerinde yer alan en uzun betonarme viyadüğü unvanına sahiptir.
- Orhangazi Tüneli, 3.590 m uzunluğu ile otoyollar üzerinde yer alan en uzun tünel unvanına sahiptir.
- Güney Yaklaşım Viyadüğü tabliyesinin 1.120 m'lik kesimi itme-sürme yöntemi ile gerçekleştirilmiş olup 22.500 tonluk tabliyenin itme operasyonu Dünyanın en büyük itme-sürme operasyonu olma özelliğini taşımaktadır. Ayrıca tabliyenin geri kalan 127 m ve 133 m'den oluşan 260 m'lik kısmı 2.300 ton ve 2.600 ton olmak üzere ağır kaldırma yöntemi ile monte edilmiş olup, Dünyanın en büyük ağır kaldırma operasyonu gerçekleştirilmiştir.

YİD İhalesi Yapılan Otoyolu Projeleri

Avrasya Tüneli (İstanbul Boğazı Karayolu Boğaz Tüp Geçiş Projesi)

31 Ocak 2017 tarihi itibariyle 24 saat kesintisiz işletmeye geçilmiştir.

Projenin Amaçları

- İstanbul'da Doğu-Batı aksında özellikle doruk saatlerde yoğun trafik oluşmaktadır. Mevcut 15 Temmuz Şehitler, Fatih Sultan Mehmet ve Yavuz Sultan Selim köprülerinin trafik yüklerini paylaşarak İstanbul'un daha dengeli bir şehir içi ulaşımı hedefine katkıda bulunmaktadır.
- Projenin başlangıç ve bitiş noktaları arasında karayolu ile yolculuk süresi ortalama 42 dakika olup, trafiğin yoğun olduğu saatlerde bu süre 60 dakika ile 100 dakika arasında değişmektedir. 120.000 araç/gün kapasitesiyle hizmet veren proje ile seyahat süresi 15 dakika olmaktadır.
- Kazlıçeşme-Göztepe arası 100 dakikadan 15 dakikaya inmektedir. 2 katlı yapılan tünelde bir kat gidiş, bir kat dönüş olmaktadır. Proje kapsamında 4 adet alt geçit, 7 adet yaya üst geçidi ve 4 adet mevcut kavşak iyileştirmesi yapılmıştır.
- Trafikteki uzun seyahat süresi sebebiyle yoğun bir şekilde atmosfere salınan egzoz gazları ile Co2, PM, Nox ve SO2 gibi zararlı gazlar, bu projenin gerçekleştirilmesi ile önemli ölçüde azalmaktadır.
- Proje ile Tarihi Yarımadaya giren araç sayısı ve Tarihi Yarımada'da oluşan toplam transit yolculuk azalacaktır.

Teknik Özellikler

- Toplam Hat Uzunluğu : 14.6 km.
- TBM+NATM Tünel Uzunluğu : 5.4 km.
- Yapım Süresi : 4 yıl 7 ay.
- İşletme Süresi : 24 yıl 5 ay.
- Gerçekleşen Yapım Süresi : 3 yıl 11 ay 3 gün
- Gerçekleşecek İşletme Süresi : 25 yıl 28 gün
- Avrasya Tünelinde 2017 yılı için günlük 68.500 birim araç, 2018 yılı için 68.836 birim araç, 2019 yılı için 69.180 birim araç , 2020 yılı için 69.336 birim araç, 2021 yılı için 69.180 birim araç garanti altına alınmıştır.
- Garanti edilen araç geçiş sayısı aşıldıktan sonra farkın %30'u hazineye aktarılacaktır. Günlük bazda 78.408 araç geçişi ile 27.06.2019 tarihinde garanti edilen rakam aşılmıştır.

FAYDA ÖĞESİ	Günlük çift yön kullanıcıya olan fayda, TL/Yıl	Direkt yıllık fayda, TL/Yıl	Dolaylı Yıllık Fayda, TL/Yıl	Toplam Direkt ve Dolaylı Fayda (TL/Yıl)
Seyahat Süresi Tasarrufu	78,90	384.436.920	794.675.809	1.179.112.729
Yakıt Tasaruffu	25,31	139.524.570	151.898.396	291.422.966
Emisyon Azaltımı	3,04	25.370.310	*	25.370.310
Kaza Maliyeti Azaltımı	1,90	15.839.008	*	15.839.008
TOPLAM FAYDA	**109,14**	**565.170.808**	**946.574.206**	**1.511.745.014**

Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Çeşmeli-Kızkalesi Kesimi

Çeşmeli-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Çeşmeli-Kızkalesi Kesimi, mevcut Mersin-Adana-Gaziantep Otoyolu'nun Çeşmeli Kavşağı mevkiinden başlayarak Erdemli ve Kızkalesi yerleşimlerinin kuzeyinden, D400(Mersin-Antalya) Devlet Yoluna paralel olarak ilerlemekte ve Kızkalesi Kavşağı ile D400(Mersin-Antalya) Devlet Yoluna bağlanarak son bulmaktadır. Bu kesimde D400 Devlet Yolunun özellikle Erdemli İlçe merkezinin içinden geçmesi nedeniyle devlet yolunda yoğun trafik oluşmakta, özellikle transit trafik beklemelere ve kesintilere uğramaktadır. Yapılması planlanan bu otoyol ile Kızkalesi yerleşiminin hemen batısı ile mevcut Mersin-Adana-Gaziantep Otoyolu, otoyol standardında kesintisiz birbirine bağlanacak olup transit araç trafiğinin devlet yolundaki yoğun trafiğe girmeden ilerlemesi ile bölgedeki turizm, sanayi, ticaretin daha hızlı gelişmesi sağlanacaktır.

BÖLÜNMÜŞ YOLLAR

1 Ocak 2003'te; 1.714 km'si otoyol olmak üzere toplam 6.101 km bölünmüş yol trafiğe hizmet vermekteydi.

1 Ocak 2003-Ekim 2021 tarihleri arasında ise 1.818 km'si otoyol olmak üzere toplam 22.301 km bölünmüş yol trafiğe açılmıştır.

Ekim 2021 tarihi itibariyle Bölünmüş Yol uzunluğu 28.402 km'ye ulaşmıştır.

2021 yılı Ekim ayı itibariyle; 175 km'si BSK kaplamalı, 32 km'si sathi kaplamalı bölünmüş yol olmak üzere toplam 207 km bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır (Tablo 6).

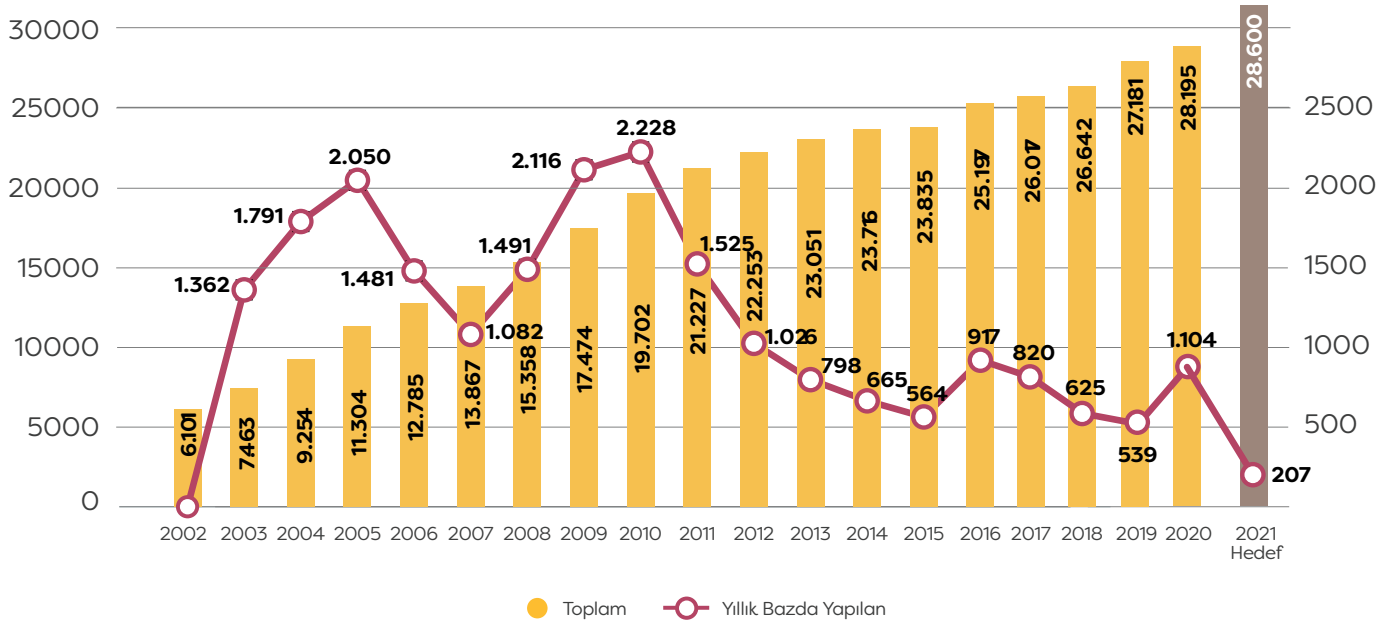
Tablo 6 Bölünmüş Yollar (km)

	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (km)				
	DEVLET VE İL YOLLARI			OTOYOLLAR	GENEL TOPLAM
	BSK	SK	TOPLAM	BSK	TOPLAM
2003 ÖNCESİ	2.176	2.211	4.387	1.714	6.101
2003	243	1.080	1.323	39	1.362
2004	261	1.504	1.765	26	1.791
2005	336	1.709	2.045	5	2.050
2006	260	980	1.240	241	1.481
2007	76	1.006	1.082		1.082
2008	396	1.081	1.477	14	1.491
2009	285	1.717	2.002	114	2.116
2010	380	1.776	2.156	44	2.200
2011	194	1.320	1.514	39	1.553
2012	380	646	1.026	8	1.034
2013	370	420	790	0	790
2014	329	298	627	34	661
2015	364	193	557	4	561
2016	509	155	664	260	924
2017	595	110	705	115	820
2018	340	100	440	185	625
2019	231	90	321	218	539
2020	478	73	551	463	1.014
2021 (Ekim)	166	32	198	9	207
2003-Ekim 2021	**6.193**	**14.290**	**20.483**	**1.818**	**22.301**
GENEL TOPLAM	**8.369**	**16.501**	**24.870**	**3.532**	**28.402**

BÖLÜNMÜŞ YOLLARDA GERÇEKLEŞME VE HEDEFLER

Bölünmüş Yollarda Gerçekleşme

Grafik 7 Bölünmüş Yollarda Gerçekleşme (Yıl sonu-Km)

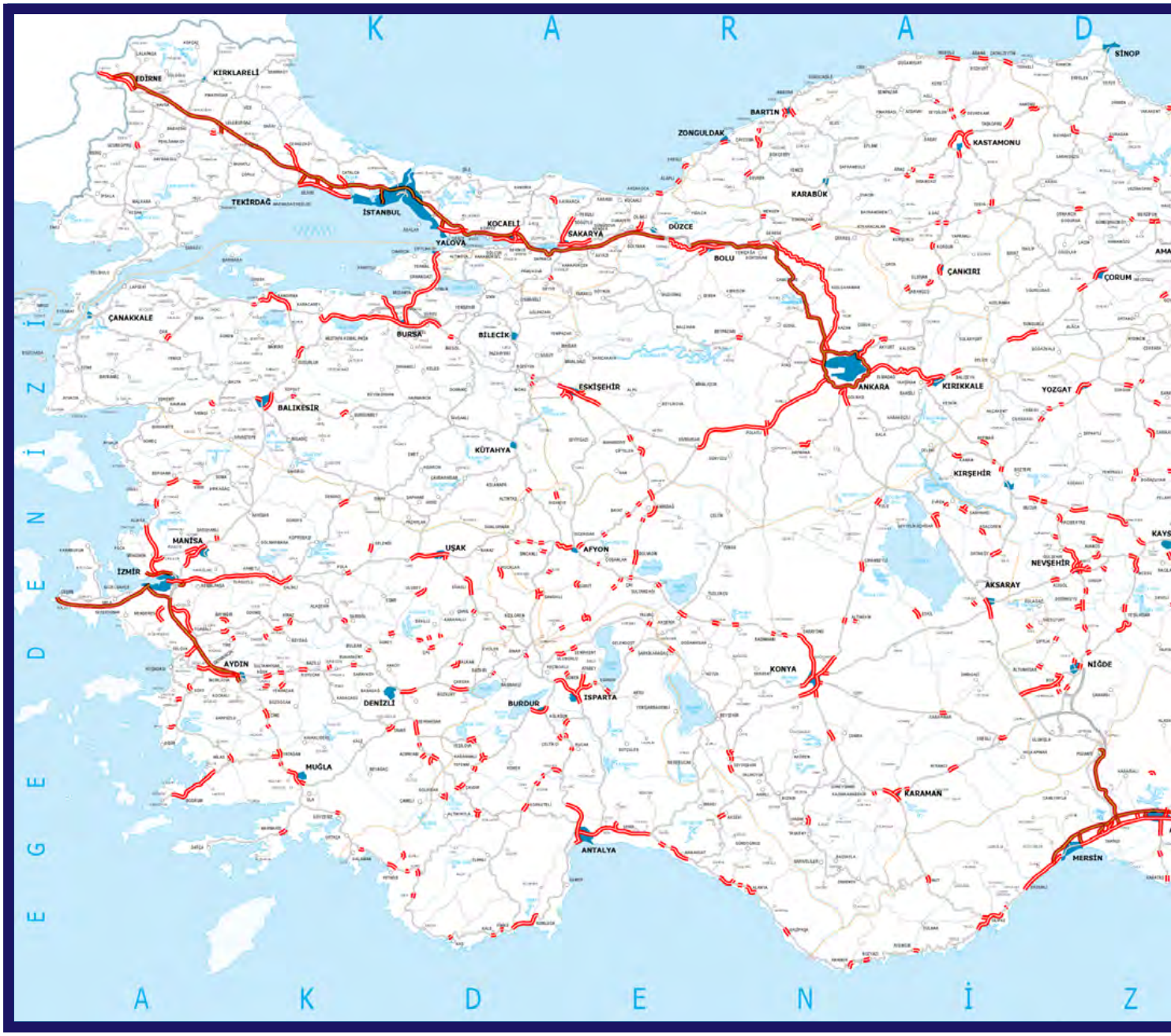
Bölünmüş Yollarda Hedef ve Gerçekleşmeler

Bölünmüş Yol Yapım Çalışmaları (01.01.2003)

(Bölünmüş Yol Toplamı 6.101 km)

Harita 11

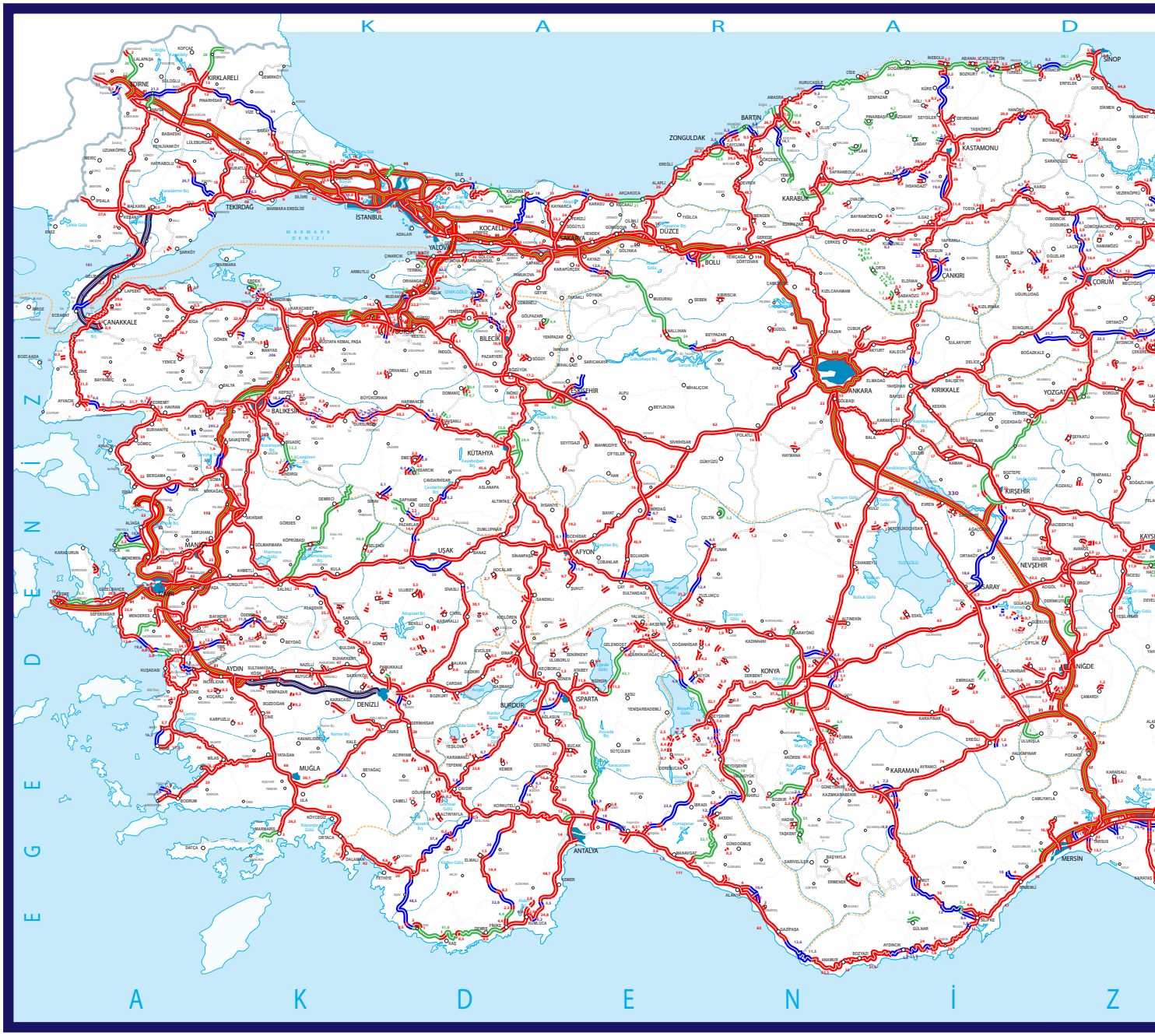

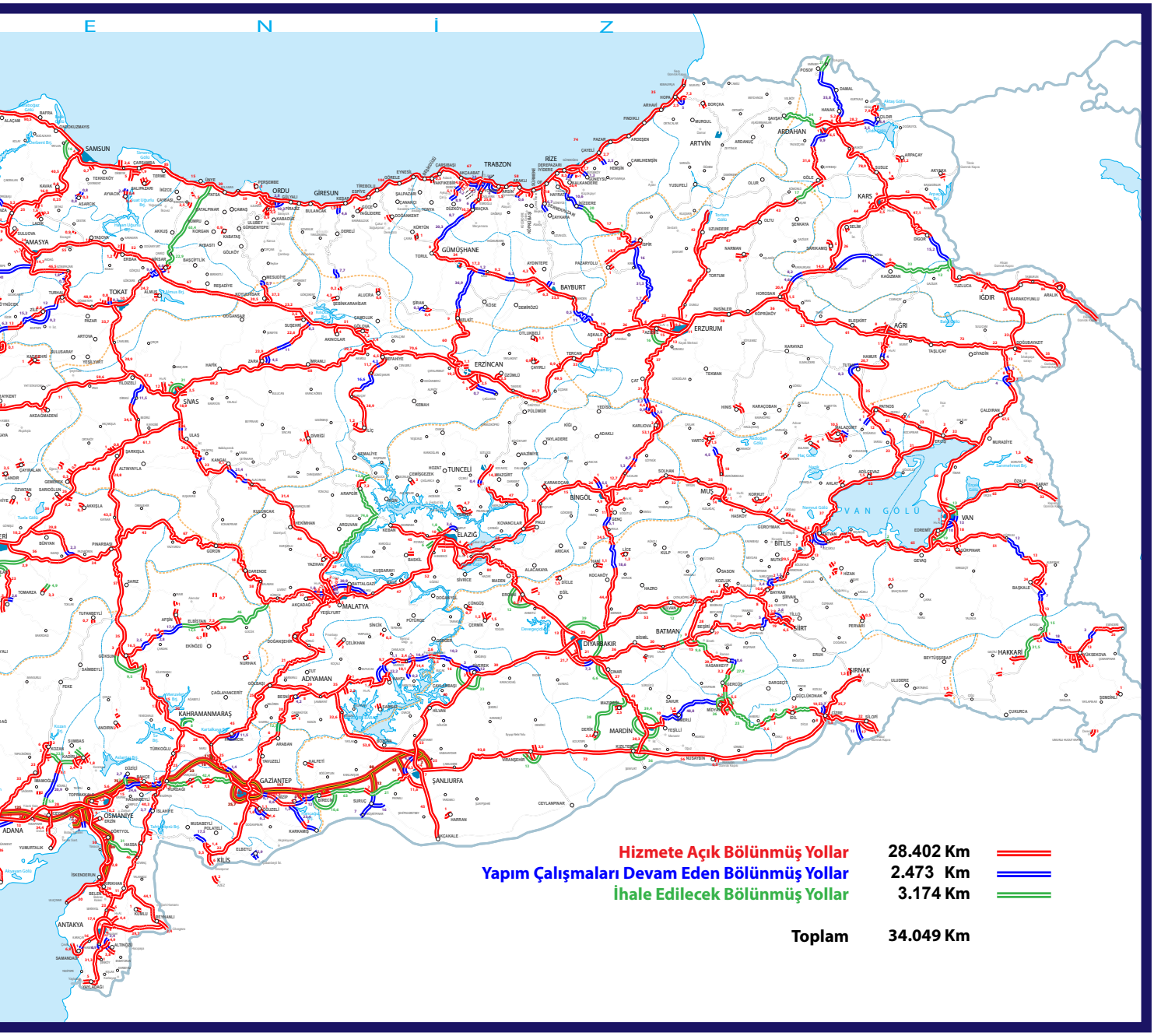

E N İ Z
SAMSUN
ORDU
GİRESUN
TRABZON
RİZE
ARTVİN
ARDAHAN
KARS
IĞDIR
AĞRI
GÜMÜŞHANE
BAYBURT
TOKAT
ERZİNCAN
ERZURUM
SİVAS
TUNCELİ
BİNGÖL
MUŞ
VAN GÖLÜ
VAN
BİTLİS
ELAZIĞ
MALATYA
DİYARBAKIR
BATMAN
SİİRT
HAKKARİ
ŞIRNAK
ADIYAMAN
KAHRAMANMARAŞ
MARDİN
GAZİANTEP
ŞANLIURFA
OSMANİYE
KİLİS
ANTAKYA
Hizmete Açık Bölünmüş Yollar Toplamı 6.101 Km

Bölünmüş Yol Yapım Çalışmaları (Ekim 2021)

(Bölünmüş Yol Toplamı 28.402 km)

Harita 12

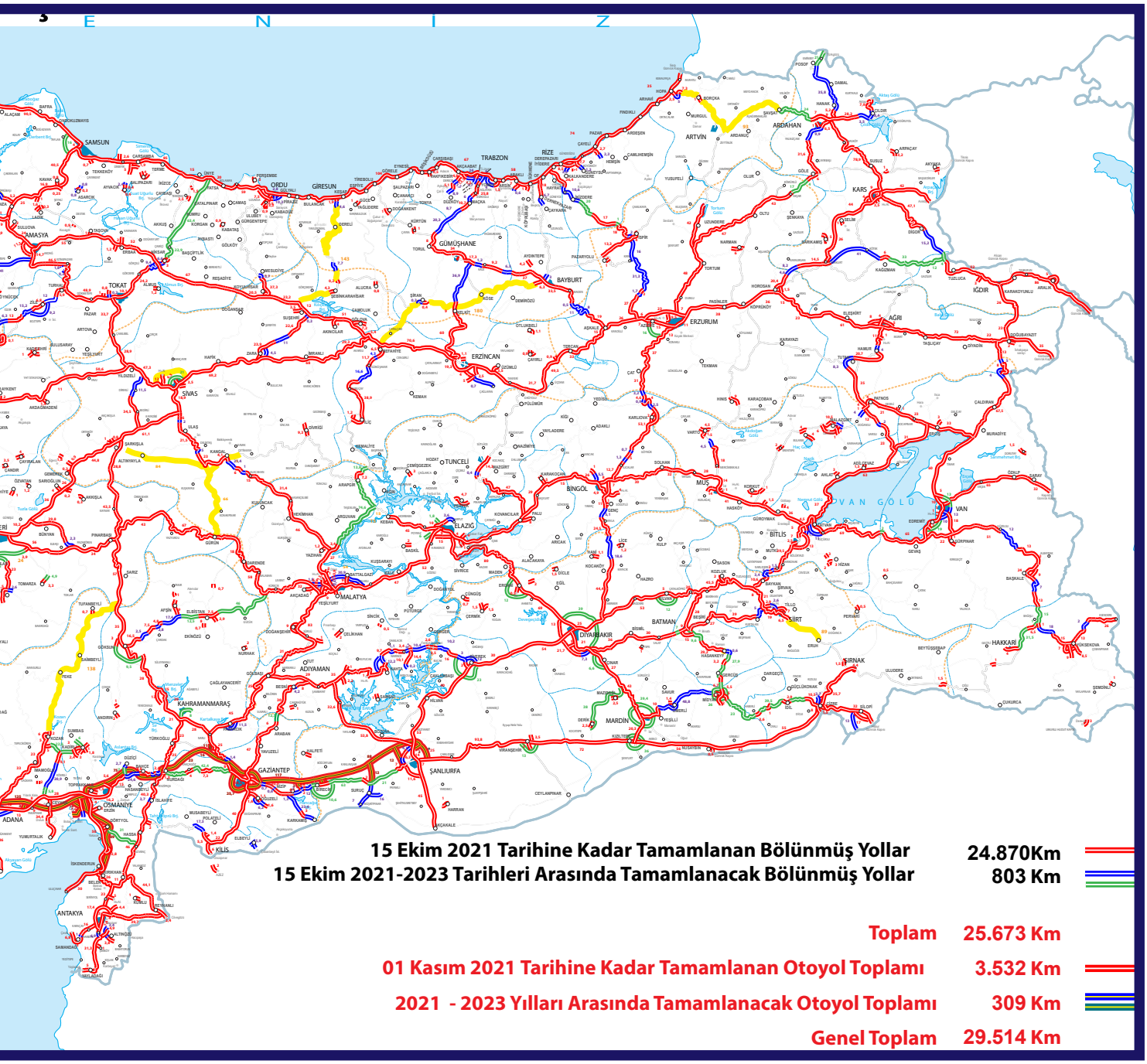

Hizmete Açık Bölünmüş Yollar	28.402 Km	
Yapım Çalışmaları Devam Eden Bölünmüş Yollar	2.473 Km	
İhale Edilecek Bölünmüş Yollar	3.174 Km	
Toplam	34.049 Km	

2023 Yılı Bölünmüş Yol Hedefi

Harita 13

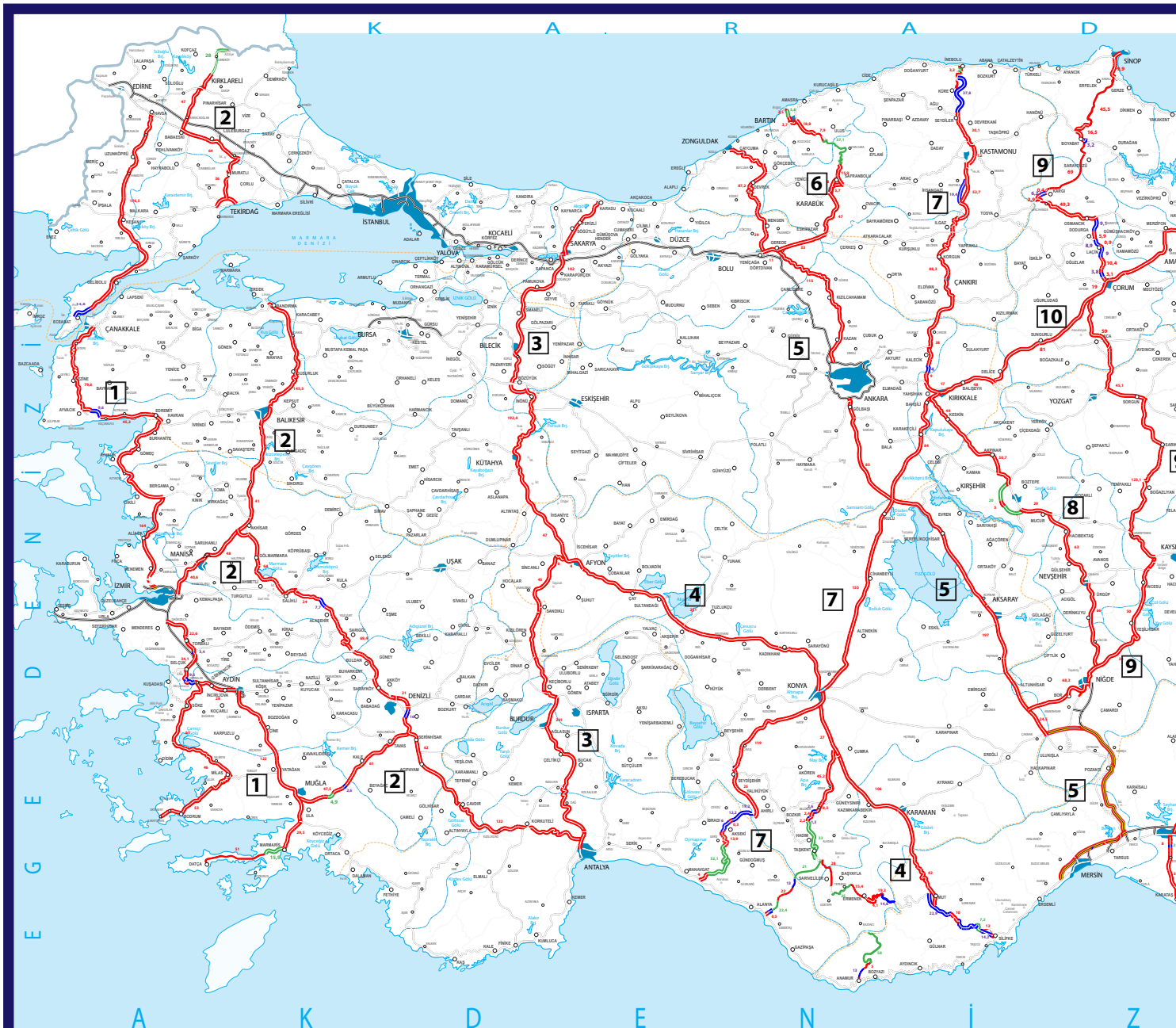

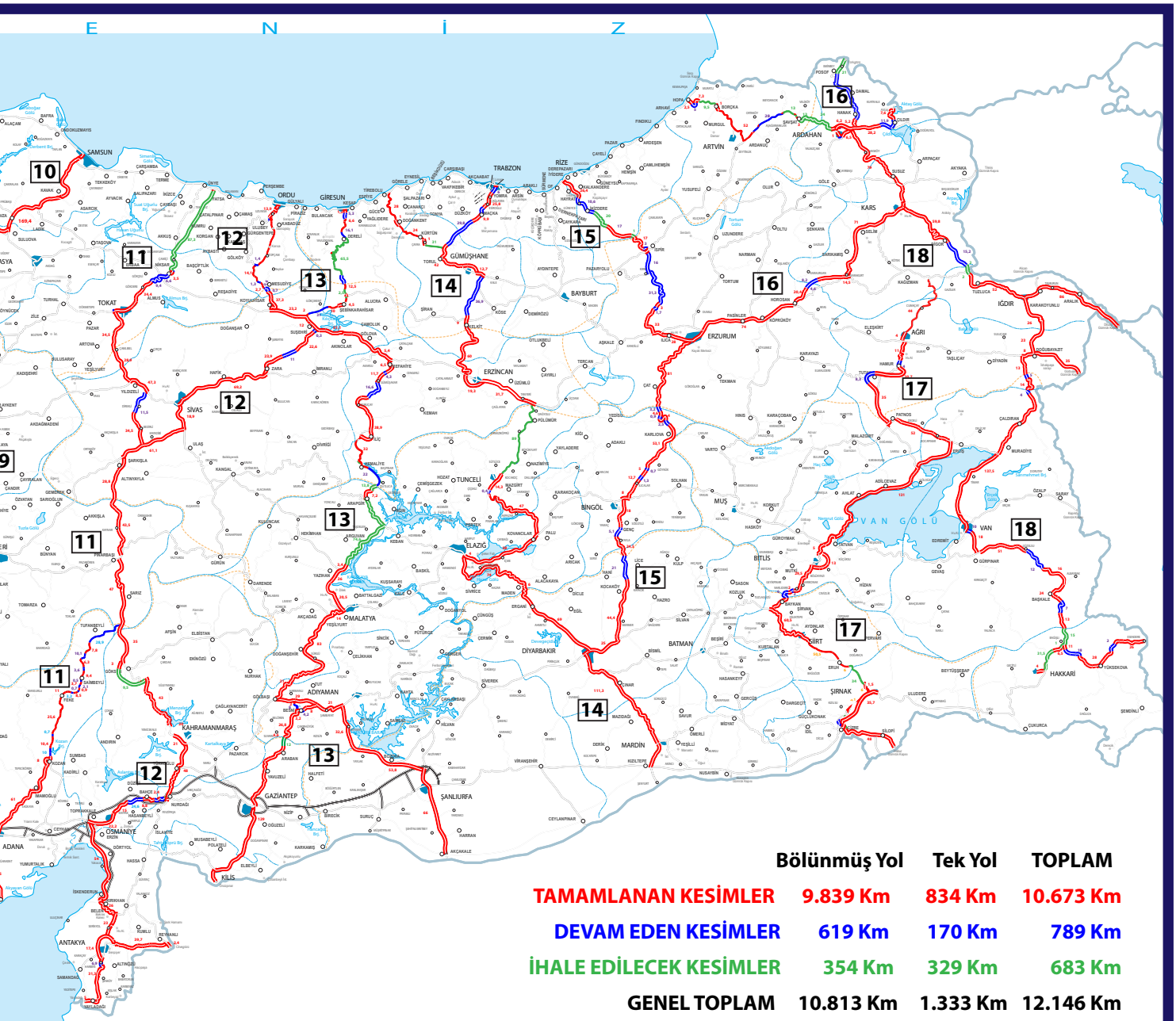
15 Ekim 2021 Tarihine Kadar Tamamlanan Bölünmüş Yollar	24.870Km
15 Ekim 2021-2023 Tarihleri Arasında Tamamlanacak Bölünmüş Yollar	803 Km
Toplam	25.673 Km
01 Kasım 2021 Tarihine Kadar Tamamlanan Otoyol Toplamı	3.532 Km
2021 - 2023 Yılları Arasında Tamamlanacak Otoyol Toplamı	309 Km
Genel Toplam	29.514 Km

Kuzey-Güney Koridorları Yol Yapım Çalışmaları

Harita 14

1-Edirne-Çanakkale-İzmir-Aydın-Muğla	: (928 +	42 +	16 =	986 Km)	7- İnebolu-Kastamonu-Kırıkkale-Konya-M
2-Aziziye S.K.-Kırklareli-Tekirdağ-Balıkesir-Antalya	: (935+	29 +	0 =	965 Km)	8- Kırıkkale-Kırşehir-Nevşehir-Niğde
3-Karasu-Sakarya-Kütahya-Afyon-Burdur-Antalya	: (625 +	0 +	0 =	625 Km)	9- Sinop-Çorum-Kayseri-(Niğde-Mersin)Ay
4-Afyon-Konya-(Anamur-Alanya)-Karaman-Silifke	: (610 +	70+	165 =	845 Km)	10-Samsun-Çorum-Kırıkkale
5-Zonguldak-Ankara-Aksaray-Mersin	: (740 +	0 +	0 =	740 Km)	11-Ünye-Tokat-Adana
6-Bartın-Karabük-Gerede	: (177 +	1 +	6 =	183 Km)	12-Ordu-Sivas-İskenderun

	Bölünmüş Yol	Tek Yol	TOPLAM
TAMAMLANAN KESİMLER	9.839 Km	834 Km	10.673 Km
DEVAM EDEN KESİMLER	619 Km	170 Km	789 Km
İHALE EDİLECEK KESİMLER	354 Km	329 Km	683 Km
GENEL TOPLAM	10.813 Km	1.333 Km	12.146 Km

anavgat :	(654 +	78 +	35	= 766 Km)
	: (316 +	0 +	20	= 336 Km)
yr.	: (602 +	28 +	0	= 630 Km)
	: (338 +	0 +	0	= 338 Km)
	: (508 +	82 +	87	= 677 Km)
	: (737 +	49 +	0	= 786 Km)

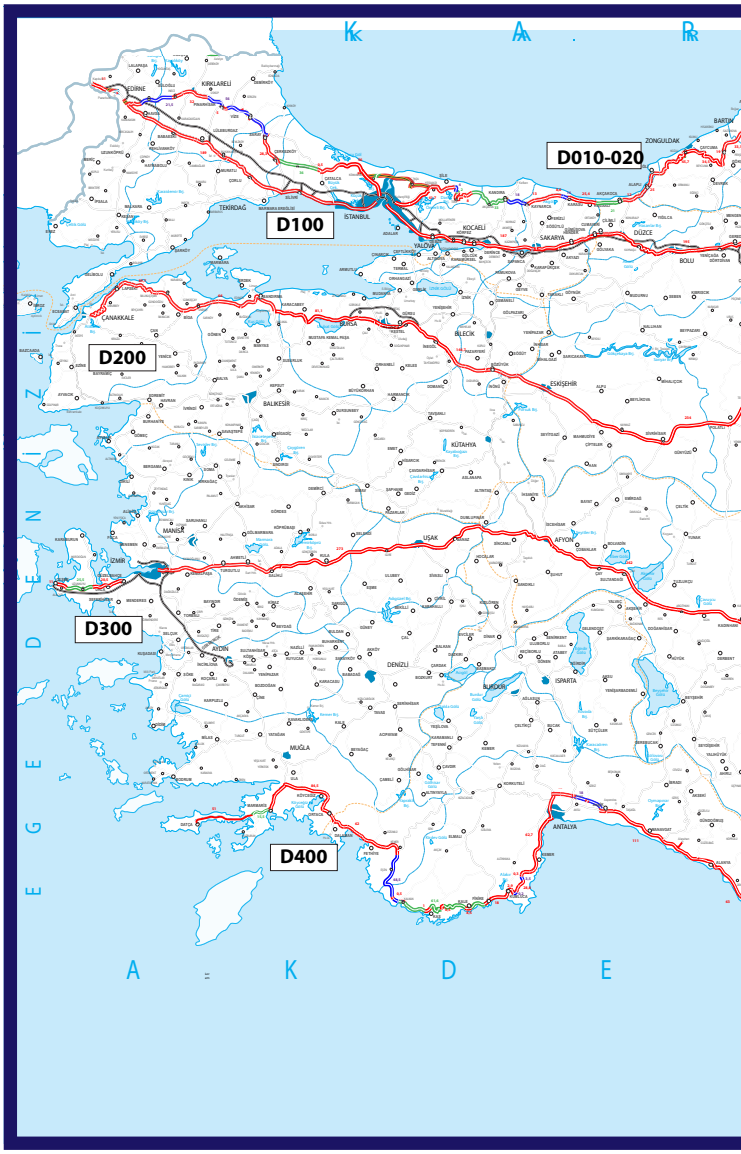
13-Giresun-Malatya-Adıyaman-Gaziantep-Kilis	: (797 +	99 +	140	= 1.037 Km)
14-Trabzon-Gümüşhane-Erzincan-Diyarbakır-Mardin	: (706 +	66 +	90	= 862 Km)
15-Rize-Erzurum-Bingöl-Diyarbakır	: (410 +	94 +	20	= 524 Km)
16-Artvin-Ardahan-Kars-Erzurum	: (408 +	60 +	53	= 521 Km)
17-Ağrı-Bitlis-Siirt-Şırnak	: (533 +	17 +	19	= 569 Km)
18-Kars-Iğdır-Van-Hakkari	: (649 +	75 +	33	= 756 Km)

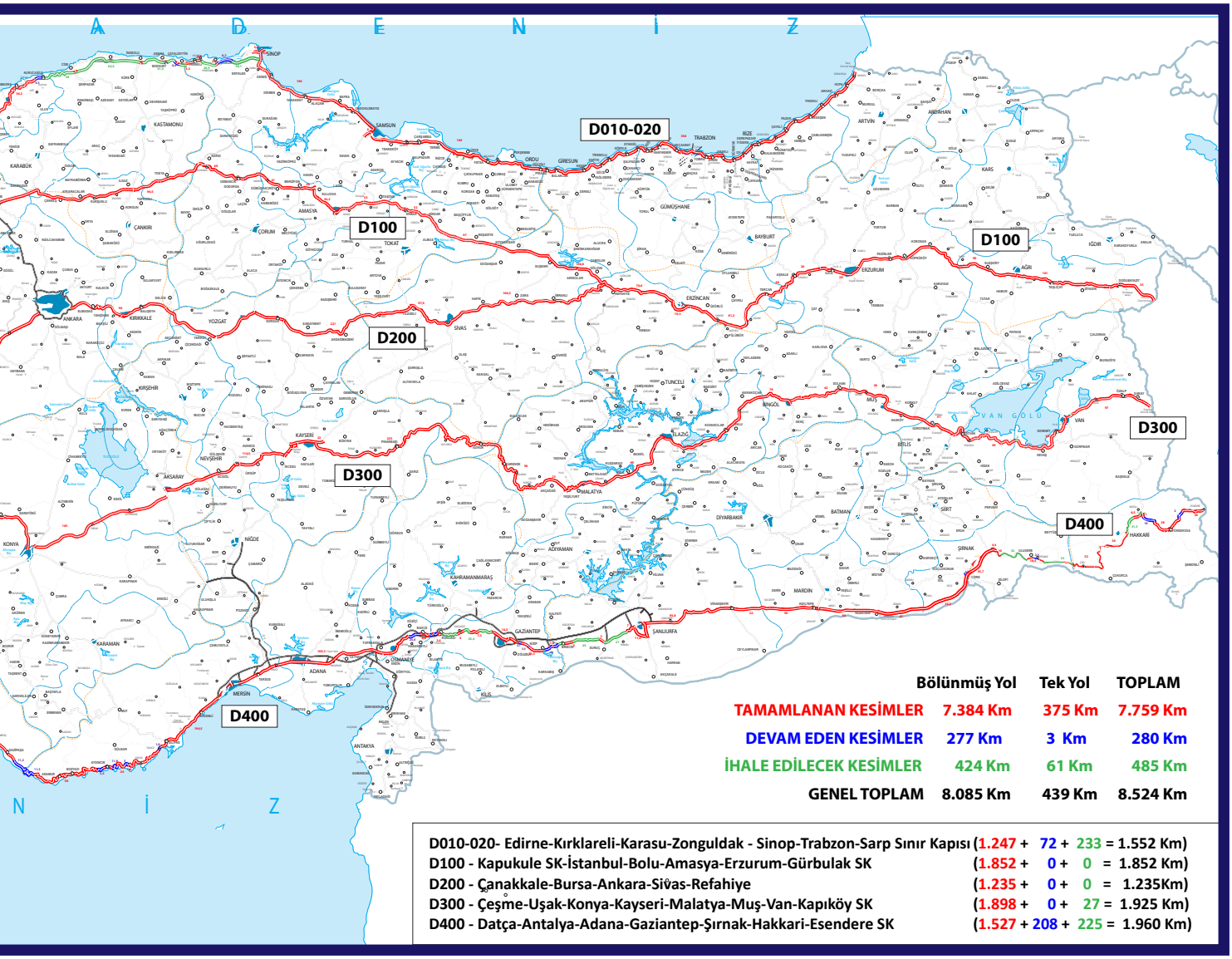
DOĞU-BATI AKSLARI YOL YAPIM ÇALIŞMALARI

Doğu'dan Batı'ya 5 aksta (tamamına yakını BY) ilerlememiz: %91

- D010-D020 aksı, 1.552 km (1364 km BY, 188 km TY) uzunluğunda olup, Edirne'den başlayarak İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Zonguldak, Sinop, Trabzon ve Sarp Sınır Kapsına kadar devam etmektedir. Bu aksın 1247 km'si tamamlanmış olup, 72 km'de çalışmalara devam edilmektedir. Kalan 233 km de ise ihale hazırlıkları yapılmaktadır.
- D100 aksı, 1852 km BY uzunluğunda olup, Kapıkule Sınır Kapısından başlayarak sırasıyla, İstanbul, Bolu, Amasya, Erzurum ve Gürbulak Sınır Kapısında sonlanmaktadır. Bu aksın tamamı BY olarak bitirilmiştir.
- D200 aksı, 1235 km uzunluğunda olup, Çanakkale'den başlayarak sırasıyla Bursa, Ankara, Sivas ve Refahiye'de sonlanmaktadır. Bu aksın tamamı BY olarak bitirilmiştir.
- D300 aksı, 1.925 km BY uzunluğunda olup, Çeşme'den başlayarak sırasıyla Uşak, Konya, Kayseri, Malatya, Muş, Van ve Kapıköy Sınır Kapısında sonlanmaktadır. Bu aksın 1.898 km'si tamamlanmış olup, kalan 27 km'de ise ihale hazırlıkları yapılmaktadır.
- D400 aksı toplamda 1.960 km (1.709 km BY, 251 km TY) uzunluğunda olup, Datça'dan başlayarak sırasıyla Antalya, Adana, Gaziantep, Şırnak, Hakkâri ve son olarak Esendere Sınır Kapısında sonlanmaktadır. Bu aksın 1527 km'si tamamlanmış olup, 208 km BY ve 5 km TY'de çalışmalar devam etmektedir. Kalan 225 km'de ise ihale hazırlıkları yapılmaktadır.

Harita 15 Doğu-Batı Aksları Yol Yapım

	Bölünmüş Yol	Tek Yol	TOPLAM
TAMAMLANAN KESİMLER	7.384 Km	375 Km	7.759 Km
DEVAM EDEN KESİMLER	277 Km	3 Km	280 Km
İHALE EDİLECEK KESİMLER	424 Km	61 Km	485 Km
GENEL TOPLAM	8.085 Km	439 Km	8.524 Km

D010-020- Edirne-Kırklareli-Karasu-Zonguldak - Sinop-Trabzon-Sarp Sınır Kapısı (1.247 + 72 + 233 = 1.552 Km)
D100 - Kapukule SK-İstanbul-Bolu-Amasya-Erzurum-Gürbulak SK (1.852 + 0 + 0 = 1.852 Km)
D200 - Çanakkale-Bursa-Ankara-Sivas-Refahiye (1.235 + 0 + 0 = 1.235Km)
D300 - Çeşme-Uşak-Konya-Kayseri-Malatya-Muş-Van-Kapıköy SK (1.898 + 0 + 27 = 1.925 Km)
D400 - Datça-Antalya-Adana-Gaziantep-Şırnak-Hakkari-Esendere SK (1.527 + 208 + 225 = 1.960 Km)

BÖLÜNMÜŞ YOL ÇALIŞMALARINDAN KESİTLER

Ormanköy-Akyazı-Dokucun Yolu

Proje uzunluğu 20,3 km BY-BSK standardında olan yolun bugüne kadar 7,4 km'si BY-BSK olarak tamamlanmıştır.

Km:24+000 – 30+000 arasında bulunan mevcut yol Ballıkaya Barajından dolayı sular altında kalacaktır. Bu mevkiinin muhtelif kesimlerinde 2,9 km.lik yol BY-BSK olarak tamamlanmış olup, kalan kesimlerin toprak işleri, sanat yapıları ve V2,V3 viyadüğünde ise çalışmalar devam etmektedir.

İzmit-Kandıra-Kaynarca Yolu

Proje uzunluğu 58,9 km BY-BSK standardında olan yolun bugüne kadar toplam 7,2 km si BY-BSK olarak tamamlanmıştır.

Beyşehir Çevre Yolu

8,3 km uzunluğundaki yolun BSK kaplamalı Bölünmüş Yol yapımı çalışmaları kapsamında 2020 yılı sonuna kadar 7,5 km BY (7,3 km BSK, 0,2 km SK) çalışması tamamlanmıştır. Kalan kesimin 0,8 km BY-BSK ve 0,2 km BY-SK›BSK olarak tamamlanmasıyla yolun tamamı aşınma seviyesinde BSK kaplamalı bölünmüş yol olaacaktır.

Konya Çevre Yolu (BY-BSK)

122 km uzunluğundaki Konya Çevre Yolunun sadece 68 km'lik kesimi yatırım programında bulunmaktadır. Konya Çevre Yolu 2x3 şeritli olarak bölünmüş yol standardında projelendirilmiştir. 1. kısım (22 km) ve 2.kısım (46 km) olarak ihale edilmiştir. Yatırım programında bulunmayan 3. kısmın (54 km) proje çalışmaları tamamlanmış olup sonraki yıllarda ihale edilmesi planlanmaktadır.

1. kısım 22 km uzunluğunda olup Konya-Karaman ve Konya-Ereğli yolları arasında bağlantıyı sağlamaktadır. Yolun tamamı BSK kaplamalı bölünmüş yol olarak bitirilmiştir. Ayrıca 2 adet Yonca kavşak (Karaman yolu Ayr. ve Ereğli Yolu Ayr.), 2 adet üstgeçit köprüsü (Çatalhöyük ve Kaşınhanı İmar Köprüsü) tamamlanmıştır. 2.Kısım 46 km uzunluğunda olup Konya-Ereğli, Konya-Aksaray, Konya-Ankara ve Konya-Afyon yolları arasında bağlantıyı sağlayacaktır. Bugüne kadar 14,5 km BSK kaplamalı bölünmüş yol tamamlanmıştır.

Ankara–Çankırı Yolu

Proje uzunluğu 69 km olan yol önceki yıllarda BY-BSK olarak tamamlanmıştır.

Ankara-Esenboğa Ayr. -Akyurt' a kadar olan 17 km'lik kesimde, 2x3 Şerit Genişletme çalışması yapılacaktır.

Bugüne kadar 4 km 2x3 şerit genişletme tamamlanmış olup, 2 adet köprülü kavşakta çalışmalar devam etmektedir.

Ankara-Kahramankazan Yolu

Proje uzunluğu 28,5 km 2x3 BY BSK şerit genişletme ve 10 adet Farklı seviyeli kavşak ile 2 Adet Hemzemin kavşak yapımını kapsamaktadır. Bugüne kadar 4,1 km 2x3 şerit genişletme tamamlanmış olup, 3 adet köprülü kavşak (Aydın, Yazıbeyli ve Saray) imalatları tamamlanarak hizmete sunulmuştur. Çalışmalar devam etmektedir.

Yenikent–Temelli Yolu

Proje uzunluğu 39,7 km BY BSK 'dır. Proje kapsamında 10 Adet Köprülü Kavşak, 3 Adet viyadük, 5 Adet dönel kavşak, 8 Adet alt ve üst geçit bulunmaktadır.

Bugüne kadar 33,6 km BY-BSK, 8 Adet Köprülü Kavşak, 3 Adet (1.190 m) viyadük, 5 Adet alt ve üst geçit ve 5 Adet dönel kavşak imalatı tamamlanmıştır.

Silifke-Mut-3. Bl.Hd. Aksı

Toplam 101 km uzunluğunda Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı Bölünmüş Yol standardında projelendirilmiştir. Proje bünyesinde, 2x10.618 m uzunluğunda 8 adet tünel ve 2x2.850 m uzunluğunda 8 adet viyadük bulunmaktadır. Bugüne kadar toplam 38,8 km'si BSK olmak üzere 49,2 km BY tamamlanmıştır. Ayrıca 2x2.175 m uzunluğunda 3 adet tünel tamamlanmıştır. Proje tamamlandığında yol 11 km kısalacaktır.

Eskişehir - Alpu - Mihalıççık Yolu

Proje uzunluğu 39,3 km BY-BSK'dır. Proje kapsamında 5 adet 182 m köprü bulunmaktadır. Bugüne kadar 2,1 km BY-BSK yol tamamlanmıştır.

Çukurova Bölgesel Havalimanı Yolu

Toplam 15,9 km uzunluğunda Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı Bölünmüş Yol standardında projelendirilmiştir. 8,7 km'lik Demiryolu bağlantısının 7 km'si Mersin bağlantısı içerisinde yer almaktadır. Bugüne kadar Mersin bağlantı Yolu üzerinde bant dren, toprak işleri ve sanat yapıları imalatlarında çalışılarak 6,6 km'lik kesimde bant dren uygulamaları tamamlanmıştır. Mersin Bağlantı yolu ve Adana Bağlantı Yolu güzergahında toprak işleri, sanat yapıları ve zemin iyileştirme çalışmaları devam etmektedir.

Akdeniz Sahil Yolu / Antalya-Mersin (Erdemli)

Mersin-Antalya arasında yapımı devam eden Akdeniz Sahil Yolu, toplam 440 km uzunluğunda projelendirilmiştir. 394 km'lik kesimi bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Proje bünyesinde toplam 45,7 km uzunluğunda 34 adet tünel, 15,3 km uzunluğunda 83 adet köprü, köprülü kavşak ve viyadük bulunmaktadır. Bugüne kadar 15,1 km uzunluğunda 19 adet tünelin yapımı tamamlanmıştır.
Akdeniz Sahil Yolu projesinin tamamlanmasıyla, zorlu bir topografyadan geçen mevcut 483 km'lik güzergâh 43 km kısalacak, tünel, köprü ve viyadük gibi sanat yapıları ile ulaşım standardının yükseltilmesiyle seyahat süresi 2 saat 20 dakika azalacaktır.

Develi Batı-Kuzey Çevre Yolu (BY-BSK)

Toplam 22,1 km uzunluğunda olup, 14,1 km'si Develi Batı ve Kuzey Çevre Yolu'ndan, 8 km'si ise Kayseri-Erciyes-Develi yolundan oluşmaktadır. Yolun toplam 19,5 km'si BY-BSK'lı olarak tamamlanmıştır.
Bu projenin tamamlanması ile birlikte, Develi Batı-Kuzey Çevre Yolu ve Hisarcık Ayr.-Develi yolunun standardı yükseltilerek trafik akışının daha konforlu ve güvenli olması sağlanacaktır.

Alaca-Zile Yolu (BY-BSK)

Toplam proje uzunluğu 32 km olan Alaca-Zile yolunda, bugüne kadar toplam 6,3 km'lik kesim bitümlü sıcak kaplamalı bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. 2021 yılında 3 km'lik kesimde bitümlü sıcak kaplamalı bölünmüş yol çalışmaları devam etmektedir. Bu projenin tamamlanması ile birlikte, Alaca-Zile yolunun standardı yükseltilerek trafik akışının daha konforlu ve güvenli olması sağlanacaktır.

Ordu Çevreyolu (BY)

Ordu Çevre yolu 2x2 BY-BSK standardında 21,4 km uzunluğundadır. Proje bünyesinde toplam uzunluğu 2x9.492 m olan 6 adet çift tüp tünel, toplam uzunluğu 44 m olan 1 adet köprülü kavşak, toplam uzunluğu 2x3.611 m olan 9 adet çift köprü ve toplam uzunluğu 65 m olan 2 adet çift köprülü kavşak bulunmaktadır. Yapım çalışmaları devam eden yolda Otogar Kavşağı arasındaki 10,7 km'lik kesim 2019 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Boztepe Tüneli ve Öceli Tünelleri ikincil işleriyle birlikte, 1 adet tek köprülü kavşak, toplam uzunluğu 2x1.105 m olan 4 adet çift köprü ve toplam uzunluğu 65 m olan 2 adet çift köprülü kavşak tamamlanmıştır.

Kahta–Narince–Nissibi–
9. Bölge Hududu Yolu (BY-BSK)

Kâhta–Narince–Nissibi Köprüsü Yolunun toplam proje uzunluğu 41 km olup, bugüne kadar 19,1 km'si BY-BSK (Binder), seviyesinde tamamlanmıştır. Bu ihale kapsamında Kâhta Köprüsü (238 m, 6 Açıklıklı), Yenişehir Viyadüğü (414 m, 10 Açıklıklı) ve Ballı Viyadüğü (310 m, 7 Açıklıklı) bulunmaktadır.

2x238 m uzunluğundaki Kahta köprüsü tamamlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Tokat-Niksar Yolu

Tokat-Niksar Yolu 2x2 BY-BSK standardında 49 km uzunluğundadır. Proje kapsamında; 2x249 m uzunluğunda 7 adet çift köprü, 190 m uzunluğunda 1 adet tek köprü ve 1 adet farklı seviyeli kavşak bulunmaktadır. 2021 yılı itibari ile 33 km BY-BSK ve 2x179 m uzunluğunda 5 adet çift köprü tamamlanmış olup bölünmüş yol yapım çalışmaları devam etmektedir.

Tokat-Niksar arası 53 km olup, projenin tamamlanması ile birlikte 49 km'ye düşecektir.

Malatya Çevre Yolu (BY BSK)

Malatya Çevre Yolu toplam 53,5 Km (BY-BSK) uzunluğunda olup, proje bünyesinde 25 adet 2.162 m uzunluğunda köprü bulunmaktadır. Bugüne kadar 22,3 km BY BSK ve 1251 m uzunluğunda 10 adet köprü tamamlanmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

(Bingöl-Solhan Ayr.)-Karlıova-12.Bl.Hd. Yolu (BY BSK)

Güzergah uzunluğu 90,6 km olup, proje tamamlandığında güzergahta 3,1 km kısalma sağlanarak proje uzunluğu 87,5 km olacaktır. BY – BSK ihalesi kapsamında yapım çalışmaları devam etmektedir. Toplam 83 Km BY (54,2 Km BY-BSK ve 28,8 Km BY-SK) olarak tamamlanmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

Diyarbakır Güneybatı Çevreyolu

Diyarbakır-Şanlıurfa Yolu-Diyarbakır-Mardin Yolu arası 'Güneybatı Çevre Yolu' 29,3 km olup bugüne kadar yolun 27,8 km'lik kesimi BY-BSK olarak tamamlanmıştır. Kalan kesimlerde çalışmalar devam etmektedir. 2021 yılı sonunda yolun tamamlanması hedeflenmektedir.

Cizre-Şırnak Yolu

Toplam uzunluğu 35,7 km olan Cizre-Şırnak Yolunun bugüne kadar 17,1 km'lik kesimi BY SK ve 18,6 km'lik kesimi BY BSK olarak tamamlanmıştır. Yolda BSK çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca bu proje kapsamında; Cizre-Şırnak yolu üzerinde bulunan Cudi Viyadüğü (2x360 m) , Şehit Güvenlik Korucusu Dündar PAGE Tüneli (2x733 m) ve Şehit Jandarma Yüzbaşı Mustafa ERDAL Tüneli (2x805 m) tüneli tamamlanmış olup trafiğe açılmıştır.

Şanlıurfa Kuzeybatı Çevre Yolu

Diyarbakır-Şanlıurfa Yolu ile Şanlıurfa-Gaziantep Yolu arası ‘Şanlıurfa Kuzeybatı Çevre Yolu ’ 9,4 km olup bugüne kadar yolun 5,3 km’lik kesimi BY-BSK olarak tamamlanmıştır. Kalan kesimlerde çalışmalar devam etmektedir.

Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı Yolu İle Akyazı Sahil Bağlantı Yolu

Güzergâha ait ilk ihalede yapım çalışmalarına Karadeniz Sahil Yolu üzerindeki Yıldızlı Kavşağı ile Halit Kobya Kavşağı arasında kalan 4,4 km’lik tünelli kesim ile paralelindeki 4,3 km stadyum bağlantı yolu ve Kanuni Bulvarı Yolunun proje başından itibaren 0,8 km olmak üzere toplam 9,5 km uzunluğundaki proje 2x3 şeritli bölünmüş yol olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Trafiğe açılan söz konusu kesim (Yıldızlı Tam Yonca Kavşağı, Derecik bağlantı kolu, Akyazı Tüneli, Halit Kopya Köprülü Kavşağı, Stadyum Bağlantı Yolları) sayesinde Karadeniz Sahil Yolu üzerindeki mevcut sinyalize kavşaklar kaldırılarak trafik akışı ve bağlantıları kesintisiz duruma gelmiştir. Kalan işler için gerçekleştirilen ikmal ihalesi dahilinde bugüne kadar sürdürülen çalışmalarda Beşirli Tüneli Girişi ile Çatak-2 Köprülü Kavşağı arasında kalan 5 km’lik kesimde Beşirli Tüneli (2x1,020m), Beşirli Köprülü Kavşağı, Karşıyaka Köprülü Kavşağı, Uğurlu Köprülü Kavşağı, Karşıyaka Viyadüğü, Aydınlıkevler Köprülü Kavşağı, Kireçhane Köprülü Kavşağı, Çatak-1 Köprülü Kavşağı tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Tamamlanan bu kesim sayesinde Trabzon ili merkezinde nüfus

Kâhta-Narince-Siverek Yolu

Toplam uzunluğu 44,7 km olan Kâhta-Narince-Siverek Yolunun bugüne kadar 16 km’lik kesimi BY BSK olarak tamamlanmıştır. Çalışmaları devam etmektedir.

yoğunluğunun yüksek olduğu Karşıyaka, Beşirli, Yıldızlı Akyazı, Aydınlıkevler ve Erdoğdu bölgelerinde oluşan trafiğin, mevcut Yavuz Sultan Selim Bulvarı ve paralelinde sahilden geçen ana yollara (mevcut Devlet Yolu ve Trabzon Sahil Geçişi Yolu) kısa mesafede güvenli bir şekilde dağılım imkânı sağlamış olmaktadır. Kanuni Bulvarı üzerinde 5,8 km Akyazı Bağlantı Yolları 4,4 km Stadyum Bağlantı Yolları 4,3 km olmak üzere toplamda 14,5 km ‘lik kesim tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Maçka - Karahava Yolu

Maçka-Karahava Projesinin uzunluğu 16,85 km'dir. 2020 Yılı sonuna kadar 9,6 Km'lik kesim Bölünmüş Yol – Bitümlü Sıcak Karışım standardında Binder seviyesinde tamamlanıp trafiğe açılmıştır.

2021 yılında Km:35+300-36+400 arası 1,1 km'lik kesim ve Kiremitli Yamaç, Bağışlı-2, Başar tünelleri tamamlanmıştır. Kalan 6,2 km'lik kesimde çalışmalar devam etmekte olup yolun 2022 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Polatlı-Yunak-Akşehir Yolu

94,4 km uzunluğundaki Polatlı-Yunak-Akşehir yolunun 2020 yılı sonuna kadar 77,7 km'si (47,9 km BY, 29,8 km TY) tamamlanmıştır. Ayrıca 5,6 km BY-BSK, 0,3 km BY-SK>BSK yol imalatı ve Akşehir Anayol Kavşak Köprüsü tamamlanmıştır. Akşehir-Yunak yolunun Akşehir-Tuzlukçu Ayr arasındaki 21 km'lik kesimi BSK kaplamalı bölünmüş yol olarak ve Akşehir Anayol Kavşak Köprüsü trafiğe açılmaya hazır hale getirilmiştir. Tuzlukçu Ayr-Yunak arasındaki ihale kapsamında yürütülen çalışmaların 2022 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Van-(Hakkâri-Yüksekova) Ayrımı Yolu

Uzunluğu 156 km olan yolun 53 km'si BSK kaplamalı 81 km'si sathi kaplamalı bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Ayrıca güzergah üzerinde bulunan Güzelsu, Hatipoğlu ve Karasu Köprüleri bitirilmiştir. Bitümlü Sıcak Karışım kaplamalı bölünmüş yol, 2.730 m rakımda bulunan Güzeldere geçişinde inşa edilen 2x3.137 m uzunluğundaki Güzeldere tünelinde ve 400 m uzunluğundaki Çamlık viyadüğünde çalışmalar devam etmektedir. Projenin 2023 yılında bitirilmesi planlanmaktadır.

Alanya Doğu Çevre Yolu

Toplam proje uzunluğu 15 km' dir. Proje Kapsamında 1 adet 2x 1.633 m tünel, 5 adet 2x700 m çift köprü, 1x60 m tek köprü ve 4,5 Km 2x3 BY/BSK tamamlanmıştır. Devam eden ihale kapsamında 1 km BY BSK, 2x60ve 1x60 m köprü tamamlanmıştır. 2021 yılında 2x668 m uzunluğundaki Oba Tünelinde 195 m (30 m+165 m) kazı destekleme çalışmaları yapılmıştır. Tamamlanması halinde Alanya şehir geçişi kesintisiz olarak 10 dakikada geçilebilecektir.

Antalya Kuzey Çevre Yolu

Yolun toplam uzunluğu 51 km' dir. Organize Sanayi-Isparta Yolu arasındaki 19 km' lik kesim tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Isparta Yolu-Kocayatak arasında toprak işleri ve sanat yapılarında çalışmalar sürdürülmektedir. Termessos-Organize Sanayi Kavşağı arasının (14 km) proje çalışmaları tamamlanmış, kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Horasan-Karakurt 18. Bölge Hududu Yolu

Toplam proje uzunluğu 23 km BY-BSK olup şimdiye kadar yolun 21,8 km'si tamamlanmıştır.Projenin 2022 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir.

Kars–Digor– (Kağızman–Tuzluca) Ayrımı Yolu

Toplam uzunluğu 79 km olan bu yolda 60 km (BY-BSK) tamamlanmıştır. Kalan 19 km de çalışmalar devam etmektedir.

Yenişehir-(Bilecik-Osmaneli) Ayr. Yolu (BY)

Toplam proje uzunluğu 39,8 km BY-BSK yapılacak olan yolda bugüne kadar 25,3 km BY (21 km BSK ve 4,3 km SK) olarak tamamlanmıştır. Kalan kesimde çalışmalar devam etmektedir.

Yerli Otomobil Fabrikası Bağlantı Yolu (TOGG Yolu) ve Engürücük FSK Yapımı

Toplam proje uzunluğu 4,4 km (1 km TY-BSK ve 3,4 km BY-BSK) yapılacak olan yolda, proje kapsamında 1 adet farklı seviyeli kavşak ve bağlantı yolları ile 2 adet çift köprü ve 1 adet tek köprü yapımı bulunmaktadır. 2021 yılında 3,4 km BY-BSK yol yapımı ve (Engürücük Köprülü Kavşağı (Kavşak köprüsü 2x45 m), Gencer-2 Köprüsü (1x71,5 m), TOGG Hemzemin Kavşağı, TOGG Bağlantı Yolu Köprüsü (2x45 m) ve 0,4 km BY-BSK Fabrika Bağlantı Yolu dahil) kesiminde çalışmalar devam etmektedir.

Balıkesir–Dursunbey-Harmancık-Tavşanlı Yolu (BY)

Toplam 166,2 km BY-BSK standardında yapılacak olan yolda bugüne kadar 131,4 km BY (75,7 km BSK ve 55,7 km SK) olarak tamamlanmıştır. Balıkesir-Dursunbey ve Dursunbey-Harmancık-Tavşanlı arası kesimin yapım çalışmaları devam etmektedir.

Kastamonu-Çankırı Yolu (Kırık Baraj Varyantı Dahil)

Kırık Barajı Relokasyon Yolu 19,4 km Bitümlü Sıcak Kaplamalı Bölünmüş Yol olup, ihalesi yapılarak çalışmalara başlanmıştır. Projede (2X5.330) 10.660 m uzunluğunda 1 Çift Tüp Tünel, 279 m uzunluğunda 1 adet (aç-kapa) Tek Tüp Tünel, (2x686)1.372 m uzunluğunda 2 adet Çift Viyadük, toplam uzunluğu 174,5 m uzunluğunda 2 adet Köprü Köprülü Kavşak bulunmaktadır. 1 adet (2x60,9)121,8 m uzunluğunda KV-1 kavşağının köprülerinin yapımı tamamlanmıştır. Km:31+450 - 32+300 arası 850 m'lik kesimde heyelan ıslah ve Kırık tünelinde kazı destek çalışmaları devam etmektedir.

Sivas-Şarkışla Ayrım-Kangal Alacahan Yolu

Toplam uzunluğu 107 km olan projenin 71 km'si Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı Bölünmüş Yol olarak tamamlanmıştır. Kalan 36 Km lik kesimde çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Yağdonduran Tünelinde kazı destekleme ve nihai beton kaplama çalışmaları tamamlanmış olup ikincil işlerde çalışılmaktadır.

Kastamonu-İnebolu Yolu

Toplam uzunluğu 99,15 km olan projenin 58,1 km'si BY-BSK, 3,2 km'si BYSK olarak önceki yıllarda tamamlanmıştır.

Kalan 38,8 km'lik kesimin BY-BSK yapım ihalesi yapılmıştır. T-1 Tünelinde T-2 Tünelinde kazı destekleme, mevcut yola oturan 7 km'lik kesimde toprak işleri ve sanat yapısı işlerinde çalışmalar devam etmektedir.

Zonguldak-Kilimli-Çatalağzı-Yolu (Devam ediyor)

Güzergâh üzerinde toplam uzunluğu 9.934 m olan 6 çift tüp tünel bulunmaktadır. Bu kesimde (2x337) 674 m uzunluğunda Mithatpaşa-I, (2x382) 764 m uzunluğunda Aslankayası, (2x1.546) 3.092 m uzunluğunda Mithatpaşa-II tünelleri tamamlanmıştır. 472,5 m (230,7m+241,8m) uzunluğundaki T0, (1.910m+1.990m) 3.900 m uzunluğunda T7 tüneli ve (400m+660m) 1.060 m uzunluğunda T8 tünellerinde çalışmalar devam etmektedir.

Reşadiye-Gölova-İmranlı Ayrımı Yolu

Toplam uzunluğu 106 km olan bu projede 104 km Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı ,2 km Sathi Kaplamalı Bölünmüş Yol ve tek tüp Aşağıkale tüneli (420 metre) tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Çalışmalar devam etmektedir.

(Antalya-Manavgat) Ayrımı Akseki- 3. Bl.hd. Yolu

Mevcut yol uzunluğu 82 km, proje uzunluğu 70 km'dir. 16 km' si bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Geriş Ayr.-3.Bl.Hd. Arasında yapım çalışmaları devam etmektedir.

Manavgat Ayr.-Geriş Ayr. Arasında 4 adet 2x10.707 m tünel, 2 adet 2x423 m viyadük ile birlikte proje çalışmaları tamamlanmıştır. Bütçe imkanlarına bağlı olarak ihale edilmesi planlanmaktadır. 2021 yılında 2,5 km yolu BY SK›BSK olarak tamamlanmıştır.

BÖLÜNMÜŞ YOLLARIN SAĞLADIĞI FAYDALAR

Trafik güvenliğini arttırarak kazaların azaltılması ve kazalardaki "ölüm oranının" düşürülmesi

Mevcut kapasite yetersizliklerinin iyileştirilerek taşıt işletme giderleriyle seyahat süresinden tasarruf sağlanarak ekonomiye katkıda bulunulması

Avrupa ülkelerindeki gelişmiş yol ağlarıyla entegrasyonu sağlayarak ülkemiz sınırlarından geçen Avrupa-Asya karayolu bağlantılarının güvenli, hızlı ve kesintisiz yapılması

Akaryakıt sarfiyatı azalmasına bağlı emisyon salımının düşürülmesi

Ülkemizin rekabet gücünün artırılarak ekonomik kalkınmanın hızlandırılması

Bölgesel dengesizliklerin ortadan kaldırılarak ekonomik refahın ülke sathında yaygınlaştırılması

Bölünmüş yol yapımıyla hedeflediğimiz konulardan biri, mevcut kapasite yetersizliklerini iyileştirerek, taşıt işletme giderlerinden sağlanan tasarrufla ekonomiye katkıda bulunmak, yolların fiziki ve geometrik standartlarını yükselterek yol kullanıcılarının seyahat konforunu artırmak ve seyahat süresini kısaltmaktır.

2003 yılından itibaren bugüne kadar 22.301 km bölünmüş yolun yapılması ve yollarımızın işletme performansının artırılması sonucu sağlanan kesintisiz trafik akışıyla, seyahat eden vatandaşlarımızın yıllık 247 milyon saat zaman ile yaklaşık 1.506 milyon litre akaryakıt tasarrufu olmuştur. Seyahat süresindeki kısalmalardan yaklaşık 10 milyar TL 168 milyon TL işgücü tasarrufu, akaryakıt tasarrufundan ise Trafik güvenliğini arttırarak kazaların azaltılması ve kazalardaki "ölüm oranının" düşürülmesi Mevcut kapasite yetersizliklerinin iyileştirilerek taşıt işletme giderleriyle seyahat süresinden tasarruf sağlanarak ekonomiye katkıda bulunulması Avrupa ülkelerindeki gelişmiş yol ağlarıyla entegrasyonu sağlayarak ülkemiz sınırlarından geçen Avrupa-Asya karayolu bağlantılarının güvenli, hızlı ve kesintisiz yapılması Akaryakıt sarfiyatı azalmasına bağlı emisyon salımının düşürülmesi Ülkemizin rekabet gücünün artırılarak ekonomik kalkınmanın hızlandırılması Bölgesel dengesizliklerin ortadan kaldırılarak ekonomik refahın ülke sathında yaygınlaştırılması yaklaşık 6 milyar 57 milyon TL olmak üzere toplam yıllık 16 milyar 225 milyon TL ekonomik fayda sağlanmıştır.

Mevcut durum itibarıyla bölünmüş yolların toplam uzunluğu 28.402 km olup bölünmüş yollarda seyahat eden vatandaşlarımızın yıllık 315 milyon saat zaman ile yaklaşık 1.921 milyon litre akaryakıt tasarrufu olmuştur. Seyahat süresindeki kısalmalardan yaklaşık 12 milyar 965 milyon TL işgücü tasarrufu, akaryakıt tasarrufundan ise yaklaşık 7 milyar 723 milyon TL olmak üzere toplam yıllık 20 milyar 688 milyon TL ekonomik fayda sağlanmıştır.

Bunların yanı sıra emisyon salımından da 4,44 milyon ton azalma sağlanmıştır.

Bölünmüş Yolların Toplam Uzunluğu:	28.402 km
İşgücü Tasarrufu:	315 Milyon saat 13 milyar TL
Akaryakıt Tasarrufu:	1.921 Milyon Litre 7,7 Milyar TL
Toplam Yıllık Tasarruf:	20 Milyar 688 Milyon TL

Şekil 3 Bölünmüş Yolun Sağladığı Faydalar

4,44 milyon ton daha az CO_2 salımı

Zaman tasarrufu ve akaryakıt tüketimi HDM-4 (Highway Development Management) modeli kullanılarak hesaplanmıştır.

*İşgücü tasarrufu hesaplarında kişi başına düşen milli gelir dikkate alınmıştır.

BÖLÜNMÜŞ YOLLARIN TRAFİK GÜVENLİĞİNE ETKİSİ

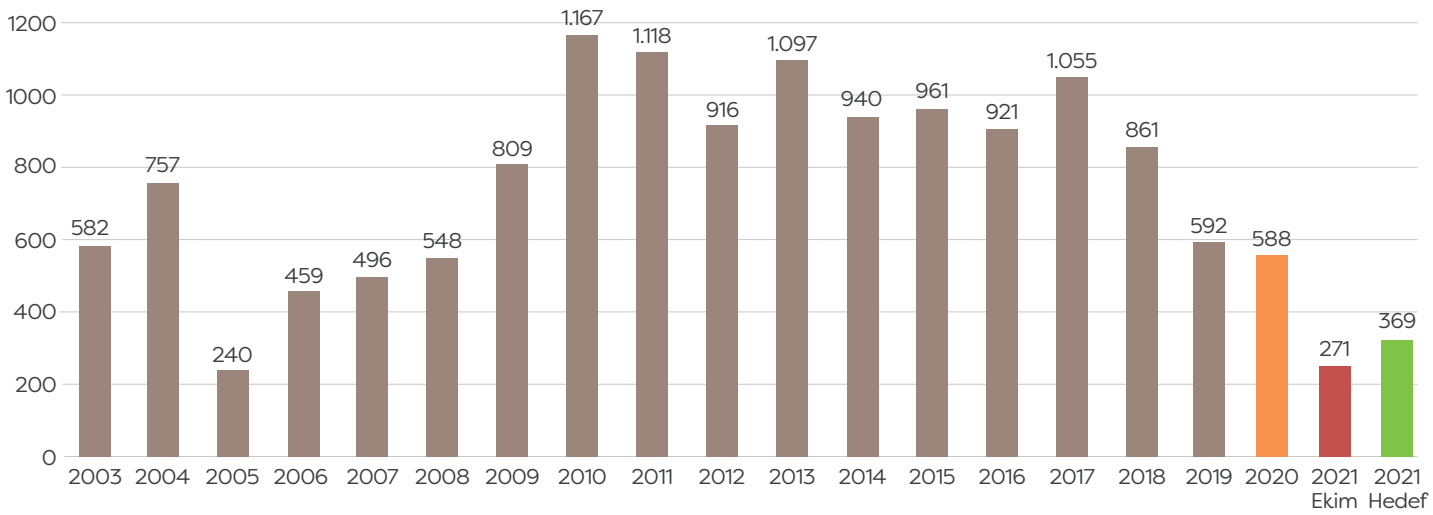
Bölünmüş yol projelerinde en önemli amaçlarımızdan biri; trafik güvenliğini artırarak kazaları azaltmak ve kazalardaki "ölüm oranını" düşürmektir. Bölünmüş yol yapılmadan önce iki yönlü olarak trafiğe hizmet veren (özellikle yüksek eğimli kesimlerde) yollarda ağır vasıtaların çok yavaş seyretmesi nedeniyle otomobillerin sollama fırsatı bulamadığı kesimlerde risk alarak hatalı sollama yapmaları sonucu ölümlü ve yaralanmalı kazalar olmaktaydı. Ancak bölünmüş yolların yapılmasıyla birlikte otomobillerin yaptığı riskli sollama ortadan kalkmış, seyahat hızında süreklilik ve rahatlama sağlanarak yollarımızdaki seyahat konforu artmıştır. Ayrıca, bölünmüş yol çalışmaları ile yol geometrik yapısındaki kazalara sebebiyet veren düşük yarıçaplı yatay ve düşey geometride yapılan iyileştirmelerle duruş görüş mesafeleri artırılmış; kavşak geometrilerinde yapılan iyileştirmelerle de kavşak alanı içerisindeki belirsiz alanlar giderilmiş, yanal görüş mesafesi artırılarak kaza şiddetinde azalmalar sağlanmıştır. Bölünmüş yolların hizmete alınması ve yollarımızın geometrik standartlarının iyileştirilmesi sonucunda; kaza karakterleri değişmiş ve özellikle kafa kafaya çarpışmaların önlenmesi sonucu ölümlü kazaların sayısında azalmalar olmuştur.

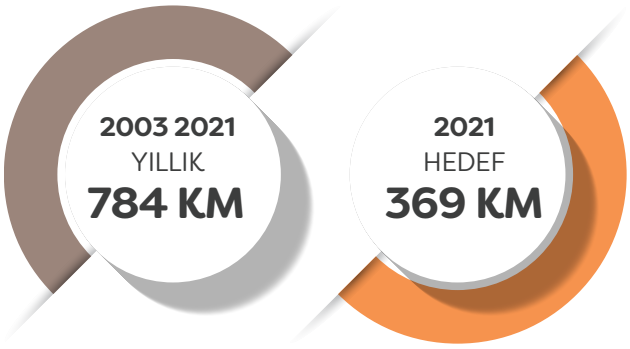
TEK PLATFORMLU YOLLAR

1 Ocak 2003-Ekim 2021 tarihleri arasında 2.483 km'si BSK kaplamalı, 11.896 km'si sathi kaplamalı olmak üzere toplam 14.378 km tek platformlu yol tamamlanmıştır.

Güvenlik yolları dâhil 2021 yılında 369 km tek platformlu yolun yapımı hedeflenmiş olup, 2021 yılı Ekim ayı itibariyle 271 km uzunluğundaki tek platformlu yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır **(Grafik 8).**

Grafik 8 Tek Platformlu Yollar (km)

TÜNELLER

Tünel Yapım çalışmaları kapsamında 2003-Ekim 2021 tarihleri arasında; 582 km uzunluğunda 369 adet tünel tamamlanmıştır. Kısaca, gidiş ve dönüş yönleri ayrı ayrı uzunluğa dâhil edilmiş olup; 2003 öncesi 50 km olan toplam tünel uzunluğu, 2003-Ekim 2021 yılları arasında yapılan 582 km ile birlikte %1.164 artış göstererek 632 km uzunluğa ulaşmıştır. Tüm yollarımızda toplam 158 km uzunluğunda 252 adet tek tüp tünel ve 474 km uzunluğunda 200 adet çift tüp tünel hizmet vermektedir. (Toplam tek tüp tünel uzunluğu 632 km'dir).

2021 yılında 42,2 km uzunluğunda 17 adet tünelin yapımı tamamlanmıştır. Kısaca son 3 yılda trafiğe açılan tünel uzunluğu; Cumhuriyetimizin kuruluşundan 2003 yılına kadar yapılan tünel uzunluğunun 3 katına ulaşmıştır.

2023 yılına kadar yol ağımızda toplam 720 km uzunluğunda tünelin trafiğe hizmet vermesi hedeflenmektedir.

2021 yılı Ekim ayı itibarıyla:

- Kuzey Marmara Otoyolunda (Kınalı-Odayeri Kesimi) T3 Cebeci Tüneli (2x3.938 m)
- Kırkdilim Geçişinde T3 Tüneli (2x1.553 m)
- Trabzon Aşkale Yolunda Bağışlı-2 Tüneli (1x446 m)
- Trabzon Aşkale Yolunda Başar Tüneli (2x2.448 m)
- Trabzon Aşkale Yolunda Kiremitli Yamaç Tüneli (1x208 m)
- Artvin-Erzurum Devlet Yolunda Bağlar-2 Tüneli (1x 2.088 m)
- Artvin-Erzurum Devlet Yolunda Cankurtaracak Tüneli (1x 2.697 m)
- Artvin-Erzurum Devlet Yolunda Bağlar-1 Tüneli (1x1.543 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T18-19 Tüneli (1x 4.592 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T16 Tüneli (1x 1.528 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T42 Tüneli (1x 836 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T14 Tüneli (1x 1.486 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T4A Tüneli (1x 232 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T4 Tüneli (1x 3.837 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T20 KK-2 Tüneli (1x 359 m)
- Yusufeli (Artvin-Erzurum)Ayrımı Devlet Yolunda T5 Tüneli
- Rize Güney Çevre Yolu Ayrımı Dağbaşı Küçükçayır Ayrımı Salarha Tüneli (2x 2.958 m) tamamlanmıştır.

YAPIMI TAMAMLANAN VE DEVAM EDEN TÜNEL PROJELERİ

Akdeniz Sahil Yolu Tünelleri (Devam ediyor)

Akdeniz Sahil Yolu kapsamında güzergâh uzunluğu 45,7 km olan 34 adet tünel (30 adet çift tüp 2x43,5 km ve 4 adet tek tüp 1x2,2 km) bulunmaktadır. Bugüne kadar güzergâh uzunluğu 15 km olan 19 adet tünel (15 adet çift tüp 2x12,8 km ve 4 adet tek tüp 1x2,2 km) tamamlanmıştır.

Alacabel Tüneli (Devam ediyor)

Seydişehir-Antalya arasında Alacabel mevkiinde devam eden Alacabel Tüneli ihalesinin uzunluğu 7,36 km'si çift tüp tünel, 11,8 km'si Bölünmüş Yol olmak üzere 19,2 km'dir. Alacabel Tüneli ve Bağlantı yolları tamamlandığı zaman yol uzunluğunda yaklaşık 7 km kısalma sağlanacaktır. Mevcut ve ilk ihale kapsamında Alacabel Tünelinde Eylül ayı sonu itibariyle toplamda 11.607 m tünel kazısı (5.934 m sol tüp, 5.673 m sağ tüp) ve 8.532 m kaplama betonu tamamlanmıştır.
Alacabel Tüneli ve bağlantı yollarının 2023 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Ayvacık-Küçükkuyu Tünelleri (Devam Ediyor)

Çanakkale-Ezine-Ayvacık-Küçükkuyu Yolu, Ayvacık-Küçükkuyu kesiminde toplam 2x5.710 m uzunluğunda 2 adet Çift Tüp Tünel bulunmaktadır. Önceki yıllarda 1.693 m uzunluğundaki T1 Tüneli imalatları nihai kaplama betonu seviyesinde tamamlanmış olup 4.017 m uzunluğundaki T2 tünelinde kazı ve destek ve nihai kaplama betonu imalatları devam etmektedir. Tünellerin tamamlanması ile güzergâh 2,9 km kısalacaktır.

Bartın-Çakraz-Kurucaşile Yolu Tünelleri

Güzergâh üzerinde bulunan toplam uzunluğu 2x12.510 m olan 5 çift tüp tünel bulunmaktadır. 1.936 m (2x968 m) uzunluğunda Çakraz Tüneli, 3.058 m (2x1.529 m) uzunluğunda Cumayanı Tüneli ve 4.632 m (2x2.316 m) uzunluğunda Dizlermezeci-Meydan Tünelleri tamamlanarak trafiğe açılmıştır. T4 (2x4.607 m) ve T5 (2x3.090 m) tünellerinde kazı+ destekleme çalışmaları devam etmektedir.

Buruncuk Tüneli (Menemen Aliağa Çandarlı Otoyolu)

İzmir Çevre Yolunun devamı olan Menemen – Aliağa– Çandarlı Otoyolu 55,7 km'si otoyol ve 40,2 km'si bağlantı yolu olmak üzere toplam 95,9 km uzunluğundadır. Otoyolun üzerinde bulunan Buruncuk Tüneli 22.02.2020 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Tünelin toplam uzunluğu 1.892 (946 m + 946 m) metredir.

Cudi Dağı Tünelleri

Cudi Dağı Tünelleri ve Viyadüğü; 733 m'lik çift tüplü Şehit Güvenlik Korucusu Dündar Page Tüneli, 805 m'lik çift tüplü Şehit Yüzbaşı Mustafa Erdal Tüneli ile 360 m'lik 1 adet viyadükten oluşmaktadır.18 Ekim 2020 tarihinde, Cizre-Şırnak Yolu üzerinde hizmete sunulan proje ile; Siirt, Van ve Hakkâri ile kuzey-güney aksında Karadeniz Bölgesini Irak-Suriye gümrük kapılarına bağlayan güzergâhtaki ulaşım standardı yükseltilmiştir. 35,7 km uzunluğundaki yolun bölünmüş yol haline getirilmesi konforlu bir seyahat imkânı sunarken, Cudi Dağı Tünellerinin trafiğe açılmasıyla güzergâh 8 km kısalmıştır.

Cankurtaracak Tüneli

Doğu Anadolu Bölgesini, Karadeniz Bölgesine bağlayan 12. Bölge Hududu Yolunda yer alan; tünel 2,7 km uzunluğunda tek tüp tüneldir. Önemli turizm ve ticaret yollarında bulunan tünel trafiğe hizmet vermektedir. Cankurtaracak Tüneli; yol standartlarındaki artış ve sağlanacak 2 km kısalma ile 5 dakikalık sürüş süresi ve akaryakıt sarfiyatından tasarruf sağlayacaktır.

Dallıkavak Tüneli (Devam ediyor)

3.100 m uzunluğunda çift tüp tünel olan Dallıkavak Tüneli'nde Eylül ayı sonu itibariyle çift tüp toplamında 4.857 m tünel kazı ve destekleme, 3.039 m beton kaplama işleri yapılmıştır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yolda 4,4 km kısalma sağlanacaktır. 2022 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir. Erzurum-İspir yolunun en yüksek geçitlerinden biri olan Dallıkavak geçidi 2.359 rakımda olup, kış aylarında tipi kar yağışı gibi sebeplerden dolayı trafik akışı zaman zaman durmaktadır. Yapılan Dallıkavak tünelinin tamamlanmasıyla kotta 254 m kazanç sağlayarak trafik yaz kış kesintisiz akacaktır.

Gelibolu-Eceabat Tünelleri (6 adet) (Devam ediyor)

Gelibolu-Eceabat Yolu kapsamında toplam uzunluğu 8.412 m olan 6 adet Tek Tüp Tünel bulunmaktadır. Söz konusu tüneller D550-03 No'lu Keşan-Korudağ-Gelibolu-Eceabat aksı üzerinde Gelibolu ve Eceabat İlçelerini bağlamaktadır. T1,T1A,T2 (1x4.559 m) tünelleri aşınma seviyesinde, T3 (1x 792 m) tüneli ise kemer seviyesinde tamamlanmıştır. T4 ve T5 (1x3.061 m) tünellerde ise çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu tünellerin tamamlanmasıyla birlikte, doğal, tarihi ve arkeolojik sit alanlarından geçen güzergâhta yapım çalışmaları doğal dokuya zarar verilmeden gerçekleştirilmekte olup, Eceabat istikametinde yol toplam 904 m kısalmaktadır.

Geminbeli Tüneli (Devam ediyor)

İç Anadolu Bölgesi ve Karadeniz Bölgesi bağlantısına alternatif teşkil eden Zara-Geminbeli-Suşehri Devlet Yolu üzerinde bulunan Geminbeli Tüneli (4.280x2) 8.560 m uzunluğu olup 2.010 m rakımdaki Geminbeli Geçidinde bulunmaktadır. Bu tünelin en önemli özelliği Akdeniz Karadeniz koridorunun açılmasında çok önemli bir fonksiyon üstlenecek olmasıdır.

Eylül ayı sonu itibariyle 8.278 m kazı destekleme ile 5.408 m nihai beton kaplama imalatı yapılmıştır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yolda 3 km kısalma olup 20 dakika zaman tasarrufu sağlanmış olacaktır. Projenin 2023 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Güzeldere Tüneli (Devam ediyor)

Van-Başkale karayolunda halk arasında 32 virajlar olarak bilinen Güzeldere geçişinde 2x3.137 m toplam (6.274) m uzunluğunda çift şeritli tünelin tamamlanmasıyla, yolda 2,2 km kısalma olacaktır. Esendere sınır kapısının bağlantısını sağlayan karayolu transit taşımacılığa uygun hale gelecektir. Kesintisiz, güvenli ve konforlu ulaşım imkânı sağlanacaktır. Güzeldere Tünelinde bugüne kadar çift tüp toplamında 3.400 m tünel kazı ve destekleme yapılmıştır. 2021 yılında işin ikmal ihalesinin yapılması durumunda 2023 yılında projenin bitirilmesi hedeflenmektedir.

Honaz Tüneli

2016 yılında başlanmış olan Honaz Tüneli, Denizli-Antalya Yolu üzerinde ve Denizli Çevre Yolu üzerinde bulunmaktadır. Proje bünyesinde 2x2.600 m uzunluğunda olan Honaz Tünelinde kazı, destekleme ve nihai beton kaplama çalışmaları tamamlanmıştır. İkincil işlerde çalışmalara devam edilmektedir. Tünelin trafiğe açılmasıyla Denizli Çevre Yolu 2 km kısalacaktır. 2021 yılı sonuna kadar trafiğe hizmet vermesi hedeflenmektedir.

İyidere-İkizdere Yolu Hurmalık Tünelleri

Rize'yi Erzurum'a bağlayan tek yol standardındaki güzergâhın Karadeniz Sahil Yolu İyidere mevkinden İkizdere ilçesi çıkışına kadar uzanan kesim; 37,9 km uzunluğunda, 2x2 şeritli, bitümlü sıcak karışım kaplamalı bölünmüş yol standardında projelendirilmiştir.

Ovit Dağı geçişinde inşa edilen ve ülkemizin trafiğe açık en uzun tüneli olan Ovit Tüneli ile ulaşım standardı yükseltilen güzergâhta gerçekleştirilen bölünmüş yol, köprü, tünel, viyadük çalışmalarıyla Karadeniz sahilinden iç kesimlere ve güneydoğuya uzanan kuzey – güney aksında daha hızlı, daha ekonomik ve daha konforlu ulaşım imkânının tesis edilmesi amaçlanmıştır. Önceden yapılan çalışmalarla 27,2 km'lik kesimi bitirilerek hizmete sunulan projede; 850 m'lik çift tüplü Hurmalık-1 Tüneli, 720 m'lik Hurmalık-2 Tüneli ile Hurmalık-1 Giriş-Çıkış Köprüleri ve bağlantı yollarından oluşan 3,6 km'lik kesim de 3 Eylül 2021 tarihinde trafiğe açılmış ve yolun toplamda 30,8 km'lik bölümü bölünmüş yol standardına yükseltilmiştir. Bölgede sert geçen kış mevsimi şartlarının ulaşıma etkisi en aza indirilerek ticaret ve turizm açısından ulaşımdaki hareketlilik artırılmış; trafiğin güvenli akışı ile can ve mal güvenliği sağlanmıştır. Hurmalık Tünelleri ve bağlantı yollarının hizmete sunulmasıyla mevcut yol 1 km kısaltılmıştır.

İstanbul- Şile –Ağva Tünelleri (7 adet) (Devam ediyor)

Söz konusu tüneller İstanbul – Şile – Ağva –Kandıra aksı üzerinde yer almakta olup Şile ilçesi ile Kandıra ilçesini bağlamaktadır. İstanbul-Şile-Ağva Yolu kapsamında toplam 6.959 m uzunluğunda 7 adet çift tüp tünel bulunmaktadır. T3-T4-T5-T6-T7 (2x2.722) tünelleri tamamlanmıştır. T1 ve T2 tünellerinde çalışmalar ikmal ihalesi kapsamında yapılacaktır.

Kahramanmaraş GöksunYolu Tünelleri (Devam ediyor)

Toplam 106,8 km uzunluğunda ve Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı Bölünmüş Yol standardındadır. Proje bünyesinde 13 adet Tünel (2x17.821 m) ve 3 adet Viyadük (2x1.031 m), 3 adet (145 m) köprü ve 734 m uzunluğunda 6 adet köprülü kavşak yer almaktadır. Kahramanmaraş-Göksun-Kayseri il sınırı yolunda bugüne kadar 69 km'si BSK kaplamalı olmak üzere 97,2 km bölünmüş yol ve 2x16.451 m uzunluğunda 11 adet çift tüp tünel, 550 m uzunluğunda 2 adet viyadük ve 3 adet (145 m) köprü ve 734 m uzunluğunda 6 adet köprülü kavşak tamamlanmıştır. Kahramanmaraş-Göksun-Kayseri il sınırı yolundaki tüm çalışmalar tamamlandığında güzergahta 17,2 km kısalma sağlanacaktır. Kahramanmaraş-Göksun 6.Bölge Hududu Yolu üzerinde bulunan Sezai Karakoç Tüneli-Nuri Pakdil Tüneli-Erdem Bayazıt Tüneli-Rasim Özdenören tünelleri tamamlanarak 2020 yılında trafiğe açılmıştır.

Kemaliye-Dutluca Tünelleri (Devam ediyor)

Kemaliye Dutluca Tünelleri Kuzey Doğu Anadolu, Orta ve Doğu Karadeniz'i ülkenin güneyine bağlayacak olan Refahiye – Kuruçay – İliç – Kemaliye – Dutluca aksının önemli bir parçasıdır. Bu aksın tamamlanmasıyla beraber yörenin ticaret hacminin artırılmasına ve dolayısıyla ekonomiye, dağ sporları, su sporları ve geleneksel mimarisiyle turizme büyük katkı sağlayacaktır. Proje kapsamında 16.608 metre 7 Adet Tek Tüp Tünel ile toplam uzunluğu 550 metre olan iki Adet Yüksek Teknolojili köprü imalatı yapılacaktır.
T1 (Yakaköy) ve T2 (Kemaliye) Tünellerinde toplam 2.175 m kazı destekleme imalatı yapılmıştır. Projenin bitmesiyle birlikte 44 Km olan mevcut yol 22 Km azalarak 22 Km'ye düşecektir.

Kırık Tüneli (Devam ediyor)

Kırık Tüneli İkizdere İlçesi üzerinden İspir'e ve Erzurum'a bağlamaktadır. 7.105 m uzunluğunda çift tüp tünel ve 8.679 m bağlantı yolu olan Kırık Tüneli'nde Eylül ayı sonu itibariyle çift tüp toplamında 9.875 m tünel kazı ve destekleme yapılmıştır. Ayrıca toplamda 4.398 m beton kaplama işleri tamamlanmıştır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yolda 33 km kısalma sağlanacaktır. İşin 12.06.2020 tarihinde ikmal ihalesi yapılmış olup 06.07.2020 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. 16.07.2020 tarihinde işyeri teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Projenin 2023 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir.

Kızılcahamam Tüneli

Ankara'nın Kızılcahamam ilçesini, Çankırı'nın Çerkeş ilçesine ve D-100 Devlet Yolu'na bağlayan Ankara-İstanbul Ayrımı Güvem-Çerkeş Yolu üzerinde yer alan Kızılcahamam-Çerkeş Tüneli 27 Şubat 2021 tarihinde trafiğe açılmıştır.

2.071 m uzunluğundaki Kızılcahamam-Çerkeş Tüneli, güzergâhı 2,4 km kısaltılmış, kış şartlarının etkisini en aza indirmiştir.

Kop Tüneli (Devam ediyor)

Erzurum Bayburt yolunda bulunan 2x6.500 m uzunluğundaki Kop Tüneli tamamlandığında Gürbulak Sınır Kapısı'nın Trabzon Limanı'na ulaşımı kolaylaşacaktır. 6.500 m uzunluğunda çift tüp tünel olan Kop Tüneli'nde Eylül ayı sonu itibariyle toplamda 7.134 m tünel kazı ve destekleme, 5.100 m kaplama betonu yapılmış olup 2023 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yolda 6,7 km kısalma sağlanacaktır.

KUZEY MARMARA OTOYOLU TÜNELLERİ

Kuzey Marmara Otoyolu, kıtalararası karayolu bağlantısına kesintisiz bir ulaşım imkânı sunması ile tarihi bir rol oynamaktadır. Ülkemizin en yoğun trafiğinin yaşandığı İstanbul, Sakarya ve Kocaeli güzergâhının yüksek standartlı Kuzey Marmara Otoyolu ile bağlanmasıyla Avrupa ile Asya kıtaları arasında doğal köprü konumunda olan ülkemiz kıtalararası taşımacılığın en önemli merkezi haline gelmiştir.

Kınalı-Odayeri kesiminde yer alan Çatalca-1 ve Çatalca-2 tünelleri 08.03.2020 tarihinde trafiğe açılmıştır. Çatalca-1 Tüneli çift tüp tünel olup toplam uzunluğu 3.462 m'dir Çatalca-2 Tüneli de çift tüp tünel olup toplam uzunluğu 1.144 m'dir. Yine bu kesimde yer alan T3 Cebeci Tüneli toplam uzunluğu 7.876 m olup çift tüp tüneldir. Tünel 21 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla trafiğe hizmet vermektedir.

Kurtköy Akyazı kesimindeki tünellerin hepsi çift tüp tüneldir. T04 Tünelinin toplam uzunluğu 4.454 m; T01 Tünelinin toplam uzunluğu 2.810 m; T02 Tünelinin toplam uzunluğu 8.577 m; T03 Tünelinin toplam uzunluğu 791 m ve T05 Tünelinin toplam uzunluğu 2.941 m'dir. Kurtköy-Akyazı kesiminde yer alan 5 adet tünelimiz 19.09.2020 tarihinde hizmete açılmıştır.

Mut Aksı Tünelleri (Devam ediyor)

Proje bünyesinde, 2x13.318 m uzunluğunda 9 adet tünel ve 2x3.217 m uzunluğunda 10 adet viyadük bulunmaktadır. Proje tamamlandığında yol 12 km kısalacaktır.

Bugüne kadar 2x2.175 m uzunluğunda T3-T5-T6 tünelleri tamamlanmıştır. Tünellerin elektromekanik işlerinin ihale süreci devam etmektedir. V5 viyadüğü ve T5 tüneli tamamlanarak önceki yıllarda bitirilen T6 tünelinin bulunduğu kesimle birlikte trafiğe açılacaktır. T3 ve T5 tünellerin trafiğe açılmasıyla birlikte yol standartlarındaki artış ve sağlanacak 1 km kısalma ile 3 dakikalık sürüş süresi ve akaryakıt sarfiyatından tasarruf sağlanacaktır.

Ordu Çevre Yolu Tünelleri (Devam ediyor)

Ordu Çevre Yolunun birinci etabını oluşturan 10,7 km'lik kesim tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Bu kesimde çift tüp Boztepe (2x3.311 m) ve Öceli Tünelleri (2x2.019 m) tamamlanmıştır. Proje kapsamında; çift tüp Terzili Tünelinde (2x1.180 m) kazı çalışmaları tamamlanmış ve nihai beton çalışmaları devam etmektedir. Akçatepe-1 Tünelinde (2x440 m) kazı çalışmalarına başlanılmış olup, Akçatepe-2 (2x1.740 m) ve Turnasuyu (2x802 m) Tünellerine henüz başlanmamıştır.

Sertavul Tüneli (Devam ediyor)

Karaman-Mersin yolu üzerinde Sertavul Tüneli işi kapsamında 1 adet çift tüp 3.290 m uzunluğunda Sertavul Tüneli, 1 adet 298 m uzunluğunda Medreselik Viyadüğü ve 6,17 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 9,8 km Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı Bölünmüş Yol yapılacaktır. 2020 yılı sonu itibariyle 1.000 m (sol: 496 m sağ: 504 m) kazı ve destek çalışması tamamlanmıştır. 2021 yılında 500 m kazı ve destek imalatı hedeflenmekte olup 312 m kazı ve destek çalışması yapılmıştır. Projenin 2022 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Salarha Tüneli

Rize kent merkezi ile Salarha Vadisini birbirine bağlayan Salarha Tüneli 4 Eylül 2021 tarihinde hizmete sunularak, Rize Güney Çevre Yolu ile Küçükçayır İl Yolu arasındaki bağlantı sağlanmış; böylece şehrin kuzey ve güneyi arasındaki en kısa ulaşım imkânı tesis edilerek Rize'nin 70 yıllık hayali gerçekleştirilmiştir. Taşıt trafiğine 2x2 şeritli, bitümlü sıcak karışım kaplamalı bölünmüş yol standardında hizmet veren çift tüplü Salarha Tüneli 2.958 m uzunluğundadır.Bölgede 13,4 km uzunluğundaki mevcut yol ile 20 dakikada sağlanan ulaşım; Salarha Tüneli ve bağlantı yollarının hizmete alınmasıyla, 9,1 km kısaltılmış, ulaşım süresi 5 dakikaya düşürülmüştür.

Yalova Çınarcık Armutlu Yolu Tünelleri (Devam ediyor)

Yalova-Çınarcık-Armutlu yolu, Esenköy Geçişi kesiminde toplam uzunluğu 5.952 m olan 6 adet tünel ve toplam uzunluğu 545 m olan 4 adet viyadük bulunmaktadır.

Önceki yıllar T1 (1x2.053 m) tünelinde kazı ve destek imalatı tamamlanmış ve 1.056 m nihai beton kaplama yapılmıştır. T2 (1x1.579 m) tünelinde kazı ve destek imalatı tamamlanmıştır. T3 (1x862 m) tünelinde 710 m, T4 (1x693 m) tünelinde 186 m ve T5 (1x294 m) tünelinde 140 m kazı ve destek imalatı yapılmış olup T6 (1x471 m) tünelinde çalışmalara başlanmamıştır. Tünellerin tamamlanması ile güzergâh 1,3 km kısalacaktır.

Zigana Tüneli (Devam ediyor)

Zigana Tüneli, Trabzon İli Maçka İlçesi üzerinden Gümüşhane İline bağlanmaktadır. Proje bünyesinde 2x14.500 m çift tüp tünel ve 600 m bağlantı yolu bulunmaktadır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yol 8 km kısalacaktır.

14.500 m uzunluğunda çift tüp tünel ve 600 m uzunluğunda bağlantı yolu olan Zigana Tüneli'nde Eylül ayı sonu itibariyle çift tüp toplamında 27.829 m'lik (%96,2) tünel kazı ve destekleme yapılmıştır. Ayrıca toplamda 20.989 m'lik (%72,6) kaplama işleri tamamlanmıştır. İşin 14.07.2020 tarihinde ikmal ihalesi yapılmış olup 27.08.2020 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. 10.09.2020 tarihinde işyeri teslimi yapılarak işe başlanmıştır. Projenin 2022 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Zonguldak - Kilimli - Çatalağzı Yolu Tünelleri (Devam ediyor)

Güzergâh üzerinde toplam uzunluğu 9.934 m olan 6 çift tüp tünel bulunmaktadır. Bu kesimde (2x337) 674 m uzunluğunda Mithatpaşa-I, (2x382) 764 m uzunluğunda Aslankayası, (2x1.546) 3.092 m uzunluğunda Mithatpaşa-II tünelleri tamamlanmıştır. 472,5 m (230,7m+241,8m) uzunluğundaki T0, (1.910m+1.990m) 3.900 m uzunluğunda T7 tüneli ve (400m+660m) 1.060 m uzunluğunda T8 tünellerinde çalışmalar devam etmektedir.

KÖPRÜLER

Son 19 yılda köprü yapım çalışmaları kapsamında 403 km uzunluğunda 3558 adet köprünün yapımı tamamlanmış olup, 1203 adet köprünün bakım ve onarımı, 861 adet tarihi köprünün Restorasyon Uygulama Projeleri ile 392 adet tarihi köprünün de Restorasyon Uygulama Çalışmaları tamamlanmıştır. Ekim 2021 tarihi itibariyle ülkemizdeki trafiğe hizmet veren toplam 9525 adet köprünün uzunluğu 714 km'ye ulaşmıştır.

2021 Ekim ayı itibariyle ihaleleri tamamlanan şantiyelerde köprü yapım, köprü bakım ve tarihi köprü çalışmaları devam etmektedir. Devam eden çalışmalardan 89 adet (13,7 km) uzunluğunda köprünün yapımı ve 32 adet köprünün bakım ve onarımı ile 52 adet tarihi köprünün restorasyon uygulama projeleri ile 23 adet tarihi köprü restorasyon uygulama çalışmaları tamamlanmıştır.

2023 yılına kadar yol ağımızda toplam 771 km uzunluğunda köprü ve viyadüğün trafiğe hizmet vermesi hedeflenmektedir.

Adıyaman Altınşehir (Adıyaman Üniversite) Farklı Seviyeli Kavşağı Yapılması İşi

2x96,6 m uzunluğundaki köprülü kavşağın yapım çalışmaları ve Bağlantı yolu dahil toplamda 1.410 m uzunluğunda farklı seviyeli kavşak yapımı tamamlanmış olup, 23.01.2021 tarihinde resmi açılışı yapılarak hizmete açılmıştır.

Antalya Serbest Bölge Köprülü Kavşağı

Yapımı 2016 yılında tamamlanan Antalya Batı Çevre Yolu'nun Burdur-Kemer ve Konyaaltı Sahili ile olan bağlantı sağlayan Serbest Bölge Köprülü kavşağı 09.08.2019 tarihinde trafiğe açılmıştır. Proje kapsamında 8 adet kavşak kolu, 5 km BY-TY BSK ve uzunluğu 176 m olan 1 adet tek 2 adet çift köprü yapılmıştır. Tamamlanmasıyla birlikte transit geçiş güzergahındaki trafiği rahatlatarak hızlı ve güvenli bir trafik akışı sağlamıştır.

Amasya Çevre Yolu Köprüleri

Proje kapsamında; 2x1.677 m uzunluğunda 6 adet çift köprü, 334 m uzunluğunda 3 adet tek köprü ve 3 adet farklı seviyeli kavşak bulunmakta olup köprülerin tamamı tamamlanmıştır.
Amasya şehir geçişinde tıkanan yerel ve transit trafiği rahatlatmak amacıyla inşa edilen Amasya Çevre Yolu ile; 13,5 km'lik şehir geçişi 2 km kısalmış, yaklaşık 30 dakika süren seyahat süresi 7-8 dakikaya inecektir. Trafik güvenliği ve konforunu artıran Çevre Yolu ile zaman ve akaryakıttan yıllık toplam 110 milyon TL tasarruf sağlanacak, sinyalizasyon sisteminin devre dışı kalması ve dur-kalk beklemelerinin ortadan kaldırılmasıyla egzoz gazı salınımı azalacaktır. Çevre Yolu, Amasya'nın şehircilik anlamında gelişmesine de çok ciddi katkı sağlayacaktır. Tehlikeli madde taşıyan araçların şehir içinden geçmesi engellenecektir.

Bitlis Çayı Viyadüğü

Kuzey-Güney Aksını oluşturan Habur, Esendere, Gürbulak, Kapıköy ve Doğu illerinin Güney illerine ulaşımını sağlayan tarihi İpekyolu konumunda olan Bitlis-Baykan yolu üzerinde bulunmaktadır. Bitlis Çayı Viyadüğü toplam proje uzunluğu 3.000 m olup bağlantı yolu uzunluğu 2.100 m, viyadük uzunluğu 900 m'dir. Bitlis çayı viyadüğü başlık kirişi seviyesinde tamamlanmıştır. Viyadük ve Bağlantı yollarının 2022 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir.

Botan (Beğendik) Köprüsü

Küçüksu-Hizan-Pervari yolunda bulunan Botan Çayı üzerinde yapım çalışmaları devam eden 450 m uzunluğunda kutu kesitli, ard germeli dengeli konsül köprüsü tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Proje kapsamında, 2014 yılında yapım çalışmalarına başlanan Beğendik Köprüsü, 210 m orta açıklığı ile Dengeli Konsol sistemde Türkiye'nin en uzun orta açıklıklı kutu kesitli ard germeli köprüsüdür. 120 m'lik 2 adet kenar açıklığı ile toplam 450 m uzunluğundaki köprü; 10 m platform, 4 m tretuvar olmak üzere toplam 14 m genişliğindedir. Her biri 105 m uzunluğunda iki adet orta ayağı bulunan köprünün talveg kotuna göre yüksekliği 165 m'dir. Köprü 2020 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Cumayanı Viyadüğü

27.06.2016 tarihinde ihalesi yapılan Zonguldak-Amasra-Kurucaşile-Cide (Çakraz-Kurucaşile Arası) Yolu Arasının İkmal İnşaatı İşinde 26.07.2016 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır. Cumayanı Viyadüğü (2x267) 534 m uzunluğunda olup 2018 yılında tamamlanmıştır. Ayrıca proje bünyesinde Gölderesi-1 Köprüsü' de (2x51,4) 103 m olup 2018 yılında tamamlanmıştır. Tünelle birlikte 2021 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Çamlık Viyadüğü

Van-Hakkari illeri ile Esendere, Üzümlü ve Umurlu sınır kapılarına üzerinden İran ve Irak'a ulaşımını sağlayacak olan güzergah üzerinde yapım çalışmaları devam eden (2x400 m) uzunluğundaki viyadük tamamlandığında kesintisiz güvenli ve konforlu ulaşım imkanı sağlanacaktır.

Çatalzeytin Köprüsü

11.08.2021 tarihinde meydana gelen sel sebebiyle 68 m uzunluğundaki Çatalzeytin Köprüsü yıkılmıştır. 15.08.2021 tarihinde çalışmalara başlanmış olup, 14 sıra 2x2 prefabrik menfez yan yana konularak 30 m' lik ırmak geçişi 12 m platform genişliği sağlanarak 18.08.2021 tarihinde araç ve yaya trafiğine geçici olarak açılmıştır. Kalıcı imalatların yapılması için 23.09.2021 tarihinde yapım çalışmalarına başlanmıştır. 52 gün gibi kısa bir sürede Çatalzeytin Köprüsü 26.10.2021 tarihinde tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Çayırhan (Kuş Cenneti) Köprüsü

Beypazarı – Nallıhan güzergâhında Çayırhan Kuş Cenneti Milli Parkı mevkiinde yer alan Köprü ve Bağlantı Tünelinin tamamlanmasından sonra Milli Park korunmuş, ayrıca tarihi İpek Yolu'nun (Ankara – Beypazarı – Nallıhan – Dokurcun – Akyazı Yolu) önemli bir parçası Bölünmüş Yol olarak tamamlanmış olacaktır. Proje bünyesinde yer alan 1.262 m uzunluğundaki tünel tamamlanmış olup 270 m uzunluğundaki köprüde çalışmalar devam etmektedir.

Derevenk (Mimar Sinan) Viyadüğü

Kayseri Güney Çevre yolu üzerinde bulunan viyadük dengeli konsol imalar tekniği ile yapılmakta olup (orta açıklığı 160 m kenar açıklıkları 85 m) toplamda 2x330 m uzunluğundadır. Yapım çalışmaları 2019 yılında tamamlanmıştır.

Devegeçidi Köprüsü (GAP)

Diyarbakır ili, Diyarbakır-Ergani yolu üzerinde bulunan 2X 571 m uzunluğundaki Köprü 2021 yılında tamamlanıp trafiğe açılmıştır.

Devrekani Köprülü Kavşağı

Kastamonu-İnebolu Yolu (Çevre Yolları Dâhil) proje Kapsamında ihalesi yapılan 2x185 m uzunluğundaki köprünün çalışmalarına 20.10.2017 tarihinde başlanılmış olup 2018 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Eyiste Viyadüğü

Konya-Karaman Ayrımı - Belören - Hadim Devlet Yolu üzerinde yapımına başlanan Eyiste Viyadüğü toplam 1.372 metre uzunluğunda projelendirilmiştir. Eyiste Viyadüğü 12,5 metre gabarili çift yol platformuna göre projelendirilmiş olup gidiş-geliş güzergâhında 2'şer şeritten toplam 4 şerit olarak trafiğe hizmet verecektir. Eyiste Viyadüğünün tamamlanmasıyla mevcut yola göre yaklaşık 4.400 metre kısalma sağlanacaktır. Dengeli Konsol Yapım Metoduna göre yükseklikleri 42 metre ve 165 metre arasında değişen 8 adet orta ayak üzerinde projelendirilen Eyiste Viyadüğü bu özelliği ile ülkemizin en yüksek ayak yüksekliğine sahip Karayolu Köprüsü konumuna gelecektir. Ayrıca 836 m üstyapı çalışması tamamlanmış olup viyadükte üstyapı çalışmalarına devam edilmektedir.

Gölbaşı Şehir Geçişi Altgeçidi Yapımı İşi

Ankara-Konya Devlet yolu üzerinde Gölbaşı şehir geçişi proje kapsamında toplam uzunluğu 967 m diyafram duvarlı olarak projelendirilen 490 m uzunluğundaki alt geçit köprüsü tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Gümüşhane Çevre Yolu Köprüleri

Köstere-Gümüşhane ve Gümüşhane Çevre Yolu projesinin toplam uzunluğu 42,2 Km Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalı Bölünmüş yoldur. Projenin 31 km Köstere- Gümüşhane arasını 11,2 Km'si Gümüşhane Şehir Geçişini oluşturmaktadır. Proje kapsamında 28,8 Km uzunluğunda 28 Adet tüne, toplam uzunluğu 2.411m olan 33 adet köprü ve toplam uzunluğu 1.381 m olan 18 adet viyadük bulunmaktadır. Tünellerden çift tüp Kürtün Kavşak tünelinde çalışmalar tamamlanarak 2020 yılı içinde trafiğe açılacaktır. Köprülerin yapımı tamamlanmış 10 Ağustos 2018 'de trafiğe açılmıştır.

Hasankeyf-2 Köprüsü

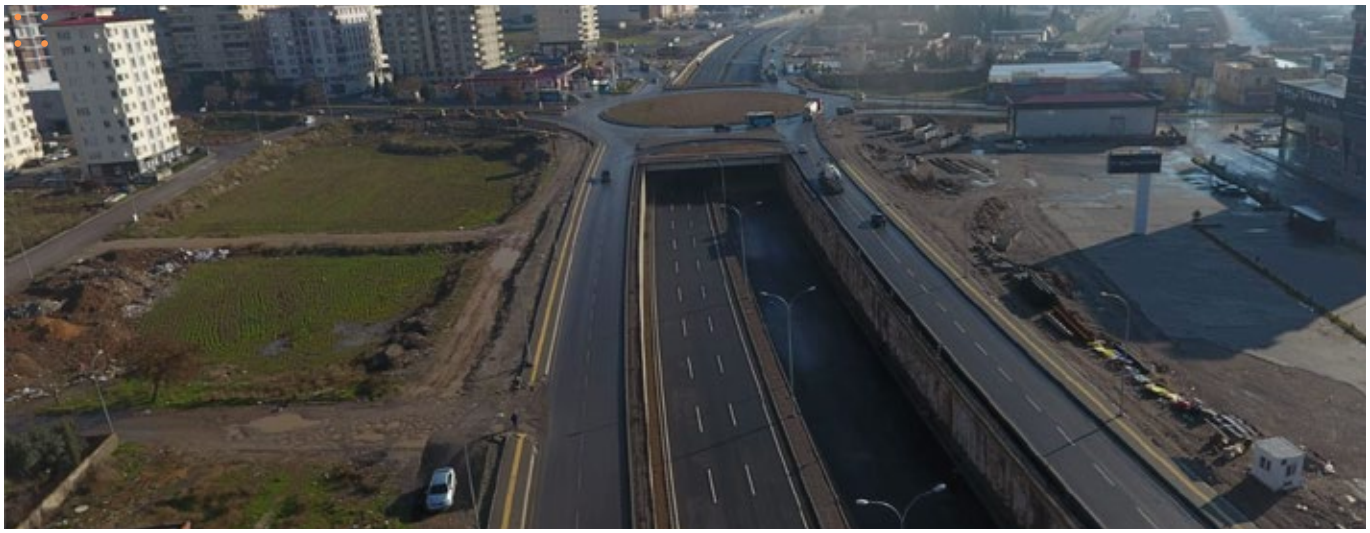
Batman ili, Batman-Hasankeyf yolu üzerinde bulunan Hasankeyf-II Dengeli konsol köprüsü (2x1001 m uzunluğunda 13 açıklıklı 90 m. ayak yüksekliğinde) 2021 yılında tamamlanıp trafiğe açılmıştır.

Ilgın Hastane Köprüsü

Konya-Akşehir Devlet yolu Ilgın Şehir Geçişinde bulunan Hastane Köprüsü 315 m uzunluğunda 14 ayak, 13 açıklıktan oluşan çift köprüdür. Köprü çift yol platformuna göre projelendirilmiştir. Yapım çalışmalarına 2017 yılında başlanılmış olup 2019 yılında tamamlanmıştır.

Kahramanmaraş Hal Kavşağı

Kahramanmaraş-Göksun Yolunda bulunan Hal Kavşağının toplam uzunluğu 120 m olup 23.10.2017 tarihinde çalışmalara başlanmıştır. 2019 yılında Hal Kavşağında yapım çalışmaları tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Karaelmas (Bülent Ecevit Ün. Hastanesi) Köprülü Kavşağı

56,6 m uzunluğundaki Karaelmas Köprülü Kavşağı yapım ihalesi 28.05.2019 tarihinde yapılmış olup, 2020 yılında tamamlanmış trafiğe açılmıştır

Karahan Köprülü Kavşağı

Karahan Kavşağı Van, Hakkâri, Ağrı, Bitlis illeri ve Doğubayazıt ilçesine, Gürbulak sınır kapısından İran'a gitmek isteyen sürücülerin kullandığı uluslararası yol üzerinde stratejik bir konuma sahiptir.
Proje bünyesinde betonarme ön gerilmeli basit kiriş sisteminden oluşan köprülü kavşağın uzunluğu 118 m olup, 2020 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Karakurt Viyadüğü

Kars-Erzurum Yolu üzerinde bulunan 2x513 m uzunluğundaki çift köprü olan Karakurt Viyadüğünün 27.02.2018 tarihinde ihalesi yapılmış olup 04.05.2018 tarihinde işe başlaması yapılmıştır. Karakurt Viyadüğü 2020 yılı itibariyle tamamlanmıştır.

Kargıpınarı Farklı Seviyeli Kavşağı Köprüsü

Kargıpınarı Farklı Seviyeli Kavşağı Köprüsü (2x265 m) Erdemli-Silifke-Taşucu-Antalya aksında bulunmaktadır. Çeşmeli Otoyol Bağlantısı-Koca-hasanlı arasında yapılan BSK çalışmaları kapsamında 2019 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Kazantaş Viyadüğü

Kars-Erzurum Yolu üzerinde bulunan 2x255 m uzunluğundaki çift köprü olan Kazantaş Viyadüğünün 2017 yılında yapımına başlanılmış olup köprü yapım çalışmaları 2019 yılında tamamlanmıştır

Koyundere Viyadüğü

Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu, 55,7km ana gövde ve 40,2 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 95,9 km'dir. Projede 1 adet 2x2 946 m Buruncuk Tüneli, 688 m uzunluğunda Koyundere Viyadüğü, 8 adet 552 m tek köprü, 14 adet 1.530 m çift köprü ile 10 adet 588 m Köprülü kavşak tamamlanmıştır.

İzmir kent merkezi, körfez ve kuzeydeki Aliağa ilçesinde bulunan ticaret, endüstri ve turizm sektörlerinin karayolu ulaşım gereksinimleri, kentsel trafik ile birlikte mevcut kent içi yollar üzerinden sağlanan, özellikle Aliağa İlçesinde bulunan ALOSBİ, Petkim, SOKAR ve Tüpraş endüstriyel tesisleri, demir-çelik fabrikaları, gemi söküm tesisleri, akaryakıt dolum tesisleri, gübre ve kağıt fabrikaları ile Çiğli İlçesinde bulunan Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve Çamaltı Tuzlasının yarattığı ağır tonajlı ve aşırı trafik yoğunluğu azaltılarak yakıt tasarrufu sağlanacak, Kuzey-güney yönündeki ağır tonajlı transit trafiğin yanı sıra doğu-batı yönündeki turistik trafiğin kent içine girmesi nedeniyle kapasite ve konforu olumsuz yönde etkilenen yollara etkin bir kent içi trafik yönetimi oluşturarak, ulaşım ve ticaret kapasitesini arttıracaktır.

Kömürhan Köprüsü

Elazığ ve Malatya'yı birbirine, Doğu ve Güneydoğu illerini batıya bölünmüş yol standardında bağlayan D-300 Devlet Yolu üzerinde, Fırat Nehri (Karakaya Baraj Gölü) geçiş noktasında inşa edilen Kömürhan Köprüsü 660 m uzunluğundadır.

2 Ocak 2021 tarihinde açılan köprü; ters-Y tipi kule olarak tasarlanmış olup, 168,5 m'lik tek pilon ve 380 m'lik orta açıklığı ile Dünya literatüründe 4. sırada yer almaktadır.

Kuzeykent (Daday) Köprülü Kavşağı

İhalesi 08.02.2017 tarihinde yapılmış olan 45 m (2 x 22,5 m) uzunluğundaki Kuzeykent (Daday) Köprülü Kavşağı, Kastamonu Batı Çevre Yolu üzerinde bulunmaktadır. 2018 yılı içerisinde tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Liman Hal Köprülü Kavşağı

Mersin- Adana yolu Projesi bünyesinde ilk etapta Liman-Hal ve Bekirde köprülü kavşakları ile Kazanlı Kavşağına kadar olan toplam 7,7 km'lik kesimin ihalesi yapılmıştır. Bu ihale bünyesinde 2019 yılında Liman-Hal köprülü kavşağında 2x966 m uzunluğunda Liman-Hal Köprüsü, 2 adet köprü (70 m) ve 2,4 km BY-BSK onarım tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Manavgat Geçişi Batı Side Kavşak Köprüleri

2017 yılında yapımı tamamlanan Sorgun Köprülü Kavşağı ve Manavgat Doğu Köprülü Kavşağı ile birlikte transit bir geçiş sağlaması amacıyla yapılan 1.920 metre uzunluğunda çift köprülü Manavgat Batı-Side Köprülü Kavşağı ve 4 km bağlantı yolu 2019 yılında tamamlanmıştır. Tamamlanması ile birlikte Antalya–Alanya güzergâhındaki, Manavgat şehir merkezindeki ve turizm merkezi olan Side bağlantı yollarındaki trafik yoğunluğu azaltılarak D 400 karayolunda konforlu ve hızlı bir seyahat olanağı sağlamıştır.

Mimarsinan OSB Kavşağı

Kayseri-Malatya Devlet Yolu ile Kayseri Güney Çevre Yolu kesim noktasında bulunan Mimar Sinan Organize Sanayi Bölgesi Köprülü Kavşak Köprüsü, 2x53 m uzunluğunda olup yapım çalışmaları 2018 yılında tamamlanmıştır.

Narman Grubu Köprüleri

Toplamda 8 adet 316,9 m olup (6 Adet yeni yapım ve 2 adet genişleme) köprü imalatları tamamlanmıştır.

Ordu Çevre Yolu Köprüleri

Ordu Çevre Yolu projesi kapsamında toplam uzunluğu 44 m olan 1 adet tek köprülü kavşak, toplam uzunluğu 2x1.120 m olan 5 adet çift köprü ve toplam uzunluğu 130 m olan 2 adet çift köprülü kavşak tamamlanmış olup; toplam uzunluğu 2x2.491 m olan 4 adet viyadükte (Melet, Akçatepe-1, Akçatepe-2 ve Turnasuyu) çalışmalar devam etmektedir.

Şanlıurfa Çevikkuvvet Köprülü Kavşağı

Şanlıurfa ili, Şanlıurfa Kuzeybatı Çevre yolu ve Şanlıurfa Şehir geçişini kesişiminde bulunan 911 m. (2x205 m, 1x176 m, 1x105 m, 1x75 m, 1x60 m kutu kesit, 1x20 m, 1x65 m prefabrik köprü) köprü ve 2x165 m kutu menfez uzunluğuna sahip Şanlıurfa (Çevikkuvvet) Köprülü Kavşağı 2021 yılında tamamlanıp trafiğe açılmıştır.

Şehit Halit Viyadüğü

Kars-Erzurum Yolu üzerinde bulunan 313 m uzunluğundaki çift köprü olan Şehit Halit Viyadüğünün 2017 yılında yapımına başlanılmış olup köprü yapım çalışmaları 2021 yılında tamamlanmıştır.

Taşlıgüney Viyadüğü

Kars-Erzurum Yolu üzerinde bulunan 2x125 m uzunluğundaki çift köprü olan Taşlıgüney 1 Viyadüğünün 2017 yılında yapımına başlanılmış olup köprü yapım çalışmaları 2019 yılında tamamlanmıştır.

TEM Otogar (K1) Köprülü Kavşağı

İzmit-Kandıra Yolu kapsamında yapılmakta olup 4 adet 884 m uzunluğunda köprüden oluşmaktadır. 1 adet 340 m uzunluğundaki ana gövdeve 2 adet bağlantı kolu köprüsü (529 m) tamamlanmış olup trafiğe açılmıştır. Yan yollarda çalışmalara devam edilmektedir.

Tohma Köprüsü

Malatya ile Sivas'ı birbirine bağlayan yolda, Malatya Ovası'nı ikiye bölen Tohma Çayı üzerindeki mevcut köprüye bitişik inşa edilen Tohma (Şehit Gaffari Güneş) Köprüsü hem karayolu hem de demiryolu ulaşımını sağlamaktadır. 517,5 m uzunluğundaki köprü 6 Şubat 2021 tarihinde açılmıştır. Köprünün yapımında kullanılan toplam 2700 ton ağırlığındaki çelik kirişler 3 m yüksekliğinde, 16 m genişliğinde imal edilmiş; dünya çapında birçok uygulaması bulunan "İtme Sürme Yöntemi (Incremental Launch Method, ILM)" ile köprü ekseni boyunca itilerek yerleştirilmiştir. Köprüde 162 km uzunluğunda kaynak yapılmıştır. Proje ile Malatya-Hekimhan-Sivas arasındaki kuzey-güney aksında bölünmüş yol bütünlüğü sağlanmıştır.

Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı Köprüleri

Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yolları projesi, Karadeniz Sahil Yolu üzerindeki Yıldızlı kavşağından başlayıp Akyazı, Beşirli, Karşıyaka, Aydınlıkevler, Toklu, Erdoğdu, Bahçecik, Yenicuma, Çömlekçi, Boztepe, Çukurçayır, Gölçayır bölgeleri içerisinden devam ederek Trabzon-Gümüşhane Devlet Yolu üzerindeki Gözalan mevkiinde son bulmaktadır.

Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yolları Akyazı Köprülü Kavşağı-Uğurlu Köprülü Kavşağı arasında bulunan Karşıyaka Kavşak Köprüsünün 2019 yılında yapımı tamamlanmıştır.

Van Bölge Araştırma Hastanesi Köprülü Kavşağı

Van-Edremit Yolunda Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi Köprülü Kavşağı Yapım İşinin Toplam proje uzunluğu 1.250 m olup, rakortman uzunluğu 528,35 m, Köprü uzunluğu 103 m'dir. Platform genişliği 21 m olan kavşağın yapısal sistemi Ön germeli Kiriş-Fore Kazıklı kutu kesitten oluşmaktadır. 2020 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kavşağı Hakkâri, Van, Ağrı, Erzurum. Yüksekova-Esendere Sınır Kapısı, Özalp-Kapıköy Sınır Kapısı güzergâhlarından gelip, Van üzerinden Bitlis, Muş, Bingöl, Elazığ ve Erzurum istikametine giden trafiğe hizmet etmektedir. Söz konusu güzergâhta bulunan Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesine ilave yapılan 300 yataklı Kadın ve Çocuk Hastalıkları ile 200 yataklı Kardiyovasküler Cerrahi hastanelerinin kurulması nedeniyle artan trafik yoğunluğunu azaltmak için hâlihazırda hemzemin olan Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kavşağının farklı seviyeli olarak ulaşıma açılmasını amaç edinmiştir. Yoğun trafik akışından dolayı meydana gelen ölümlü ve maddi hasarlı kazalar önlenecek, kesintisiz ve konforlu ulaşımın sağlanmasıyla birlikte araçların çevreye bıraktığı egzoz emisyonları önemli ölçüde azalacaktır.

Yargıtay Köprülü Kavşağı

İncek Şehit Savcı Mehmet Selim Kiraz Bulvarı üzerinde yer alan Yeni Yargıtay binasının bulunduğu mevkide 151 m.'si kapalı kesit olarak projelendirilen Yargıtay Köprülü Kavşağı 2021 yılında tamamlanarak araç trafiğe açılmıştır.

Yusufeli Grubu Köprüleri

Yapım çalışmaları devam eden12. Bölge Hududu (İspir)- Yusufeli (Artvin Erzurum) Ayrım Yolundaki Yusufeli Grubu bünyesindeki Tekkale Viyadüğü(Hazuket), Yusufeli Baraj Viyadüğü (Köprü-8) ve Şilenkar Viyadüğü (Köprü-14) 2021 yılında tamamlanmış olup Yusufeli Viyadüğünün (Köprü-6) 2022 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Zarova Köprüsü

Siirt ili, Siirt-Eruh yolu üzerinde bulunan Zarova köprüsü (355 m-5 açıklıklı) 2021 yılında tamamlanmış olup hizmete açılmıştır.

Zirvadisi Viyadüğü

Yenikent Temelli bölünmüş yol projesi kapsamında yer alan viyadükde çalışmalar beton işleri seviyesinde tamamlanmıştır. Viyadük tamamlandıktan sonra organize sanayi bölgeleri, Ankara Eskişehir yolu ile Ankara Yenikent Ayaş Beypazarı güzergâhlarını bağlayan projenin önemli bir kısmı tamamlanmış olacaktır.

Tarihi Akbaş Köprüsü

Tarihi Akbaş köprüsü , Çankırı ili, Çerkeş İlçesi, Akbaş Köyünde yer almakta olup 78 m uzunluğundadır. Çalışmalar 2020 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Ali Çetinkaya Köprüsü

Samsun ili, Bafra ilçesinde bulunan, 1937 yılında inşa edilen ve 250 m uzunluğunda olan Tarihi Ali Çetinkaya Köprüsünde restorasyon uygulaması 2019 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Araplı ve Çalatlı Köprüleri

Tarihi Araplı (Karaburun) Kayseri ili, Yeşilhisar ilçesi sınırlarında bulunan köprüsü Karaburun çayı üzerinde bulunmakta olup Osmanlı Dönemi eseridir. Onarımı 2018 yılında tamamlanmıştır. Tarihi Çalatlı Köprüsü, Yozgat ili Sorgun ilçesin sınırlarında bulunan Eğriöz çayı üzerinde bulunmakta olup Osmanlı Dönemi eseridir. Onarımı 2019 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Höbektaşı Köprüsü

Tarihi Höbektaş Köprüsü Kocasinan İlçesi, Höbek Köy Yolunda Höbek Deresi üzerinde bulunmaktadır. Geç Osmanlı Dönemi özelliklerini taşıyan tarihi köprü zaman içerinde onarım görerek günümüze kadar ulaşmıştır. Tarihi Höbektaş Köprüsünde onarım çalışmaları tamamlanmıştır.

Tarihi Beydeğirmeni (Tekgöz) Köprüsü

Kayseri ili Kocasinan ilçesi Beydeğirmeni köyü sınırlarında Kızılırmak üzerindeki Tarihi Tekgöz Köprüsü Selçuklu Dönemi (1202) eseri olup, onarımı 2019 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Çiftehanlar (Kırkgeçit, Elmalı) Köprüsü

Niğde İli Ulukışla İlçesi Elmalı Köyü sınırları içerisinde Pozantı-Ankara Karayolu'nun Eminlik-Çiftehan sınırında Kırkgeçit-7 Viyadüğü kesiminde yer alan Tarihi Çiftehanlar (Kırkgeçit, Elmalı) Köprüsü Roma döneminde Kırkgeçit Deresi üzerine kurulmuştur. Tek gözlü olan tarihi köprü toplamda 38 m uzunluğundadır. 2020 yılında restorasyon ihalesi yapılmış olup 2021 yılında restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

Tarihi Dandalas Köprüsü

Tarihi Dandalas Köprüsü'nde Koruma Bölge Kurulu Onaylı Restorasyon ve Revize Restorasyon Projeleri doğrultusunda Restorasyon ve Çevre Düzenlemesi çalışmaları tamamlanmıştır.

Tarihi Demiryolu Köprüsü

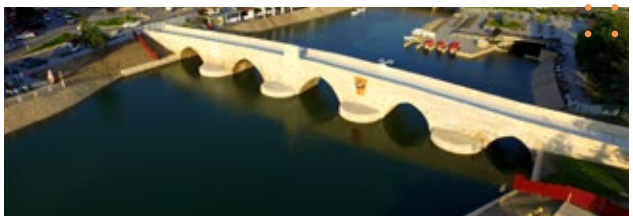
Samsun ili, Kavak ilçesinde bulunan Geç Osmanlı Döneminde (19. yy) inşa edilmiş olup uzunluğu 25 m olan Tarihi Demiryolu Köprüsünde restorasyon uygulaması çalışmalarına 2019 yılında başlanarak tamamlanmıştır.

Tarihi Göndere Köprüsü

Karaman İli, Merkez İlçesinde bulunan Tarihi Göndere Köprüsünün (35 m) restorasyon çalışmaları 2019 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Hıdırlık Köprüsü

Tokat ili, Merkez ilçesinde bulunan, 1250 yıllarında Selçuklular zamanında inşa edilen ve 116 m uzunluğunda olan Tarihi Hıdırlık Köprüsünde restorasyon uygulaması 2021 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Hudut (Karavlakhanı) ve Kapuzbaşı Köprüsü

Tarihi Hudut (Karavlakhanı) Köprüsü Niğde ili, Çamardı ilçesi, Yelatan köyü sınırlarında Ecemiş Çayı üzerinde bulunmakta olup, Osmanlı (18. yy) eseridir. Onarımı 2019 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Kapuzbaşı Köprüsü, Kayseri ili Yahyalı ilçesi Kapuzbaşı (Güney) Şelalesi Bozarmut deresi üzerinde bulunan köprü Osmanlı Dönemi eseridir. Onarımı 2019 yılında tamamlanmıştır.

İğnedere Tarihi Köprüsü

İzmir İli, Menemen ilçesindeki Tarihi Köprünün restorasyon çalışmaları için sözleşme 08.05.2019 tarihinde imzalanmış ve restorasyon çalışmaları 07.08.2019 tarihinde tamamlanmıştır.

Tarihi Justinianus Köprüsü

Sakarya İli, Serdivan İlçesi, Sakarya Nehri Çark Suyu üzerinde, Doğu Roma İmparatoru Justinianus I döneminde M.S.553-561 yılları arasında 346,52 m uzunluğunda inşa edilmiş olan Tarihi Justinianus (Beşköprü, Sangarios) Köprüsü UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine alınmıştır.

06.12.2017 tarihinde ihale edilen Tarihi Sangarios (Justinianus, Beşköprü) Köprüsü Restorasyon Uygulama İşi (Zafer Takı, Apsisli Yapı, Tonozlu Yapı ve Sarnıç Yapılarının Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi Dahil) kapsamında restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

Karaosmanoğulları Tarihi Köprüleri

İzmir İli, Bornova İlçesinde; Karaosmanoğulları (Çiçekli), Yakaköy 1 köprüsü restorasyon işi kapsamındaki köprüler ve tarihi yoldaki çalışmalar tamamlanmıştır. Çevre düzenlemesi çalışmaları ise 30.06.2019 tarihinde bitirilmiştir.

Çorum ili Osmancık ilçesi merkezinde, Kızılırmak Nehri üzerinde bulunan ve Osmanlı padişahı II. Beyazıt tarafından 1485yılında yaptırılmış olan köprü, 258 m uzunluğunda olup, 7.50 m genişliğinde ve 15 kemer açıklığında oluşmaktadır. Köprüde 2014 yılında başlayan restorasyon uygulama çalışmaları 2018 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Karabekir Köprüsü

Karabekir Tarihi köprüsü, Kırıkkale ili, Delice İlçesi, Çoğullu Köyü, Delice Irmağı üzerinde yer almakta olup 38 m uzunluğundadır. Çalışmalar 2020 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Koşa (Şefaatli), Karabıyık, Sekili (Tuzla) Köprüleri

Yozgat ili, Şefaatli ilçesinde bulunan 36 m uzunluğundaki Geç Osmanlı Dönemi (19. yy.) eseri olan Tarihi Koşa köprüsünde restorasyon uygulama çalışmaları 2016 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

Yozgat ili ile Kırşehir ili sınırındaki Delice Irmağı üzerinde bulunan 60 m uzunluğunda 13. yy. eseri olan Tarihi Sekili Köprüsünde restorasyon uygulama çalışmaları 2017 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

Yozgat-Şefaatli yolunda yer alan Tarihi Karabıyık Köprüsü Konak Suyu Üzerine Kurulmuştur. Vakifiyesi ve Kitabesi bilinmeyen Köprünün; Yavuz Sultan Selim döneminde, Mısır Seferine giderken 1516 yılında inşaa edildiği kabul edilir. 54 m uzunluğundaki Tarihi Karabıyık Köprüsü'nün Restorasyonuna 2017 yılı sonlarında başlanılmış olup 2018 yılı sonu itibarıyla onarım çalışmaları tamamlanmıştır.

Tarihi Murat Köprüsü

Tarihi Murat Köprüsü Muş ilinde Murat Nehri üzerinde bulunmaktadır. Muş il merkezinin güneyinde ve 12 km uzaklıkta bulunmaktadır. 13. yüzyılda Selçuklular döneminde yapılan Tarihi Murat Köprüsünün ilk yapılış zamanı hakkında bir bilgi bulunamamıştır. Köprüde bulunan mermer üzerinde yazılan 1871 tarihli kitabeden Osmanlı döneminde köprünün restore edildiği saptanmıştır. 143 metre uzunluğa sahip olan köprü 5 metre genişliğe ve toplam 12 oluk gözüne sahiptir. Restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

Tarihi Taşköprü

Kastamonu ili, Taşköprü İlçesi tarih boyunca çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır. Tarihi Taşköprü (68 m), ilçeye adını veren asırlara tanıklık etmiş ve asırlarca yaşayacak bir köprüdür.

Taşköprü doğusunda Sinop ili ve Hanönü, güneydoğusunda Çorum ili, Güneyde Tosya, batıda merkez ilçe ve Devrekâni, kuzeyde Çatalzeytin ilçeleri ile çevrilidir. Tarihi köprü Sinop-Hanönü yol güzergâhını Taşköprü ilçesine bağlamaktadır. Köprünün restorasyon çalışmaları 2018 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Tavşan Köprüsü

Tarihi taş köprü, Konya İli, Çumra İlçesi, Gökhöyük Mahallesinde ve Çarşamba deresinin bir kolu üzerinde yer almaktadır. Yapılan araştırmalar sonucu köprünün Karamanoğulları döneminde yapılan köprülere benzemesinden dolayı **15.yy - 16.yy arasında Karamanoğulları Dönemi** içinde yapıldığı tahmin edilmektedir.
Tarihi Tavşan Köprüsünün (57 m) köprüsünün restorasyon çalışmaları 2020 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Uzunköprü

Edirne ili, Uzunköprü İlçesi, Ergene Nehri üzerinde Sultan II. Murat döneminde 1426-1443 (h.830-847) yılları arasında 1.392 m uzunluğunda inşa edilmiş olan Tarihi Uzunköprü dünyanın günümüze ulaşan en uzun taş köprüsü olma özeliğine sahiptir. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında yürütülen ortak bir çalışma ile UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine alınmıştır. 28.12.2020 tarihinde ihale edilen "Edirne İli, Uzunköprü İlçesinde Bulunan Tarihi Uzunköprü'nün Restorasyon Uygulaması İşi" kapsamında restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

Tarihi Zeril Köprüsü

Van İli Çatak İlçesi Çatak-Narlı karayolu üzerindedir bulunmaktadır. Köprünün XVII-XVIII yüzyıllarında yapılmış olduğu tahmin edilmektedir. Köprü ahlat taşından düzgün kesme taştan yapılmıştır.

Tabliye uzunluğu 39,6m ve 3,7m genişlikte olan köprü 9,74m yüksekliktedir. Kemer açıklığı 12,6 m dir. Köprü koruyucu istinat duvarında kaba yontu taş, diğer bölümlerde kesme taş, bağlayıcı malzeme olarak ta kireç harcı kullanılmış, restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

ATA YADİGARI TARİHİ KÖPRÜLERİMİZ

2003-2017 Yurt Dışında Restorasyon Çalışmaları Tamamlanmış Olan Tarihi Köprüler

Tarihi Mostar Köprüsü / Bosna Hersek

Mimar Sinan'ın öğrencilerinden Mimar Hayreddin tarafından 16.yy'da inşa edilmiş olan köprü; Yugoslavya iç savaşı sırasında 9 Kasım 1993 tarihinde yıkılmıştır.

Tarihi Mostar Köprüsü'nün yeniden yapımı; Dünya Bankası ve UNESCO işbirliği ile Bakanlığımız teknik danışmanlığında bir Türk firması tarafından gerçekleştirilmiştir. 2004 yılında yeniden yapımı tamamlanan köprü; 2005 tarihinde UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesine alınmıştır.

Yıkılmadan Önce 1990

Yıkıldıktan sonraki görünümü, 1993

Tarihi Konjic Köprüsü / Bosna-Hersek

Sultan IV. Mehmet'in fermanı ile 17. yy. da inşa edilmiş olan köprü; 2. Dünya Savaşı sırasında yıkılmıştır. Restorasyon Uygulama Projeleri Bakanlığımız tarafından hazırlanmış ve köprünün restorasyon uygulamasına ait Kontrollük ve Müşavirlik Hizmetleri TİKA ile imzalanan protokol kapsamında, Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiş olup, 2009 tarihinde tamamlanmıştır.

Yıkıldıktan Sonraki Görünüm, 1945

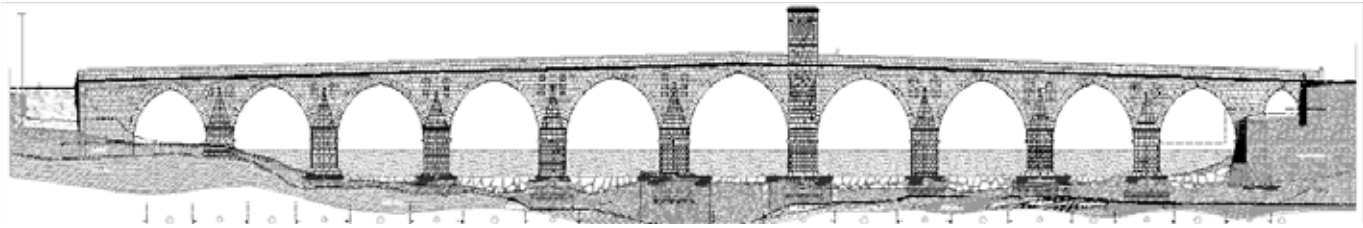
Yıkılmadan Önce, 1945

Tarihi Sokollu Mehmet Paşa (Drina) Köprüsü / Višegrad / Bosna-Hersek

Bosna-Hersek'in Sırp Cumhuriyeti bölgesindeki Višegrad şehrinde, Drina Nehri üzerinde bulunan ve Osmanlı İmparatorluğu Sadrazamlarından Sokollu Mehmet Paşa emriyle, Mimar Sinan tarafından 1571-1577 yılları arasında 12 gözlü olarak inşa edilmiş olan köprünün uzunluğu toplam 229 m olup genişliği 7,25 metredir. Köprünün Restorasyon Uygulama Projelerinin; Kontrollük ve Müşavirlik Hizmetleri TİKA ile imzalanan protokol kapsamında, Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiş olup, Restorasyon Uygulamasına ait kontrolluk hizmetleri ise yine Bakanlığımız tarafından yürütülerek, Restorasyon Uygulama ile Aydınlatma Çalışmaları 2016 yılında tamamlanmıştır.

ASFALT ÇALIŞMALARI

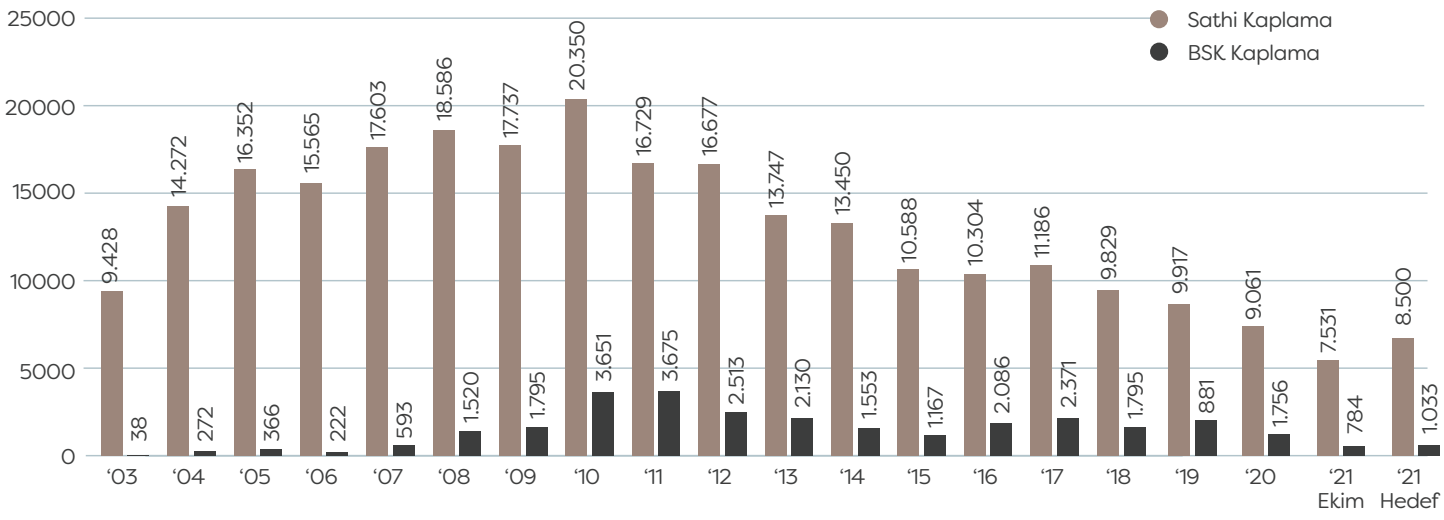
1 Ocak 2003 öncesi yıllık ortalama 7.000 km asfalt çalışmaları ve onarımı yapılmakta iken 2003-2020 yılları arasında yıllık ortalama 14.020 km çalışma yapılmıştır.

2021 yılında 1.033 km BSK yapımı, 8.500 km SK yapım, onarım ve yenilemesi olmak üzere toplam 9.533 km asfalt çalışması hedeflenmektedir. Ekim 2021 tarihi itibariyle 784 km'si BSK kaplamalı, 7.531 km'si sathi kaplamalı olmak üzere toplam 8.315 km yolda asfalt çalışması yapılmıştır **(Grafik 9).**

Grafik 9 Asfalt ve Onarım Çalışmaları (Km)

BAKIM ÇALIŞMALARI

Devlet ve İl yollarımızda yolun inşa edildiği sahanın yol üst yapısının, yol ile ilgili yapı ve tesislerin muhafazası, ömürlerinin uzatılması, güvenli trafik akımının sağlanması amacıyla, yol sathında onarım ya da yenileme çalışma ları ile birlikte köprü, menfez, sanat yapısı gibi yapıların onarılması, taşkın ve erozyonla mücadele, drenaj sistemleri, hendek ve menfezlerin temizlenmesi, yol boyu ağaçlandırılması gibi benzer faaliyetler yürütülmektedir.
Yolun hizmet süresinin uzatılması için rutin bakım hizmetleri, bütün yurt sathına yayılmış 119 Şube Şefliği, 294 Bakımevi olmak üzere toplam 413 merkezden yürütülmektedir.
Bakım merkezlerimize, yollarımızda bakım onarım ve kar mücadelesi çalışmalarının aksatılmadan yürütülmesi için bakım hizmetle rinde kullanılacak akaryakıt, bitüm, agrega ve makinelerin yedek parçaları temin edilerek nakledilip, çalışmalara hazır halde depolanmaktadır. Normal bakım hizmetlerinde

asfalt yama yapılması için, 2003-2020 yılları arasında 24.370.301 m³ yama malzemesi kullanılmıştır.

1.747.508 ton tuz ve aşındırıcı olarak 2.207.907 m³ agrega kullanılmıştır. 2003 yılında Devlet ve İl yollarında toplam 63.702 m uzunluğunda kar siperi mevcut iken 818.000 m kar siperine ulaşılmıştır. Olağanüstü bakım çalışmalarında ise heyelan, sel, seylap, deprem gibi doğal afetler sonucu, karayollarının hasar görmesi durumunda olaya mümkün olan en kısa zamanda müdahale edilerek yolun trafiğe açılması için yapılması gereken kazı, dolgu, nakliye ve düzeltme işleri yapılmaktadır.

KAR VE BUZ MÜCADELESİ

Bakım çalışmaları içerisinde kar ve buzla mücadele önemli bir yer tutmaktadır. Kışın yollardaki kar ve buza karşı mücadele ederek trafiğin güvenli ve kesintisiz akışını sağlamak bu faaliyetler içerisinde yer almaktadır. Kar ve buzla mücadele çalışmalarının yapılması işinde Bakanlığımız 2020-2021 Yılı Kış Programın da Yurt genelinde 69.309 km yolda, Kar ve Buz Mücadelesi verilmektedir.
Yurt genelinde yollarımızda daimi açık tutulan yol uzunluğu 56.778 km, Araç, personel, kullanılan malzeme ile kar ve buzla mücadele merkezleri de dikkate alınarak imkân buldukça açılacak yol uzunluğu 8.915 km, Ayrıca, kar mücadelesi dışında kalan 3.616 km yol ağımız mevcuttur. Kar mücadele merkezlerin de kullanılan malzemeler, kış gelmeden tedarik edilerek yeteri kadar stoklanmaktadır.

2020-2021 Kış Programı kapsamında; 526.129 Ton Tuz, 402.865 Agrega, 130 Ton Üre, 9.702 Ton Kimyasal Buz Çözücü malzeme depolanmıştır. Ayrıca, karın yola inmesini önlemesi açısından büyük faydaları olan 818 km Kar Siperi sabitlenmiştir.

2020-2021 YILI KIŞ PROGRAMI KAR MÜCADELESİ (OTOYOLLAR DAHİL)	
Kar Mücadele Merkezleri (Refüj Mahalli)	440 Adet
Makine ve Ekipman	10.665 Adet
Mücadeleye Fiilen Katılan Personel Sayısı	12.626 Adet

YOL BOYU PEYZAJ DÜZENLEME VE BİTKİLENDİRME ÇALIŞMASI

Bakım çalışmaları içerisindeki, karayolunun doğal çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en az düzeye indirmek, şev stabilitesine katkıda bulunmak, gürültü ve egzoz gazlarına karşı engel oluşturmak, yola estetik bir görünüm kazandırarak güvenli trafik akışının sağlanmasına yardımcı olmak ve yolun araziye fonksiyonel olarak uyumunu sağlamak amacıyla yapılan yol boyu gelişimi çalışmaları kapsamında, kuruluşumuz sorumluluğunda bulunan Devlet ve İl yollarında; Bölge Müdürlükleri ve Tesisler ve Bakım Baş Mühendislikleri tarafından yapılan protokoller kapsamında Orman İl Müdürlükleri ile özel

işletmeler ve beledi yeler tarafından yapılan bitkilendirme çalış maları sonucunda, son 19 yılda (2003-2021) 73.506.264 adet yapraklı ve ibreli fidan, çalı ve yer örtücü, sarılıcı tırmanıcı tür dikimi gerçekleştirilmiş olup 2021 yılında dikilen yapraklı, ibreli fidan ve çalı sayısı 2021 Ekim ayı sonu itibariyle 1.134.922 adettir.

TRAFİK GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI

1 Ocak 2003-Eylül 2021 tarihleri arasında 423,7 Milyon m2 yatay işaretleme, 2,6 Milyon m^2 düşey işaretleme ve 33.696 km oto korkuluk yapılmıştır. Ayrıca 3.460 adet akıllı ulaşım sistemleri bileşenleri tesis edilmesi ile 1.666 adet kaza kara noktası ve kaza potansiyeli yüksek kesimde iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

2021 yılında;

- Eylül 2021 tarihi itibariyle; 20.517.534 m^2 yatay işaretleme, 96.670 m^2 düşey işaretleme ve 1.288 km oto korkuluk yapılmıştır.
- Eylül 2021 tarihi itibariyle; 135 adet akıllı ulaşım sistemleri bileşenleri tesis edilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.
- Eylül 2021 tarihi itibariyle 13 adet kaza kara noktası ve kaza potansiyeli yüksek kesimde iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ

Bakanlığımız tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında Akıllı Ulaşım Sistemleri Mimarisi Taslağı ve Uygulama Planı, Teknik Raporlar, Teknik Şartnameler ve Ülke Raporları hazırlanmış bulunmaktadır.

Günümüz itibariyle yürütülen başlıca çalış malar aşağıda verilmiştir.

Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezleri

Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezleri; karayolu ağında muhtelif noktalara çeşitli amaçlarla yerleştirilen sensör, kamera vb. sistemlerden algılanan/toplanan tüm sinyal ve verilerin bilgisayar ve diğer teknolojiler vasıtasıyla yorumlandığı/yönetildiği, yönetimsel kararlara dönüştürüldüğü, gerekli bilgilerin arşivlendiği, karar destek sistemleri ve çeşitli araştırma çalışmaları için çıktıların üretildiği, trafik mühendisliği çalışmalarına altlık oluşturulduğu ünitelerdir. Ayrıca, Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezine bağlı alt merkezler ve sahada kurulu sistem ler bulunmaktadır. Bu sistemler; trafik yöneti mine esas veriyi toplar, değerlendirir ve çeşitli bilgilendirme sistemleri aracılığı ile kullanıcılara sunar.
Verinin iletilmesinde fiber optik kablo, kablosuz teknolojiler vb. gibi uygun olan haberleşme ortamları kullanılmaktadır. Her Bölge Müdürlüğünde bir adet Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezi ve Genel Müdürlükte de 17 adet merkezin bağlı olduğu Ana Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezi kurulacaktır.

Söz konusu merkezlerden Ana Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezinin görüntüleme, ses ve otomasyon sistemleri tamamlanmıştır. AAUSM görüntüleme sistemi ile karayolu ağının çeşitli kesimlerindeki görüntülerin bu merkezde toplanması çalışmasına başlanmıştır. Pilot Bölge olarak seçilen Karayolları 13. (Antalya) Bölge Müdürlüğündeki Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezi Binası tamamlanmıştır. Söz konusu Merkez Binasına görüntüleme, ses ve otomasyon sistemleri kurulumu için "Karayolları 13. (Antalya) Bölge Müdürlüğü Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezi Tesis Edilmesi İşi" ihale edilmiş olup çalışmalar devam etmektedir. 14 adet AUS Merkezi binalarının projeleri hazırlanmış olup, Karayolları 18. (Kars) Bölge Müdürlüğü AUS Merkez binasının yapım çalışmaları devam etmektedir.

Haberleşme Altyapısı

Akıllı Ulaşım Sistemleri kapsamında kurulacak olan sistemlerin birbiriyle ve diğer ulaşım modları ile haberleşmesini sağlayacak etkin bir haberleşme alt yapısının kurulması hedeflerimiz arasındadır. Pilot bölge olan Karayolları 13. (Antalya) Bölge Müdürlüğünde belirlenen yol güzergahında (Tekirova-Antalya-Gazipaşa ile Antalya-Sandıklı 3. Bölge Sınırı) 505 km'lik kesime fiber optik haberleşme altyapısı tesis edilmesi işi tamamlanmıştır. Fiber optik haberleşme altyapısının yaygınlaştırılma çalışmaları devam etmekte olup Pilot bölgede tamamlanan 505 km'lik kesime ilaveten "Karayolu Ağında Muhtelif Kesimlere Fiber Optik Kablo Haberleşme Altyapısı Tesis Edilmesi İşi" kapsamında Ankara-Bursa-Karayolları 1. (İstanbul) Bölge Müdürlüğü Sınırı, Ankara-İzmir, İzmir-Denizli-Karayolları 13. (Antalya) Bölge Müdürlüğü sınırı güzergâhındaki yaklaşık 1.385 km'lik kesime fiber optik haberleşme altyapısı tesis edilmesi çalışmalarına başlanılmıştır. Şu ana kadar 964 km'lik karayolu ağına fiber optik haberleşme altyapısı tesis edilmiştir.

Sistem Kurulumları

- Trafik Uyarmalı Sinyalizasyon Sistemleri

Kuruluşumuz tarafından, sinyalize kavşakların trafik uyarmalı sinyal biçiminde yönetilmesi benimsenmiştir. 2018 yılı itibarıyla Karayolları ağında ana güzergahlar üzerinde bulunan mevcut sinyalize kavşaklar başta olmak üzere tüm sabit

zamanlı çalışan sinyalize kavşakla rın trafik uyarmalı sinyalizasyon yönetim biçimine dönüştürülmesine dair çalışmalar başlatılmıştır.

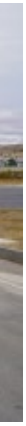
- Diğer Uygulamalar

Ayrıca Bölge Müdürlüklerimizce Değişken Mesaj İşaretleri, Sinyalizasyon Sistemleri, Değişken Trafik İşaretleri vb. gibi sistemlerin bakım, işletme ve kurulumlarına dair çalışmalar yürütülmektedir.

KARAYOLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BÜNYESİNDE YAPILAN SİSMİK YAPIM VE GÜÇLENDİRME ÇALIŞMALARI

Marmara Bölgesinde 1999 yılında 17 Ağustos ve 12 Kasım tarihlerinde meydana gelen Kocaeli ve Düzce depremleri sonrasında Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğu altındaki büyük sanat yapılarının sismik açıdan yeniden gözden geçirilerek incelenmesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda köprü, viyadük ve yol üstyapılarında çeşitli onarım, güçlendirme ve yenileme çalışmaları yapılmıştır.

İstanbul'daki asma köprüler ve büyük sanat yapıları ile ilgili olarak; Asma köprü ve viyadük güçlendirme çalışmaları için 2002-2016 yılları arasında toplam 10 adet yapım ihalesi gerçekleştirilmiş ve güçlendirme çalışmaları yapılmıştır.

İstanbul, Kocaeli, Düzce, Yalova, Sakarya ve Van illerimizde köprü, viyadük, hizmet binası ve yol üstyapılarında çeşitli onarım, güçlendirme ve yenileme çalışmaları kapsamında;

- 2007-2011 yılları arasında Adapazarı, Düzce, Kocaeli illerimiz için yapılan çeşitli yapım ihalelerinde depremden etkilenen yollarda güçlendirme ve üst yapı yenileme çalışması yapılmıştır.
- 2001-2005 yılları arasında Kocaeli, Sakarya ve Yalova illerimiz için yapılan çeşitli yapım ve müşavirlik ihalelerinde depremden etkilenen yollarda güçlendirme ve üst yapı yenileme çalışması yapılmıştır.
- 2001-2005 yılları arasında Bolu, Düzce ve depremden etkilenen çeşitli ilçeler için yapılan ihalelerde hasar gören yollarda güçlendirme ve üst yapı yenileme çalışması yapılmıştır.
- Van ilimizde meydana gelen deprem sonrasında Karayolları Van Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası yenilenmiş ve bakıma yönelik tesislerin de onarım, güçlendirme ve yenileme çalışmaları yapılmıştır.

"Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı" (UDSEP-2023) 18 Ağustos 2011 tarih ve 28029 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve buna bağlı olarak "Ulaşım ve Dağıtım Tesisleri İçin Deprem Yönetmelikleri Hazırlanması" görevi Bakanlığımızın 25.10.2011 tarih ve 1932 sayılı yazısı ile Karayolları Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Bu görev kapsamında, ulaşım dağıtım tesisleri için hazırlanacak olan deprem yönetmelikleri aşağıdaki başlıkları kapsamaktadır:

A- Ulaşım Tesisleri

1- Karayolu ve Demiryolu Köprüleri ve Viyadükleri
2- Karayolu ve Demiryolu Tünelleri ve diğer Zemin Yapıları
3- Kıyı ve Liman Yapıları

B- Dağıtım Tesis Sistemleri

1- Boru Hatları ve Sıvı Depolama Tankları
2- Elektrik İletim Sistemleri ve İletişim Tesisleri

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yönetmelikleri hazırlamakla görevlendirdiği Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluk ve koordinasyonunda teknik şartname esasları doğrultusunda yüklenici ve Bilim Kurulu üyeleri ile birlikte yürütülen projede "Nihai Raporlar" tamamlanmıştır. Ulaşım Tesisleri yönetmeliği 06.10.2020 tarihli Resmi Gazete mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup dağıtım tesisleri yönetmeliği ise yayımlanmak üzeredir.

İstanbul İli başta olmak üzere muhtelif kesimlerde yer alan Devlet ve İl Yollarındaki köprü ve viyadüklerin depreme karşı güçlendirilmesi ve onarımın yapılabilmesi için projelendirme ihalesi yapılmış olup çalışmalara 20.08.2021 tarihinde başlanılmıştır. Söz konusu iş bünyesinde 140 adet köprünün muayene ve hasar tespit raporlarının hazırlanması, 55 adetin ise deprem davranış ve yeterlilik (ileri dinamik analiz) raporlarının araştırma hizmetleri ile beraber hazırlanması planlanmıştır.

KOMBİNE TAŞIMACILIK

Ülkemiz Avrupa, Asya, Afrika, Kafkasya ve Rusya arasında yer alan ulaştırma koridorları üzerinde önemli bir konumda, Akdeniz çanağıyla Karadeniz havzası arasında kuzey-güney geçişlerinde de kilit bir konumda yer almaktadır. Dolayısıyla, ulaştırma alanında bu coğrafi avantajın kullanılarak, kombine taşımacılığın geliştirilmesi ve buna bağlı bölgesel lojistik üs olunması, kendi yüklerimizin taşınmasında karşılaşılan sorunların giderilmesine yönelik katkı sağlayacağı gibi, Kuzey-Güney ve Doğu – Batı hattında yapılan, uluslararası transit taşımalardan daha yüksek oranda pay alınmasına ve ülkemizin bölgesel ulaştırma ağı üzerinde stratejik önemini korumasına da katkı sağlayacaktır. Kombine taşımacılık alanında farklı taşımacılık modlarında gerçekleştirilen intermodal taşımacılık hizmetlerine katkısını arttırmak amacıyla hazırlanan taslak Kombine Yük Taşımacılığı Yönetmeliği, ülkemizdeki ve AB'deki yeni düzenlemeler ve gelişmeler ışığında hazırlanmış, karbondioksit azaltımı hedeflenerek Yeşil Lojistik/Taşımacı kavramı taslak yönetmeliğe eklenmiştir. Bu çerçevede revize edilen Yönetmeliğe ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdikten sonra ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne sunularak yürürlüğe konulması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, tüm taşımacılık modlarında yükü organize eden taşıma güzergâhı ve aracını belirleyerek kombine taşımacılık imkânlarını değerlendiren taşıma işleri organizatörlerine yönelik hazırlanan Taşıma İşleri Organizatörlüğü Yönetmeliği 01 Temmuz 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu doğrultuda, tüm taşıma modlarında ve bu modların entegrasyonuna dayanan kombine taşıma hizmetlerinde faaliyet gösteren firmalarımızın belirli nitelik kriterleri ışığında kurumsallaşmış ve kaliteli hizmet vermesi için organizatörlerimiz yetkilendirilmeye başlanmıştır.

OGS–HGS–SGS ÇALIŞMALARI

Otomatik Geçiş Sistemlerinde (OGS) aktif etiket bedelinin maliyetini düşürmek amacıyla, pasif etiketli geçiş sistemi olan Hızlı Geçiş Sistemi (HGS), PTT ile yapılan protokol kapsamında sistem kurulumları tamamlanarak 17.09.2012 günü hizmete girmiş ve Tüm Ücret Toplama İstasyonlarında OGS ve HGS ile geçiş ücretleri tahsil edilmektedir.

Otoyol ve Boğaz Köprülerinde trafiği yoğun olan Ücret Toplama İstasyonlarında araçların gişelerde şerit değiştirmesine gerek kalmadan geçişlerini sağlamak amacıyla Serbest Geçiş Ücret Toplama Sistemleri nin kurulumuna önem verilmektedir. Bu amaçla 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, FSM, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Mahmutbey, Çamlıca, Muallimköy, Mecidiye, Liman, Seferihisar, Torbalı, Işıkkent,Küçükkılıçlı, Kartepe ve Gölçükistasyonlarında serbest geçiş sistemi tesis edilmiştir.

Ayrıca Ücret Toplama İstasyonlarında OGS-HGS gişe adalarındaki şerit ayrımı ortadan kaldırılarak OGS HGS çapraz sorgu yapısı ile Gişe Adalı Serbest Geçiş Sistemi ile de ücretlerin tahsil edilmesine başlanmıştır. Bu kapsamda Esenyurt, Çatalca, Sultanbeyli, Kurtköy ve Düzce (Gölyaka) ücret toplama alanlarında Gişe Adalı Serbest Geçiş Sistemi tesisi edilmiş ve hizmete açılmıştır.

30.09.2021 tarihi itibarıyla

OGS (Otomatik Geçiş Sistemi):
2.114.872

Toplam Abone:
17.058.691

HGS (Hızlı Geçiş Sistemi):
14.943.819

AR-GE ÇALIŞMALARI

Ülkemiz ulaştırma sektörüne yön vererek kalkınmasında önemli bir yer üstlenen Bakanlığımız; üstyapıların projelendirilmesi, üretimi ve yapımına kadar geçen süreçte, yeni teknik ve teknolojiler üzerinde en iyisini yakalamak adına çalışmalarına devam etmektedir.

Bu bilinçle, yol kullanıcılarının beklentileri doğrultusunda konforlu, güvenli, uzun ömürlü, çevre dostu yol üstyapıları yapmak için yeni malzemeler, karışımlar, tasarım metotları, üretim, yapım, teknik ve teknolojileri üzerinde sürekli çalışmaktayız. Bu çalışmalar sonucunda önemli ölçüde teknik, ekonomik ve çevresel kazanımlar elde edilmektedir.

Bakanlığımız Karayolları Genel Müdürlüğü Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Laboratuvarları yol yapım, bakım ve işletiminde kullanılan tüm malzemelerin testlerinin yapılabildiği uluslararası düzeyde hizmet veren yeni ürün ve sistem geliştiren laboratuvarlar haline getirilmiştir. Bu kapsamda iç piyasa yanında, yurtdışında hizmet veren Türk firmalarının teknik problemlerinin çözüldüğü ve uluslararası geçerliliği olan raporların üretildiği bir merkez konumundadır.

Can güvenliğinin sağlandığı, teknolojiye ve uluslararası hukuk ve kurallara uyumlu, çevrenin en üst düzeyde korunduğu bir ortamda, karayolu ulaşımının sağlanabileceği Ar-Ge projelerinin hayata geçirilmesinin sağlanması amacıyla Karayolları Genel Müdürlüğümüzün Ar-Ge Projeleri 4 Grupta toplanmaktadır.

- A Tipi Projeler: Münhasıran Karayolları Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülecek projeler
- B Tipi Projeler: Karayolları Genel Müdürlüğümüz ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ve/veya üniversiteler, enstitüler ve/veya özel sektör kuruluşları ile proje sözleşmesi hükümlerine göre ortaklaşa yürütülecek projeler
- C Tipi Projeler: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında, yerli ve/veya yabancı gerçek ve tüzel kişilere, danışmanlık veya hizmet alımı ihalesi ile yaptırılacak projeler
- D Tipi Projeler: TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlar bünyesinde yürütülecek projeler.
- 2021 yılı Ekim ayı itibariyle Karayolları Genel Müdürlüğümüz; Ar-Ge Faaliyetleri kapsamında toplamda 57 adet Ar-Ge projesi üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu projelerden 48 tanesi tamamlanmış, proje sonuçları üzerinde performans ve izleme faaliyetleri devam etmektedir. 9 adet devam eden proje ise halen yürütülmektedir.

A Tipi projelerimiz toplam 18 adet olup, 15 adedi sonuçlanmış, 5 adedi halen devam etmektedir.
B Tipi projelerimiz toplam 25 adet olup, 20 adedi sonuçlanmış, 8 adedi halen devam etmektedir.
C Tipi projelerimiz toplam 4 adet olup, 3 adedi sonuçlanmış, 1 adedi halen devam etmektedir.
D Tipi projelerimiz toplam 10 adet olup, tamamı sonuçlanmıştır.

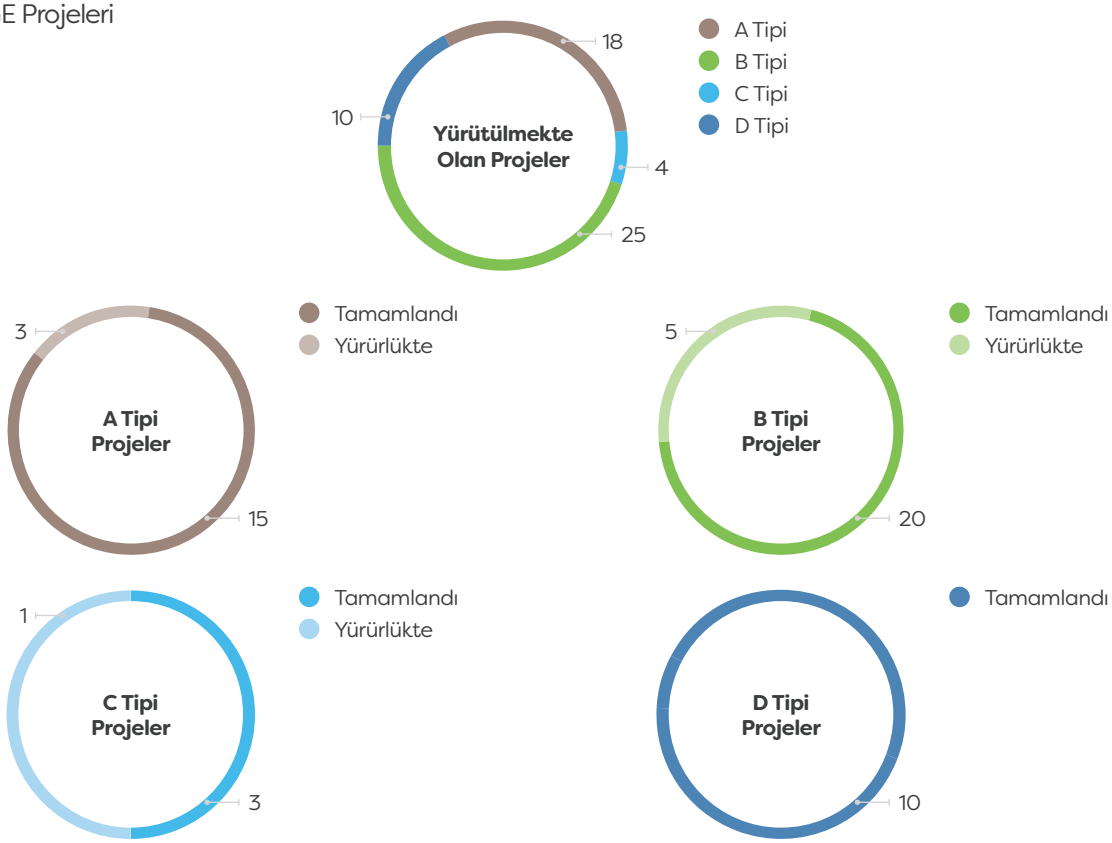
Ar-Ge projeleri ile üniversiteler, enstitüler, kamu kuruluşları ve özel sektör işbirliği ile seçkin çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalarda Kalite Yönetim Sistemi kapsamında, uluslararası izlenebilirliğe sahip gelişmiş teknolojik altyapı imkânları ve laboratuvarları kullanılmakta olup ülkemizde diğer kurum ve kuruluşlara öncü faaliyetler yürütülmektedir.

Küreselleşen dünyamızda her konuda olduğu gibi asfalt kullanımında da uluslararası işbirliği yapılarak bu çerçevede çalışmalar gerçekleştirmek zorunlu hale gelmiştir. Bu düşünce ile Karayolu sektöründe Avrupa'nın en büyük işbirliği kuruluşu olan "Avrupa Ulusal Karayolu Araştırma Laboratuvarları Forumu" na 2013 yılında üye olunmuştur. Bu organizasyona üye olmakla birlikte farklı yol otoriteleri ile bir araya gelerek birlikte ortak çalışma alanları belirleme ve böylece ülkeler arası ortak projeler yürütebilme, üye ülkelerin yürüttüğü projelerle ilgili bilgi ve dokümanlara ulaşabilme, periyodik yapılan toplantılara katılarak alınan kararlara ortak olabilme imkanı sağlanmıştır.

Avrupa Birliği 7. Çerçeve İşbirliği Özel Programı kapsamında daha güvenli, maliyet etkin, yeşil (çevre dostu) yol altyapısı ve malzemeleri için Avrupa Birliği ile uyumlu hale getirilmiş sertifikasyon yönteminin geliştirilmesine yönelik Türkiye (KGM), İspanya, Almanya, İsveç, Belçika, Fransa, Hollanda ve Polonya'dan toplam 13 kurum, kuruluş, şirket ve araştırma merkezinin katıldığı LCE-4ROADS projesi sonuçlandırılmıştır.

Ayrıca Horizon 2020 kapsamında Ulaştırma Altyapısının İzleme Bazlı Bakımı İçin İnce Film Algılama Sensörünün Geliştirilmesi (SENSKIN) Projesi 01.06.2015 tarihinde başlatılmış olup 2019 yılı Mayıs ayında sonuçlanmıştır. Türkiye, Yunanistan, Almanya, İtalya, İngiltere, Belçika, Ukrayna ve ABD'den toplam 15 kurum/kuruluş/araştırma merkezi, proje ortağı olar ak yer almaktadır.

Grafik 10 AR-GE Projeleri

Ar-Ge çalışmalarımız kapsamında yapılan çalışmalara ait ayrıntılı bilgileri https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Baskanliklar/BaskanliklarTeknikArastirma/Calismalar.aspx adresinden görebilirsiniz.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Uluslararası Karayolu Güzergâhları

Ülkemiz; Asya, Afrika ve Avrupa'nın birbirine en yakın olduğu ve Avrupa ile Asya'nın birleştiği bir noktada olması nedeniyle tarihte birçok büyük uygarlığın doğduğu yer olmuştur.

Ülkemizin coğrafi konumuna bakıldığında; Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı noktadadır. Doğal bir köprü olan Ülkemiz Asya, Orta Asya, Kafkas Cumhuriyetleri ile Karadeniz ve hatta Pasifik ülkelerini birbirine bağlayan Avrupa-Asya Uluslararası Ulaştırma ağlarının merkezinde bulunmaktadır.

Asya ve Avrupa kıtaları arasında geniş bir alanda bulunan Türkiye'ye doğu-batı eksenli bu genişlik önemli bir jeopolitik konum sağlamakta ve uluslararası ulaştırma koridorları çerçevesindeki çalışmalarda rolümüzün önemini arttırmaktadır.

Bu nedenle, bu bölgeler arasında yapılacak olan her türlü ulaştırma faaliyetinin geçiş bölgesinde olan Türkiye'de ulaşım koridorları büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, ülkemiz bölgesel ve bölgeler arası karayolu bağlantısını sağlamaya yönelik birçok uluslararası projede yerini almaktadır.

Trans Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu (TEM), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK–UN/ECE) E-Yolları - Ana Trafik Arterleri Avrupa Anlaşması (AGR), Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ-BSEC), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT-ECO), Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP), Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA), Avrasya Ulaştırma Bağlantıları (EATL) ve Trans Avrupa (TEN-T) Karayolu Ağı gibi uluslararası organizasyonların ve projelerin çalışmalarına aktif katılım sağlanmaktadır.

Uluslararası karayolu güzergahları aynı zamanda Karadeniz, Akdeniz ve Ege'de yer alan limanlara ve sınır kapılarına da bağlantı sağlayarak, bölgesinde ticaret ve turizmin gelişimine katkı sağlamaktadır. **(Tablo 23 - Harita 16-17).**

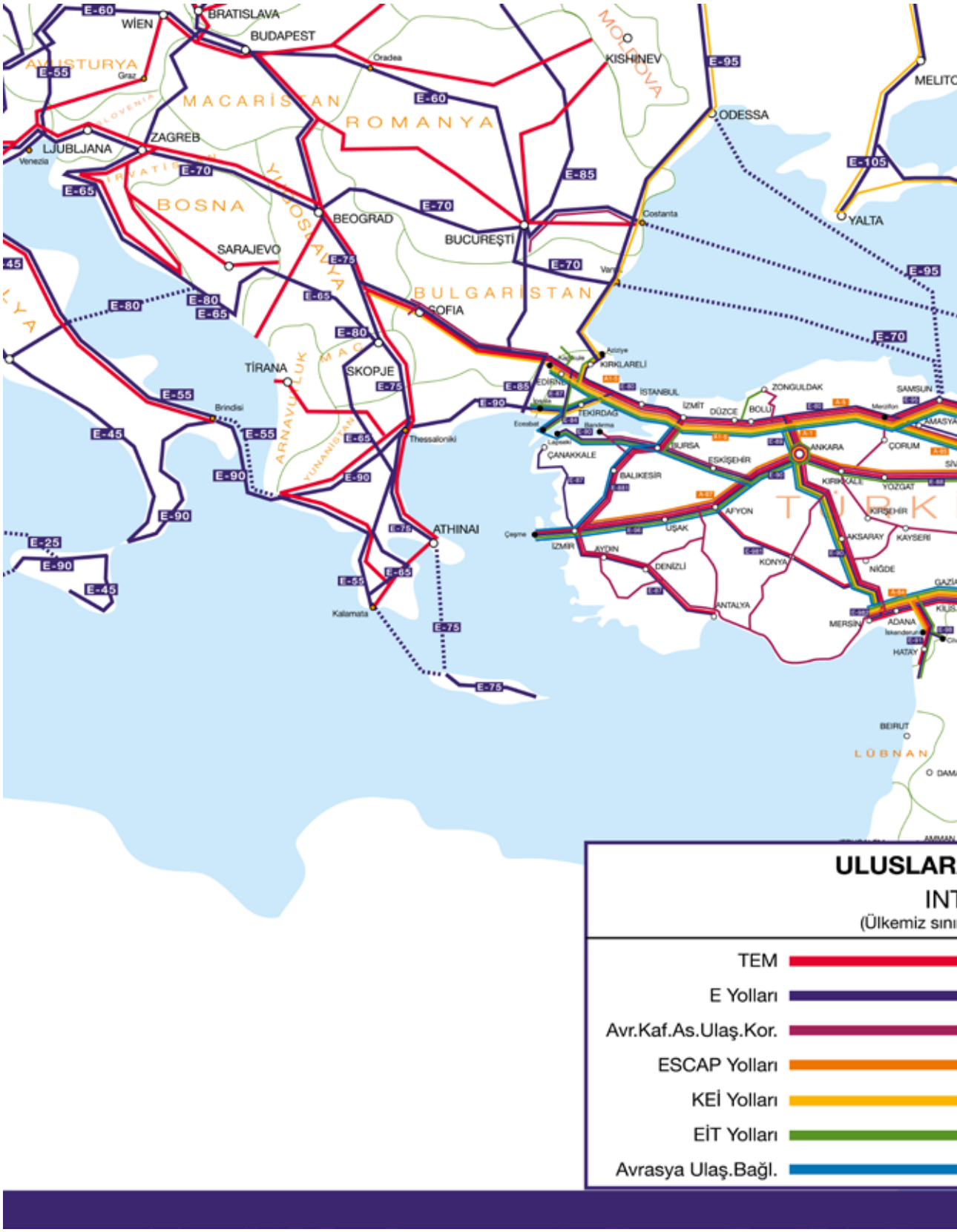

Tablo 23 Ülkemizdeki Uluslararası Karayolu Koridorları

GÜZERGAHLAR	UZUNLUK (KM)
Trans Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu (TEM)	6.940
E-Yolları Ana Trafik Güzergahları İçin Avrupa Anlaşması (UN / ECE / AGR)	9.353
Karadeniz Ekonomik İşbirliği – KEİ (BSEC)	4.472
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı – EİT (ECO)	9.914
Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UN / ESCAP)	5.268
Avrupa, Kafkasya ve Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA)	11.582
Avrasya Karayolu Bağlantıları (EATL)	5.663
Trans Avrupa (TEN-T) Kapsamlı Karayolu Ağı	16.799
Trans Avrupa (TEN-T) Çekirdek Karayolu Ağı	9.212

Harita 16 Türkiye'nin Uluslararası Karayolu Koridorları

ARASI YOL GÜZERGAHLARI

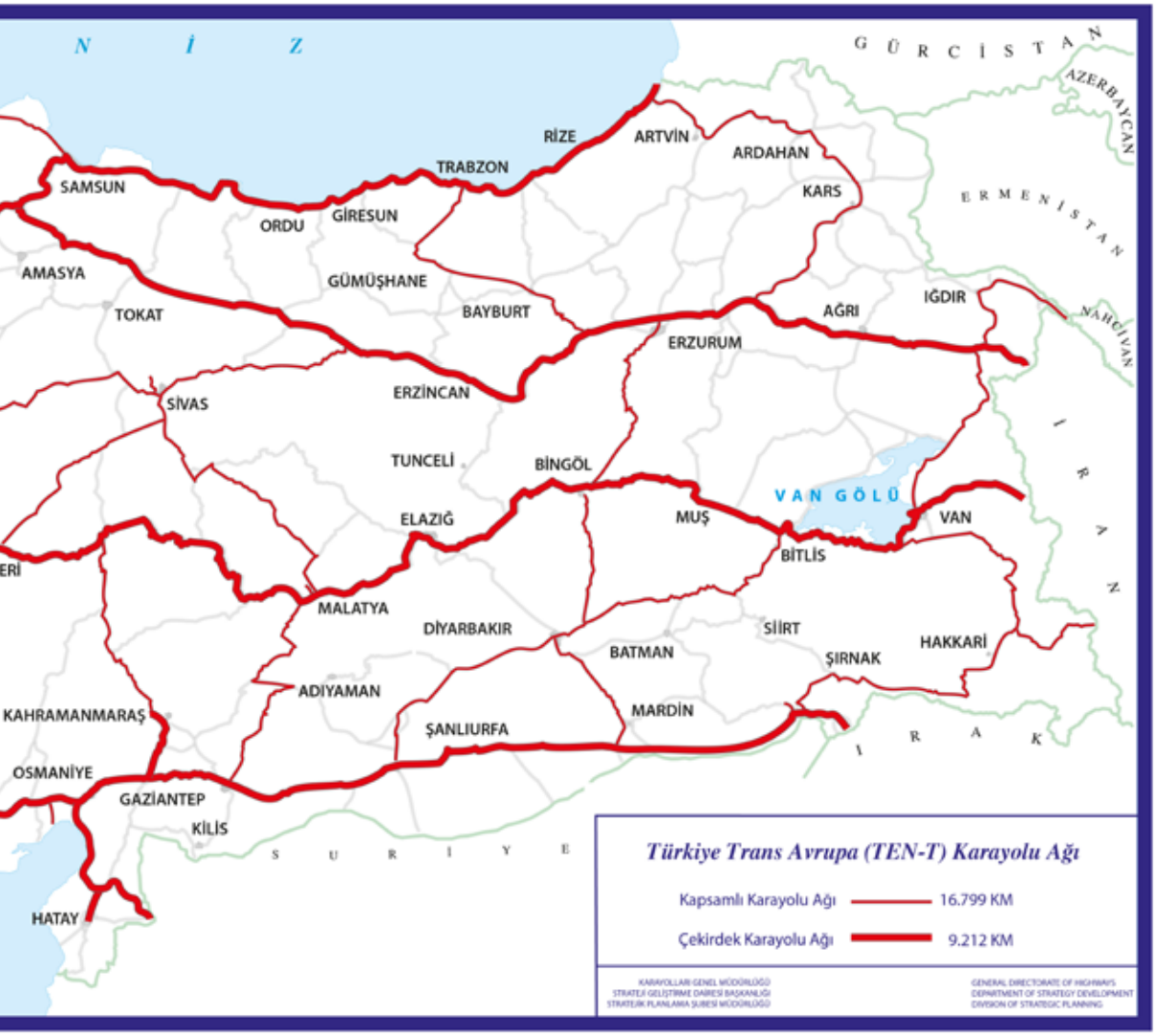
TERNATIONAL ROADS

rları içerisindeki uluslararası yol uzunlukları)

	TOTAL (KM)
Trans European North South Motorway	6.940
E Roads	9.353
TRACECA	11.582
ESCAP Roads	5.268
BSEC Roads	4.472
ECO Roads	9.914
EATL	5.663

Harita 17 Türkiye Trans-Avrupa (TEN-T) Karayolu Ağı

N İ Z
G Ü R C İ S T A N
AZERBAYCAN
ERMENİSTAN
NAHÇIVAN
İ R A N
I R A K
S U R İ Y E
RİZE
ARTVİN
ARDAHAN
TRABZON
SAMSUN
KARS
ORDU
GİRESUN
AMASYA
GÜMÜŞHANE
IĞDIR
TOKAT
BAYBURT
AĞRI
ERZURUM
SİVAS
ERZİNCAN
TUNCELİ
BİNGÖL
VAN GÖLÜ
ELAZIĞ
MUŞ
VAN
BİTLİS
MALATYA
DİYARBAKIR
SİİRT
HAKKARİ
BATMAN
ŞIRNAK
ADIYAMAN
KAHRAMANMARAŞ
MARDİN
ŞANLIURFA
OSMANİYE
GAZİANTEP
KİLİS
HATAY
Türkiye Trans Avrupa (TEN-T) Karayolu Ağı
Kapsamlı Karayolu Ağı 16.799 KM
Çekirdek Karayolu Ağı 9.212 KM

Uluslararası Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri

AB mevzuatına içerik olarak % 98 oranında uyum sağlanmıştır. Böylece, karayolu taşımacılığı, AB'ye adaylık sürecinde en hazır sektörlerden biri haline getirilmiştir.

Harita 19 Türk Taşımacılar Tarafından Kullanılan Ana Güzergâhlar

- Türk taşımacısı Avrupa, Asya ve Afrika'yı kapsayan geniş bir dünya coğrafyasında, 70'den fazla ülkede faaliyet göstermektedir.
- 59 ülke ile ikili karayolu taşıma anlaşmamız mevcuttur. Bu ülkelerden 24'ü ile ikili ve/veya transit taşımalar serbestleştirilmiştir.
- Son dönemde yaşanan gelişmeler neticesinde Özbekistan'dan 10.000 adet ücretsiz belge temin edilmiş olup, Kazakistan ve Rusya'dan da ilave geçiş belgeleri temin edilmiştir. Bununla birlikte Covid 19 pandemi sürecinde belirli sınır kapılarının kapalı olması sebebiyle uluslararası taşıma sayılarında 2020 yılında nispeten bir düşüş yaşanmıştır. Pandemi sürecinin etkisini azaltması ve ülkelerin gerekli tedbirleri almaya başlamalarıyla birlikte, taşımacılık sektörü hızlı bir toparlanma ve büyüme sürecine girmiştir.

2014 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.270.306**
2015 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.241.572**
2016 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.202.160**
2017 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.184.714**
2018 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.309.561**
2019 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.359.087**
2020 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.262.330**
2021 yılı toplam taşıma sayısı:	**1.176.121**

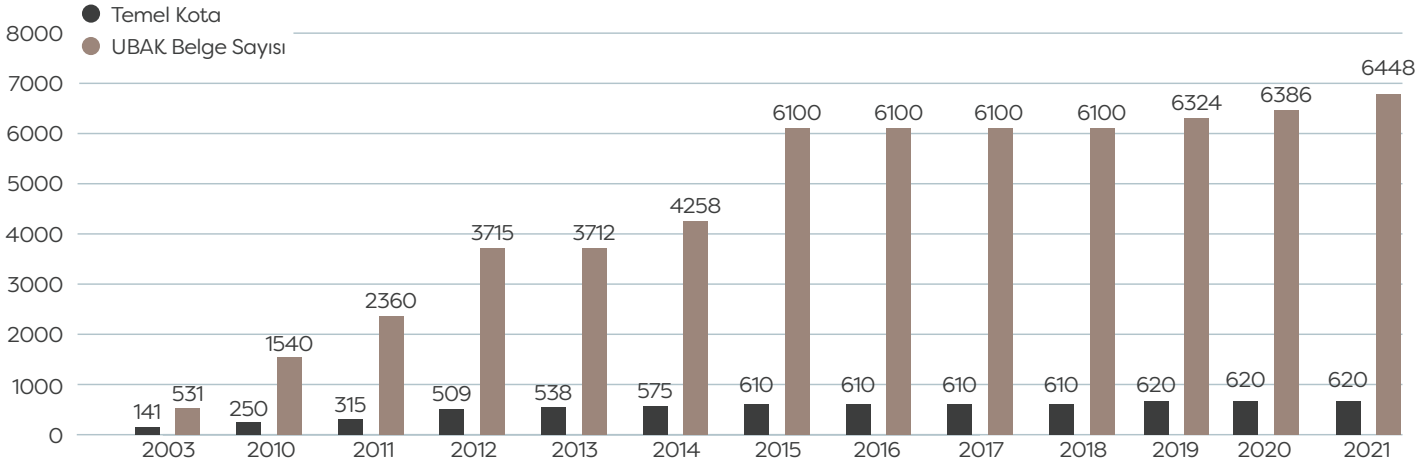
(31 Ekim itibariyle)

Ubak İzin Belgeleri

UBAK (CEMT): Ulaştırma Bakanları Avrupa Konferansı (UBAK) 1953 tarihinde imzalanan bir Protokol ile kurulan ve temel amacı Üye ülkeler arasında karayolu taşımacılığının kolaylaştırılmasını ve bu kapsamda çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir taşımacılık anlayışıyla üye ülkeler arasında aşamalı bir liberalizasyon sağlanmasını amaçlayan çok taraflı uluslararası bir platformdur.

UBAK İzin Belgeleri, her yıl ülkelerin temel kotası ve araç kategorilerine göre belirlenmiş katsayı çarpanları dikkate alınarak Uluslararası Taşımacılık Forumu (Ulaştırma Bakanları Avrupa Konferansı) Sekretaryasından ülkelerin talep ettiği oranlara binaen temin edilmektedir.

Grafik 11 UBAK İzin Bilgileri

İkili anlaşma ve protokollerle uluslararası geçiş kotalarında sağlanan 4 misli artışla taşımacılarımızın hareket kabiliyetleri daha da artırılmıştır. Ayrıca, 43 ülke arasında en büyük kota miktarına sahip olduğumuz UBAK belgeleri ile uluslararası eşya taşımacılığı alanında taşımacılarımıza Avrupa Birliği'nde daha serbest bir dolaşım hakkı sağlanmıştır.

Temel hedefimiz; 2023-2035 döneminde Kuzey Afrika ve Uzak Asya ülkelerini de kapsayacak şekilde 50 ülke ile eşit rekabet şartlarında geçiş belgesiz ve kotasız bir uluslararası eşya taşımacılığı düzeni oluşturmaktır.

GAP (GÜNEYDOĞU ANADOLU), KOP (KONYA OVASI), DOKAP (DOĞU KARADENİZ) VE DAP (DOĞU ANADOLU) İLLERİ İÇİN YAPILANLAR

GAP İlleri

GAP illerine 2003-2021 Eylül yılları arasında toplam 2.230,4 km Bölünmüş yol yapılarak toplam 39.449.589.159 TL yatırım yapılmıştır.

- Adıyaman
- Batman
- Diyarbakır
- Gaziantep
- Kilis
- Mardin
- Siirt
- Şanlıurfa
- Şırnak

Adıyaman
2003 öncesi 23 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 241 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 264 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 419.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.971.672.000 TL harcandı.

Batman
2003 öncesi 15 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 147 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 162 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 145.000.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 3.131.938.830 TL harcandı.

Diyarbakır
2003 öncesi 44 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 406 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 450 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 413.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 6.678.035.865 TL harcandı.

Gaziantep
2003 öncesi 116 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 311 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 427 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 2.161.000.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 6.919.470.279 TL harcandı.

Kilis
2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 34 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 36 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 34.600.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 650.422.965 TL harcandı.

Mardin
2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 235,4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 263,4 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 93.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.995.023.376 TL harcandı.

Siirt
2003 öncesi 7 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 120 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 127 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 65.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 3.390.681.435 TL harcandı.

Şanlıurfa
2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2021 yılları arasında 567 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 595 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.225.300.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 7.390.158.402 TL harcandı.

Şırnak
2003 öncesi 25 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 169 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 194 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 335.200.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 5.322.186.007 TL harcandı.

KOP İlleri

KOP illerine 2003-2021 Eylül yılları arasında toplam 2.721 km Bölünmüş yol yapılarak toplam 33.583.332.410 TL yatırım yapılmıştır.

- Aksaray
- Karaman
- Kırıkkale
- Kırşehir
- Konya
- Nevşehir
- Niğde
- Yozgat

Aksaray

2003 öncesi 17 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 288 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 305 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 57.300.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.062.500.390 TL harcandı.

KARAMAN

2003 öncesi 19 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 149 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 168 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 144.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 3.018.075.330 TL harcandı.

Kırıkkale
2003 öncesi 39 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 195 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 234 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 537.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.267.112.820 TL harcandı.

Kırşehir
2003 öncesi 20,5 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 177 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 197,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 137.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 1.455.120.000 TL harcandı.

Konya
2003 öncesi 167 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 1.071 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 1.238 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 971.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 11.520.145.870 TL harcandı

Nevşehir
2003 öncesi 87,1 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 210 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 297,1 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 237.000.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 1.279.000.000 TL harcandı.

Niğde
2003 öncesi 53,8 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 291 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 344,8 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.028.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 8.493.944.000 TL harcandı.

Yozgat
2003 öncesi 43,5 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 340 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 383,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 518.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 3.487.434.000 TL harcandı.

DOKAP İlleri

DOKAP İllerine 2003-2021 Eylül yılları arasında toplam 1916,1 km bölünmüş yol yapılarak 104.235.006.174 TL yatırım yapılmıştır.

- Artvin
- Amasya
- Bayburt
- Çorum
- Giresun
- Gümüşhane
- Ordu
- Rize
- Samsun
- Trabzon
- Tokat

Amasya
2003 öncesi 29 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 238 km bölünmüş yol yapılarak yol uzunluğu 267 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 210.300.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 6.119.685.322 TL harcandı.

Artvin
2003 öncesi 22 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 24 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 46 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.728.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 10.700.520.000 TL harcandı.

Bayburt
2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 103,1 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 105.1 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 155.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.437.281.000 TL harcandı.

Çorum
2003 öncesi 59 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 294 km bölünmüş yol yapılarak yol uzunluğu 353 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 598.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 6.226.184.063 TL harcandı.

Giresun
2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 117 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 145 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 2.948.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 8.516.352.680 TL harcandı.

Gümüşhane
2003 öncesi 1 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 121 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 122 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 636.400.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 9.493.972.352 TL harcandı.

Ordu
2003 öncesi 39,2 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 111 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 150.2 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.410.200.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 11.483.031.952 TL harcandı.

Rize
2003 öncesi 20,2 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 157 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 177,2 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 3.453.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 16.552.162.000 TL harcandı.

Samsun
2003 öncesi 111,3 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 199 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 310,3 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 700.900.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 9.113.461.517 TL harcandı.

Trabzon
2003 öncesi 73 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 192 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 265 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 4.240.500.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 18.343.396.000 TL harcandı.

Tokat
2003 öncesi 16 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 272 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 288 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 372.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 5.248.959.288 TL harcandı.

DAP İlleri

DAP illerine 2003-2021 Eylül yılları arasında toplam 4.677,9 km Bölünmüş yol yapılarak toplam 87.113.929.157 TL yatırım yapılmıştır.

- Ağrı
- Ardahan
- Bingöl
- Bitlis
- Elazığ
- Erzincan
- Erzurum
- Hakkari
- Iğdır
- Kars
- Malatya
- Muş
- Sivas
- Tunceli
- Van

Ağrı
2003 öncesi 17 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 369 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 386 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 165.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 4.090.745.999 TL harcandı.

Ardahan
2003 öncesi bölünmüş yol yokken 2003-2021 Eylül yılları arasında 127 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 127 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 201.800.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.611.068.000 TL harcandı.

Bingöl
2003 öncesi 5 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 224.5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 229.5 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 131.400.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 4.473.634.572 TL harcandı.

Bitlis
2003 öncesi 19 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 281 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 300 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 208.300.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 7.910.896.526 TL harcandı.

Elazığ
2003 öncesi 33 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 329 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 362 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 143.400.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 4.975.704.080 TL harcandı.

Erzincan
2003 öncesi 14 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 339 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 353 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 135.600.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 6.289.220.136 TL harcandı.

Erzurum
2003 öncesi 49 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 565 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 614 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 915.500.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 12.930.925.000 TL harcandı.

Hakkari
2003 öncesi 1 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 96 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 97 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 237.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 5.172.699.198 TL harcandı.

Iğdır
2003 öncesi 10 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 162 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 172 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 64.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 1.009.414.000 TL harcandı.

Kars
2003 öncesi 22 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 251 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 273 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 76.500.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 3.726.229.000 TL harcandı.

Malatya
2003 öncesi 36 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 413 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 449 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 367.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 8.034.640.600 TL harcandı.

Muş
2003 öncesi 16 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 141 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 157 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 102.500.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.958.769.964 TL harcandı.

Sivas
2003 öncesi 24 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 798 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 822 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 709.100.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 12.054.337.483 TL harcandı.

Tunceli
2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 46.4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 48.4 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 308.700.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 2.270.348.559 TL harcandı.

Van
2003 öncesi 36 km bölünmüş yol varken 2003-2021 Eylül yılları arasında 536 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 572 km'ye çıkarılmıştır.
1993-2002 arası 297.000.000 TL harcanmışken 2003-2021 Eylül arası 8.605.296.040 TL harcandı.

02 DEMİRYOLU

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- İŞLETME FAALİYETLERİ
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- TCDD'NİN ÜRETİM YAPAN BAĞLI ORTAKLIKLARINA AİT FAALİYETLER

Ankara Sivas YHT

DEMİRYOLU SEKTÖRÜ

Tarihin akışını değiştiren ve modern dünyanın şekillenmesinde büyük katkı sağlayan icatlardan biri olan demiryolu taşımacılığı, kalkınmaya ve değişime yönelik küresel anlamdaki etkisini artırarak sürdürmekte; emniyet, çevre, enerji ve ekonomik ihtiyaçlara paralel olarak ulaştırma sektörü içerisinde her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Sürdürülebilir ekonomik büyüme için büyük katkısı olan demiryollarının artan bu önemine istinaden özellikle kent içi raylı sistemler ve yüksek hızlı tren işletmeciliğine yönelik yatırımlar her geçen gün artmaktadır.

Teknolojik ve bilimsel gelişmeler ülkeleri birbirine hiç olmadığı kadar yakınlaştırmıştır. Küreselleşme ile siyasal ve sosyal entegrasyonun tamamlanması için ulaştırma modlarının da entegre edilmesi gereksinimi hasıl olmuştur. Dünya genelinde küresel ticaretin gelişmesine paralel olarak oluşturulan ulaştırma ağları içerisinde, uluslararası demiryolu koridorları; emniyetli, yapım maliyetinin ucuz, kullanım ömrünün uzun olması, daha az arazi gerektirmesi, çevre dostu ve petrole bağımlı olmaması nedeniyle kitlesel yüklerin taşınmasında sadece ülke sınırları içerisinde değil, ülkeler hatta kıtalar arasında rakipsiz konuma gelmektedir.

Demiryollarının küresel ölçekte avantaj sağlaması ve ülkeler arası çalışan bir sistem olması, uluslararası etkinliğinin arttırılmasını gündeme getirmiştir. Bu itibarla ülkeler arası karşılıklı işletilebilirliği sağlayacak ortak altyapı ve işletmecilik standartları ile mevzuatların oluşturulması, sınır geçişlerinde yaşanan zaman kayıplarının azaltılması ve demiryolu koridor üzerindeki darboğazların giderilmesi ile eksik bağlantıların tamamlanmasına yönelik politikalar ve yatırımlar geliştirilmiştir.

Demiryolu sektörüne yönelik dünya genelinde oluşan olumlu sinerjiden Ülkemiz de etkilenmiş, sektöre yönelik yatırımlar son 18 yıllık dönemde artmıştır. Türkiye, ulaştırma ağı ile Asya-Avrupa kıtaları arasında bağlantı sağlayan önemli ve merkezi bir konumdadır. Bu ulaşım ağı içerisinde Demiryolu ulaşımı ve ağı stratejik öneme sahiptir. Bütün ulaşım modlarının dengeli ve birbiriyle entegre şekilde geliştirilmesi düşüncesinin öncelikli devlet politikasına dönüşmesinden demiryollarımız da faydalanmıştır.

Bakanlığımız, demiryollarını sürdürülebilir kalkınma hamlelerinin en önemli halkalarından biri olarak görmüş ve 1951'den 2003 yılı sonuna kadar ihmal edilen bu sektörü canlandırmak için yoğun çaba sarf etmiştir. Yılda ancak 18 kilometre olmak üzere toplam 945 kilometre demiryolu yapılan 1951-2002 yılları arasında oluşan derin boşluk 2003'den sonra son 18 yıllık yoğun faaliyet takvimi ile doldurulmuş ve 1856-1923, 1923-1950, 1951-2002 dönemleri ile karşılaştırıldığında en yoğun çalışmanın yapıldığı yıllar olmuştur.

Demiryolu sektöründe mevcut darboğazlar, talep ve teknolojik gelişmelere uygun biçimde giderilerek talepleri karşılayan bir hizmet seviyesi sağlanması amacıyla gerekli tüm altyapı, araç ve tesis yatırımlarının hızla gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır. Türkiye'de önemli bir ihtiyaç haline gelmiş olan, yolculuk süresinin kısalması talebi ile birlikte, konforlu, güvenli ve sürdürülebilir şekilde söz konusu talebin karşılanması amacıyla YHT yatırımlarına başlanmış olup tamamlanan hatlarda yolcu taşımacılığı gerçekleştirilmektedir. Yüksek Hızlı Tren İşletmeciliğinin yapıldığı güzergahlardaki şehirlerin dokusuna, sosyo-kültürel yapısına ve ulaşım türlerinin dengeli dağılımına olumlu yönde etkisi olmuştur.

Demiryoluna verilen önem, belirlenen hedeflere ulaşmak için yatırım planlamasında kendisini göstermiş ve yatırım ödeneği yıldan yıla katlanarak artmıştır. Demiryolu, sektörler içerisinde 2023 hedefleriyle Cumhuriyetimizin 100. yılında ulaşım sistemine damgasını vurmaya hazırlanmaktadır.

- Yüksek hızlı, hızlı ve konvansiyonel demiryolu projelerinin hayata geçirilmesi,
- Mevcut yolların, araç filosunun, gar ve istasyonların modernizasyonu,
- Demiryolu ağının üretim merkezleri ve limanlara bağlanması,
- Özel sektörle birlikte ileri demiryolu sanayinin geliştirilmesi,
- Özellikle ihracatta büyük imkan sağlaması beklenen lojistik merkezlerle ülkemizin bölgesinde önemli bir lojistik üs haline getirilmesi,
- Uzak Asya'dan Batı Avrupa'ya uzanacak olan Modern Demir İpekyolu'nun hayata geçirilerek iki kıta arasında kesintisiz demiryolu koridoru oluşturulması,
- Sektördeki yeni demiryolu endüstrileriyle, yerli demiryolu endüstrisinin geliştirilmesi ana hedefleri doğrultusunda birçok büyük proje başarıyla hayata geçirilmiş birçoğunun da hayata geçirilmesi için yoğun bir şekilde çalışılmaktadır.

Türkiye'nin 40 yıllık hayali olan yüksek hızlı demiryolu projeleri gerçekleştirilmiştir. Ankara-Eskişehir-İstanbul, Ankara-Konya ve Konya-Eskişehir-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu hatlarında Yüksek Hızlı Tren İşletmeciliğine başlanmıştır. Ankara-Eskişehir YHT Hattının 2009 yılında işletmeye alınması ile birlikte yüksek hızlı demiryolu hattına sahip dünyada 8., Avrupa'da 6. ülke konumuna yükselen Türkiye'de artık yepyeni bir dönem başlamıştır. Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu hattının tüm kesimlerinde çalışmalar büyük bir hızla devam etmekte olup en kısa sürede işletmeye açılması planlanmaktadır. Çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürülmekte olan Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu hattının Polatlı-Afyonkarahisar kesiminin 2023, Afyonkarahisar-Uşak-Manisa-İzmir kesiminin 2024 yılında ve Bursa-Osmaneli (Bilecik) hattının ise 2023 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu ve Marmaray/Boğaz Tüp Geçişiyle Modern Demir İpekyolu hayata geçirilerek, Uzak Asya-Batı Avrupa demiryolu koridoru işlevsel kılınmıştır.

İstanbul'da, bir buçuk asırlık rüyamız olan, dünya otoritelerinin mühendislik harikası olarak kabul ettiği, çift akıntının olduğu Boğaz'da, balıkların bile göç yolları dikkate alınarak yapılan, çevreci, dünyanın en derin batırma tüp tüneli tekniğiyle inşa edilen Marmaray 2013 yılında hizmete alınmıştır.

Yeni demiryolu yapımlarının yanı sıra mevcut sistemin modernizasyonuna önem v erilmiş ve yol yenileme seferberliği başlatılmıştır. Çoğu yapıldığı günden bu yana el değmeyen mevcut konvansiyonel anahatların tamamının komple bakım ve yenilemesi tamamlanmıştır. Böylece, tren hızları, hat kapasitesi ve kabiliyeti artırılarak yolcu ve yük taşımacılığı daha konforlu, güvenli ve hızlı bir hale gelmiş, demiryolunun taşımacılıktaki payı artması sağlanmıştır.

Üretim merkezlerinin, organize sanayi bölgelerinin demiryollarıyla limanlara bağlanması ve kombine taşımacılığın geliştirilmesine öncelik verilmiştir. Ülkemizin öncelikli lojistik değer ihtiva eden OSB, fabrika ve limanlarına lojistik merkezler planlayıp ve bunların bir kısmını da kurmak suretiyle; ulusal, bölgesel ve küresel taşımacılık açısından yeni bir taşımacılık konsepti geliştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Programı ve 11. Kalkınma Planında da yer alan hedeflerin hayata geçirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Plan kapsamında ülkemizde lojistik sektörünün büyüme potansiyeline katkısının arttırılması ve ülkemizin Lojistik Performans Endeksinde ilk 25 ülke arasına girmesi amaçlanmaktadır.

Demiryolu sektörünü düzenleyen yasa çıkarılmış, sektörde serbestleşme yasal altyapısı sağlanmış, özel sektörün demiryolu taşımacılığı yapmasının yolu açılmıştır. Bu bağlamda demiryollarının altyapı ve tren işletmesi olarak ayrılma süreci sonuçlanmıştır.

Demiryolu sektöründe;

- Ülkemizin Trans-Asya orta koridorunu destekleyecek şekilde Doğu-Batı ve Kuzey-Güney ekseninde çift hatlı demiryolu koridorunu oluşturma hedefinden hareketle 11.Kalkınma Planı döneminde 1.213 km olan yüksek hızlı +hızlı demiryolu hattının 5.509 km ye, 11.590 km konvansiyonel demiryolu hattının ise 12.018 km ye yükseltilmesi böylece 2023 yılında toplam 17.527 km demiryolu uzunluğuna ulaşılması,
- Demiryolu taşımacılık payının; yolcuda %3.8 ve yükte %10'a çıkarılması,
- Demiryolu altyapı yapımı, bakımı, altyapı erişimi ve tahsisi, şebeke bildirimi, emniyet yönetimi, düzenleme ve denetleme, tren işletmeciliği ile demiryolu araçlarının sahipliği, imalatı ve bakım onarımı faaliyetlerinin organizasyonel olarak birbirinden ayrıştırılması ve faaliyetler arasında etkin bir çalışma mekanizması kurulması.

2023-2035 yılları arasında;

Bu bölümde yer alan demiryolu uzunluğu ve diğer taşıma hedefleri 12. Ulaştırma Şurası Orta Dönem hedefler baz alınarak revize edilmiştir.

- Yaklaşık 3.603 km yeni demiryolu yaparak demiryolu ağının 21.130 km'ye çıkartılması.,
- Demiryolu ağının diğer ulaştırma sistemleri ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde akıllı ulaşım altyapıları ve sistemlerinin geliştirilmesi,
- Boğazlar ve Körfez Geçişlerinde demiryolu hat ve bağlantılarının tamamlanarak Asya-Avrupa-Afrika kıtaları arasında önemli bir demiryolu koridoru haline gelinmesi,
- Demiryolu yük taşımacılığında %17'ye, yolcu taşımacılığında ise %7,5'e ulaşılması, hedeflenmektedir.

11. Kalkınma Planında yer alan demiryolu sektör hedefleri şu şekildedir;

1. Daha dengeli bir modal dağılımın oluşturulması ve yolcu konforunun artırılması amacıyla yapım çalışmaları devam eden yüksek hızlı ve diğer hızlı tren hatları tamamlanacaktır.

2. Mevcut demiryolu şebekesinde trafik yoğunluğunun artırılması ve yük taşımacılığından daha fazla pay alınabilmesini teminen ana hatlardaki darboğazlar giderilecek, trafik yoğunluğuna bağlı olarak belirlenen tek hatlı demiryolları çift hatlı hale getirilecek, sinyalizasyon ve elektrifikasyon yatırımları tamamlanacaktır.

3. Halkalı-Kapıkule Demiryolu Projesi imalat sanayiine hizmet edecek şekilde tamamlanarak bölgedeki ihracat imkânları artırılacak ve ulaştırma maliyetleri azaltılacaktır.

4. Bursa ve Bilecik ile çevre illerdeki imalat sanayii sektörlerine hizmet edecek Bandırma-Bursa-Yenişehir-Osmaneli demiryolu hattı tamamlanacaktır.

5. Konya-Karaman-Niğde-Mersin-Adana-Osmaniye Gaziantep demiryolu hattı tamamlanarak imalat sanayii sektörlerinin Adana, Mersin ve İskenderun limanlarına erişimi kolaylaştırılacaktır.

6. İmalat sanayii sektörlerinin ulaştırma maliyetlerinin azaltılması ve ihracat olanaklarının artırılmasına yönelik olmak üzere Kırıkkale-Çorum-Samsun demiryolu hattının yapımına başlanacaktır.

7. Aliağa-Çandarlı-Bergama-Soma ve Çandarlı Limanı Demiryolu Bağlantısı tamamlanarak bölgedeki imalat sanayii sektörlerinin liman bağlantısı sağlanacak ve ihracat süreçleri etkinleştirilecektir.
8. Kars-Erzurum-Erzincan-Sivas-Malatya-Gaziantep güzergâhındaki demiryolu modernizasyon çalışmaları tamamlanacak, koridordaki darboğazlar giderilecek ve

bölgedeki imalat sanayii ve madencilik sektörleri ile Orta Koridora yönelik lojistik süreçler geliştirilecektir.

9. Bölge illerindeki imalat sanayii sektörlerinin demiryolu yük taşımalarının artırılmasını teminen Selçuk-Aydın-Denizli ikinci demiryolu hattının yapımına başlanacaktır.

10. Eskişehir-Kütahya-Afyonkarahisar-Isparta-Burdur demiryolu hattının yapımına başlanacak, Antalya Limanına yük taşımacılığı odaklı demiryolu bağlantısı sağlanacaktır.

11. İmalat sanayii ve madencilik sektörlerinin lojistik maliyetlerinin azaltılmasına yönelik Sincan OSB-Yenikent-Kazan ve Diyarbakır-Mazıdağı demiryolu projeleri tamamlanacaktır.

12. Makine başta olmak üzere bölgedeki diğer imalat sanayii ürünlerine hizmet edecek ve Habur sınır kapısına lojistik hizmet sağlayacak Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin- Habur demiryolu projesine başlanacaktır.

13. Demiryollarında modernizasyon ve altyapı iyileştirme çalışmalarına devam edilecek, mevcut hatlarda 2.657 km'lik elektrik ve 2.654 km'lik sinyal yatırımı gerçekleştirilecektir.

14. Torbalı-Kemalpaşa-Alsancak Limanı demiryolu projesi tamamlanarak imalat sanayiinde faaliyet gösteren bölge işletmelerinin limanlara etkin bir şekilde erişimi sağlanacaktır.

15. Modlar arası taşımacılığın yaygınlaştırılması ve sanayinin rekabet gücünün artırılmasını teminen petro-kimya tesisleri, otomotiv sanayiine yönelik imalat tesisleri ile liman, OSB ve maden sahaları başta olmak üzere önemli yük merkezlerine hizmet edecek iltisak hatları ve lojistik merkezler tamamlanacak, yük taşımacılığında demiryolunun payı artırılacaktır.

16. Demiryolu altyapı yapımı, bakımı, altyapı erişimi ve tahsisi, şebeke bildirimi, emniyet yönetimi, düzenleme ve denetleme, tren işletmeciliği ile demiryolu araçlarının sahipliği, imalatı ve bakım onarımı faaliyetleri organizasyonel olarak birbirinden ayrıştırılacak, faaliyetler arasında etkin bir çalışma mekanizması kurulacak ve sektör yeniden yapılandırılacaktır.

Kalkınma Planındaki hedeflere yönelik çalışmalar tüm hızıyla devam etmektedir.

Ankara-İstanbul YHT Hattı Duatepe Tüneli (Polatlı Mevkii)

Demiryollarımızın Günümüze Kadar Tarihsel Gelişimi

Anadolu insanı, buharlı lokomotifin dünyada ilk defa kullanılmasından 33 yıl sonra 1856 yılında demiryolu ile tanışmıştır. 23 Eylül 1856 tarihinde İzmir-Aydın hattının inşasına başlanması bu coğrafyanın sosyal, kültürel ve ekonomik olarak şekillenmesinde de bir milat olmuştur.

Demiryolu ulaşımının devlet politikası olarak ele alındığı 1923-1950 döneminde, yılda ortalama 134 kilometre olmak üzere toplam 3.764 kilometre demiryolu yapılmıştır. Bu dönemde demiryolları, gelişmeyi ve kalkınmayı kuşatan, bütün sosyal yönleriyle bir modernleşme projesi olarak ele alınmıştır.

O dönemde demiryolları bir kalkınma hamlesi, bir ulaşım seferberliği, bir modernleşme projesi olduğu kadar zikrettiğimiz sonuç ve göstergelerden dolayı aynı zamanda adı konulmamış bir sosyal sorumluluk projesidir. Ne yazık ki, demiryolu merkezli bu sorumluluk projesi 1946'dan sonra tedricen, 1950'den sonra ise dönemsel rüzgarların etkisiyle 2003 yılına kadar rafa kaldırılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası konjonktürünün getirdiği karayolu ağırlıklı ulaşım politikalarının öncelendiği ve bir durgunluk devresinin yaşandığı 1951'den 2002 yılı sonuna kadar geçen yıllar demiryollarının bütünüyle ihmal edildiği bir dönem olmuş ve sadece 945 kilometre demiryolu yapılmıştır.

2003 yılından itibaren uygulamaya geçirilecek olan önemli yatırım projeleri planlanarak, yatırım stratejileri demiryollarında ortaya konulmuştur.

2003-2020 yılları arasında ise toplam 2.149 kilometre demiryolu yapılmıştır. Hali hazırda 4.364 kilometrelik demiryolu inşası ise devam etmektedir. Ülkemiz özellikle son 18 yıllık süreçte demiryolu ulaşımına verdiği önemin ve eş zamanlı yaptığı yatırımların karşılığını almaya başlamıştır. 2023 hedeflerimize odaklanarak gerçekleştirdiğimiz çalışmalar, artık meyvelerini vermektedir.

Harita 1 Tarihsel Gelişim
1856'dan 2020'ye Demiryolları

- Cumhuriyet Öncesi Demiryolu Ağı — ANA HAT 4.136
- Cumhuriyetin İlk Yılları (1923-1950) — 3.764
- 1951'den 2002 Sonuna Kadar — 945
- 2003-2020 — 2.149
- İnşaatı Devam Eden — 4.364

Mevcut Demiryolu Ağı: 12.803 km

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve kalkınma sürecinde lokomotif görevi gören Demiryolları, 50 yıllık ihmalden sonra, 2003 yılından bu yana Cumhuriyetimizin ilk yıllarında olduğu gibi altın çağını yaşamaktadır. Demiryoluna verilen önem 2023 hedeflerine ulaşmak için yatırım planlamasında kendisini göstermiştir. 2003 yılından bugüne kadar demiryolu sektöründe 221 Milyar TL harcama yapılmıştır.

Türkiye'nin hızına hız katan yüksek hızlı demiryolu projeleri adım adım gerçekleştirilerek; Ankara-Eskişehir-İstanbul, Ankara-Konya, Konya-Eskişehir-İstanbul yüksek hızlı demiryolu hatları hizmete açılmıştır.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu ve Marmaray/Boğaz Tüp Geçişiyle Modern İpek Demiryolu hayata geçirilerek Uzak Asya-Batı Avrupa demiryolu koridoru işlevsel kılınmıştır. İstanbul'un bilinen tarihini değiştiren, olası en yüksek depreme dayanaklı, en son teknoloji ile inşa edilen dünyanın en özgün ulaşım projesi Marmaray 2013 yılında halkımızın hizmetine sunulmuştur.

Birbirinden farklı pek çok inşa yöntemi kullanılarak yapılan Ankara-İstanbul ve Konya-İstanbul YHT 2014 yılında hizmete açılmıştır. Böylece, ülkemizin büyük kentleri birbirine YHT ile bağlanmıştır.

Yüksek Hızlı Tren (Ankara-Konya arası)

2003 yılından bugüne kadar 631 km ilave konvansiyonel hat ve 1.213 km yüksek hızlı tren hattı işletmeye alınarak ülkemizin demiryolu ağı 12.803 km'ye yükseltilmiştir. **(Tablo 1)**

Tablo 1 Demiryolu Hat Uzunluğu (Km)

	Konvansiyonel (Anahatlar)	Konvansiyonel (İltisak+İstasyon Hatları)	Konvansiyonel Hat Toplamı	Yüksek Hızlı Tren Hatları	Toplam Hat Uzunluğu
2003	8.697	2.262	10.959	-	10.959
2004	8.697	2.271	10.968	-	10.968
2005	8.697	2.276	10.973	-	10.973
2006	8.697	2.287	10.984	-	10.984
2007	8.697	2.294	10.991	-	10.991
2008	8.699	2.306	11.005	-	11.005
2009	8.686	2.322	11.008	397	11.405
2010	8.722	2.330	11.052	888	11.940
2011	8.770	2.342	11.112	888	12.000
2012	8.770	2.350	11.120	888	12.008
2013	8.846	2.363	11.209	888	12.097
2014	8.903	2.369	11.272	1.213	12.485
2015	8.947	2.372	11.319	1.213	12.532
2016	8.947	2.372	11.319	1.213	12.532
2017	9.023	2.372	11.395	1.213	12.608
2018	9.131	2.396	11.527	1.213	12.740
2019	9.194	2.396	11.590	1.213	12.803
2020	9.194	2.396	11.590	1.213	12.803
2021 (Eylül)	9.194	2.396	11.590	1.213	12.803

Not: Sökülüp yeniden yapılan 233 km'lik demiryolu hattı, toplam demiryolu hattına dahil edilmemiştir.

Ankara-Sivas, Ankara-İzmir, Bursa-Osmaneli (Bilecik), Konya-Karaman-Niğde (Ulukışla), Yenice-Mersin-Adana ve Adana-Osmaniye- Gaziantep Hızlı Demiryolu, Halkalı-Kapıkule Hızlı Demiryolu hatlarında ise yapım çalışmaları sürdürülmektedir. Demiryolunda kullanılan ray, makas, travers, bağlantı malzemelerini üreten endüstriler Türkiye'de kurularak üretime başlanmış ve geliştirilen milli sinyal projesinde uygulama aşamasına geçilmiştir.

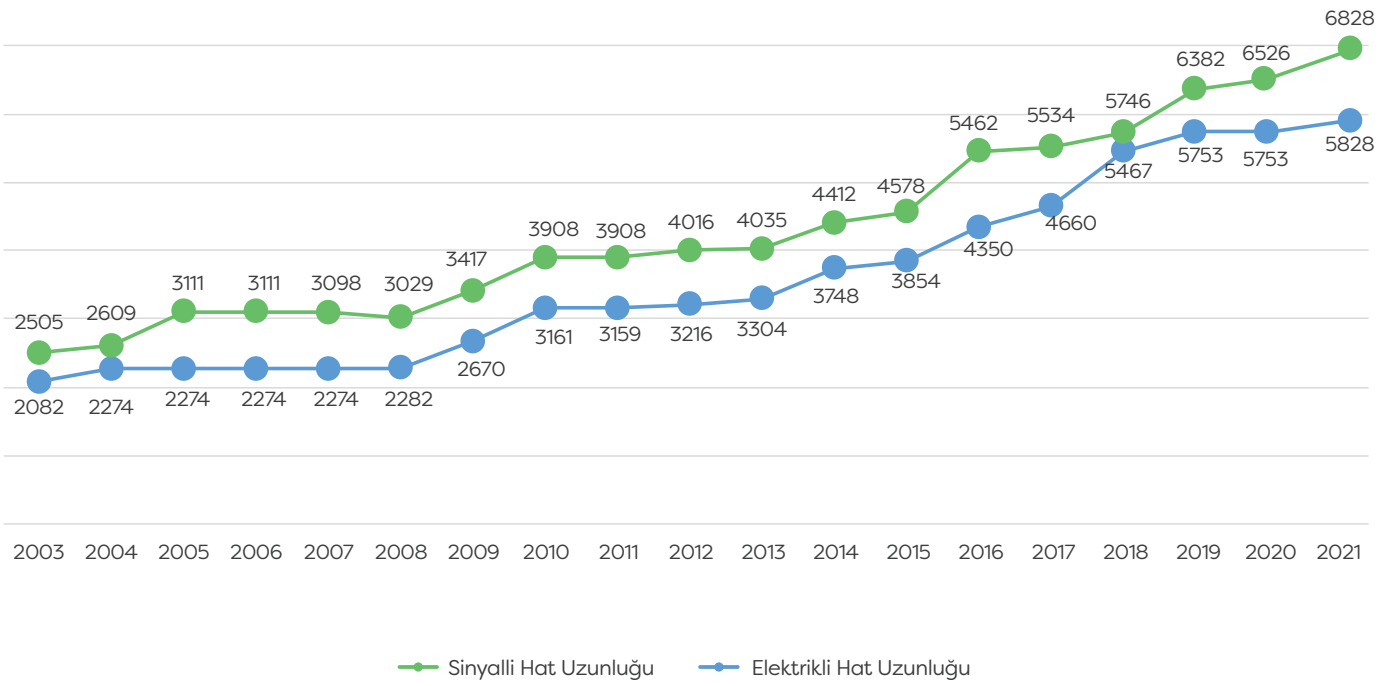
İzmir'de şehiriçi toplu taşıma hizmeti veren Egeray/İzban 2010 yılında hayata geçirilmiş; bu proje yerel yönetim-merkezi hükümet ve kamu kurumu işbirliğinde dünyada örnek gösterilen proje hüviyetini kazanmış ve ödül almıştır.

Yeni demiryolu yapımlarının yanı sıra mevcut sistemin modernizasyonuna önem verilmiş ve adeta yol yenileme seferberliği başlatılmıştır. 11.590 km'lik konvansiyonel hattımız içindeki anahatlarımızın komple yenileme ve bakımı yapılmıştır. Böylece; tren hızları, hat kapasitesi ve kabiliyeti arttırılarak yolcu ve yük taşımacılığı daha konforlu, güvenli ve hızlı bir hale gelmiştir.

Kars Lojistik Merkezi'nin yapımı tamamlanmıştır. Yapımı devam eden iki adet lojistik merkez vardır (Sivas ve İzmir-Kemalpaşa Lojistik Merkezleri) Yük taşımacılık potansiyeli yüksek olan bölgelerde yapımı ve proje hazırlama çalışmaları devam eden 25 adet lojistik merkezin Mersin, Konya (Kayacık) ve

Kars lojistik merkezlerinin de açılmasıyla birlikte 12 adeti işletmeye alınmıştır. Sivas, İzmir (Kemalpaşa) (AYGM) ve Rize (İyidere)(AYGM) olmak üzere 3 lojistik merkezin yapımı devam etmektedir. Ayrıca 10 adet Lojistik Merkeze ait ihale ve proje hazırlama süreçleri devam etmektedir. Organize sanayi bölgelerinin tüm demiryolu ağına ve limanlara bağlantısının sağlanması ile kombine taşımacılığın geliştirilmesi hedefine ülkemiz daha fazla yaklaşmıştır. Yük taşımacılığında blok tren uygulamasına geçilmiş ve demiryoluyla yapılan yük taşımaları daha hızlı, etkin ve verimli bir şekle dönüştürülmüştür. Bugün ulusal ve uluslararası blok tren seferleri yapılmaktadır. Çeken çekilen araç filosu ciddi anlamda yenilenmiş, ilk defa YHT'ler araç parkına kazandırılmış, yerli DMU tren setleri ile elektrikli ve dizel anahat lokomotifleri üretilmiş ve hizmete verilmiştir.

Mevcut sistemin modernizasyonu kapsamında sinyalizasyon ve elektrifikasyon yatırımlarına da önem verilmiş ve tüm hatların elektrikli ve sinyalli hale getirilmesi çalışmalarına hız verilmiştir. 2003 yılında 2.505 km olan sinyalli hat uzunluğu 6.828 km'ye; 2.082 km olan elektrikli hat uzunluğu 5.828 km'ye yükseltilmiştir. **(Grafik 1)**

Grafik 1 Elektrikli-Sinyalli (YHT+Konvansiyonel) Hat Uzunluğu (Km)

Demiryolunda serbestleşmeyi sağlayan yasal düzenleme ile demiryolları altyapı ve taşımacılık olarak ayrılmış, özel sektörün de demiryolu taşımacılığı yapmasına imkan tanınmıştır.

39 yıl aradan sonra ilk kez bir il merkezi, Tekirdağ-Muratlı hattı ile demiryolu ağına bağlanmıştır.

Trafik güvenliğinin arttırılması için karayolu ile demiryolunun kesiştiği hemzemin geçitler 4.520'den 2.673'e düşürülmüştür. Mevcut hemzemin geçitlerde iyileştirilmeler devam etmekte olup, 1.193 adeti kontrollü hale getirilmiştir. 100 hemzemin geçidin ise alt-üst geçit haline getirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

POLİTİKA VE DÜZENLEMELER

Demiryolu Sektörünün Serbestleşmesi, Yapılanma ve Rekabet

Gelişmiş ülke demiryollarına bakıldığında, sektörün değişen şartlara ve ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırıldığı görülmektedir. Türk demiryollarının gelişmesinin ivme kazanarak devam etmesi, taşımacılıktan demiryolu endüstrisine, eğitimden AR-GE'ye, yan sanayiden müşavirlik hizmetlerine, altyapı inşaatından sertifikasyona bütün alanlarda özel sektörün de işin içinde olduğu efektif bir mekanizmayı zorunlu kılmaktadır. Bu ise demiryollarımızın yeniden yapılanmasıyla ancak mümkün olabilecektir. Yeniden yapılanmanın yasal altyapısı oluşturulmuş ve demiryolu sektöründe serbestleşme sağlanmıştır. Ülkemizde demiryolu ulaşım faaliyetlerinin ticari, ekonomik, sosyal ihtiyaçlara ve teknik gelişmelere bağlı olarak, serbest, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında yapılmasını ve bu faaliyetlerin diğer ulaşım türleriyle birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak hizmet vermesini sağlamak amacıyla, 10.07.2018 tarih ve 304741 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 16.Bölümünde yer alan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı altındaki 477. Maddesi ile; tüm taşıma türlerini içine alan ve bir düzenleme ve denetim otoritesi olarak, Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

TCDD'nin Yeniden Yapılanması

1/5/2013 tarihli ve 28634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı "Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkındaki Kanun" ile;

- TCDD'nin demiryolu altyapı işletmecisi olarak yeniden yapılandırılması,
- TCDD Bağlı Ortaklığı olan TCDD Taşımacılık A.Ş. 'nin kurularak yük ve yolcu taşımacılığı yapması ile özel sektörün de yük ve yolcu taşımacılığı yapmasının önünün açılması,
- Demiryolu altyapı işletmecisi veya tren işletmecisi olarak kamu tüzel kişileri ile şirketlerin yetkilendirilmesi

gibi hususlar düzenlenmiştir.

Bu kapsamda; 01.01.2017 tarihinden itibaren TCDD Demiryolu Altyapı İşletmecisi olarak yeniden yapılanmış ve demiryolu tren işletmecisi olarak TCDD Taşımacılık A.Ş. kurularak faaliyete başlamıştır. TCDD İşletmesi ve TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin iş birimlerine dayalı yeni organizasyon yapıları hesapların ayrıştırılmasını ve takibini kolaylaştıracaktır. Mevcut finans kaynakları yönetim sistemi yeni yapıya uyarlanmaktadır.
Yeni yapıda oluşturulacak kâr ve maliyet merkezleri sayesinde gelirler ve giderler daha etkin bir şekilde izlenebilecektir.

TCDD Yapısal Eylem Planında öngörüldüğü üzere TCDD ve TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin merkez ve taşra teşkilat yapıları onaylanmış ve 01/01/2017 tarihi itibariyle uygulamaya geçilmiştir. Yeni duruma göre; diğer demiryolu tren işletmeciliği şirketleri sektöre girmeye başlamış ve ilk özel taşımacılık şirketi Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş; özel sektör kendi trenleri ve kendi personeli ile demiryollarında yük ve yolcu taşımacılığı yapma imkânına kavuşmuştur. TCDD Taşımacılık A.Ş yük ve yolcu olmak üzere 3 adet yük ve 3 adet yolcu demiryolu tren işletmecisi, 97 adet organizatör belgesi, 2 adet yük ve 67 firma Demiryolu Yolcu acentesi olarak yetkilendirilmiştir. Mevzuat değişikliği ile birlikte

demiryolunda organizatörlük yapmak isteyenler Taşıma İşleri Organizatör Belgesi (TİO) kapsamında verilmektedir. Demiryolunda 97 organizatörün 33 tanesi TİO belgesini almıştır. 01.08.2021 tarih itibariye demiryolunda TCDD Taşımacılık ve Özel sektör toplamda 28 milyon 478 bin ton yük taşımıştır. 01.08.2021 tarih itibariye demiryolunda TCDD Taşımacılık ve İZBAN Anahat (YHT dahil) ve Banliyö taşımacılığında 97 milyon 44 bin yolcu taşımıştır.

Şekil 1 Yeni Demiryolu Sektör Yapısı

Sektör İle İlgili Tamamlanan İkincil Mevzuat ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Çalışmaları

Sektör ile ilgili tamamlanan ikincil mevzuat ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi çalışmaları tamamlanmış ve Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü

17 Ocak 2020 tarihli ve 56 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü, Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü ve Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü, Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü adı altında birleştirilmiştir. Serbestleşen demiryolu sektöründe faaliyet göstereceklerin, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında hizmet verebilmeleri için sektörün düzenleyici makamı, ulusal emniyet otoritesi ve kamu hizmeti yükümlülüğü uygulayıcısı olarak Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü bünyesinde AB Müktesebatına uyumlu olarak mevzuat çalışmaları yürütülmektedir. Demiryolu altyapı işletmecileri, demiryolu tren işletmecileri, demiryolu sektöründe hizmet veren organizatör ve acentelerin yetki belgeleri Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından verilmektedir.

Demiryolu altyapı işletmecilerine emniyet yetkilendirmesi verilmesi, demiryolu tren işletmecileri ve şehir içi raylı toplu taşıma işletmecilerine emniyet sertifikası verilmesi, tren makinist ehliyeti düzenlenmesi, demiryolu faaliyetlerinde emniyet kritik görevleri yapan personelin sahip olması gereken mesleki yeterlilik belgelerinin düzenlenmesi, emniyet kritik görevleri yapan personele yönelik eğitimlerin, sınavların ve belgelendirmenin yapılacağı eğitim ve sınav merkezlerinin sağlaması gereken asgari koşullar ile bu merkezlerin yetkilendirilmesi Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

Ulusal demiryolu altyapı ağında hizmet veren demiryolu araçları UHDGM tarafından kayıt altına alınmakta ve söz konusu demiryolu araçlarının bakım-onarımlarını yapmak üzere Bakımdan Sorumlu Kuruluş (ECM) yetkilendirilmektedir.

Demiryolu altyapı işletmecisi tarafından hazırlanan şebeke bildirimi UHDGM tarafından onaylanmakta olup, demiryolunda taşımacılık payının artırılmasına yönelik olarak, yatırım ve işletmecilik maliyetlerinin düşürülmesi, karasal yükün demiryollarına kaydırılmasının cazip hale getirilmesi için teşvik unsurlarının devreye alınmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Demiryolu Hemzemin Geçitlerinde Alınacak Tedbirler ve Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelik
Demiryolu hemzemin geçitlerinin ve bunlara ait koruma sistemlerinin yapımına, bakımına, işletilmesine ve işaretlemesine ilişkin standartları, usul ve esasları, ilgililerin yetki ve sorumluluklarını belirleyerek demiryolu hemzemin geçitlerinde demiryolu ve karayolu trafiğinin düzenini ve güvenliğini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. 03.07.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir

b) Demiryolu Altyapı Erişim ve Kapasite Tahsis Yönetmeliği
Ulusal demiryolu altyapı ağına erişim için demiryolu tren işletmecilerine altyapı kapasite tahsisine ilişkin düzenlemeleri içeren Yönetmelik 02.05.2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

c) Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği
Ulusal demiryolu alt yapısında işletilecek demiryolu araçlarının tescil ve sicil işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirleyen "Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği" 16.07.2015 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

ç) Demiryolu Araçları Tip Onay Yönetmeliği
Bu Yönetmelik ile ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde çalıştırılacak ve tip onayı alınmamış yeni üretilecek demiryolu araçlarına tip onayı verilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. 18.11.2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

d) Demiryolu Emniyet Yönetmeliği
Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye sınırları içerisinde demiryolu emniyetinin geliştirilmesi, iyileştirilmesi, izlenebilmesi ve denetlenebilmesini sağlamak üzere, demiryolu altyapı işletmecilerinin, demiryolu tren işletmecilerinin ve şehir içi raylı toplu taşıma işletmecilerinin emniyet yönetim sistemini kurması ve bu işletmecilere emniyet sertifikası verilmesi ve/veya emniyet yetkilendirilmesi yapılmasına yönelik usul esasların belirlenmesidir. Yönetmelik 19.11.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

e) Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği
Bu Yönetmelik ile, Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yapılan her türlü demiryolu taşımacılık faaliyetlerinde düzenin sağlanması; demiryolu altyapı işletmecileri ve tren işletmecileri, acente, komisyoncu, gar veya istasyon işletmecisi faaliyetinde bulunanların hizmet esasları, mali yeterlik, mesleki yeterlik ve mesleki saygınlık şartlarının belirlenmesi, bu faaliyetlerde bulunanların; hakları, yetkileri, yükümlülükleri ve sorumluluklarının tespit edilmesi; yetkilendirilmesi ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasların düzenlenmesi amaçlanmıştır. Yönetmelik 19.08.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

f) Demiryolu Yolcu Taşımacılığında Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Yönetmeliği
Belirli bir hat üzerinde herhangi bir demiryolu tren işletmecisinin ticari şartlarda veremediği bir demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetinin verilmesini sağlamak amacıyla ve bir sözleşmeye dayalı olarak demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetlerinin sağlanmasına dair usul ve esasları düzenleyecek Yönetmelik 20.08.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kamu hizmeti yükümlülüğü; 31.12.2020 tarihine kadar TCDD Taşımacılık AŞ tarafından yerine getirilecektir

g) Tren Makinist Yönetmeliği
Tren makinistinin görevini, emniyetli bir şekilde yapabilmesi için asgari mesleki yeterlilikleri, sağlık şartları ve sahip olması gereken belgeler ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla, hazırlanan Yönetmelik sektör paydaşlarından gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, 31.12.2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Demiryolu ulusal ağında taşımacılık yapan firmalarda çalışan 3993 tren makinistine Tren Makinist Ehliyeti düzenlendi.

ğ) Demiryolu Emniyet Kritik Görevler Yönetmeliği
Demiryolu faaliyetlerinde emniyet kritik görevleri yapan personelin sahip olması gereken mesleki yeterlilik belgeleri ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Yönetmelik sektör paydaşlarından gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, 31.12.2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

h) Demiryolu Eğitim ve Sınav Merkezi Yönetmeliği
Demiryolu taşımacılık faaliyetlerinde emniyet kritik görevleri yapan personele yönelik eğitimlerin, sınavların ve belgelendirmesinin yapılacağı eğitim ve sınav merkezinin, sağlaması gereken asgari koşullar ile bu merkezin yetkilendirilmesi ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Yönetmelik, sektör paydaşlarından gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, 31.12.2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Demiryolunda kritik görevlerde çalışanların eğitim ve sınavlarının yapılması için Mesleki Yeterlilik Kurumunun demiryoluna ilişkin yayınlamış olduğu Mesleki Yeterlilik Standartları ve Ulusal Yeterliliğine uygun başta tren makinistleri olmak üzere 17 kritik görevin eğitim ve sınavı ile makinistlerin alması gereken 40 Cer brövesi ile 5 genel hat bröve eğitimlerinin verilebilmesi için 3 adet Demiryolu

Eğitim ve Sınav Merkezi yetkilendirilmiştir.

Demiryolu ile Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmelik

Demiryolu ile seyahat eden yolcuların aldıkları hizmetlerin kalitesinin arttırılması için, seyahat öncesinde, seyahat esnasında, seyahat sonrasında ve kendilerini etkileyen kaza ve olayların ertesinde sahip olacakları hakları, bu hakların geçerli olduğu durumları ve yolculara hizmet sunan kuruluşların yerine getirmesi gereken yükümlülükleri belirlemek amacıyla hazırlanan Yönetmelik 8 Mart 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

b) Ulusal Araç Kayıt Sistemi (sNVR)

Demiryolu araçları kaydının, Ulusal Demiryolu Aracı Kayıt Sistemi (NVR) ile yapılması amacıyla Avrupa Demiryolu Ajansı'ndan (ERA) yazılım satın alınmıştır. Bu sayede, ulusal demiryolu ulaştırma sistemine dahil edilen araçların kaydı ve takibi yapılabilecektir. Demiryolu araçları kayıt sistemi Kasım 2015 ayı itibariyle devreye alınmıştır. Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliğine göre 2021 Ekim ayı itibariyle 73 özel sektör firmasına ait 4.196 adet, TCDD Taşımacılık A.Ş.'ne ait 18775 adet demiryolu aracının tescil ve sicil işlemi yapılmıştır.

Devam Eden İkincil Mevzuat Çalışmaları ve Diğer Faaliyetler

Demiryolu Sistemleri Karşılıklı İşletilebilirlik Yönetmeliği ve Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi Tebliği Demiryolu alt sistemlerinin (altyapı, elektrifikasyon, sinyalizasyon, araçlar, vb.) karşılıklı işletilebilirlik esaslarının belirlenmesine yönelik "Demiryolu Sistemleri Karşılıklı İşletilebilirlik Yönetmeliği" çalışmaları devam etmektedir.
Demiryolu Altyapısının hizmete sunulması ile ilgili mevzuat çalışması ve Demiryolu Kanunu taslak aşamasına getirilmiştir.

Devam Eden Diğer Faaliyetler

Demiryolu Yolcu Taşımacılığı Kamu Hizmeti Yükümlülüğünde Uygulanacak Genel Usul ve Esaslara Dair İhale Mevzuat Çalışmaları

Demiryolu tren işletmecisinin ticari şartlarda veremediği demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetinin açık ihale usulü ile temin edilmesi ve bu hizmeti verenlerin kamu hizmet yükümlülüğü mekanizması kapsamında, devlet tarafından mali imkanlar ölçüsünde desteklenmesini sağlamak amacıyla mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

IPA II Dönemi (2014-2020) Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğünün Düzenleyici Ve Emniyet İşlevlerinin Desteklenmesi İçin Teknik Yardım Projesi.

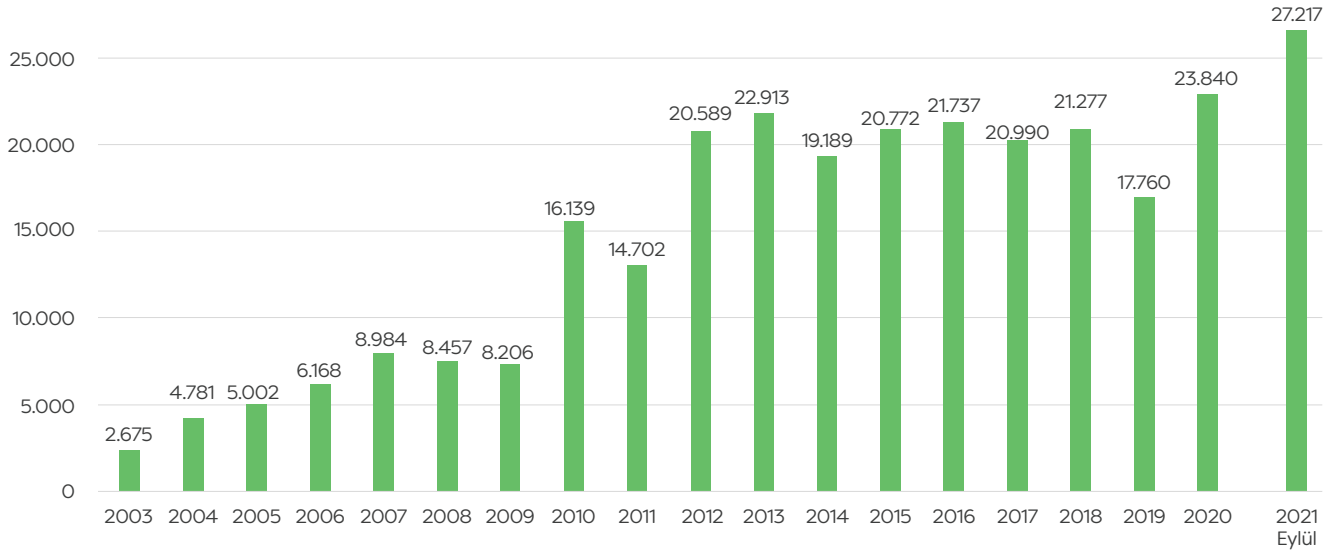
AB-Türkiye Mali İşbirliği IPA II (2014-2020) dönemi Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı kapsamında 04.08.2020 tarihinde başlayan Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü'nün nihai faydalanıcısı olduğu "Demiryolu Emniyeti ve Düzenleyici Görevlerine İlişkin Uygulamalara Yönelik Teknik Destek Projesi" ile demiryolu sektörünün serbestleşmesi sürecinde yayımlanmış mevzuatın AB Müktesebatı ile uyum düzeyi gözden geçirilecek, taslak bir Demiryolu Kanunu hazırlanacak, emniyet, karşılıklı işletilebilirlik, emniyet kritik personel, eğitim ve sınav merkezleri, kamu hizmeti yükümlülüğü, şebeke bildirimi, yolcu hakları, şikayet yönetimi konularında çalışmalar yapılacaktır. 24 ay sürecek bu çalışmalar neticesinde, Avrupa Birliği'nin yayımlamış olduğu 4.Demiryolu Paketi ve Tek Avrupa Demiryolu Alanı çerçevesinde Türk demiryolu mevzuatının AB Müktesabına uyum düzeyinin %100 seviyesine çıkarılması hedeflenmektedir.

PROJE VE FAALİYETLER

Demiryollarında, 2003-2005 yılları arasında uzman kişi ve kuruluşların müşterek çalışmasıyla plan, program ve stratejiler hazırlanmış, ülkenin ve toplumun ihtiyacı, büyüme eğilimleri, küresel ve bölgesel potansiyel dikkate alınarak, bütün ulaşım modlarının eşzamanlı geliştirilmesi bir hükümet kararına dönüştürülmüştür.

2003 yılında 50 yıl sürdürülen ulaşım politikalarında köklü bir değişikliğe gidilerek, adeta yok sayılan demiryolları yeniden devlet politikası olarak kabul edilmiş ve tarihinde görülmedik şekilde yatırım ödeneği arttırılarak büyük bir değişim ve dönüşüm süreci başlatılmıştır.

2003 yılında 2,1 milyar TL olan demiryolu sektörü ödeneği, katlanarak artmış ve 2021 yılında 27,2 milyar TL'ye ulaşmıştır. Demiryolu Sektörü, sektörler içerisinde 2023 hedefleriyle Cumhuriyetimizin 100. yılında ulaşım sistemine damgasını vurmaya hazırlanmaktadır. **(Grafik 2).**

Grafik 2 2003-2020 Ödenekleri (Milyon TL)

Türkiye-Gürcistan (Kars-Tiflis Demiryolu) İnşaatı

Türkiye-Gürcistan Demiryolu İnşaatı'nın yapımıyla; ülkemiz ile Gürcistan, Azerbaycan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki kesintisiz demiryolu bağlantısının sağlanarak tarihi İpek Yolu'nun canlandırılması ve bu şekilde ülkeler arası ekonomik ve kültürel iş birliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Demiryolu hattının, ülkemizdeki uzunluğu 79 km, Gürcistan tarafındaki uzunluğu ise 29 km'dir. Türkiye-Gürcistan (Kars-Ahılkelek) Demiryolu Hattı yapımına 2008 yılında başlanmış olup; Ahılkelek-Bakü arasındaki kesimin yenilenme çalışmaları da eş zamanlı tamamlanarak Sn. Cumhurbaşkanımızın katılımıyla 30.10.2017 tarihinde tek hat olarak dizel işletmeciliğe alınmıştır. Hat; çift hatlı, elektrifikasyonlu, sinyalizasyonlu ve telekomünikasyonlu olarak tam kapasite ile işletmeye alındığında; 1 Milyon yolcu ve 6,5 Milyon ton yük taşıma kapasitesine sahip olacaktır. 2034 yılı sonunda ise; 3 Milyon yolcu ve 17 Milyon ton yük taşıma kapasitesine ulaşılacaktır.

- Toplam Tünel Boyu: 18,193 km
- Toplam Delme Tünel Boyu: 6,752 km. (4 Adet) (tamamlanmıştır.)
- Toplam Aç Kapa Tünel Boyu: 11,441 km.
- Toplam Viyadük Uzunluğu: 555 m.
- Toplam Altgeçit-Menfez: 131 Adet (Menfez: 97 Adet, Alt Geçit: 28, Üst Geçit: 6)

MARMARAY

Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi ve Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi

Avrupa yakasında bulunan Halkalı ile Asya yakasında bulunan Gebze ilçelerini kesintisiz, modern ve yüksek kapasiteli bir banliyö demiryolu sistemiyle birbirine bağlamak amacıyla; İstanbul'daki banliyö demiryolu sisteminin iyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi inşa işidir. Üç bölümden oluşmaktadır;
1. İstanbul Boğazı altında 1387 metre batırma tünel ile birlikte yaklaşım tünelleri, üç adet yeraltı ve iki adet yerüstü istasyonunun inşası.

2. Mevcut Gebze-Halkalı arasındaki 63 km'lik banliyö demiryolu sisteminin hemzeminde üç hatta çıkartılarak iyileştirilmesi ve tamamen yeni elektromekanik bir sisteme kavuşturulması. Hattın 19,2 km Avrupa'da, 43,8 km Asya'da bulunmaktadır.

3. 440 adet Demiryolu aracı imali.

Projenin Önemli Amaçları:

- İstanbul'un ulaşım sorunlarına uzun süreli çözümler getirilmesi,
- Var olan banliyö hatlarının işletme problemlerinin ortadan kaldırılması,
- Proje ile Asya-Avrupa kıtalarının deniz altından kesintisiz bir demiryolu sistemi ile birbirine bağlanması,
- İstanbul'un güvenli, konforlu, dayanıklı şehir içi ve şehirlerarası modern bir demiryolu sistemine kavuşturulması,
- Yolculuk sürelerinin kısalması ve yüksek sayıdaki banliyö treni yolcusuna daha konforlu bir yolculuk sağlanması,
- Motorlu taşıtlardan çıkan egzoz gazlarından kaynaklanan hava kirliliğinin azalması ve İstanbul'un hava kalitesinin arttırılması,
- İstanbul'un tarihi merkezindeki araç sayısının azaltılarak tarihi ve kültürel çevrenin korunmasına katkı sağlanması,
- İş ve kültür merkezlerine kolay, rahat ve çabuk ulaşım sağlayarak kentin değişik noktalarını birbirlerine yaklaştıracak ve kentin ekonomik yaşamına da canlılık katacak olması,
- Mevcut boğaz köprülerindeki trafik yükünün hafifletilmesi,
- En Önemlisi Asya ile Avrupa'yı demiryolu ile birbirine bağlayarak Asya ve Avrupa yakaları arasında yüksek kapasiteli toplu taşım imkânı sağlanacak olmasıdır.

Marmaray Projesinin Teknik Özellikleri:

Hem Avrupa hem de Asya yakasında şehrin altında delme tüneller ile toplam uzunluğu 13,6 km olan Marmaray, tek hatta 12,2 km. (iki hat 19,2km) uzunluğunda yaklaşım tünelleri ile boğazın altında 1.387m. uzunluğundaki, su yüzeyinden itibaren maksimum 60m. derinlikte, 8,6m. yüksekliğinde ve 15,3m. genişiliğinde 1 gidiş 1 geliş olmak üzere 2 hattan müteşekkil 11 adet Batırma Tünel Birimi olarak inşaa edilmiştir.

Vapur İskelesi

Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi: İnşaat, Elektrik ve Mekanik Sistemler

Projenin ikinci bölümü olan 63 km uzunluğundaki "Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi" kısmen Avrupa Yatırım Bankası (AYB), kısmen de Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası (AKKB) tarafından finanse edilmiştir.

Sözkonusu proje; hat işleri, sinyal sistemi, yerüstü istasyonları, işletme, kontrol merkezi ve güç kaynağı sistemi de dahil olmak üzere altyapı ve tüm elektromekanik işlerini kapsamaktadır.

İşin Kapsamı:

- Mevcut (iki hatlı) banliyö hatları iyileştirilecek ve yüzeysel metroya dönüştürülerek hat sayısı 3'e çıkmıştır.
- Güzergahta bulunan toplam 36 istasyon yenilenerek modern istasyonlar haline getirilmiş ve 2 yeni istasyon inşa edilmiştir.
- İki hatta banliyö trenleri çalıştırılmaktadır.
- 3.hat şehirlerarası yük ve yolcu trenleri tarafından kullanılmaktadır.
- Banliyö işletmesi Kazlıçeşme-Söğütlüçeşme arası 18 dakikaya, Gebze-Halkalı banliyö tren hattı ile 185 dakikada kat edilebilen mesafe ise 115 dakikaya inmiştir.

Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının Güncel Durumu:

- Gebze-Pendik arası 20 km'lik güzergahta 3 hat olarak yapımı planlanan hatlardan olan T3 şehirlerarası tren hattı ile Gebze ve Pendik şehirlerarası tren istasyonları ve bu kesimdeki elektrifikasyon ve sinyalizasyon işlemleri tamamlanarak 25 Temmuz 2014 tarihinde Ankara-İstanbul YHT Projesi ile birlikte işletmeye verilmiştir. Daha önce 29 Ekim 2013 tarihinde işletmeye açılan 13,6 km ve 5 istasyondan oluşan Marmaray hattının Asya ve Avrupa kıtalarında devamı niteliğinde olan 63 km ve 38 istasyondan oluşan Gebze-Halkalı Banliyö Hattı 13 Mart 2019 tarihinde işletmeye açılmıştır. Söz konusu proje sayesinde hem Yüksek Hızlı Tren Hattının Avrupa Yakasına geçişi sağlanmış hem de Gebze'den Halkalı'ya kadar konforlu, güvenli, hızlı ve kesintisiz bir ulaşım sağlanmıştır.

Demiryolu Aracı İmali

440 adet (34 Adet 10 Araçlık Tren dizisi ve 20 Adet 5 Araçlık Tren dizisi) Demiryolu Aracının;

- Tasarımı, üretimi ve teslim edilmesi,
- Kullanılan malzeme, tesis ve işçiliğin sözleşme gerekliliklerini karşıladığını kanıtlamak için gerekli tüm testler,
- Personel eğitimi,
- İşlerin işletmeye alınması,
- Bitirme öncesi ve bitirme sonrası testler,
- Gerekli tüm yedek parça ve aletlerin temini,
- 5 yıl boyunca işlerin tamamının bakımı,
- Bakım süresi boyunca araçların yedek parçalarının öngörülmesi ve temini işlerini kapsamaktadır.

"Demiryolu Aracı İmali" için, Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından finansman sağlanmıştır.

Marmaray Projesi güzergâhında kullanılacak 34x10 ve 20x5 olmak üzere 440 aracın imalatı tamamlanmıştır. Bu araçlardan 300 adedinin montajı Türkiye'deki Adapazarı EUROTEM fabrikasında gerçekleştirilmiştir.

Bunlardan TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye teslimi gerçekleştirilen 19 adet 5 araçlı ve 30 adet 10 araçlı dizinin sinyal ve telsiz ekipmanlarının montajı tamamlanarak hali hazırda Marmaray işletmeciliğinde kullanılmaktadır.

Marmaray Elektrikli Tren Seti (EMU)

Yüksek Hızlı ve Hızlı Demiryolu Yapımı

Yüksek hızlı demiryolu yapımında, Ankara merkez olmak üzere İstanbul-Ankara-Sivas, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir ve Ankara-Konya koridorları çekirdek ağ olarak belirlenmiştir. 15 büyük ilimizin yüksek hızlı trenle birbirine bağlanması planlanarak öncelikle Ankara-Eskişehir, Ankara-Konya, Konya-İstanbul ve Ankara-İstanbul hatlarında YHT işletmeciliğine başlanılmış ve Türkiye yüksek hızlı tren işletmeciliğinde dünyada sekizinci Avrupa'da altıncı ülke olmuştur. Hedefler doğrultusunda 1.213 km Yüksek Hızlı Demiryolu Hattının inşası tamamlanmıştır. **(Harita 2).**

YHT Setleri-Eskişehir Gar

Harita 2 Yüksek Hızlı Demiryolu Ağı

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ülkemizin en büyük iki kenti olan Ankara-İstanbul arasındaki seyahat süresinin azaltılması, hızlı, konforlu ve güvenli bir ulaşım imkânı oluşturulması ve dolayısıyla ulaşımdaki demiryolu payının artırılması amacıyla Ankara- İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesinin ilk etabını oluşturan Ankara-Eskişehir kesimi 2009 yılında hizmete açılmıştır.

Eskişehir-Pendik kesiminin inşası da tamamlanarak 25 Temmuz 2014 tarihinde hizmete açılmıştır. Ankara-İstanbul(Pendik) varış ve İstanbul(Pendik)-Ankara kalkış olan Yüksek Hızlı Tren seferleri 13.03.2019'dan itibaren Ankara-İstanbul(Söğütlüçeşme) ve Ankara-İstanbul(Halkalı) olarak parkurları uzatılmıştır. Ankara İstanbul (Söğütlüçeşme-534 km) arası seyahat süresi 4 saat 20 dakika, Ankara-İstanbul(Halkalı-568 km) arası seyahat süresi ise 5 saat 30 dakika olmuştur. **(Harita 3).**

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu hattı kısa zamanda Marmaray ile bütünleşerek Avrupa'dan Asya'ya kesintisiz ulaşım sağlayacaktır.

YHT bağlantılı Eskişehir-Bursa arasında otobüsler, Kütahya, Afyonkarahisar ve Denizli arasında da trenler çalıştırılmaya başlanılarak söz konusu şehirler arasındaki seyahat sürelerinde de önemli kısalmalar olmuştur.

Türkiye'nin hızına hız katan YHT'nin İstanbul'a ulaşmasıyla 36 milyon vatandaşımıza ulaşımda YHT ile seyahat seçeneği sunulmuştur.

Harita 3 Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Avrupa ile İpek yolu güzergahındaki Asya Ülkelerini birleştiren demiryolu koridorunun önemli akslarından biri olan Ankara-Sivas YHT hattının yapımı devam etmektedir. Sivas-Erzincan, Erzincan-Erzurum-Kars hızlı tren hatlarıyla Bakü-Tiflis-Kars demiryolu projesinin entegre edilmesi hedeflenmektedir.

Mevcut Ankara-Sivas demiryolu 603 km olup seyahat süresi 12 saattir. İki kent arasındaki seyahat süresini kısaltacak projeyle maksimum 250 km/saat hıza uygun, çift hatlı, elektrikli, sinyalli yeni yüksek hızlı demiryolu yapımı hedeflenmiştir. Bu sayede hat 198 km kısalarak 405 km olacak ve seyahat süresi 12 saatten 2 saate inecektir **(Harita 5).**

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu hattının işletmeye açılması ile birlikte, ülkemizin doğusu ile batısı arasındaki bağlantıyı kesintisiz sağlayacaktır.

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Harita 5 Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Ankara-İzmir Hızlı Demiryolu Projesi

Sanayisi, turizm potansiyeli ve limanıyla ülkemizin 3. büyük kenti olan İzmir'i ve güzergâhındaki Manisa, Uşak ve Afyonkarahisar'ı Ankara'ya kapı komşusu yapmak için başlatılan Ankara-İzmir Hızlı Demiryolu Projesinin yapımı devam etmektedir. Ankara-İzmir hızlı tren hattının 74,4 km.lik Salihli-Eşme kesiminde yer alan 3 bin 47 m uzunluğundaki T-1 tüneli demiryolu ve güvenlik tünelinin tek kesitte iki katlı olarak inşa edildiği Türkiye'nin ilk tünelidir. Türkiye'de TBM tekniği ile yapılan en büyük çaplı tünelin üst katı demiryolu hattı, alt katı güvenlik tüneli olarak tasarlanmıştır. 206 gün gibi rekor bir sürede tamamlanmıştır. Mevcut Ankara-İzmir demiryolu 824 kilometre olup, seyahat süresi yaklaşık 14 saattir. İki şehir arası mesafeyi 508 kilometreye ve seyahat süresini 3 saat 30 dakikaya düşürecektir. **(Harita 6).**

Harita 6 Ankara-İzmir Hızlı Demiryolu Hattı

Kayseri-Yerköy Hızlı Demiryolu Projesi

Kayseri-Yerköy arasında 200 km/saate uygun 142 km'lik çift hatlı, elektrikli ve sinyalli hızlı demiryolu hattı yapılacaktır. Kayseri-Yerköy Hızlı Demiryolu projesi Ankara-Sivas YHT hattına Yerköy'den bağlantısı sağlanacaktır. **(Harita 7).**

Proje çalışmaları tamamlanarak, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir. Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü yatırım programına alınmış olup, Hazine ve Maliye Bakanlığından dış finansman onayı alınmıştır. İhale çalışmaları devam etmektedir.

Harita 7 Kayseri-Yerköy Hızlı Tren Demiryolu Hattı

Ankara YHT Gar

Ankara YHT Garı, uluslararası standartlar dikkate alınarak ve diğer ülkelerdeki yüksek hızlı tren garlarının yapısı, düzeni, kullanım ve işletme şekilleri incelenerek projelendirilmiştir.

194 bin m2 inşaat alanı ve 33,5 bin m² yapı oturum alanına sahip YHT garda otel, alışveriş merkezi, restoranlar, kapalı ve açık otoparklar, metro ve banliyö bağlantısı bulunmaktadır.

Yeni garda, aynı anda 12 YHT setinin bulunabileceği 400 metre uzunluğunda 3 adet peron ve 6 adet hat yer almaktadır. Yap-İşlet-Devret modeliyle inşası tamamlanan Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı 29 Ekim 2016 tarihinde hizmete açılmıştır.

Ankara YHT Gar

Selçuklu YHT Garı

Konya'nın daha merkezi noktasına ve şehir içi raylı sistemlerle entegre olacak şekilde inşa edilen Konya'nın 2.YHT garı olan Selçuklu YHT garında, 2 Ekim 2020 tarihinden itibaren yolcu hizmetleri verilmeye başlanmıştır. 74.000 metre karelik alanda bulunan Selçuklu YHT Garı, şehir merkezine giden metro tamamlandığında KONYARAY'la entegre olacak şekilde planlanmıştır.

Konya Selçuklu YHT Garı

Ankara Etimesgut YHT Gar Kompleksi

YHT Gar Kompleksi 157,7 hektarlık alanda kurulmuş olup, kompleksin içerisinde Eryaman YHT Gar, Yüksek Hızlı Tren Ana Bakım Deposu ve YHT Eğitim Tesisleri bulunmaktadır.

Demiryollarının 2023 yılı hedefleri doğrultusunda, ülkemizin YHT İşletmecilik ağının ağırlık merkezini Ankara oluşturacaktır. Bu nedenle YHT Bakım ağının ana merkezi de Ankara olarak belirlenmiştir. Ankara (Eryaman) Yüksek Hızlı Tren Ana Bakım Tesisinin yapımı tamamlanmıştır.

Etimesgut'ta kurulan YHT (Eryaman) ana bakım kompleksinde;

- Bakım işlerinde havaya herhangi bir gaz salınmayacak ve toprak ile suyu kirletecek herhangi bir kimyasal madde kullanılmayacak,
- Bakım işlemleri sırasında oluşabilecek yağ vb. atıklara yönelik olarak, Bakım Tesisinde biyolojik ve kimyasal arıtma ünitesi yeralmıştır,
- Tren Yıkama Binası ayrıca bir biyolojik arıtma ünitesine sahip olup, atık suyun %90 oranında geri kazanımı sağlanmaktadır,
- Arıtma ünitelerinde biriken yağ atıkları özel bir haznede depolanıp, bertaraf edilmektedir,
- Kanalizasyon şebekesine yağ atılımı yoktur,
- Tüm tesisteki demiryolu altyapısının elektrikli olması nedeniyle tren manevralarında gürültü olmamaktadır.

Sonuç olarak, YHT Bakım Tesisleri için proje çalışmaları titizlikle yürütülmüş; insan ve çevre sağlığı ile ilgili kriterler de göz önünde bulundurulmuştur. Eryaman YHT Garı, karayolundan kısa sürede erişim sağlanabilmesi için Ayaş Yolu, Ankara Çevre Yolu ve İstasyon caddesi ortasında kalan YHT Gar Kompleksi içerisinde olacak şekilde projelendirilmiş ve Başkentray banliyö sistemi ile entegre edilmiştir.

Eryaman YHT Araç Bakım Atölyesi

Hızlı ve Konvansiyel Demiryolu Yapım Projeleri

Yüksek hızlı demiryolu yapım projelerinin yanı sıra hızlı ve konvansiyonel demiryolu yapımları da yoğun bir şekilde devam etmektedir. 3.153 km'lik hızlı demiryolu ile 357 km'lik konvansiyonel demiryolunun inşaatı devam etmektedir.

2003 yılından bu yana Tecer-Kangal (Sivas), Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantısı ve Kayseri Kuzey Geçişi yeni demiryolu; Menemen-Aliağa II. hat, Tekirdağ-Muratlı çift hat, Cumaovası-Tepeköy, Arifiye-Pamukova ve Kütahya-Alayunt II.hat yapımları; Başkentray Projesi, Marmaray Projesi, Nemrut Körfez Bağlantısı, Tepeköy-Selçuk 2. hat yapımı, Türkiye-Gürcistan (Kars-Ahılkelek) Demiryolu Hattı (30.10.2017 tarihinde) tek hat dizel işletmeye açılmıştır.

En son 1971 yılında Van ilimizin demiryolu ile tanışmasından 39 yıl sonra ilk defa 2010 yılında bir ilimize daha yeni demiryolu hattı bağlantısı sağlanmıştır. 36 km'lik Tekirdağ-Muratlı arası demiryolu çift hatlı hale getirilmiştir.

Bursa-Osmaneli (Bilecik), Sivas-Erzincan (Sivas-Zara), Karaman-Niğde (Ulukışla), Mersin-Adana, Adana-Osmaniye-Gaziantep, Halkalı-Kapıkule hızlı demiryolu hatları ile Köseköy-Gebze 3., 4. ve 5. hatlar ve Adapazarı-Karasu, Sincan-Yenikent-Kazan-Soda,Gaziray konvansiyonel demiryolu hatlarının yapımı devam etmektedir. Diyarbakır-Mazıdağ demiryolu hattında ise 2021 yılı Ağustos ayında test sürüşü yapılmıştır.

Adana-Mersin Hızlı Demiryolu Projesi

Konya-Karaman Hızlı Demiryolu Projesi

Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Projesi

- **Projenin Planlanan Bitiş Tarihi:** 2024
- **Toplam Güzergah Uzunluğu:** 229 km

Ülkemiz, Asya-Avrupa arasında taşımacılık yönünden bir köprü konumundadır. Halkalı-Kapıkule demiryolu projesi, Asya-Avrupa koridorunun ilk parçasını oluşturmaktadır. Bu projenin tamamlanması ile birlikte İpek Demiryolu güzergâhının ülkemizden geçen bu bölümü Avrupa bağlantısını oluşturan koridorun en önemli halkası olacaktır. 229 km güzergâhta 200 km/s hıza uygun, çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılabilecek yeni hızlı tren hattı inşa edilecektir.

İstanbul'da Halkalı istasyonu, Kırklareli'nde Babaeski, Lüleburgaz ve Büyükkarıştıran istasyonları, Edirne ilinde Edirne ve Kapıkule istasyonları olacaktır. Tekirdağ ilinde ise Çerkezköy yeni yolcu istasyonu ve yeni yük istasyonları kurulacaktır.

Projenin tamamlanmasıyla;
Halkalı-Kapıkule (Edirne) arası yolcu seyahat süresinin 4 saatten 1 saat 20 dakikaya; yük taşıma süresinin ise 6 saat 30 dakikadan 2 saat 20 dakikaya düşmesi ve mevcut hat kapasitesinin 4 kat artırılması hedeflenmektedir. Proje üç kesimden oluşmaktadır.

Çerkezköy-Kapıkule (153 km); Yapım işleri için 30.04.2019 tarihinde sözleşme imzalanmış altyapı yapım çalışmaları başlamıştır. Yapım çalışmaları devam etmektedir.

Ispartakule-Çerkezköy (67km); Projenin ikinci etabı olan 67 kilometrelik Ispartakule-Çerkezköy kesiminin ise yapım ihalesi ilanına 30 Mart 2021 tarihinde çıkılmış olup, ihale süreci devam etmektedir. Proje dış finansman katkısıyla gerçekleştirilecektir.

Halkalı-Ispartakule (9 km); Projenin üçüncü etabı olan 9 kilometrelik Halkalı-Ispartakule kesiminin ise ihalesi 28.06.2021 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, işe ait sözleşme 09.08.2021 tarihinde imzalanmıştır. 24.08.2021 tarihinde yer teslimi yapılmış olup saha çalışmaları devam etmektedir.

Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Projesi

Bursa-Osmaneli (Bilecik) Hızlı Demiryolu Projesi

Bursa-Mudanya arası 42 km'lik demiryolu hattının yapımına, 1873 yılında başlanmış ve 1891 yılında bitirilmiştir. 1892-1951 yılları arasında hizmet veren bu hat, 1953 yılında kapatılarak sökülmüştür.

Demiryolu tarihimiz açısından; demiryoluyla ilk tanışan şehirlerimizden biri olan Bursa'nın demiryolu şebekesine bağlantısının sağlanması Bakanlığımızca ele alınmış ve Ocak 2012'de inşaatına başlanılmıştır. Söz konusu hat yük ve yolcu taşımacılığının birlikte yapılabileceği 200km/s hıza uygun elektrikli ve sinyalli olarak yapılmaktadır. **(Harita 8).**
Bursa; İstanbul, Eskişehir ve Ankara'ya bağlanacaktır. Ankara-Bursa arası 2 saat 15 dakika, Bursa-Eskişehir arası 1 saat ve Bursa-İstanbul ise 2 saat 15 dakika olacaktır.

56 km'lik Bursa-Gölbaşı-Yenişehir kesiminde inşaat çalışmaları, 50km'lik Yenişehir-Osmaneli kesiminin altyapısı ile Bursa -Osmaneli kesiminin (106 km) üstyapı ve Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon (EST) yapım işleride dahil olmak üzere Bandırma-Bursa-Osmaneli arası tüm hattın ihale süreci tamamlanmış olup, en kısa sürede yapımı tamamlanacaktır.

Bursa Bilecik Hızlı Demiryolu Hattı-Viyadük 2 ve Viyadük-4

Harita 8 Bursa-Bilecik Hızlı Demiryolu Hattı

Konya-Karaman Niğde (Ulukışla)-Yenice-Mersin-Adana Hızlı Tren Projesi

Ankara-Konya ve Ankara-Eskişehir-İstanbul arasında büyük bir başarı ile sürdürülen yüksek hızlı tren işletmeciliğinin yanı sıra mevcut koridorların 200 km/h hıza uygun çift hatlı hale getirilerek hızlı tren işletmeciliğine geçilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda; 102 km'lik Konya–Karaman arası demiryolu 200 km/sa hıza uygun, çift hatlı, elektrikli ve sinyalli hale getirilmektedir. Altyapı, üstyapı ve elektrifikasyon çalışmaları tamamlanarak hat elektrikli işletmeciliğe açılmıştır. Test ve sertifikasyon çalışmalarının tamamlanmasına müteakip hızlı tren işletmeciliğine geçilmesi planlanmıştır. Konya-Karaman arası seyahat süresi 1 saat 20 dakikadan 40 dakikaya düşecektir. **(Harita 9).**

Bu proje; Karaman-Ulukışla-Mersin-Adana–Osmaniye–Gaziantep–Şanlıurfa-Mardin güzergahını izleyen Hızlı Demiryolu Koridorunun ilk halkasını da oluşturmaktadır.

Konya-Karaman Hızlı Demiryolu Hattı

Harita 9 Konya-Karaman-Niğde(Ulukışla)-Yenice-Mersin-Adana HT

Ankara-Konya ve Eskişehir-Konya YHT işletmeciliğinin ve Konya-Karaman Hızlı demiryolunun inşasına başlanmasıyla; hayata geçirilmesi önemli hale gelen ve ülkemizin hem yolcu hem de yük taşımacılığı potansiyelinin yüksek olduğu Karaman–Niğde–Mersin–Adana–Osmaniye–Gaziantep–Şanlıurfa-Mardin hattı önceliklendirilmiş bir koridor haline gelmiştir.

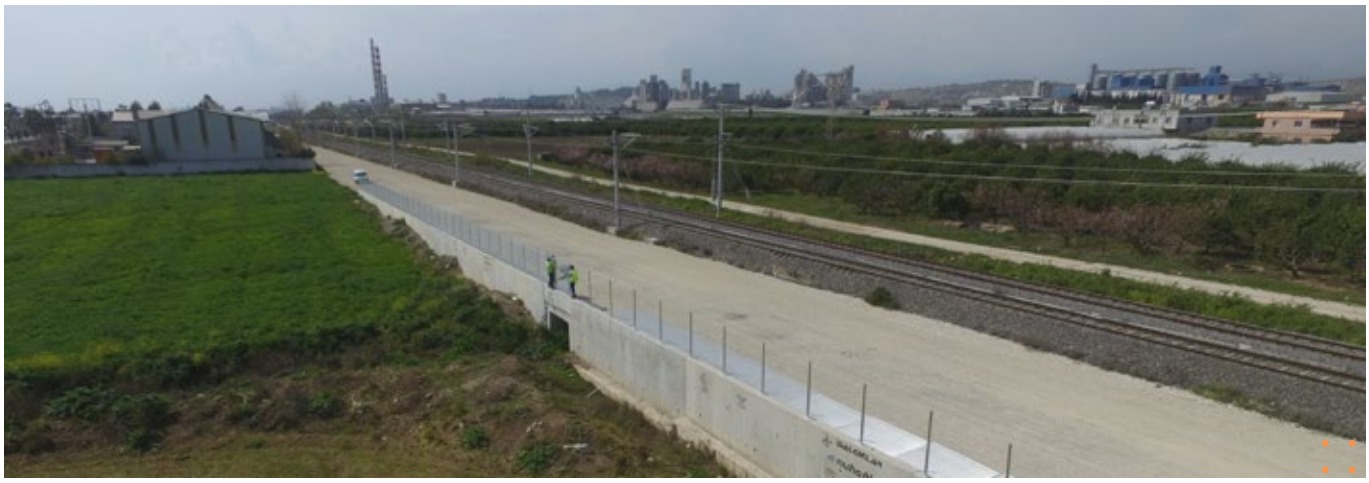
Konya-Karaman-Niğde (Ulukışla)-Yenice-Mersin-Adana hızlı tren projesi 200 km/sa hıza uygun elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır. Bu hatta hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacaktır **(Harita 9).**

Hızlı demiryolu koridorunun 135 km'lik Karaman-Ulukışla kesiminde altyapı ve üstyapı yapım çalışmaları, elektrifikasyon işlerinde ihale hazırlık çalışmaları, sinyalizasyonda ise tasarım çalışmaları devam etmektedir.

110 km'lik Ulukışla-Yenice kesimi ise Dış finansmanla yürütülmek üzere "Aksaray-Ulukışla-Yenice Yüksek Standartlı Demiryolu yapımı "adıyla Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü yatırım programına alınmış olup, Hazine ve Maliye Bakanlığından dış finansman onayı alınmıştır. İhalesi yapılıp, sözleme imzalandı. 4.364 km lik yapımı devam eden hat haritasında bu kesim devam eden olarak gösterildiğinden bu ifadenin çıkarılması uygun olacaktır. (AYGM) Hat kapasitesi artırılarak Konya, Karaman, Kayseri ve Gaziantep'ten gelen yüklerin Mersin Limanı'na daha hızlı aktarılmasını sağlayacak, yıllık yolcu taşımasını yaklaşık 3 kat artıracak Mersin-Adana arasında Hızlı Demiryolu hattının yapımı planlanmıştır **(Harita 9).**

Mersin-Adana arasındaki 67 km uzunluğundaki mevcut çift hattın 4 hatlı hale getirilmesi kapsamında 3-4. hat altyapı yapım çalışmaları tamamlanmıştır.

Adana-Mersin 3-4. hat altyapı, üstyapı, elektromekanik işler, 1-2. hat rehabilitasyonu ve elektromekanik işler ile Çukurova Havalimanı bağlantısı üstyapı ve elektromekanik işleri yapımı için ihale çalışmaları tamamlanmış olup en kısa sürede yapımına başlanacaktır.

Mersin-Adana Hızlı Tren

Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Demiryolu Projesi

Mevcut durumda, Adana–Osmaniye–Gaziantep–Şanlıurfa-Mardin koridorunda yolcu trenlerinin azami hızı 120 km/sa ve yük trenlerinin ise 65 km/sa'dır. Bu kesimde hızlı demiryolu projelerimiz tamamlandıktan sonra yolcu trenleri 160/200 km/sa ve yük trenleri ise 100 km/sa hız yapabilecektir. Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep arası mevcutta 361 km olup, yapılacak projelerle mesafe 295 km.' ye ve 6 saat 23 dakika olan seyahat süresi 2 saat 15 dakikaya düşecektir. Böylece, seyahat süreleri kısalacak, konforlu ve kaliteli bir hizmet sunulmuş olacaktır **(Harita 10).**

Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Demiryolu Projesi kapsamında;

- Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Demiryolu Projesinin ihalesi yapılmış olup, tüm hattın hizmete 2023 yılı içerisinde açılması planlanmaktadır.

- Adana-İncirlik-Toprakkale arasındaki 79 km'lik kesimde altyapı yapım çalışmaları devam etmektedir.

- Toprakkale-Bahçe arasındaki 58 km'lik güzergahın 13 km'lik tünelli kesimindeki yapım çalışmaları devam etmektedir. KKalan 45 km'lik kesim AYGM'ce yapılan sözleşme kapsamında gerçekleştirilecektir.

- Bahçe-Nurdağı arasındaki 17 km'lik güzergâhta bugüne kadar yapılan demiryolu tünelleri içerisindeki en uzun tünelin (10,1 km uzunluğunda çift tüp) yapımı için 2 adet TBM makinası ile çalışmalar devam etmektedir.Altyapı, üstyapı ve elektrifikasyon yapım işleri TCDD Genel Müdürlüğünce devam etmektedir. Sinyalizasyon ve telekomünikasyon yapım işleri AYGM'ce ihalesi yapılmıştır.

- Fevzipaşa Varyantının tamamlanması ile (Bahçe-Nurdağı) mevcut hat 15 km (32 km'den 17 km'ye düşüyor) kısalacak, eğim% 0,27'den % 0, 16'ya inecek, yük trenlerinin seyir süresi 80 dakikadan (manevra süresi dahil) 15 dakikaya düşecek ve eğim düşürüldüğü için tren çekeri 2 kat artacaktır.

Harita 10 Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Demiryolu Projesi

- Nurdağ-Başpınar arasındaki 56 km'lik kesimde altyapı ve üstyapı yapım çalışmaları devam etmektedir. Proje ile Nurdağ-Narlı-Başpınar arasındaki 121 km'lik koridor yaklaşık 65 km kısalacaktır.

- Narlı-Gaziantep arasındaki mevcut geometrik standartların yükseltilmesi amacıyla yapımı planlanan 11 km'lik Akçagöze-Başpınar Varyantının altyapı yapım çalışmaları tamamlanmış, tek hattının ise üst yapısı tamamlanarak hat işletmeciliğe hazır hale getirilmiştir. 5,2 km'lik 2 adet tünel inşa edildiği projenin tamamlanmasıyla ve 27 km'lik mevcut hat 11 km'ye düşerek 16 km kısalacaktır. Yük trenlerinin seyir süresi 45 dakikadan 10 dakikaya düşecektir.

Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Projesi

Doğu-Batı koridorunun devamı niteliğinde olan ve Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu Projesi'ne bağlantı sağlayarak tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandıracak Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Hattının Sivas-Zara (74 km) kesiminin altyapı yapımı çalışmaları devam etmektedir, Zara-İmranlı Refahiye-Erzincan kesiminde proje çalışmaları tamamlanmıştır. **(Harita 11).**

Harita 11 Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Hattı

Gaziantep-Şanlıurfa- Mardin Hızlı Demiryolu Projesi

İlçeleriyle birlikte ele alındığında tarihî ve kültürel miras bakımından pek çok zenginliği barındıran ve GAP Bölgesinin önemli şehirlerinden birisi olan Şanlıurfa'nın ana demiryolu ağına bağlanması planlanmıştır. Bu amaçla Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin hattı kesin projeleri tamamlanma aşamasındadır.

Nusaybin-Habur Hızlı Demiryolu Projesi

Ülkemizin güney komşularıyla ticarette büyük önem arz eden projelerden biri de Nusaybin-Habur Hızlı Demiryolu Projesidir. Bu proje, sadece Türkiye, Suriye ya da Irak arasında değil, Avrupa ile Ortadoğu arasında da demiryolu taşımacılığının daha etkin hale gelmesini sağlayacaktır. Söz konusu hat, bölgedeki gelişmelerle birlikte Ortadoğu'ya ihracatta demiryolu katkısını ciddi ölçüde artıracak, bölge ekonomisinin gelişmesini sağlayacaktır.

GAP Eylem Planı kapsamında çalışmaları sürdürülen Nusaybin-Habur hızlı demiryolunda proje hazırlama çalışmalarına bölgedeki hassas durumlar nedeniyle ara verilmiş olup uygun şartlar oluştuğunda proje hazırlama çalışmalarına devam edilecektir.

Diğer Yeni Demiryolu ve İkinci Hat Yapımları

Diyarbakır Mazıdağ Demiryolu

Sincan Yenikent Kazan Soda Yeni Demiryolu

Sincan-Yenikent-Kazan Soda Yeni Demiryolu Yapımı: Sincan Organize Sanayi Bölgesi ile Sincan Kazan Soda arasında 18 km'lik iltisak hattı bağlantısı projelendirilmiş olup altyapı yapım çalışmalarına devam etmektedir.

Diyarbakır-Mazıdağı Yeni Demiryolu Yapımı: Ülkemizin en büyük fosfat kaynağı olan Mardin'in Mazıdağı ilçesinin Diyarbakır ile demiryolu bağlantısını sağlayacak olan 53 km'lik Diyarbakır-Mazıdağı İltisak Hattı Projesinde yapım çalışmaları tamamlanma aşamasında olup Ağustos ayı içerisinde deneme sürüşü yapılmıştır.

Köseköy-Gebze 3. 4. ve 5. hat Yapımı: Mevcut hattın yanına 3. 4. ve 5. hat altyapı, üstyapı ve elektrifikasyon yapım çalışmaları devam etmektedir.

İltisak (Bağlantı Hattı) Yapım Projesi

Ülkemizin genel ulaştırma politikası içinde önemli bir yer tutan yük taşımacılığının, demiryollarıyla yapılmasının daha etkin hale getirilmesine yönelik olarak, mevcut demiryolları hatlarına yapılacak ek hatlar ile kapıdan kapıya taşınmasını sağlamak amacıyla iltisak hatları yapımına büyük önem verilmektedir. İşletmecilik yapılan 237 adet 368 km uzunluğunda tesis ve OSB'lere bağlı iltisak hattı bağlantısına ilave olarak 5 adet 83,5 km uzunluğunda iltisak hattı bağlantı çalışmaları devam etmektedir. (Harita 12).

Harita 12 İltisak Hatları

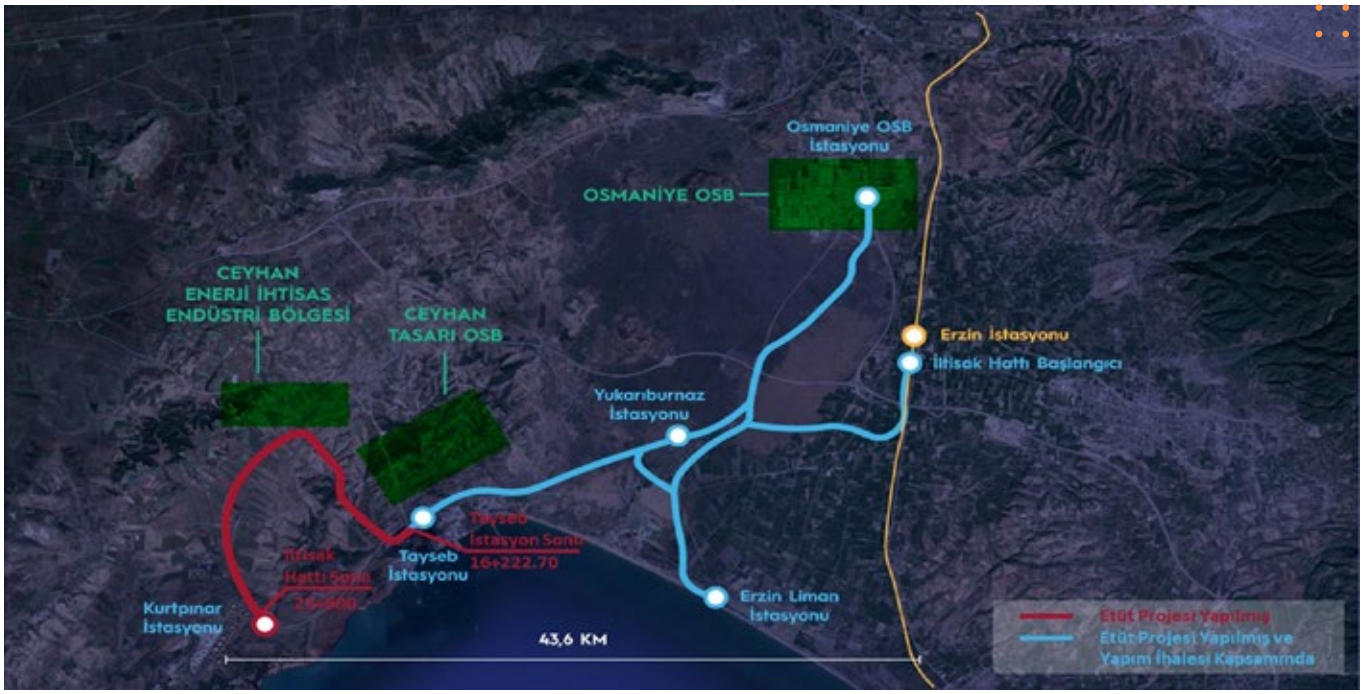
Çukurova Bölgesi ve İskenderun Körfezindeki Sanayi Tesislerine Yumurtalık Serbest Bölgesi Sanayi Merkezlerine ve Limanlara Demiryolu İltisak Hattı Bağlantısı (Yapım)

- **Hat (1. Kısım):** 36 km
- **İstasyon Sayısı (1. Kısım):** 4
- **Tasarım Hızı :** 80 km/s
- **Hat (2. Kısım):** 7,6 km
- **İstasyon Sayısı (2. Kısım):** 1

Toprakkale (Osmaniye)-İskenderun (Hatay) arasındaki mevcut demiryolunun Hatay ili Erzin İstasyonu civarlarından Adana Yumurtalık Serbest Bölgesi Sanayi Merkezlerine, Osmaniye OSB'ye, planlama aşamasındaki Erzin Limanına ve diğer limanlara, ayrıca planlama aşamasında olan yeni Ceyhan OSB'ye demiryolu iltisak hattı yapılmasına yönelik olan işte etüt- proje, fizibilite ve ÇED çalışmaları tamamlanmıştır. Dünya Bankası ile yapılan müzakereler neticesinde 30.06.2020 tarihinde kredi onaylanma prosedürü gerçekleşen proje "Demiryolu Lojistiğini Geliştirme Projesi(P170532)" kapsamında gerçekleştirilecek olup, Proje içeriğindeki Yapım ve Yapım Müşavirliği ihaleleri Dünya Bankası ihale kurallarına göre yürütülecektir.

Kontrollük, Danışmanlık ve Mühendislik Hizmetleri" ihalesi duyurusu gerçekleştirilmiş olup ihale değerlendirme aşamaları devam etmektedir.

Yapım ihalesi için hazırlıklara devam edilmektedir.

Filyos Limanı ve Filyos Endüstri Sanayi Bölgesi Demiryolu İltisak Hattı Bağlantı Projesi (Yapım)

- **Hat :** ~12 km. D. Yolu~ 4,5 km. K. Yolu
- **İstasyon Sayısı :** 2
- **Tasarım Hızı :** 60 km/s

Mevcut Karabük-Zonguldak demiryolunun Gökçeler istasyonundan inşaatı devam eden ülkemizin en önemli yük limanlarından birisi olacak Filyos Limanı ile liman geri sahası bitişiğinde Filyos Çayının her iki yakasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tasarlanan Endüstri Sanayi Bölgelerine demiryolu iltisak hattı ve gerekli karayolu bağlantısı yapılması ihtiyacı nedeniyle planlanmıştır. Etüt-proje ve fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır. "Demiryolu Lojistiğini Geliştirme Projesi(P170532)" kapsamında gerçekleştirilecek olan projenin, Yapım ve Yapım Müşavirliği ihaleleri Dünya Bankası ihale kurallarına göre yürütülecek olup, "Filyos Limanı Demiryolu İltisak Hattı Bağlantısı İşi için Kontrollük, Danışmanlık ve Mühendislik Hizmetleri" ihalesi duyurusu gerçekleştirilmiştir. İhale değerlendirme aşamaları devam etmektedir. Yapım ihalesi için hazırlıklara devam edilmektedir.

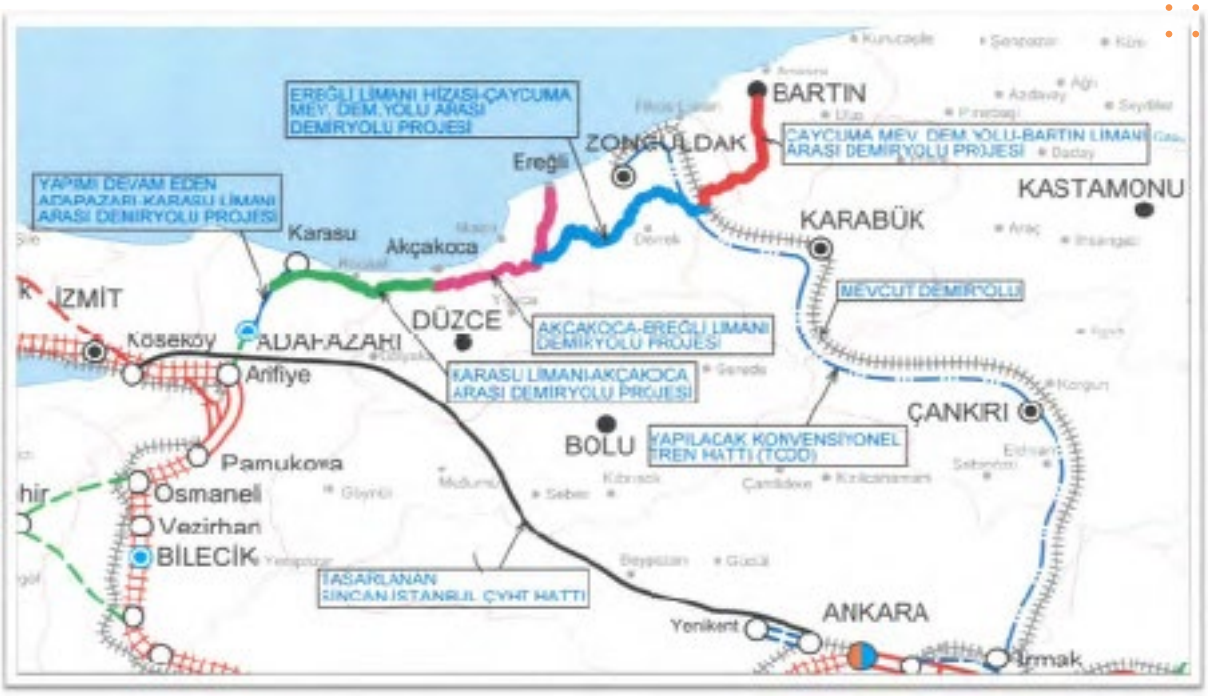
Karasu - Akçakoca - Ereğli Limanı - Çaycuma - Bartın Limanı Demiryolu Projesi (Revize Etüt-Proje)

- **Hat :** 223 km
- **İstasyon Sayısı :** 6
- **Tasarım Hızı :** 120 km/s

İnşaatı devam eden 65 km. uzunluğundaki Adapazarı - Karasu Limanı demiryolu projesinin devamı olarak tasarlanmaktadır. Projenin yapılması ile birlikte mevcut Karabük- Zonguldak ve Ankara – İstanbul ulusal demiryolu ile bağlantı yapılarak ülkemizin önemli demir-çelik üretim merkezlerinden birisini teşkil eden Ereğli Demir Çelik Fabrikası ve Karabük Demir Çelik Fabrikasının demir cevheri ve kömür üretim girdileri ile üretilen demir-çelik mamullerinin Marmara Bölgesine en ekonomik şekilde nakliyesi sağlanabilecektir.

Ayrıca, Karadeniz Havzasından gelecek olan yüklerin Karasu Limanı, Ereğli Limanı, Filyos Limanı ve Bartın Limanı üzerinden Anadolu'ya taşınması ile İstanbul Boğazı trafiğinin azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Öte yandan, Karadeniz Bölgesinin en büyük limanlarından biri olacak olan inşaatı devam eden Filyos Limanının diğer hatlar ile birlikte Ege Bölgesinde Çandarlı Limanı ile bağlantısı sağlanabilecektir. Böylece, ithalat ve ihracatlar da ulaşım imkânlarında kolaylıklar getirilerek ülkemiz ekonomisinin ve sanayisinin daha fazla gelişmesine katkı sağlanacaktır.

Söz konusu işte etüt proje çalışmaları devam etmektedir.

Kars-Iğdır-Aralık-Dilucu Demiryolu Bağlantısı (Revize Etüt Proje)

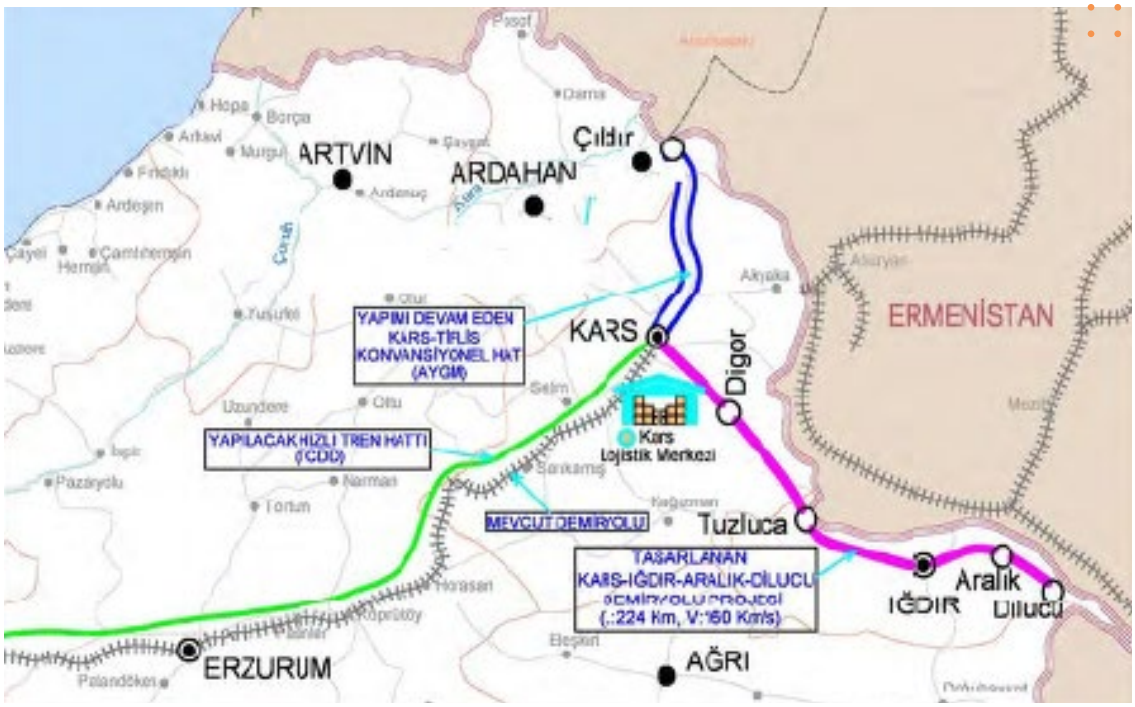
- **Hat :** 224 km
- **İstasyon Sayısı :** 6
- **Tasarım Hızı :** 160 km/s

Bu proje, inşaatı tek hat olarak tamamlanan Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu Hattı ve İnşası devam eden Kars Lojistik Merkezi ile birlikte Orta Koridoru tamamlayacak bir hat niteliğindedir. Projenin yapılması ile birlikte Avrupa'ya ve Limanlarımıza Çin, Hindistan, Pakistan ve İran'dan önemli ölçüde yük akışı olacaktır.

Ülkemizin ana omurgası olan Doğu-Batı koridoru (Kapıkule-Edirne-İstanbul-Eskişehir-Ankara-Yozgat-Sivas-Erzincan-Erzurum-Kars) üzerine ayrıca; İran ve Nahcivan bağlantılarının yapılması ülkemizin önemini artıracaktır.

Diğer taraftan, önemli bir tarım bölgesi olan Iğdır İlimize de demiryolu bağlantısı sağlanacak olmakla birlikte Sivas-Erzincan-Erzurum-Kars Demiryolu Projesinin de fizibilitesi pozitif yönde etkilenecektir.

Söz konusu işin etüt- proje, fizibilite ve ÇED çalışmaları tamamlanmıştır. Yapımının yatırım programına alınması için SBB'ye başvurulmuştur.

PROJE YAPIMI DEVAM EDEN ÖNEMLİ HIZLI TREN HATLARI

Antalya-Eskişehir Hızlı Tren Hattı

Ülkemizin turizm başkenti ve tarım yönünden de en önemli kentlerimizden olan Antalya'yı İstanbul'a bağlamak için Antalya-Burdur/Isparta-Afyonkarahisar-Kütahya (Alayunt)-Eskişehir hızlı tren projesi geliştirilmiştir. 423 km güzergâh uzunluğuna sahip proje Eskişehir-Afyonkarahisar, Afyonkarahisar-Burdur, Burdur-Antalya kesimlerinden oluşmaktadır.

Tum kesimlerde proje çalışmaları devam etmektedir. Etüt-proje çalışmaları 2022 yılı ilk yarısında tamamlanması hedeflenmektedir.

Antalya-Kayseri Hızlı Tren Hattı

Ülkemizin turizm merkezleri olan Antalya, Konya ve Kapadokya bölgesini Kayseri'ye ve dolayısıyla hızlı demiryolu ağına bağlayacak proje; Aksaray-Konya, Konya-Seydişehir, Seydişehir-Antalya kesimlerinde proje çalışmaları tamamlanmış olup Kayseri-Aksaray kesiminde proje çalışmaları devam etmektedir.

541 km uzunluğa sahip Antalya-Konya-Aksaray-Nevşehir-Kayseri hızlı tren projesiyle hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacak şekilde 200 km/sa hıza uygun çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır.

Samsun-Çorum-Kırıkkale Hızlı Tren Hattı

Samsun İlini, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgesine bağlayacak ve ülkemizin en önemli kuzey-güney aksı olacak proje ile sözkonusu demiryolu koridoru yüksek standartlı hale dönüştürülecektir. Ayrıca, Kırıkkale (Delice)–Kırşehir–Aksaray-Niğde (Ulukışla) Demiryolu projesinin tamamlanması ile Samsun-Mersin limanları arası demiryolu bağlantısı sağlanarak kuzeyden güneye kısa sürede ulaşılması hedeflenmektedir.

3 kesim halinde proje çalışmaları yürütülen 293 km uzunluğundaki Samsun-Çorum-Kırıkkale Hızlı Tren Projesinin Delice-Çorum kesimindeki proje çalışmaları tamamlanmıştır. Çorum-Merzifon ve Merzifon-Samsun kesimlerindeki projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Kırıkkale (Delice)-Kırşehir-Aksaray-Niğde (Ulukışla) Hızlı Tren Hattı

İç Anadolu bölgesini Akdeniz Bölgesine bağlayacak ve ülkemizin en önemli kuzey-güney aksı olacak yaklaşık 268,5 km güzergah uzunluğuna sahip Kırıkkale (Delice)-Kırşehir-Aksaray-Niğde (Ulukışla) hızlı tren projesi 200 km/sa hıza uygun çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır. Bu hatta hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacaktır.

Kırıkkale (Delice)-Kırşehir ve Kırşehir-Aksaray kesimlerinde proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Aksaray-Ulukışla kesiminde proje çalışmaları tamamlanarak yapım olarak AYGM yatırım programına alınmıştır.

Adapazarı-Gebze-YSS Köprüsü-İstanbul Havalimanı-Halkalı Yüksek Standartlı Demiryolu (Çatalca bağlantısı dahil)

"Gebze-Sabiha Gökçen Havalimanı - Yavuz Sultan Selim Köprüsü – İstanbul Havalimanı - Halkalı Hızlı Tren Hattı " olan Proje ismi Adapazarı-Gebze-YSS Köprüsü-İstanbul Havalimanı-Halkalı Yüksek Standartlı Demiryolu (Çatalca bağlantısı dahil) olarak değişmiş AYGM yatırım programına alınmış olup, Hazine ve Maliye Bakanlığından dış finansman onayı alınmıştır. İhale çalışmaları devam etmektedir.

Projenin toplam uzunluğu 213 km dir.

Adapazarı-Gebze-YSS Köprüsü-İstanbul Havalimanı-Halkalı (118km) hızlı tren projesinde proje çalışmaları tamamlanmıştır.

Yapım ihale hazırlık çalışmaları devam etmektedir. İstanbul Havalimanı-Çatalca (25 km) kesiminde ise proje çalışmaları tamamlanma aşamasındadır.

Erzincan-Erzurum-Kars Hızlı Tren Hattı

382 km uzunluğundaki yeni çift hatlı, sinyalli ve elektrikli 200 km/sa hıza uygun Erzincan-Erzurum-Kars projesinde proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

Hat kesiminin kesin proje çalışmalarının bitimini müteakip yatırım programına alınması planlanmaktadır.

Erzincan-Erzurum-Kars Hızlı Tren Hattı'nın tamamlanması ile Edirne'den Kars'a uzanan doğu-batı koridorumuz tamamlanacak. Böylece; Erzincan, Erzurum ve Kars, Londra'dan Pekin'e ulaşan ipek demiryolunun önemli bir parçası haline gelecektir.

LOJİSTİK MERKEZLER

Lojistik Merkezler; içerisinde ulusal ve uluslararası taşımacılık, lojistik ve yükün dağıtımı ile ilgili tüm faaliyetlerin birçok işletmeci tarafından gerçekleştirildiği alanlardır.

Lojistik merkezlerin yer seçim kriterlerinin ve işletme kurallarının belirlenmesi maksadıyla hazırlanan Türkiye Lojistik Master Planı ile;

a. Atıl yatırımların önlenmesi için "Türkiye lojistik köy, merkez veya üslerin" haritasının çıkartılması ve ulaşım türleriyle optimum bağlantısının sağlanarak kombine taşımacılığın artırılması,

b. Lojistik köy, merkez veya üslerin verimli ve etkin bir şekilde çalışması için asgari coğrafi, fiziki ve işletme standartları ile kurulmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, planlanmıştır.

Lojistik sektörümüz hızla gelişmektedir. Diğer ulaşım sistemleri ile entegre bir demiryolu hizmeti sunmak ve kombine taşımacılığı geliştirmek için lojistik merkez yapımı ile önemli sanayi ve üretim merkezlerinin demiryolu ağımıza bağlantılarının yapılmasına devam edilecektir.

Balıkesir Gökköy Lojistik Merkezi

LOJİSTİK HEDEFLER

11.Kalkınma Planı Lojistik ve Enerji bölümünde, Türkiye'nin ihracat, büyüme ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasında, son yıllarda hızlı bir gelişme gösteren lojistiğin büyüme potansiyelimize katkısının arttırılması ve 2018 yılında yayımlanan lojistik performans endeksinde 160 ülke arasında 47. sırada yer alan ülkemizin 2023 yılı hedeflerine göre ilk 25 ülke arasına girmesi amaçlanmaktadır. Programın genel koordinatörlüğü Cumhur-başkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

Lojistik merkezlerin, öncelikle organize sanayi bölgeleriyle bağlantılı olarak yük taşıma potansiyelinin yoğun olduğu İstanbul (Halkalı), İzmit (Köseköy), Eskişehir (Hasanbey), Balıkesir (Gökköy), Kayseri (Boğazköprü), Samsun (Gelemen), Denizli (Kaklık), Mersin (Yenice), Erzurum (Palandöken), Uşak, Konya (Kayacık), İstanbul (Avrupa Yakası), Bilecik (Bozüyük), Kahramanmaraş (Türkoğlu), Mardin, Sivas, Kars, İzmir (Kemalpaşa), Şırnak (Habur), Bitlis (Tatvan), İzmir (Çandarlı), Tekirdağ (Çerkezköy), Zonguldak (Filyos), Rize (İyidere) ve Karaman olmak üzere toplam 25 yerde inşa edilmesi planlanmıştır. (Harita 13).

Samsun (Gelemen), Uşak, Denizli (Kaklık), İzmit (Köseköy), İstanbul (Halkalı), Eskişehir (Hasanbey), Balıkesir (Gökköy), Kahramanmaraş (Türkoğlu), Erzurum (Palandöken), Konya (Kayacık), Mersin (Yenice) ve Kars lojistik merkezlerinin yapımı tamamlanarak işletmeye açılmıştır. Sivas, İzmir (Kemalpaşa) (AYGM) ve Rize (İyidere) (AYGM) lojistik merkezlerinde yapım işleri devam etmektedir. Diğer lojistik merkezlerle ilgili ihale, proje ve kamulaştırma çalışmaları da sürdürülmektedir.

Harita 13 Lojistik Merkezler

İstanbul Halkalı Lojistik Merkezi

Bir lojistik merkezde;

- Konteyner yükleme boşaltma ve stok alanları,
- Gümrüklü sahalar,
- Müşteri ofisleri, otopark, tır parkı,
- Bankalar, restoranlar, oteller, bakım-onarım ve yıkama tesisleri, akaryakıt istasyonları, antrepolar,
- Tren teşkil kabul ve sevk yolları bulunmaktadır.

Türkiye Lojistik Master Planı (TLMP)

Üllkemizin uluslararası konumunun güçlenmesi, sanayi ürünlerinin toplam maliyeti içindeki lojistik maliyet yükünün azaltılması, intermodal taşımacılığın ekonomik olan demiryolu taşıma payının artırılması, nihai ürünlerin tüketim pazarlarına ulaşım süresinin kısaltılması vb. hususlarla ilgili olarak ihtiyaçların belirlenmesine yönelik hazırlanan ''Türkiye Lojistik Master Planı'' çalışmaları 2019 yılı itibariyle tamamlanmış olup, bütüncül bir lojistik merkez mevzuatı hazırlanarak yürürlüğe konulacaktır.

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantı Hattı ve Lojistik Merkezi

517 adet (daha sonra 927 adet firma faaliyeti planlanmaktadır) firmanın faaliyet gösterdiği Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesinin, mevcut demiryolu ağına bağlanarak günümüzde ortaya çıkan yıllık 3 milyon ton mertebesindeki yük taşımacılığı talebine hizmet vermek amacıyla planlanan 27 km. uzunluğundaki Kemalpaşa OSB Demiryolu Bağlantı Hattı İnşaatı 3 etapta 16.02.2016 tarihinde tamamlanmış olup; 17.02.2016 tarihinde TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne Devir Protokolü ile devredilmiştir.

İlk etapta faaliyet alanı olarak 1.315.020 m^2, daha sonra genişleme alanı ile 3.000.000 m^2 alana erişmesi planlanan Kemalpaşa Lojistik Merkezi'nin ilk etabı iki aşamalı olarak ihale edilmiş olup; İkinci aşaması 15.04.2019 tarihinde tamamlanmıştır. Üçüncü aşaması da 05.08.2020 tarihinde ihale edilerek 14.01.2021 tarihinde yer teslimi prosedürü gerçekleştirilmiştir. Sahadaki çalışmalar devam etmektedir.

İnşaat alanında meydana gelen aşırı yağışlar ve sel felaketi dolayısıyla, Lojistik merkezin ileride tekrar sel felaketine karşı önlem alınmasına yönelik olarak kuşaklama kanallarının yapılması zarureti doğmuştur. Bu kapsamda söz konusu imalatların gerçekleştirilmesini teminen 05.08.2020 tarihinde ihale gerçekleştirilmiş olup, yapım çalışmaları devam etmektedir.

Kemalpaşa OSB Demiryolu
Bağlantı Hattı ve Lojistik Merkezi

KENT İÇİ RAYLI SİSTEM PROJELERİ

Bakanlık olarak ülkemizde şehir içi raylı sistemlerinin yaygınlaşmasını sağlamak üzere mahalli idarelere desteğimiz son yıllarda büyük oranda artmıştır.

2013 yılında Ankara'da Kızılay-Çayyolu ve Batıkent-Sincan işletmeye devredilmiştir. Tandoğan-Keçiören metro hattı 05.01.2017 tarihinde tamamlanarak hizmete açılmıştır. Ankara'da Çayyolu Depo Sahası 31.12.2017 tarihinde tamamlanarak Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne devri sağlanmıştır. Ayrıca, Keçiören Metrosunu kesintisiz 15 Temmuz Kızılay Meydanına bağlayacak olan AKM-Gar-Kızılay Metrosunun yapımı devam etmektedir.

İstanbul'da Levent-Hisarüstü hattı 2015 yılı sonunda hizmete açılmıştır. Antalya Meydan-Havaalanı-Expo tramvay projesi Expo açılışı ile birlikte yapılmıştır.

Bakırköy (İDO)-Bahçelievler-Kirazlı Metrosu, Sabiha Gökçen Havalimanı Bağlantısı Metrosu, Gayrettepe-İstanbul Havalimanı ve İstanbul Havalimanı-Halkalı Raylı Sistem Bağlantıları projelerinin yapımlarına başlanmıştır. Konya Raylı Sistem Hattı Etüt Projesi bitmiştir. Erzincan ve Erzurum Tramvay Hattı projeleri Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Havalimanları ile kentiçi ulaşım sistemlerinin irtibatlandırılması politikamız çerçevesinde, İstanbul 3. Havalimanı, Sabiha Gökçen, Antalya ve Esenboğa Havalimanlarının şehir içi raylı sistemlerle bağlantısını kurmak üzere çalışmalarımız devam etmektedir.

Kentiçi demiryolu ulaşımını geliştirmek üzere Ankara'da Başkentray hizmete açılmıştır. Gaziantep'te Gaziray projelerinin yapımı devam etmektedir. İzmir'de Egeray'ın Kuzeyde Bergama'ya uzatılması, Kayseri, Adana, Antalya, Balıkesir gibi büyükşehirlerde de benzer projelere başlanılması planlanmaktadır.

Altunizade-Bosna Bulvarı Raylı Sistem Hattı İnşaatı ve Elektromekanik Sistemleri İle Araçlarının Temin, Montaj ve İşletmeye Alma İşleri

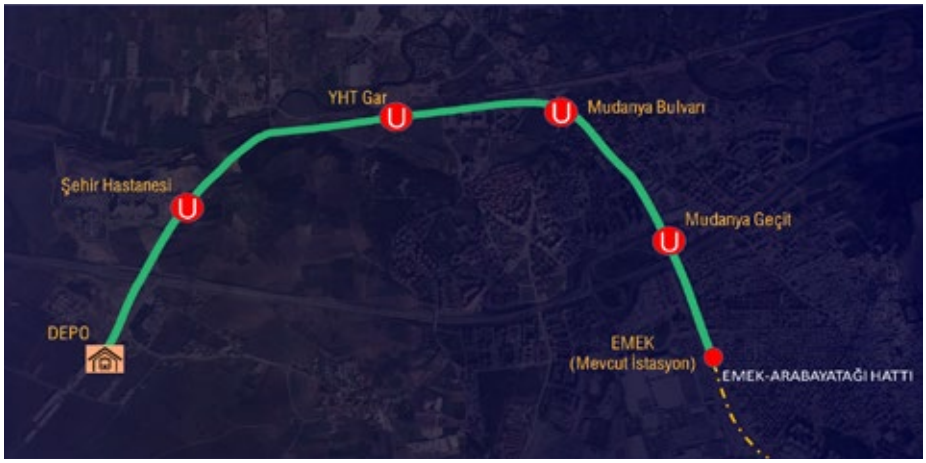
- **Sözleşme Bedeli :** 1.185.779.047,20 TL
- **Başlama Tarihi :** 07.07.2021-07.06.2023
- **Bitiş Tarihi :** 07.06.2023
- **Hat uzunluğu :** 4 km
- **İstasyon Sayısı :** 4

Altunizade köprülü kavşağında başlayan proje, yoğun günlerde 1.700 araç ziyaretçisinin geldiği Çamlıca sosyal tesislerinin orta aksında konumlandırılan Ferah Mahallesi ve Çamlıca tepesinde yer alan 37.500 kişi kapasiteli Çamlıca Camii'ne ulaşan tek hatlı bir metro projesidir.

Bursa Emek-YHT-Şehir Hastanesi Hafif Raylı Sistem Hattı İnşaat ve Elektromekanik Sistemler Temin, Montaj ve İşletmeye Alma İşleri

- **Sözleşme Bedeli :** 1.950.628.508,85 TL
- **Başlama Tarihi :** 2021
- **Bitiş Tarihi :** 2023
- **Hat uzunluğu :** 6 km
- **İstasyon Sayısı :** 4
- **Tasarım Hızı :** 70 km/saat

Yapılacak Emek-Şehir Hastanesi Uzatma Hattı istihdam ve hasta sirkülasyonunun fazla olduğu şehir hastanesine hizmet etmesi ve Emek-Şehir hastanesi arasında kalan ve yeni imara açılan yüksek katlı binaların yapıldığı konut alanına servis sağlaması amaçlanmıştır. 2020 yılında ihalesi yapılan işin Danıştay 3. Dairesinin ihalenin iptali kararı gereği tasfiye işlemleri tekamül ettirilmiştir. 2021 yılında tekrar ihalesi yapılarak işlere başlanmıştır.

Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi

- **Sözleşme Bedeli :** 284.000.000 TL
- **Başlama Tarihi :** 2020
- **Bitiş Tarihi :** 2022
- **Hat uzunluğu :** 3,1 km
- **İstasyon Sayısı :** 5
- **Tasarım Hızı :** 50 km/saat

Yapımına başlanan Şehir Hastanesi Tramvay Hattının istihdam ve hasta sirkülasyonunun fazla olduğu şehir hastanesine hizmet etmesi amaçlanmıştır. 2020 yılında Bakanlığımıza devredilerek yapımına başlanan projede Ankara 3. İdare Mahkemesinin ihalenin iptali kararı gereği imalatlar durdurulmuştur. İşin tasfiyesi onaylanmıştır. İşin yeniden ihale hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Sirkeci - Kazlıçeşme Kentsel Ulaşım ve Rekreasyon Odaklı Dönüşüm Projesi Yapım İşi

- **Sözleşme Bedeli :** 479.849.250,00 TL
- **Başlama Tarihi :** 07.09.2021
- **Bitiş Tarihi :** 01.03.2023
- **Hat uzunluğu :** 8,3 km
- **İstasyon Sayısı :** 8

MARMARAYın hizmet vermediği sahil hattı boyunca nitelikli ulaşım hizmetinin yerine getirilmesi, Yenikapı ve Srikeci bölgelerineki mevcut raylı sistem hatları ile entegrasyonun sağlanması ve demiryolu güzergahı boyunca vatandaşların kullanımı için sosyal donatı alanlarının kazandırılması hedeflenmektedir.

IPA FONU İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN PROJE

Çerkezköy Intermodal Terminal Lojistik Merkezi

Proje Dokümanları ABDİGM tarafından yapılmaktadır. 2020 yılı Yatırım Programına dahil edildi (140 milyon TL IPA Hibe; 215 milyon TL Toplam). Etüt proje çalışmaları, fizibilite ve operasyonel plan çalışmaları tamamlanmış olup; projenin yürütülmesine yönelik olarak Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlüğümüz arasında operasyonel anlaşma imzalanmıştır.

Projenin müşavirlik ihalesine 2021 yılı içerisinde çıkılmış ve değerlendirme aşaması sürmekte olup, Yapım İhalesi hazırlıkları devam etmektedir.

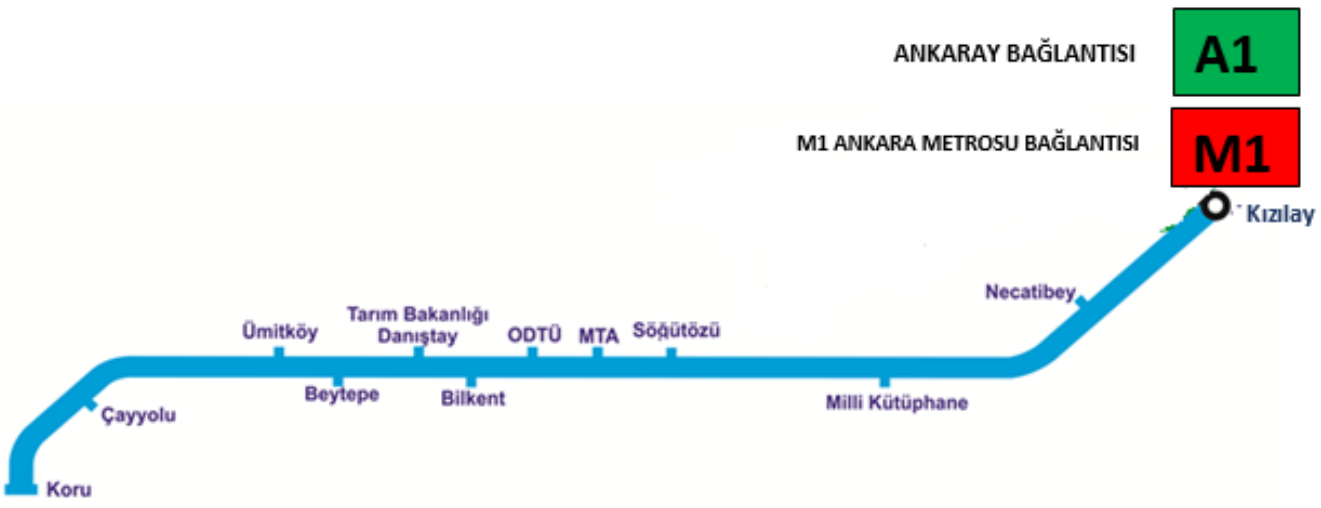
Kızılay-Çayyolu (M2) Metrosu

Kızılay-Çayyolu (M2) Metrosu 16,59 km uzunluğunda çift hatlı ve 11 istasyondan oluşmaktadır (Şekil 2.-3.) Söz konusu metro hattı ikmal edilerek, 13.03.2014 tarihinde törenle hizmete sunulmuş olup, işletilmek üzere Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmiştir.

- **Hat :** 16.590 m
- **İstasyon Sayısı :** 11
- **Yolcu Taşıma Kapasitesi:** 1.200.000 yolcu/gün (Tek yönde teorik maksimum kapasite)

Kızılay'dan Koru'ya kadar yapılmış olan hat sırasıyla; Necatibey, Milli Kütüphane, Söğütözü, MTA, ODTÜ, Bilkent, Tarım Bakanlığı-Danıştay, Beytepe, Ümitköy, Çayyolu, Koru İstasyonlarından geçmektedir. (Şekil 3.)

Şekil 3 Kızılay-Çayyolu Metro Hattı (M2)

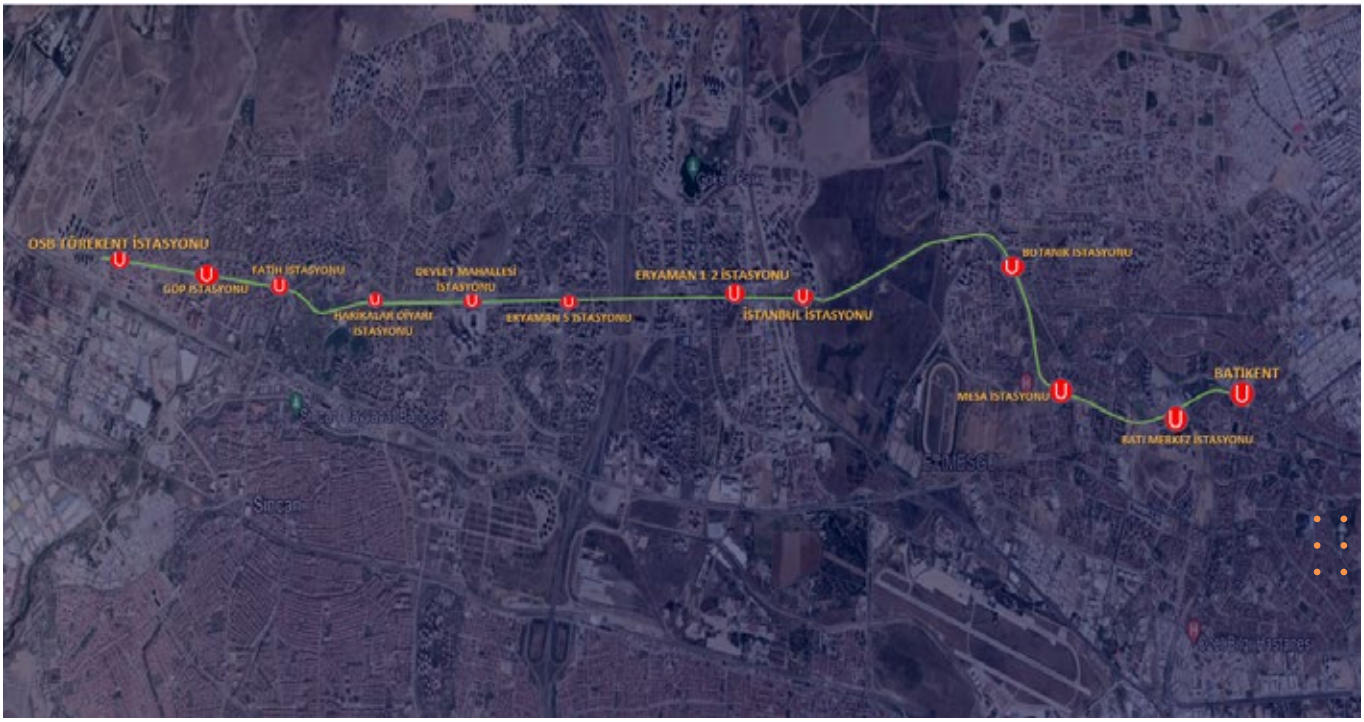
Batıkent-Sincan (M3) Metrosu

15,42 km uzunluğunda çift hat ve 11 adet istasyon inşaatı işini kapsamaktadır. Sözkonusu metro hattı ikmal edilmiş ve 12.02.2014 tarihinde törenle hizmete açılmış ve Ankara Büyükşehir Belediyesine işletilmek üzere teslim edilmiştir.

- **Hat :** 15.420 m
- **İstasyon Sayısı :** 11
- **Yolcu Taşıma Kapasitesi:** 1.200.000 yolcu/gün

(Tek yönde teorik maksimum kapasite)

Şekil 4 Batıkent-Sincan Metro Hattı (M3)

Tandoğan-Keçiören (M4) Metrosu

9,22 km uzunluğunda çift hat ve 9 adet istasyon inşaatı işini kapsamaktadır. Söz konusu metro hattı 05.01.2017 tarihinde hizmete açılmış ve Ankara Büyükşehir Belediyesine işletilmek üzere teslim edilmiştir.

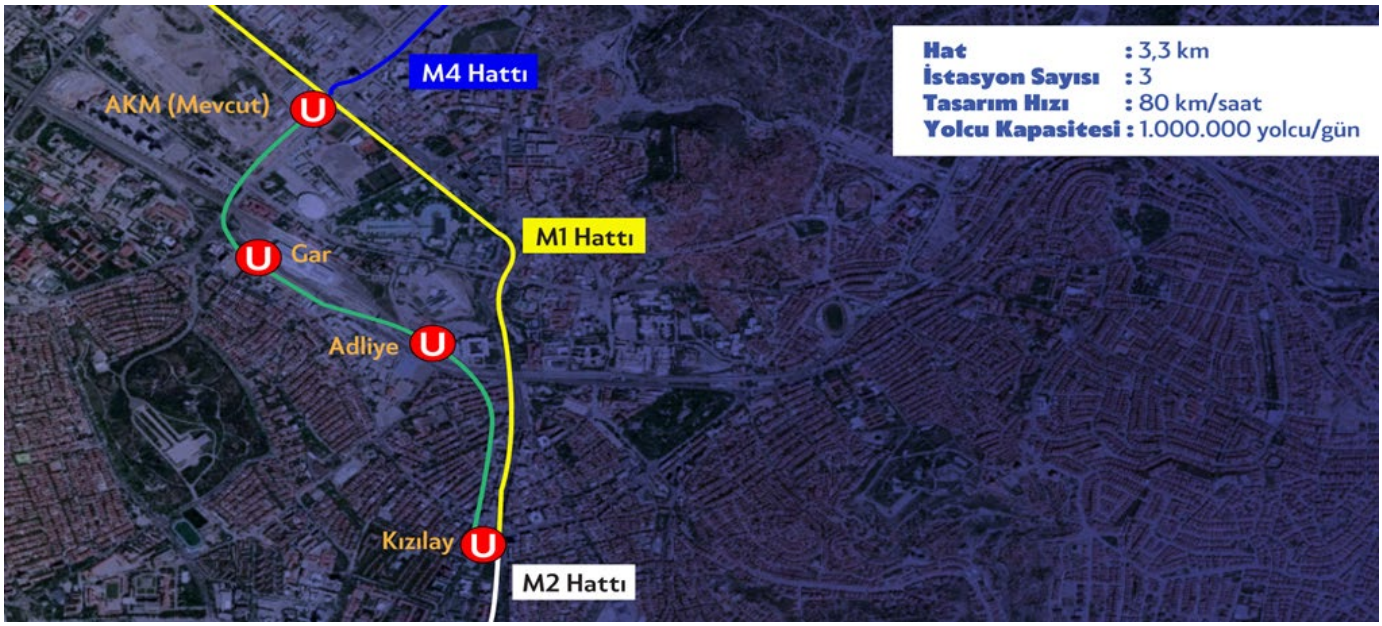
- **Hat :** 9.220 m
- **İstasyon Sayısı :** 9
- **Tasarım Hızı:** 120 km/s.

Akm-Gar-Kızılay Metrosu

- **Hat Uzunluğu:** 3.3 km
- **İstasyon Sayısı:** 3
- **Tasarım Hızı:** 80 km/saat
- **Yolcu Kapasitesi:** 1.000.000 yolcu/gün
- **Başlangıç-Bitiş:** 05.12.2017-04.12.2022

Proje, Tandoğan – Keçiören (M4) Metrosu ile entegrasyonu sağlanıp, Kızılay'a aktarmasız bir şekilde ulaşımı sağlamak için planlanmıştır. Proje 07.11.2016 tarihli ve 2016/35 sayılı YPK Kararı ile 2016 yılı yatırım programına dâhil edilmiş olup, 04.12.2017 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Akm-Gar-Kızılay Metrosu

Keçiören Kuyubaşı-YHT Gar Metro Bağlantısı

Etüt proje çalışmaları tamamlanmak üzere olup projenin inşaatının yapılmasıyla Kızılay civarı yolcuları ile birlikte, Sincan – Kayaş Banliyösünden Sıhhiye'de ve Demirli-bahçe'de inecek yolcuların ve ayrıca YHT yolcularının Esenboğa Havalimanına hızlı erişimini (gidiş – geliş) sağlayacak şekilde, havalimanını, şehrin önemli toplu taşım aktarma merkezleri ve kent içi raylı sistem hatlarıyla entegrasyonunu sağlayacaktır.

Esenboğa Havalimanı Raylı Sistem Bağlantısı kapsamında yapılan mevcut Kuyubaşı İstasyonu yanında projelendirilen Yeni Kuyubaşı İstasyonunda bulunan kuyruk tüneline aktarmasız bağlantı sağlanacaktır.

Keçiören Metro Hattına gelecek olan yolcu potansiyeli bu hattın yapılması ile hafifletilecektir.

Yolcu potansiyelinin yoğun olduğu Kuyubaşı, Solfasol, Siteler, Demirlibahçe, Hastaneler ve YHT Gar arasında ulaşıma katkı sağlayacak olmakla birlikte, aynı zamanda şehir merkezi ile Esenboğa Havalimanı ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi arasında aktarmasız hızlı erişim sağlanacaktır.

Söz konusu işte etüt- proje, fizibilite ve ÇED çalışmaları tamamlanmıştır. Yapımının yatırım programına alınması planlanmaktadır.

- **Hat :** ~11 km
- **İstasyon Sayısı :** 5
- **Tasarım Hızı:** 120 km/s.

Ankara Keçiören Kuyubaşı-Esenboğa Havalimanı-Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Raylı Sistem Bağlantısı

- **Hat Uzunluğu :** 26,2 km
- **İstasyon Sayısı :** 7
- **Tasarım Hızı:** 120 km/s.
- **Yolcu Kapasitesi:** 700.000 yolcu/gün

Mevcut Tandoğan – Keçiören (M4) metro ağına Kuyubaşı İstasyonundan bağlanarak Esenboğa Havalimanı ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesinin şehir merkezi metro hatlarına bağlantısını sağlamak amacıyla planlanmıştır.

Etüt-proje işi tamamlanmış olup, Bakanlar Kurulu Kararı ile Bakanlığımızca üstlenilmesine karar verilmiştir.

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi - Çubuk Raylı Sistem Bağlantısı (Etüt Proje)

Proje Çubuk İlçesini, projesi tamamlanan Yıldırım Beyazıt Üniversitesi - Esenboğa Havalimanı – Keçiören Kuyubaşı hattına oradan da etüt proje çalışmaları devam eden Kuyubaşı - YHT Gar Hattı ile Siteler ve Demirlibahçe üzerinden Sıhhiye'ye ve YHT Gar' a bağlayacaktır. Demirlibahçe ve YHT Gar istasyonlarında Başkent Ray ile Ankara Gar'da ise Ankaray ile entegrasyon sağlanacaktır. Söz konusu işte etüt- proje, fizibilite ve ÇED çalışmaları tamamlanmıştır. Yapımının yatırım programına alınması planlanmaktadır.

- **Hat Uzunluğu :** 16 km
- **İstasyon Sayısı :** 5
- **Tasarım Hızı:** 120 km/s.

Ankara Metroları Araç Alımı

- 13.08.2012 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

- Günümüze kadar 324 adet araç (108 set) Ankara Büyükşehir Belediyesine teslim edilmiştir. Teslim edilen 324 araçtan 177 adet araç yurtdışından getirilmiş olup 147 adedi Türkiye'de üretilmiştir.

Türkiye'de üretimi tamamlanan tüm araçlar ABB ye teslim edilmiştir.

Gövde dahil, ilk 75 araçta minimum %30 yerli katkı oranı, kalan araçlarda minimum %51 yerli katkı oranı şart olarak belirtilmiştir.

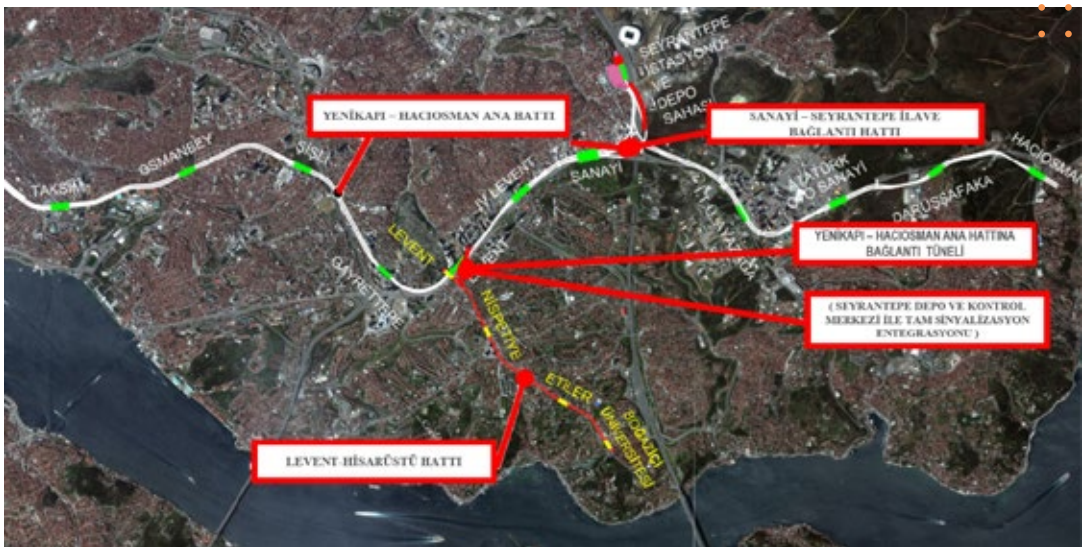
Ankara Metro Araçları

Büyük İstanbul Tüneli

Marmaray ve Avrasya'dan sonra Boğazın altından geçecek yeni tünelimiz olan Büyük İstanbul Tüneli'nin Etüt-Proje çalışmaları tamamlandı. Günlük 1,5 milyon vatandaşımızın kullanacağı 11 farklı metro hattını birbirine bağlayacak hızlı metro karakterinde olan raylı sistem projesinin hızla hayata geçirilmesi için ihale hazırşık çalışmaları devam etmektedir.

Levent-Hisarüstü Metro Hattı

Levent-Hisarüstü Metro Hattı

- 4.208 m.lik ve 4 istasyondan oluşan metro hattından oluşmaktadır.
- 14 ayda 4 km. tünel kazısı bitirilmiştir.
- Levent-Hisarüstü arası 19 Nisan 2015 tarihinde işletmeye açılmıştır. Sanayi-Seyrantepe arası 10 Eylül 2015 tarihinde Kısmi Geçici Kabulü (sinyal sistemi hariç) yapılmış olup 11 Eylül 2015 tarihinde yolculu işletmeye başlanmıştır.

Başakşehir - Kayaşehir Metro Hattı

Başakşehir İlçesinde 2.682 yatak kapasiteli ve 7.800 araçlık otoparka sahip Şehir Hastanesine hizmet etmesi planlanmakta olup, bu bölgedeki toplu taşıma altyapısının tamamlanmasına katkı sağlayacaktır. Cumhurbaşkanı Kararı çerçevesinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Bakanlığımız arasında işlerin devrine ilişkin 22.05.2020 tarihli Devir Protokolü imzalanmıştır. 64 adet raylı sistem araç temini işini kapsayan "Araç Alımı" işinin ise henüz ihalesi gerçekleştirilmemiştir.

- **Hat Uzunluğu:** 6.16 km
- **Başlangıç-Bitiş:** 04.2017-02.2022
- **İstasyon Sayısı:** 4
- **Tasarım Hızı:** 80 km/saat
- **Yolcu kapasitesi:** 70.000 yolcu/saat
- **Proje Bedeli:** 2.023.658.000,00 TL

Başakşehir - Kayaşehir Metro Hattı

Bakırköy (İDO) - Bahçelievler - Kirazlı Metrosu

Ağır metro sınıfında yüksek taşıma kapasiteli (günde 1 milyon yolcu/yıl) metro hattı projesidir. 8,9 km uzunluğundaki metro hattının inşaatı ile elektromekanik sistemlerinin temin, montaj ve işletmeye alma işleri yapılmaktadır. 13.03.2015 tarihinde yer teslimi yapılarak işlere başlanmıştır.

Bakırköy (İDO) - Bahçelievler - Kirazlı Metrosu

- 8.4 km hat uzunluğu
- 7 istasyon
- **Proje Bedeli :** 3.012.945.000 TL
- **Başlangıç-Bitiş :** 16.12.2016-14.12.2023
- **Hat Uzunluğu :** 8,4 km
- **İstasyon Sayısı :** 7
- **Tasarım Hızı :** 80 km/saat
- **Yolcu kapasitesi :** 1.000.000 yolcu/gün

İSTANBUL HAVALİMANI DEMİRYOLU BAĞLANTISI

İstanbul Havalimanı Demiryolu Bağlantısı

İstanbul Havalimanı - Gayrettepe Raylı Sistem Bağlantısı

- **Proje Bedeli:** 12.735.830.000 TL
- **Başlangıç-Bitiş:** 09.12.2016-18.08.2022
- **Hat Uzunluğu:** 37,5 km
- **İstasyon Sayısı:** 9
- **Tasarım Hızı:** 120 km/s
- **Yolcu kapasitesi:** 600.000 yolcu/gün

İstanbul Havalimanına Gayrettepe'den 30 dk' nın altında erişim sağlanacaktır. 09.12.2016 tarihinde yer teslimi yapılarak başlanılmıştır.

İstanbul Havalimanı- Halkalı Raylı Sistem Bağlantısı

- **Proje Bedeli:** 7.233.877.00 TL
- **Başlangıç-Bitiş:** 14.03.2018-31.12.2022
- **Hat Uzunluğu:** 31,5 km
- **İstasyon Sayısı:** 7
- **Tasarım Hızı:** 120 km/s
- **Yolcu kapasitesi:** 600.000 yolcu/gün

İstanbul Havalimanına Halkalı'dan 30 dk'nın altında erişim sağlana caktır. 14.03.2018 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır.
Araç Alımı: 26 Aralık 2019 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiş olup, güncel proje bedeli 1.649.769.000 TL' dir.

Yenikapı-İncirli-Sefaköy Metro Hattı

Yaklaşık 14,2 km uzunluğundaki raylı toplu taşıma sisteminin İstanbul'un kalabalık bölgelerinden geçen E-5 (D100) Karayolu altında mevcut Yenikapı-Taksim-Hacıosman Metro hattının devam etmesini sağlamak, doğu batı koridorunda ana akstaki yolculukları toplayıp 3 Katlı Büyük İstanbul Tüneli'ne, Marmaray'a ve Taksim-Hacıosman metrosuna entegre etmek işlerini kapsamaktadır.

Devamı olarak planlanan Sefaköy-Beylikdüzü/TÜYAP hattının da tamamlanması ile Avrupa yakasında E-5 (D100) koridorunda Kanal İstanbul'u da geçen ana metro omurgası tamamlanmış olacaktır. Güncel proje bedeliyle 2020 Yatırım Programına dahil edilmiş olup, ihale ilanına çıkılacaktır.

- **Proje Bedeli:** 5.237.466.000 TL
- **Hat Boyu:** 14,2 km
- **İstasyon Sayısı:** 11
- **Tasarım Hızı:** 80 km/s
- **Yolcu kapasitesi:** 1.200.000 yolcu/gün

Yenikapı-İncirli-Sefaköy Metro Hattı

İstanbul Sabiha Gökçen Kaynarca Bağlantısı

- **Proje Bedeli:** 2.176.479.000 TL
- **Sözleşme Bedeli:** 203.391.622,73 Euro
- **İş Bitim Tarihi:** 24.04.2022
- **Hat Boyu:** 7.400 m
- **Hat Sayısı:** Çift Hat-Elektrikli- Sinyalizasyonlu
- **Proje Hızı:** 80 km/s
- **İstasyon Sayısı:** 4

Yaklaşık 7,4 km uzunluğundaki raylı toplu taşıma sisteminin inşaat ve elektro mekanik sistemlerinin temin, montaj ve işletmeye alınma işlerini kapsamaktadır.

İstanbul'un Anadolu yakası, güvenli, dakik ve ucuz toplu ulaşımla Sabiha Gökçen Havalimanı'na ulaşacaktır. Kadıköy-Kartal-Kaynarca Metro Hattına bağlantı sağlanacaktır.

Çekmeköy hattının Çekmeköy-Sultanbeyli uzatmasının Sabiha Gökçen Hava Limanına erişmesi sayesinde Marmaray yolcuları; Sabiha Gökçen Havalimanına ve planlanan YHT istasyonuna ulaşacak.

04.12.2014 tarihinde "Sabiha Gökçen Havalimanı Raylı Sistem Bağlantısı İnşaat ve Elektromekanik Sistemler Temin, Montaj ve İşletmeye Alma İşleri" işi ihalesi yapılmış olup 04.03.2015 tarihinde sözleşme imzalanmış ve 16.03.2015 yer teslimi yapılarak işlere başlanmıştır. Projenin Sözleşmeye göre iş bitim tarihi 24.04.2022 'dir.

Antalya-Meydan-Havaalanı-Expo Tramvay Projesi

Antalya-Meydan-Havaalanı-Expo Tramvay Projesi

Teknik Özellikler
Meydan-Havaalanı-Expo Tramvay Projesi 19,1 km uzunluğundadır.

Projenin Amacı ve Faydaları:
25 Temmuz 2017 tarihinde iş bitirilmiştir. Meydan-Havaalanı-EXPO güzergahındaki yaklaşık 19 km çift hat raylı sistemin altyapı, üstyapı ve elektrifikasyon işlemi tamamlanarak 22.04.2016 tarihinde açılışı gerçekleştirilmiş ve 2016 Haziran ayı içerisinde de yolculu işletmeye başlanılmıştır. 25 Temmuz 2017 tarihi itibariyle yapım işinin süresi tamamlanmış olup, Geçici Kabul ve Devir işlemleri 23.08.2017 tarihinde tamamlanmıştır.

Gebze- Darıca Sahil Raylı Metro Hattı

Gebze-Darıca Sahil Raylı Metro Hattı

- **Hat Uzunluğu:** 15.4 km
- **İstasyon Sayısı:** 11
- **Tasarım Hızı:** 80 km/saat
- **Yolcu Kapasitesi:** 327.177 yolcu/gün
- **Başlangıç-Bitiş:** Gebze Gar – OSB 2023 Mayıs Sonu
  Darıca Sahil – Gebze Gar 2023 Aralık Sonu
- **Proje Bedeli:** 2.488.489.457,00 TL

Gebze-Darıca Metro Hattı yaklaşık 15,4 km. uzunluğunda çift hat sistem olmak üzere 11 İstasyon (7 adet aç-kapa sistem yeraltı istasyonu, 1 adet yerüstü istasyonu, 3 adet tünel sistem yeraltı istasyonu) ve 1 adet depo sahasından oluşmaktadır. Söz konusu metro hattı Gebze istasyonu ile Marmaray'a ve Adliye istasyonu ile yapımı Bakanlığımızca devam eden Sabiha Gökçen Metro hattına entegre olacaktır. Projenin Bakanlığımıza devrine ilişkin alınan 17.09.2019 tarih ve 2019/1550 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Bakanlığımızca üstlenilmiş olup, Bakanlığımıza devrine ilişkin Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Bakanlığımız arasında 18.10.2019 tarihinde devir protokolü imzalanmıştır.

KONYA RAYLI SİSTEM HATTI

01.04.2015 tarih ve 2015/7505 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; Kampüs-Beyhekim-Yenigar-Gar-Meram Bel. HRS hattı yapım işi (21.7 km) Necmettin Erbakan Üniversitesi-Beyşehir-Yeni YHT-Fetih Cad.-Meram Bel HRS Yapım işi (21.1 km) toplam 42.8 km'lik hattın devri alınmıştır.

Konya Raylı Sistem Hattı

Kampüs-Yeni YHT Gar-Gar-Meram HRS (Hafif Raylı Sistem) Hattı

Mevcut Üniversite-Alaaddin arasındaki tramvay hattına yönelik ileriki yıllarda oluşacak yolculuk talebi karşılanacaktır. Yeni yapılacak YHT Garını geçerek mevcut Gara ve Meram Belediyesine hizmet etmesi planlanan 21.7 km'lik Hafif Raylı Sistem hattıdır. Projelendirme çalışmaları tamamlanan işin ihale hazırlıkları devam etmektedir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi -Beyşehir -Yeni YHT-Fetih Caddesi- Meram Bel HRS (Hafif Raylı Sistem) Hattı

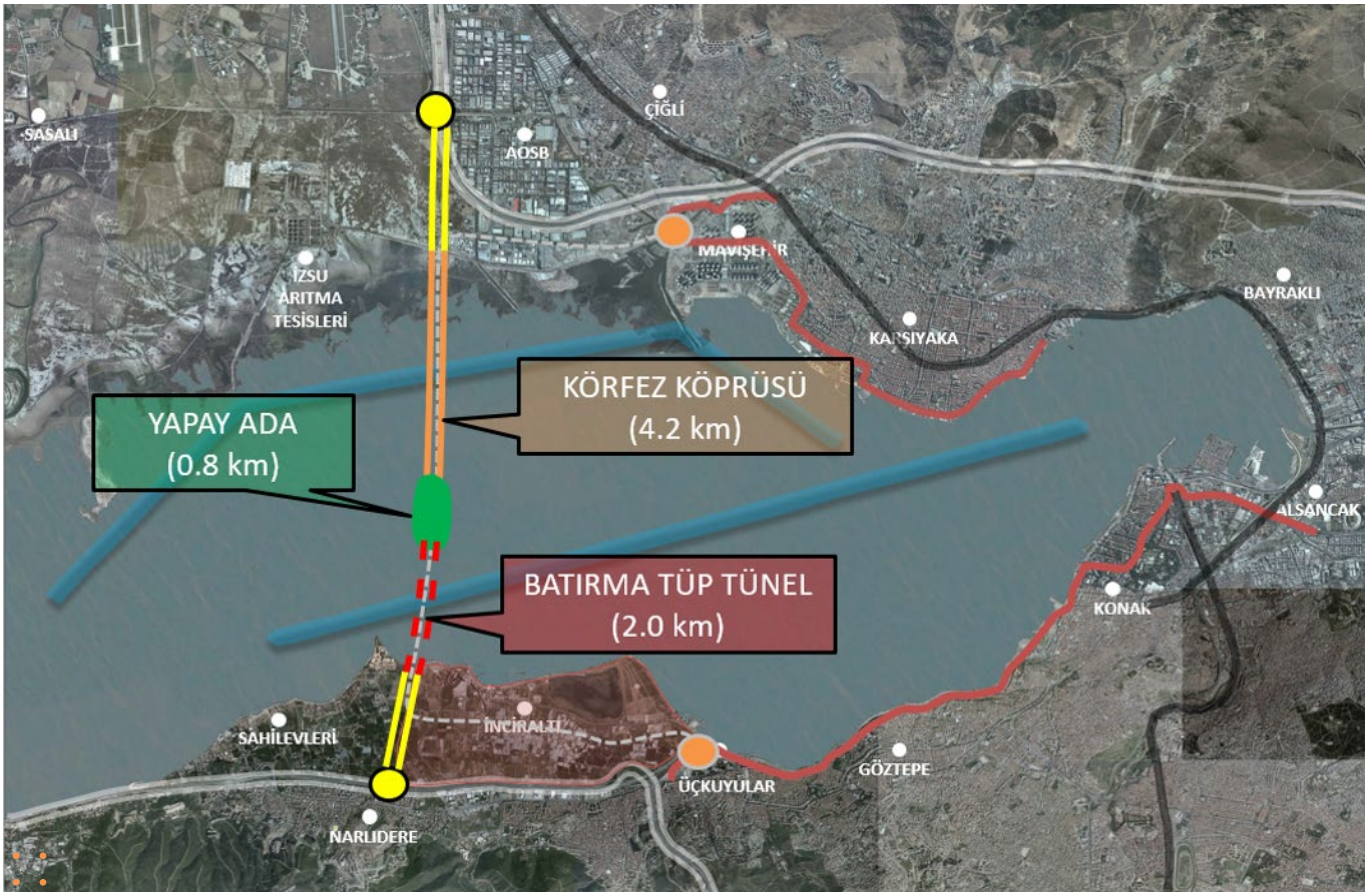
21.1 km'lik uzunluğundaki hat, Kampüs-Beyhekim-Yeni YHT Gar-Gar-Meram Bel. HRS hattı, Mevcut Alaaddin-Adliye Tramvay hattı ile ve gelecekte ön görülen Karatay ve Güney HRS (TCDD) hatları ile entegre olarak raylı sistem hatlarını birbirine bağlamaktadır. Projelendirme çalışmaları tamamlanan işin kapsamına 40 adet (4*10'lıu dizi) araç dahil edilmiş olup, 12.12.2019 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır.

İZMİR KÖRFEZ GEÇİŞİ (İZKARAY)

İzmir Körfez Geçişinin tamamlanması ile İzmir Kenti kuzey aksından gelen trafik kent içine girmeden İzmir Körfezi güney aksına ulaşım sağlanmış olacaktır. İzmir Körfez Geçişi Projesi kapsamında 12 km otoyol ve 16 km raylı sistem güzergahı bulunmaktadır. Otoyol güzergahının 5 km'si karada, 7 km'si deniz kesimindedir.

Deniz kesiminde yaklaşık 4,2 km uzunluğunda Körfez Köprüsü, 1,9 km uzunluğunda Batırma Tüp Tünel ve bu iki yapıyı birbirine bağlayan 0.8 km uzunluğunda Yapay Ada yer almaktadır. Karayolu ve raylı sistem olarak planlanan İzmir Körfez Geçişi; Kuzeyde Çevre Otoyolu, Atatürk Organize Sanayi Bölgesinden, Güneyde İnciraltı Mevkiinde Çeşme otoyolu ile birleşecektir.

Halkapınar-Otogar Metro Hattı

- **Hat Uzunluğu:** 4,5 km
- **İstasyon Sayısı:** 5
- **Tasarım Hızı:** 80 km/s
- **Yolcu Kapasitesi:** 360.000 yolcu/gün

Otogar, Altındağ, Çamdibi, Vakıf ve Halkapınar istasyonlarının olacağı çift hatlı raylı sistem yapılacaktır. Etüt-Proje faaliyetleri tamamlanmış olup, yapımının Bakanlığımızca üstlenilmesine yönelik olarak Bakanlar Kurulu Kararı alınmıştır.

Kayseri Anafartalar-YHT Tramvay Hattı

- **Hat Uzunluğu:** 6,7 km
- **İstasyon Sayısı:** 11
- **Tasarım Hızı:** 50 km/s
- **Yolcu Kapasitesi:** 210.000 yolcu/gün
- **Başlama-Bitiş Tarihi:** 13.10.2020-13.10.2022
- **Proje Bedeli:** 488.788.000,00 TL

Anafartalar-Otogar-Şehir Hastaneleri-YHT-Havalimanı-Kent Merkezi-Talas arasında planlanan hattın 1. aşaması olan Anafartalar-YHT kesimiyle Otogar, Şehir Hastanesi, Üniversite ve YHT gibi önemli yolculuk çekim merkezlerinin mevcut hat ve şehir merkezi bağlantıları sağlanmış olacaktır.
Kayseri Anafartalar-YHT Tramvay Hattının 05.02.2018 tarih ve 2018/11363 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Bakanlığımıza devri öngörülmüştür. 20.03.2018 tarihi itibari ile devir protokolü imzalanmıştır.

2019 yılı için de başvuru yenilenmiş ancak 2019 yılı yatırım programına dahil edilmemiştir. 2019 yılının ikinci yarısında yapım ihalesi için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına teklif edilmiş olup, yatırım programı revizyonuna ait Cumhurbaşkanı Olur'u alınmıştır. 11.08.2020 ve 13.08.2020 tarihlerinde ihalesi gerçekleştirilmtir. 13.10.2020 tarihinde yer teslimi yapılacak çalışmalar başlanmıştır.

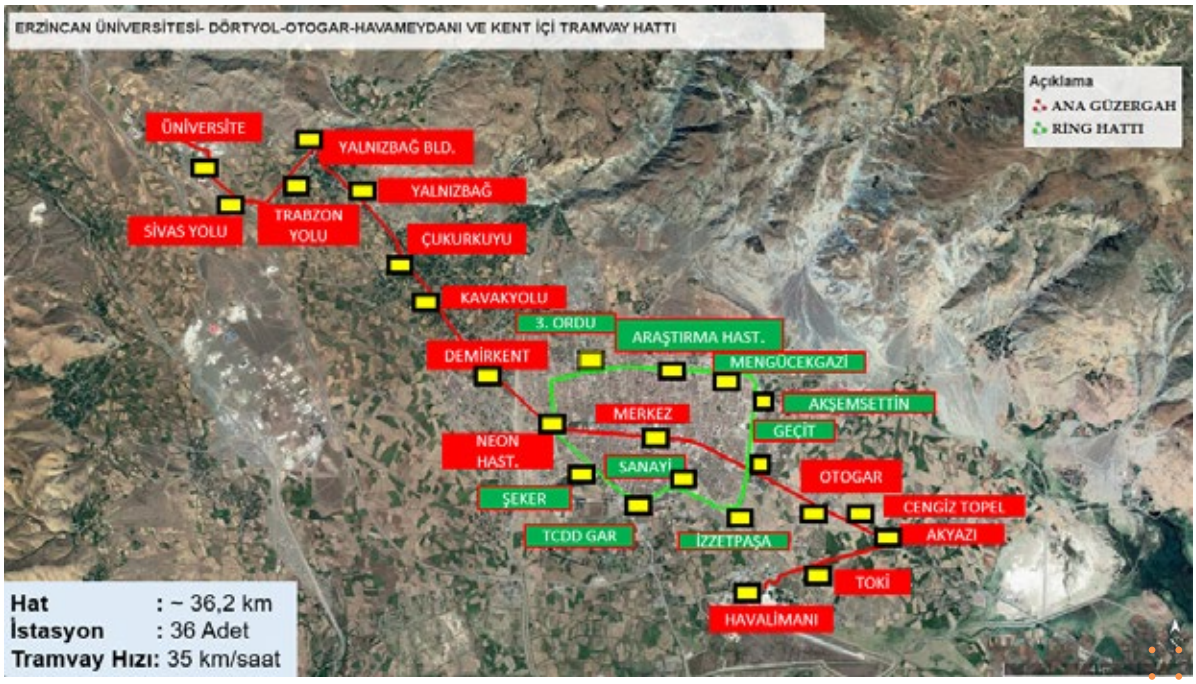
Erzurum Tramvay Hattı Projesi

- **Hat Uzunluğu:** : ~21.2 km
- **İstasyon Sayısı:** 20
- **Tasarım Hızı:** 35 km/s

Erzurum ili 2017 yılı Ulaşım Ana Planı Öngörülerinde Omurga 1 ve 2 olarak yer alan Gar, Üniversite, Hastaneler ve Konut alanları gibi yolculuk çekim merkezlerini kent merkezi ve birbirleri ile bağlantısının ve entegrasyonunun sağlanması hedeflenmiştir. Etüt proje çalışmaları devam etmekte olup, tamamlanmasını mütakip inşaatının gerçekleştirilmesiyle birlikte Üniversite, Gar, Hastaneler, Konut alanları ve şehir merkezi arasında kesintisiz ulaşım imkanı sağlanacaktır.

Erzincan Tramvay Hattı Projesi

- **Hat Uzunluğu:** : ~36.2 km
- **İstasyon Sayısı:** 39 Adet
- **Tasarım Hızı:** 35 km/s

Erzincan İli 2017 yılı Ulaşım Ana Planı Öngörülerinde yer alan, tüm terminal noktaları (havaalanı, hızlı tren garı, otogar) ve 25.000'nin üzerinde öğrencisi bulunan Erzincan Üniversitesinin şehir merkezi ile en hızlı ve rahat şekilde bağlantısının sağlanması hedeflenmiştir. Etüt-proje, fizibilite ve ÇED çalışmaları tamamlanmış olup, yapımının yatırım programına alınması planlan maktadır. İnşaatının gerçekleştirilmesi ile birlikte, Üniversite, Otogar, Havaalanı ve şehir merkezi arasında kesintisiz ulaşım imkanı sağlanacaktır.

YEREL YÖNETİM İŞBİRLİĞİ İLE YAPILAN RAYLI TOPLU TAŞIMA PROJELERİ

Yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak kent içi ulaşımda metro standardında yolcu taşımacılığı sağlayabilmek için EGERAY ve GAZİRAY Projeleri geliştirilmiştir. Ayrıca Ankara'da TCDD tarafından BAŞKENTRAY Projesi işletmeye açılmıştır.

- **EGERAY/İZBAN**
- **GAZİRAY**
- **BAŞKENTRAY**

Harita 14 Egeray

Egeray/İzban

İzmir'in trafik sorununa kalıcı bir çözüm üretmek amacıyla Bakanlığımız, TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı işbirliğine gidilerek EGERAY Projesi hayata geçirilmiştir. TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından metro standardında ortak banliyö işletmeciliği yapılması için Belediye ile %50'şer hisseli ortak bir şirket (İZBAN A.Ş.) kurulmuştur.

Aliağa'dan başlayarak; Menemen, Çiğli, Karşıyaka, Alsancak, Adnan Menderes Havaalanı ve Cumaovası'na kadar olan 80 km'lik çift hatta 32 adet istasyonlu, yüksek standartta banliyö işletmeciliğinin ilk etabı 2010 yılında faaliyete geçirilmiştir. 2014 yılında Uluslararası Toplu Taşımacılar Birliği tarafından "En iyi işbirliği" ödülüne layık görülen İZBAN'ın işletmeye açıldığı 2010 yılından bugüne kadar Aliağa-Cumaovası-Tepeköy arasında 775 milyon yolcu seyahat etmiştir.

Mevcut sistemin güneyinde Cumaovası'ndan Tepeköy'e 30 km'lik hattın açılmasının ardından 26 km'lik Tepeköy-Selçuk hattının 08.09.2017 tarihinde hizmete açılması ile banliyö işletmeciliği yapılan hat kesimi 136 km'ye çıkarılarak İZBAN seferleri Selçuk'a uzatılmıştır. İZBAN istasyon sayısı 32'den 41' e çıkarılmıştır.

Aliağa Bergama kesiminin ihaleye çıkılması için hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Gaziray

Şekil 5 Gaziray Banliyö Hattı

Organize Sanayi Bölgesinden başlayıp Küçük Sanayi Bölgesine kadar uzanan 25,5 kilometrelik bir banliyö hattı yapılması için Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokol dahilinde, OSB'deki Başpınar İstasyonundan başlayıp, Gaziantep merkezden geçerek Küçük Sanayi Bölgesindeki Taşlıca Mevkiine ulaşacaktır. Tamamlandığında günlük 358.000 yolcuya hizmet vermesi planlanan projenin yapımı devam etmektedir (Şekil 5).

Başkentray

Ankara, YHT işletmeciliğinin merkezi olacağı için, şehrin doğusunda ve batısında yük ve yolcu taşımacılığında yeterli trafik kapasitesi oluşturmak ve Sincan-Kayaş arası banliyö işletmeciliğinde metro standardında çağdaş bir hizmet verebilmek amacıyla BAŞKENTRAY Projesi geliştirilmiştir.

Proje ile Ankaray ve metroya bağlantı sağlanacaktır. YHT trenleri ile konvansiyonel yolcu-yük trenlerinin ve Sincan-Kayaş arasında banliyö trenlerinin daha konforlu ve düzenli çalışabilmesi için Ankara-Behiçbey arası altı hat ve Behiçbey-Sincan arası beş hat ve Ankara-Kayaş arası ise dört hat olacak şekilde projelendirilmiştir. Proje kapsamında, engelli vatandaşlarımızın erişim ihtiyaçları dikkate alınarak 24 istasyon binası ve bekleme peronu ile alt-üst geçitler yapılmıştır. Mevcut peronlar yeniden düzenlenerek metro standardına getirilmiştir. Eylül 2021 sonu itibariyle Başkentray ile açıldığı günden bugüne kadar 33.5 milyon yolcu seyahat etmiştir.

Başkentray İstasyonları

SİNYALİZASYON VE ELEKTRİFİKASYON YAPIM PROJELERİ

Hat kapasitesini arttırmak, işletme maliyetini düşürmek, karbon salımını azaltmak, güvenli taşımacılığı sağlamak, ulaşımda elektrik enerjisini kullanarak dışa bağımlılığı azaltmak, zaman ve personel tasarrufu sağlamak amacıyla 2003 yılı itibarıyla %77'i sinyalsiz ve %81'i elektriksiz olan konvansiyonel hatlarımızın sinyalli ve elektrikli hale getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda; toplam demiryolu ağının %53'ü sinyalli %46'sı elektrikli hale getirilmiştir. Ayrıca 1.809 km'de sinyalizasyon ve 1.005 km'de ise elektrifikasyon yapım çalışmaları devam etmektedir **(Harita 15-16).**

Söz konusu elektrifikasyon ve sinyalizasyon yapım çalışmalarının tamamlanmasıyla mevcut hatlarımızın elektrifikasyonda oranı %53, sinyalizasyonda ise %67 olacaktır.

Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon projelerinde yerli katkıyı artırmak ve millileştirme stratejisi kapsamında yapılan çalışmaların sonuçları alınmaya başlanmıştır.

Harita 15 Sinyalizasyon Yapımı

Harita 16 Elektrifikasyon Yapımı

KONVANSİYONEL HATTA YAPIMI DEVAM EDEN ELEKTRİFİKASYON VE SİNYALİZASYON YAPIMI PROJELERİ

Yapılan ve halen inşası devam eden Sinyali-zasyon ve Elektrifikasyon projelerindeki gelişmeler ise şöyledir;

- **Samsun-Sivas (Kalın) Rehabilitasyon ve Sinyalizasyon projesi**; Samsun-Sivas Rehabilitasyon Projesi ile mevcut tek hatlı demiryolunun rehabilite edilmesi ve sinyalizasyon sisteminin kurulması ile tren trafiğinin daha güvenli hale getirilerek hat kapasitesinin artırılması amaçlanmıştır. Modernizasyon çalışmaları tamamlanan ve Karadeniz'i Anadolu'ya açan demiryolu hattı kuzey-güney koridorunda lojistik taşımacılığına yepyeni bir ivme kazandıracaktır.

Samsun limanını İç Anadolu Bölgesi'ne yeniden bağlayarak Samsun limanından gelen ve giden yüklerin daha hızlı taşınması sağlanacaktır. Sinyalizasyon sisteminin kurulması ile hat kapasitesi 2 kat artırıldı. Sinyalizasyon ve telekomünikasyon tesisleri kurularak tren trafiğinin daha güvenli hale getirilmesi sağlandı. Hat kapatılmadan önce yıllık yaklaşık 2 milyon ton yükün taşındığı hattaki dingil basıncının 20 tondan 22,5 tona çıkartılması ve kapasite artışı ile yıllık 3 milyon ton yükün taşınması hedeflendi. Samsun-Amasya-Tokat-Sivas illerinde yaşayan vatandaşlarımızın demiryolu ile daha konforlu ve güvenli seyahat etme imkânına kavuştu. Samsun- Sivas arasında 8 saat 50 dakika olan seyahat süresi 5 saat 45 dakikaya düşürüldü. Türkiye'nin en büyük demiryolu modernizasyon projesi olan ve 25.06.2015 tarihinde yapımına başlanılan Samsun-Sivas Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesinde çalışmalar tamamlanarak 16 Aralık 2019 tarihinde deneme sürüşleri başlamıştır. Toplam proje bedelinin 152,8 milyon Avro'luk kısmı Avrupa Birliği Hibe Fonlarından karşılanmıştır. 01.11.2020 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımı ile açılışı yapılmıştır.

- **Boğazköprü-Ulukışla-Yenice, Mersin-Yenice, Adana-Toprakkale Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Bu koridorda yük trafiğinin yoğun olması nedeniyle yapımına başlanılan sinyalizasyon projesinde hattın tüm kesimlerinde sinyalizasyon ve elektrifikasyon yapım çalışmaları tamamlanmıştır.

- **Irmak-Karabük-Zonguldak Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Karabük-Zonguldak arası rehabilitasyon ve sinyalizasyon çalışmaları tamamlanarak işletmeye açılmıştır.

- **Eskişehir-Kütahya-Balıkesir Sinyalizasyon ve Elektrifikasyon Projesinde** Sinyalizasyon ve elektrifikasyon yapım çalışmaları tamamlanarak hat elektrikli ve sinyalli hale getirilmiştir.

- **Bandırma-Balıkesir-Manisa Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Sinyalizasyon, elektrifikasyon ve telekomünikasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

- **Kayaş–Irmak–Kırıkkale–Çetinkaya Elektrifikasyon Projesi;** Ankara-Kırıkkale-Yozgat-Kayseri-Sivas güzergâhında bulunan hattın Nenek-Balışeyh kesimi ile Şefaatli-Kayseri-Karaözü-Hanlı kesiminde elektrifikasyon çalışmaları tamamlanmıştır Balışeyh-Şefaatli ve Hanlı-Sivas Çetinkaya kesimlerinde yapım çalışmaları devam etmektedir.

- **Konya-Karaman-Ulukışla Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Konya - Karaman arasındaki hattın altyapı, üstyapı, elektrifikasyon, sinyalizasyon ve istasyon düzenlemeleri tamamlanarak elektrikli olarak işletmeye alınmıştır. Hattın test ve sertifikasyon çalışmaları tamamlanarak, hızlı tren işletmeciliğine geçilmesi planlanmaktadır. Karaman-Ulukışla kesiminde altyapı ve üstyapı çalışmaları ile Sinyalizasyon yapımına yönelik tasarım çalışmaları devam etmektedir. Hattın kalan altyapı, üstyapı, istasyon tevsiatları ve elektrifikasyon yapım işleri için ihale çalışmaları devam etmektedir.

- **Manisa-Uşak-Afyonkarahisar Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Elektrifikasyon, sinyalizasyon yapımı proje çalışmaları tamamlanmış olup ihale hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

- **Alayunt-Afyonkarahisar-Konya Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Bu proje ile Mersin Limanı'na kadar olan hattın elektrikli ve sinyalli hale getirilmesinde önemli bir aşama daha tamamlanmış olacaktır. Söz konusu hat kesiminin ihalesi yapılarak 2021 yılı Ağustos ayında yapım çalışmalarına başlanmıştır.

MİLLİ SİNYALİZASYON PROJESİ

● Ülkemizde ilk defa demiryolu projelerinde, yurt dışından temin edilen sinyalizasyon sistemlerinin millileştirilmesi amacı ile TÜBİTAK 1007 Programı kapsamında; TCDD, TÜBİTAK BİLGEM ve İTÜ işbirliği ile Milli Demiryolu Sinyalizasyon Projesi (UDSP) başarıyla tamamlanmış olup Mithatpaşa (Adapazarı) istasyonunda, Denizli-Ortaklar hat kesiminde bulunan Horsunlu-Buharkent arası Çamlık İstasyonu ile Malatya-Elazığ arası Fırat istasyonunda devreye alınmıştır.

● Proje kapsamında, sinyalizasyon sistemlerinin en mühim unsuru kabul edilen anklaşman sistemi (sinyalizasyon sistemi karar merkezi), trafik kontrol merkezi ve donanım simülatörü olmak üzere üç ana bileşen geliştirilmiştir.

● Milli Demiryolu Sinyalizasyon Sisteminin yurt genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmekte olup, Afyonkarahisar-Sandıklı-Karakuyu (112 km), Malatya-Elazığ (135km), Aydın (Ortaklar)-Denizli(176 km), Denizli-Isparta-Burdur(264 km), Torbalı-Ödemiş (70 km) ve Alayunt-Afyonkarahisar-Konya (415 km) olmak üzere toplam 1.172 km'lik kesimde yapım çalışmaları devam etmektedir.

Adapazarı Hızlı Tren Fabrikasının Kurulması

Türkiye'de teknolojisi bulunmayan her türlü Elektrikli Tren Dizisi ve Kentiçi Raylı Taşımacılık Vasıtaları ile Hızlı Tren Setleri ve hızlı tren yolcu vagonlarının üretimini yapmak üzere Hyundai-ROTEM (Güney Kore), TCDD ve yerli özel sektör kuruluşları ortaklığı ile 2006 yılında Hyundai-Eurotem şirketi kurulmuştur.

Hızlı tren setleri ve modern metro araçları üretecek şekilde tasarlanan fabrikada İstanbul Metrosuna ait 92 vagondan 84'ü ile TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ait 32 set banliyö treninin 96 araçtan 75'inin kısmi üretimi ve montajı bu tesislerde gerçekleştirilmiştir.

Marmaray araçlarından (440 adet) 300 adedinin üretimleri gerçekleştirilmiştir. İZBAN'ın siparişi olan 190 araçlık 38 adet tren setinin üretimi gerçekleştirilip teslim edilmiştir. Ayrıca İzmir Büyükşehir Belediyesine ve Antalya Büyükşehir Belediyesine yönelik tren setlerinin 90 araçtan oluşan 18 seti imal edilerek teslim edilmiştir. İstanbul-Yenikapı metrosu için alüminyum gövdeli 68 araç-17 set imal edilerek teslim edilmiştir.

İBB Mahmutbey metrosu için alüminyum gövdeli 120 araç-30 setin imalatı tamamlanmıştır.

Çankırı Hızlı Tren Makas Fabrikasının Kurulması

Ülkemizde üretilemeyen her türlü konvansiyonel ve yüksek hıza uygun makasların üretimini gerçekleştirmek üzere 2010 yılında VADEMSAŞ (Voestalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) kurulmuştur. Şirketin, Çankırı tesislerinde imalata başlanmıştır. Yılda 800 adet makası üretim kapasitesi bulunmaktadır.

Çankırı Hızlı Tren Makas Fabrikası

Sivas Modern Beton Travers Fabrikasının Kurulması

Ülkemizde yüksek kapasiteli modern bir beton travers fabrikası kurulması için yürütülen çalışmalar neticesinde; SİTAŞ (Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) kurularak üretime başlanılmıştır. Fabrika, yıllık 1.040.000 adet ön germeli beton travers üretim kapasitesine, 5.746 m^2 kapalı alana ve 14.254 m^2 açık alan olmak üzere toplam 20.000 m^2 alana sahiptir.

MİLLİ TREN PROJESİ

Milli tren projesi kapsamında milli yüksek hızlı tren seti, yeni nesil milli EMU, DMU ve yeni nesil yük vagonu üretimi ile ilgili olarak 2012 yılında çalışmalara başlanılmıştır.

Milli Yüksek Hızlı Tren: Proje TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü sorumluluğunda sürdürülmekte olup, konsept tasarım çalışmaları tamamlanmıştır.

Yeni Nesil Milli EMU: Proje kapsamında TÜRASAŞ Sakarya Bölge Müdürlüğü tarafından Milli EMU görsel ve ön tasarım çalışmaları, komponentlerin teknik şartnameleri, gövde üretim atölyesi çalışmaları tamamlanmıştır. TSI (AB Karşılıklı İşletilebilirlik) sertifikasyonu için NoBo seçimi yapılmıştır. Alüminyum gövde üretiminde kullanılacak olan kaynaklı otomasyon sistemleri ve işleme merkezi 2020 yılı 2. yarısında tamamlanmıştır. Prototip araç üretimi tamamlanmış olup test ve sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir.

Yeni Nesil Milli Yük Vagonu: TÜRASAŞ Sivas Bölge Müdürlüğünde; TSI sertifikalı, yüksek taşıma kapasiteli, yenilikçi, çevre dostu, muadillerine göre en düşük daraya sahip, imalat maliyetleri azaltılmış, bakım maliyetleri düşürülmüş, 90' Sgmmrs tipinde milli bir yük vagonu prototipi üretilmiş olup 2017 yılında 55 adet, 2018 yılında da 95 adet yeni nesil yük vagonu TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye teslim edilmiştir. Sektörün ihtiyacı olan ürünler üretilmeye devam etmektedir. Ayrıca yerli olarak tasarlanıp üretilen yeni nesil vagonların yurtiçi ve yurtdışına pazarlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Milli EMU Tren ve
Yeni Nesil Milli Yük Vagonu

DEMİRYOLU YENİLEMELERİ VE BAKIM-ONARIM ARACI TEMİNİ

Demiryollarında bir taraftan hızlı ve konvansiyonel hatlar yapılırken, diğer taraftan da mevcut hatların yenilenmesine ağırlık verilmiştir.Mevcut hatlarımızın yenileme, bakım ve onarımı için ihtiyaç duyulan rayın ülkemizde üretilmesini sağlayabilmek amacıyla Bakanlığımızca KARDEMİR'e teknik destek verilmiş ve bu sayede 60 kg/m'lik raylar üretilerek yol yenilemelerinde ilk kez 60 kg/m'lik raylar ve B70 beton traversler kullanılmaya başlanılmıştır.

Harita 17 Yol Yenilemeleri

Bu çalışmalar kapsamında 100 yılı aşkın süredir yenilenmeyen hatlar altyapıları ile birlikte yenilerek konvansiyonel anahatlarımızın tamamının komple yenileme ve bakımı tamamlanmıştır. (Harita 17).

Son 18 yıllık dönemde;
Makine parkımız; 162 adet yol tamir ve ölçüm makinası ile 23 adet iş makinası eklenerek makine sayısı 252 adetten 414 adete yükselmiştir. (%58 artış) 861 adet olan yardımcı iş makinası ve yol ekipmanı sayımız 2.936'ya yükselmiştir.

950 adet ölçüm aleti temin edilerek 150 adet olan ölçüm aleti sayımız, 1.100 adete çıkartılmıştır.

7 adet mobil demiryolu bakım aracı hizmete alınmıştır.

ÇEKEN- ÇEKİLEN ARAÇLARIN TEMİN VE MODERNİZASYONU

Demiryolu inovasyon atılımı mevcut diğer donanımlıları da göz ardı etmeyecek şekilde yenilenerek taçlandırılmaktadır. Bu kapsamda çeken-çekilen araçlarımızdan lokomotif ve yük vagonu filosunun gençleştirilmesi imalat ve temin çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

YHT Setleri Temini

Açılan yüksek hızlı demiryolu hatlarımızda yolcu taşımacılığı yapmak için 250 km/saat hıza uygun 6'şar vagondan oluşan 411 yolcu taşıma kapasiteli 12 adet yüksek hızlı tren seti 2009 yılından bu yana Ankara-Eskişehir-İstanbul ve Ankara-Konya YHT hatlarımızda hizmet vermektedir.
7 adet çok yüksek hızlı tren temin edilerek 2015 yılından itibaren peyderpey YHT hatlarımızda hizmet vermeye başlamıştır. Ayrıca, TCDD yatırım programında olan 10 adet YHT seti temin projesi kapsamında;

- 10 adet YHT setinin sözleşmesi 10 Nisan 2018 tarihinde imzalanmış, Sözleşme tadilatı yapılarak ilave 2 adet YHT seti de sipariş edilmiştir. Proje kapsamında temin edilen 12 adet YHT setinin testleri tamamlanarak ticari işletmede kullanılmaktadır. Toplam YHT set sayısı 31 adete yükselmiştir.

YHT seti

Yerli İlk Dizel Tren Seti

Ülkemiz demiryolu sanayinin gelişmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması için, kısa ve orta mesafeli taşımacılıkta, yolcularımıza daha hızlı ve konforlu bir hizmet sunmak ve işletme maliyetini düşürmek amacıyla araç filomuzda bulunan 84 araçlı 24 adet DMU 30000 seri setler yeni imal olan araçlarla birlikte 208 araçlı 52 adet 15400 seri tren setine TÜVASAŞ'ta dönüştürülerek 2020 yılı itibariyle proje tamamlanmıştır.

Yerli Dizel Tren Seti DMU

Çekilen Araçların İmali ve Modernizasyon

Yolcu ve yük taşımacılığının artırılması amacıyla hem yolcu hem de yük vagonu temin çalışmaları sürdürülmektedir. 2003 yılından bugüne kadar TCDD ve TCDD Taşımacılık A.Ş. İçin 10.002 adet yük vagonu ve 155 adet yolcu vagonu üretimi gerçekleşmiştir. 2020 yılında yolcu vagonu üretilmemiş olup, 40 adet yük vagonu TÜRASAŞ (Sivas Bölge Müdürlüğü) 'ta üretilmiştir.

Milli Yük Vagonu

Yük Vagonu

FERİBOT ALIMI, İSKELE TEVSİİ, BAKIM-ONARIM TESİSİ

Ülkemiz üzerinden Avrupa-Asya bağlantısını sağlayan yük koridorunda yaklaşık 75 milyar dolar olan taşımacılık hacminden daha yüksek pay alabilmek amacıyla Van Gölü geçişindeki düşük kapasiteli ve teknik ömrünü doldurmuş eski feribotların yerine 2 adet 50 vagon (4.000 Ton) ve 350 yolcu taşıma kapasiteli feribotların imalatı tamamlanarak Sultan Alparslan feribotu 2018 yılının Ocak ayında, İdris-i Bitlisi feribotu ise aynı yılın Temmuz ayında hizmete alınmıştır.

Böylece, yakıt ve personel tasarrufunun yanında Van Gölü'ndeki taşıma kapasitesi ortalama 7 kat artmıştır.

Van Gölü Geçişi

Van Gölü İdris-i Bitlisi Feribotu

Van Gölü Sultan Alparslan Feribotu

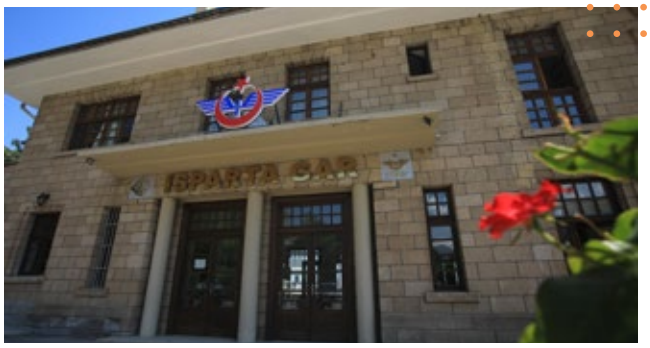
ÇEVRE YÖNETİMİ

TCDD Enerji Yönetimi ve İklim Değişikliği Eylem Planı

TCDD'nin Enerji verimliliği ve iklim değişikliği konularında ihtiyaç duyulan strateji ve eylemlerin belirlenerek yol haritasının çıkarılması, kısa, orta ve uzun vadeli eylemlerin belirlenmesi için "TCDD Enerji Yönetimi ve İklim Değişikliği Eylem Planı" hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda Eylül 2021 içerisinde ilgili paydaşların katılımı ile Çalıştay düzenlenmiş olup taslak olarak eylem planı oluşturulmuştur.

GAR VE İSTASYONLARIN MODERNİZASYONU

Garlarımızın kent merkezlerinde cazibe merkezi haline getirilmesi için 2003 yılından bugüne kadar gar ve istasyonlarımızın bakımı planlı bir şekilde yapılmakta olup ve onarımlar sonrasında bu gar ve istasyonlar kurumsal kimliğe ve engelli erişebilirliğine uygun hale getirilmektedir.

Isparta Garı

Afyon Ali Çetinkaya Garı

Karakuyu İstasyonu

Tarsus İstasyonu

İŞLETME FAALİYETLERİ

EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİNİN KURUMSAL KÜLTÜR HALİNE GETİRİLMESİ

Ulaştırma emniyeti konusunda temel dayanak niteliğinde olan ve 2004 yılında Avrupa parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi tarafından yayımlanan 2004/49/EU adlı direktifi doğrultusunda 19.11.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Demiryolu Emniyet Yönetmeliği Taşımacılık Emniyeti ile ilgili yükümlülükler getirmektedir.

13 Mayıs 2009 tarihinde Eskişehir-Ankara arasında Yüksek Hızlı Tren İşletmeciliğine (YHT) başlanılması ile birlikte, 2004/49/EU direktifi gereği Avrupa Birliği üye ülkelerinde uygulanması/kurulması zorunluluk haline gelen Emniyet Yönetim Sistemi (EYS) kurma çalışmalarına başlanılmıştır. İlk olarak 2009 yılında YHT Bölge Müdürlüğü bünyesinde Emniyet Güvenlik Yönetimi Servis Müdürlüğü kurulmuştur. 06 Aralık 2012 tarihinde ise tüm Bölge Müdürlüklerinde Emniyet Yönetim Sistemi (EYS) Müdürlükleri oluşturulmuştur. İlerleyen süreçte ise Emniyet ve Kalite Yönetimi (EKAY) Müdürlüklerine dönüştürülmüştür.

Ayrıca, kazaların incelenmesi, kaza kök nedenlerinin belirlenmesi, kaza inceleme raporlarının düzenlenmesi ve raporlanması, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin gözetiminin sağlanması için EKAY Müdürlüklerine bağlı kontrolörlükler oluşturulmuştur.

Genel olarak Emniyet Yönetim Sistemi (EYS); Demiryolu üzerinde faaliyet gösteren tüm işletmecilerin emniyetli çalışmasını sağlayacak, tehlikelerin ve kazaların azaltılmasına, risklerin düşürülmesine yönelik önlemleri sistematik olarak belirlenmesini ve buna göre kuralların, talimatların, süreçlerin devamlı takip edilerek revize edilmesini sağlayan organizasyonel yapı olarak tanımlanmaktadır.

EKAY Merkez ve Bölge Teşkillerinde EYS farkındalığının artırılması için faaliyetlerine devam etmektedir. TCDD'ce emniyet göstergeleri tanımlanmış ve ortak emniyet hedefleri ve ortak emniyet metodu "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Emniyet Hedeflerinin Belirlenmesi ve Takibini Düzenleyen 1903 Numaralı Genel Emir" ile uygulamaya konulmuştur. Demiryolu hatlarında altyapı ve demiryolu işletmeleri de dahil olmak üzere sektörün tüm paydaşlarında emniyet bilincinin ve farkındalığın artırılması amacıyla 2021 yılı "Emniyet ve Eğitim Yılı" ilan edilmiştir. Ayrıca, 2022-2030 dönemini kapsayan Emniyet Eylem Planı ve Stratejilerini belirlemek için "Emniyet Eylem Planı ve Strateji Belgesi" oluşturma çalışmalarına başlanmıştır.

Diğer taraftan emniyet farkındalığının artırılması amacıyla demiryolu işletmeciliği ile 3. Şahısların etkileşiminin en yüksek olduğu noktalardan biri olan hemzemin geçitlerde broşürler ve animasyonlar ile farkındalık çalışmaları yapılmaktadır.

Bu kapsamda emniyet farkındalığının artırılmasına yönelik olarak okullara ziyaretlerde bulunarak demiryolu işletmeciliği ve hemzemin geçitlere yönelik eğitimler ile farklı kullanıcı kitleleri ve yaş gruplarına hitap eden animasyon çalışmaları yapılmaktadır.

Çocuklarda emniyet farkındalığının oluşturulmasında okulların önemine dair olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca, hem altyapı birimlerini hem de tren işletmelerini içine alan Tam Saha Emniyet Uygulaması ile tehlikelerin, risklerin, aksiyonların yönetilmesi ve izlenmesi için yazılım uygulaması geliştirilmiştir.

TCDD ile İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) arasında karşılıklı işbirliğini ve ortak anlayışı teşvik etmek, geliştirmek ve personelin eğitimine ve uzmanlaşmasına katkıda bulunmak amacıyla imzalanan 13.11.2020 tarihli protokol kapsamında Üniversite bünyesinde "Demiryolu Ulaşımı Emniyeti ve Güvenliği Uygulama ve Araştırma Merkezi" kurulmuştur. Protokol kapsamında demiryolu emniyeti ve güvenliği konusunda yapılabilecek çalışmalar ile gerçekleştirilebilecek projeler konusunda çalışmalar devam etmektedir.

DEMİRYOLU ULAŞIM EMNİYETİ İNCELEME FAALİYETLERİ

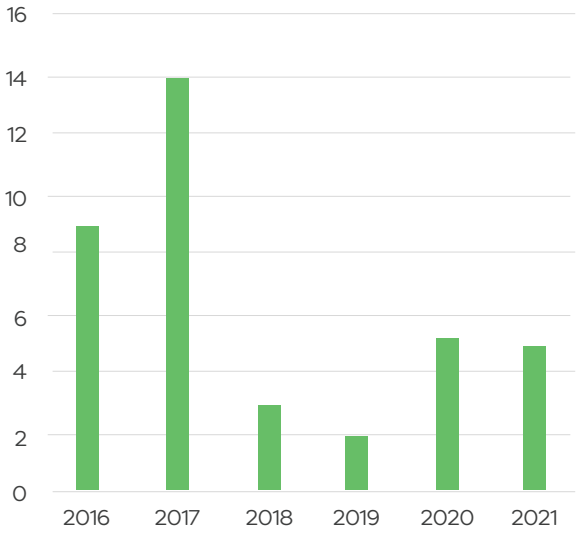
Kişi ya da eşyayı bir yerden bir yere ulaştırırken yapılacak işlemde can ve mal emniyetinin sağlanmış olması ulaştırmanın ana unsurudur. Ulaşımı sağlarken meydana gelen kazalarda birden çok sebebin bir araya geldiği düşünüldüğünde, kaza zincirindeki açık ve örtük her bir sebebin dikkatlice değerlendirilmesi gerekir.

Emniyetli bir ulaşımı sağlarken meydana gelen kazaların sebeplerini, yani art arda dizli sebep zincirini kırmak için gerçekleşmiş kazaların uluslararası normlara uygun analiz edilmesi, tekerrürünün önlenmesi için önlemlerin belirlenmesi, tek tek kazalardan toplu sonuç ve yargılar çıkarılması, sistematik bir çaba ve kurumsal bir yaklaşım gerektirmektedir.Bu sistematik çaba; mevzuat, kuruluşlar, teknoloji ve süreçler başta olmak üzere bilimsel bir geri besleme sistemi ile sağlanmış olur.

Söz konusu sistematik çalışmaların uluslararası boyutta oluşturulacak rapor ve ürünleri yayınlanarak farkındalık oluşması, kazaların tekerrürü önlenerek azaltılması için gerekli tedbirler belirlenmesi ve uygulamaya alınması ile risk değerlendirmesi için kaynak oluşturması amaçlanmaktadır. Emniyetli bir ulaşımı sağlamayı amaçlayan çağdaş nitelikte bir kaza incelemesi, tüm bu faktörleri sağlamakla mümkün olacaktır.

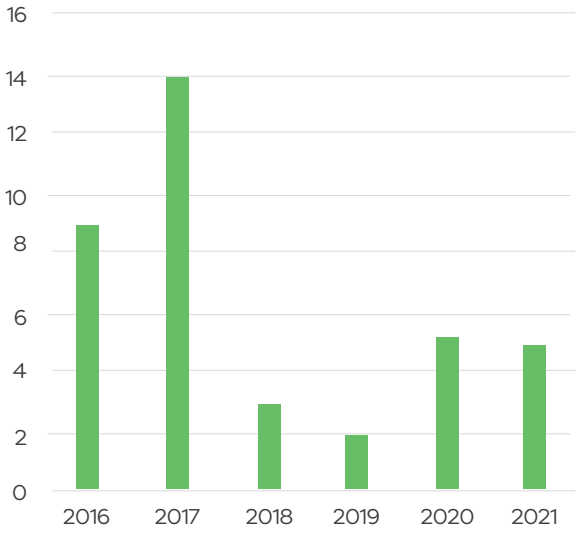
Uluslararası şartların gerektirdiği değişim ve dönüşümü sağlaması planlanan demiryolu sektörünün serbestleşmesini düzenleyen kanun 2013 yılında yürürlüğe girmiştir. Yine bu süreçte uluslararası kurallar (DIRECTIVE (EU) 2004/49, 2016/798) çerçevesinde ülkemiz ulusal demiryolu altyapı ağında meydana gelen kazaların incelenmesiyle hazırlanan raporlarla demiryolu ulaşım emniyetinin artırılmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır. İncelemelerin kapsamı, insan faktörü, ekipman, çevre, iş süreçleri, organizasyon ve dış faktörlerdir.

Ciddi Kaza Sayıları

Demiryolu kazalarının düzenleyici (UHDGM) ve işletmeci (TCDD ve DTİ'ler) kuruluşlar dışında bağımsız inceleme otoritesinin inceleme süreçlerine başladığı 2016 yılından günümüze ciddi demiryolu kaza sayılarındaki düşüş dikkat çekicidir.

İncelemesi Yapılan Kaza Sayıları

2016-2021 Yılları arasında 207 Ciddi Demiryolu Kazası meydana gelmiştir. 38 Adet Demiryolu Kazasının incelemesi tamamlanarak rapor haline getirilmiş ve paydaşların istifadesine sunulmuştur.

TAŞIMACILIK FAALİYETLERİ

Yük Taşımacılığı

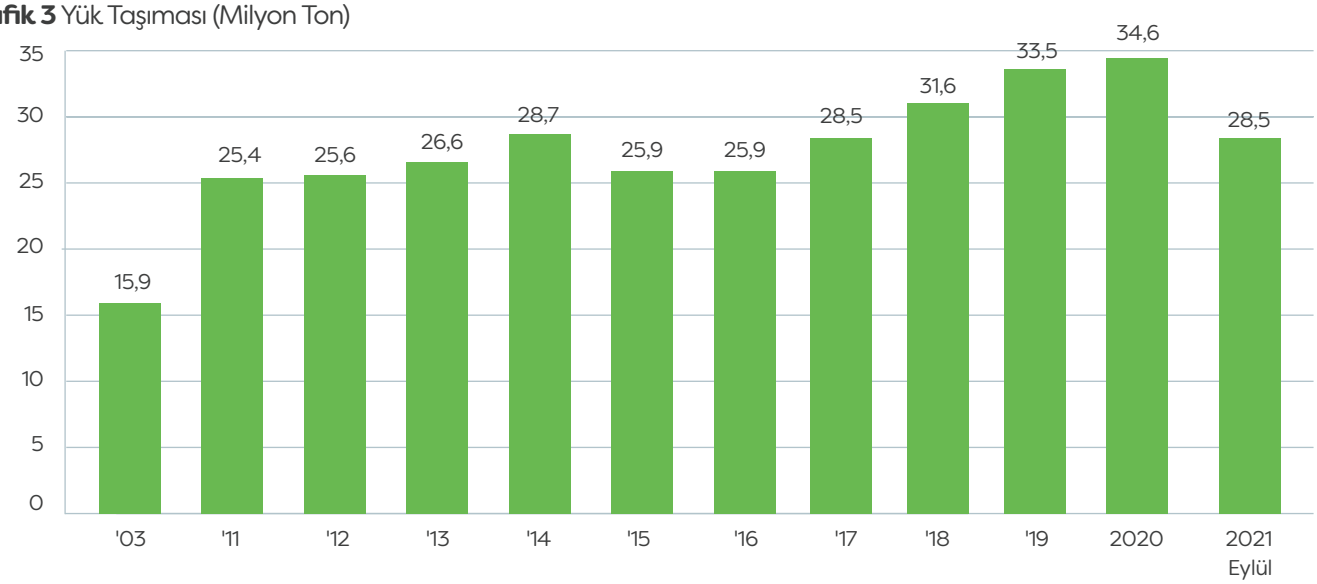
Yeni yollar ve iltisak hatlarının yapılması, mevcut yolların yenilenmesi ve özellikle 2004 yılında blok tren işletmeciliğine geçilmesi sonucu yük taşımaları önemli oranda artırılmış, bununla birlikte kaynakların daha etkin kullanımı sağlanmıştır.

Yük taşıma miktarlarında her geçen yıl artışlar kaydedilmiştir. 2003 yılında 15,9 milyon ton yük taşınırken, 2021 yılı Eylül ayı itibari ile taşınan yük miktarı 24,5 milyon ton olmuştur. 2021 yılında 31,5 milyon ton yük taşınması beklenmektedir. Grafik 3
Bakanlığımızın hedefleri arasında yer alan özel sektörün demiryolu sektörüne katılımını sağlama konusundaki çalışmalardan da olumlu sonuçlar alınmaya başlanmıştır. TCDD hatlarında işletilen özel sektöre ait vagon sayısı 2003 yılında 771 adet iken Eylül 2021 itibari ile TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından taşımada kullanılan/işletilen özel sektöre ait vagon sayısı 3.658 adettir. Sahibine ait vagonlarla daha çok konteyner taşımacılığı yapılmaktadır. 2020 yılındaki sahibine ait vagonlarla yapılan yük taşıma miktarı 10,2 milyon ton (TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından işletilen sahibine ait vagonlarla yapılan yük taşıma miktarıdır.) olup toplam demiryolu taşıması içindeki payı %34,2 'lere ulaşmıştır. (2021 Eylül itibariyle Sahibine ait vagonlarla 8,2 milyon ton taşıma yapılmıştır. % 33)

Yük taşımalarının artırılmasında uluslararası taşımalardaki artışlar da etkili olmuştur. Türkiye-Avrupa, Türkiye-Orta Doğu, Türkiye-Orta Asya ülkeleri arasında karşılıklı blok yük trenleri çalıştırılmaktadır. Türkiye''den Batıda, başta Bulgaristan, Macaristan, Almanya, Avusturya, Polonya, Romanya, Çekya, Bosna-Hersek ve Sırbistan olmak üzere Avrupa'da birçok noktaya, Doğuda; İran ve Afganistan'a; Kuzeyde Rusya'ya, Orta Asya'da Gürcistan, Azerbaycan, , Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Kazakistan ve Çin'e blok trenler işletilmektedir. Avrupa-Asya arasında Ülkemizin yer aldığı Orta Koridor ve Güney Koridorun önemi, BTK, Marmaray ve diğer demiryolu yatırımları ile birlikte giderek artmaktadır.

Türkiye ile Azerbaycan arasında Bakü-Tiflis-Kars (BTK) demiryolu hattındaki yük taşımacılığına Karabağ güzergahı da eklenmiştir. BTK demiryolu hattında yük taşımacılığına eklenen yeni güzergahta, Turkuaz Ekspresi ile ilk olarak Karabağ'a buğday tohumları taşınmaktadır.

Grafik 3 Yük Taşıması (Milyon Ton)

Grafik-3 (*): 2003-2017 verileri TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından sahibine/özel sektöre ait vagonlarla yapılan taşımaları ifade etmektedir. Diğer demiryolu tren işletmecileri tarafından yapılan taşımaları kapsamamaktadır. 2018-2020 verileri ise TCDD Taşımacılık A.Ş. ile DTİ tarafından yapılan taşımaları kapsamaktadır.
(**): 2021 Eylül verisi... Körfez Ulaştırma ve Omsan Lojistik (2021 Ocak-Eylül) ile TCDD Taşımacılık A.Ş. (2021 Ocak- Ağustos) toplam verileridir.

TCDD Taşımacılık A.Ş., Azerbaycan Demiryolları ve Gürcistan Demiryolları iş birliği ile işletilen Turkuaz Ekspresi ile BTK hattında yük taşımacılığının daha da arttırılması hedeflenmektedir. 15 Ekim'de Tekirdağ'dan başlayan taşımalarla Marmaray'ı geçerek BTK hattı güzergahından Azerbaycan'ın Zangezur bölgesine buğday tohumu taşınmaktadır.

Ülkemizde demiryolu ile yapılan yük taşımacılığının payı; demiryolu alt-üst yapısında başlatılan projelerin hayata geçirilmesiyle birlikte 2023 yılında toplam yük taşımacılığı payında %10 seviyesine çıkartılacaktır.

CIM/SMGS Ortak Taşıma Belgesi Kullanımına Geçildi

Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Orta Koridor demiryolu hattından gerçekleştirilen demiryolu yük taşımalarında 10 Eylül 2021 tarihinden itibaren CIM/SMGS ortak taşıma belgesinin kullanılmasına başlanmıştır.

Ülkemiz ve Avrupa'da, demiryolu taşımalarında kullanılan CIM (Uluslararası Demiryolu Eşya Taşımalarına İlişkin Tektip Kurallar) Taşıma Belgesi ile Orta Asya Ülkeleri ve Rusya demiryolu taşımalarında kullanılan SMGS (Uluslararası Demiryolu Yük Taşımalarına ilişkin Anlaşma) Taşıma Belgesini tek bir belge haline getiren CIM/SMGS Ortak Taşıma Belgesi ile demiryolu ile taşınan yükler yeni bir belge oluşturulmasına ihtiyaç duyulmadan farklı rejimlerdeki güzergahlarda taşınabilmektedir. Bu sayede hem zamandan hem de maliyetten tasarruf sağlanmaktadır.

Gümrük İşlemleri Süresinin Hızlandırılması

Ülkemiz 01.12.2012 tarihinden itibaren Ortak Transit Sözleşmesi'nin tam üyesidir. Demiryolu ile gerçekleştirilen taşımalarda sınır geçişlerinin hızlandırılması ve prosedürlerin azaltılması çerçevesinde yürütülen çalışmalar kapsamında; 26.04.2016 tarihi itibarıyla TCDD Taşımacılık A.Ş., Ortak Transit Sözleşmesi ve Gümrük Kanunu hükümleri doğrultusunda ortak ve ulusal transit rejimlerinde demiryolu ile basitleştirilmiş usulde taşıma yapma yetkisini almıştır. Bu sayede 1 trenin (yaklaşık 50 konteyner) sınır geçiş işlemleri elektronik entegrasyon ile gümrük idaresine gitmeden 5 ile 7 dakika arasında gerçekleştirilebilmektedir.

Demir İpek Yolunun ilk yük treni (6 Kasım 2019)

Çin'den yola çıkıp Marmaray'ı kullanarak Avrupa'ya geçen ilk yük treni China Railway Express Ankara Garı'ndan uğurlandı. 42 tıra eş değer elektronik ürün yükü taşıyan China Railway Express'in toplam uzunluğu 820 metre olan 42 konteyner yüklü vagonla 2 kıta, 10 ülke, 2 denizi aşarak 11 bin 483 kilometrelik Çin-Çekya parkurunu 18 günde tamamlamıştır.Üç kıtayı birbirine bağlayan Türkiye'nin jeostratejik ve jeopolitik önemi bir kez daha ortaya çıktı. Böylece bir ilk daha yaşanarak, Marmaraydan ilk yük treni geçmiş oldu.

Çin-Türkiye ve Türkiye Üzerinden Çin-Avrupa Demiryolu Yük Taşımacılığı

Demir İpek Yolunun ilk treni ile başlayan Çin-Türkiye-Avrupa taşımacılığı ile birlikte Orta Koridor ve Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Demir İpek Yolu üzerinden Çin-Türkiye ve Çin-Türkiye-Avrupa arasında düzenli seferleri devam eden blok konteyner trenlerinde hedef, kısa vadede haftada 2 olmak üzere yıllık 100 bl ok tren, orta vadede yıllık 200 blok tren, uzun vadede ise yıllık 1.500 blok tren işletmek ve Çin-Türkiye arasındaki toplam seyir süresini 10 güne düşürmektir.

BTK Hattı Üzerinden Rusya-Türkiye Yük Taşımacılığı (9 Ekim 2019)

Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Demir İpek Yolu Hattı üzerinden Ülkemiz ile Rusya arasında (Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan üzerinden) 13 Aralık 2018 tarihinde demiryolu yük taşımacılığı başlatılmıştır. Daha önce Rusyanın Novorossiysk Limanından İskenderun Limanına denizyolu ile gerçekleştirilen rulo-sac ve kütük demir taşımacılığı, 9 Ekim 2019 tarihinden itibaren Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı üzerinden Rusya (Magnitogorsk)-Türkiye (İskenderun-Payas) arasında düzenli blok trenlerle yapılmaya başlanmıştır.

Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı üzerinden Türkiye-Rusya Federasyonu'nun başkenti Moskova'ya beyaz eşya yüklü ilk ihracat blok konteyner treni, 29 Ocak 2021 tarihinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanımızın ve Enerji Bakanımızın katıldığı törenle Ankara'dan uğurlanmıştır.

Marmarayda yük taşımacılığı için tarihi gün (8 Mayıs 2020)

Gaziantep'ten Çorlu'ya plastik ham madde taşıyan yük treni, Marmaray'dan 8 Mayıs 2020 tarihinde geçti. Tren, Marmaray'ı kullanan ilk yurt içi yük treni olarak tarihe geçti. 30 Eylül 2021 tarihi itibariyle Marmaray'dan yurtiçi ve uluslararası olmak üzere toplam (giden+gelen) 1.197 adet yük treni geçiş yapmış olup bu trenlerle toplam 512.738 ton yük taşıması gerçekleştirilmiştir. (980.197 hamton)

Tehlikeli Yüklerin Demiryoluyla Taşınması

Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Hükümetlerarası Örgütüne (OTIF) üye olan devletler arasında imzalanan sözleşmelerden biride, 9 Mayıs 1980 tarihli COTIF Sözleşmesinin 1 Mayıs 1985 tarihinde yürürlüğe girişi ile kurulan Uluslararası Demiryolu Taşımaları için Hükümetlerarası Örgüt, OTIF'e ülkemiz de üyedir. Tehlikeli Malların Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik (RID), Uluslararası Demiryolları Taşımacılığına İlişkin Sözleşmesi'nin (COTIF) C ana ekidir.[1]

Ülkemiz, 01.06.1985 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 85/9458 sayılı Kanunla COTIF'e taraf olmuştur. Bu Sözleşmeye (COTIF) göre, OTIF'in temel amacı; taraf ülkeler arasında uluslararası mal, yolcu ve bagaj taşımacılığına ilişkin tek tip bir hukuk sistemi oluşturmaya yönelik çalışmaları yapmaktır. Bu sistemin, karayolu, deniz ve içsuyolları taşımacılığında da uygulanabilir hale getirilmesi de OTIF'in amaçları arasında yer almaktadır. Ayrıca, tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınmasında uygulanacak kuralların tespiti de örgütün görevleri arasında bulunmaktadır. Bu çerçevede, RID Yönetmeliğindeki hükümler ile Demiryolu Serbestleştirme Kanunu dikkate alınarak; tehlikeli maddelerin insanlığa ve diğer canlı varlıklar ile çevreye zarar vermeden güvenli ve emniyetli bir şekilde demiryoluyla taşınması için, "Tehlikeli Malların Demiryoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" 16 Temmuz 2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, 01 Ocak 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca çıkarılan bu yönetmelik kapsamında hazırlanan "Tehlikeli Maddelerin Demiryoluyla Taşınması Hakkında Eğitim Yönergesi" 22.10.2015 tarihinde yayınlanmıştır. Bu yönerge kapsamında işletme personeline RID eğitimi vermek için 5 ve kendi personeline eğitim vermek üzere 2 demiryolu işleticisi kuruluşu yetkilendirilmiştir.

1)Demiryolu ile Uluslararası Taşımaya İlişkin Sözleşme COTIF, CIM ve RID dahil ekleri; AB'nin ortaklık demiryollarının geliştirilmesine ilişkin 29 Temmuz 1991 tarihli 91/440 CEE Direktifi doğrultusunda üye Devletlerin çoğunluğunun demiryollarında taşıma hizmetleri ile altyapı idaresinin birbirinden ayrılması nedeniyle, 1999 tarihli protokolle revize edilmiş ve Uluslararası Demiryolu Taşımaları Hükümetlerarası Örgütün (OTIF) 3 haziran 1999 tarihli Genel Kurulunda üyelerce kabul edilmiştir.

Yolcu Taşımacılığı

2003 yılında başlanılan “demiryolu seferberliği” sonrasında demiryolu yolcu taşımacılığında da artışlar görülmüş olup, 2003 yılında 77 milyon yolcu taşınırken 2020 yılında 99.5 milyon yolcu taşımış olup 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 83.8 milyon yolcu taşınmıştır (İZBAN hariç)(Grafik 4).

Banliyö Taşımacılığı

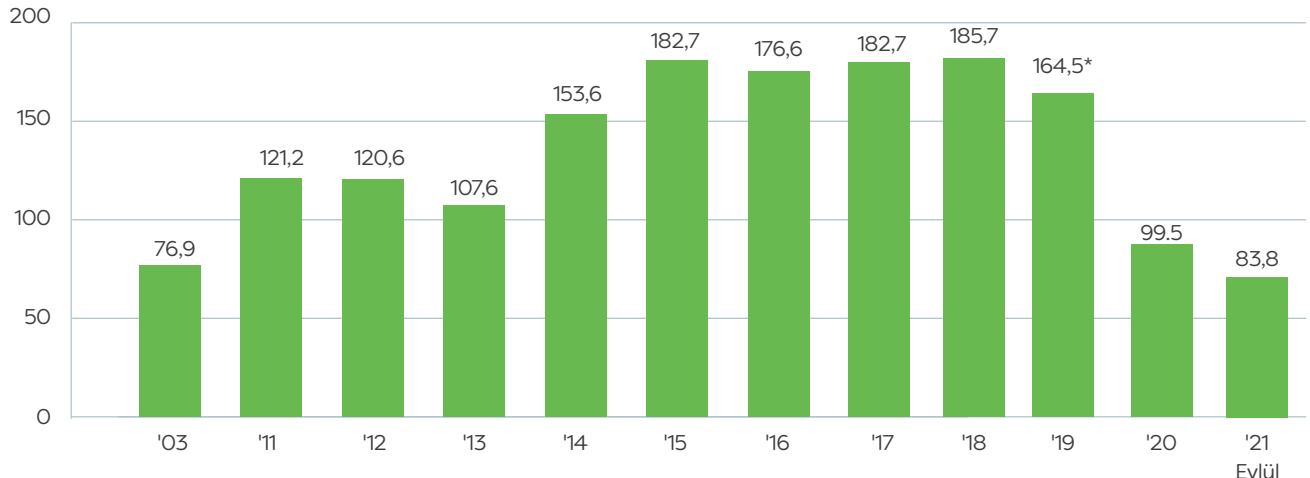
2020 yılında 93 milyon yolcu taşınmış olup 2021 yılı sonu itibariyle Banliyö yolcu sayısının 118 milyona ulaşması beklenmektedir (İZBAN hariç).

Başkentray projesi sinyalizasyon çalışmaları hariç tamamlanarak 12.04.2018 tarihinde işletmeciliğe açılmış, 24.04.2018 tarihinden itibaren Kayaş-Sincan hat kesiminde 129 seferle ticari işletmeciliğe başlanmış, bugün itibariyle 128 seferle işletmeciliğe devam edilmektedir. Başkentray'la başlangıcından bugüne kadar (30 Eylül 2021 tarihi itibariyle) 33,5 milyon yolcu taşınmıştır. 2021 yılında 10,2 milyon yolcu taşınması beklenmektedir.

Marmaray Projesi “Haydarpaşa-Gebze, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi Elektromekanik Sistemler” işi kapsamında; 29.04.2012 tarihinden itibaren Gebze-Pendik hat kesimi, 19.06.2013 tarihinde de Haydarpaşa-Pendik parkuru banliyö işletmeciliğinekapatılmıştır.

01.03.2013 tarihinden itibaren Kazlıçeşme-Halkalı arasında banliyö seferleri iptal edilmiş olup, Sirkeci-Yedikule arasında ise 12.08.2013 tarihinden itibaren banliyö trenleri işletilmemektedir.

29 Ekim 2013 tarihinde hizmete giren Marmaray’da ise, başlangıcından 30 Eylül 2021 tarihine kadar 583 milyon yolcu seyahat etmiştir. 2021 yılı günlük ortalama yolcu sayısı yaklaşık 282 bin yolcudur. EGERAY banliyö işletmeciliğinde 2013 yılında 65 milyon, 2014 yılında 81,7 milyon, 2015 yılında 87,4 milyon, 2016 yılında 87,6 milyon, 2017 yılında 97,4 milyon, 2018 yılında 84,4 milyon, 2019 yılında 81,6 milyon, 2020 yılında 49,2 milyon yolcu seyahat etmiştir. 2021 yılında ise seyahat eden yolcu sayısı eylül ayı sonu itibariyle 36,1 milyon olarak gerçekleşmekle birlikte 2021 yılı sonu itibariyle 56,4 milyon kişinin seyahat edeceği tahmin edilmektedir.

Grafik 4 Yolcu Taşıması (Milyon Adet)

Anahat Yolcu Taşımacılığı

TCDD Taşımacılık A.Ş. yurt içi, uluslararası ve kombine yolcu taşımacılığı yapmaktadır.
2020 yılı 28 Mart'ına kadar günde toplam 34 adet Yurt İçi Anahat, 6 adet Uluslararası Anahat, 196 adet Bölgesel, 44 adet YHT olmak üzere toplam 280 adet Anahat, Bölgesel, YHT ve Uluslararası Ekspres işletilmekteydi. Ancak Dünya genelini etkileyen Covid-19 salgını sebebiyle 28 Mart 2020 tarihinden itibaren Konvansiyonel (Anahat+Bölgesel) ile Uluslararası trenler seferden geçici kaldırılmış ikinci bir duyuruya kadar işletmesi askıya alınmıştır. Hali hazırda günde 40 adet YHT ile yolculara hizmet verilmektedir.

20 Mart 2021 itibari ile Bölgesel Trenler kademeli olarak sefere başlatılmış olup bu tarihten itibaren kademeli olarak sefer sayıları artırılmıştır.
01 Temmuz 2021 tarihi itibari ile günde 178 adet Bölgesel Tren seferi yapılmaktadır.
12 Temmuz 2021 tarihinden itibaren günde 12 anahat treni (24 sefer) sefere başlatılmıştır.

Doğu Ekspresi

YHT'lerle Yolcu Taşımacılığı

YHT'lerle başlangıcından 30 Eylül 2021 tarihine kadar Ankara-Eskişehir hattında YHT'lerle 18,7 milyon yolcu, Ankara-Konya hattında 16,4 milyon yolcu, Ankara-İstanbul hattında 17,3 milyon yolcu, Konya-İstanbul hattında 5,7 milyon yolcu, toplamda ise 58,6 milyon yolcu seyahat etmiştir.

2020 yılında 2,8 milyon, 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde 2,6 milyon yolcu taşınmış olup, YHT yolcu sayısının 2021 yılı sonu itibarı ile bir önceki yıla göre Covid-19 salgını nedeniyle %43 artışla 4 milyon olması beklenmektedir.

Ankara-Eskişehir ve Ankara-Konya YHT hatlarının işletmeye açılmasından sonra yapılan "Yüksek Hızlı Trende Beklentiler ve Sosyal Algı Araştırmasına" göre:

- Katılımcıların %90'ı YHT'nin ülkemiz için gurur verici bir gelişme olduğunu belirtmişler, kendilerini gelişmiş bir ülkenin vatandaşı olarak hissetmiş, geleceğe güven duymuş, ülkemizde kısa sürede pek çok şeyin değiştiği duygusunu yaşamışlardır.
- YHT ile seyahat eden yolcuların yüzde 95'i YHT'lerin konforundan, havalandırmasından, sessizliğinden memnundur.

Araştırmaya katılanların;
- %78'i YHT'lerin yaşadıkları şehrin ticari yaşamına canlılık getirdiğini,
- %80'i turizme katkı sağladığını,
- %80'i maliyeti ne olursa olsun, YHT yatırımlarının devam etmesini,
- %65'i YHT'lerin ülkemizi gelişmiş ülkelerin arasına dahil ettiğini düşünmektedir.

Yine akabinde yapılan bir araştırmaya göre katılımcılar;

- %90 Tren garının şehir merkezinde olması YHT'yi tercih sebebidir,
- %87 YHT gittiği illerin sosyal hayatını olumlu etkileyecek
- %96 YHT gittiği illerin ekonomisine katkı yapacak,
- %77 YHT ile ulaşılabilecek iller eğitim tercihimi etkiler

sonuçlarına ulaşılmıştır.

Liman Faaliyetleri

Yolcu ve yük taşımalarının yanında önemli faaliyetlerden birisi de liman elleçlemeleridir. 2003 yılında 41,5 milyon ton liman elleçlemesi yapılırken, özel sektörün dinamizmi ile 2020 yılı %65,7 artışla liman elleçlemesi 68,8 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 5).

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.12.2004 tarih ve 2004/128 sayılı kararı ile TCDD tarafından işletilen limanlardan Mersin, İzmir, İskenderun, Samsun, Bandırma ve Derince Limanları, işletme hakkının devri yöntemiyle özelleştirme kapsamına alınmıştır. Bu çerçevede TCDD'ye bağlı 6 limandan; Mersin Limanı 11 Mayıs 2007, Samsun Limanı 31 Mart 2010, Bandırma Limanı 18 Mayıs 2010, İskenderun Limanı 30 Aralık 2011 ve Derince Limanı 2 Mart 2015 tarihlerinde ihaleyi kazanan firmalara işletme hakkı devri yapılmıştır. İzmir Limanı Özelleştirme Yüksek Kurulunun 03.02.2017 tarih ve 2017/5 sayılı kararı ile Varlık Fonuna devredilmiştir.

İzmir Limanı Rehabilitasyon Projesi kapsamında İzmir Körfezi içerisinde Liman Yaklaşım (Navigasyon) Kanalı, Liman Baseni ve Manevra Dairesi ile II. Kısım Konteyner Terminali Sahası olarak adlandırılan alanlarda dip taraması yapılacaktır.

Proje kapsamında gerçekleştirilecek tarama işlemlerinin yanı sıra liman sahası içerisinde rıhtım ötelemeleri, yeni rıhtımların yapılması ve yeni sahaların iyileştirilmiş tarama malzemesi kullanılarak doldurulması yoluyla 356.000 m^2 ilave saha kazandırılacaktır.

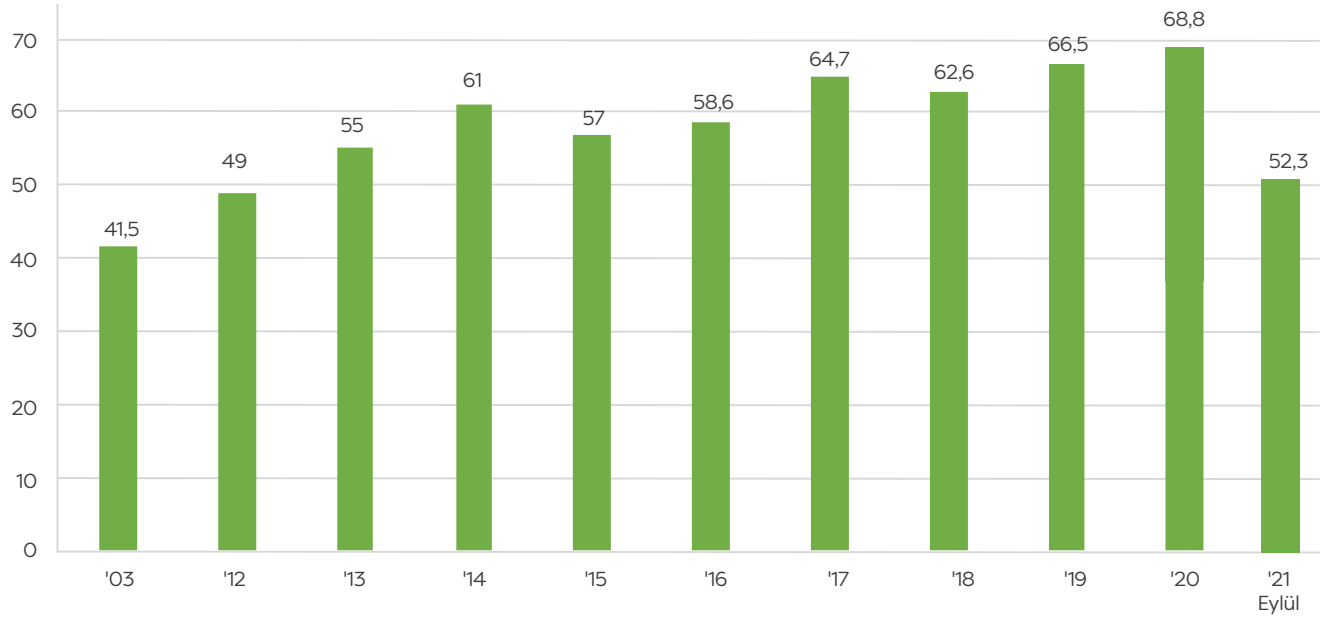
İzmir Limanına gelen konteyner gemileri ortalama 200 m. uzunluğunda ve 4.000 TEU kapasiteye sahip olup, projenin tamamlanmasıyla, 350 m. uzunluğunda ve 10.000 TEU kapasiteli gemilerin limana yanaşması sağlanacaktır.

Liman rehabilitasyonu ile istihdam ve yeni çalışma alanları gelişecektir. Bununla birlikte İzmir ve hinterlandında ekonomik yönde gelişme beklenmektedir. Liman kapasitesi 1.000.000 TEU'dan 2.500.000 TEU' ya çıkacaktır.

Liman Faaliyetleri

Grafik 5 Liman Elleçlemesi (Milyon Ton)

Demiryolu Bağlantılı Gümrük Sınır Kapıları ve Limanlar

Ülkemiz ile komşu ülkeleri birbirine bağlayan sınır istasyonları;

- **Suriye :** Nusaybin, Islahiye, Çobanbey
- **Yunanistan :** Uzunköprü
- **Bulgaristan :** Kapıkule
- **İran :** Kapıköy
- **Ermenistan :** Doğukapı

olarak sıralanabilir.

- Doğukapı sınır kapısı, Ermenistan ile yaşanılan sıkıntılar nedeniyle, Nusaybin, İslahiye ve Çobanbey sınır kapıları ise Suriye'de yaşanılan iç savaş nedeniyle kapalı durumdadır.

- Ayrıca, 13 adet limana demiryolu bağlantısı bulunmaktadır. (Haydarpaşa, Derince, İzmir, Bandırma, Mersin, Samsun, İskenderun, Tekirdağ, Zonguldak, Yılport, Evyap, DP World ve Nemport)

Harita 18 Demiryolu bağlantılı limanlar

DEMİRYOLU AR-GE FAALİYETLERİ

Demiryolu sektöründe, yerli demiryolu sanayinin oluşturulması, sektöre yönelik AR-GE faaliyetlerinin artırılması ile doğrudan ilişkilidir. Bu doğrultuda, özellikle üniversitelerimizde yürütülen çalışmaların artması önemlidir. Özel sektör kuruluşları ve üniversiteler arasında işbirliklerinin geliştirilmesi ve AR-GE faaliyetlerinin artırılması için TCDD bünyesinde Demiryolu Araştırma ve Teknoloji Merkezi kurulmuştur.

Demiryolu Araştırma ve Teknoloji Merkezi (DATEM)

Demiryolu alanında dünyadaki gelişmeleri takip etmek, yeni ihtiyaçları tespit ederek AR-GE projeleri geliştirmek, yeni çözümler sağlamak ve mevcut sistemleri iyileştirmek amacıyla TCDD bünyesinde DATEM kurul-muştur. DATEM' e bağlı Jeoteknik Hizmetler Grup Müdürlüğünde faaliyetini sürdüren Balast ve Agrega laboratuvarı ülkemizde bu alanda akredite olmuş ilk laboratuvardır.

Yerli Projeler

Tamamlanan projeler:

Demiryolu Hattındaki Eğilmiş Rayların Doğrultma Yöntemi Geliştirilmesi: Projede, hatta serili halde bulunan ve çeşitli nedenlerden dolayı eğrilmiş rayların; EN13674-1 ray standardındaki yatay doğruluk kriterlerine uyacak şekilde, hat üzerinde bu işlemin ray değişimine gerek kalmadan ve raylarda kusur oluşturmadan doğrultulması hedeflenmiştir. Buradaki önemli nokta, raylardaki kalıntı gerilim durumu göz önünde bulundurularak gerekli optimizasyonun sağlanmasıdır. Proje kapsamında eğilmiş raylara farklı sıcaklıklar ve mekanik değerler uygulanarak doğrultma işlemi yapılmıştır. Daha sonra bu rayların mekanik ve kimyasal analizleri yapılarak, en uygun doğrultma yöntemi bulunarak, bu doğrultuda doğrultma prosedürü oluşturulmuştur. Proje 2016 yılında tamamlanmış ve proje çıktıları uygun prosedür hazırlanması amacıyla Demiryolu Bakım dairesiyle paylaşılmıştır.

Fiber Optik Yöntemiyle Apleti Tespit Sistemi: DATEM tarafından fiber optik gergi ölçerlerin ray üzerinde kurulumuyla trenlerdeki dinamik yük davranışlarının analizi çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda sahada, sensörlerin kurulumu ve veri toplama işlemleri gerçekleştirilmiştir. Ray tabanına yerleştirilen gergi ölçerlerle tren yükündeki küçük miktardaki değişimler izlenebilmiş ve bu kapsamda apletinin hangi boyut ve aksta olduğunu belirleyip otomatik bildirim yapan bir yazılım DATEM tarafından geliştirilmiştir.

Demiryollarında Meydana Gelen Düşey Yönlü Bozulma Değişimlerinin Radar Görüntüleri Kullanılarak Analizi ve İzlenmesi Projesi: Projede, radar uydularından belirlenen periyotlar dâhilinde temin edilecek verilerin işlenmesi ile milimetre hassasiyetinde olacak şekilde demiryollarında meydana gelen düşey yönlü deformasyonların (genellikle hatlarda çökme şeklinde kendini göstermektedir) analiz edilmesi ve izlenmesi hedeflenmektedir. Düşey deformasyonun takip edilmesi ve gerekli görüldüğü durumlarda ilgili hattın tamir edilmesi; işletmenin kalitesi ve olası kazaların önüne geçilebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Proje 2021 yılında tamamlanmıştır.

Devam eden projeler:

Dinamik Yük Ölçüm Sistemi: Fiber Optik Yöntemiyle Yük Ölçüm sisteminin DATEM tarafından fiber optik gergi ölçerlerin ray üzerinde kurulmasıyla trenlerdeki yük ölçümü, dengesiz yükün belirlenmesi, taşıt hızının ve ray sıcaklığının ölçülmesi gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda ön çalışmalar yapılmış sahada uygulaması, veri filtreleme, veri analizi ve doğrulama çalışmaları için bir yazılım DATEM tarafından yapılacaktır.

AB 7. Çerçeve Programı Kapsamında Yer Alan Projeler

Bilim, teknoloji ve araştırma alanında Türkiye'nin AB ile bütünleşmesini sağlamak amacıyla düzenlenmiş bir araştırma prog-ramı olan 7. Çerçeve Programına TCDD de katılmaktadır.

AB 7. Çerçeve Programı kapsamında katılım sağlanan projeler şunlardır:

Cream Projesi: Bu proje kapsamında, Avrupa'daki demiryolu yük taşımacılığında mevcut hukuki, teknik ve performans durumları konusunda ve ana yük taşıma koridorlarına ilişkin olarak araştırma yapmak üzere, altyapı yöneticileri, demiryolu idareleri, yük operatörleri, intermodal operatörleri, nakliyeciler ve müşteriler yer almaktadır. 2007 yılında başlayan proje 2011 yılında tamamlanmıştır.

Supergreen Projesi: Ulaştırma konu başlığında 2008 yılında açılan "Yüzey Ulaştırmasının Geliştirilmesi" çağrısı altında sunulmuş bir koordinasyon projesidir. Projenin amacı AB Lojistik Eylem Planı'nda bahsedilen yeşil koridorlar kavramının geliştirilmesine yardımcı olmaktır. 2013 yılında tamamlanmıştır.

Protectrail Projesi: Demiryolu ulaşımının Avrupa çapında entegre güvenliği için demiryolu-sanayi ortaklığını kapsayan bir projedir. Haziran 2014 yılında tamamlanmıştır. Projenin amacı; demiryolu hizmetlerine yönelik güvenlik tehditlerini ve bunların olası etkilerini incelemek, bu tehditlerin önlenmesi için fayda/maliyet yönünden en etkin çözümleri belirlemek ve bu sayede demiryolu işletmecilerinin ve sanayicilerinin rekabetçiliğini güçlendirmektir.

Restrail Projesi: Bu projenin amacı, demiryolu mülkiyet alanlarında meydana gelen kazalar ile ihlalleri azaltmak ve bu olaylar sonucu meydana gelen hizmet aksamalarını ve aksayan hizmet sonucu oluşan mali kayıpları en aza indirmek olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

Spectrum Projesi: Bu proje ile yükte hafif, pahada ağır, zamana duyarlı ürünlerin taşımacılığında yeni teknoloji ve yöntemlerin geliştirilmesi amaçlanmış olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

Mainline Projesi: Proje ile ekonomik kayıplar ve çevresel etkileri azaltmak için demiryolu taşımacılığı altyapısının bakımı, yenilenmesi ve iyileştirilmesi amaçlanmış olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

Secured Projesi: Büyük ve kalabalık kentlerde ulaşım hizmeti veren kuruluşlar için toplu taşımanın güvenliğini arttıracak sistemler sunmak amacıyla geliştirilen projede aralarında DB, SNCF, UNIFE, Alstom, Bombardier, Siemens'in de bulunduğu 39 farklı ulaştırma işletmesi, güvenlik teknolojileri firması, üniversite, demiryolu sanayicisi, STK ve KOBİ firmasıyla çalışılmış olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

CAPACITY4RAIL Projesi: Altyapı tasarımı, yük taşımacılığı, işletmecilik, kapasite kullanımı ve gelişmiş izleme teknolojileri için tutarlı, yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler sunarak gelecek demiryolu sistemlerinin önünü açmayı amaçlayan proje başarıyla tamamlanmıştır.

NeTIRail-INFRA Projesi: projesi teknik çözümler üreten projelerden farklı olup, işletmecilikteki sosyal olguları da göz önünde bulundurarak reel demiryolu pazarına uygun çıktılara sahip olacaktır. Proje ile, konvansiyonel hatlarda potansiyeli geliştirmek için;

- Halihazırda yoğun olan işletmecilikte talep artışı oluşturacak,
- Gelecekte hat ütilizasyonunda(*) artış sağlayacak,
- Yol, güç kaynağı ve yeni akıllı servisler için teknik çözüm önerileri içeren proje başarı ile tamamlanmıştır.

AB Ufuk2020 Projeleri

Tamamlanan projeler:

In2track Projesi: Projede hat geometri kalitesini arttırma amacıyla uygulanacak çözümlerin etkisini bilgisayar destekli analiz yöntemleri hesaplayacak bir model geliştirilmiştir. Ray kırıklarının tespitine yönelik detaylı literatür araştırmaları yaparak, proje ortaklarına çözüm geliştirme noktasında bir başlangıç noktası sağlanmıştır. Kaynaklı bölgedeki rayların yorulma ömrünün arttırılması amacıyla, bilyalı dövme yöntem uygulamasının, ray yorulma ömrünü uzatacağı gösterilmiştir. Rayda oluşan

(*) Yük ve yolcu vagonlarından maksimum ölçüde yararlanmak

ondülasyon hatalarının bilgisayar destekli analiz yardımıyla oluşumunu tahmin eden bir yöntem hızlı tren hatlarımızda denenmiştir. Literatürde ve diğer ülkelerde uygulanan taşlama prosesleri incelenerek ve bunların karşılaştırılarak kapsamlı bir derleme çalışması yapılmıştır.

In2smart Projesi: Projede araç kaynaklı yüklerin ve teker parametrelerinin yenilikçi yöntemlerle ölçümü, konusu tarafımızca araştırılmıştır. Bu kapsamda, demiryollarında sıklıkla görülen tekerlek düzleşmesi (apleti) problemine odaklanılmıştır. Apleti altyapıya ciddi zararlar vermektedir ve bu sebeple sürekli olarak izlenmesi ve eğer ciddi boyutlarda ise hemen müdahale edilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, Akustik Emisyon yöntemi ile apleti tespit edilmeye çalışılmıştır.

Devam eden projeler:

Impact-2 Projesi: Projede, durum tabanlı izleme üzerine çalışmaları derinleştirmek adına; aracın hattı izlemesi ve hattın hattı izlemesin içeren iş paket vardır. Bu iş paketinde akıllı bakımın gerekliliklerinden olan veri toplama – değerlendirme – yorumlama teknolojilerinde geliştirme araştırması yapılmaktadır. Proje sonucunda, varılmak istenen nokta;i) akıllı bakımda güvenilir, yenilikçi ve ekonomik; özetle efektif bir şekilde kullanılabilecek durum tabanlı izleme uygulamaları tanımlamak, ii) bu tanımlamalarla standardize olmuş ortak bakım ve izleme uygulamaların yapıldığı bir sistem oluşturmaktır.

In2track-2 Projesi: Bir önceki In2track projesinde araç-yol etkileşimini ve yol titreşimlerini simüle edecek bir nümerik model geliştirilmiştir ve sahada çeşitli titreşim testleri yapılmıştır. Bu devam projesinde nümerik modelde iyileştirmeler yaparak araçların yol sisteminde sebep olduğu titreşimlerin hesaplanması yapılacaktır. Modelin daha gerçekçi sonuçlar vermesi durumunda hattın tasarım ve bakım aşamalarında yöneticilere ön bilgi sağlayarak yaşam döngü maliyetleri noktasında oldukça faydalı olacaktır.

In2track-3 Projesi: Projede hedef, kompozit travers geliştirmektir. Hâlihazırda kullanılmakta olan beton traversler ile aynı veya daha iyi mekanik özelliklere sahip olacak, daha uzun servis ömrünün yanı sıra geri dönüştürülebilir olması sebebiyle demiryolu için daha çevreci bir çözüm önerisi sunacaktır. Bunun yanı sıra beton traverse kıyasla daha hafif olması, geri dönüştürülebilir olması, kolay taşınabilir olması gibi özellikleriyle de tercih sebebi olacaktır.

Safety4Rail: Projede, güvenlik maksadıyla, facialarn önceden veya eş zamanlı olarak tespit edilmesi, önlenmesi, facia sonucu ortaya çıkan zararın azaltılması ve faciaya kısa sürede yanıt verilebilmesi için inter-modal metro ve demiryolu ağlarına özgü veri tabanlı analiz algoritması oluşturma gibi hedefler bulunmaktadır. TCDD olarak olası deney senaryolarına bilgi ve veri akışı sağlanacak olup deneylerde faal olarak yer alacaktır.

TÜBİTAK 1007 Programı Kapsamında Tamamlanan Projeler

Hafifletilmiş Rgns Tipi Yük Vagonu Geliştirilmesi
Proje ile yük vagonlarının ölü ağırlıklarının minimum seviyeye düşürülmesi amaçlanmıştır. TCDD, İTÜ ve TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü işbirliğinde tamamlanan proje kapsamında, tamamen ülkemizin öz kaynakları kullanılarak hafifletilmiş yeni bir yük vagonu tasarımı ve imalatı gerçekleştirilmiştir. Vagon şasisi ve diğer aksesuarlar üzerinde yapılan modifikasyonlar ile ilgili Avrupa TSI standart ve emniyet kriterlerine uygun, belirlenmiş yükleme ve seyir şartlarını sağlayan, dara oranı mevcut vagonlara kıyasla %18 daha az olan bir vagon ortaya çıkmıştır. Projede seri üretime geçilmiş olup hem TCDD Taşımacılık A.Ş. hem de özel sektör ihtiyacına yönelik Rgns Tip Yük Vagonları üretilmiş ve teslim edilmiştir.

E1000 Tipi Elektrikli Lokomotif Geliştirilmesi
TCDD, TÜBİTAK ve TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü işbirliği ile yürütülmüş olan projede; DE11000 tipi dizel elektrikli lokomotifin E1000 tipi elektrikli lokomotife dönüştürülmesi

gerçekleştirilmiştir. Bir elektrikli lokomotifin en kritik bileşenlerinden olan Cer Trafosu, Cer Konvertörü, Cer ve Merkezi Kontrol Ünitesi Yazılımları ilk defa ülkemizde bu proje ile yapılmıştır. Yurt dışına olan bağımlılık azaltılarak bir elektrikli anahat lokomotifinin tamamen yerli geliştirilmesine yönelik alt yapı oluşturulmuştur.

L Tipi Kompozit Fren Pabucu Geliştirilmesi
Proje kapsamında çeken ve çekilen demiryolu araçları için LL tipi, dökme demir fren pabuçlarına göre daha hafif ve daha uzun ömürlü, korozyona karşı dirençli, çevre dostu ve ekonomik fren pabuçlarının kompozit malzemeden yerli olarak üretimi gerçekleştirilmiştir. Demiryolu araçlarında dökme demir fren pabucu yerine kompozit fren pabucu kullanılmasıyla beraber yüksek oranda bir tasarruf elde edilmiştir. Sektörün ihtiyacı olan ürünler üretilmeye devam etmektedir.

Raylı Sistemler Trafik Eğitim Sistemi Projesi:
Projenin amacı; TCDD tren trafiğini yöneten personelin eğitim sürecinin bilişim teknolojisi ile desteklenmesidir. TCDD ve TÜBİTAK BİLGEM İşbirliği ile; Trafik Kumanda Merkezleri'nde çalışan Trafik Kontrolörüne mesleki eğitim verilmesi için geliştirilmiş bir projedir.

Mantarı Sertleştirilmiş Raylar İçin Yerli Üretim Teknolojisinin Geliştirilmesi ve Ön Üretimi Projesi: TCDD'nin ihtiyacı olan mantarı sertleştirilmiş rayları yerli kaynaktan ve daha ekonomik şekilde temin edebilmesini sağlamak için geliştirilen projede ülkemizin tek ray haddehanesi olan Kardemir A.Ş. Ray Haddehanesi'nde bu teknolojinin uygulanması hedeflenmiştir. Mantarı sertleştirilmiş raylar için yerli üretim teknolojisinin geliştirilmesi ve ön üretimi projesi KARDEMİR, DATEM, Karabük Üniversitesi işbirliği ile yürütülerek 2019 yılı sonunda başarıyla tamamlanmıştır. Projede mantarı sertleştirilmiş rayların kaynak yapılabilirliği çalışması ve saha uygulama testleri DATEM tarafından yapılmıştır.

RAYLI ULAŞIM TEKNOLOJİLERİ ENSTİTÜSÜ (RUTE)

Demiryolu sektöründe gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmalarının geliştirilmesi için Ülkemizin en önemli bilimsel kuruluşu olan TÜBİTAK ile TCDD arasında 21.09.2019 tarihinde imzalanan protokol ile Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsü (RUTE) kurulmuştur. Enstitü ile ülkemiz raylı ulaşım konusunda teknoloji ihraç eden öncü bir ülke haline gelmesi ve demiryollarının daha kaliteli, sürekli, güvenilir, sürdürülebilir ve emniyetli bir şekilde işletilmesi için gerekli araştırma ve geliştirme çalışmalarının yapılması hedeflenmektedir.

Söz konusu protokol kapsamında demiryollarının ihtiyaç duyduğu teknolojilerin yerli ve milli imkanlarla geliştirilmesi için çalışmalara başlanmıştır.
Bu kapsamda, TCDD araç parkında yer alan muhtelif tip araçların muayenelerinin belirli hız limitleri içinde dinamik olarak gerçekleştirilebilmesi için ölçüm sistemlerinin (aks, tekerlek, fren elemanları, pantograf vb.) yerli ve milli imkânlarla geliştirilmesi amacıyla Otomatik Tren Muayene İstasyonu (OTMİ) projesi 16.03.2021 tarihinde başlatılmıştır. Ayrıca, her yıl yayınlanan şebeke bildirimine bağlı olarak DTİ kapasite tahsis taleplerini planlayan, tren hareket çizelgesi ve grafiği hazırlayan yerli bir yazılım geliştirilmesi için Kapasite Tahsis İzleme ve Planlama Programı (KATİP) Geliştirilmesi Projesi başlatılması için yapılan çalışmalarında sona gelinmiştir.
Diğer taraftan, Ölçüm Treni Geliştirilmesi (KAŞİF), Veri Değerlendirme Merkezi Kurulması ve Yerli Makas Motoru Geliştirilmesi projeleri ile ilgili olarak proje olgunlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

TÜBİTAK 1007 Programı Kapsamında Yürütülen Projeler

E5000 tipi Milli Elektrikli Anahat Lokomotifi Geliştirilmesi:
2017 yılı Ekim ayında başlatılan proje ile TCDD

Taşımacılık A.Ş.'nin anahat yük ve yolcu taşıma ihtiyaçlarını karşılayacak modern AC sürüş sistemine sahip ve 5 MW gücünde, 140 km/sa hıza sahip ve TSI gerekliliklerine uygun bir Elektrikli lokomotifin tasarımı ve üretimi yapılacaktır. Proje kapsamında, dünyada sadece gelişmiş ülkelerin sahip olduğu ve raylı araç sektöründe katma değeri en yüksek bileşenlerden olan Cer Konverteri, Cer Motoru, Cer Kontrol Ünitesi, Merkezi Kontrol Ünitesi, Cer Trafosu, Tren Kontrol ve Yönetim Sistemi(TKYS) gibi birimler yerli ve milli olarak tasarlanarak üretilmektedir. TÜBİTAK KAMAG 1007 kapsamında %100 desteklenen proje TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü ve TÜBİTAK RUTE işbirliği ile yürütülmektedir.

TLM16V185 Tipi Ağır Dizel Motor Modernizasyonu:
2018 yılı Aralık ayında başlatılan proje kapsamında iki ayrı proje paralel olarak yürütülmektedir. Birinci proje kapsamında TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından kullanılmakta olan DE24000 tipi dizel elektrikli lokomotiflerin dizel motoru olan TLM16V185 tipi dizel motorların modernize edilerek spesifik yakıt tüketimi ve diğer performans değerlerinin yerli imkânlar ile iyileştirilmesi çalışmaları yapılmaktadır. İkinci proje kapsamında ise lisans hakları ülkemize ait, 8 silindirli, en fazla 200g/kWh özgül yakıt tüketimine sahip en az 1200 hp gücünde özgün bir motorun tasarım ve üretim çalışmaları gerçekleştirilmektedir. TÜBİTAK KAMAG 1007 kapsamında %100 desteklenen proje TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü ve TÜBİTAK RUTE işbirliği ile yürütülmektedir.

K Tipi Kompozit Fren Pabucu Geliştirilmesi:
Bu projenin amacı yüksek sürtünme katsayısına sahip, yüksek ısı dirençli, yüksek mukavemetli, gürültüsüz, hava şartlarından etkilenmeyen, insan sağlığına zararsız, raylı taşıt balata ve pabuçlarını UIC standartlarında yerli olarak üretmektir. Demiryolu araçlarında yerli K Tipi Kompozit Fren Pabucu kullanılmasıyla beraber yüksek oranda bir tasarruf elde edilecektir

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Çoklu İlişkiler

Demiryolu ile Uluslararası Taşımalar için Hükümetler Arası Örgüt

Türkiye Cumhuriyeti, asıl amacı üye devletler arasında demiryolu ile yapılan uluslararası doğrudan yolcu, yük ve bagaj taşımalarına uygulanan tek tip bir hukuk rejimi düzenlemek ve bu rejimin uygulanması ve gelişimini sağlamak olan OTIF üyesidir. Bu çerçevede Demiryolu ile Uluslararası Taşımalara İlişkin Sözleşme COTIF'e de taraftır.

Ülkemiz OTIF'te Bakanlığımız Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından temsil edilmektedir.

UHDGM, OTIF nezdinde 2015-2018 yılları arasında 1.dönem, 2019-2021 yılları için 2.dönem Yönetim Kurulu üyesi olarak çalışmalara katılmaktadır.

UHDGM, OTIF nezdinde ECM (Bakımdan Sorumlu Kuruluş) sertifikasyon otoritesi olarak 31 Temmuz 2013 tarihinde yetkilendirilmiştir. TCDD, DDGM tarafından yapılan sertifikasyon neticesinde 29 Ağustos 2013 tarihinde OTIF'in Bakımdan Sorumlu Kuruluşu (ECM) olmuştur. TCDD Taşımacılık A.Ş. ise 01.01.2017 tarihinden itibaren yük vagonlarının bakımından ve 06.01.2017 tarihinden itibaren de yük vagonları hariç diğer demiryolu araçlarının bakımından sorumlu birim olarak ECM sertifikası almıştır.

Uluslararası Demiryolları Birliği (UIC)

1922 yılında kurulan ve 5 kıtadan yaklaşık 205 üyesi bulunan UIC, demiryolları arasında işbirliğini geliştiren dünya çapında en büyük organizasyon olup, faaliyetleri demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi ile ilgili tüm alanları kapsamaktadır.
TCDD, yılda iki kez düzenlenen Genel Kurul ve İcra Kurulu toplantılarına aktif şekilde katılım sağlamaktadır. 2007 yılından bu yana, İcra Kurulu'nda

yer almakta olup, söz konusu Kurul'da oy hakkına sahiptir. 1 Aralık 2016 tarihinde gerçekleşen 89. UIC Genel Kurul Toplantısında TCDD Genel Müdürü, UIC Başkan Yardımcılığı görevine oybirliği ile seçilmiş, 7 Aralık 2018 tarihinde gerçekleşen 93. UIC Genel Kurul Toplantısında UIC Başkan Yardımcılığı görevinin 2 yıllık bir dönem için (2019-2020) uzatılması yönünde karar alınmıştır. 16 Aralık 2020 tarihinde gerçekleşen 97. UIC Genel Kurul Toplantısında ise Covid-19 pandemisi sürecinde istikrarı sağlamak amacıyla, UIC Başkan Yardımcısı görevi 6 aylık bir süre için daha uzatılmış, ardından en son 8 Haziran 2021 tarihinde gerçekleşen 98. Genel Kurul Toplantısında Teşekkülümüz Genel Müdürünün Başkan Yardımcılığı görevi son bulmuştur. 10. UIC Yüksek hız kongresi ilk kez ülkemizde 8 -11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

TCDD, UIC içerisinde faaliyet gösteren 6 Bölgesel Kurul'dan hem Avrupa Bölgesel Kurulu hem de Orta Doğu Bölgesel Kurulu (RAME) üyesidir. 2007 yılından bu yana ise RAME Başkanlığını yürütmektedir.

Ayrıca, Orta Doğu Bölgesinin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve demiryolu alanında daha fazla deneyim alışverişinde bulunmak amacıyla, RAME bünyesinde faaliyet göstermek üzere, 2012 yılında kurulan Ortadoğu Demiryolu Eğitim Merkezi (MERTCe) uluslararası eğitim faaliyetlerine devam etmektedir.

TCDD, UIC'nin üst yönetiminde söz sahibi olmasının yanı sıra, UIC tarafından dünya çapında düzenlenen kongreler, eğitimler ve etkinliklerde aktif olarak yer almakta olup, bu tür büyük etkinliklerin ülkemizde düzenlenmesi konusunda UIC ile yakın işbirliği yapmaktadır.

UIC Genel Kurulunun 7 Aralık 2017 tarihinde Paris'te düzenlenen 91. Oturumunda alınan karar ile UIC'nin aktif üyesi olan TCDD Taşımacılık A.Ş., bölgesel seviyede Ortadoğu Bölgesi (RAME) ve Avrupa Bölgesel Kurullarının (RAE) üyesidir. TCDD Taşımacılık A.Ş., yılda en az iki kere yapılan UIC Genel Kurul, RAME ve RAE toplantılarına katılım sağlamakta; UIC İstatistik Grubu, Terminoloji Grubu, Yük Forumu, Yolcu Hizmetleri Grubu, Hızlı Cevap Ağı ve Covid-19 Görev Gücü gibi çalışma gruplarının faaliyetlerine katkıda bulunmaktadır.

Uluslararası Demiryolu Araştırma Kurulu (IRRB)

Beş kıtada 200'den fazla üyesi olan Uluslararası Demiryolları Birliği (UIC), demiryolu sektörünün dünya çapındaki organizasyonun altında 2005 yılında, ortak araştırmalarla ilgilenen özel bir çalışma organı olan Uluslararası Demiryolu Araştırma Kurulu (IRRB) kurulmuştur. Temel hedeflerinden biri, dünya çapındaki üyelerini araştırma, standardizasyon ve yenilik konularında desteklemektir. IRRB'nin amacı, dünya çapında demiryolu gelişimine katkıda bulunabilmeleri için UIC üyeleri ve üye demiryolu araştırma kuruluşları (araştırma kurumları) tarafından bağımsız olarak yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde teşvik etmektir.

IRRB, her biri beş başkan yardımcısından biri tarafından yönetilen beş temel çalışma alanına sahiptir. Küresel ve bölgesel araştırma önceliklerinin tanımlanması için gereklilikler alanı Başkan Yardımcılığını DATEM İşletme Müdürü yürütmektedir. DATEM yılda dört kez düzenlenen Genel Kurul ve İcra Kurulu toplantılarına aktif şekilde katılım sağlamaktadır.

Birleşmiş Milletler (BM)

Asya ve Avrupa arasında bir köprü konumunda olan ülkemizin stratejik konumunun demiryolu ve lojistik sektörleri açısından en iyi şekilde değerlendirilmesi amacıyla, her iki kıtanın demiryolu idarelerini bir araya getiren BM ile yakın işbirliği içerisinde bulunmakta ve ülkemizin üyesi olduğu BM Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) ve 62 üyesi bulunan BM Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP) tarafından yürütülen çalışmalara aktif katılım sağlanmaktadır.

Avrupa Birliği (AB) ile İlişkiler

TCDD, Bakanlığımız tarafından koordine edilen Taşımacılık Politikası ve Trans-Avrupa Ağları (TEN) fasıllarına ilişkin müzakere çalışmalarına yönelik olarak demiryolu alanı ile ilgili hususlarda destek vermektedir.

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında finanse edilen Ulaştırma Bilgi Yönetim Sistemi Projesi 16 Haziran 2016 tarihinde Bakanlığımız koordinasyonunda başlatılmıştır. Projenin temel amacı, Trans-Avrupa Ağları Faslına ilişkin verilerin sistematik bir şekilde Avrupa Komisyonuna iletilmesine olanak sağlayacak bir sistemin oluşturulmasıdır. TCDD söz konusu projenin faaliyetlerine paydaş olarak katkı sağlamaktadır. Türkiye-AB Mali İşbirliği kapsamında IPA altında AB tarafından yaklaşık 750 milyon avroluk hibeyle finanse edilen TCDD'nin demiryolu yapım projeleri şu şekildedir:

IPA I Dönemi (2007-2013)

- Köseköy-Gebze Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Yeniden İnşası (Tamamlandı.)
- Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu (Tamamlandı.)
- Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyonu (Tamamlandı.)

IPA II Dönemi (2014-2020)

- Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattı:
  - 1. Etap Çerkezköy-Kapıkule (153 km) (Yapım çalışmaları devam ediyor.)
  - Ispartakule-Halkalı (9 km) yapımı devam ediyor.
  - Ispartakule-Çerkezköy (67 km) ihale çalışmaları devam ediyor.

AB müktesebatına uyum ve mali işbirliğine ilişkin uygulamaların değerlendirildiği 6 No. lu Ulaştırma, Çevre, Enerji ve Trans-Avrupa Ağları Alt Komite Toplantıları ve Türkiye İçin Ulaştırma Çok-Yıllı Eylem Programı kapsamında oluşturulan Sektörel İzleme Komite Toplantılarına TCDD'den katılım sağlanmaktadır.

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA): Kısaca İpek Yolunun yeniden canlandırılması amacıyla çok modlu ulaşım için şekillendirilen ve geliştirilen bir doğu-batı koridorudur. TRACECA'nın geliştirilmesi için "Çok Taraflı Temel Anlaşma" TRACECA Programının uygulanmasına temel teşkil etmektedir. Ülkemiz dâhil 13 ülkenin taraf olduğu TRACECA Programı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere TCDD Genel Müdürlüğü ve TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından katkı sağlanmaktadır.

Trans-Hazar Uluslararası Taşıma Güzergâhı (TITR) Uluslararası Birliği

Avrupa ile Asya'yı bağlayan Orta Koridor üzerinde bulunan Trans-Hazar Uluslararası Taşıma Güzergâhı (TITR - Trans-Caspian International Transport Route); Çin, Kazakistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan'dan geçen ve devamında Avrupa ülkelerine kadar ulaşan uluslararası taşıma güzergâhıdır. Trans-Hazar Uluslararası Taşıma Güzergâhı (TITR) Uluslararası Birliği 2017 Şubat ayı itibarıyla fiilen faaliyetlerine başlamıştır.

TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü 16 Şubat 2018 tarihinde Ankara'da düzenlenen TITR Uluslararası Birliği Genel Kurul Toplantısında alınan karar ile Birliğin Daimi Üyeliğine kabul edilmiştir.

TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü Trans-Hazar Uluslararası Taşıma Güzergâhı üzerinde bulunan birçok ülkenin ve şirketin çıkarlarını birleştiren ve temsil eden ve tarihi Büyük İpek Yolu'nun rotasını canlandıran bir örgüt olan TITR Uluslararası Birliğinin faaliyetlerine ve toplantılarına aktif katılım sağlamaktadır.

İkili İlişkiler

Demiryolu alanında uluslararası düzeyde

yürütülen faaliyetler kapsamında, TCDD Genel Müdürlüğü tarafından teknik bilgi ve becerinin artırılması amacıyla Japonya, Güney Kore, Çin, İtalya, Fransa, Almanya ve İspanya başta olmak üzere birçok ülke ile işbirliği faaliyetleri sürdürülmekte ve demiryolu sektörü hakkında eğitim ihtiyacı bulunan Cibuti, Etiyopya ve Sudan gibi ülkelere destek sağlanmaktadır.

TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından, Türkiye'den Avrupa yönünde Bulgaristan, Macaristan, Almanya, Avusturya, Polonya, Romanya, Çekya, Bosna-Hersek, Slovakya ve Sırbistan başta olmak üzere birçok noktaya; Asya yönünde ise Rusya, Gürcistan, Azerbaycan, Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Kazakistan, İran, Pakistan, Afganistan ve Çin'e demiryoluyla yük taşımacılığı gerçekleştirilmektedir. Uluslararası yük taşımalarının artırılması için ilgili ülkelerle yakın işbirliği sürdürülmektedir.

Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayi A.Ş. (TÜRASAŞ)

Giriş

4 Mart 2020 tarih ve 2186 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünün bağlı ortaklıkları olan;

- Eskişehir' de kurulu Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi (TÜLOMSAŞ)
- Sakarya' da kurulu bulunan Türkiye Vagon Sanayi Anonim Şirketi (TÜVASAŞ)
- Sivas' ta kurulu Türkiye Demiryolu Araçları Sanayi Anonim Şirketi (TÜDEMSAŞ)

Bağlı ortaklık statüsünden çıkartılarak, merkezi Ankara'da bulunan Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketi (TÜRASAŞ) Genel Müdürlüğü çatısı altında birleştirilmiştir.

Yüzyılı aşan tecrübesi ile başta TCDD Taşımacılık A.Ş. olmak üzere, tüm sektörün demiryolu araçları ve kent içi ulaşımda hafif raylı sistem araçları da dahil olmak üzere tüm taleplerini karşılamak üzere bağlı ortaklıkların TÜRASAŞ çatısı altında birleştirilmesiyle kapasite ve yeteneklerinin bütünleştirilerek, raylı sistem araçlarının ve kritik alt komponentlerinin yerli ve milli imkânlarla tasarımı ve üretiminde ülkemize en yüksek katma değerin sağlanması, yurtdışına bağımlılığın en aza indirilmesi hedeflenmiştir.

Halen TÜLOMSAŞ, TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü; TÜVASAŞ, TÜRASAŞ Sakarya Bölge Müdürlüğü; TÜDEMSAŞ ise TÜRASAŞ Sivas Bölge Müdürlüğü ismi ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

TÜRASAŞ'ın Misyonu:

Yenilikçi ve akılcı çözümlerle müşteri ihtiyaçlarını temel alarak raylı sistem araç ve alt bileşenlerinin yerli ve milli olarak tasarımını, üretimini ve bakımını yapmak

TÜRASAŞ'ın Vizyonu:

Raylı Sistem Araç Sektöründe, kendi markasını taşıyan ürünlerle, sektöre yön veren ve tercih edilen şirket olmak

Raylı Sistem Araçları Sektöründe bugüne kadar uluslararası standartlarda;

- Yeni Nesil Lokomotifler,
- Dizel ve Elektrikli Tren Setleri,
- Yolcu Vagonları,
- Yük Vagonları

ve bunlara ait kritik alt sistemler olan;

- Yolcu ve Yük Vagon Bojileri,
- Cer Konventörü,
- Cer Motoru,
- Dizel Motor,
- TKYS

gibi ana ve alt ürünleri üreten TÜRASAŞ'ın en önemli vizyonel hedefi ise sadece ülkemizde değil uluslararası alanda da kendi markasını taşıyan yeni nesil ürünlerle sektörde söz sahibi olmaktır.

Ülkemizin en büyük demiryolu çeken ve çekilen araçları (anahat ve manevra lokomotifleri, yük vagonu, yolcu vagonu, dizel/elektrikli tren seti) üretim, bakım ve onarım kuruluşu olan TÜRASAŞ yaklaşık 1.400.000 m2 açık, 400.000 m2 kapalı alanda, 16 fabrika tesisinde; yaklaşık 1150 memur, 2400 işçi personeli ile TÜRASAŞ Merkez, Eskişehir Bölge Müdürlüğü, Sakarya Bölge Müdürlüğü ve Sivas Bölge Müdürlüğü bünyesinde faaliyetlerine devam etmektedir.

ANKARA GENEL MÜDÜRLÜK

SAKARYA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

SİVAS BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

ESKİŞEHİR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ

TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü

Demiryolu araçları üretimi ve bakımı konusunda 1894 yılından bu yana, 127 yıllık deneyime sahip olan TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü, TCDD Genel Müdürlüğü başta olmak üzere yurt içi ve yurt dışı kuruluşların çeşitli tipte anahat ve manevra lokomotifleri (dizel hidrolik, dizel elektrikli, elektrikli, ..vd) , yük vagonları, yol bakım araçları ve bunlara ait ile dizel motor, cer motoru, vb. alt komponent ve yedek parça ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü 540.000 m2 açık, 183.700 m2 kapalı alanda 6 fabrikada üretim ve bakım-onarım faaliyetlerini yürüten entegre bir yapıya sahip olup aynı zamanda ülkemizde lokomotif üretimi yapan tek kuruluştur. Avrupa Birliği (AB) standartlarında TSI sertifikalı lokomotif ve yük vagonları üretim kabiliyetine sahip olan Eskişehir Bölge Müdürlüğü'nde bugüne kadar 910 lokomotif, 11.873 yük vagonu ve 620 adet dizel motor üretimi gerçekleştirilmiştir.

TÜRASAŞ Sakarya Bölge Müdürlüğü

TÜRASAŞ Sakarya Bölge Müdürlüğü 1951 yılından bugüne kadar yolcu taşıyan raylı araç sektöründe imalat, onarım, modernizasyon faaliyetleri yürüterek ülkemizin bu alandaki ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Faaliyetlerini 110.000 m2 kapalı olmak üzere toplam 380.000 m2 alan içinde yer alan 5 fabrika ile sürdürmekte olup Milli Elektrikli Tren Seti üretimini sağlayacak altyapıyı oluşturma çalışmaları kapsamında, Haziran 2019 tarihinde açılışı yapılan "Alüminyum Gövde Üretim Tesisleri" ile 6. fabrikaya da sahip olmuştur.

Yıllık 200 adet araç gövdesi üretim kapasitesine sahip olan bu entegre tesisle birlikte Sakarya Bölge Müdürlüğü çelik gövde üretiminin yanı sıra yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu araçlarının alüminyum gövde üretim üssü haline gelmiştir. Alüminyum gövde üretim tesislerinin yanı sıra 2020 yılında yaptığı yatırımla boji şasilerinin imalatı için robotik kaynak otomasyon sistemini kuran Sakarya Bölge Müdürlüğü kendi boji şasisini üretebilen bir yapıya kavuşmuştur. Sakarya Bölge Müdürlüğü'nde bugüne kadar 2.340 Araç üretimi, 39.260 Araç onarımı yapılmıştır.

TÜRASAŞ Sivas Bölge Müdürlüğü

TÜRASAŞ Sivas Bölge Müdürlüğü 1939 yılından bugüne kadar 40 farklı tipte yaklaşık 22.550 yük vagonu üretimi yapılmış, bunun 240 adedi Irak'a ihraç edilmiştir. Ayrıca muhtelif tiplerde 349.441 adet yük vagonunun onarımı yapılmıştır.

Sivas Bölge Müdürlüğü, Avrupa Birliği (AB) standartlarında TSI sertifikalı yük vagonları üretimi ve uluslararası standartlarda yük vagonu bakım-onarım ve revizyonu kabiliyetine sahipt

ÜRETİM, BAKIM-ONARIM KAPASİTESİ VE KABİLİYETLERİ

TÜRASAŞ'ın Bölge Müdürlükleri mevcut tesis ve alt yapısı ile birlikte üretim kapasitesi:

Bakım-Onarım kapasitesi:

Mevcut üretim, bakım ve onarım faaliyetleri;

•Dizel/Elektrikli Tren Seti Üretimi, Bakım ve Onarımı,
•Dizel Elektrikli, Elektrikli, Dizel Hidrolik, Hibrit Anahat ve Manevra Lokomotiflerinin Üretim, Bakım ve Onarımı,
•Çeşitli Tipte Demiryolu Bakım Aracı Üretim, Bakım ve Onarımı,
•Hafif Raylı Sistem Araçları Modernizasyonu, Alt Komponentlerinin Üretim, Bakım ve Onarımı,
•Çeşitli Tipte Yük ve Yolcu Vagonu Üretim, Bakım Ve Onarımı,
•Ana Alt Komponentlerin Üretimi, Bakım ve Onarımı

Üretim Tesisleri

ARGE MERKEZLERİ

Eskişehir Bölge Müdürlüğü Ar-Ge Merkezi

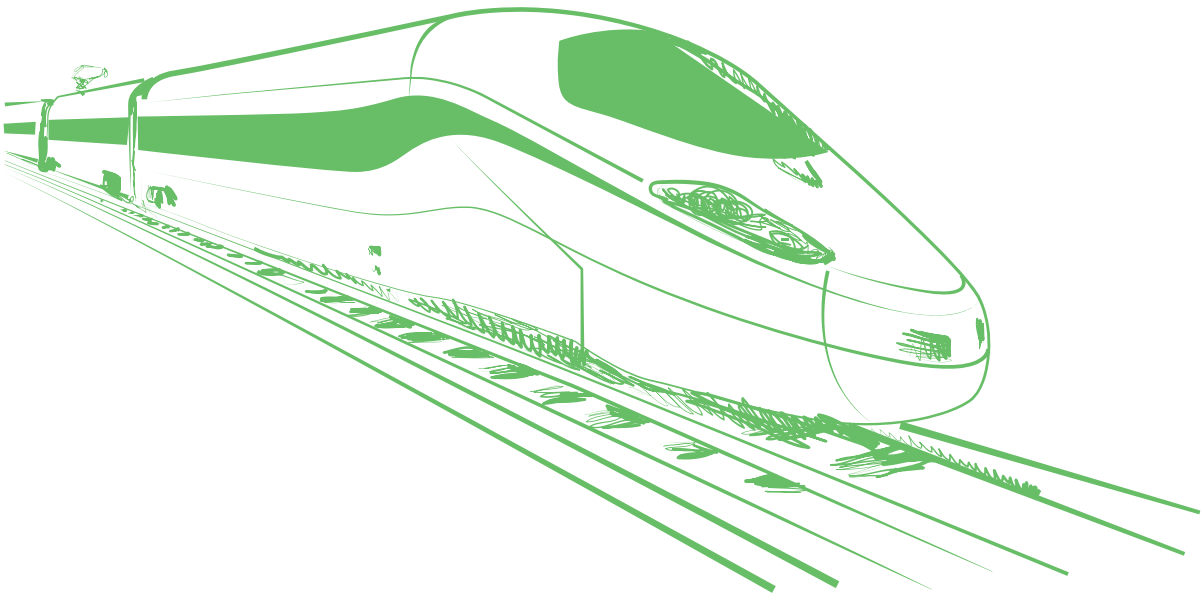
AR-GE Merkezi kurulmasına yönelik çalışmalar ve T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 5746 sayılı Kanun kapsamında yapılan denetimler sonucunda 2017 yılında Eskişehir Bölge Müdürlüğü Ar-Ge Merkezi onaylanmıştır. Bir kamu kuruluşu olan TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğü Ar-Ge Merkezine sahip Kamu kurumları arasında 1. ve ülke genelinde ise 516. olmuştur.

Sakarya Bölge Müdürlüğü Ar-Ge Merkezi

TÜRASAŞ Sakarya Bölge Müdürlüğü 5746 sayılı Kanun kapsamında yapılan denetimler sonucunda 2019 yılında T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onaylı Ar-Ge Merkezi olmuştur.

Kazanımlar

- TÜRASAŞ'ın uluslararası düzeyde rekabetini güçlendireceği gibi, aynı zamanda teknolojik bilgi üretilmesi ile üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını da sağlamaktadır. Ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesinin yanında, verimliliğin artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknolojik bilginin ticarileşmesi gibi konularda da avantaj elde edilmektedir.
- Projelerin belirli bir plan ve sistematik içinde yürütülmesi sağlanmaktadır.
- Ar-Ge destekleri ile akademik ve danışmanlık desteklerinden kolaylıkla yararlanılması ve personelin niteliklerinin geliştirilmesi imkanı doğmaktadır.
- Ar-Ge Merkezinin hayata geçmesiyle birlikte halen yürütülmekte olan çalışmaların takip ve kontrol bakımından etkinliği arttırılmaktadır.

DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER

MİLLİ ELEKTRİKLİ TREN SETİ PROJESİ

29 Haziran 2020 tarihinde Milli Elektrikli Tren Setinin lansmanı yapılmıştır.

160 km/h İşletme Hızında, Alüminyum Gövdeli Yerli ve Milli Elektrikli Tren Setlerinin yol testleri devam etmektedir.

Yol testleri ve sertifikasyon süreci sonunda, işletmeye verilecektir Setlerin TSI sertifikasyonunun tamamlanması ile birlikte seri üretime geçilecektir. İlk aşamada toplam 22 set, toplamda 56 set üretilecektir.

Milli Elektrikli Tren Seti (160 km/h)

MİLLİ HIZLI TREN SETİ PROJESİ (225 km/h)

Proje TÜRASAŞ sorumluluğunda sürdürülmekte olup konsept tasarım çalışmaları tamamlanmıştır. Set üretimlerinin SİP (Sanayi İşbirliği Programı) kapsamında yapılacak ihale ile teknoloji transferi yapılarak gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. SİP kapsamında çalışmalar devam etmektedir.Bu proje ile birlikte Milli EMU (160 km/h) Projesinden elde edilen kazanımlarla 225 km/h hıza sahip Milli Hızlı Tren Projesine yönelik çalışmalar da devam etmektedir. Tasarım çalışmalarının 2021 yılı sonuna kadar tamamlanması ve prototip üretimine başlanması hedeflenmektedir. Projede seri üretime geçilerek hızlı tren hatlarında ülkemizin bu alandaki ihtiyacının karşılanması planlanmaktadır.

Milli Hızlı Tren (225 km/h)

GAZİRAY PROJESİ

TÜRASAŞ'ın vizyonel hedeflerinden bir tanesi de hafif raylı sistem araçlarının yerli ve milli imkanlarla tasarım ve üretim projelerini gerçekleştirmektir. Bu kapsamda Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile yapılan sözleşme kapsamında %65 yerlilik oranı ile toplam 8 set (32 araç) üretilecektir. Proje kapsamında TKYS (Tren Kontrol Yönetim Sistemi) ve Cer Sistemi yerli ve milli olarak geliştirilecektir.

Gaziray Banliyö Seti

E 5000 MİLLİ ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF PROJESİ

Milli tasarım ve ileri teknoloji ile Elektrikli Anahat Lokomotif üretiminde dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması için çalışmalar devam etmektedir. TCDD Taşımacılık A.Ş. nin demiryolu araçlarında fosil yakıt kullanımını ve karbon emisyonu oranının azaltılması hedefi ile araç filosunu elektrikli anahat lokomotiflerine dönüştürmeyi planlaması doğrultusunda bu proje önem kazanmaktadır.

Elektrikli Anahat Lokomotif imalatında tasarım kabiliyeti kazanılması ve yüksek yerlilik ile ülkemizin bu alanda dışa bağımlılığının sonlandırılması hedeflenmektedir. Prototip imalatının tamamlanmasının ardından seri üretime geçilerek TCDD Taşımacılık A.Ş. için toplam 20 lokomotif üretilecektir.

E 5000 Tipi Elektrikli Lokomotif

TÜRASAŞ LİSANSI

YÜKSEK YERLİLİK ORANI

MİLLİ COCO TİPİ (ÜÇ AKSLI BOJİ) ANAHAT LOKOMOTİF PLATFORMU

CoCo Aks Tertibatına Sahip Milli Lokomotif Platformunun geliştirilmesi çalışmalarına başlanmış olup proje ülkemizde ihtiyaç duyulan CoCo tip Dizel Elektrikli Anahat Lokomotifi, Elektrikli Anahat Lokomotifi ve Çift Modlu Anahat Lokomotiflerinin yerli imkânlar ile yurt içinde tasarlanması ve üretilmesine öncülük edecektir.

Söz konusu proje kapsamında teknolojik katma değeri yüksek cer sistemi, tren kontrol yönetim sistemi gibi alt sistemlerin yurt içinde geliştirilmesi ile birlikte önleyici ve kestirimci bakım faaliyetleri yerli imkânlar ile yürütülebilecek; bakım onarım maliyetleri düşecektir

Milli COCO Tip Lokomotif Platformu

V81200HP ÖZGÜN MOTOR PROJESİ

TÜBİTAK, TCDD Taşımacılık A.Ş., Marmara Üniversitesi ve özel sektör işbirliği ile Raylı sistem araçları için 8 silindirli 1200 HP gücünde milli tasarıma sahip özgün motor geliştirme projesi, Ülkemizin bu özellikte ilk yerli motoru olacak ve dışa bağımlılık ortadan kaldırılacaktır.

Lisansı ülkemize ait özgün yeni nesil dizel motor ailesinin geliştirilmesi ve prototip imalatının gerçekleştirilmesi ile lokomotif, enerji sektörü ve marine motor ihtiyaçlarının karşılanması sağlanacaktır. Tasarım çalışmaları tamamlanmış olup üretim için parça tedariğine başlanmıştır.

Özgün Motor

DEVAM EDEN DİĞER ÖNEMLİ PROJELER

80'Sggrs(s)'- 40'Sgmmns(s) Tip Konteyner Taşıma Vagonu

İntermodal yük taşımacılığında en çok talep gören konteyner taşıma vagonlarından olan 80' Sggrs(s) ve 40' Sgmmns(s) tipi konteyner taşıma vagonu projeleri TÜRASAŞ Bölge Müdürlüklerinin ortak çalışmasıyla başlatılmıştır.

Projede tasarım çalışmaları tamamlanmış olup prototip üretim çalışmaları devam etmektedir. TÜRASAŞ bu ürün portföyü ile uluslararası pazarda intermodal yük taşımacılığı kapsamında pazarda önemli bir yere sahip olacaktır.

Konteyner Taşıma Vagonu

Yangın Söndürme ve Kurtarma Vagonu Projesi

Son yıllarda artan doğal afetler neticesinde oluşabilecek kazalara acil müdahale ve tahliye için ihtiyaç duyulan Yangın Söndürme Ve Kurtarma Vagonu Projesi ile özellikle petrol ve türevlerinin taşınması esnasında yaşanabilecek kazalarda; muhtemel deray, yangın, sızıntı, patlama vb. olaylarının önlenmesi, olası kayıp ve zararların minimuma indirilmesi amaçlanmaktadır.
Projede yangın söndürme ve kurtarma ekipmanlarının üzerine kurulacağı iki adet Rgns vagonu imalatı tamamlanmıştır. Projenin 2021 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Yangın Söndürme ve Kurtarma Vagonu

Y25 Ls(s)d Tipi H Boji Projesi

Yük vagonlarında en çok tercih edilen boji tipi olan H boji; dara, imalat/bakım kolaylığı ve maliyet avantajları sunmaktadır.

TSI regülasyonları kapsamında sertifikalandırılacak olan H tipi boji üretilecek yük vagonlarında kullanılacak, ayrıca ulusal ve uluslararası piyasaya sunulacak bir ürün olacaktır. H Boji 3 (üç) farklı fren sistemine uygun şekilde tasarlanmış olup bu sayede tek bir proje ile 3 (üç) ayrı boji sertifikası elde edilmiş olacaktır. Ayrıca yapılan tasarımla Türkiye'de ilk defa 'ss rejimli' (120 km/h hızda işletmeye uygun) H boji piyasaya sunulmuş olacaktır. Projenin tasarım çalışmaları tamamlanmış olup prototip üretim ve test çalışmaları devam etmektedir.

Klasik frenli modüler tasarım

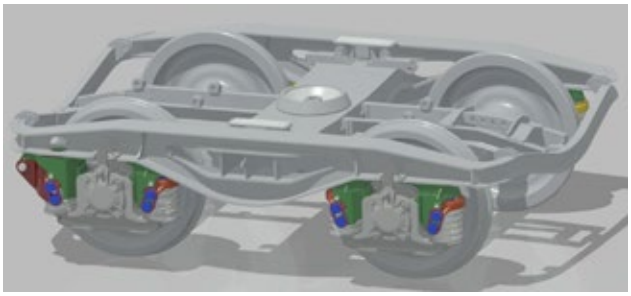
Kompact frenli intermodal taşımacılıkta tercih edilen hafif boji tasarımı

Kompact frenli yurtiçi ve yurtdışı lojistik firmalarının talebi olan boji

Y25 Ls(s)od Tipi Boji Projesi

Mevcut üretim ve onarım hattı, parça temini, ekonomik uygunluk vb. kıstaslar da esas alınarak kurplara uyumlu yol dostu Ls(s)od Boji projesi için de çalışmalara başlanmıştır. Prototip bojinin üretim çalışmaları devam etmektedir.

Y25 Ls(s)od Tipi Boji

Ayrıca;

- Hibrit Lokomotif,
- TLM16V185 tipi Dizel Motor Modernizasyonu,
- Yataklı Vagon,
- VIP Yataklı Vagon,
- Cer Konvertörü,
- Lokomotif İzleme Sistemi / TLMS
- TKYS (Tren Kontrol Yönetim Sistemi)

projeleri de devam etmektedir.

SEKTÖREL BAZDA TAMAMLANAN ÜRETİM PROJELERİ

LOKOMOTİFLER

DİZEL ELEKTRİKLİ MANEVRA LOKOMOTİFİ

% 86 Yerli Oranına sahip milli dizel elektrikli manevra lokomotifi (1200 HP) tasarlanmış ve üretilmiştir. Dışa bağımlı dizel hidrolik tip yerine yerli ve milli dizel elektrikli tip manevra lokomotifi üretilmiştir. Bu lokomotiften Şirketimiz ve özel sektör için toplam 8 adet üretilmiştir.

DE 10000 Tipi İlk Milli Elektrikli Manevra Lokomotifi

DE 36000 Tipi Dizel Elektrikli Lokomotif

YENİ NESİL DİZEL ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF

WABTEC Transportation Firması ile işbirliği kapsamında daha önce imalatı tamamlanan 10 adedi ihracat amaçlı toplam 31 adet lokomotife ilave olarak 2020 yılında özel sektör firması için 5 adet lokomotifin imalatı tamamlanarak teslim edilmiştir.

ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF

ROTEM işbirliği ile 2014-2015 yıllarında 72 adet elektrikli lokomotif üretilmiştir.

E 68000 Tipi Elektrikli Lokomotif

YOLCU TAŞIMA ARAÇLARI

DİZEL TREN SETİ

Gelişen demiryolu altyapısına bağlı olarak ortaya çıkan yeni tip araç ihtiyaçlarını karşılamak için 2010 yılından itibaren "Set" üretimlerine ağırlık verilmiştir. TCDD tarafından verilen 84 araçlık ve 124 araçlık iki sipariş kapsamında günümüze kadar 208 adet Dizel Tren Set aracı imal edilmiş ve 2019 yılı sonunda tamamlanan bu projeler ile 52 setlik (4 araçlı) bir Dizel Tren Seti filosu işletmeye verilmiştir.

Dizel Tren Seti

KONVANSİYONEL YOLCU VAGONLARI

Tasarımı TÜRASAŞ'a ait TVS 2000 klimalı lüks vagon üretimi 1994 yılında başlanarak 2007 yılına kadar 352 adet üretilmiştir.

Konvansiyonel Yolcu Vagonu

PULMAN VAGON

TÜRASAŞ tarafından tasarlanan TVS-2000 Pulman Vagon serisinin ilk örneğidir. Seyir emniyeti, yolcu konforu, iç dekorasyon ve renk seçiminde estetiğe önem veren özgün bir anlayışın ürünüdür. 160 km/h hıza uygun imal edilmiş çift kademeli düşey süspansiyon sistemine sahip Y-32 bojileri kullanılmıştır.

Pulman Vagon

YEMEKLİ VAGON

TÜRASAŞ tarafından tasarlanan TVS-2000 YEMEKLİ VAGON; TVS-2000 serisi yolcu vagon ailesinin bir üyesidir. Yolcu bölmesine ergonomik olarak tasarlanmış 14 adet yemek masası vardır. Toplam 55 yolcu kapasitelidir.

Yemekli Vagon 1

Yemekli Vagon 2

JENERATÖR VAGON

TÜRASAŞ tarafından tasarlanan TVS-2000 Jeneratör Vagon, elektrifikasyon olmayan hatlarda tren dizisinde bulunan yolcu vagonlarının elektrik sistemlerini beslemek için kullanılmakta olup her vagonda çift motor ünitesi bulunmaktadır.

jeneratör Vagon

PERSONEL KONAKLAMA VAGONU

TÜRASAŞ tarafından tasarlanan Personel Konaklama Vagonu yol bakım onarımları,.. vb. hizmetlerde çalışan personelin tüm barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla üretilmektedir. İçerisinde 4 yatak odası, salon-mutfak, tv ünitesi, banyo ve ısıtma aydınlatma imkanları bulunmaktadır.

Personel Konaklama Vagonu 1

Personel Konaklama Vagonu 2-3

MARMARAY HAFİF RAYLI SİSTEM TREN SETLERİ

Hyundai-Rotem işbirliği ile toplamda 440 araç olarak üretilen Marmaray Tren Setleri İstanbul'un şehir içi ulaşım ağına çok önemli katkı sağlamaktadır.

Marmaray Hafif Raylı Sistem Tren Setleri

Bursaray

BURSARAY PROJESİ

SIEMENS ile birlikte BURSA BELEDİYESİ için 48 adet araç üretimi gerçekleştirilmiştir

AKÜLÜ MANEVRA ARACI İ

Demiryolu ve liman işletmelerine gibi tesislerdeki taşımacılık hizmetlerinde hem karayolunda hem demiryolunda manevra hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere Akülü Manevra Aracı milli ve yerli imkânlarla tasarlanmış ve üretilmiştir.

Akülü Manevra Aracı

YÜK VAGONLARI

TÜRASAŞ müşteri taleplerine uygun olarak Avrupa Birliği standartlarında, TSI sertifikalı, yeni teknolojiye sahip %100 yerli tasarım ve en az %85 yerli oranı ile çeşitli tipte yük vagonu imal etmekte ve demiryolu araçları sektöründe TCDD başta olmak üzere yurtiçi ve yurtdışı müşterilerin taleplerini de karşılamaktadır.

YENİ NESİL MİLLİ YÜK VAGONU PROJESİ

Ülkemizi önümüzdeki yıllarda, demiryolu teknolojisini üreten ve ihtiyacı olan ülkelere de ihraç eden bir ülke durumuna getirecek olan "Milli Tren Projesi" içinde yer alan "Yeni Nesil Milli Yük Vagonu" projesi tamamlanmıştır.

Proje kapsamında 2017-2018 döneminde 150 adet vagon üretilerek işletmeye sunulmuştur. Son dönemde üretilen yeni nesil yük vagonları, daralarının hafifliği sebebiyle Avrupa'nın önemli firmaları tarafından yük taşımalarında öncelikli olarak tercih edilmektedir. Seri üretimlerine devam edilmektedir.

Yeni Nesil Milli Yük Vagonu

MANYEZİT TAŞIMA VAGONU

2013 yılında 50 adet üretilerek TCDD Genel Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir. Talep gelmesi halinde ihtiyaçlar karşılanmaya devam edilecektir.

Manyezit Taşıma Vagonu

Araba Taşıma Vagonu

ARABA TAŞIMA VAGONU

TCDD Taşımacılık A.Ş. için AB Standartlarında 2 adet Araba Taşıma Vagonu üretilerek teslim edilmiştir.

BALAST VAGONU

2015 ve 2016 yıllarında 120 adet Balast Vagonu üretilerek TCDD Genel Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir.

Balast Vagonu

RİLNSS TİPİ VAGON

Şirketimizde imal edilen Rilnss tipi vagon için AB şartlarına uygun olarak TSI sertifikasyon süreci tamamlanarak 2015 yılında 186 adet, 2016 yılında ise 116 adet TSI sertifikalı vagon üretilmiştir.

Manyezit Taşıma Vagonu

Eanoss Tipi Vagon

EANOSS TİPİ VAGON

2016 - 2019 yılları arasında TCDD Taşımacılık A.Ş. için AB Standartlarında TSI Sertifikalı toplam 875 adet Eanoss Tipi Vagon üretilerek teslim edilmiştir.

BALAST RGNS TİPİ HAFİFLETİLMİŞ PLATFORM VAGON

TÜBİTAK ile birlikte yürütülen proje kapsamında; 2018 ve 2019 yıllarında TCDD Taşımacılık A.Ş. için, AB Standartlarında TSI sertifikalı toplam 253 adet Rgns Tipi Vagon üretimi gerçekleştirilerek teslim edilmiştir. 2021 yılında ise yurt içi özel sektör firması için 35 adet vagon üretilerek teslimatı gerçekleştirilmiştir.

Rgns Tipi Hafifletilmiş Platform Vagon

Ayrıca TSI Sertifikasyonuna sahip olan 500 adet RGNS Vagonu, 200 adet Sgns Vagonu, 340 adet Talns Vagonu ve 200 adet Zacens Vagonu üretilmiştir.

Rgns Vagonu

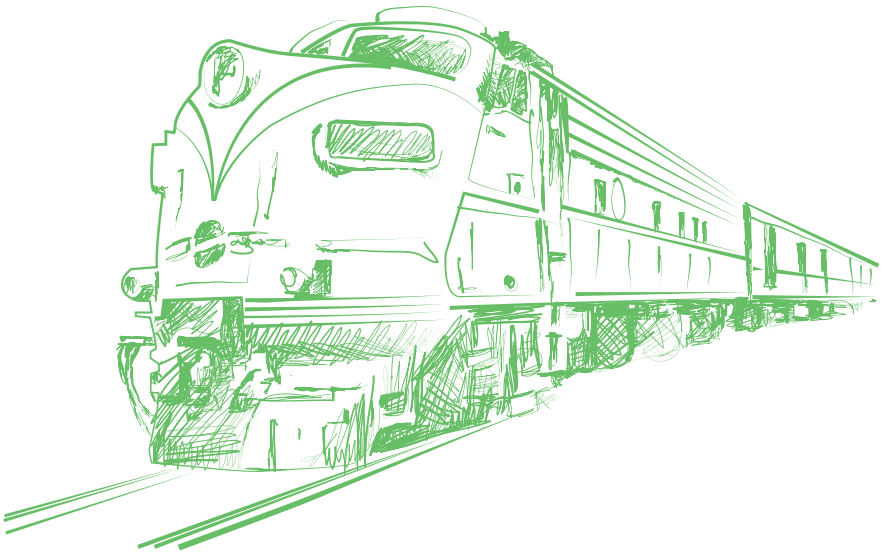
Sgns Vagonu

Talns Vagonu

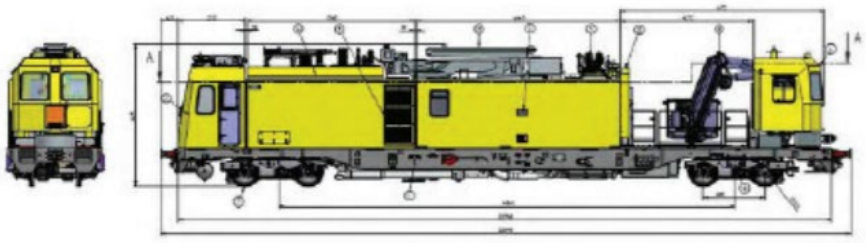
Zacens Vagonu

TÜRASAŞ İHRACAT FAALİYETLERİ

- Amerika, Almanya, İngiltere, İran ve Irak ülkelerine lokomotif,
- Bulgaristan Demiryolları için Yataklı Vagon,
- IRAK Demiryolları için Jeneratör Vagonu ile muhtelif tiplerde Yolcu Vagonu,
- Fransa, Almanya ve Tayland'a lokomotif ve dizel motor parçaları,
- Almanya, Irak ve Fransa' ya Yük Vagonu,
- Avusturya için Yük Vagonu Bojisi, ihracatları yapılmıştır.

İsviçre Demiryolları için 11 adet Demiryolu Bakım Aracı imalatı devam etmektedir.

Demiryolu Bakım Aracı

HEDEFLER

- Ülkemizin raylı sistem araç ihtiyaçlarını yerli ve milli imkanlarla tasarlamak ve üretmek, dışa bağımlılığı azaltmak,
- Ar-ge kabiliyeti ve üretim kapasitesini artırmak,
- Demiryolu sektöründe yan sanaiiyi geliştirmek, işbirlikleriyle projeler üretmek,
- Kendi markasını taşıyan ürünleri yurt dışına da sunmak.

03 HAVAYOLU

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- İŞLETME FAALİYETLERİ
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER

HAVAYOLU SEKTÖRÜ

İlk ticari yolcu uçuşunun gerçekleştirildiği tarihten bu yana, yaklaşık yüz yıllık bir zaman dilimi içerisinde, uçuş yapan yolcu sayısı (ticari seferler) büyük bir hızla artmaktadır. Uluslararası Sivil Havayolu Örgütü COVID-19 salgını nedeniyle yaşanan olağanüstü koşullar sebebiyle 2019 yılında dünya genelinde 4,5 milyar olan tarifeli yolcu sayısının 2020 yılında %60 düşüş ile 1,8 milyar* olarak gerçekleştiğini açıklamıştır.

Havayolu, dünyada hızla gelişmeye devam etmekte ve gerek uluslararası gerekse kıtalararası entegrasyon ve bütünleşmede büyük rol oynamaktadır. Günümüz dünyasında, dış ticaret ve turizm gibi dünya ekonomisine yön veren ve hacim kazandıran en önemli sektörler havayolu sektörü sayesinde hayat bulmakta; geleceklerini havayolu sektörünün kanatları altında inşa etmektedir. Havayolu sektörü, kargo ve yolcu taşımacılığı ayrımı yapılmaksızın, ülke ekonomilerinin bel kemiğini oluşturmaktadır. Uluslararası Sivil Havayolu Örgütü'nün (ICAO) açıkladığı verilere göre, dünya havayolu sektörünün doğrudan ve dolaylı olarak 2,7 trilyon ABD Doları ekonomik katkısı bulunmaktadır.

Havayolu sektörü sayesinde ülkelerin ulaşılabilirliği artmaktadır. Ülkelerin ulaşılabilirlikleri arttıkça ülkelerin dış yatırımcılar için cazibe ve güvenilirlik seviyeleri de artmaktadır. Bunun yanı sıra, ürünlerin, en hızlı ve güvenilir şekilde, stok maliyeti olmadan küreselleşebilmesinde havayolu sektörünün rolü vazgeçilmezdir.

Havayolu sektörü, ülkeler arasında kurduğu kültürel ve ticari köprülerle devletlerin sosyo-ekonomik refahının yükselmesinde önemli rol oynamaktadır. Sınır ötesi yolculukların kolaylaşması, ülkeler arasındaki sosyal ve ticari ilişkilerin daha da kuvvetlenmesinin ana sağlayıcılarındandır. İnsan ve emtianın güvenli ve hızlı bir şekilde akışının sağlanması, ülkeler için çok önemli sosyo-ekonomik ve kültürel faydalar barındırmaktadır. Ayrıca, havayolu sektörünün haiz olduğu stratejik önemi nedeniyle gelişmiş ve yeni teknolojileri bünyesinde barındıran doğru ve yerinde regülasyon ve düzenlemelere sahip ülkeler; ticari, kültürel ve askeri alanlarda büyük avantajlar elde etmekte ve önemli bir güç haline gelmektedirler.

Bakanlığımız tarafından, hava taşımacılığının ülkelerin istikbalinde taşıdığı önemin bilinciyle, sektörün geliştirilmesine yönelik köklü adımlar atılarak, havayolu faaliyetlerinin özel sektöre ve rekabete açılması sağlanmıştır. Rekabetin itici gücüyle büyük bir gelişim ve dönüşüm yaşayan sivil havacılığımız, başarı hikayesi ile dünya havacılığının odak noktası haline gelmiştir.

Bakanlığımız tarafından "sivil havayolu" alanında oluşturulan mevzuata uygun olarak geliştirilen politikalar çerçevesinde seyahat maliyetlerindeki düşme, havalimanlarının fiziki şartlarının iyileştirilmesi ve modern bir çehreye kavuşturulması, yeni havalimanlarının dünyadaki rakipleriyle yarışacak nitelikte inşa edilmesi gibi faktörler sektöre ivme kazandırmıştır. "Her Türk Vatandaşı Hayatında En Az Bir Kere Uçağa Binecek" sloganıyla yola çıkılarak 2003 yılında başlatılan "Havayolu Serbestleşme Projesi" ile çapraz uçuşların canlandırılması sonucunda gerek taşınan yolcu sayısında gerekse uçuş sayısında önemli artışlar gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız havayolu faaliyetlerini emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı olarak bölgede lider bir

(*)https://www.icao.int/Newsroom/Pages/2020-passenger-totals-drop-60-percent-as-COVID19-assault-oninternational-mobility-continues.aspx

konumda yürütme hedefi bağlamında politika ve düzenlemelere devam etmektedir. Sivil havayolu alanında yapılan düzenlemeler ve özellikle 2003 yılından itibaren fiili olarak hayata geçirilen ve bir politika haline getirilen havayolu taşımacılığında serbestleşme politikası neticesinde sektörün önü açılmış ve buna paralel olarak havayolu sektörü tahminlerin çok üzerinde bir hızla büyümüştür.

İstikrarlı ve kararlı bir şekilde desteklenen politika ve uygulamalar neticesinde Türk Sivil Havacılığımız, ICAO, IATA, gibi uluslararası kuruluşların beklentilerinin çok üzerinde bir gelişme göstermiştir. Birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede havayolu sektöründe kriz yaşanırken ve şirketler küçülmeye giderken, Türkiye'de havayolu sektörü büyümeyi sürdürmektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren havayolu işletmeleri tarafından 2020 yılında pandemiye rağmen 81,7 milyon yolcu taşınmış olup, bu sayı dünya genelinde taşınan yolcuların yaklaşık %2,38'ine karşılık gelmektedir.

2003 yılından bugüne sürdürülen başarılı politikalar ve uygulamalar sonucunda, 2021 yılı Eylül ayı sonu itibarı ile havayolu şirketlerimizin uçak sayısı %241, koltuk kapasitesi %276, kargo kapasitesi %757 artmış, yurt içinde ve dışında uçulan nokta sayısı 390' a ulaşmıştır.

2003 yılı sonunda ülkemizde faaliyet gösteren sivil havayolu işletmeleri bünyesinde, 162 adet uçak, 131 adet hava taksi, 34 adet balon, 162 adet genel havayolu işletmelerinde kullanılan ve 137 adet zirai ilaçlama işletmelerinde kullanılan toplam 626 hava aracı bulunmaktadır.

2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 552 adet uçak, 173 adet hava taksi, 367 adet balon, 448 adet genel havayolu işletmelerinde kullanılan hava aracı ve 11 adet çok hafif hava aracı olmak üzere toplam 1.551 hava aracı bulunmaktadır.

2003 yılında sektörde yaklaşık 65.000 çalışan istihdam edilirken, bu sayı 2020 yılı sonu itibariyle 245.876'ya ulaşmıştır. 2003 yılında 2,2 milyar dolar olan sektör cirosu, 2020 yılında 14,3 milyar dolara yükselmiştir.

Havayolu taşımacılığı sektörü sınırlar barındırmayan uluslararası yolcu ve emtia akışına yönelik bir hizmet türü olduğundan, ülkemizin hizmet ihracatı yapan ilk 10 ihracatçısından, birinci sırada Türk Hava Yolları olmak üzere, 7 tanesi havayolu kuruluşu olmuştur.

2003 yılından itibaren uygulanan politikalarla sivil havayolu alanında faaliyet gösteren 10 Havayolu İşletmesi hızla büyümüştür. Bu büyüme, Bakım-Eğitim kuruluşları ve Yer Hizmeti Kuruluşları gibi diğer Havayolu işletmelerinin artışını da beraberinde getirmiştir. 2003 yılında 40 olan Bakım ve Eğitim İşletmeleri sayısı, 2021 Eylül Ayı itibarıyla 319'a ulaşmıştır. Yer Hizmetlerinde Çalışma Ruhsatlı Şirket sayısı 37 olmuştur.

2003 yılından itibaren yıllık ortalama %10'un üzerinde büyüme gösteren havayolu taşımacılığı sektörüne ilişkin genel bilgilerin olduğu tablo aşağıda sunulmuştur (Tablo 1).

Sektördeki büyümeye paralel olarak havayolu altyapısı ve havayolu teknolojilerinde de önemli ilerleme kaydedilerek, uçak bakım, yedek parça imalatı ve modifikasyon gibi alanlarda çok önemli atılımlar gerçekleştirilmiş, nihayetinde ülkemiz hava aracı tasarımı ve üretimi yapabilecek bir seviyeye ulaşmıştır. Sivil havayolu sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesinin yanı sıra sektörün ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik atılan adımlar ve ulusal sivil havayolu mevzuatının uluslararası standartlara uyumlaştırılması konusunda çalışmalar en etkin şekilde sürdürülmektedir.

Tablo 1 2003-2020 Yılları Havayolu Sektöründeki Değişim

Gösterge	2003 Yıl Sonu	2020 Yıl Sonu	2003-2020 Yıl Sonu Artış (%)
Hava Yolu Yolcu Sayısı (Bin yolcu) Yurt içi	9.147	49.740	444
Hava Yolu Yolcu Sayısı (Bin yolcu) Yurt dışı	25.296	31.876	26
Hava Yolu Toplam Yolcu Sayısı (Bin yolcu) Direkt Transit Dâhil	34.444	81.704	137
Yük Miktarı-İç Hat (Kargo+Posta+Bagaj)	188.979	500.551	165
Yük Miktarı-Dış Hat (Kargo+Posta+Bagaj)	775.101	1.989.970	157
Yük Miktarı Toplam (Kargo+Posta+Bagaj)	964.080	2.490.521	158
Kargo Trafiği İç Hat (Ton)	54.104	51.043	-6
Kargo Trafiği Dış Hat (Ton)	222.179	1.317.533	493
Kargo Trafiği Toplam Hat (Ton)	276.283	1.368.577	395
Uçak Trafiği-İç Hat	156.582	572.994	266
Uçak Trafiği-Dış Hat	218.405	280.756	29
Uçak Trafiği-Üst Geçiş	154.218	201.414	31
Uçak Trafiği- Toplam	529.205	1.055.164	99
Hava Aracı Sayısı	626	1.574	151
Büyük Gövdeli Uçak Sayısı	162	554	242
Hava Yolu Koltuk Kapasitesi	27.599	105.336	282
Hava Yolu Kargo Kapasitesi (Ton)	303	2.453	710
Sivil Hava Trafiğine Açık Aktif Havalimanı	26	56	115
Yurt dışı Uçuş Noktası	60	329	448
Hava Yolu Sektör Cirosu Milyar TL	3,06	105,68	3.354
Hava Yolu İstihdamı (Kişi)	65.000	245.876	278
Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayısı	81	173	114

2003 yılında başlatılan Bölgesel Havayolu Politikası çerçevesinde, sivil havayolu faaliyetleri özel sektöre açılmış ve oluşan rekabet ortamı sayesinde büyük bir gelişme kaydedilmiştir. “Her Türk vatandaşı hayatında en az bir kez uçağa binecektir” hedefiyle önce yurt içinde, sonra da “Dünya’da uçmadığımız yer kalmayacak” hedefiyle tüm dünyada uçuş ağlarını genişlettik. Bunun sonucunda, 2003 yılında iç hatlarda uçakla seyahat eden kişi sayısı 9,1 milyon iken, bu sayı 2019 yılsonu itibarıyla %993 artarak 99,9 milyon olmuştur. Pandemiye rağmen, 2020 yılsonu itibariyla %444 artarak 49,8 milyon olmuştur.

Artan rekabet, cesaretlendirici politikalar ve örnek niteliğinde uygulamalar neticesinde; dış hatlarda 2003 yılında 2 Havayolu işletmesi ile 50 ülkede 60 noktaya sefer düzenlenirken, 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 4 havayolu işletmesi (tarifeli yolcu seferleri) ile 127 ülkede 334 noktaya ulaşılmıştır. “Dünyada Ulaşamadığımız Hiçbir Nokta Kalmayacak” hedefiyle hareket eden Türk Sivil Havacılığı sayesinde dünyanın en geniş uçuş ağına sahip ülkesi olarak kabul edilmekteyiz.

Dış hat uçuşlarımızın çoğunluğunu gerçekleştiren Türk Hava Yolları dünyada en çok ülkeye uçan havayoludur. THY artık küresel ölçekte bir şirket, dünya çapında değerli bir markamızdır. Bakanlığımız önümüzdeki dönemde yürüteceği faaliyetlerle ülkemizde havacılığı daha da yaygınlaştırmayı ve amatör havacılığın illerde yaygınlaşmasını hedeflemektedir. Bölgesel işbirlikleri de yoğunlaştırılarak Türkiye’nin başta komşu ülkeler olmak üzere, havayolu az gelişmiş ülkelerle tecrübelerini paylaşması sağlanacak ve havayoluyla ilgili olarak gerçekleştirilecek etkinliklerle de destek programları başlatılacaktır.

Türkiye’de Kamu-özel sektör işbirliğiyle gerçekleşen yatırım projelerinde Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli son derece başarılı olmuştur.

İstanbul’un bu avantajlı konumunu pekiştirecek ve bir dünya merkezine dönüştürecek olan İstanbul Havalimanı, 29 Ekim 2018 tarihinde açılmıştır. Böylelikle, İstanbul’un uluslararası bir aktarma merkezi olma konumu güçlenmiştir.

Ülkemiz, Küresel Havayolu Sistemine En Fazla Katkı Yapan Ülke Olmuştur.

Türk Sivil Havacılığı sadece niceliksel gelişmelerle değil aynı zamanda uçuş emniyeti ve havayolu güvenliği konusunda da büyük aşamalar kaydetmiş bulunmaktadır. Gelişen sivil havayolu sektörünün ihtiyaç ve beklentileri çerçevesinde uluslararası standartların en üst düzeyde uygulanması amacıyla mevzuat çalışmaları da tüm hızıyla sürdürülmektedir. Bu kapsamda, 2003 yılından itibaren 600'ü aşan yasal düzenleme yapılmıştır.

Ülkemiz uluslararası standartların uygulanması ve hizmet kalitesi bakımından da ICAO ülkeleri içinde en üst sıralarda yer almaktadır. Uluslararası kuruluşların ülkemize yaptığı denetimlerde, küresel havayolu standartlarına uyum oranımızdaki başarının yanı sıra hava aracı emniyet denetlemelerinde bulgu oranı en düşük olan Avrupa ülkelerinden biriyiz.

ICAO standartlarına uyum sağlamak amacıyla hayata geçirilen yasal düzenlemeler ve mevzuat çalışmalarında uyumluluk oranında dünya ortalaması yüzde 67 iken ülkemizin uyumluluk oranı yüzde 84’tür. ICAO’nun “Havayolu Güvenliği Denetim Sistemi Kritik Unsurları Etkin Uygulama" konusunda yapılan denetimlerde başarı oranımızın yüzde 64,9’dan yüzde 93,15’e yükselmesi dolayısı ile Ülkemize, “Konsey Başkanı Havayolu Güvenliği Sertifikası (ICAO Council President Aviation Security Certificate)” takdim edilmiştir.

Sektörün büyümesinin önü açılırken emniyet ve güvenlikten de ödün verilmemiştir. 2003 yılında sivil havayolu sektöründeki işletmelere toplam 568 denetim yapılırken, 2020 yılsonu itibarıyla bu sayı 1478'e ulaşmıştır. 2008 yılında Avrupa ülkelerinin SAFA puanı 0.66 ve ülkemizin SAFA puanı 0.79 iken, 2020 yılında Avrupa bulgu oranı ancak 0.43'e kadar gerileyebilmiş ve ülkemiz ise bulgu oranını 0.38'e kadar düşürmeyi başarmıştır.

Başarıyla gerçekleştirilen 600'ün üstünde müzakere ile 81 olan Hava Ulaştırma Anlaşması sayısı Eylül 2021 itibarıyla 173'e çıkarılmış, frekans ve nokta hakkı sayımız artmıştır.

Türkiye'nin hem bölgesel oluşumlardaki öncü rolü, hem ICAO standartlarının hayata geçirilmesindeki başarısı, hem de sivil havayolu kaydettiği gelişme ile ülkemiz, ICAO'nun karar organı olan Konsey Üyeliğine 2016 yılında seçilerek 2019 yılı sonuna kadar 3 yıl süreyle bu görevi yürütmüştür.

Türkiye; ECAC, EUROCONTROL, EASA, ACI vb. uluslararası kuruluşlardaki üyeliklerini ve yönetim organlarındaki rolünü güçlendirmenin yanı sıra bulunduğu coğrafyadaki ülkelerle KEİ, D-8 ülkeleri, TRACECA, AKDENİZ, RSOO, AFCAC, T-MAG ve Balkan ülkeleri, Karadeniz Hazar Grubu vb. sivil havayolu işbirliğini içeren çok sayıda bölgesel oluşumun da temelini atmış ve küresel havayolu ilişkilerinin gelişmesinde aktif rol oynamıştır.

Havayolu sektöründeki nitelikli personel ihtiyacının karşılanması için havayolu eğitimlerinin yaygınlaştırılması amacıyla YÖK ile protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde yürütülen çalışmalarımızla sivil havayolu eğitimlerinin verildiği üniversite sayımız 20 iken bu sayı bugün üç kat artmıştır. Bununla birlikte, Türk Sivil Havayolu Akademisi'nin 2018 yılında hizmete açılması ile birçok ulusal ve uluslararası eğitime ev sahipliği yapılmıştır.

Bakanlık olarak havayolu altyapısı ve uluslararası kabiliyetlerinin artmasına paralel olarak havayolu sanayimizi daha da geliştirmek üzere de sertifikasyon çalışmaları başta olmak üzere önemli adımlar atılmıştır. **Hürkuş** sertifikasyon süreçleri tarafımızca yürütülmüş ve 2016 yılında sertifikasyonu sağlanmış aynı zamanda EASA tarafından da sertifikasyon tanınmıştır. TUSAŞ tarafından yürütülen **Gökbey** (T625 Özgün Helikopter) Projesinin sivil sertifikasyon çalışmaları ise devam etmektedir. Ayrıca, TEI'nin üretmekte olduğu turboşaft motor TS1400, çok hafif hava araçları, küçük uçak, amatör yapım hava aracı, sıcak hava balonu ve birçok hava aracı parçası sertifikasyon faaliyetlerine de hızla devam edilmektedir.

Sıcak hava balonu faaliyetlerinin ülke genelinde arttırılması ve turizme katkı sağlanması amacıyla uçuş yapılabilir bölgeler belirlenmiştir. 2020 yılında aktif olarak kullanılmaya başlanan Sıcak Hava Balonu Canlı Takip Projesi ile Küresel Konumlandırma Uydu Sistemleri ile balonların canlı izlenmesi, NOTAM ihlallerinin anlık olarak tespiti, olumsuz koşullarda anlık haberleşme imkânı sağlanmıştır. Balon sertifikasyon faaliyetleri kapsamında, tasarımı ve üretimi ilk kez yerli bir firmamız tarafından gerçekleştirilen Sıcak Hava Balonu (PH-120), test uçuşunu başarıyla gerçekleştirerek 2019 yılında tip sertifikası almıştır. Aynı tip sertifikasının altında, 60 bin kübik feet hacimden 525 bin kübik feet hacme kadar toplamda 22 farklı kubbe, 18 farklı sepet ve 3 farklı ısıtıcı için ihtiyaç duyulan sertifikasyon çalışmaları da 2021 yılında başarıyla tamamlanmıştır. 1 tip yakıt silindiri için sertifikasyon faaliyetleri devam etmektedir.

Ayrıca, 2020 yılında Sıcak Hava Balonu ihraç ederek Ülkemizde ilk olarak sivil hava aracı ihracatı gerçekleştirilmiştir.

İnsansız Hava Aracı faaliyetleri kapsamında 2016 yılında ilk defa ülkemizde sivil kullanım amaçlı İHA'lar için kayıt sistemi oluşturulmuştur. Söz konusu kayıt sisteminde İHA pilotları kayıt altına alınmaktadır. Ayrıca, İHA'lar için İHA ithali ve satışı yapan kişi ve firmalar tarafından da kayıt oluşturulabilmektedir. Böylece sivil İHA'lar hem havayolu emniyeti hem de kamu güvenliği açısından kontrol altına alınmıştır.

İHA uçuş izin başvuruları ve değerlendirme süreçlerinin elektronik ortamda hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesine yönelik hazırlanan İHA Kayıt Sistemi Mülki İdare (Uçuş İzin) Modülü hizmete girmiştir.

2020 yılında COVID-19 salgınının ortaya çıkmasıyla tüm sektörler bu durumdan olumsuz olarak etkilenmiştir. Diğer sektörlere kıyasla havayolu sektörü, bu salgından olumsuz olarak etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

Pandemi sürecinde, ICAO'nun yanısıra EUROCONTROL, EASA, ECAC gibi üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşların aldığı önlem ve tedbirlere uygun şekilde faaliyetler sürdürülerek, ülkemiz COVID-19 sonrasında havayolu en hızlı normalleşme sağlayan ülke konumuna gelmiştir.

Normalleşme sürecinde, bir yandan mevzuat pandemi koşullarına göre yeniden revize edilirken diğer yandan da ülkemizin ikili havayolu anlaşması olan tüm ülkelerle ayrı ayrı resmi yazışmalar ve müzakereler gerçekleştirerek dış hat uçuşları açılmıştır. Sektörümüzün bu zorlu dönemde ayakta kalması için bir takım destek ve teşvikler de hayata geçirilmiştir.

Havaalanı Pandemi Tedbirleri ve Sertifikasyonu Genelgesi ve ekinde yer alan Havaalanı COVID-19 Standartları Rehberindeki gereklilikler işletilen tüm havalimanlarında yerine getirilmiştir. Bu kapsamda havalimanlarımız sertifikalandırılmıştır.

Dünyada havacılığın yüzde 60 küçülme yaşadığı bu dönemde, stratejik adımlar hızlıca atılarak krizin en az zararla atlatılmasına gayret gösterilmiştir.

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

Ülkemizin Dünya Hava Ulaşım Sektöründeki Yeri

Dünya kıtalarının ortasında (Doğu-Batı/Kuzey-Güney eksenlerinde) yer alan Türkiye, coğrafi konumunun getirdiği üstünlük sayesinde, hava taşımacılığında stratejik olarak önemli bir yere sahip bulunmakta ve her geçen gün artan hava trafiği ile hava taşımacılığı yarışında önemini ortaya koymaktadır.

2020 yılı sonunda havalimanı yolcu trafiğine göre ülkemiz: Dünya'da 7. sırada, Avrupa'da ise 2. sırada yer almıştır.

Türkiye, Dünya ve Avrupa Havalimanları toplam yolcu sayısı sıralamasında;

- 2003 yılında Dünya'da 18. sırada, 2016 yılında 11. sırada iken 2020 yılında 7.sıraya yerleşmiştir.
- 2003 yılında Avrupa ülkeleri arasında 7. sırada yer almakta iken, 2016 yılında 5. sırada, 2020 yılında ise 2. sıraya yer almıştır.

Tablo 2 Türkiye'nin Dünya Havayolu Yolcu Sıralaması

Dünya Yolcu Trafiği Sıralaması (2020)		
Sıra No	Ülke Adı	Toplam Yolcu
1	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	857.158.410
2	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	736.847.311
3	HİNDİSTAN	143.011.787
4	RUSYA FEDERASYONU	117.412.502
5	BREZİLYA	89.763.403
6	JAPONYA	89.332.344
7	**TÜRKİYE**	**80.787.689**
8	MEKSİKA	78.038.343
9	İSPANYA	75.619.191
10	BİRLEŞİK KRALLIK	74.638.483
11	GÜNEY KORE	65.027.063
12	ALMANYA	63.713.818
13	FRANSA	63.680.783
14	TAYLAND	57.448.780
15	İTALYA	53.336.735
16	AVUSTRALYA	47.612.990
17	KANADA	41.222.069
18	SUUDİ ARABİSTAN	37.454.085
19	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	36.623.440
20	ENDONEZYA	34.844.601

Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2020

Tablo 3 Türkiye'nin Avrupa Havayolu Yolcu Sıralaması

Avrupa Yolcu Trafiği Sıralaması (2020)		
Sıra No	**Ülke Adı**	**Toplam Yolcu**
1	RUSYA FEDERASYONU	117.412.502
2	**TÜRKİYE**	**80.787.689**
3	İSPANYA	75.619.191
4	BİRLEŞİK KRALLIK	74.638.483
5	ALMANYA	63.713.818
6	FRANSA	63.680.783
7	İTALYA	53.336.735
8	HOLLANDA	23.585.744
9	NORVEÇ	22.139.816
10	YUNANİSTAN	20.009.489

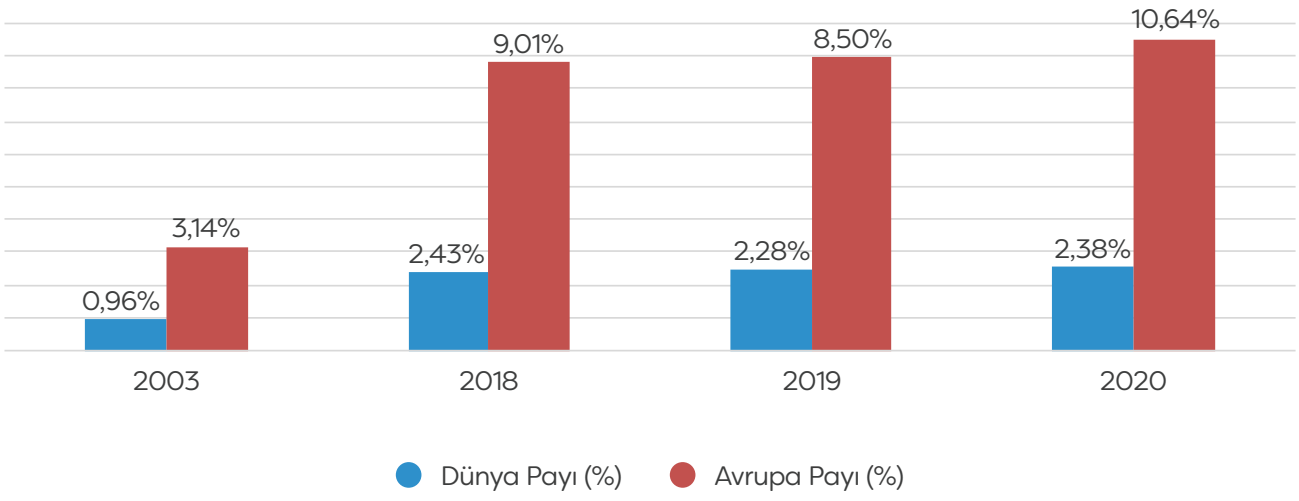
Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2020

Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Havayolu Yolculuklarındaki Payı

Yapılan projeler ve gelişmeler; havayolu sektörümüzün uluslar arası alandaki başa - rısı ile aldığı mesafeyi açıkça gözler önüne sermekt edir **(Tablo 2-3, Grafik 1).**

Böylece Türkiye'nin Dünya ve Avrupa havayolu yolculuklarındaki payı giderek yükselmiş ve 2020 yılında Dünyada %2,38 payına, Avrupa'da ise %10,64 yolcu payına erişilmiştir.

Grafik 1 Türkiye'nin Dünya ve Avrupa'daki Havayolu Yolcu Payları

Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2020

Tablo 4 2020 Yılı Dünya Havalimanları Yolcu Trafiği Sıralaması

2020 Yılı Dünya Havalimanları Yolcu Trafiği Sıralaması		
Sıra No	**Havalimanı**	**Yolcu Sayısı**
1	GUANGZHOU	43.760.427
2	ATLANTA, GA	42.918.685
3	CHENGDU	40.741.509
4	DALLAS - FORT WORTH	39.364.990
5	SHENZHEN	37.916.059
6	CHONGQING	34.937.789
7	BEEJING	34.513.000
8	DENVER, CO	33.741.129
9	KUNMING	32.989.127
10	SHANGHAI - HONGQUIAO	31.165.641
11	XIAN-XIANYANG	31.073.884
12	CHICAGO - O'HARE	30.857.738
13	SHANGHAI - PUDONG	30.476.531
14	TOKYO - HANEDA	30.433.812
15	LOS ANGELES - INTERNATIONAL	28.779.527
16	DELHI	28.500.545
17	HANGZHOU	28.224.342
18	CHARLOTTE, NC	27.201.121
19	DUBAI	25.900.000
20	**İSTANBUL**	**23.414.025**
41	**İSTANBUL SABİHA GÖKÇEN**	**16.954.713**
91	**ANTALYA**	**9.749.073**
168	**İZMİR ADNAN MENDERES**	**5.469.700**
173	**ANKARA ESENBOĞA**	**5.174.767**
275	**ADANA**	**2.513.043**

Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2020

İç Hat, Dış Hat, Toplam Uçak ve Yolcu Sayısındaki Artış Oranları

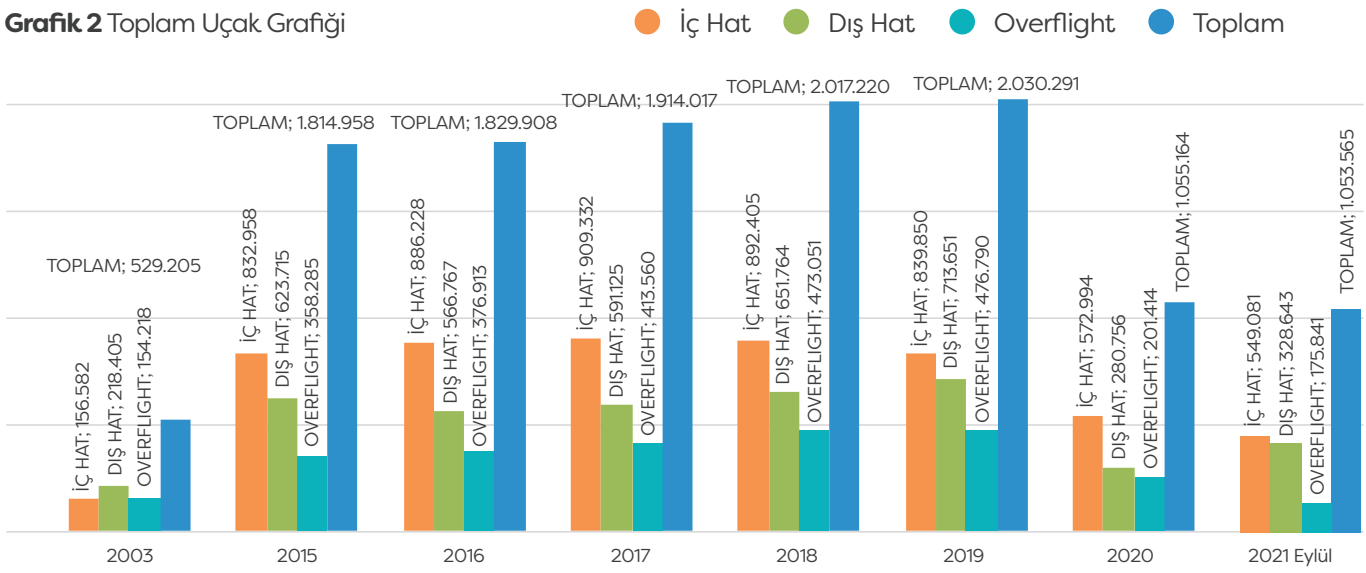
Uçak Trafiğinde %99 Artış

2003 yılında üst geçişlerle birlikte hizmet verilen uçak trafiği 529.205 olarak gerçekleşirken, bu rakam 2020 yılı sonunda %99 artarak 1.055.164'e ulaşmıştır. 2021 yılı Eylül sonu uçak trafiği ise üstgeçişlerle birlikte 1.053.565 olarak gerçekleşmiştir. **(Grafik 2)**

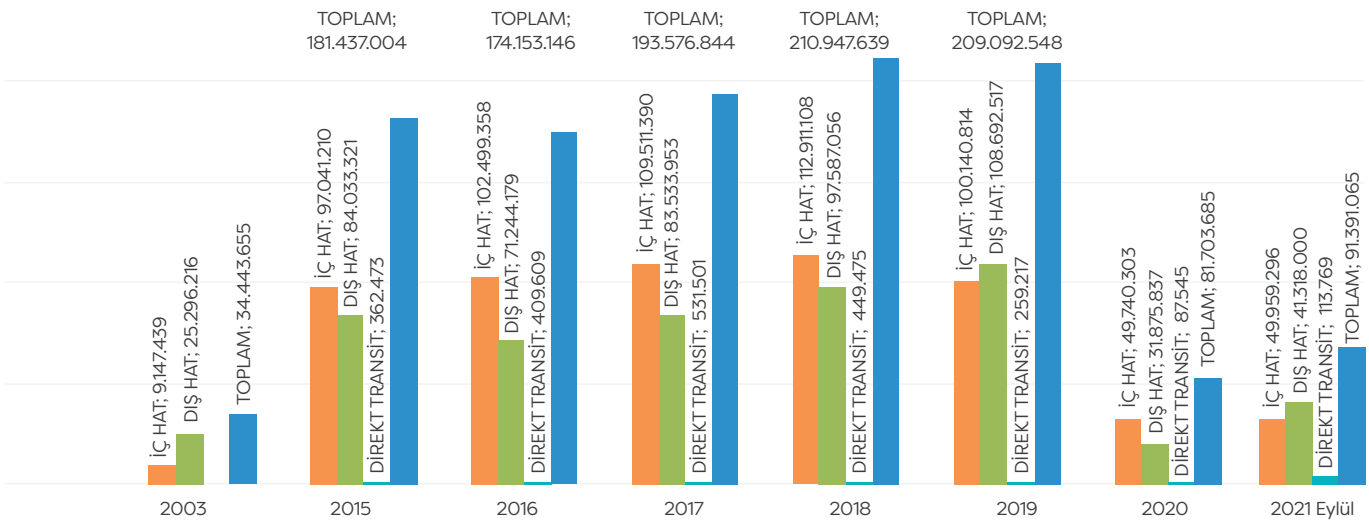
İç Hat Yolcu Sayısında %444 Artış

İç hat yolculuklara olan talep son 18 yılda kesintisiz sürmüştür. 2003 yılında 9.147.439 kişi olan iç hat yolcu trafiği 2020 yılı sonunda %444 oranında artarak 49.740.303 yolcuya ulaşmıştır. 2021 yılı Eylül sonu itibariyle 49.959.296 iç hat yolcu trafiği gerçekleşmiştir. **(Grafik 3)**

Grafik 2 Toplam Uçak Grafiği

Grafik 3 Toplam Yolcu Grafiği

Toplam Yolcu Sayısında %137 Artış
2003 yılında 34.443.655 kişi olan toplam yolcu trafiği (direkt transit dâhil), 2020 yılı sonunda %137 artarak 81.703.685 yolcuya ulaşmıştır. 2021 yılı Eylül sonunda ise toplam yolcu trafiği direkt transit dahil 91.391.065 yolcuya ulaşmıştır. **(Grafik3)**

2020 yılında dış hat yolcu sayısında İstanbul Havalimanı, iç hat yolcu sayısında İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı ilk sırada yer almıştır.

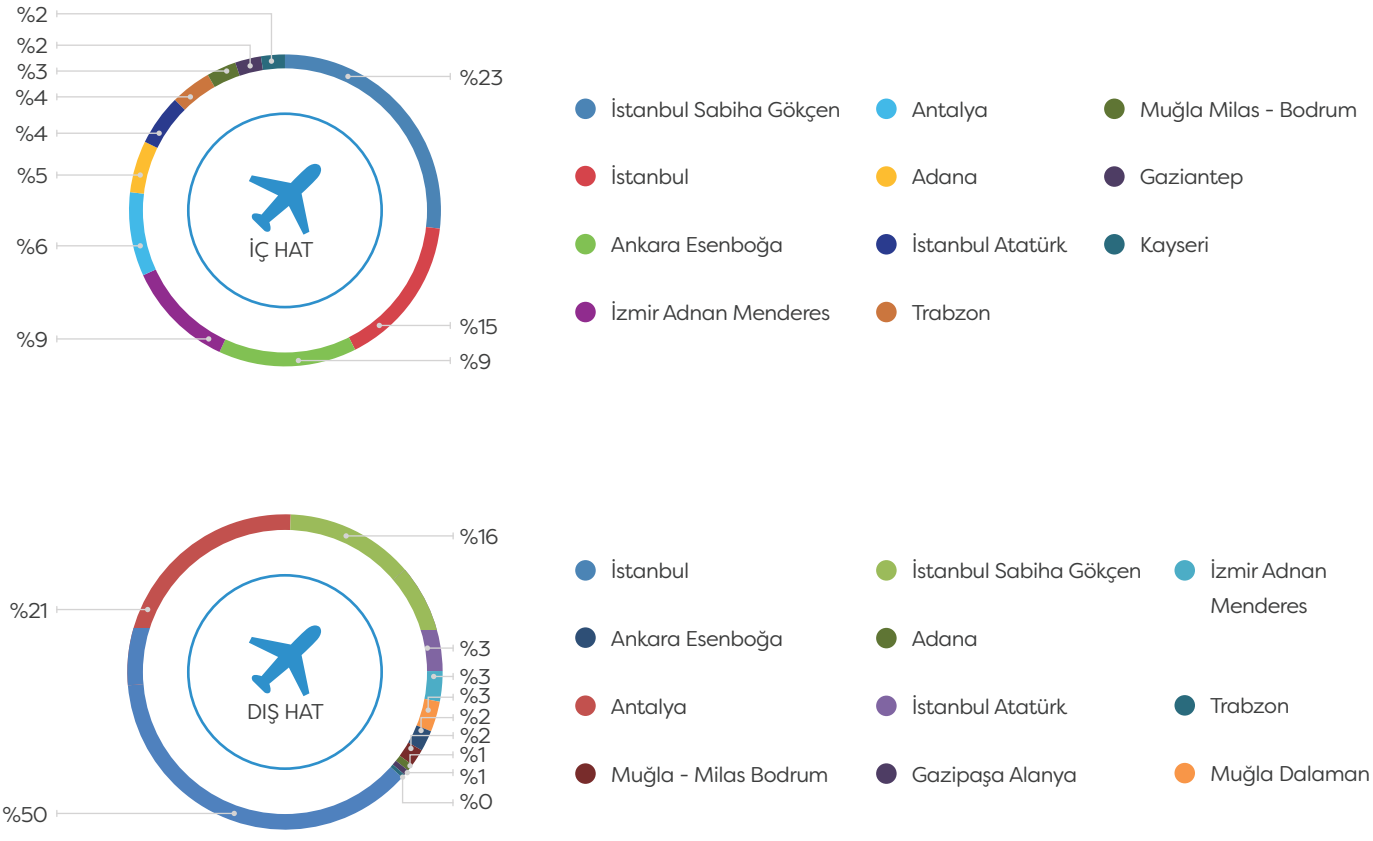
2020 yılı sonu iç hat yolcu trafiğine göre yapılan sıralaması; **(Grafik 4)**

1. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı
(11.687.578 iç hat yolcu, %23 pay ile)
2. İstanbul Havalimanı
(7.473.875 iç hat yolcu, %15 pay ile)
3. İzmir Adnan Menderes Havalimanı
(4.469.524 iç hat yolcu, %9 pay ile)

2020 yılı sonu dış hat yolcu trafiğine göre yapılan sıralaması ise; **(Grafik 4)**

1. İstanbul Havalimanı
(15.936.505 dış hat yolcu, %50 pay ile)
2. Antalya Havalimanı
(6.584.984 dış hat yolcu, %21 pay ile)
3. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı
(5.263.612 dış hat yolcu, %16 pay ile)

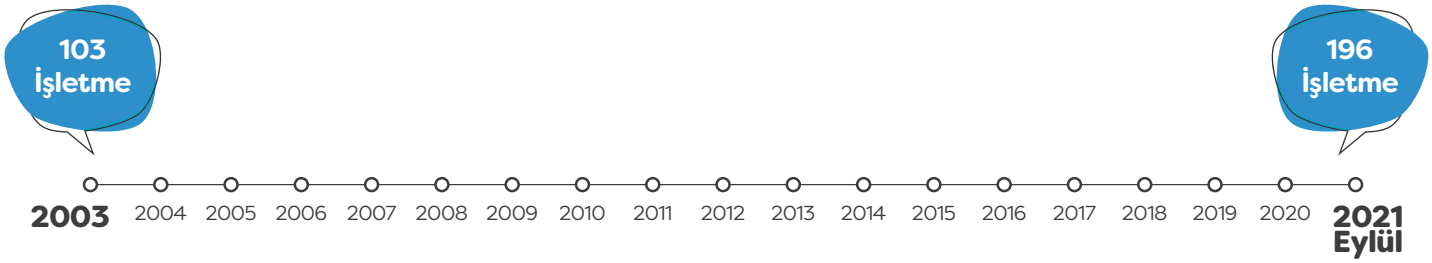
Grafik 4 İç Hat ve Dış Hat Yolcu Payları

2003-2021 YILLARI ARASINDA FAALİYET GÖSTEREN İŞLETMELER

Hava Taşıma İşletmeleri

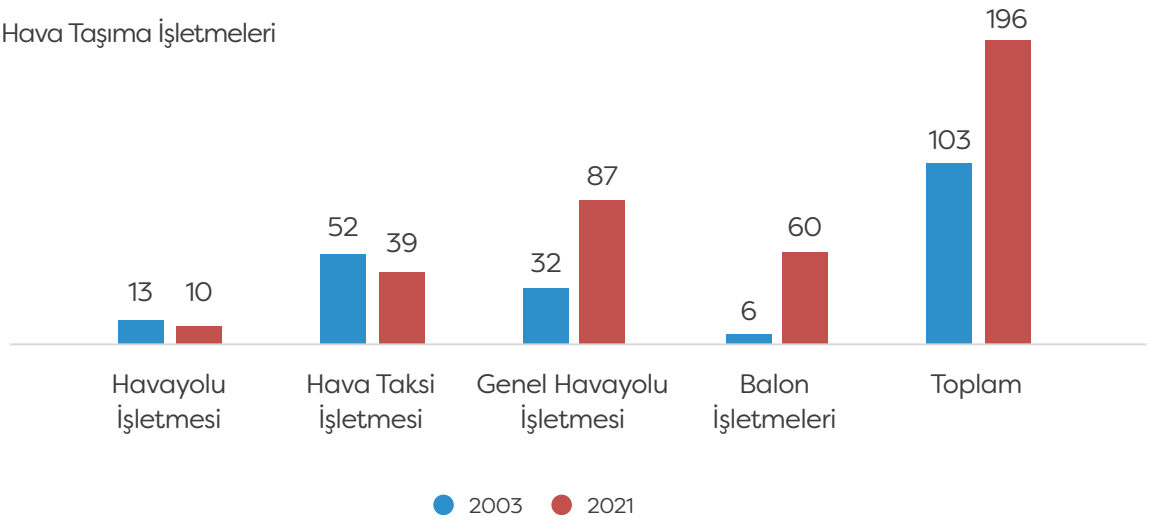
Sivil havayolu sektöründeki gelişmelerle birlikte Hava Taşıma İşletmeleri sayısı %90'lık bir artışla 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 196'ya ulaşmıştır **(Tablo 5, Grafik 5).**

Tablo 5 Hava Taşıma İşletmeleri

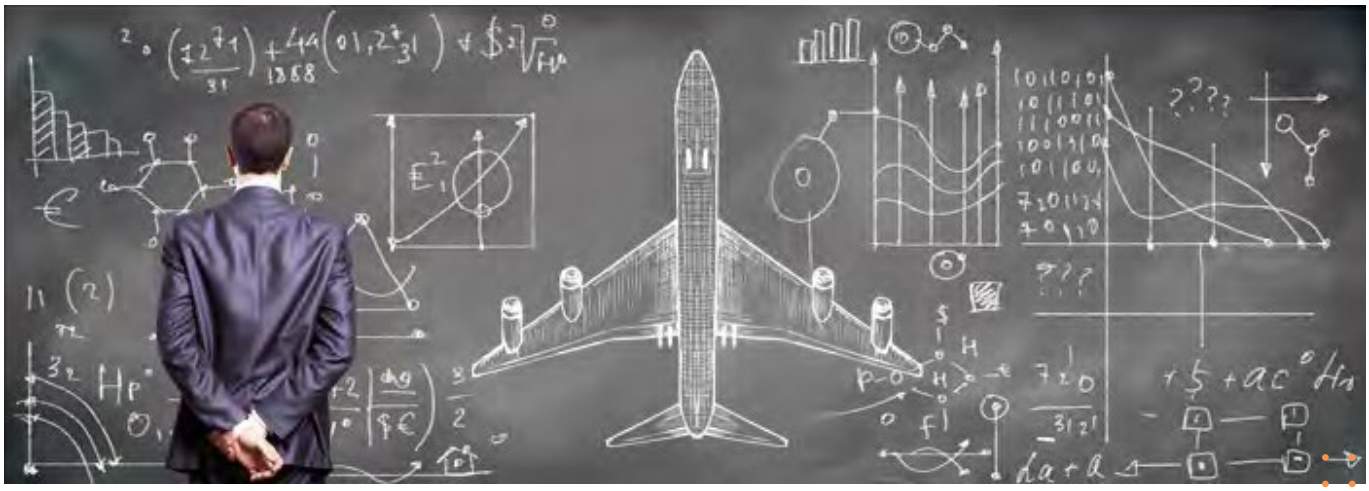
	2003	2021 Eylül	Artış-Azalış
Havayolu İşletmesi	13	10	-23,1%
Hava Taksi İşletmesi	52	39	-25,0%
Genel Havayolu İşletmesi	32	87	171,9%
Balon İşletmeleri	6	60	900,0%
Toplam	103	196	90,3%

Grafik 5 Hava Taşıma İşletmeleri

HAVA TAŞIMA İŞLETMELERİ

Bakım ve Eğitim işletmeleri %698 artışla 319'a ulaşmıştır. **(Tablo 6)**

Tablo 6 Bakım ve Eğitim İşletmeleri

	2003	2021 Eylül	Artış-Azalış %
Bakım Organizasyonu	19	117	516%
Eğitim Organizasyonu	21	202	862%
Toplam	40	319	698%

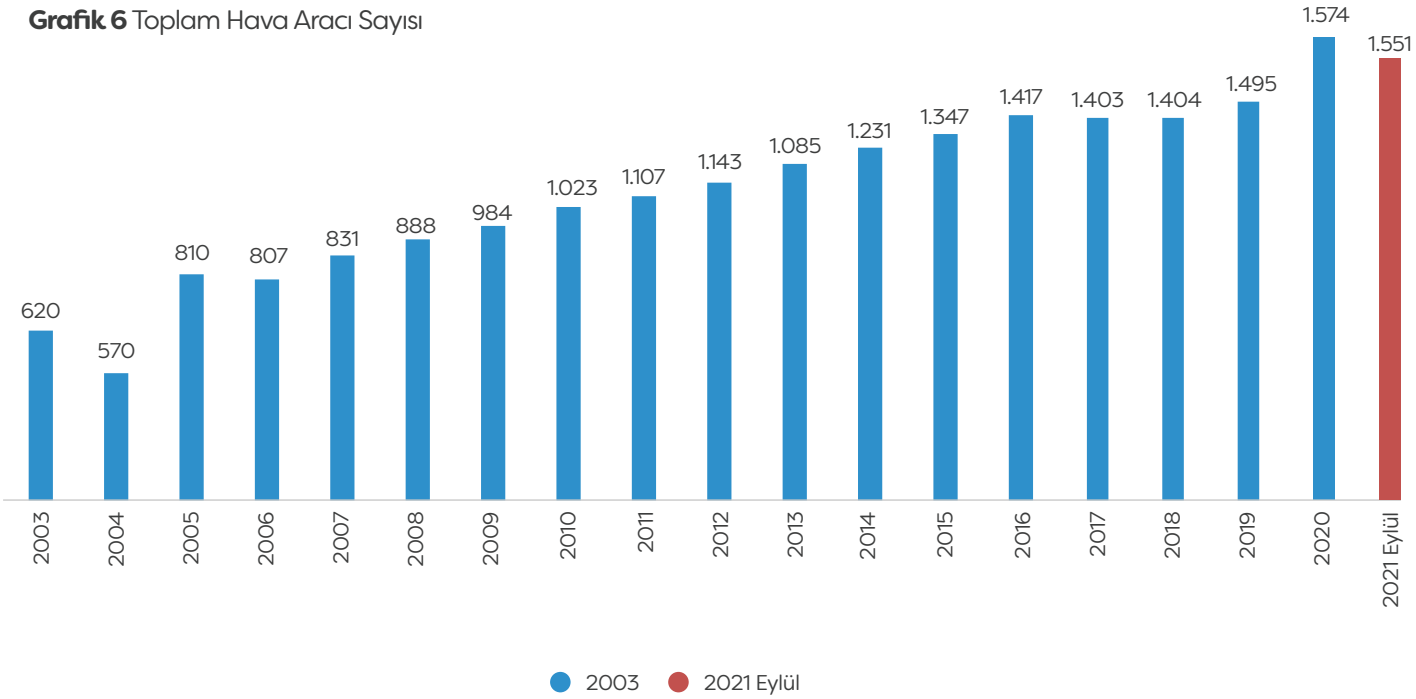
Hava Taşıma İşletmeleri

2003 yılında 162 olan yolcu uçağı sayısı 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 552'ye, koltuk kapasitesi 27.599'dan 103.677'ye, kargo kapasitesi ise 302.737 kg'dan 2.593.450 kg'a ulaşmıştır.

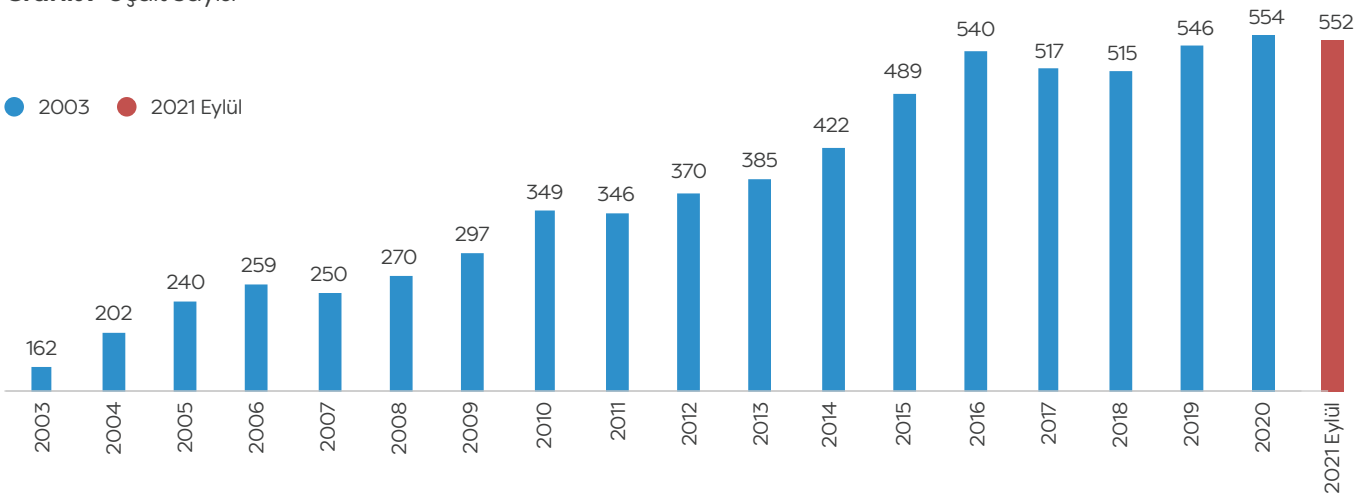
Tablo 7 Hava Aracı ve Yolcu/Kargo Kapasiteleri

	Havayolu			Hava Aracı Sayıları					
	Uçak Sayısı	Koltuk Kapasitesi	Kargo Kapasitesi	Hava Taksi	Genel Havayolu	Balon	Zirai Mücadele	Çok Hafif Hava Aracı	Toplam
2003	162	27.599	302.737	131	162	34	137	0	626
2004	202	34.403	471.734	129	73	36	130	0	570
2005	240	39.903	649.562	157	181	36	123	0	737
2006	259	42.335	873.539	192	189	43	127	0	810
2007	250	40.185	962.539	243	192	44	78	0	807
2008	270	43.524	1.093.096	245	196	57	63	0	831
2009	297	47.972	1.121.108	251	213	67	60	0	888
2010	349	56.638	1.118.933	253	226	97	59	0	984
2011	346	55.662	1.136.866	259	241	108	69	0	1023
2012	370	65.208	1.264.513	267	243	167	60	0	1107
2013	385	66.639	1.639.130	214	283	203	58	0	1143
2014	422	76.297	1.349.875	212	322	213	62	0	1231
2015	489	90.259	1.759.600	219	336	241	62	0	1347
2016	540	100.365	1.821.600	231	347	237	62	0	1417
2017	517	97.500	1.866.450	208	377	239	62	0	1403
2018	515	97.351	2.194.450	200	367	260	62	0	1404
2019	546	103.763	2.296.450	194	376	309	62	8	1495
2020	554	105.336	2.453.450	176	421	345	62	16	1574
2021 Eylül	552	103.677	2.593.450	173	448	367	0	11	1551

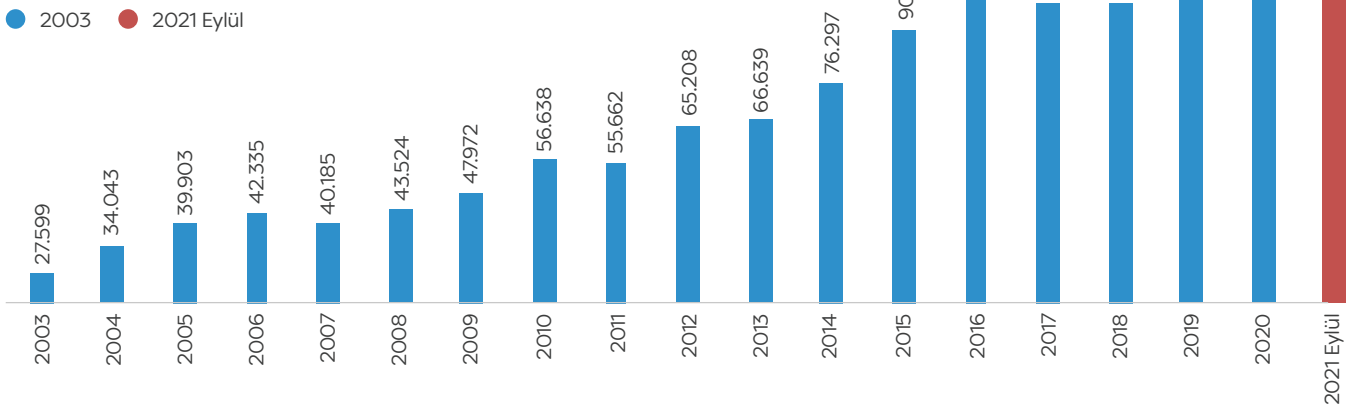
Grafik 6 Toplam Hava Aracı Sayısı

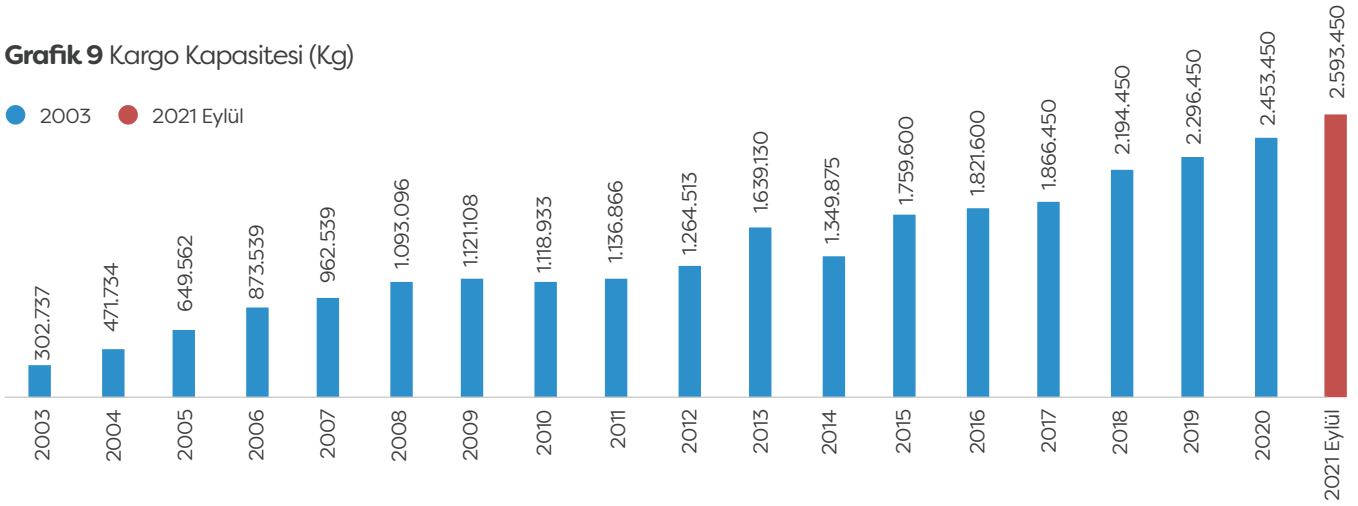
Grafik 7 Uçak Sayısı

Grafik 8 Koltuk Kapasitesi

Grafik 9 Kargo Kapasitesi (Kg)

HAVA TAŞIMA İŞLETMELERİ

2021 yılı Eylül ayı itibarıyla yer hizmeti faaliyetinde bulunan A,B,C grubu çalışma ruhsatlı şirket sayısı 37 olmuştur.

Tablo 8 Ruhsat Verilen Şirket Sayısı

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Eylül
A Grubu*	2	2	2	2	2	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
B Grubu*	14	14	14	13	13	12	11	13	13	14	16	16	16	15	12	12	12	11	10
C Grubu*	21	22	22	25	27	29	26	27	28	29	28	28	27	29	27	22	25	25	24
Toplam	**37**	**38**	**38**	**40**	**42**	**44**	**41**	**44**	**45**	**46**	**47**	**47**	**46**	**47**	**42**	**37**	**40**	**39**	**37**

***A Grubu Çalışma Ruhsatı:** En az üç uluslararası trafiğe açık havaalanında teşkilatlanarak hava taşıyıcılarına yer hizmeti yapmak üzere yetkilendirilmiş olanlar.

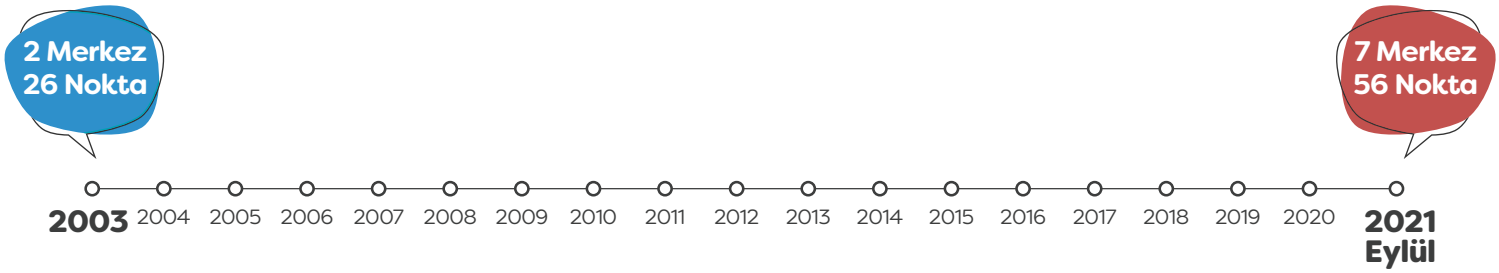
***B Grubu Çalışma Ruhsatı**: Yer hizmet türlerinin tamamını veya bir kısmını kendileri için yapacak hava taşıyıcılarına her bir hizmeti yapmak üzere yetkilendirilmiş olanlar.

***C Grubu Çalışma Ruhsatı:** Temsil, gözetim ve yönetim, uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi, ikram servis ile uçuş operasyon hizmetini yapmak üzere yetkilendirilmiş olanlar.

UÇUŞ BİLGİLERİ

İç Hat Uçuş Bilgileri

İç hatlarda 2003 yılında 2 merkezden 26 noktaya uçuş gerçekleştirilirken 2021 yılı itibarıyla 7 merkezden 56 noktaya ulaşılmaktadır. Merkezler ve uçuş noktaları aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 9 İç Hat Uçuş Bilgileri

	2003	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Eylül
Uçuş Merkezi	2	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Uçuş Noktası	26	52	53	55	55	55	56	56	56	56

Tablo 10 İç Hat Uçuş Merkezleri

1	Ankara Esenboğa Havalimanı
2	İstanbul Havalimanı
3	İstanbul Sabiha Gökçen
4	İzmir Adnan Menderes
5	Antalya Havalimanı
6	Adana Havalimanı
7	Trabzon Havalimanı

Tablo 11 İç Hat Uçuş Noktaları

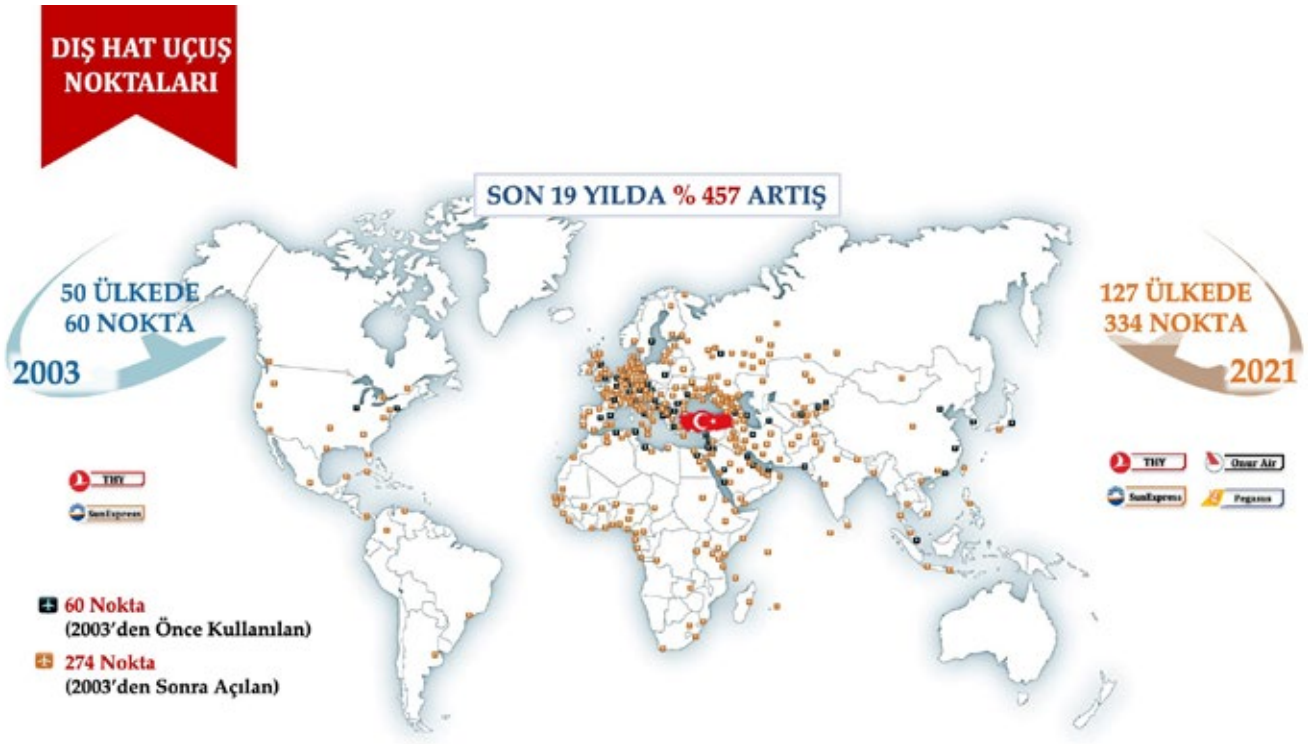
	Uçuş Noktaları
1	Adana Havalimanı
2	Adıyaman Havalimanı
3	Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı
4	Amasya Merzifon Havalimanı
5	Ankara Esenboğa Havalimanı
6	Antalya Gazipaşa - Alanya Havalimanı
7	Antalya Havalimanı
8	Aydın Çıldır Havalimanı
9	Balıkesir Koca Seyit Havalimanı
10	Balıkesir Merkez Havalimanı
11	Batman Havalimanı
12	Bingöl Havalimanı
13	Bursa Yenişehir Havalimanı
14	Çanakkale Gökçeada Havalimanı
15	Çanakkale Havalimanı
16	Denizli Çardak Havalimanı
17	Diyarbakır Havalimanı
18	Elazığ Havalimanı
19	Erzincan Yıldırım Akbulut Havalimanı
20	Erzurum Havalimanı
21	Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı
22	Gaziantep Havalimanı
23	Hakkâri Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı
24	Hatay Havalimanı
25	Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı
26	Isparta Süleyman Demirel Havalimanı
27	İstanbul Havalimanı
28	İstanbul Atatürk Havalimanı
29	İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı
30	İzmir Adnan Menderes Havalimanı
31	Kahramanmaraş Havalimanı
32	Kapadokya Havalimanı
33	Kars Harakani Havalimanı
34	Kastamonu Havalimanı
35	Kayseri Havalimanı
36	Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı
37	Konya Havalimanı
38	Malatya Havalimanı
39	Mardin Havalimanı
40	Muğla Dalaman Havalimanı
41	Muğla Milas - Bodrum Havalimanı
42	Muş Sultan Alpaslan Havalimanı
43	Ordu Giresun Havalimanı
44	Samsun Çarşamba Havalimanı
45	Siirt Havalimanı
46	Sinop Havalimanı
47	Sivas Nuri Demirağ Havalimanı
48	Şanlıurfa GAP Havalimanı
49	Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı
50	Tekirdağ Çorlu Atatürk Havalimanı
51	Tokat Havalimanı
52	Trabzon Havalimanı
53	Uşak Havalimanı
54	Van Ferit Melen Havalimanı
55	Zafer Havalimanı
56	Zonguldak Çaycuma Havalimanı

İÇ HATLARDA AVRUPA'NIN EN HIZLI BÜYÜYEN ÜLKESİ TÜRKİYE

Dış Hat Uçuş Bilgileri

Dış hatlarda uçuş ağımız 2003 yılında 60 nokta iken 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 127 ülke 334 noktaya ulaşmıştır. Uçuş yapılan ülkeler ve uçuş noktalarına ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 12 Uçuş Yapılan Ülkeler

1	ABD
2	Afganistan
3	Almanya
4	Arjantin
5	Arnavutluk
6	Avusturya
7	Azerbaycan
8	BAE
9	Bahreyn
10	Bangladeş
11	Belarus
12	Belçika
13	Benin
14	Birleşik Krallık
15	Bosna Hersek
16	Brezilya
17	Bulgaristan
18	Burkina Faso
19	Cezayir
20	Cibuti
21	Çad
22	Çekya
23	Çin
24	Danimarka
25	Demokratik Kongo
26	Ekvator Ginesi
27	Endonezya
28	Eritre
29	Estonya
30	Etiyopya
31	Fas
32	Fildişi Sahilleri
33	Filipinler
34	Finlandiya
35	Fransa
36	Gabon
37	Gambiya
38	Gana
39	Gine
40	Güney Afrika
41	Güney Kore
42	Gürcistan
43	Hırvatistan
44	Hindistan
45	Hollanda
46	Hong Kong (Çin)
47	Irak
48	İran
49	İrlanda
50	İspanya
51	İsrail
52	İsveç
53	İsviçre
54	İtalya
55	Japonya
56	Kamerun
57	Kanada
58	Karadağ
59	Katar
60	Kazakistan
61	Kenya
62	Kırgızistan
63	Kolombiya
64	Komorlar
65	Kongo
66	Kosova
67	Kuveyt
68	Kuzey Kıbrıs
69	Küba
70	Letonya
71	Libya
72	Litvanya
73	Lübnan
74	Lüksemburg
75	Macaristan
76	Madagaskar
77	Makedonya
78	Maldivler
79	Malezya
80	Mali
81	Malta
82	Mauritius
83	Meksika
84	Mısır
85	Moğolistan
86	Moldova
87	Moritanya
88	Mozambik
89	Nepal
90	Nijer
91	Nijerya
92	Norveç
93	Özbekistan
94	Pakistan
95	Panama City
96	Polonya
97	Portekiz
98	Romanya
99	Ruanda
100	Rusya
101	Senegal
102	Seyşeller Cumhuriyeti
103	Sırbistan
104	Sierra Leone
105	Singapur
106	Slovakya
107	Slovenya
108	Somali
109	Sri Lanka
110	Sudan
111	Suriye
112	Suudi Arabistan
113	Tacikistan
114	Tanzanya
115	Tayland
116	Tayvan (Çin)
117	Tunus
118	Türkmenistan
119	Uganda
120	Ukrayna
121	Umman
122	Ürdün
123	Venezuela
124	Vietnam
125	Yemen
126	Yunanistan
127	Zambiya

Havayolu Sektöründe İstihdam ve Ciro

Ülkemizde 2003 yılından itibaren yapılan yasal düzenlemeler sonrasında sektörde faaliyet gösteren havayolu şirketlerinin artmasıyla birlikte hızla büyüyen havayolu sektörü, artan altyapı ve filo yatırımları, bağlantı sayısı ve uçak biletleri fiyat düzenlemeleri sonucunda gelişmeye devam etmektedir. Sektörde istihdam edilen personel sayısı 2003 yılında 65 bin civarında iken, 2020 yılsonu itibarıyla 245 bini aşmıştır. Son 18 yıl içerisinde sektörün toplam cirosu 34 kat artmış ve 3 milyar TL'den 105.7 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 13 Havayolu Sektöründe İstihdam ve Ciro Miktarı

YILLAR	PERSONEL	CİRO(Milyar TL)
2003	65.000	3,1
2010	133.407	22,9
2011	151.694	32,5
2012	167.161	38,0
2013	180.570	50,7
2014	187.459	61,9
2015	191.716	68,1
2016	191.709	70,2
2017	196.041	91,6
2018	209.049	143,3
2019	295.547	160,7
2020	245.876	105,7

Sektörel Denetimler

Ülkemizde, sivil havayolu alanında kural koyma, denetleme ve yaptırım uygulama faaliyetlerinden sorumlu Bakanlığımız Sivil Havayolu Genel Müdürlüğü, havayolu faaliyetlerini emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı olarak bölgede lider bir konumda yürütmektedir.

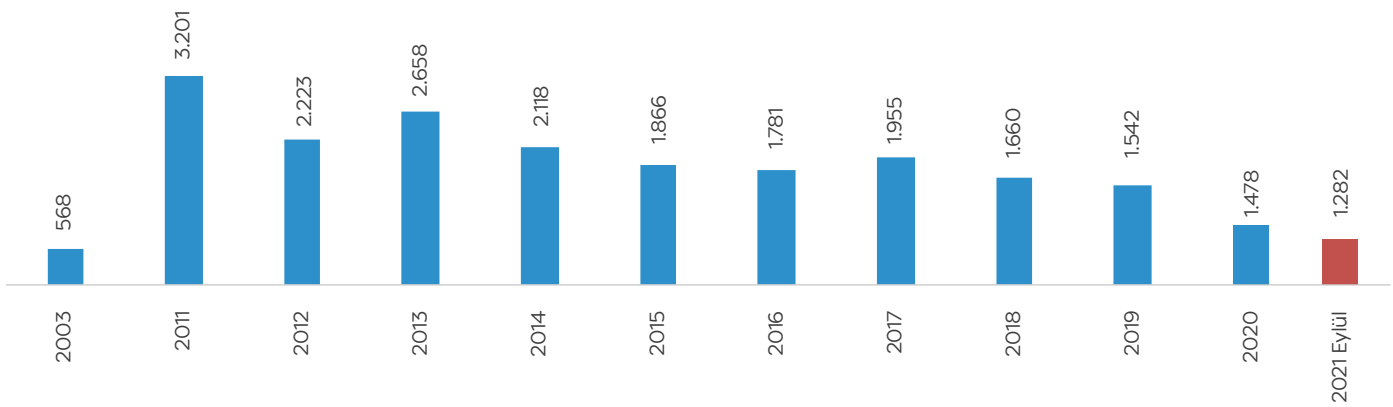
2020 yılında toplam 1.478 ve 2021 yılı Eylül sonu itibarıyla da 84 adet SAFA, 5 adet SANA ve 1.193 adet diğer denetimler olmak üzere toplam 1.282 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

SAFA: Safety Assesment of Foreign Aircraft (Yabancı Tescilli Uçaklara yapılan emniyet denetlemesi)

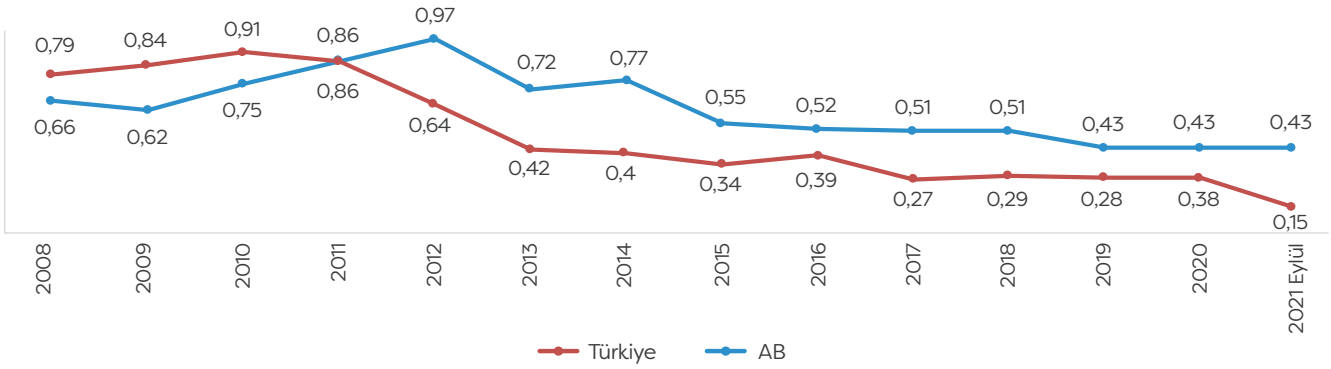
SANA: Safety Assesment of National Aircraft (Yerli Tescilli Uçaklara yapılan emniyet denetlemesi)

Grafik 10 Sektörel Denetimler

Grafik 11 2008-2021 SAFA Bulgu Oranları

Kaynak: Avrupa Havayolu Emniyeti Ajansı (European Aviation Safety Agency) SAFA Program Koordinatörlüğü

Bununla birlikte etkin, verimli, hızlı ve güvenilir denetim anlayışı ile ülkemiz havayollarının uluslararası alanda bulgu ortalamalarının düşürülmesine yönelik olarak gerçekleştirilen SAFA-SANA denetimlerine hız verilmiş olup, ulusal hedef belirlenerek sektörün bu hedef doğrultusunda önleyici tedbirler alması amacıyla takip sistemi hayata geçirilmiştir.

Yapılan etkin ve yoğun denetimler ile SAFA puanı Avrupa Birliği üye ülkelerinin Eylül 2021 tarihi itibarıyla 0,43 olan değerinden daha iyi bir değer olan 0,15 değerine ulaşmıştır.

ICAO tarafından gerçekleştirilen denetim faaliyetleri kapsamında, ICAO'ya üye ülkelerin ICAO regülasyonlarına ve emniyet faaliyetlerine uyum oranının %60'ın üzerine çıkarılması amaçlanmaktadır. ICAO'ya üye ülkelerin emniyet uyumluluğu hâlihazırda %69,02 iken Ülkemiz 2019 yılında almış olduğu denetim neticesinde emniyet konusunda ICAO regülasyonları ile uyumluluk oranını 84,55'e yükseltmiştir. ICAO'ya üye ülkeleri denetim alanları kapsamında ülkemiz bütün alanlarda dünya ortalamasının üzerinde rakamlara sahiptir.

Tablo 14 2008-2020 SAFA Bulgu Oranları

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Eylül
AB	0,66	0,62	0,75	0,86	0,97	0,72	0,77	0,55	0,52	0,51	0,51	0,43	0,43	0,43
TÜRKİYE	0,79	0,84	0,91	0,86	0,64	0,42	0,4	0,34	0,39	0,27	0,29	0,28	0,38	0,15

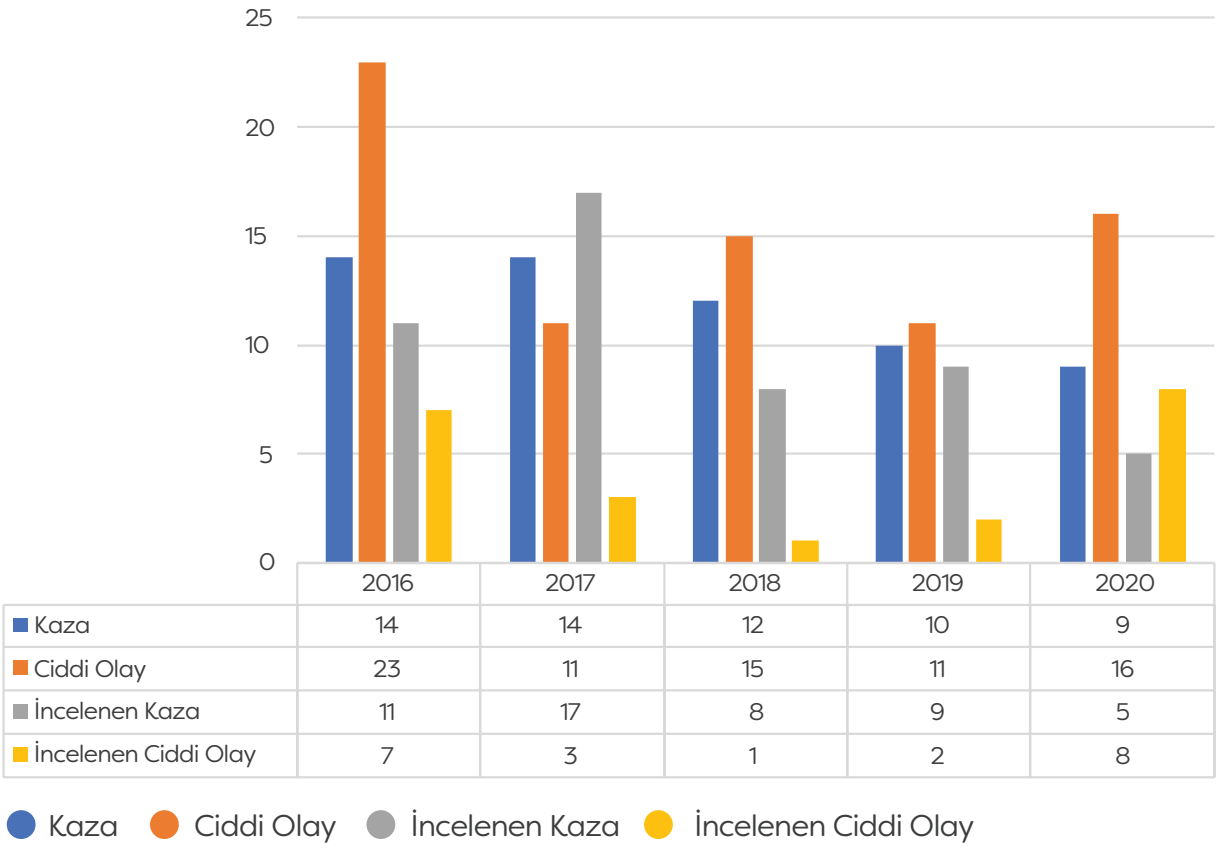
Havayolu Ulaşım Emniyeti İnceleme Faaliyetleri

Yaklaşık yüzyılı bulan modern tarihiyle havayolu sektörü ulaşım türlerinden en hızlı ve güvenilir olanı olarak kabul görmektedir. Bu özelliklere sahip olması, bünyesinde barındırdığı emniyet kültüründen gelmektedir.

Tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de havayolu faaliyetleri tarafı olduğumuz Uluslararası Sivil Havayolu Teşkilatı (ICAO) Konvansiyonu'na göre yürütülmektedir. Konvansiyon anlaşmasının Annex-13 numaralı ekinde ise 'Hava Aracı Kaza ve Olay İncelemeleri' kuralları belirlenmiştir. Bu kurallara göre her ülkede sivil hava aracı kaza ve olaylarını inceleyecek bağımsız bir kaza inceleme biriminin olması öngörülmektedir. Söz konusu konvansiyon çerçevesinde ülkemizde de hava kazalarının incelenmesi konusunda yasal altyapını oluşturmuş olup, uygun niteliklere sahip kaza inceleme uzmanları ile uluslararası standartlarda kaza incelemeleri yapılmaktadır.

Hava aracı kaza ve ciddi olaylarının incelenip rapor haline getirilmesi ve gerekli görülen tavsiyelerin yayınlanarak takibinin yapılması ile meydana gelebilecek kaza ve ciddi olayların önlenmesi, böylelikle mevcut emniyet kültürünün devam ettirilmesi ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
2016-2020 yılları arasında 59 Hava Aracı Kazası, 76 Hava Aracı Ciddi Olayı meydana gelmiştir. 50 adet Hava Aracı Kazasının ve 21 Hava Aracı Ciddi Olayının incelemesi tamamlanarak rapor haline getirilmiş ve paydaşların istifadesine sunulmuştur.

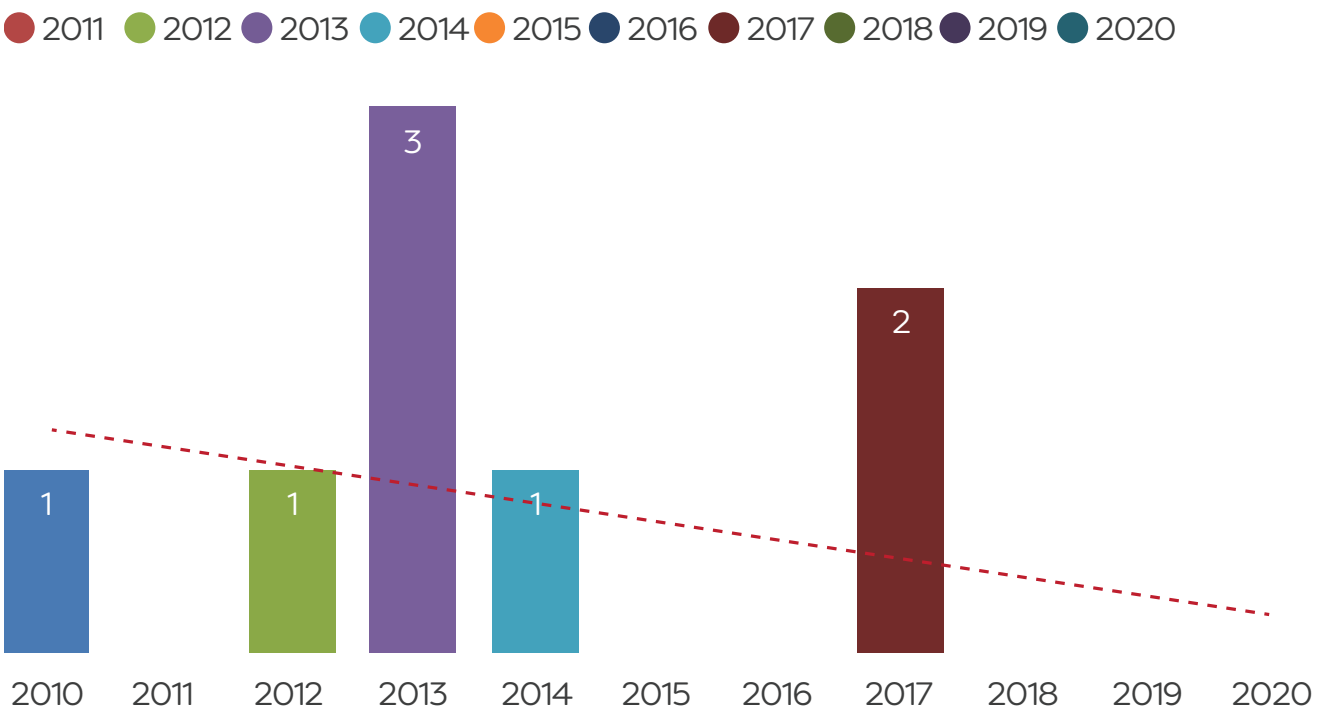
Yıllara göre kaza ve ciddi olay sayılarının dağılımı

	2016	2017	2018	2019	2020
Kaza	14	14	12	10	9
Ciddi Olay	23	11	15	11	16
İncelenen Kaza	11	17	8	9	5
İncelenen Ciddi Olay	7	3	1	2	8

Hava aracı kaza ve ciddi olaylarının bağımsız inceleme otoritesinin inceleme süreçlerine başladığı 2016 yılından günümüze kadar hava aracı kaza ve ciddi olay sayılarındaki düşüş oldukça dikkat çekicidir. Özellikle hava aracı sınıfında olan Sıcak Hava Balonu taşımacılığındaki kaza ve can kaybı, yaptığımız çalışmalar neticesinde optimum düzeye getirilmiş olup emniyet kültürü tam anlamıyla yerleştirilmiştir.

Yıllara göre balon kazalarındaki can kaybı sayısı

Yapılan tavsiyeler, emniyet kültürünün yerleşmesinde ve günden güne gelişmesinde büyük rol oynamaktadır. Yapılan tavsiyeler neticesinde emniyeti arttırıcı bütün unsurlara odaklanılmakla birlikte 2015-2020 yılları arasında 639 adet tavsiye yayınlanmış olup havayolu sektöründeki gelişime büyük katkı sağlanmıştır.

2015-2020 YILLARINDA RAPORLARDA YER ALAN TAVSİYE KARARLARININ UYGULANMA DURUMU

Uygulanan Tavsiye Sayısı	433
Süreci Devam Eden Tavsiye Sayısı	166
Uygulanamayan Tavsiye Sayısı	40
TOPLAM	**639**

POLİTİKA VE DÜZENLEMELER

Ülkemizde, sivil havayolu alanında kural koyma, denetleme ve yaptırım uygulama faaliyetlerinden sorumlu olan Bakanlığımız, havayolu faaliyetlerini bölgesinde lider bir konumda bulunmanın verdiği sorumluluk anlayışı ile emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı bir şekilde yürütme hedefi doğrultusunda politika ve düzenlemelere devam etmektedir.

Son yıllarda uygulanan politikalar ile dünyada büyük bir rekabetin yaşandığı ve hızlı değişimlerin gerçekleştirilerek, gelişmiş teknolojilerin kullanıldığı sivil havayolu sektörünün birçok alanında Türkiye, dünyada ve Avrupa'da üst sıralarda yer almaktadır.

Bu gelişmeler, Türkiye'yi küresel düzeyde söz sahibi bir ülke konumuna getirmiştir. Bu kapsamda ülkemiz;

- Dünyada uluslararası sivil havacılığın emin ve düzenli gelişmesini ve sürdürülmesini sağlamak amacıyla kurulan ICAO'da 2016-2019 yılları arasında Konsey Üyeliği görevini yürütmüştür.

- Uluslararası alanda ICAO'nun emniyet ile ilgili aldığı kararların Avrupa bölgesindeki uygulamalarını izlemek amacıyla kurulan Avrupa Kuzey Atlantik Bölgesel Havayolu Emniyet Grubu'nda başkan yardımcılığı,

- Havayolu emniyeti alanında mevzuat geliştirmek ve üye ülkelerde emniyet denetimleri yapmak amacıyla kurulan ECAC'da koordinasyon komitesi üyeliği,

- Avrupa hava trafik yönetimini ve uçuş emniyetini geliştirmek amacıyla kurulan EUROCONTROL'de genişletilmiş yol ücretleri komitesi üyeliği, daimi finans komitesi üyeliği,

- D8 Sivil Havayolu Komisyonu'nda çeşitli konularda başkan ve başkan yardımcılığı görevlerini etkin bir şekilde sürdürmektedir.

- ICAO üyesi tüm ülkelerle anlaşma imzalanması hedefi doğrultusunda yürütülen çalışmalarla, ülkemizle Hava Ulaştırma Anlaşması bulunan ülke sayısı 173'e ulaşmıştır. Bu anlaşmalar neticesinde uçuş ağımız, hızla genişlemiş ve 127 ülkede 334 noktaya ulaşmıştır.

- Türkiye'nin 2023 yılı havayolu hedefleri doğrultusunda, büyük gövdeli uçak sayısının 750'ye, iç ve dış hatlarda toplam yolcu sayını 248 milyona ve dünyadaki toplam uçuş noktasının ise 360'a çıkarılması planlanmaktadır.

- Havayolu sektörünün nitelikli personel ihtiyacının karşılanması amacıyla havayolu eğitimlerinin yaygınlaştırılması için YÖK ile protokol imzalanmış ve protokol çerçevesinde sivil havayolu eğitimlerinin verildiği üniversite sayısı 20'den üç katına çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra, AB destekli ve bütçesi 11 milyon Avro'yu aşan proje kapsamında Türk Sivil Havayolu Akademisi 2018 yılında hizmete açılmıştır ve akademide uluslararası standartlarda havayolu eğitimleri verilmektedir.

- İnsansız Hava Araçlarının kullanımlarının yaygınlaşmasıyla birlikte Bakanlık olarak İHA ile ilgili düzenlemeler ve mevzuat çalışmaları yapılmıştır. Kayıt ve takip altına almak için sistem oluşturulmuştur. İHA Kayıt Sistemi Mülki İdare (Uçuş İzin) Modülü hizmete girmiştir.

- Sıcak hava balonu faaliyetlerinin arttırılması amacıyla uçuş yapılabilir bölgeler olarak tespit edilmiştir.

- Sıcak hava balonlarının canlı izlenebilmesi amacıyla Sıcak Hava Balonu Canlı Takip Projesi geliştirilmiştir.

- Balon sertifikasyon faaliyetleri kapsamında, tasarımı ve üretimi ilk kez yerli bir firma tarafından gerçekleştirilen sıcak hava balonu (PH-120) test uçuşunu başarıyla tamamlamış ve 2019 yılında tip sertifikasını almıştır.

- Hürkuş sertifikasyon süreçleri Sivil Havayolu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmüş ve 2016 yılında sertifikasyonu sağlanmış aynı zamanda EASA tarafından da sertifikasyon tanınmıştır. TUSAŞ tarafından yürütülen Gökbey (T625 Özgün Helikopter) Projesinin sertifikasyon çalışmaları ise devam etmektedir.

PROJELER VE FAALİYETLER

Karbonsuz Havalimanı Projesi

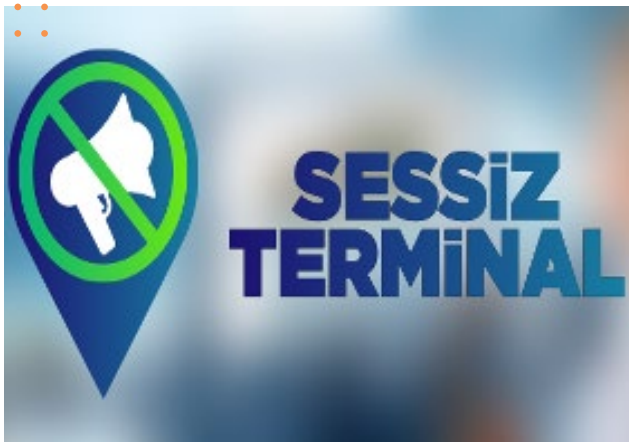
Havalimanlarında gerçekleşen faaliyetlerin çevresel etkilerinin kontrol altına alınması, küresel ısınma ve iklim değişikliğine karşı alınan önlemlerle sonraki nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakılması ve sürdürülebilir havalimanı işletmeciliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Proje, 2020 yılı itibariyle başlamış olup tüm havalimanlarında uygulanmaktadır.

Sessiz Terminal Projesi

Bu proje ile; anonslar nedeniyle oluşan gürültü kirliliği azaltılacak, gereksiz olduğu düşünülen anonslar yapılmayacak, gerekli görülenlerin ise sayıları azaltılacak ve söz konusu anonsların yerine Uçuş Bilgi Ekranlarının kullanımı sağlanacaktır.

Yolcu Dostu Havalimanı Projesi

Havalimanlarında hareket kabiliyeti kısıtlı yolculara ilaveten; bebekli, hamile ve daha hızlı erişim gereksinimi bulunan hasta yolcuların işlemlerinin kolaylaştırılması ve bu yolculara hizmet önceliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda; birçok havalimanında uygulanmaya başlanmıştır.

Elektrikli Araçlar Projesi

Havalimanlarında Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü hizmetlerinde kullanılmakta olan genel maksatlı araçların ilerleyen dönemlerde elektrikli araçlarla değiştirilmesi ile yer hizmetleri tarafından kullanılan hizmet araçlarında elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik çeşitli çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Bu sayede fosil yakıt tüketiminin azalması ile çevreye zararlı gazların daha az salınması ve milli bir tasarruf sağlanması hedeflenmektedir.

Türk Sivil Havayolu Akademisi ve Eğitim Faaliyetleri

Türk Sivil Havacılığının Emniyet ve Güvenlik Eğitim İhtiyacı Alanındaki İdari Kapasitesinin Arttırılması" AB destekli proje kapsamında "Türk Sivil Havayolu Akademisi" 2018 yılında hizmete açılmıştır.

Bütçesi toplamda yaklaşık 11 milyon Avro'yu aşan proje kapsamında AB müktesebatına uyumlu olarak uluslararası standartlarda havayolu eğitimi verilmektedir. Yıllık 2 bin civarında yerli ve yabancı kursiyere eğitim verebilecek kapasitesi ile Ortadoğu, Afrika ve Asya ülkelerine sivil havayolu eğitimleri alanında öncülük etmesi hedeflenen Türk Sivil Havayolu Akademisi'nde görev alacak eğitmenler yetiştirilmiş, eğitim merkezinde verilebilecek kurslar için ihtiyaç analizi yapılmış ve belirlenen kurslar için eğitim materyalleri hazırlanmıştır. Pandemi sonrasındaki süreçte, bu önemli projenin sonuçları almaya başlanacaktır.

Sertifikasyon Faaliyetleri

Uluslararası Sivil Havayolu kuralları gereğince hava aracı sertifikasyon süreçleri üretici ülkelerin Sivil Havayolu Otoriteleri tarafından yapılmakta ve yapılan sertifikasyonların diğer otoriteler tarafından tanınması ile süreç tamamlanmaktadır. Sivil Havayolu Genel Müdürlüğü, bu süreçte yerli tasarım ve üretim hava araçlarının sertifikasyonunu yapabilecek kabiliyete erişmiştir.

Gökbey Helikopter projesinin sivil sertifikasyon çalışmaları 2016 yılından itibaren devam etmektedir. Gökbey Helikopter Programı kapsamında, yapısal ve aviyonik sistemlerin yanı sıra, transmisyon, rotor ve iniş takımları gibi kritik öneme haiz sistemlerin tasarımları ve üretimleri de tamamen milli kaynaklar kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

P1 prototipi için sınırsız zarf uçuş izni Ağustos 2020'de, P2 prototipi için sınırsız zarf uçuş izni Haziran 2021'de yayımlanmıştır. İki prototip ile sertifikasyon testlerinin daha hızlı ve verimli yapılması planlanmaktadır. TUSAŞ'a büyük döner kanatlı hava araçları tasarım organizasyon onayı yetkisi Haziran 2021 tarihinde yayımlanmıştır.

İlk yerli tasarım olan sıcak hava balonu (PH-120) için tip sertifikası 2019 yılında verilmiştir. Aynı tip sertifikasının altında, 60 bin kübik feet hacimden 525 bin kübik feet hacme kadar toplamda 22 farklı kubbe, 18 farklı sepet ve 3 farklı ısıtıcı için ihtiyaç duyulan sertifikasyon çalışmaları da 2021 yılında başarıyla tamamlanmıştır. 1 tip yakıt silindiri için sertifikasyon faaliyetleri devam etmektedir. 2020 Aralık itibarıyla

Ruanda Cumhuriyetine 2 adet Sıcak Hava Balonu ihraç ederek Ülkemizde ilk olarak sivil hava aracı ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, TEI'nin üretmekte olduğu turboşaft motor TS1400, çok hafif hava araçları, küçük uçak, amatör yapım hava aracı, sıcak hava balonu ve birçok hava aracı parçası sertifikasyon faaliyetlerine de hızla devam edilmektedir.

Sıcak Hava Balonu Faaliyetleri

Sıcak hava balon faaliyetleri kapsamında, 2019 yılında 662 bin turiste ulaşılmıştır. Pandemiye rağmen, 2020 yılında Kapadokya ve Pamukkale'de yaklaşık olarak 130 bin turiste hizmet verilmiştir. 2021 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla, hizmet verilen turist sayısı 286 bini aşmıştır.

Sıcak hava balonu faaliyetlerinin ülke genelinde arttırılması ve turizme katkı sağlanması amacıyla Sivil Havayolu Genel Müdürlüğü tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde Ihlara Vadisi, Frig Vadisi, İhsaniye, Soğanlı, Mardin, Ahlat, Meram, Eskişehir, Samsun, Polatlı uçuş yapılabilir bölgeler olarak tespit edilmiştir.

Sıcak Hava Balonu Canlı Takip Projesi ile Küresel Konumlandırma Uydu Sistemleri ile balonların canlı izlenmesi, NOTAM ihlallerinin anlık olarak tespiti, olumsuz koşullarda anlık haberleşme imkânı sağlanmıştır. Proje 2020 yılında aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır.

İHA Kayıt ve Takip Sistemi

İnsansız Hava Araçları, sivil ve ticari amaçlı kullanımların yanı sıra askerlik, güvenlik, istihbarat, tarım/ilaçlama, kargo, gümrük ve orman yangınları ile mücadele ve kamusal hizmetlerde de giderek yaygınlaşmaktadır. Bu çerçevede, Bakanlık olarak İHA ile ilgili düzenlemelere ve mevzuat çalışmasına dünyadaki pek çok ülkeden daha önce başlayarak bu alanda önemli bir yol kat edilmiştir. 2016 tarihinde SHT-İHA Talimatı yayımlanmış ve (500 gr - 25 kg) aralığındaki insansız hava araçları için Kayıt Sistemi oluşturulmuş ve tamamen SHGM bünyesine alınmıştır. Mülki İdare (Uçuş İzin) Modülü hizmete girmiş ve süreçler hızlandırılmıştır. 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla İHA pilot lisansına sahip birey sayısı 567.065'e, İHA sayısı ise 55.725'e ulaşmıştır.

İHA eğitimleri, risk analizlerini ve yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirilmiştir. İHA eğitimi veren kuruluşlarımızın sayısı 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 54'e ulaşmıştır.

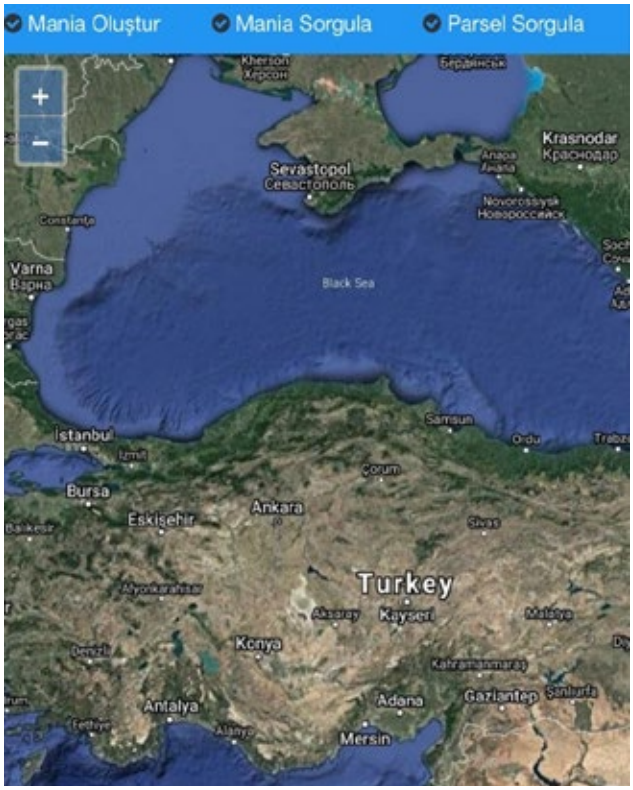

Mania Planı Projesi

Proje kapsamında geliştirilecek yazılım ile, web ortamında havaalanları çevresinde oluşturulması gereken emniyetli yapılaşma planlarının (Mânia Planı) ve CNS (haberleşme, seyrüsefer, gözetim cihazlarının) etki alanlarının oluşturulması ve e-devlet üzerinden sorgulanarak raporlanması amaçlanmaktadır.

Çalışmaları devam eden projenin ilk aşamasında Türkçe ve İngilizce olarak geliştirilecek yazılım, öncelikle Libya, Azerbaycan, Somali ve Irak'a servis olarak sunulacaktır. Proje, birçok ülke tarafından rağbet görecek önemli bir çalışmadır.

Emisyon Veri Yönetim Sistemi Projesi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile ortak olarak yürütülen proje kapsamında, havayollarından kaynaklı tüm emisyonların uluslararası standartlara göre İzleme-Raporlama-Doğrulama süreci çevrim içi yazılım üzerinden yapılacaktır.

Türkiye'nin emisyon envanteri otomatik olarak oluşturulacak ve gelecekte iklim değişikliği ile mücadelenin stratejik şekilde yönetilmesine imkân tanınacaktır. 2022 yılından itibaren sistemin devreye alınması planlanmaktadır.

Yeni Otomasyon Sistemi Projesi

Uluslararası formda bir sivil havayolu yazılımı geliştirilmekte olup, Projenin 1. Fazı olan ''Veri Modeli'' tamamlanmış, servis ve arayüz katmanlarının yapılması aşamasına gelinmiştir. Uygulama jenerik ve çok dilli tasarlanarak ticari veya destek amaçlı olarak diğer ülkelerin kullanımına hazırlanacaktır.

Kurumsal Dijital Dönüşüm Çalışmaları

Belirlenen görevlere ait eğitim içeriklerinin ve havayolu sektörünün onaylanan eğitimlerinin belirli standartlarda oluşturulmasını sağlamak, bu eğitim içeriklerinin dijital ortama aktarılması ile eğitimcilerin de takip edilmesini sağlayan uluslararası ölçekte bir çevrimiçi eğitim sistemi kurulması amaçlanmaktadır.

Yeni organizasyon yapısına yönelik görev unvanlarının belirlenmesi ve bu görevlerde alınacak eğitimlere ait içerik çalışmaları başlatılmış ve süreç devam etmektedir.

Tehlikeli Yüklerin Havayoluyla Taşınması

Tehlikeli yüklerin havayoluyla ulusal ve uluslararası taşımacılığında; Uluslararası Sivil Havayolu Teşkilatı (ICAO) tarafından geliştirilen ve uygulanan "Havayoluyla Tehlikeli Malların Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar (ICAO-TI)" ile Uluslararası Havayolu Taşımacılık Birliği (IATA) tarafından yürütülen "Tehlikeli Maddeler Kuralları (DGR)" uygulanmaktadır.

Ülkemizde, tehlikeli yüklerin havayoluyla taşınmasına ilişkin eğitimler; ICAO kuralları çerçevesinde, IATA tarafından sertifikalandırılmış olan ve ulusal eğitim mevzuatımız doğrultusunda Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş eğitim kuruluşlarınca verilmektedir. Bu kapsamda, 112 eğitim kuruluşu genel eğitim vermek üzere, 13 Sivil Havayolu Kuruluşu ise hizmet içi eğitim vermek üzere yetkilendirilmiştir. Bu eğitim kuruluşlarında bugüne kadar, hava alanlarında tehlikeli maddelerle ilgili faaliyetlerde bulunan yaklaşık 106.851 kişiye eğitim verilmiştir.

Hava yoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerinin denetlenmesi ve yetkilendirilmesi ile tehlikeli madde eğitimlerini yetkilendirilmek üzere ICAO TI ve SHT OPS Talimatı hükümlerinde geçen gereklilikler esas alınarak 2021 yılı Temmuz ayında çıkarılan Bakanlık Makam Oluru ile Sivil Havayolu Genel Müdürlüğü yetkilendirilmiştir.

Havayoluyla taşınan radyoaktif madde içeren paketlerin, havaalanlarındaki antrepo ve depolarda geçici olarak depolanabilmesine yönelik "Radyoaktif Madde İçeren Paketlerin Havaalanlarında Geçici Depolanmasına Dair Yönerge" 21.11.2013 tarihinde yürürlüğe konmuş olup, bu kapsamda 13 şirkete Radyoaktif Madde Geçici Depolama İzin Belgesi verilmiştir.

Havayoluyla taşınacak tehlikeli maddelerin, insan sağlığına, diğer canlı varlıklara ve çevreye zarar vermeden, emniyetli, güvenli ve düzenli bir şekilde depolanmasını sağlamak, tehlikeli mal taşımacılığı faaliyetinde kullanılan terminal, depolama tesisi ile benzeri yapıların asgari nitelikleri ve bu faaliyetlerde yer alan işletmecilerin hak, sorumluluk, yükümlülük ve çalışma koşullarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan "Tehlikeli Mal Taşımacılığı Alanında Kullanılan Terminal, Depolama Tesisi İle Benzeri Yapıların Asgari Nitelikleri Hakkında Yönetmelik" çalışmaları devam etmektedir.

HAVAYOLU SEKTÖRÜ ALTYAPI VE ÜSTYAPI YATIRIMLARI

Havalimanları

2003-2021 Yılları Arasında Yapılan Havalimanları

Havayolu sektöründe 2003 yılı öncesi, sektördeki talep yetersizliği nedeniyle Bakanlar Kurulu Kararlarıyla mevcut havalimanları hizmete kapatılmışken, Bakanlığımızca gerçekleştirilen mevzuat düzenlemeleri neticesinde 2003 yılında başlatılmış olan "Bölgesel Havayolu Taşımacılığı" uygulamaları ile uçak trafiğine kapalı bulunan havalimanları açılmış, uçak seferi bulunmayan hava limanlarına uçuşlar başlamış, bunun yanı sıra da öz kaynaklarımız ile sektöre yeni havalimanları kazandırılmıştır.

Bu havalimanları;

- Sivas Nuri Demirağ Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2003)
- Tokat Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2006)
- Uşak Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2006)
- Balıkesir-Merkez Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2007)
- Zonguldak Çaycuma Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2007)
- Sinop Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2008)
- Hatay Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2007)
- Şanlıurfa-GAP Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2008)
- Amasya-Merzifon Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2008)
- Gazipaşa-Alanya Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2009)
- Çanakkale Gökçeada Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2009)
- Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2011)
- Aydın-Çıldır Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2012)
- Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2012)
- Zafer Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2012)
- Bingöl Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2013)
- Şırnak-Şerafettin Elçi Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2013)
- Kastamonu Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2013)
- Hakkâri Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2015)
- Ordu-Giresun Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2015)
- İstanbul Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2018)

2021 Yılında Yapımı Devam Eden Havalimanları

Çukurova Havalimanı

İki kısımda yapılacak havalimanı projesinde; "Çukurova Havalimanı Altyapı Tesisleri Yapımı" işine 09.01.2017 tarihi itibariyle başlanılmış olup Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü yatırım programı kapsamında devam etmektedir.

Üstyapı tesislerin yapımı için; 3996 sayılı Kanun ve 2011/1807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında yeniden Yap-İşlet-Devret modeli ile uluslararası ihalesine çıkılabilmesini teminen alınan 26.08.2020 tarih ve 2887 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı çerçevesinde 20.11.2020 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiştir. 08.01.2021 tarihinde yer teslimi yapılarak çalışmalara başlanmıştır.

Rize-Artvin Havalimanı İnşaatı İşi

Deniz üzerine inşa edilen ülkemizde ilk, dünyada sayılı havalimanlarından olan Ordu - Giresun Havalimanı örnek alınarak tamamı deniz dolgusu üzerinde olacak şekilde Rize - Artvin ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanması amacıyla havalimanının yapımına Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından 14.02.2017 tarihinde başlanılmıştır..

Altyapı Tesisleri İnşaatı

- Pist: 3000 x 45 m.
- Apron: 300x120 m + 120x120m (2 adet)
- Taksiyolu: 265 x 24 m. (2 adet)
- Koruyucu Mendirek (6.311 m)
- Çevre yolu ve tel örgüsü imalatları

ile diğer altyapı tesislerinin yapılması planlanmaktadır.

- Konumu: Rize'ye 34 km ve Hopa'ya 54 km uzaklıkta, Yeşilköy ve Pazar arasında yer almaktadır.

Dolgu alanı (Mendirek dahil): 2.800.000 m²

- Toplam Deniz Dolgusu: Yaklaşık 100 milyon ton

Üstyapı Tesisleri İnşaatı

- Terminal Binası : 31.846 m²
- Toplam Kapalı Alan : 47.133 m²
- Yıllık Yolcu Kapasitesi : 3.000.000 yolcu / yıl

olarak yapımı devam etmektedir.

Yozgat Havalimanı

Altyapı Tesisleri İnşaatı İşi

Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü Yatırım Programında bulunan işin ihalesi tamamlanmış olup yapımına devam edilmektedir. Üstyapı işleri uygulama projeleri teminine yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Söz konusu havalimanında;

Pist: 2600 x 45 m.

- Apron: 300 x 120 m.
- Taksiyolu: 265 x 24 m.
- Çevre yolu ve tel örgü imalatları yapılacaktır.
- 2 milyon yolcu/yıl kapasiteli terminal binası ile teknik blok, kule ve diğer ünitelerle birlikte toplam yaklaşık 32.000 m2 kapalı alana sahip üstyapı tesisler tesislerinin projelendirilmesi tamamlanmıştır.

Bayburt - Gümüşhane Havalimanı

Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü yatırım programında yer alan işin altyapı tesislerine ait yapım faaliyetlerine başlanılmıştır.

İş kapsamında;

- Pist: 3000x45
- Apron: 300x120
- Taksiyolu: 265x24

yer almaktadır.

2 milyon yolcu/yıl kapasiteli terminal binası ile teknik blok, kule ve diğer ünitelerle birlikte toplam yaklaşık 29.000 m2 kapalı alana sahip üstyapı tesislerinin projelendirilmesi devam etmektedir.

Tokat Yeni Havalimanı (DOKAP)
Tokat ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak yeni bir havalimanı yapılmasına için çalışmalara devam edilmekte olup 2021 yılsonunda tamamlanması planlanmaktadır.

Söz konusu havalimanında;

Üstyapı tesisleri;

- Yılda 2.000.000 yolcuya hitap edecek 16.119 m² Terminal Binası (İç/Dış Hatlar)
- Kule ve Teknik Blok
- İtfaiye Binası
- Garaj Binası
- Isı ve Güç Merkezi Binası
- Su deposu ve arıtma tesisleri
- A Kapısı
- Nizamiye Binası
- Akaryakıt İkmal Tesisi
- Verici İstasyonu ve anten kulesi yapımı planlanmaktadır.

Altyapı Tesisleri;

- Pist: 2700m x 45m
- Apron: 240m x 120m
- Taksiyolu: 260m x 24m
- Çevre güvenlik yolu, tel örgüsü ve aydınlatması işlerinin yapımı tamamlanmıştır.

Tokat Havalimanı

Kahramanmaraş Havalimanı

TERMİNALLER

2003-2021 Yılları Arasında Yapılan/Genişletilen Terminaller

- Bursa-Yenişehir Havalimanı (2003)
- Erzurum Havalimanı (2005)
- Gaziantep Havalimanı Terminal Binası(2006)
- Malatya Havalimanı Terminal Binasının Büyütülmesi (2005)
- Kayseri Havalimanı Dış Hatlar Terminali (2007)
- Çanakkale Havalimanı (2007)
- Denizli-Çardak Havalimanı (2007)
- Trabzon Havalimanı İç Hatlar Terminali(2008)
- Batman Havalimanı Terminal Binası (2010)
- Kayseri Havalimanı İç Hatlar Terminal Binası (2010)
- Malatya Havalimanı Terminali Aks İlavesi (2010)
- Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Yeni İç Hatlar ve Dış Hatlar Terminal Binası (2010)
- Erzincan Havalimanı Terminal Binası (2011)
- Hatay Havalimanı Terminal Binası (2011)
- Van Ferit Melen Havalimanı Terminal Binası Aks İlavesi (2011)
- Adana Havalimanı Çelik Konstrüksiyon Gelen Yolcu Salonu (2012)
- Elazığ Havalimanı Terminal Binası (2012)
- Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı Terminal Binası (2012)
- Bingöl Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Adıyaman Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Kars Harakani Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Konya Havalimanı Terminal Binası (2014)
- Mardin Havalimanı Terminal Binası (2014)
- Balıkesir-Koca Seyit Havalimanı Terminal Binası (2014)
- Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Diyarbakır Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Ordu Giresun Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Van Ferit Melen Havalimanı Terminali Aks İlavesi ile Teknik Blok ve Kule Yapımı (2017)
- Çanakkale Havalimanı Terminal Binası (2017)
- Sinop Havalimanı Terminal Binası (2017)
- Kahramanmaraş Havalimanı Terminal Binası (2018)
- Muş Sultan Alparslan Havalimanı Terminal Binası (2018)
- Balıkesir Merkez Havalimanı Terminal Binası (2019)

Balıkesir Merkez Havalimanı

2021 Yılında Yapımı Devam Eden Terminaller

Gaziantep Havalimanı Terminal Binası ile Apron Yapımı

İşin kapsamında 72.593 m² büyüklüğünde yıllık 6.000.000 yolcu kapasiteli, 6 adet yolcu köprülü yeni iç ve dış hatlar terminal binası yapımı ile 6 uçak park yerine sahip ilave apron ve otopark yapımı işleri bulunmaktadır. Projenin 2021 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

Kayseri Havalimanı Yeni Terminal Binası ve Apron Yapımı

Proje kapsamında; yeni iç ve dış hatlar terminal binası, otopark, apron, taksiyolu, itfaiye, güç merkezi, apron bariyer ve giriş nizamiye binası yapımı işleri planlanmaktadır. 12.11.2020 tarihi itibarıyla yer teslimi yapılarak yapımına başlanmıştır.

Malatya Havalimanı Yeni Terminal Binası ve Mütemmimleri

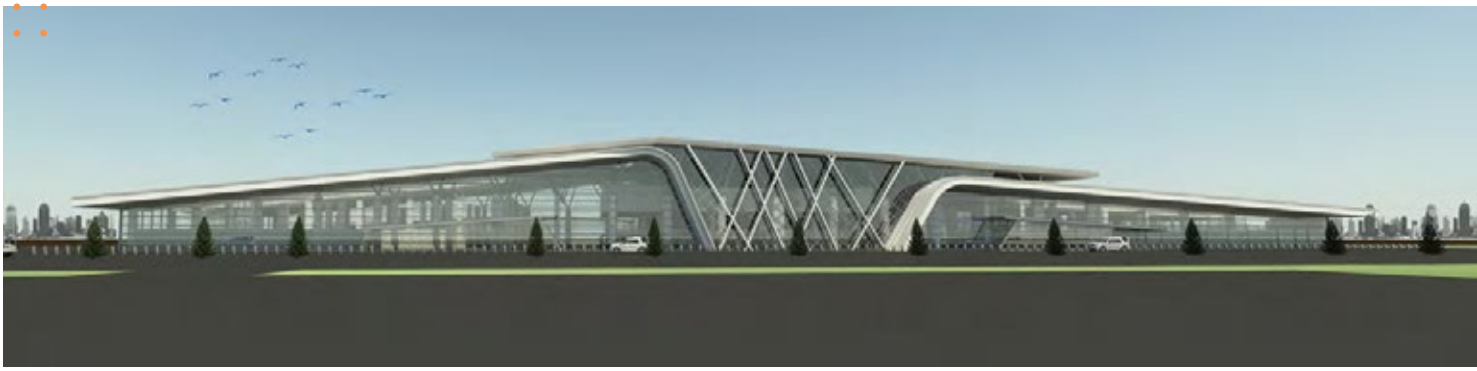
Proje kapsamında; yaklaşık 26.700 m2 yeni terminal binasının yanı sıra yeni apron ve taksiyolu, ısı güç merkezi, otopark, bağlantı yolları,arıtma tesisi, apron bariyer ve giriş nizamiye binası gibi tesislerin yapımı da planlanmaktadır. 09.12.2020 tarihi itibarıyla yer teslimi yapılarak yapımına başlanılmıştır.

Amasya Merzifon Havalimanı Terminal Binasının Genişletilmesi

İş kapsamında; mevcut terminalin büyütülmesi ve revizyonu işleri planlanmaktadır. Projenin 2022 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

ETÜD-PROJE AŞAMASINDA OLAN TERMİNALLER

Kapadokya Havalimanı Terminal Binası Yapımı ve Mütemmimleri
İş kapsamında; Kapadokya Havalimanına yaklaşık 9.400 m2'lik yeni bir terminal binası ve apron A kapısı yapımı planlanmaktadır.

Yozgat Havalimanı Terminal Binası Yapımı
2 milyon yolcu/yıl kapasiteli terminal binası ile teknik blok, kule ve diğer ünitelerle birlikte toplam yaklaşık 32.000 m2 kapalı alana sahip üstyapı tesislerinin projelendirilmesi tamamlanmıştır.

Bayburt Gümüşhane Havalimanı Terminal Binası Yapımı
2 milyon yolcu/yıl kapasiteli terminal binası ile teknik blok, kule ve diğer ünitelerle birlikte toplam yaklaşık 29.000 m^2 kapalı alana sahip üstyapı tesislerinin projelendirilmesi tamamlanmıştır.

PAT SAHALARI

2003-2021 Yılları Arasında Yapılan Havalimanı Pat Sahaları Yatırımları

- Adana Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2003)
- Dalaman Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2003)
- Gaziantep Havalimanı Alt yapı İnşaatı (2003)
- Atatürk Havalimanı Yeni Apron Yapılması ve PAT Sahalarının Onarımı (2003)
- Adnan Menderes Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2004)
- Van Ferit Melen Havalimanı PAT Sahası Büyük Onarımı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2004)
- Trabzon Havalimanı Apron Tevsii ve Müteferrik İşler İnşaatı (2004)
- Atatürk Havalimanı 18/36 Paralel Pisti ile Apron Bağlantı Yolları Yapımı (2004)
- Atatürk Havalimanı 18/36 Paralel Pist ve Apron İkmali, Çevre Yolu Yapımı ve Pat Sahaları Aydınlatma Altyapısı İnşaatı (2004)
- Atatürk Havalimanı 18/36 Pist ve 06/24 Pisti 06 Tarafı Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi İşi (2004)
- Antalya Havalimanı II. Pist İnşaatı ve İlave Apron Yapımı (2005)
- Gökçeada Havalimanı Alt Yapı İnşaatı (2005)
- Esenboğa Havalimanı 03L-R / 21L-R Pist Başı Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi İşi (2006)
- Trabzon Havalimanı 11/29 Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi ve Regülatör Binası Yapımı (2006)
- Tokat Havalimanı 22/04 Pistinin Rehabilitasyonu İnşaatı (2006)
- Gaziantep Havalimanı Pistinin Standartlara Uygun Hale Getirilmesi İşi (2006)
- Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Pist Genişletilmesi ve Müteferrik İşler İnşaatı (2006)
- Adnan Menderes Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Antalya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Atatürk Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Kahramanmaraş Havalimanı Pist Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi (2007)
- Kars Harakani Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Van Ferit Melen Havalimanı PAT Sahaları Onarımı, Apron Genişletilmesi, Pist Sonu Cebi Yapılması (2007)
- Mardin Havalimanı Apron Büyütülmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2008)

Hatay Havalimanı Alt Yapı İkmal İnşaatı (2008)

- Malatya Havalimanı Apron Büyütülmesi ve PAT Sahaları Onarımı İnşaatı (2008)
- Antalya Havalimanı Askeri Pist Onarımı ve İlave Taksiyolları Yapımı (2008)
- Antalya Havalimanı 18/36 Pisti Paralel Taksiyolu Banket Genişletilmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2008)
- Çanakkale Havalimanı Apron Büyütülmesi İşi (2008)
- Malatya Havalimanı Paralel Taksiyolunun Piste Dönüştürülmesi (2009)
- Elazığ Havalimanı Yeni Pist Yapımı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2009)
- Samsun Çarşamba Havalimanı İlave Apron Büyütülmesi ve PAT Sahaları Onarımı İkmal İnşaatı (2009)
- Uşak Havalimanı PAT Sahaları Onarımı, Pist ve Apron Genişletilmesi, Pist Aydınlatılması (2010)
- Adana Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2010)
- Esenboğa Havalimanı Pistinin CAT III Standartlarına Getirilmesi İşi (2010)
- Kahramanmaraş Havalimanı PAT Sahalarının Genişletilmesi İşi (2010)
- Erzurum Havalimanı Pistinin CAT II Standartlarına Getirilmesi ve PAT Sahaları Onarımı, Tadili ve Apron Yapılması (2010)
- Siirt Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Pist Onarımı (2010)
- Antalya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2010)
- Balıkesir Koca Seyit Havalimanı PAT Sahaları, Alt Yapı Tesisleri İnşaatı (2010)
- Iğdır Havalimanı Altyapı İkmal ve Müteferrik İşler İnşaatı (2011)
- Atatürk Havalimanı 05/23 Pist Onarımı ve Uzatılması İşi (2011)
- Antalya Havalimanı Paralel Taksiyolu Yapımı ve Bağlantı Taksiyolu Yapımı (2011)
- Erzincan Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2011)

- Konya Havalimanı Apron Yapımı (2011)
- Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı Pist Genişletmesi (2011)
- Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı PAT Sahalarının Geliştirilmesi (2011)
- Trabzon Havalimanı Apron Büyütülmasi (2012)
- Mardin Havalimanı Pist Genişletmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2012)
- Adıyaman Havalimanı Pist Genişletilmesi ile Apron ve Taksiyolu Yapımı (2012)
- Kastamonu Havalimanı PAT Sahaları Onarım ve Tevsii (2012)
- Bingöl Havalimanı Altyapı İkmal ve Müteferrik İşler (2012)
- Gaziantep Havalimanı Apron Genişletilmesi (2013)
- Tekirdağ-Çorlu Havalimanı PAT Sahalarının Genişletilmesi, Onarımı Ve 05 Pist Başı Aydınlatma Sisteminin CAT II Standartlarına Dönüştürülmesi (2013)
- Hatay Havalimanı Apron Genişletilmesi ile Şerit Sahaların Standart Hale Getirilmesi (2013)
- Milas-Bodrum Havalimanı Taksiyolunun Piste Dönüştürülmesi ile Hızlı Taksiyolu Yapımı İşi (2013)
- Gaziantep Havalimanı Apron Genişletilmesi (2013)
- Diyarbakır Havalimanı Apron ve Taksiyolu Yapımı (2013)
- Esenboğa Havalimanı Hızlı Taksiyolları ve Apron Yapımı (2013)
- Gaziantep Havalimanı Pist Rehabilitasyonu (2014)
- Çanakkale Havalimanı Pist Uzatılması, Genişletilmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2014)
- Sinop Havalimanı Pist Onarımı ve Tevsii ile Yeni Apron ve Taksiyolu Yapımı (2014)
- Amasya Merzifon Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2015)
- Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2015)
- Ordu-Giresun Havalimanı Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2015)
- Malatya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Çevre Tel Örgüsü Yapılması (2016)
- Konya Havalimanı II. Apron Bağlantı Taksiyolu, Apron Bariyer Binası ve Acil Çıkış Yolları Yapılması (2016)
- Atatürk Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Tevsii (2016)
- Gaziantep Havalimanı Pist Rehabilitasyonu İkmal İnşaatı (2016)
- Balıkesir Koca Seyit Havalimanı Drenaj Kanallarının Rehabilitasyonu ile RESA ve Şerit Sahalarının Tanzimi (2016) işine ait projelendirme süreci tamamlanmıştır.
- Van Ferit Melen Havalimanı 03 Pist Başı Bataklık Bataklık Alanın Doldurulması ve Şerit Sahaların Düzenlenmesi (2016)
- Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı Bağlantı Taksiyolu Yapımı ile İlave Apron Yapılması (2016)
- Sinop Havalimanı Apron, Taksiyolu ve Diğer Altyapı İşleri (2017)
- Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2013)
- Trabzon Havalimanı Şerit Sahaları, Dönüş Cebi İşleri (DOKAP) (2017)
- Kahramanmaraş Havalimanı Drenaj Kanalları ile Yol Yapımı (2017)
- Samsun Çarşamba Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (DOKAP) (2017)
- Kapadokya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2017)
- Kars Harakani Havalimanı PAT Sahaları Yapımı (DAP) (2018)
- Kastamonu Havalimanı Çevre Drenajının ve Şevlerinin Rehabilitasyonu (2018)
- Antalya Havalimanı Yağmur Suyu Drenaj Sisteminin Rehabilitasyonu (2018)
- Antalya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2018)
- Van Ferit Melen Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (DAP) (2018)
- Siirt Havalimanı Muhtelif Altyapı İşleri (GAP) (2019)
- İzmir Adnan Menderes Havalimanı Apron ve Taksiyolları Yapımı (2019)
- Milas Bodrum Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2020)
- Erzurum Havalimanı Pist Tadilatı (DAP) (2020)
- Trabzon Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2020)
- Esenboğa Havalimanı PAT Sahaları Yapımı, Onarımı ve Tevsii (2021)
- Adıyaman Havalimanı Glide Path Altyapısı, Çevre Güvenlik Yolu (GAP) (2021)

2021 Yılında Devam Eden Havalimanları Pat Sahası Yatırımları

Diyarbakır Havalimanı Paralel Taksiyolunun Emergency Piste Dönüştürülmesi (GAP)

Gaziantep Havalimanı Paralel Taksiyolu Tadilatı (GAP)

Sabiha Gökçen Havalimanı II. Pist Ve
Mütemmimleri

(Savunma Sanayi Başkanlığı ile yapılan protokol kapsamında proje ve ihale hazırlıkları, ihalesi ve teknik kontrolü ve hizmetleri Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.)

Bayburt - Gümüşhane Havalimanı
Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı

Elazığ Havalimanı Yedek Pist ve İlave Apron Yapımı ve Müteferrik İşler İnşaatı

Yozgat Havalimanı Altyapı ve Müteferrik
İşler İnşaatı

Rize-Artvin Havalimanı
Altyapı İnşaatı

Rize-Artvin Havalimanı
Üstyapı İnşaatı

HAVAYOLU SEKTÖRÜNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN KAMU ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ

Havayolu sektöründeki yatırımlarla ilgili olarak; Bakanlığımızın büyük başarıları arasında, kamu-özel sektör işbirliği olarak adlandırılan projeler de yer almaktadır.

Devletlerin ekonomideki rollerini küçültme ve özel sektörün dinamizminden giderek daha fazla yararlanma anlayışı yatırımların finansmanında alternatif kaynak arayışlarını başlatmıştır.

Bu arayış öncelikle "özelleştirme" politikalarını tetiklerken, özelleştirme uygulamalarının yanı sıra da "kamu-özel sektör işbirliği" projeleri olarak adlandırdığımız yeni finansman modelleri ülke yatırımlarında popüler olmuştur.

Dünyada yaşanan bu gelişmelerin ülkemize yansımaları ise, son 17 yıllık dönemde giderek yoğunlaşmış ve özellikle de "Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projeleri"nden Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli, 1990'lı yıllardan itibaren ülkemizde oldukça yaygın olarak kullanılan bir finansman modeli haline gelmiştir.

Türkiye'de uygulanan YİD modelinin ana amacı; ileri teknoloji ve yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleşmesinde, kamu kaynağı kullanılmadan özel sektör imkânları ve finansmanıyla yatırımların çok daha kısa sürede gerçekleştirilmesidir.

2003-2021 YILLARI ARASINDA TAMAMLANAN PROJELER

Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali
Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali 1 Nisan 1998 tarihinde hizmete verilmiş, 13.09.2007 tarihinde işletme süresi sona ermiştir.

Antalya Havalimanı II. Dış Hatlar Terminali
YİD modeli ile ihalesi 4 Kasım 2003 tarihinde gerçekleştirilen Antalya Havalimanı II. dış hatlar terminal binası ve artan uçak trafiğine gerekli hizmetlerin verilmesini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen II. pist 7 Nisan 2005 tarihinde hizmete açılmıştır. Antalya Havalimanı II. dış hatlar terminal binasının işletme süresi 22.09.2009 tarihinde sona ermiştir.

Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali
Atatürk Havalimanına YİD modeli ile 2000 yılında kazandırılan Yeni Dış Hatlar Terminalinin işletme süresi 02.07.2005 tarihinde sona ermiştir.

Esenboğa Havalimanı
İç Hatlar ve Dış Hatlar Terminali
Esenboğa Havalimanı'nda, 24 ay gibi kısa bir sürede tamamlanan yeni İç ve Dış hatlar terminali 16 Ekim 2006 tarihinde hizmete verilmiş olup YİD sözleşmesi 24 Mayıs 2025 tarihinde sona erecektir.

Dalaman Havalimanı Dış Hatlar Terminali
YİD modeli ile ihale edilen yeni dış hatlar terminal binası 1 Temmuz 2006 tarihinde hizmete verilmiş olup YİD sözleşmesi 28 Nisan 2015 tarihinde sona ermiştir.

Adnan Menderes Havalimanı
Dış Hatlar Terminali
YİD modeli ile ihale edilen Adnan Menderes Havalimanı dış hatlar terminalinin açılışı 9 Eylül 2006 tarihinde yapılarak 13.09.2006 tarihinde işletme süresi başlamış olup 10.01.2015 tarihinde sona ermiştir.

Milas-Bodrum Havalimanı
Dış Hatlar Terminali
Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında Milas-Bodrum Havalimanı Yeni Dış Hatlar Terminal Binası ve Mütemmimleri 16.05.2012 tarihinde hizmete girmiştir. YİD sözleşmesi 22.10.2015 tarihinde sona ermiştir.

Zafer Havalimanı
Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında pist, apron, taksiyolları ve terminali ve mütemmim tesisleriyle Zafer Havalimanı 24.11.2012 tarihinde hizmete verilmiştir. YİD sözleşmesi 2044 yılında sona erecektir.

İSTANBUL HAVALİMANI

Dünyanın en büyük havalimanı projesi

İstanbul Havalimanı Projesi; İstanbul'un Avrupa yakasında Yeniköy ve Akpınar yerleşimleri arasında Karadeniz sahil şeridinde yer alan yaklaşık 76,5 milyon m2 büyüklüğündeki alana yapılmıştır.

Söz konusu projenin Yap-İşlet-Devret modeli ile 03.05.2013 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiş olup 19.11.2013 tarihinde Uygulama Sözleşmesi imzalanmıştır. Projenin gerçekleştirileceği alanın yer teslimi 01.05.2015 tarihinde yapılarak toplamda dört etapta tamamlanacak sürecin I. Etap kısmı (1. Faz 42 ayda ve 2. Faz 16 ayda) en geç 58 ay içinde tamamlanmak üzere yatırım dönemi başlatılmıştır.

İstanbul Havalimanı Projesinin 1. Etap 1. Fazının 29.10.2018 tarihinde açılış töreni gerçekleştirilmiş olmakla birlikte söz konusu etabın tam kapasite ile işletmeye geçiş tarihi 07.04.2019'dur. Söz konusu Havalimanının gelişimine büyük katkı sunacak 3. pist, hava trafik kontrol kulesi, devlet konuk evi ve cami açılışının 14 Haziran 2020 tarihinde gerçekleşmesi ile birlikte 1 Etap yatırımları tamamlanmıştır.

- Toplamda yaklaşık 2 milyon m2 kapalı alanlı yıllık yolcu kapasitesi 150-200 milyon olan, yolcu köprülü ve aralarındaki ulaşım raylı sistem bağlantısı ile sağlanacak olan terminal binaları,
- 6 adet pist,
- Paralel taksiyolları,
- Yaklaşık 6,5 milyon m2 büyüklüğünde apron,
- VIP, kargo ve genel havayolu terminalleri,
- Devlet konukevi,
- Yeterli kapasiteye sahip açık ve kapalı otoparklar,
- Teknik blok ve kuleler,
- İtfaiye, garaj binaları, kuvvet santralleri, arıtma ve çöp toplama tesisleri gibi tüm havalimanı destek binaları,
- Hastane, otel, ibadethaneler, müze, konferans ve

sergi salonları vb. gibi modern bir havalimanında olması gereken tüm tesisleri içerecek, havayolu sektörünün tüm konforuna sahip, dünyanın en büyük havalimanı İstanbul'da hizmete girmiş olacaktır. Havalimanı projesi; kendi enerjisini üreten, çevreci, doğa dostu, engelsiz ve yeşil havalimanı olarak gerçekleştirilmektedir.

2021 YILINDA DEVAM EDEN PROJELER

Çukurova Havalimanı

Çukurova Havalimanı Üstyapı Tesislerinin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması, Havalimanının İşletilmesi ve Devri projesine ilişkin ihale 20 Kasım 2020 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 23 Aralık 2020 tarihinde Uygulama Sözleşmesi imzalanmıştır.

Söz konusu proje 3 etapta gerçekleştirilecek olup 08.01.2021 tarihinde yer teslimi yapılarak I. Etap yatırım dönemi başlamıştır.

2005-2021 Yılları Arası Kiralama Yoluyla İşletme Hakkı Devredilen Terminal Binaları

Antalya Havalimanı, I. ve II. Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP Binası, İç Hatlar Terminali ile Bu Terminallere Ait Mütemmimler

Antalya Havalimanı; I. ve II. Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP, İç Hatlar Terminali ile Mütemmimleri için 22.05.2007 tarihinde kira sözleşmesi imzalanarak işletme hakkı devredilmiştir. 14.09.2007 tarihi itibariyle I. Etap Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali, CIP Binası ve Mütemmim tesisleri, kiracı şirkete devir- teslim edilerek 17 yıl 3 ay 17 gün süre ile kira dönemi başlatılmıştır. II. Etap Dış Hatlar Terminali ile bu Terminallere ait Mütemmimlerinin işletimi ise 23.09.2009 tarihinde başlamış olup işletme süresi 15 yıl 3 ay 8 gündür. Terminallerin işletme süresi 31.12.2026 tarihinde sona erecektir.

Zonguldak-Çaycuma Havalimanı

Zonguldak/Çaycuma Havalimanının işletimiyle ilgili 04.10.2006 tarihinde kira sözleşmesi imzalanmış ve 01.11.2006 tarihinde devir-teslimi yapılmıştır. Zonguldak-Çaycuma Havalimanı 25 yıllığına kiralanmış olup işletim süresi 20.08.2034 tarihinde sona erecektir.

Atatürk Havalimanı Dış ve İç Hatlar Terminal Binası, Katlı Otopark ile Genel Havayolu Terminali

Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası, Katlı Otoparkı, İç Hatlar Terminal Binası ve Genel Havayolu Terminali; 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında 03.07.2005 tarihi itibariyle 15,5 yıl süre ile kiralanmış olup İç ve Dış Hatlar Terminal Binasının işletim süresi İstanbul Havalimanının 07.04.2019 tarihinde tam kapasite ile faaliyete geçmesiyle birlikte ticari yolcu taşımacılığına kapatılmış olup Atatürk Havalimanına ait Kira Sözleşmesi bu tarihten itibaren sona ermiştir.

Gazipaşa-Alanya Havalimanı
Gazipaşa-Alanya Havalimanına ilişkin sözleşme 04.01.2008 tarihinde imzalanmış ve 01.02.2008 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiştir. Gazipaşa-Alanya Havalimanı 13.07.2009 tarihinde hizmete verilmiş olup işletim süresi 13.07.2036 tarihinde sona erecektir.

İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimler
İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerine ilişkin imzalanan kira sözleşmesine istinaden tesis 02.01.2012 tarihinde kiracıya teslim edilmiş olup tesisin işletim süresi 31.12.2034 tarihinde sona erecektir. Aynı zamanda, sözleşme kapsamında şirket tarafından yeni bir iç hatlar terminalinin yapımı tamamlanarak 23.03.2014 tarihinde hizmete verilmiştir.

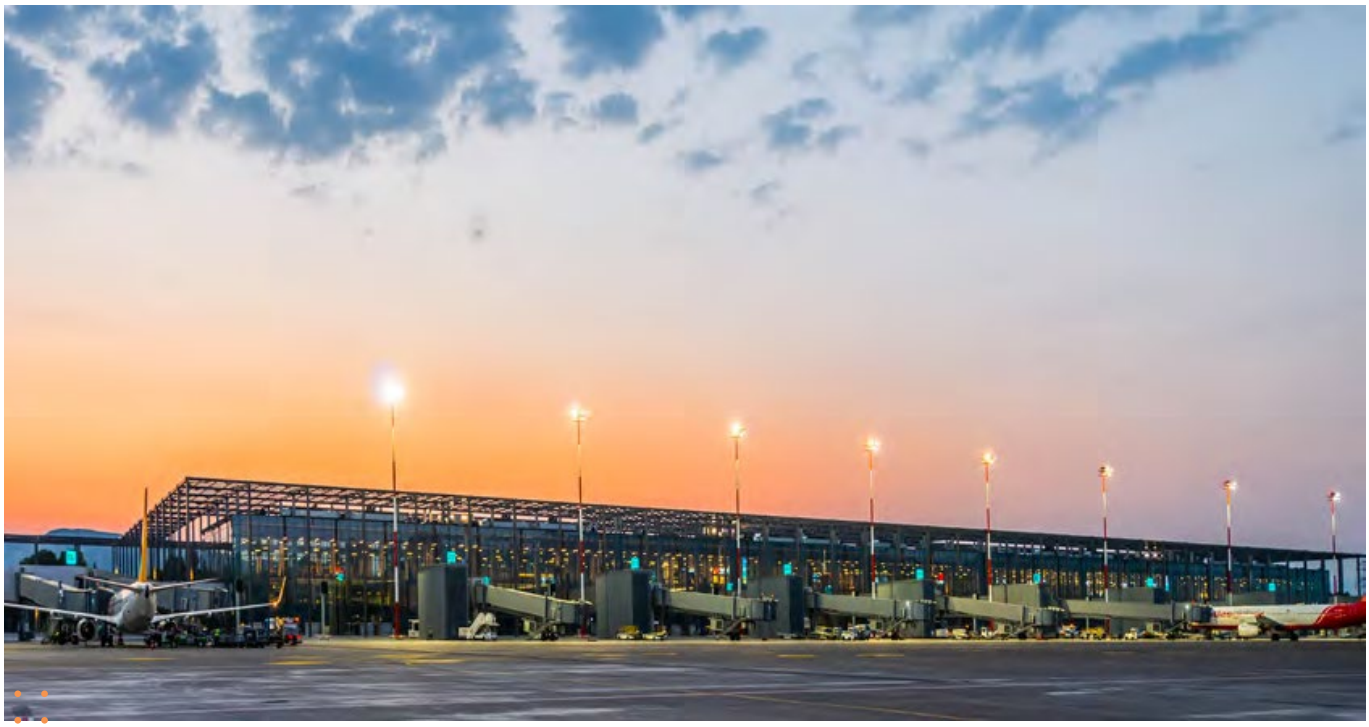
Aydın Çıldır Havalimanı

Aydın Çıldır Havalimanı ihalesi 09.04.2012 tarihinde yapılmış olup, sözleşmesi 26.06.2012 tarihinde imzalanmıştır. 20.07.2012 tarihinde yer teslimi yapılmış olup işletim süresi 20 yıldır.

Milas-Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP/Genel Havayolu Terminali İle İç Hatlar Terminali Ve Mütemmimleri

Milas/Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP/Genel Havayolu Terminali ile İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerinin işletme hakkının devrine ilişkin İmtiyaz Sözleşmesi 11.07.2014 tarihinde imzalanmış ve 15.07.2014 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiş olup imtiyaz konusu tesislerin işletme süresi 31.12.2037 tarihinde sona erecektir.

Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerinin İşletme Hakkının Devri

Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerinin İşletme Hakkının Devri ile Yeni İç Hatlar Terminal Binası Yapımına ilişkin İmtiyaz Sözleşmesi 22.07.2014 tarihinde imzalanmış ve 01.08.2014 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiş olup imtiyaz konusu tesislerin işletme süresi 31.12.2042 tarihinde sona erecektir. Proje kapsamında; İmtiyaz Sözleşmesi gereği bila bedel Şirket tarafından üstlenilen Yeni Dış Hatlar Terminalinin yapımı tamamlanarak 05.07.2018 tarihinde hizmete açılmıştır.

Kiralama Yoluyla İşletme Hakkı Devirleri Yapılacak Projeler

Antalya Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı İle İç/Dış Hatlar, Genel Havayolu, CIP Terminalleri Ve Mütemmimlerinin İşletme Haklarının Kiralanmak Suretiyle verilmesine ilişkin ihale ilanına 23.10.2021 tarihinde çıkılmış olup ihale tarihi 01.12.2021'dir.

DİĞER PROJELER

Seyrüsefer Yardımcı Cihazları Yenilenmesi Projesi

Havayolu sektörü hata kabul etmeyen, önceden belirlenen kural, plan ve usullerin uygulanması ile operasyonların sürdürüldüğü bir ulaşım türüdür. Bunu her zaman göz önünde bulundurarak, hizmetlerin gerektirdiği ileri teknoloji ürünü sistem ve araçlar azami ölçülerde kullanılmaktadır.

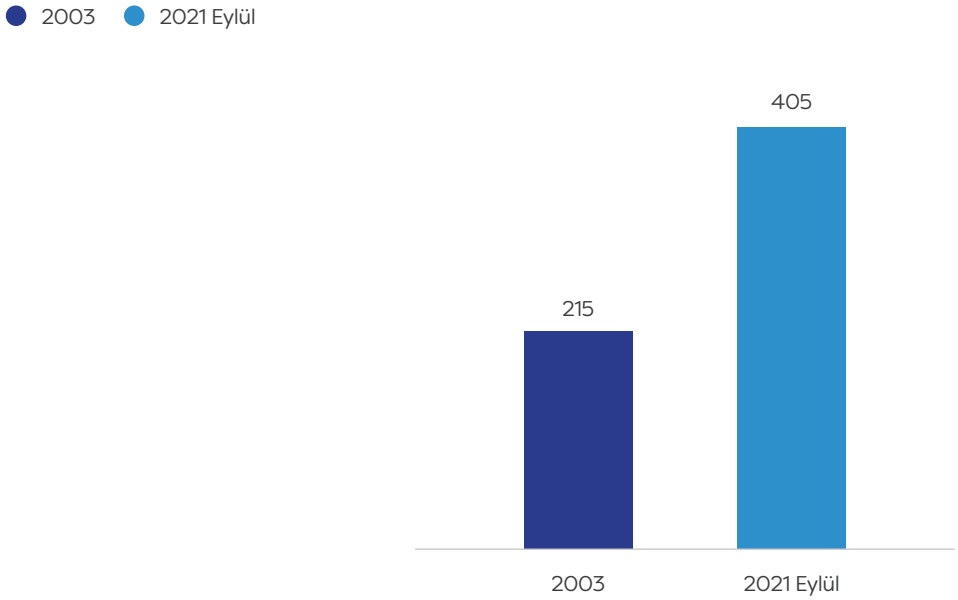
Bugün, dünya ve Avrupa havayolu ölçeğinde kullanılan hava seyrüsefer ve havalimanları işletme sistem ve araçları aynı ölçütlerde, hatta daha yeni ürünlerle modernize edilerek kullanılmaktadır.

2003 yılında 215 adet hava seyrüsefer yardımcı cihazı hizmet verirken, büyük bir kısmı yenilenmiş ve 2021 yılı Eylül ayı itibariyle 405'ye ulaşmıştır **(Grafik 13).**

Bu seyrüsefer cihazlarından havalimanlarına tesis edilen ILS sayıları ise 2003 yılında 29 iken, 2021 yılında 70'e ulaşmıştır.

Grafik 13 Hizmet Veren Hava Seyrüsefer Yardımcı Cihazı Sayısı

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Uluslararası kuruluşlarda 2020 yılında da etkin görevler üstlenilerek Ülkemizin Dünya sivil havacılığında söz sahibi olması sağlanmıştır.

Tablo 16 Üyesi Olduğumuz Uluslararası Kuruluşlar ve Görevlerimiz

Kuruluş Adı	Kuruluş Tarihi ve Yeri	Kuruluş Amacı	Açıklama	Görevlerimiz
ICAO (International Civil Aviation Organization)	1944 - Montreal	Bütün dünyada uluslararası sivil havacılığın emin ve düzenli gelişmesini ve sürdürülmesini sağlamak	Hâlihazırda 193 üyesi bulunan kuruluşa ülkemiz 1945 yılında üye olmuştur.	"Konsey Üyeliği (2016-2019)"
ECAC (European Civil Aviation Conference)	1955 - Fransa	Havayolu emniyeti alanında mevzuat geliştirmek ve üye ülkelerde emniyet denetimleri yapmak	44 üyeye sahip olan kuruluş ICAO'nun bölgesel (Avrupa) bir organizasyonudur.	Kurucu Üye, Koordinasyon Komitesi Üyeliği
ICAO Avrupa Kuzey Atlantik Bölgesel Havayolu Emniyet Grubu	1947 – Paris	ICAO'nun, emniyet ile ilgili aldığı kararların Avrupa bölgesindeki uygulamalarını izlemek	Kuruluşun 57 üyesi bulunmaktadır.	Başkan Yardımcılığı
EUROCONTROL (European Organisation for the Safety of Air Navigation)	1960 - Brüksel	Avrupa hava trafik yönetimini ve emniyetini geliştirmek	Kuruluşun 41 üyesi bulunmaktadır.	Genişletilmiş Yol Ücretleri Komitesi Üyeliği, Daimi Finans Komitesi Üyeliği
D8 Sivil Havayolu Komisyonu	2007 - İsfahan	D8 ülkeleri sivil havayolu otoriteleri arasında koordinasyon ve işbirliğini geliştirmek	D8 ülkeleri organizasyonu bünyesinde kurulan bir komisyondur.	Güvenlik Görev Gücü Başkanlığı, Eğitim ve Kapasite Geliştirme Görev Gücü Başkanlığı ve Ticari Hususlar Görev Gücü Başkan Yardımcılığı
JAA –TO (Joint Aviation Authorities – Training Organization)	1955 - Fransa	Avrupa havayolu emniyetinin sağlanması için duyulan eğitim ihtiyacını karşılamak	ECAC'ın bir alt organizasyonu olup, ECAC üyesi olan 44 ülke aynı zamanda bu organizasyona da üyedir.	

Tablo 17 İlişkide Olduğumuz Uluslararası Kuruluşlar

Kuruluş Adı	Kuruluş Tarihi ve Yeri	Kuruluş Amacı	Açıklama
EASA (European Aviation Safety Agency)	2002 – Köln	Her türlü hava aracı, uçuş, üretim, denetleme ile ilgili mevzuatlarının oluşturulması ve uygulanmasını kontrol edip uçuş ve yer güvenliğini sağlanması	AB üye ülkelerinin oluşturduğu sivil havayolu ajansıdır.
IATA (International Air Transport Association)	1945 - Montreal	Emniyetli, güvenli ve ekonomik hava ulaşımını sağlayabilmek	Havayolu ve yer hizmet şirketlerinin üye olabildiği, uluslararası bir ticaret kuruluşudur.
ACI (Airports Council International)	1991	Hükümetler ve uluslararası kuruluşlar ile havalimanlarının çıkarlarını temsil ederek, havalimanlarında standartlar, politikalar ve önerilen uygulamaların geliştirilmesi ve dünyadaki standartlarını yükseltmek, bilgi ve eğitim olanakları sağlanmasını amaçlamaktadır.	SHGM ile ACI arasında işbirliğini geliştirme protokolü bulunmaktadır.

ICAO Konsey Üyeliği

39. ICAO Genel Kurul Toplantısı 27 Eylül-7 Ekim 2016 tarihlerinde Montreal'de yapıldı.

Sayın Bakanımızın başkanlığındaki heyetle katıldığımız Genel Kurul Toplantısı'nda ülkemiz, 66 yıl sonra ilk kez, 172 üyenin 156'sının oyunu alarak ICAO Konseyi'nin 36 üyesinden biri olmuştur.

Ülkemiz, ICAO'nun karar organı olan Konsey Üyeliğine 2016 yılında seçilerek 2019 yılı sonuna kadar 3 yıl süreyle bu görevi yürütmüştür.

Hava Ulaştırma Anlaşmaları ve Sivil Havayolu Müzakereleri

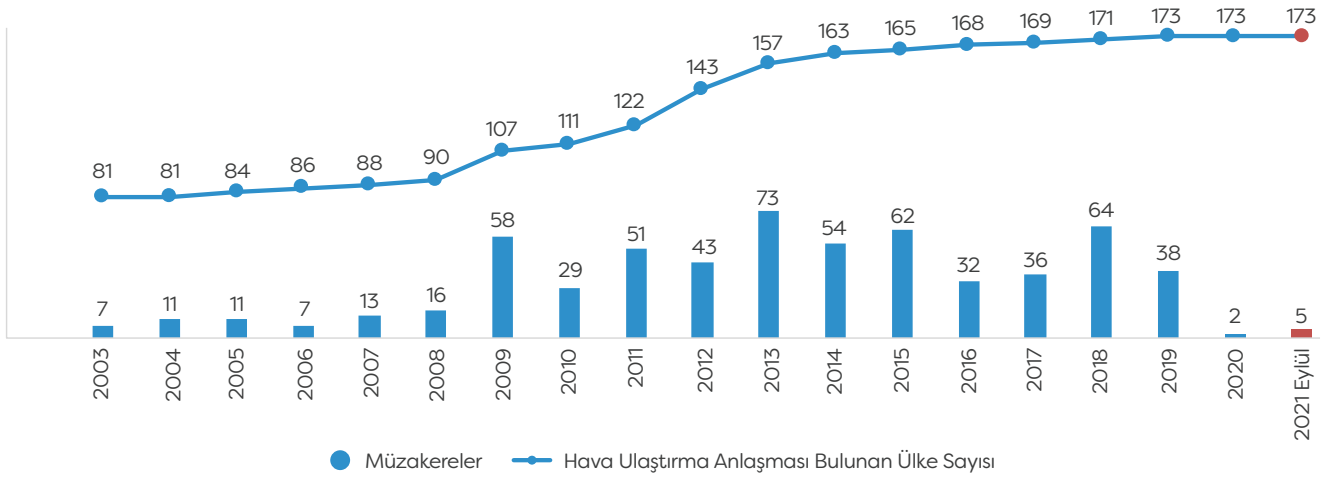
2003 yılında 81 olan hava ulaştırma anlaşması bulunan ülke sayısı, 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 173'e ulaşmıştır.

2003 yılından itibaren 600'ün üstünde müzakere gerçekleşmiş ve gerçekleştirilen anlaşmalar neticesinde, yurtdışı uçuş ağımız 127 ülkede 334 noktaya ulaşmıştır.

Ülkeler arasında karşılıklı seferlerin yapılmasını sağlayan ikili hava ulaştırma anlaşmaları sayısı, ikili hava ulaştırma anlaşmalarının güncellenmesi ve yenilerinin yapılması, havayolu şirketlerimizin daha çok ülkeye daha çok sayıda sefer yapmalarının önünü açmaktadır.

2021 yılı Eylül ayı itibarıyla 5 adet müzakere yapılmıştır. Yapılan anlaşma ve müzakerelerin detayları tablo ve grafikte belirtilmiştir.

Grafik 14 Müzakereler

HEDEFİMİZ ICAO ÜYESİ TÜM ÜLKELERLE ANLAŞMA İMZALAMAK

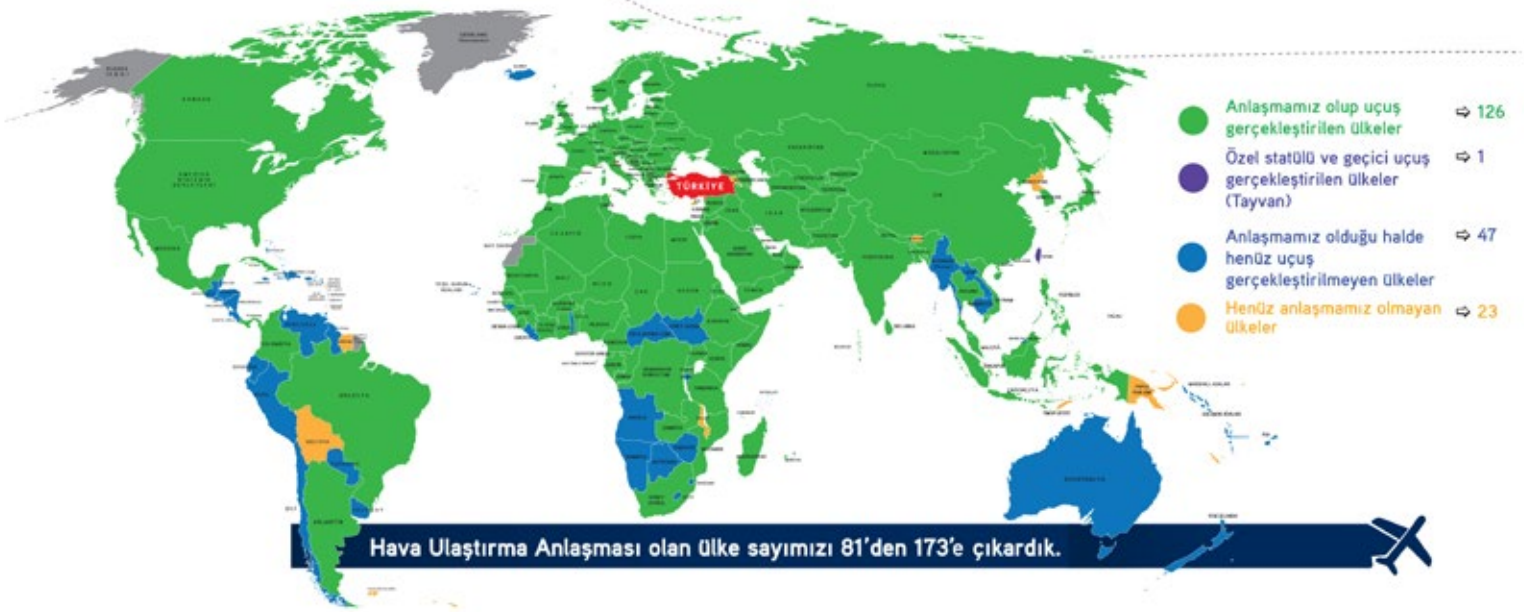
Tablo 18 İkili Müzakereler ve Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayıları

	Müzakereler	Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayısı
2003	7	81
2004	11	81
2005	11	84
2006	7	86
2007	13	88
2008	16	90
2009	58	107
2010	29	111
2011	51	122
2012	43	143
2013	73	157
2014	54	163
2015	62	165
2016	32	168
2017	36	169
2018	64	171
2019	38	173
2020	2	173
2021 Eylül	5	173

ANLAŞMAMIZ BULUNAN ÜLKELER

2003 YILINDA **81 ÜLKE**

BUGÜN **173 ÜLKE**

DÜNYADA ULAŞAMADIĞIMIZ HİÇBİR ÜLKE KALMAYACAK

Uluslararası Başarılar

İstanbul Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- "Avrasya Mimarlık Özel Ödülü": 8. Avrasya Mimari, Mühendislik ve Tasarım Projeleri Festivali 2018
- "En İyi Altyapı Ödülü": Future IT Summit 2018
- "Geleceğin Altyapı Projesi" : 2016 Dünya Mimarlık Festivali (WAF)
- "Uluslararası Mimarlık Ödülü": Chicago Athenaeum (Mimarlık ve Dizayn Müzesi - Mimari Sanat Tasarımı ve Kentsel Araştırmalar Avrupa Merkezi)
- "Kıta Aşan Mega Projeler": Mimar Sinan Uluslararası Proje Olimpiyatları 2016 Haydar Aliyev Yılı Ödülleri

İstanbul Atatürk Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- "Yılın Havalimanı" : 2016 Air Transport News Awards
- "Avrupa'da Hizmet Kalitesini En Fazla Geliştiren Havalimanı": ACI ASQ 2015
- "En Fazla Yeni Uzun Menzilli Güzergaha Sahip Havalimanı" : Euro Annies 2015
- "Yeni Rotalar Kazandıran Havalimanı": Euro Annies 2014
- "Yolcu Trafiği en çok artan Havalimanı": Euro Annies 2013
- "Güney Avrupa'nın en iyi Havalimanı" 2013: Skytrax, Cenevre
- "Yılın Havalimanı" 2013: ATN News Ödülleri, Kanada
- "Transit Uçuşların Cazibe Merkezi" 2009- 2010: En iyi 50 Seyahat Merkezi Ödülleri, Monocle Dergisi
- "Güney Avrupa'nın En İyi 2. Havalimanı" 2009 İngiltere -Skytrax
- "Yüksek Övgüye Değer Ödülü" 2007: 13. Dünya Güzergâh Geliştirme Forumu, Routes
- "En İyi 2. Havalimanı" 2003: www. travelquality.com
- "Avrupa'nın En Konforlu Dış Hatlar Terminali" 2002: Deutsche Aeroconsult
- "Mühendislik Akademi Ödülü" 2002: ACECAmerikan Mühendislik Konseyi
- "Orta Doğu ve Balkanlar'ın En Güvenli Havalimanı" 2001: Amerikan Sivil Havayolu Otoritesi (FAA)

İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- ACI (Airports Council International) tarafından gerçekleştirilen 2019 yılı Havalimanı Hizmet Kalitesi Ödüllerinde 10-15 milyon yolcu kategorisinde "En İyi Havalimanı" ödülüne layık görülmüştür.
- Çevreci uygulamalarıyla öne çıkan Adnan Menderes Havalimanı, ACI (Airports Council International) Europe Karbon Akreditasyonu programında izleme seviyesinden azaltma seviyesine yükselerek, "Avrupanın Çevreye En Duyarlı Havalimanı" seçilmiştir.
- Ekolojik ve Yenilik Açısından En İyi Havalimanı"

> **HAVALİMANLARI DÜNYA LİGİNDE SINIF ATLADI**

Emerging Markets Airport Awards 2011
- "Eko-Yenilik Ödülü" 2010: ACI Europa
- "Yeşil Havalimanı dalında 1. Havalimanı" DOHA Havayolu-2009- KATAR

Ankara Esenboğa Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- ACI (Airports Council International) tarafından gerçekleştirilen 2019 yılı Havalimanı Hizmet Kalitesi Ödüllerinde 10-15 milyon yolcu kategorisinde "En İyi Havalimanı" ödülüne layık görülmüştür.
- Skalite Ödülleri 2014'te "Havaalanı Hizmetleri" kategorisinde ödüle layık görülmüştür.
- '5-10 milyon yolcu'' kategorisinde "En Hızlı Büyüyen Havalimanı" dalında ikincilik: Euro Annies 2014
- "Avrupa'nın en iyi havalimanı" 2009: ACI (Airports Council International)

Antalya Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- 2013 yılında "Karbon Akreditasyon" programında "optimizasyon" seviyesine ikinci kere ulaşan Antalya Havalimanı Türkiye'de bu seviyeye ulaşan ilk ve tek havalimanı olmakla birlikte Avrupa'da da bu seviyeye ulaşan dokuz kurum arasında yer almıştır.
- 2012 yılında yapılan Dünyanın karbon salınımı en düşük 8 havalimanı arasına girmeyi başaran Antalya Havalimanı, "Havalimanı Karbon Akreditasyon Optimisation" sertifikası ile ödüllendirilmiştir.
- Antalya Havalimanı 2011 yılında Avrupa Havalimanları Birliği (ACI Europe) tarafından "10-25 milyon yolcu" kategorisinde "Avrupa'nın En İyi Havalimanı" seçilmiştir.
- Sürdürdüğü çevre yönetim sistemleri ve kalite politikalarıyla İş Sağlığı, Kalite Yönetimi, Çevre Yönetimi ve Müşteri Memnuniyeti alanlarında dört farklı TSE belgesine sahip tek havalimanı olan ICF Airports Antalya Havalimanı, bir defa da karbon emisyonu azaltımından ötürü 17 Haziran 2011 tarihinde Lizbon'da ACI Avrupa tarafından belgelendirilmiştir.

Muğla Dalaman Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- Mimarisiyle 2006 yılında Londra'da "Çevreye Duyarlılık" ödülü kazanmıştır. Ayrıca; Havalimanımızın Dış Hatlar Yolcu Terminali hizmete girdiği 2006 yılında "Dünya'nın En İyi Terminalleri" sıralamasında 13 üncü sırada yer almıştır.

Muğla Milas-Bodrum Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- WAF – Dünya Mimarlık Festivalinde, Milas-Bodrum Uluslararası Havalimanı projemiz yarışmaya katıldığı "Ulaşım" kategorisinde 2012 yılının büyük ödülüne layık bulunmuştur.

İŞLETME FAALİYETLERİ

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Tarihçe

Türkiye Havalimanlarının işletilmesi ile Türkiye Hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğünce yerine getirilmektedir.

Türk Sivil Havayolu sektörünün altyapısını oluşturan tesis ve donanımıyla, 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerle hizmetlerini yürütmekte olan DHMİ Genel Müdürlüğü, 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı KHK ve 08.11.1984 tarihli Ana Statüsü çerçevesinde tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kuruluşun Ana Statüsü ile belirlenen amaç ve faaliyet konuları ise; Sivil Havayolu faaliyetlerinin gereği olan hava taşımacılığı, havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havayolu düzeyine çıkarılmasını sağlamaktır.

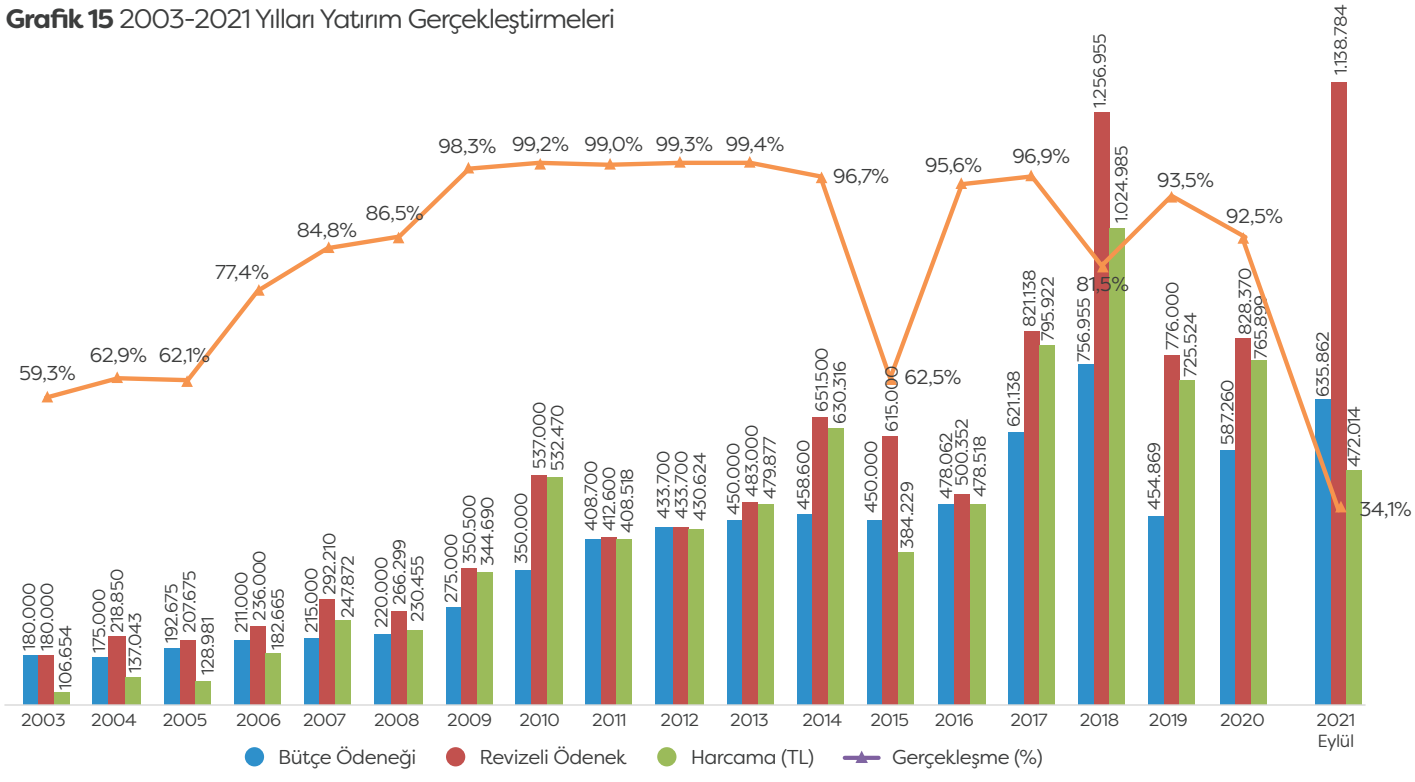
Personel Durumu

Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğünde 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 11.166 personel görev yapmaktadır.

Yatırım Gerçekleşmeleri

Yıllar itibariyle, Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü yatırımlarının nakdi ve fiziki gerçekleşme oranlarında da çok ciddi artışlar gerçekleşmiştir. 2021 Yılı Yatırım Programı kapsamında Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü'ne 24 proje için 635.862.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup 2021 yılı içerisinde tahsis edilen 748.922.000 TL ek ödenek ile toplam ödenek 1.384.784.000 TL'ye yükselmiştir. 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle de %34,1 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır **(Grafik 15).**

Grafik 15 2003-2021 Yılları Yatırım Gerçekleştirmeleri

04 DENİZYOLU

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- İŞLETME FAALİYETLERİ

DENİZYOLU SEKTÖRÜ

2020 yılında dünyada taşınan yüklerin hacim olarak yaklaşık %89 denizyolu ile gerçekleşmiştir. Ülkemizde 2020 yılına hacim olarak ithalat amaçlı taşınan yüklerin yaklaşık %94'ü, ihracat amaçlı taşınan yüklerin yaklaşık %82'si denizyolu ile gerçekleşmiştir. Ortaya konulan projeksiyonların ötesinde küresel bazda denizyolu ile yapılan yük hacmi son yarım yüzyılda 20 kat büyümüştür. Lojistik sektöründe deniz taşımacılığı parasal olarak ağırlıklı paya sahiptir. Bu durum denizyolu sektörünü küresel ticarette en stratejik sektör konumuna getirmiştir.

Bu gelişmeler ışığında denizyolu sektörü, sadece bir taşımacılık türü olmaktan çıkmış olup, dünya ticaret hacmindeki artış ve hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerine paralel olarak gelişmeler kaydetmiştir. Yük ve yolcu taşımacılığı başta olmak üzere, gemi inşa sanayi, liman ve gemilerde kullanılan yeni teknolojiler, sektörel enerji verimliliğinin arttırılması, liman hizmetleri, deniz turizmi ve yatçılık, canlı ve cansız doğal kaynakların ve deniz çevresinin yönetimini kapsayan daha geniş bir endüstri, ticaret ve hizmet dalına dönüşmüştür.

Ülkemiz açısından da stratejik sektörlerin başında gelen denizyolu sektörüne yönelik Bakanlığımızın misyonu, lojistik zincirinin en önemli halkası olan denizyolu alanında; dengeli, erişilebilir, ekonomik ve güvenli hizmet anlayışıyla toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine ve ülke kalkınmasına katkı sağlamak olarak belirlenmiştir.

Türkiye; Avrupa, Asya, Kafkasya ve Ortadoğu ile olan eşsiz bağlantısı ve Afrika'ya komşu coğrafyası ile kıtaların, ticaret ve enerji yollarının, kültürel etkileşimlerin kavşağında olan bir ülkedir. Bu coğrafi konum, ulaşım ve enerji sistemlerinin entegrasyonu, kurumsal ve yasal altyapısı ile daha fazla katma değer üreten nitelikli bir kalkınma sağlamaktadır.

Ülke kalkınmasına paralel olarak Türk denizciliği son dönemde uygulanan politikalar ile 2023 hedeflerine doğru ilerlemektedir. Keza, atılan adımlardan ilki olan ve 2004 yılında başlatılan ÖTV'siz yakıt uygulaması ile kabotaj taşımacılığı canlandırılmıştır. 2021 yılı Eylül sonuna kadar sektöre 8.9 milyar TL destek sağlanmıştır.

Covid-19 küresel salgının en çok etkilediği sektörlerden biri kruvaziyer turizmi olmuştur. 2020 yılında hem ülkemizde hem de yurtdışında alınan tedbirler neticesinde kruvaziyer tur iptalleri gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda, limanlarımıza uğrak yapan kruvaziyer gemi sayısı 2020 yılında geçen yıla göre %98,5 azalışla 5 adet, kruvaziyer yolcu sayısı da geçen yıla göre %99,4 azalışla bin 824 olarak gerçekleşmiştir.

Türk sahipli deniz ticaret filomuz 2003 yılında 8,9 milyon DWT kapasite ile dünyada 17'nci sırada iken 2021 yılı başında 28,9 milyon DWT'lik kapasite ile 15'inci sıraya yükselmiştir.

Yaptığımız yoğun denetimler neticesinde, Türk Bayraklı gemilerin 2008 yılından itibaren Paris Memorandumu (Paris MoU) kapsamında beyaz listede yer almasını sağlamış, 2013 yılında Uluslararası Denizyolu Örgütü (IMO) Gönüllü Üye Devlet Denetim Programı (VIMSAS)'ndan başarıyla geçmemiz ile birlikte Türk Bayraklı gemiler Paris MoU'da Düşük Riskli Bayraklar arasında yer almış olup bu sayede düşük risk grubunda olan gemilerimizin denetim periyodunun 36 aya çıkması sağlanmıştır. Ayrıca, diğer memorandumlarda yapılan denetimler de Bakanlığımızca yakından takip edilmekte ve Türk Bayraklı gemilerin dünya limanlarındaki denetim performansları düzenli olarak izlenmektedir.

Denizde seyir, can, mal emniyetinin sağlanması ve deniz kirliliğinin önlenmesi amacıyla taraf

olduğumuz Akdeniz ve Karadeniz Memorandumları kapsamında ülkemiz limanlarına uğrak yapan yabancı bayraklı gemiler, ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamında denetlenmektedir. 2020 yılında bu kapsamda limanlarımıza uğrak yapan 1526 yabancı bayraklı gemi denetlenmiş ve 43 gemi tutulmuştur.

Türk Bayraklı gemilerde Bakanlığımız adına denetim ve belgelendirme yapan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar, Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. 2015 yılında ilk kez Yetkilendirilmiş Kuruluşların Türkiye temsilcilikleriyle birlikte merkezleri de Bakanlığımızca denetlenmeye başlanmıştır. Yetkilendirilmiş Kuruluşların yetkilendirilmeleri 2017 yılında yeniden yapılmış ve halihazırda 8 kuruluşun Bakanlığımız tarafından verilen yetkisi devam etmektedir.

Bakanlığımızda görev yapan gemi denetim uzmanlarımızca, uluslararası mevzuattaki değişikliklerin takip edilebilmesi amacıyla taraf olduğumuz Memorandumlar ve Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı (EMSA) aracılığıyla uluslararası eğitimlere düzenli katılım sağlanmaktadır.

Kıyılarımızda seyir, can, mal ve çevre emniyeti ve deniz güvenliğinin arttırılması amacıyla gemi takip ve kontrol sistemleri kurulmuştur. Seyir, can, mal ve çevre emniyetinin arttırılması ve deniz trafiğinin anlık izlenerek yönlendirilmesi kapsamında Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi (TBGTH) 2003 yılı itibariyle hizmete girmiştir.Söz konusu sistem ile Türk Boğazları ve Marmara Denizi'nin büyük bölümü kontrol altına alınmıştır.

İzmit Körfezi (İzmit GTH), İzmir Körfezi ve Kuzey Ege (İzmir GTH) ile Mersin ve İskenderun Körfezi'ni kapsayan (Mersin GTH) Bölgesel Gemi Trafik Hizmetleri (GTH) Sistemleri ile tek bir ülke resminin oluşturulduğu ve Ankara'da kurulmuş olan Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) bileşenlerinden oluşan Gemi Trafik Yönetim Sistemi etkin olarak kullanılmaya devam etmektedir. Gemilerin Uzak Mesafeden Tanımlanması ve İzlenmesi (LRIT) Sistemi 2009 yılında kurulmuş olup, limanlarımıza gelen tüm gemilerin 1000 deniz mili mesafeden, Türk Bayraklı gemilerin ise dünyanın neresinde olursa olsun takibi imkânı sağlanmıştır.

2007 yılında ülkemiz etrafındaki tüm denizlerimizi kapsayan Ulusal Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS) kurularak, kıyılarımızda seyir emniyeti ve deniz güvenliği artırılmıştır. OTS kapsamında alınan bilgiler, Ankara'daki OTS ana merkezine iletilmekte ve Ankara'dan Türk Arama Kurtarma Bölgesi içerisinde seyir yapan gemiler anlık olarak izlenebilmektedir.

2002 yılında petrol ve diğer zararlı maddelerden kaynaklı deniz kirliliğine karşı hazırlıklı olma ve acil müdahale sistemi bulunmazken, 2005 yılından itibaren yürütülen çalışmalar ile kıyı tesislerinde yeterli kapasite oluşturulmuş ve müdahaleye ilişkin yetkilendirmeler yapılmıştır. Bununla birlikte Bakanlığımız olası gemi kaynaklı deniz kirliliğine karşı mevcut altyapı ve kapasiteyi geliştirmeye devam etmektedir. Bu amaçla, Tekirdağ'da Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi (UDEM) kurulmuştur.

Cumhuriyetimizin 100 üncü kuruluş yılı olan 2023'e kadar; bir milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına denizyolu kültürünü aşılamak, verilecek denizyolu eğitimi sonrasında Amatör Denizci Belgesi düzenlemek, denizci millet denizci ülke hedefine ulaşmak, insanımızın yüzünü denizlere çevirerek ufkun ötesini görmelerini sağlamak amacıyla amatör denizyolu ile ilgili temel eğitim programı 2018 yılı itibariyle başlatılmıştır.

2021 yılı Ağustos ayı itibarıyla Amatör Denizci Belgesi ile Kısa Mesafe Telsiz Belgesi eğitim ve sınavlarının online olarak yapılmasına da başlanılmış olup vatandaşlarımızın on line eğitim ve sınavla söz konusu belgeleri alabilmesine imkan tanınmıştır.

Dünyanın en kaliteli mega yatlarını inşa edebilen gemi inşa sanayimiz ulaştığı modern imkânlar sayesinde mega yat siparişlerinde dünyada 3'üncü sırada bulunmaktadır.

Özellikle gemi inşa sanayinde büyük atılımlar yapılmış, verilen desteklerle tersane sayısı 37'den 84'e yükselmiştir. Sektörde 2008'den bu yana süren küresel finansal krizin etkileri halen devam etmektedir. Ancak tersanelerimiz bu dönemde bakım onarım faaliyetlerini arttırabilmeyi başarmışlardır.

Türkiye, Uluslararası Denizyolu Örgütü (IMO) tarafından yayınlanan ve üye ülkelerin gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi ile ilgili "Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW 78)" gereklerinin tam olarak yerine getirildiğini gösteren "Beyaz Liste"de yer almaktadır. Ülkemiz, STCW 78 Sözleşmesinde 2010 yılında Manila'da yapılan uluslararası konferansla kabul edilen değişiklikleri de tam olarak uygulamaya koymuştur.

Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı tarafından ülkemizin gemiadamlarının eğitim ve belgelendirme sisteminin Avrupa Birliği mevzuatına uygunluğu ile ilgili olarak Bakanlığımızda yapılan izleme ve değerlendirme faaliyetleri başarıyla yürütülmüştür. Bu sayede, tarafımızdan verilen gemiadamı yeterlik belgelerinin AB üyesi ülkeler tarafından tanınmasının önü açılmıştır.

Deniz taşımacılığında, lojistik zincirinin en önemli parçalarından biri olan limanlar, genellikle kent merkezlerinde veya yakınında hizmet vermektedir. Limanların çevre ile daha uyumlu tesisler olmalarına yönelik olarak; azami ölçüde enerji tasarrufunun sağlanması ve liman operasyonlarında enerji verimliliğinin en yüksek seviyede tutulması ile anılan tesislerin çevre hassasiyetlerinin üst seviyelere çıkartılarak daha yeşil limanların ülkeye kazandırılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, Bakanlığımız uhdesinde Yeşil Liman (Green Port) Projesi başlatılmıştır. Proje kapsamında bugüne kadar uluslararası ticarete açık ve ülkemizin önde gelen liman işletmelerinin 19'unun sertifikalandırma süreci tamamlanmış olup diğer liman işletmelerimizin başvuru süreçleri devam etmektedir.

Bakanlığımızca; limanlarımızın demiryolu-karayolu bağlantılarının geliştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

2023 yılında ihracatımızı ciddi oranda artırmayı hedefleyen ülkemizin bu hedefe ulaşabilmesi için ihtiyaç duyacağı büyük ölçekli liman yatırımları hayata geçirilmektedir. Önümüzdeki dönemde "Üç Denizde Üç Büyük Liman" projesi kapsamında, İzmir Çandarlı, Zonguldak Filyos ve Mersin Konteyner Limanlarının hayata geçirilmesi için çalışılmaktadır.

Tersanelerimizde daha yüksek katma değerli, nitelikli ve özel tip gemilerin üretimi ile gezi teknesi ve yat üretiminde modern üretim tesislerinin kurulması özendirilecektir.

Gemi sanayinde % 40-60 oranında olan yerli katkı oranını kademeli olarak % 100 oranına artırmak için üretim odaklı gemi yan sanayi ürünleri desteklenecektir. Yat limanı kapasitemiz arttırılacak, bu alandaki yatırımlara kamu özel ortaklığı modeli ile devam edilecek, kıyılarda tekne bağlama imkânları ile halkın denize erişim imkânı arttırılacaktır.

Liman idari sahalarımızda bulunan batık, yarı batık, terkedilmiş ve atıl gemilerle ilgili olarak Limanlar Kanunu 7'nci maddesinde yapılan değişiklikle 2017 yılı itibariyle Liman Başkanlarına geminin satışı dahil her tür tedbirin alınmasına ilişkin önemli yetkiler tanınmıştır. Kanun maddesinin yürürlüğe girmesi ile birlikte, denizlerimizde seyir, can, mal ve çevre emniyetini riske atan 161 gemiden 127 gemiye ait işlemler gayretli ve özenli çalışmalar neticesinde sorun olmaktan çıkarılmış olup, geriye kalan 34 geminin takibi devam etmektedir.

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

ÖTV'siz Yakıt Uygulaması

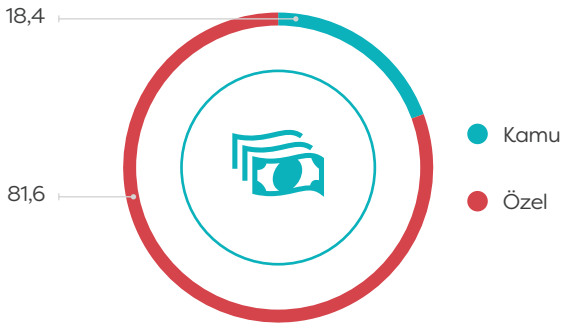
Denizciliğin gelişmesi ve karayolu ağırlıklı dâhili taşımacılığın denizyoluna kaydırılması amacıyla 2003 yılında çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararı ile deniz araçlarında Özel Tüketim Vergisi İndirilmiş Yakıt Uygulaması 01 Ocak 2004 tarihinde başlatılmıştır.

Kabotaj hattında çalışan yük, yolcu, balıkçı, bilimsel araştırma gemileri ve ticari yatlar ile hizmet araçları bu uygulamadan yararlanmaktadır. Ayrıca, 2009 yılı itibariyle bu kapsama iç sularda faaliyet göstermekte olan kamuya ait yük ve yolcu gemileri ve 2012 yılsonu itibariyle özel sektöre ait iç sularda faaliyet gösteren yük ve yolcu gemileri de dâhil edilmiştir.

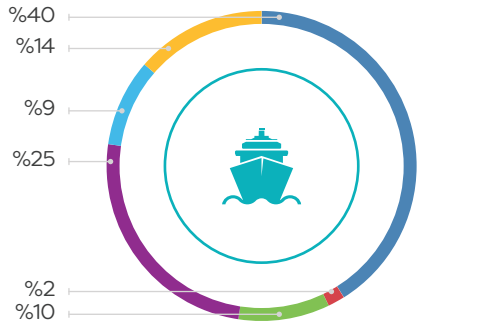
ÖTV'siz yakıt uygulamasının başladığı 2004 yılından itibaren toplamda sektöre 8,9 milyar TL destek sağlanmış olup, bu desteğin 18,4'ü kamu, 81,6'sı özel sektör tarafından kullanılmıştır (Grafik 1).

2021 yılı Eylül sonu itibariyle, kullanılan ÖTV'siz yakıt miktarının gemi cinsleri bazında dağılımına bakıldığında; en büyük payı %40'lık oranla yolcu gemileri ve feribotların aldığı, en düşük payı ise %2'lik oranla ticari yatların aldığı görülmektedir. Balıkçı gemilerinin payı ise %25'dir. (Grafik 2).

Grafik 1 Verilen Teşvik Miktarı (TL) % Dağılımı (2004-2021 Eylül)

Grafik 2 Gemi Cinslerine Göre ÖTV'siz Yakıt Kullanım Oranı (2004-2021 Eylül)

"ÖTV'SİZ YAKIT UYGULAMASI İLE SEKTÖRE YIILIK ORTALAMA 494 MİLYON TL DESTEK SAĞLANDI"

ÖTV'siz Yakıt Uygulamasında Tekne Takip Sistemi

2014 yılından itibaren kullanılmaya başlanan Tekne Takip Sistemi, GPS ve GSM teknolojisi tabanlı olup, ÖTV'siz yakıt kullanan gemilerin anlık olarak takip edilmesini sağlamaktadır.

Sistemden alınacak veriler hukuki uyuşmazlıklarda destekleyici unsur olarak kabul edilmektedir. 2021 yılı Eylül sonu itibariyle 10 bin adet cihaz teknelere takılmıştır.

Denizyolu Taşımacılığındaki Gelişmeler

En ucuz ve çevre dostu olan denizyolu ulaşımının teşvik edilmesini sağlayan ÖTV'siz Yakıt Uygulaması, ile denizyolu taşımacılığının artırılmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Denizyolu taşımacılığının geliştirilmesi için alınan önlem ve düzenlemeler neticesinde; Marmara Denizi'nde yeni hatlar kurulmuş, mevcut hatlarda ise araç ve yolcu taşıma kapasitelerinin artması sağlanmıştır.

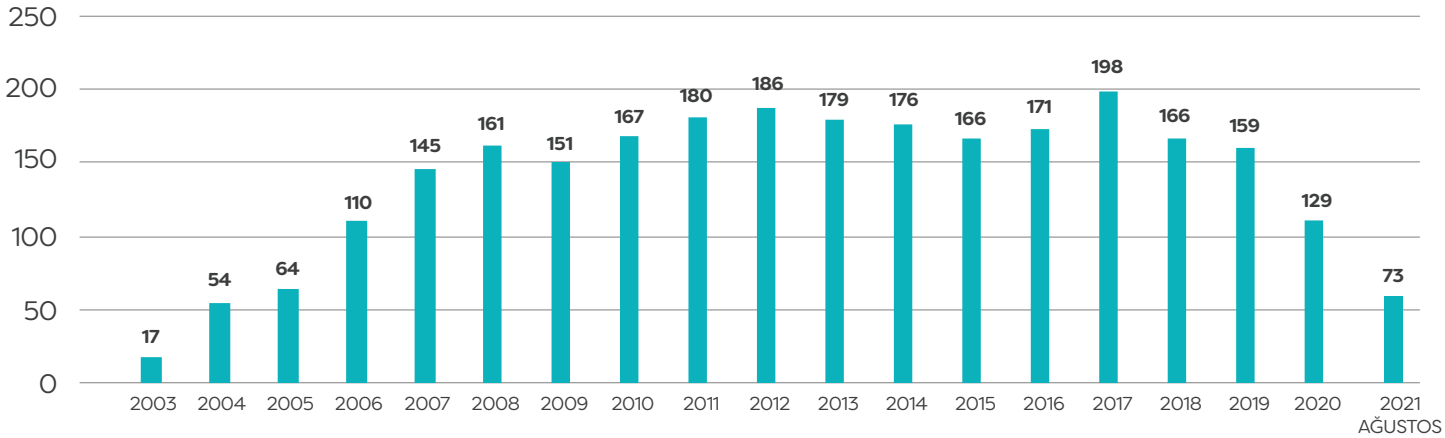
Kabotaj Hattı Çalışmaları

Ambarlı-Bandırma Hattı
Ambarlı-Bandırma hattında, 2003 yılına göre %680 artışla 2020 yılında yaklaşık 129 bin araç taşıması gerçekleşmiştir. (Grafik 3)

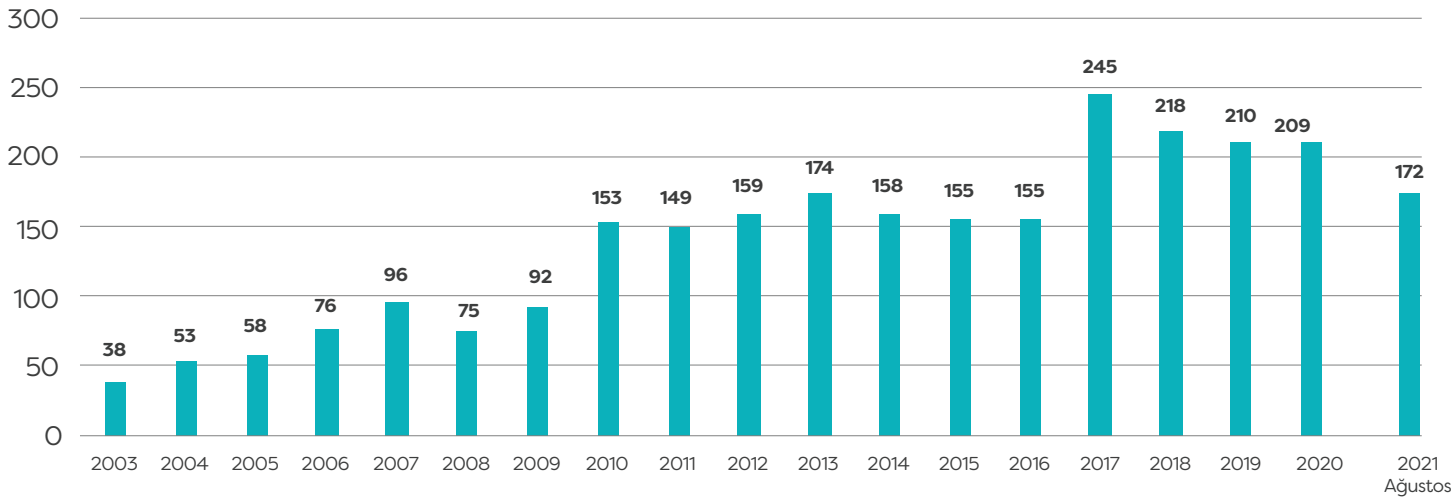
Tekirdağ-Bandırma, Barbaros-Erdek-Karabiga Hatları
Bu hatlarda, 2003 yılına göre 2020 yılında %450 artışla 209 bin araç taşıması gerçekleşmiştir. (Grafik 4)

İstanbul-Güney Marmara Hatlarında (Yenikapı-Yalova, Yenikapı-Bandırma, Pendik-Yalova, Yenikapı-Mudanya)
Bu hatlarda, 2003 yılına göre 2020 yılında %301 artışla 2 milyon 75 bin araç taşıması gerçekleşmiştir. (Grafik 5)

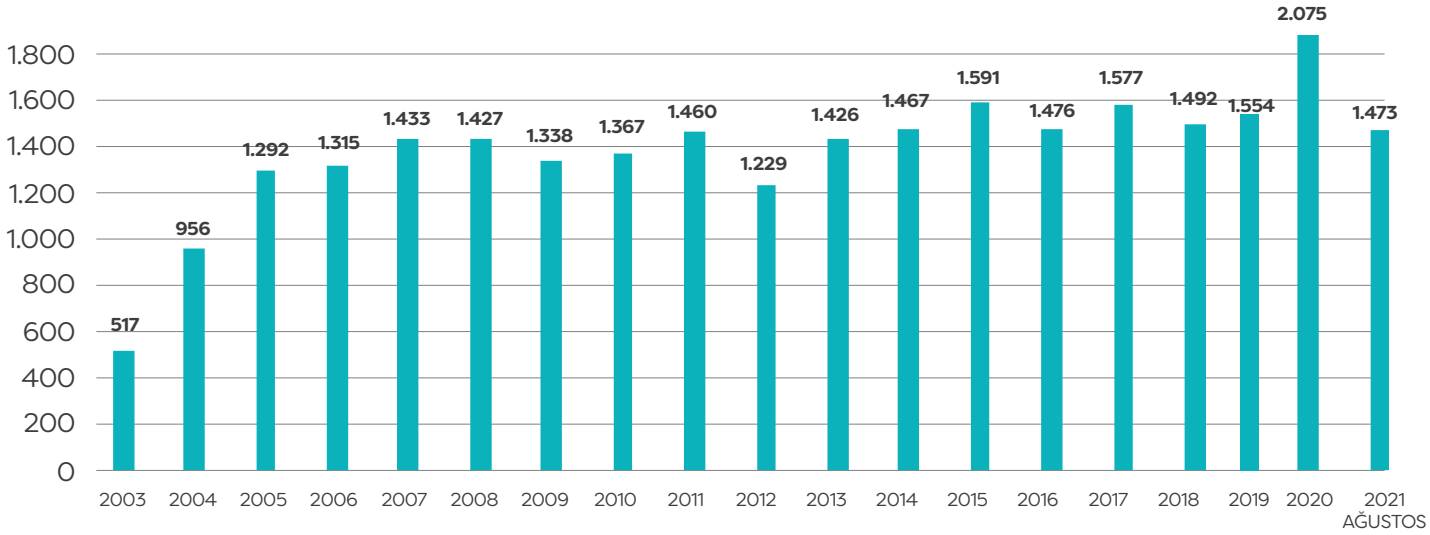
Grafik 3 Ambarlı-Bandırma Hattında Taşınan Araç Sayısı (2003-2021 Ağustos)

Grafik 4 Tekirdağ-Bandırma, Barbaros-Erdek-Karabiga Hatlarında Taşınan Araç Sayısı (2003-2021 Ağustos)

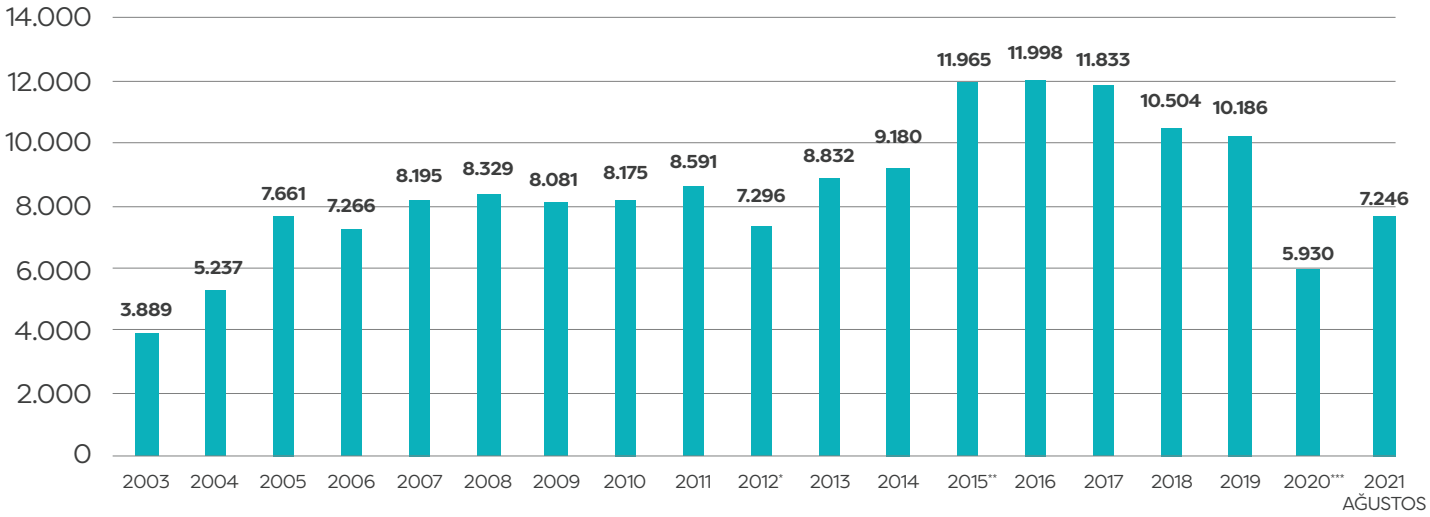

Grafik 5 İstanbul-Güney Marmara Hattında Taşınan Araç Sayısı (2003-2021 Ağustos)

Bu hatlarda, 2003 yılına göre %52 artışla 2020 yılında yaklaşık 5 milyon 930 bin yolcu taşınmıştır. (Grafik 6)

Grafik 6 İstanbul-Güney Marmara Hattında Taşınan Yolcu Sayısı (2003-2021 Ağustos) (Bin Yolcu)

*İstanbul-Güney Marmara hatlarında 2012 yılında uygulanan fiyat politikası yüzünden yolcu ve araç taşımacılığı rakamlarında düşüş gerçekleşmiştir.

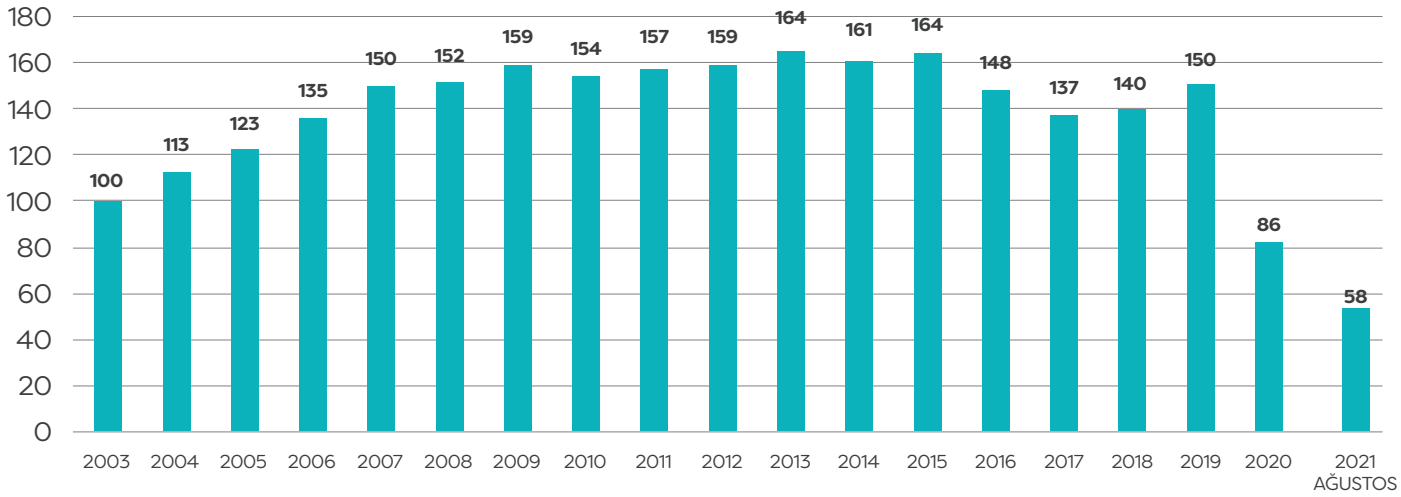
**Yenikapı-Yalova hattındaki sefer sayıları arttığı için taşınan araç sayısında da artış gerçekleşmiştir.

***Covid-19 salgını tedbirleri nedeniyle taşınan yolcu sayısında trajik bir düşüş gerçekleşmiştir.

Düzenli Hat İzni Alınan Kabotaj Hatlarında Taşınan Yolcu Sayısı

Düzenli hat izni alınan kabotaj hatlarında taşınan yolcu sayısı 2003 yılında yaklaşık 100 milyon yolcu iken, Covid salgının etkisiyle 2020 yılında 2003 yılına göre %14 azalarak 86 milyon yolcu olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 7)

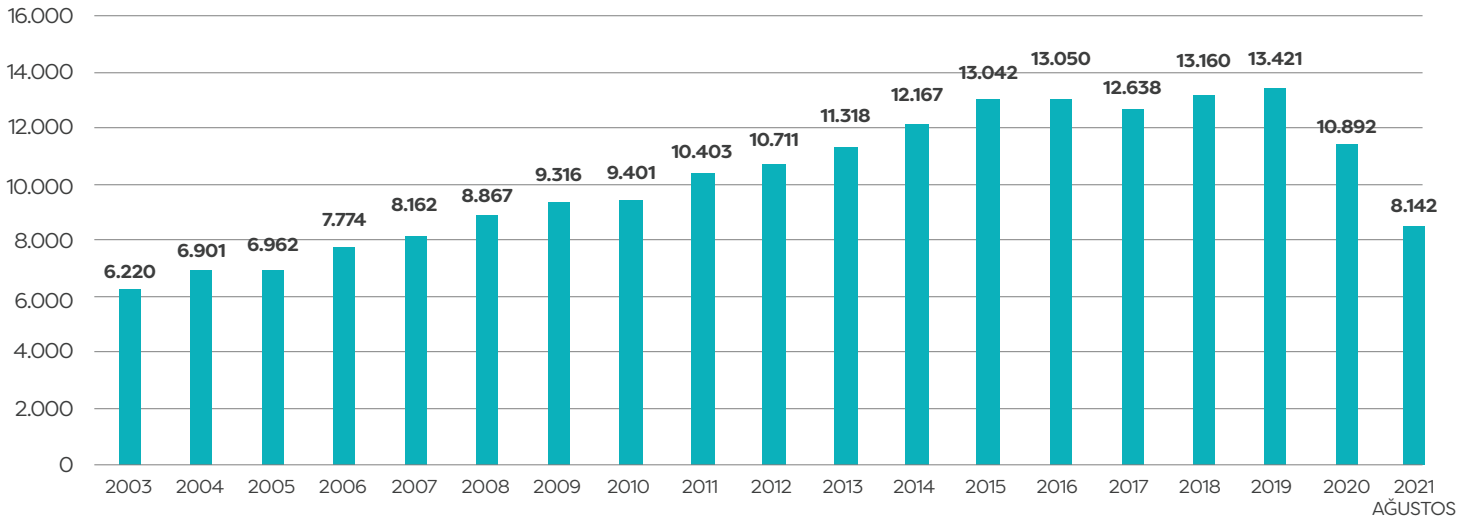
Grafik 7 Kabotaj Hattında Taşınan Yolcu Sayısı (2003-2021 Ağustos) (Milyon Yolcu)

Kabotajda Düzenli Hatlarda Taşınan Araç Sayısı

Düzenli hat izni alınan kabotaj hatlarında taşınan araç sayısı 2003 yılında yaklaşık 6,2 milyon araç iken, 2020 yılında 2003 yılına göre %95 artarak yaklaşık 10,9 milyon araç olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 8)

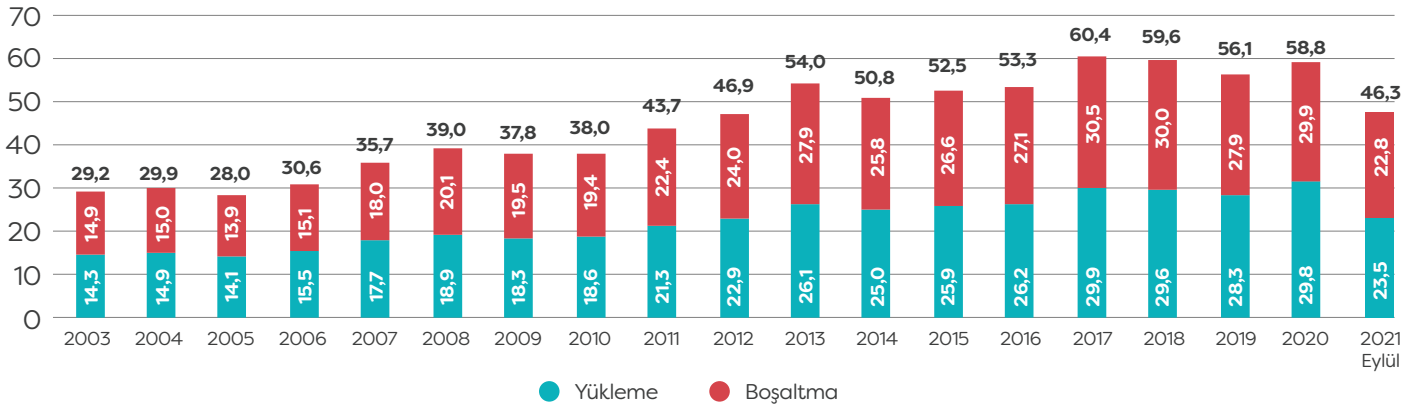
Grafik 8 Kabotaj Hattında Taşınan Araç Sayısı (2003-2021 Ağustos) (Bin Araç)

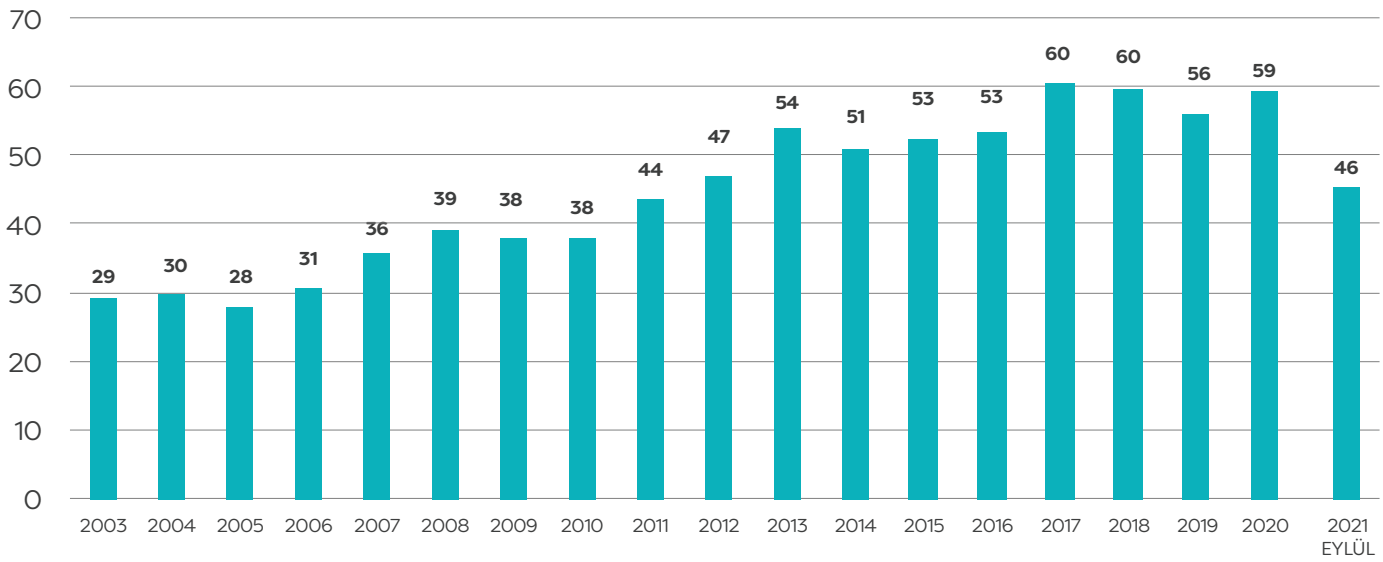
Kabotaj Hattında Yük Taşımacılığı

Kabotajda elleçlenen yük miktarı 2003 yılında 29,2 milyon ton iken, 2020 yılında 2003 yılına göre %101 artarak 58,8 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 9, Grafik 10)

Grafik 9 Kabotaj Hattında Yükleme-Boşaltma Yapılan Yük Miktarı (2003-2021 Eylül)

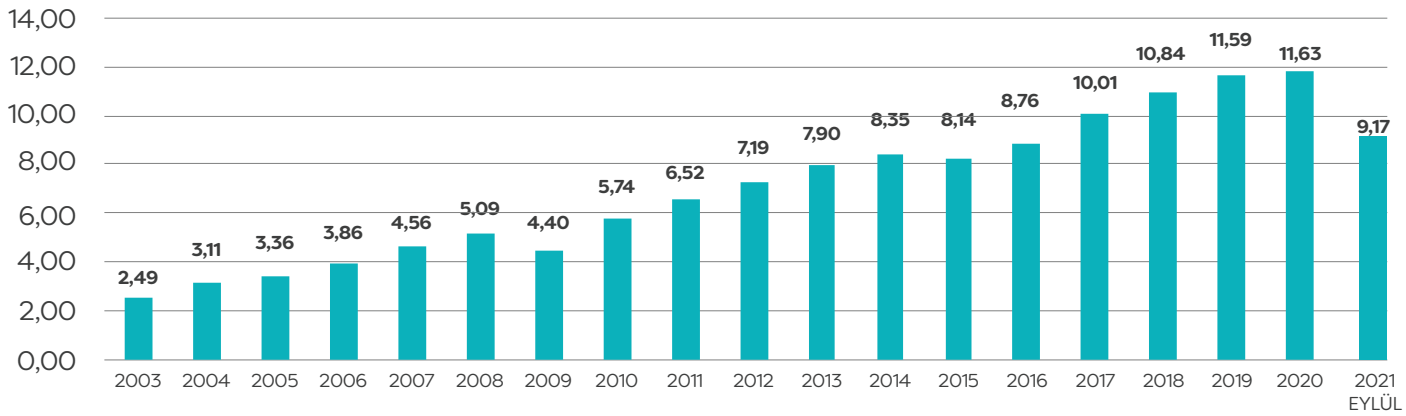
Grafik 10 Kabotaj Hattında Elleçlenen Yük Miktarı (2003-2021 Eylül) (Milyon Ton)

Konteyner Taşımacılığı

Limanlarımızda elleçlenen konteyner miktarı 2003 yılında yaklaşık 2,5 milyon TEU iken, 2020 yılında 2003 yılına göre %366 artarak 11,6 milyon TEU olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 11)

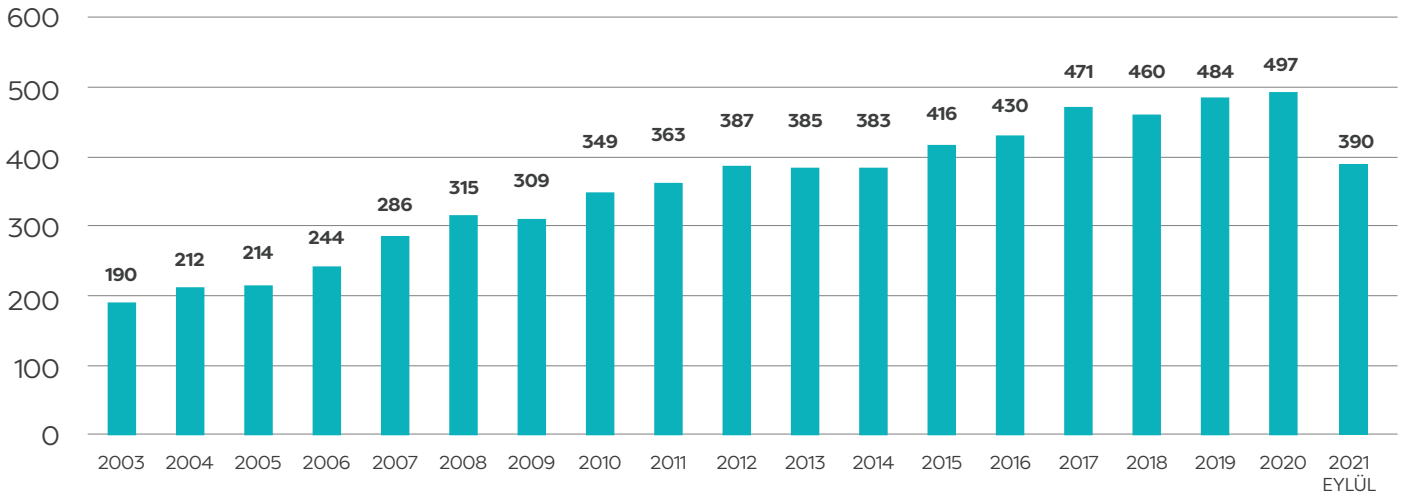
Grafik 11 Limanlarımızda Elleçlenen Konteyner Miktarı (2003-2021 Eylül) (Milyon TEU)

Limanlarımızda Elleçlenen Yük

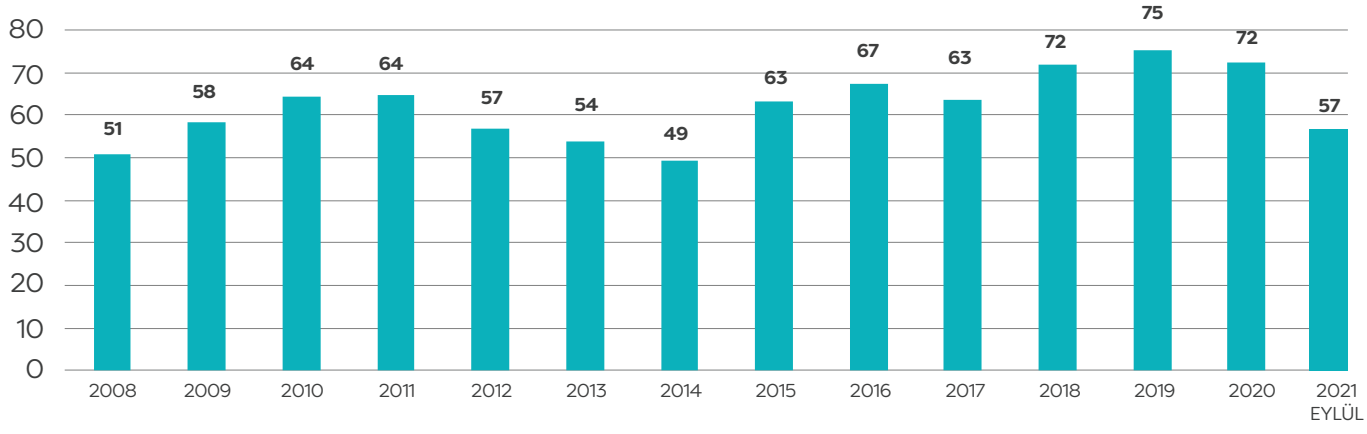
Limanlarımızda elleçlenen yük miktarı 2003 yılında yaklaşık 190 milyon ton iken, 2020 yılında 2003 yılına göre %162 artarak yaklaşık 497 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 12)

Grafik 12 Limanlarımızda Elleçlenen Yük Miktarı (2003-2021 Eylül) (Milyon Ton)

Limanlarımızda elleçlenen transit yük miktarı 2008 yılında 50,7 milyon ton iken, 2020 yılında 2008 yılına göre %43 artarak 72,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 13)

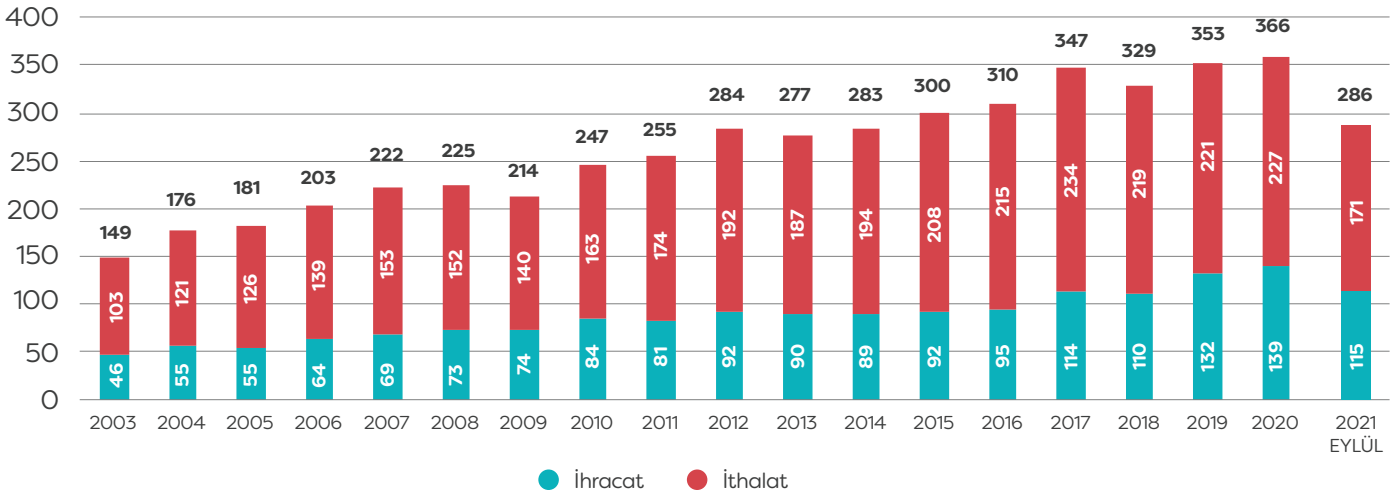
Grafik 13 Limanlarımızda Elleçlenen Transit Yük Miktarı (2008-2021 Eylül)

Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları

Denizyolu dış ticaret taşımalarında; 2003 yılına göre 2020 yılında ithalatta %119'luk, ihracatta ise %202'lik artış gerçekleşmiştir. (Grafik 14)

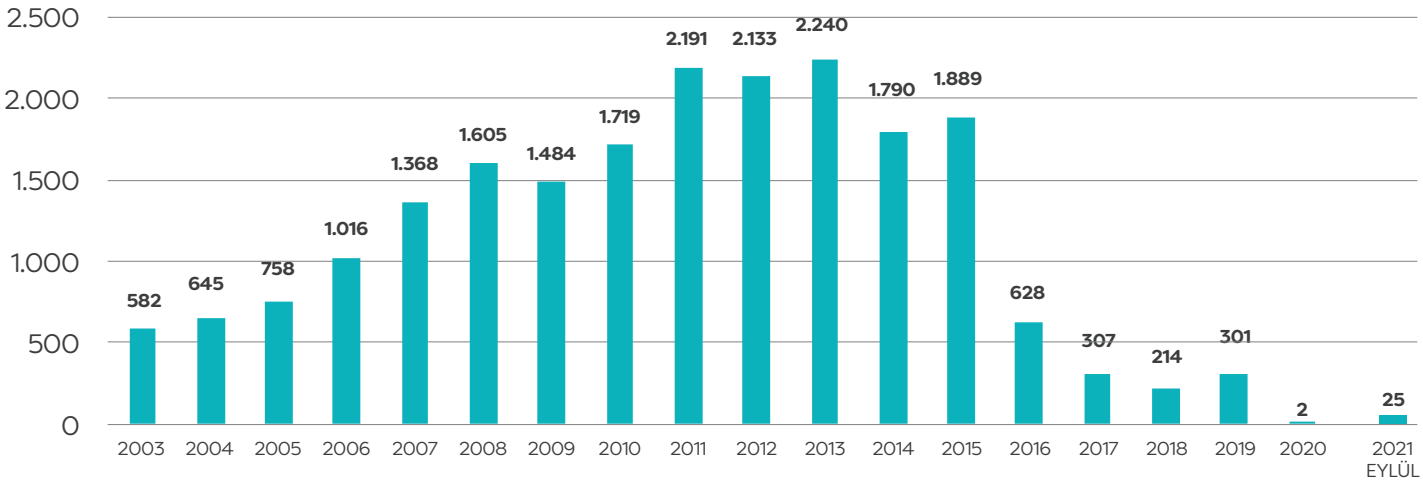
Grafik 14 Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları (2003-2021 Eylül) (Milyon Ton)

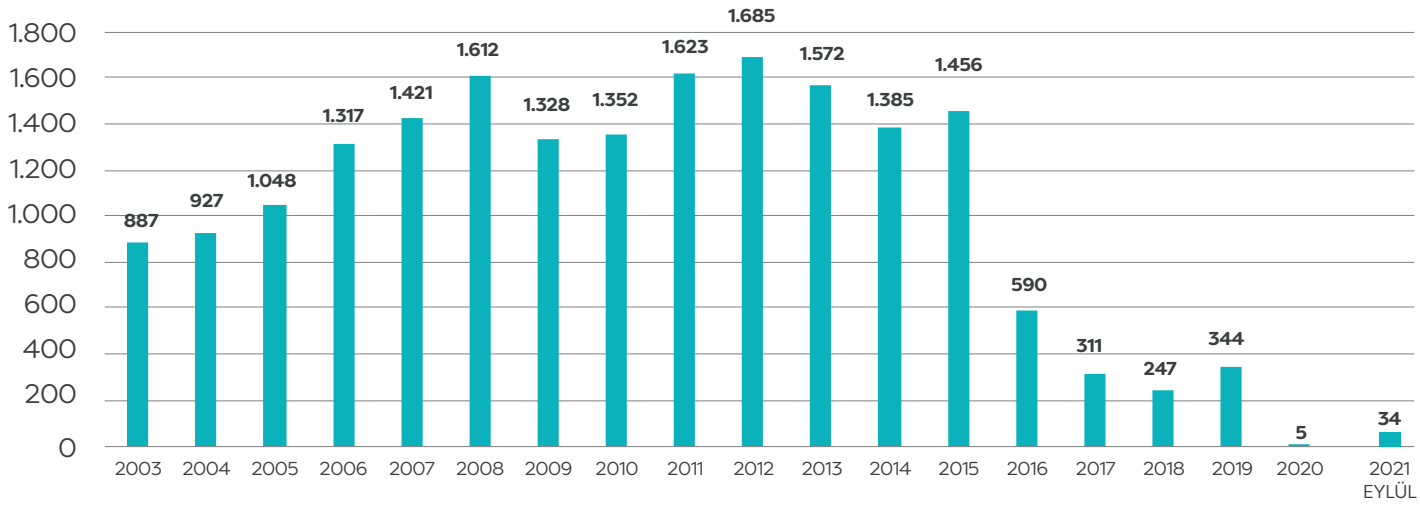
Limanlarımıza Uğrayan Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısı

Limanlarımızı ziyaret eden yolcu sayısında 2003 yılına göre 2020 yılında %99,7'lik bir azalma, limanlarımıza uğrayan kruvaziyer gemi sayısında ise %99,4'lük bir azalma gerçekleşmiştir. Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirlerden dolayı 2020 yılı mart ayından itibaren 2021 yılı haziran ayına kadar limanlarımıza kruvaziyer gemi uğrak yapmamıştır. (Grafik 15, Grafik 16)

Grafik 15 Limanlarımıza Uğrayan Kruvaziyer Yolcu Sayısı (2003-2021 Eylül) (Bin Yolcu)

Grafik 16 Limanlarımıza Uğrayan Kruvaziyer Gemi Sayısı (2003-2021 Eylül)

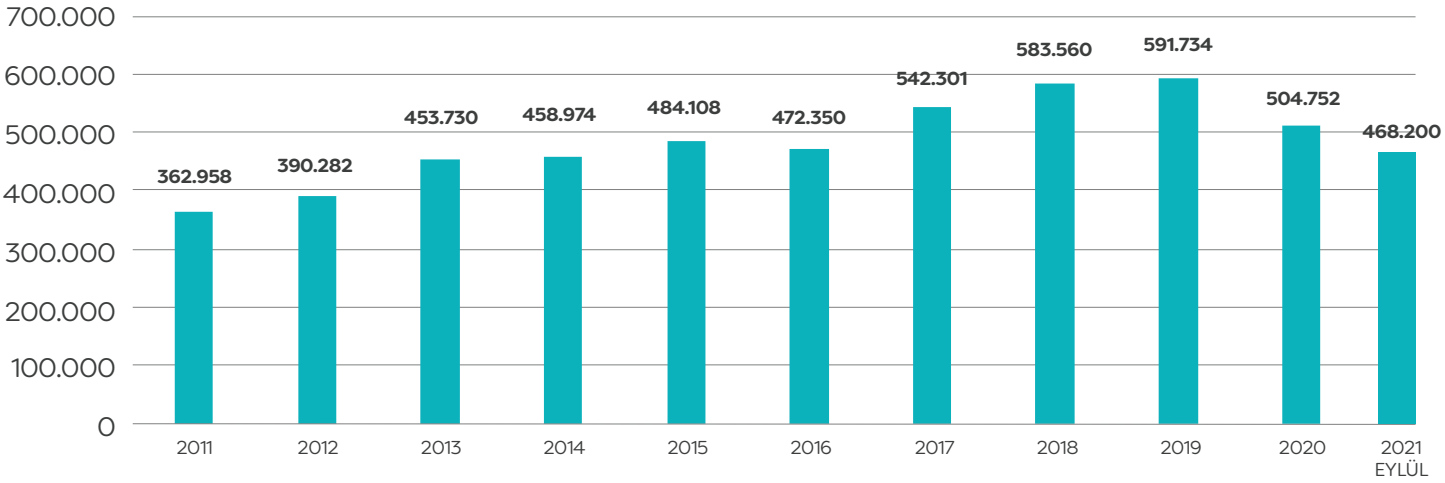

Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatlarında Taşınan Araç Sayısı

2021 yılı ilk 9 ay itibariyle, toplamda 500 ve üstünde araç taşıması gerçekleşen yurtdışı bağlantılı 20 Ro-Ro hattı bulunmaktadır.

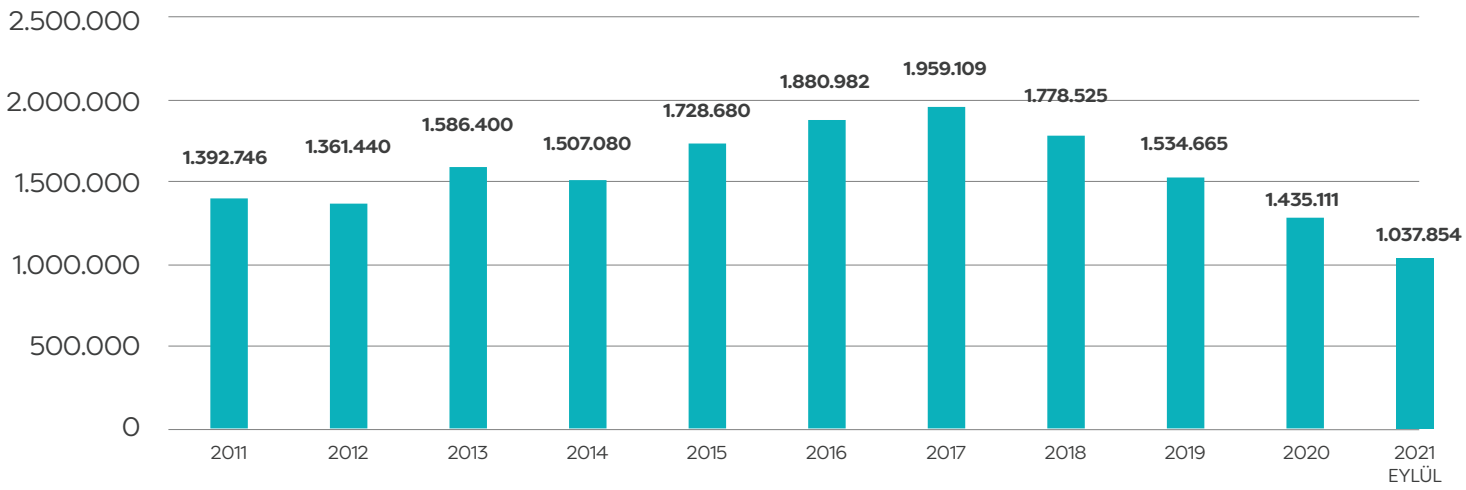
Uluslararası düzenli Ro-Ro hatlarında taşınan tır, treyler, çekici ve yük vagonu sayısı 2011 yılında yaklaşık 363 bin araç iken, 2020 yılında 2011 yılına göre %39 artarak 505 bin araç olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 17)

Grafik 17 Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatlarında Taşınan Tır,Treyler,Çekici ve Yük Vagonu Sayısı (2011-2021 Eylül)

Uluslararası düzenli Ro-Ro hatlarında taşınan otomobil ve otomobil türü araç sayısı 2011 yılında yaklaşık 1 milyon 393 bin araç iken, 2020 yılında 2011 yılına göre %3 artarak 1 milyon 435 bin araç olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 18)

Grafik 18 Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatlarında Taşınan Otomobil ve Otomobil Türü Araç Sayısı (2011-2021 Eylül)

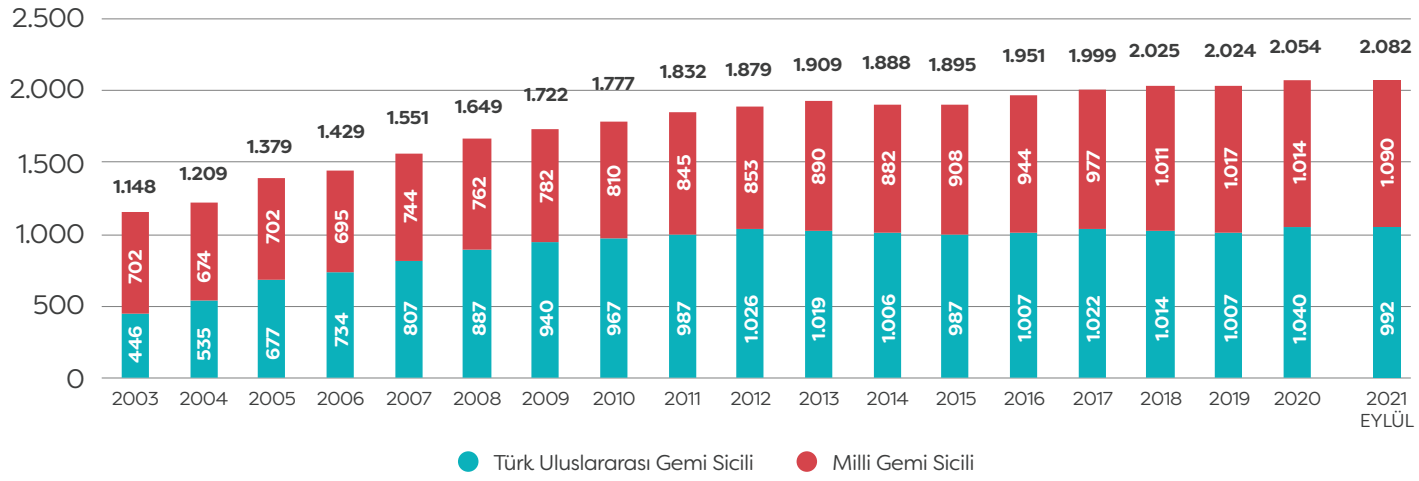

DENİZ TİCARET FİLOSU

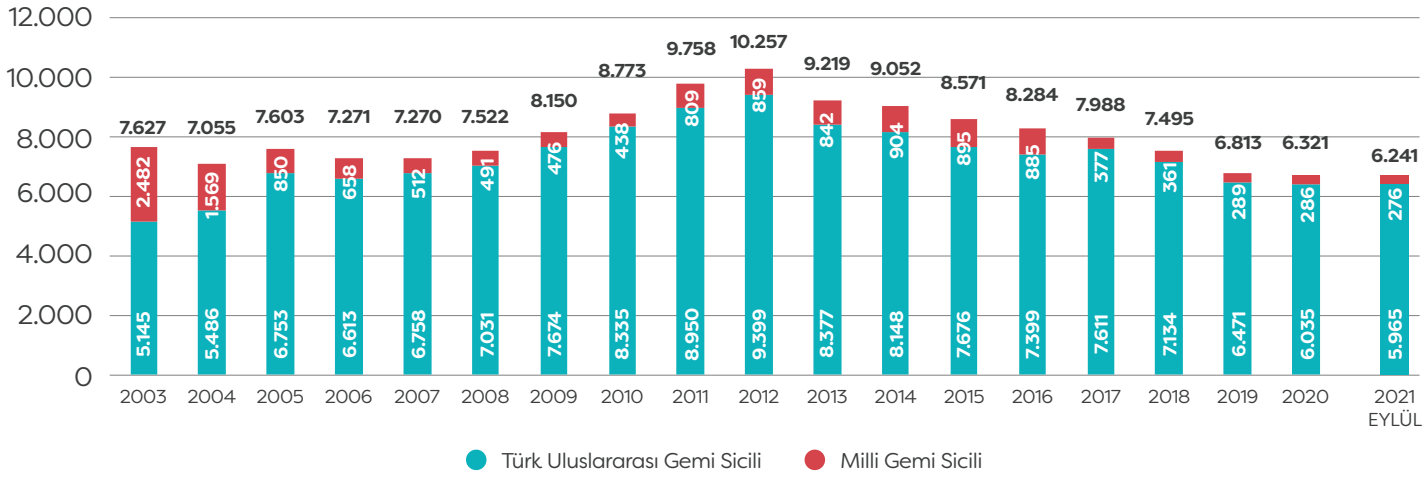
Sicillere Kayıtlı Gemi Sayısı (150 GT ve üzeri)

Gemi sicillerimize kayıtlı deniz ticaret filomuzda 2003 yılına göre 2020 yılında adet bazında %79 artış, DWT bazında ise %17 azalış gerçekleşmiştir. (Grafik 18, Grafik 19)

Grafik 19 150 GT ve Üzeri Türk Bayraklı Filonun Adet Gelişimi (2003-2021 Eylül)

Grafik 20 150 GT ve Üzeri Türk Bayraklı Filonun DWT Gelişimi (2003-2021 Eylül)

Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu

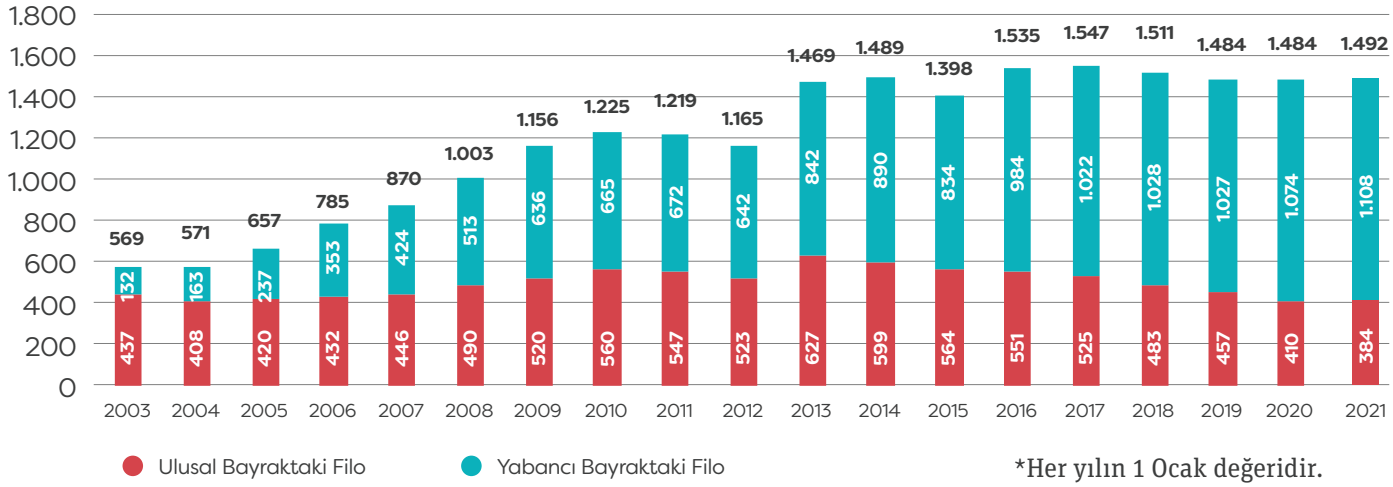
Türk sahipli deniz ticaret filosunda (1000 GRT ve üzeri); 1 Ocak 2021 tarihi itibariyle 2003 yılına göre adet bazında %162, tonaj bazında %225 oranında artış gerçekleşmiştir. (Tablo 1, Grafik 21, Grafik 22)

Tablo 1 Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu (1000 GT ve üzeri)

YIL	Dünya Sırası*	Ulusal Bayraktaki Filo*				Yabancı Bayraktaki Filo*				Toplam Filo*			
		Toplam Adet	DWT-1000	TEU-1000	Ort Yaş	Toplam Adet	DWT-1000	TEU-1000	Ort Yaş	Toplam Adet	DWT-1000	TEU-1000	Ort Yaş
2003	17	437	7.338	58	18,4	132	1.575	20	19,3	569	8.912	78	18,6
2004	18	408	6.556	56	19,0	163	2.159	24	20,0	571	8.715	80	19,0
2005	20	420	6.427	53	18,0	237	2.725	24	22,0	657	9.152	77	20,0
2006	19	432	6.844	50	19,0	353	3.609	24	21,0	785	10.453	74	20,0
2007	19	446	6.464	50	19,0	424	4.650	36	21,0	870	11.115	87	20,0
2008	17	490	6.592	62	19,0	513	6.591	50	20,0	1.003	13.183	113	19,0
2009	16	520	6.736	69	18,0	636	8.592	61	20,0	1.156	15.328	130	19,0
2010	15	560	7.246	70	17,5	665	9.954	66	18,6	1.225	18.671	136	18,1
2011	15	547	7.797	72	16,8	672	11.863	59	17,6	1.219	19.660	131	17,2
2012	15	523	8.479	76	16,5	642	14.093	60	16,2	1.165	22.572	136	16,3
2013	13	627	9.488	88	17,4	842	20.838	91	16,7	1.469	30.327	179	17,0
2014	13	599	8.580	91	17,7	890	21.846	101	17,2	1.489	30.427	192	17,4
2015	13	564	8.297	96	18,0	834	19.209	108	18,5	1.398	27.506	204	18,3
2016	14	551	8.272	110	19,0	984	20.879	139	17,6	1.535	29.151	249	18,1
2017	15	525	7.800	108	20,1	1.022	21.465	151	18,2	1.547	29.265	259	18,8
2018	15	483	7.288	115	20,5	1.028	21.323	162	18,5	1.511	28.611	277	19,2
2019	15	457	6.831	107	21,4	1.027	21.758	222	19,0	1.484	28.589	329	19,8
2020	15	410	6.194	84	22,1	1.074	23.157	242	19,4	1.484	29.352	325	20,1
2021	15	384	5.432	79	23,1	1.108	23.497	179	19,9	1.492	28.929	257	20,7

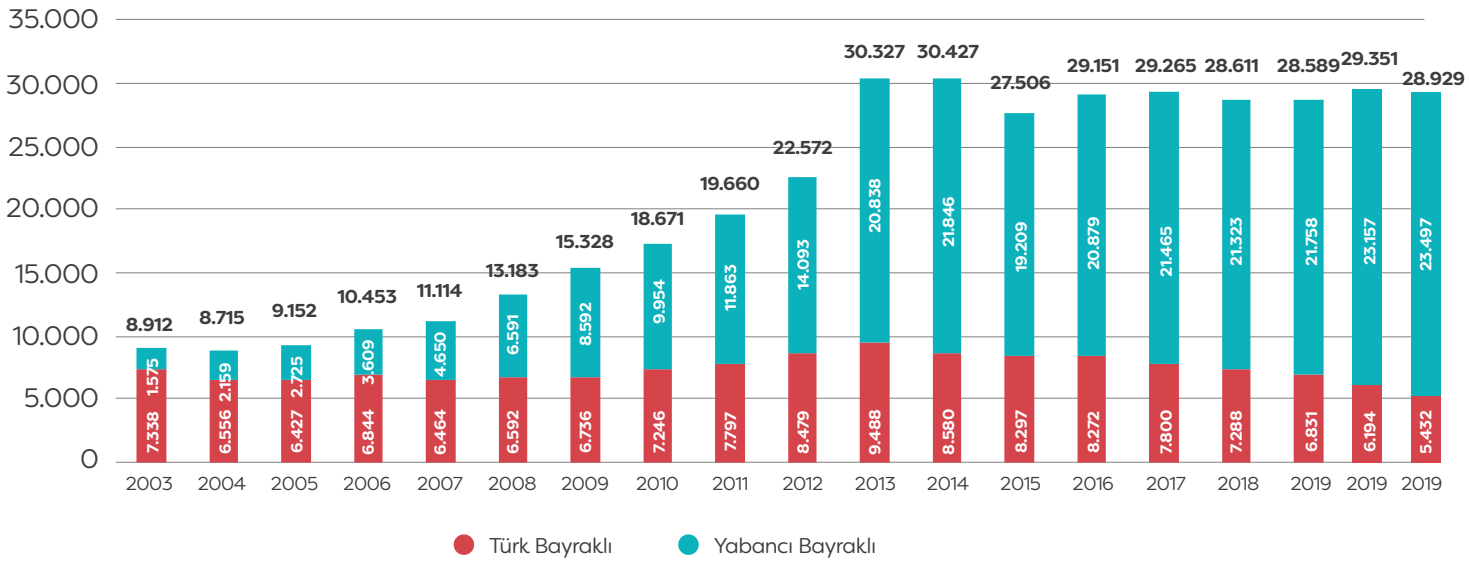
*Her yılın 1 Ocak değeridir.

Grafik 21 Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu Gemi Sayısı (1000 GT ve Üzeri)

*Her yılın 1 Ocak değeridir.

Grafik 22 Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu Gemi Tonajı (1000 GT ve Üzeri) (Bin DWT)

Tablo 2 Ülke Filolarının DWT Bazında Dünya Sıralaması (1000 GT ve Üzeri) (2021)

Dünya Sıralaması(DWT)		Ulusal Bayrak				Yabancı Bayrak				Kontrol Edilen Toplam Filo				2018-2017 DWT DEĞİŞİMİ (%)	YABANCI BAYRAK DWT-ORANI (%)
2020	Ülkeler	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort, Yaş (Yıl)	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort, Yaş (Yıl)	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort, Yaş (Yıl)		
1	Yunanistan	651	61.458	41	15,6	4.354	343.853	2.125	11,9	5.005	405.311	2.166	12,4	2,7	84,8
2	Çin	4.081	101.018	986	12,7	3.000	212.991	3.108	12,5	7.081	314.009	4.094	12,6	5,8	67,8
3	Japonya	855	35.397	244	12,2	3.447	223.404	1.852	8,1	4.302	258.801	2.096	8,9	2,7	86,3

Dünya Sıralaması(DWT)		Ulusal Bayrak				Yabancı Bayrak				Kontrol Edilen Toplam Filo				2018-2017 DWT DEĞİŞİMİ (%)	YABANCI BAYRAK DWT-ORANI (%)
2020	Ülkeler	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort, Yaş (Yıl)	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort, Yaş (Yıl)	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort, Yaş (Yıl)		
4	G. Kore	723	14.018	226	18,0	895	74.536	590	11,2	1.618	88.554	816	14,2	3,4	84,2
5	Almanya	170	7.311	558	18,1	2.322	78.305	3.450	13,1	2.492	85.616	4.008	13,5	-3,9	91,5
6	Norveç	626	17.733	80	15,4	1.127	61.852	461	14,2	1.753	79.585	541	14,6	4,6	77,7
7	Singapur	711	28.026	283	10,2	799	34.271	511	14,6	1.510	62.297	794	12,5	-4,8	55,0
8	Amerika	202	5.717	86	23,7	927	52.077	213	14,5	1.129	57.794	299	16,1	-2,7	90,1
9	Tayvan	133	6.909	175	15,4	829	46.771	905	12,8	962	53.680	1.080	13,2	4,4	87,1
10	İtalya	405	8.827	71	19,7	678	40.227	1.739	12,3	1.083	49.054	1.810	15,0	-2,3	82,0
11	Danimarka	381	21.289	1.421	14,7	499	23.588	1.154	12,6	880	44.877	2.575	13,5	-0,7	52,6
12	Hong Kong	419	22.631	26	10,2	637	20.700	44	19,5	1.056	43.331	70	15,8	8,5	47,2
13	İngiltere	182	6.419	139	13,4	622	32.707	906	12,5	804	39.126	1.045	12,7	2,9	83,6
14	Kanada	124	1.571	5	24,7	407	31.404	1.067	11,7	531	32.975	1.072	14,8	4,3	95,2
15	**Türkiye**	**384**	**5.432**	**79**	**23,1**	**1.108**	**23.497**	**179**	**19,9**	**1.492**	**28.929**	**257**	**20,7**	**-2,2**	**81,2**
16	Belçika	83	8.942	28	10,9	162	19.002	47	10,5	245	27.944	75	10,6	-1,8	68,0
17	Hindistan	638	15.170	19	15,1	176	11.518	4	15,3	814	26.688	23	15,1	-0,5	43,2
18	Endonezya	2.043	21.474	222	23,6	88	2.754	29	19,0	2.131	24.228	251	23,4	7,0	11,4
19	Rusya	1.205	7.709	106	29,5	325	15.197	35	20,6	1.530	22.906	141	27,6	-1,7	66,3
20	B.A.E.	51	307	7	15,4	602	21.137	154	20,4	653	21.444	161	20,0	19,0	98,6
21	İran	215	18.733	157	19,4	3	10	-	34,6	218	18.743	157	19,6	2,1	0,1
22	Fransa	122	3.870	287	14,2	215	13.104	954	11,6	337	16.974	1.241	12,6	4,4	77,2
23	Suudi Arabistan	106	13.329	8	15,4	39	3.315	1	19,1	145	16.644	9	16,4	-3,6	19,9
24	Bermuda	1	13	-	12,3	98	14.864	40	7,1	99	14.877	40	7,2	2,5	99,9
25	Malezya	199	6.064	26	18,8	151	8.598	1	15,3	350	14.662	27	17,3	-0,1	58,6
26	Hollanda	558	4.664	199	13,7	365	8.574	70	13,9	923	13.238	269	13,8	12,2	64,8
27	VietNam	845	8.743	42	14,3	144	2.775	4	19,9	989	11.518	46	15,1	11,4	24,1
28	Umman	5	6	-	13,9	58	8.926	1	9,5	63	8.932	1	9,8	10,6	99,9
29	Tayland	306	4.972	29	26,3	77	3.163	29	16,7	383	8.135	58	24,2	-8,2	38,9
30	İsviçre	19	935	1	7,4	147	7.178	4	12,6	166	8.113	5	12,0	-11,6	88,5
TOPLAM 30 ÜLKE		**16.443**	**458.689**	**5.551**	**16,9**	**24.301**	**1.440.298**	**19.678**	**12,9**	**40.744**	**1.898.987**	**25.229**	**14,6**	**2,8**	**75,8**
DİĞER		2.405	34.316	228	23,6	2.662	76.826	353	21,3	5.067	111.142	581	22,4	1,9	69,1
ALT TOPLAM		18.848	493.005	5.779	17,8	26.963	1.517.124	20.031	14	45.811	2.010.129	25.810	15,4	2,8	75,5
BİLİNMEYEN		-	-	-	-	-	-	-	-	539	14.304	36	24,9	155,1	
TOPLAM DÜNYA FİLOSU										**46.350**	**2.024.433**	**25.847**	**15,5**	**3,2**	

*1 Ocak 2021 değeridir.

Gemiadamları Verileri

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre;

- Dünya genelinde yaklaşık 1.89 milyon gemiadamı bulunmaktadır. Bu gemiadamlarının 857 bin adeti zabitan sınıfı, 1 milyon 32 bin adeti tayfa sınıfıdır. Toplam gemiadamı sayısı son beş yılda yaklaşık %22 artmıştır. Gemiadamı arz talep dengesi incelendiğinde, 2021 yılından itibaren gemiadamı talebinin artacağı tahmin edilmektedir.

Ülkemizdeki Gemi Adamı Sayısı (2021 yılı Ekim ayı itibariyle)

Tablo 3 Aktif Olarak Çalışan Zabitan, Tayfa Sınıfı Yeterlikleri

Toplam Gemiadamı Sayısı	135.420
Aktif Zabitan Sayısı	44.650
Aktif Tayfa Sayısı	90.770

Tablo 4 Diğer Yeterlikler

Yeterlik	Sayısı
Amatör Denizci	874.118
Kılavuz Kaptan	540
Profesyonel Sualtı Adamı	3.665

Denizyolu Eğitimi Veren Kurumların Dağılımı

Ülkemizde denizyolu eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Yüksek Öğretim Kuruluna (YÖK) bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında verilmektedir. Bu eğitim kurumları eğitim araç-gereçleri, deniz emniyet eğitim tesisleri, denizci eğiticilerin nitelikleri ve eğitim müfredatları bakımından Bakanlığımız tarafından sürekli olarak izlenip değerlendirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda uygun bulunan eğitim kurumları Bakanlığımız tarafından akredite edilmektedir. Ülkemizde Bakanlığımız tarafından akredite edilen ve mezunlarına gemiadamı yeterlik belgesi ve STCW Sertifikası düzenlenmesi uygun görülen eğitim kurumlarına ilişkin bilgiler Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5 Bakanlığımızca Yetkilendirilmiş Denizyolu Eğitimi Veren Kurumlar

YÖK	MEB	Özel	TOPLAM
25	43	32	100

ÜLKEMİZDEKİ KIYI YAPILARININ GENEL DURUMU

Ülkemizde 2021 Eylül ayı itibariyle, farklı işlevlerde ve faal olarak liman ve iskele tesisi, marina/yat limanı/yanaşma yeri, tersane, tekne imal yeri, çekek yeri, balıkçılık kıyı yapısı ve gemi söküm tesisi olmak üzere toplam 951 adet kıyı yapısı yer almakta olup, söz konusu kıyı yapılarında ve özellikle limanlarımızda son yıllarda oldukça büyük değişim ve gelişmeler yaşanmaktadır.

Kıyılarımızda yaşanan bu gelişmenin ortaya çıkmasında; belirli ekonomik gelişmeler ve endüstriyel talepler ile gerçekleştirilen bazı yasal düzenlemelerin önemli etkisi olmuştur. Bilhassa 1997 yılı sonrasında kıyılarda özel liman yatırımlarının önünün açılması ile bu alanda bir talep patlaması yaşanmıştır. Günümüze kadar olan süreç içerisinde, özelleşen kamu limanları dışında, yeni liman alanları ile Kocaeli, İskenderun ve Aliağa gibi deniz kıyısında bulunan sanayi bölgelerindeki iskelelerin tevsi projeleri ile limancılık alanlarının büyümesi de söz konusudur.

2010 yılında Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Planı adıyla Bakanlığımızca bir çalışma yapılmış olup, söz konusu plan; ülkemiz kıyılarındaki limancılık ihtiyaç analizini ve temel öneriler noktasında Bakanlığımızın planladığı 3 ana liman projesini (Filyos, Çandarlı, Mersin) ortaya koymuştur.

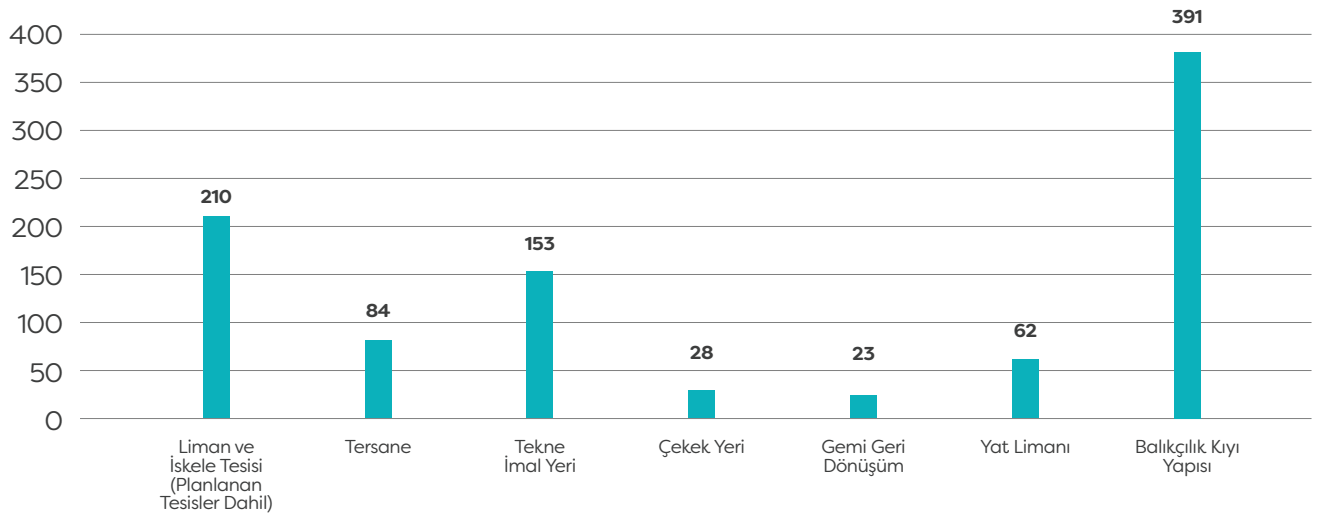
Diğer taraftan ülkemizdeki balıkçı barınaklarına yönelik durum tespiti ve balıkçı barınaklarımızın ihtiyaç duydukları teknik eksikliklerin tamamlanması amacıyla "Balıkçı Barınakları İhtiyaç Analizi Çalışması" Bakanlığımızca gerçekleştirilerek bir envanter çıkarılması sağlanmıştır.

Ülkemizin artan turizm potansiyeli ve Akdeniz çanağındaki yat turizminden alacağı payın arttırılmasına yönelik oluşturulan politikalar yat limanı sayımızı arttırmaktadır.

Bu sektörde de Bakanlığımız tarafından Yap-İşlet-Devret Modeli ile marinalar/yat limanları yaptırılmakla birlikte özel sektör yatırımcıları tarafından da çok sayıda marina/ yat limanı projesi hazırlanmaktadır.

İdaremize 23 adet yat limanı/yat yanaşma yeri projesi için başvuru yapılmış, projelerin hayata geçirilmesiyle yaklaşık 6000 adet ilave tekne bağlama kapasitesi kazandırılacaktır.

Grafik 23 Ülkemizdeki Mevcut Kıyı Yapıları

“KIYILARIMIZDA ÖNCE EMNİYET VE GÜVENLİK”

Kıyılarımızın korunması ve efektif olarak kullanımının sağlanması amacıyla öncelikli olarak; Samsun- Kirazlık, Ambarlı, Antalya, Mersin ve Tekirdağ bölgelerinde yoğun olarak bulunan ve akaryakıt ürünlerini elleçlemek üzere yapılmış boru hattı ve şamandıra sistemlerinin ortak bir platform/terminal sistemi üzerinden ayrı boru hatlarıyla elleçleme yapılabilmesi için çalışma başlatılmış olup, Antalya Bölgesine yönelik etüt-proje çalışmaları devam etmektedir.

Yapılan çalışmalar ilgili kurumlarla da paylaşılmış olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı’nın bu konuda destekleri alınmıştır.

Ülkemiz insanına denizi daha çok sevdirmek ve insanımızın denizden daha fazla faydalanmasını sağlamak amacıyla, özellikle yat limanları doluluk oranlarının fazla olduğu Ege ve Akdeniz kıyılarında ve devamında ülkemizin tamamına yönelik olarak “Kıyılarımızda Güvenli Barınma Yerlerinin ve Bağlama Sistemlerinin Etüdü Projesi” yapılmış olup, sonucunda özel tekne sahiplerinin en büyük sorunu olan bağlama sorununun çözülmesi hedeflenmektedir.
Ülkemizdeki barınma ve bağlama yeri ihtiyacının bir kısmının çözümüne yönelik legal altyapının oluşturulabilmesi ve sürecin kolaylaştırılması amacıyla, mevzuatta "tonoz sistemleri" tanımlaması yapılmıştır. Bu sistemlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Bakanlığımız çalışmaları ile belirlenmesi hükme bağlanmıştır. Bu doğrultuda özellikle tekne trafiğinin yoğun olduğu sahil kesimlerinde ve koylarda, kıyının kamu yararına kullanımına engel olunmadan, seyir, can, mal ve çevre güvenliğine uygun, özel mülkiyete konu edilmeksizin, kamunun kullanımına açık, seyir emniyeti ve deniz güvenliği bakımından gerekli kriterleri sağlayan tonoz sistemlerinin kurulmasına ve işletilmesine yönelik mevzuat çalışmalarımız devam etmektedir.

Tehlikeli Yüklerin Denizyoluyla Taşınması

Tehlikeli yüklerin denizyoluyla taşınmasında uyulacak uluslararası kurallar; ülkemizin de taraf olduğu Uluslararası Denizyolu Örgütü’nün (IMO) Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS 74) ve Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşme (MARPOL73/78) hükümleri ile düzenlenmektedir.

Bu iki ana Sözleşmenin uygulanmasında kolaylık ve birlikteliği sağlamak amacıyla;

- Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod (IMDG Kod),
- Uluslararası Denizyolu Katı Dökme Yükler Kodu (IMSBC Kod),
- Dökme Halde Tehlikeli Kimyasalları Taşıyan Gemilerin İnşa ve Teçhizatı Hakkında Uluslararası Kod (IBC Kod),
- Dökme Halde Sıvılaşmış Gaz Taşıyan Gemilerin İnşa ve Teçhizatı Hakkında Uluslararası Kod (IGC Kod), ve
- Yüklerin İstiflenmesi ve Bağlanması Hakkında Emniyetli Uygulamalar Kodu (CSS Kod),
- Yük Taşıma Birimlerinin Paketlenmesi İçin Uygulama Kodu (CTU Kod)

IMO tarafından hazırlanarak yürürlüğe konmuş ve üye ülkelerce uygulanması zorunlu hale getirilmiştir.

Tehlikeli yüklerin denizyoluyla taşınması kapsamında, IMO’nun alt komitelerinden; Konteynerlerin ve Yüklerin Taşınması Alt Komitesi (CCC Alt Komitesi) ile Kirliliği Önleme ve Müdahale Alt Komitesine (PPR Alt Komitesi) ve bu alt komitelerin yazım ve teknik grup toplantılarına ve çalışmalarına etkin olarak katılım sağlanmaktadır.

SOLAS Sözleşmesinin Tehlikeli Yüklerin Taşınması başlıklı 7’nci Bölümü kapsamında hazırlanan IMDG Kod’da yer alan eğitim hükmü, tehlikeli maddelerle ilgili faaliyetlerde bulunmak üzere görevlendirilen kıyı tesisi personeli için zorunludur.

IMDG Kod eğitimlerinin ülkemizde uygulanmasındaki usul ve esaslar, 22.01.2016 tarihli ve 29601 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod Kapsamında Eğitim ve Yetkilendirme Yönetmeliği ve IMDG Kod Eğitim Seminerlerine İlişkin Yönerge ile düzenlenmiştir.

Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod Kapsamında Eğitim ve Yetkilendirme Yönetmeliği uyarınca eğiticilerin eğitimi seminerleri doğrudan Bakanlığımızca, liman ve kıyı tesisleri personeli eğitimleri ise Bakanlığımız tarafından yetkilendirilen kuruluşlarca düzenlenmektedir. Bu kapsamda 13 eğitim kuruluşu ve 20 liman işletmesi olmak üzere toplamda 33 kuruluş yetkilendirilmiş ve bu kuruluşlar tarafından IMDG Kod kapsamında faaliyetlerde bulunan yaklaşık 42.982 kişiye eğitim verilmiştir. Bakanlığımız tarafından üç ayrı dönemde düzenlenen eğiticilerin eğitimi seminerlerinde başarılı olan 115 kişiye Eğitici Belgesi düzenlenmiştir.

IMDG Kod Eğitim Seminerlerine İlişkin Yönerge ile kıyı tesisi personelinin icra ettikleri görev konularında, görev odaklı eğitim almaları sağlanmış ve eğitim süreleri azaltılarak iş kaybı önlenmiş, Denizyolu eğitimi veren üniversitelerin fakülte veya meslek yüksek okullarında uluslararası sözleşmeler dersini veren eğitmenlere, Bakanlığımızda görevli eğitmenler vasıtasıyla, IMDG Kod eğiticilerin eğitimi verilmesi imkanı sağlanarak, Denizyolu fakültesi öğrencilerinin mesleki hayatlarında karşılarına çıkacak tehlikeli yüklerin elleçlemeleri ile ilgili farkındalıkları arttırılması

Denizyoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerinin ekonomik, seri, güvenli, kaliteli, çevreye olumsuz etkisi en az ve diğer taşımacılık faaliyetleri ile uyumlu şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla hazırlanan Tehlikeli Maddelerin Denizyoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik 03.03.2015 tarihli ve 29284 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik ile;

- Tarafların (yük ilgilisi, kıyı tesisi işleticisi, gemi kaptanı) sorumlulukları belirlenmiştir.
- Tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerinin, Kıyı Tesisi Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi (KTTMUB almaları zorunlu hale getirilmiştir.
- Tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerine, tehlikeli madde taşınması kapsamında yapacakları tüm faaliyetlerinde, 01.01.2018'den itibaren, Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı istihdam etmeleri veya hizmet almaları zorunluluğu getirilmiştir.

Anılan Yönetmelik uyarınca tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerince hazırlanması, tesis personeli, kamu otoriteleri ve tesis kullanıcılarının erişimine ve bilgisine açık bulundurulması gereken Tehlikeli Madde Rehberi'nin (TMR) ile ilgili hususları düzenlemek amacıyla 04.12.2015 tarihli ve 2015/275 sayılı Uygulama Talimatı yayımlanmıştır.

Tehlikeli Maddelerin Denizyoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik kapsamında, tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerinin KTTMUB almalarına ilişkin usul ve esaslar, 10.04.2017 tarihli 30296 sayılı Bakan Oluru ile yürürlüğe giren Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi Düzenlenmesi Hakkında Yönerge ile düzenlenmiştir. Bu Yönerge kapsamında yapılan denetimler sonucu 163 kıyı tesisi için KTTMUB düzenlenmiştir.

Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Bildirim ve Özel İzin Yönergesi 12.04.2019 tarihli ve 29486 Sayılı Bakan Oluru ile yürürlüğe girmiştir. Bu Yönerge ile;

- Tehlikeli yüklerin denizyoluyla liman sahasına, karayolu ve demiryoluyla kıyı tesisine gelmeden önce ilgililerinin yapması gereken bildirimlerin esas ve usulleri belirlenmiş ve bu kapsamda Bakanlığımız tarafından kullanılan Liman Yönetim Bilgi Sisteminde "tehlikeli madde bildirim modülüne" yasal zorunluluk getirilmiş,
- KTTMUB'de yer almayan tehlikeli yüklerle ilgili tek seferlik izin başvurularının başvuru usulü belirlenmiş,
- Uluslararası mevzuatta yer alamayan katı dökme yüklerin kıyı tesislerimizden yüklenmesi ile ilgili başvuru usulü belirlenmiş,
- Radyoaktif maddelerin Türk Boğazları bölgesinden uğraksız geçişi ile ilgili başvuru usulü belirlenmiş ve bir bildirim formu oluşturulmuş,
- Mevzuat kapsamında supalan elleçlenmesi yasaklanan, bazı tehlikeli sıvı dökme yüklerin (kimyasal maddeler) kıyı tesislerinde tek seferlik elleçlenmesi için yapılacak özel izin başvuru usulü belirlenmiş ve
- Kıyı tesislerinde yapılan fumigasyon (yük ilaçlaması) ile ilgili liman başkanlıklarına bildirim yapma zorunluluğu getirilerek bu işlemlerin daha emniyetli yapılması için gerekli tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS 74) Bölüm VI/A Kural 2 gereğince, konteynerlerin gemilere yüklenmeden önce gönderici tarafından, gerekli standartlara haiz kantarlarda tartılarak, ağırlık bilgisinin gemilere ve limanlara bildirilmesi, 01.07.2016 tarihi itibari ile zorunlu olmuştur. Anılan hükmün ülkemizde uygulanması, 26.03.2019 tarihli 242016 sayılı Bakan Oluru ile yayımlanan Denizyoluyla Taşınacak Dolu Konteynerlerin Brüt Ağırlıklarının Tespiti ve Bildirimi Hakkında Yönerge ile düzenlenmiştir. Bu Yönerge ile;

- Kıyı tesisine gelmeden önce tartılan konteynerlere ilişkin kontrol veya ağırlık doğrulama ücreti adı altında yükletene herhangi bir ücret rücu edilememesi,
- Tüm doğrulanmış brüt ağırlık belgelerinin, Bakanlığımız DBA Bilgi Sistemi üzerinden oluşturularak, kıyı tesisleri tarafından sorgulanabilmesi,
- Tartı aletlerine getirilen muayene süresi şartının, ulusal tartı aleti mevzuatına göre uyumlaştırılarak kurumlar arası yeknesaklık, sağlanmıştır.

Bu kapsamda bugüne kadar toplam 338 tartı aleti operatörü yetkilendirilmiştir.

Deniz ticaretinin gerektirdiği her türlü gözetim hizmetlerinin yürütülmesine ve gözetim hizmeti sunacak tüzel kişilerin yetkilendirilmesi ile denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar, 19/11/2019 tarihli ve 30953 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Deniz Ticareti Gözetim Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında yürütülmektedir. Bu Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan Deniz Ticareti Gözetim Hizmetleri Uygulama Yönergesi 14.08.2020 tarihli ve 840 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik kapsamında bugüne kadar 113 gözetim firması ve gerekli eğitimleri alan 2038 deniz gözetim yetkilisi yetkilendirilmiştir.

Deniz Ticareti Gözetim Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında hazırlanan ve tehlikeli yükler ve yükleme emniyeti bakımından tehlike arz eden yüklerle ilgili gözetim faaliyetinde bulunacak deniz ticareti gözetim şirketlerinin Tehlikeli Yük Deniz Gözetim Yetki Belgesi düzenlenerek yetkilendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar, 26.12.2019 tarih ve 97317 sayılı Bakan Oluru ile yayımlanan Tehlikeli Yüklere İlişkin Deniz Ticareti Gözetim Hizmeti Yönergesi kapsamındadır. Söz konusu Yönerge kapsamında faaliyet gösteren 36 adet gözetim şirketi yetkilendirilmiş, 1.207 tehlikeli yük deniz gözetim yetkilisine, aldıkları eğitimler neticesinde kimlik kartı düzenlenmiştir.

Son olarak, tehlikeli yüklerin denizyoluyla emniyetli bir şekilde taşınmasına yönelik; ulusal ve IMO mevzuatından doğan zorunlulukların ve ülkemiz menfaatleri doğrultusunda faydalı görülen IMO tavsiye kararlarının uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada birlikteliği sağlamak amacıyla 38 adet Bakanlık Uygulama Talimatı yayınlanmış olup 2021 yılında uluslararası mevzuat kapsamında bunların 13'ü güncellenmiştir. Söz konusu Uygulama Talimatları "www.denizmevzuat.uab.gov.tr" internet adresinden erişime sunulmuştur.

GEMİ SANAYİMİZ

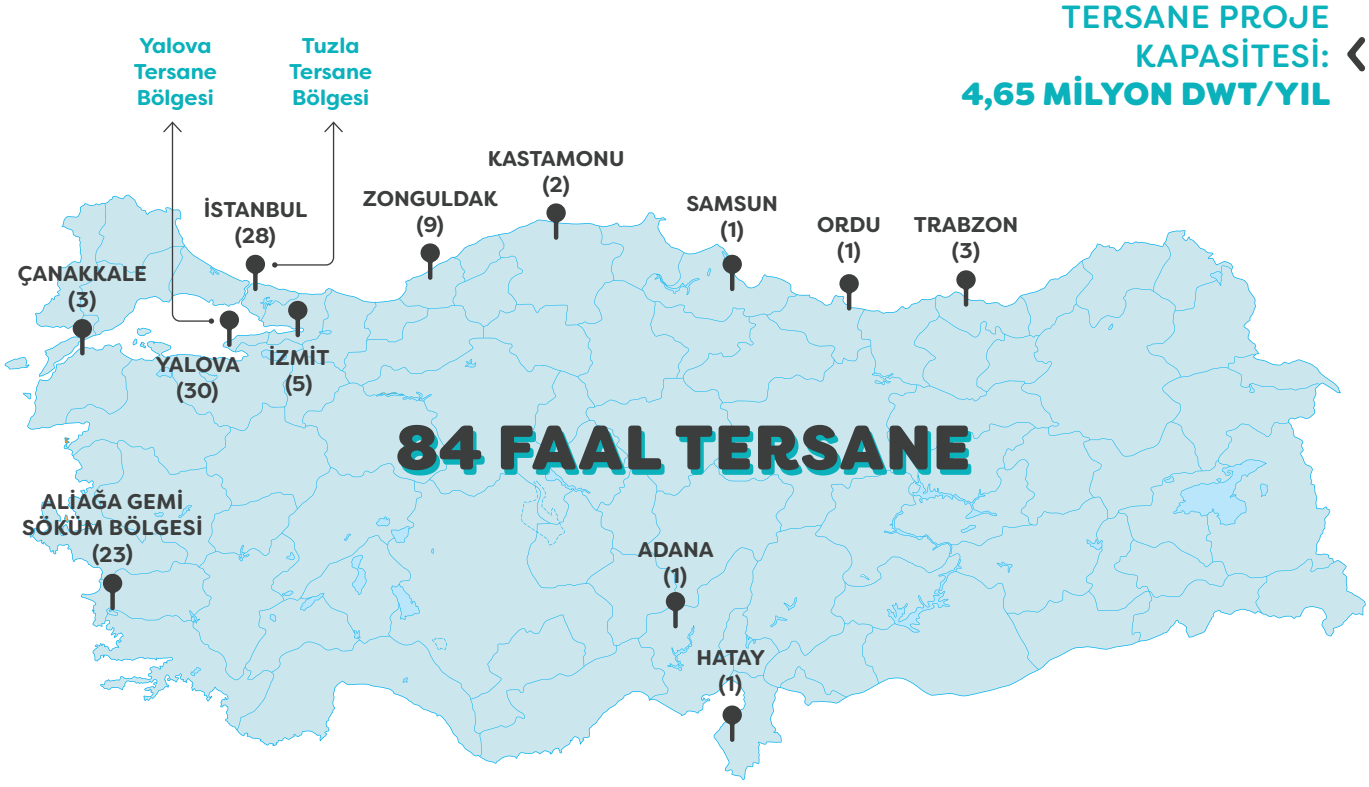
Ülkemizde tersanelerin geçmişi Selçuklular devrine uzanmaktadır. Selçuklular döneminde Türklerin batıya doğru ilerleyişi, denizyolu açısından Emir Çaka Bey'in 1081'de ilk tersaneyi kurması ve 50 parçalık ilk Türk donanmasını inşa etmesiyle başlamaktadır. Selçuklular devrinde denizyolu alanında yapılan en önemli tesis Alaiye (Alanya) tersanesidir. 1227 yılında yapılan bu tersane, inşasının üzerinden sekiz yüzyıla yakın zaman geçmesine rağmen hala ayakta durmaktadır.

1390 yılında Gelibolu tersanesi ve 1455 yılında da Haliç tersanesi ile başlayan süreçler bu günlere kadar değişen teknolojilere uyumlu olarak süregelmiştir.

Ülkemizdeki faal tersane ve gemi söküm tesislerine ilişkin 2003 ve 2021 yıllarına yönelik kıyaslama yapıldığında;

- 2003 yılında 37 adet tersane ve 550.000 DWT proje kapasitesi varken,
- 2021 yılında 84 adet tersane ve 4,65 milyon DWT proje kapasitesine ulaşıldığı görülmektedir.

Faal Tersane ve Gemi Söküm Tesislerinin İllere Göre Dağılımı

Gemi Sanayisinde İstihdam

Gemi inşa ve yan sanayimizde Temmuz 2021 itibariyle 78.569 personel istihdam edilmektedir.

Tablo 6 Gemi Sanayi İstihdam Verileri

Yıl	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Temmuz
Gemi İnşa Sanayi İstihdamı	37.479	37.006	37.786	39.847	46.356	44.657	42.622	46.680	53.158	66.696	76.319	78.569

Tablo 7 Kuru ve Yüzer Havuz Sayıları

	2003	2007	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Eylül
Kuru Havuz	4	4	7	9	9	9	9	9	9	10	10	10	11	11
Yüzer Havuz	11	15	15	18	19	21	21	23	25	30	31	32	32	32

Kuru ve Yüzer Havuzlar

Kamuya ait olan Haliç Tersanesinde 3 adet ve Dz.K.K. Pendik Tersanesinde 1 adet ve özel sektör tarafından işletilenlerle birlikte 11 adet kuru havuz bulunmaktadır. Ayrıca farklı tersanelerimizde bulunan 32 adet yüzer havuz ile tersanelerimizin toplam havuz kapasitesi 43 adete ulaşmaktadır.

Yat ve Tekne İmal Tesisleri

Eylül 2021 itibariyle ülkemizde 153 adedi kıyılarda olmak üzere toplam 708 adet tekne imal yeri, 28 adedi kıyılarda olmak üzere toplam 158 çekek yeri bulunmaktadır.

Gemi Geri Dönüşüm Sanayimiz

Gemi geri dönüşüm sektörü; ekonomik ömrünü tamamlamış gemilerin seferlerden çekilmesi ve yerlerine yeni gemilerin getirilmesi, daha güvenli ve çevreye duyarlı, daha fazla işletme verimi olan, denizyolu risklerini daha aza indiren tabii bir teknolojik süreç içinde yerini bulmaktadır.

Gemi geri dönüşümü, çevreyi koruyan endüstri türleri arasında yer almakta olup, ekolojik dengenin korunmasında etkin bir rol üstlenen "yeşil endüstri" olarak da adlandırılmaktadır.

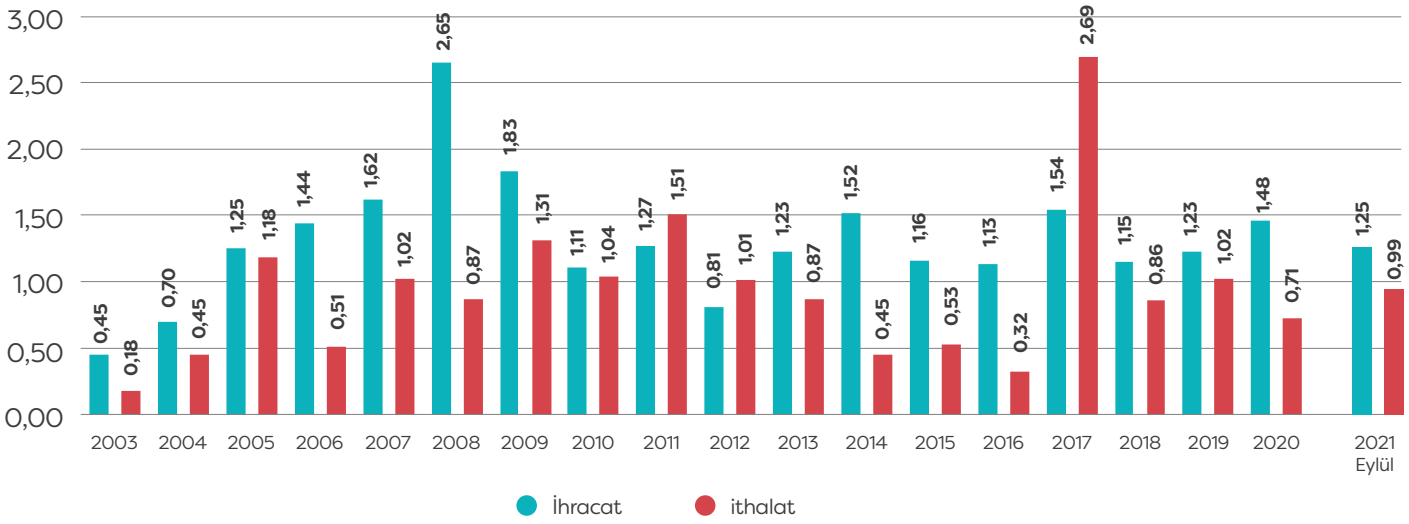
1976 yılından itibaren gemi söküm faaliyetleri ülkemizde sadece İzmir İli, Aliağa ilçesinde yapılmakta olup, 1.300 metrelik sahil şeridinde özel teşebbüse ait 22 tesis faaliyet göstermektedir. Ayrıca, MKE Gemi Söküm Tesisi de aynı bölgede yer almaktadır.

Gemi söküm sanayimiz sağlanan teknik destekler ve uluslararası alanda itibarının arttırılması adına yapılan tanıtım faaliyetleri ile küresel krizi fırsata çevirebilmiş olup, 2021 Eylül ayı itibari ile yaklaşık 1.200 kişiye doğrudan, yan sanayi ve tedarikçisi olduğu demir çelik sektörü ile birlikte bu rakamın birkaç misli ile dolaylı olarak istihdam imkânı sağlamaktadır.

Tablo 8 Gemi Geri Dönüşüm Verileri

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Eylül
Sökülen Gemi Adedi	99	136	85	94	73	73	127	238	341	281	232	203	113	121	189	158	128	118	95
Sökülen Gemi Tonajı (1000 LDT)	194	154	111	115	128	153	298	423	653	927	802	587	602	604	818	652	654	1.776	1.175

Grafik 24 Gemi ve Su Araçları Dış Ticareti (Milyar $)

Gemi Sanayindeki Ürün Portföyü ve Deniz Araçları İthalat/ İhracat Dengesi

Güçlü tersanecilik altyapımızın yanı sıra ülkemiz kıyılarında deniz ticaretine hizmet sunan diğer sektör dalları ile birçok kıyı tesisi faaliyetine devam etmekte olup bunların tersane, tekne imal, çekek yeri ve gemi geri dönüşüm tesisleri olarak toplam 280 adedi gemi sanayi tesisi hüviyetindedir.

Ülkemizde bulunan 84 faal tersane;

- Kimyasal tankerler,
- Açık deniz balıkçı gemileri,
- Kuru yük gemileri,
- Römorkörler,
- Offshore gemisi ve deniz yapıları,
- Diğer çelik konstrüksiyon işlerini de yaparak,

teknoloji üreten, yan sanayi oluşturan ve istihdam sağlayan üretim çeşitliliğiyle bilgi birikimi, deneyimi ve altyapıyı bir bütün olarak ortaya koymaktadır. Sahillerimizde tersanelere ilave olarak bulunan 153 adet tekne imal tesisi, 28 adet çekek yeri ve 23 adet gemi söküm tesisi gemi sanayimizin bütünleyici parçalarıdır.

Ülkemizin gerçekleştirdiği deniz araçları ihracatı, 2008 yılına kadar artan bir ivmeyle devam etmekteyken, 2008 küresel finans kriziyle birlikte bir azalma içine girmiştir.

2020 yılında 1,48 Milyar $'lık gemi ve su aracı ihracatı gerçekleştirilmişken, aynı dönemde 0,71 Milyar $'lık gemi ve su aracı ithalatı yapılmıştır. 2021 yılının eylül sonu itibariyle ise 1,25 Milyar $'lık gemi ve su aracı ihracatı ile 0,99 Milyar $'lık gemi ve su aracı ithalatı gerçekleştirilmiştir.

POLİTİKA VE DÜZENLEMELER

Türk Boğazlarında Deniz Emniyeti Artırıldı

Türk Boğazlarında deniz emniyetini temin etmek ve olası deniz kazalarının önüne geçebilmek üzere Bakanlığımız tarafından önemli faaliyetler yürütülmektedir. 2003 yılında kurulumu tamamlanan Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri 7/24 esasıyla deniz trafiğini düzenlemekte, çeşitli istasyonlara konumlandırılan römorkörler olası acil durumlar için 7/24 esasıyla hazır vaziyette bekletilmekte ve tecrübeli kılavuz kaptanlar da geçiş yapan gemilere kılavuzluk hizmeti vermektedir.

Düzenli olarak gerçekleştirilen risk değerlendirmeleri ve oluşan ihtiyaçlar doğrultusunda Türk Boğazları ile ilgili mevzuatta da gerekli güncellemeler yapılmaktadır. Bu doğrultuda, Türk Boğazlarında ve Marmara Denizinde seyir emniyeti ile can, mal, deniz ve çevre güvenliğini sağlamak amacıyla deniz trafik düzenlemesini gerçekleştirmek için hazırlanarak 15 Ağustos 2019'da yürürlüğe giren Türk Boğazları Deniz Trafiği Yönetmeliği 16 Aralık 2020'de değiştirilmiştir. Yönetmeliğin uygulanmasında açıklayıcı bir alt mevzuat olarak hazırlanan Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Yönetmeliği Uygulama Talimatı da revize edilmiş ve Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Yönetmeliği Uygulama Yönergesi olarak 12 Mart 2021 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Yapılan değişikliklerle Boğazlarda deniz emniyetinin artırılması ve kaza risklerinin azaltılması hedeflenmiştir. Bununla birlikte uluslararası standartlara uygun bir tehlikeli yük tanımı yapılmış, bu sayede geçiş yapan tehlikeli yük miktarının uluslararası standartlarda tespiti sağlanmış, bu doğrultuda da etkin tedbirlerin alınmasına olanak sağlanmıştır.

Denizyolu hizmetlerinin e-devlet dönüşümü

Bakanlığımızca denizyolu sektörüne verdiğimiz hizmetlerin daha etkin ve verimli şekilde sunulabilmesi amacıyla birçok hizmetin e-devlet dönüşümü tamamlanmıştır. Özellikle pandemi döneminde hızlandırılan çalışmalar ile aynı zamanda liman başkanlıklarımızdaki fiziksel temasın en aza indirilmesi sağlanarak hem vatandaşımızın hem de çalışanlarımızın sağlığının korunması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda yapılan çalışmalar ile aşağıdaki hizmetlerin e-devlet dönüşümü tamamlanarak tamamen elektronik ortamda hizmet verilmeye başlanmıştır;
- Gemi işlemleri
- Gemi acenteliği işlemleri
- Amatör Denizci Belgesi işlemleri

Düzenli Sefer İzinleri Kağıtsız Ortamda

Ülkemiz limanları ve iskeleleri arasında yolcu ve araç taşımacılığı yapan gemilere 2010 yılından itibaren denizyoluyla düzenli sefer izni verilmeye başlanmıştır.

2016 tarihinden itibaren ise düzenli sefer yapan gemilere verilen düzenli sefer izin belgesi işlemleri "Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin Azaltılması Projesi" kapsamında Düzenli Seferler Bilgi Sistemi(DSBS) ile online yapılmaya başlanmış olup evrak, posta ve manuel dosyalama işlemleri ortadan kaldırılarak taleplerin daha kısa sürede sonuçlanması sağlanmıştır. Düzenli Seferler Bilgi Sistemi(DSBS) 01.04.2021 tarihinde güncellenen E-devlet entegrasyonlu yazılım ile online yapılmaya devam etmektedir

Bu kapsamda, 34 firmanın 308 gemisine 114 hat için yolcu ve/veya araç taşımacılığı yapmak üzere düzenli sefer izni verilmiştir.

Denizde Mali Sorumluluk ve Sigorta

Deniz Alacaklarına İlişkin Gemilerin Sigortalandırılması ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik, 14 Kasım 2010 tarih ve 27759 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Limanlarımıza gelen 300 GT ve üzeri tüm gemilere, Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Sözleşmesi (LLMC-96) kuvertür alan ve limitlerinde zorunlu Koruma ve Tazmin (P&I) sigortası bulundurmaları zorunluluğu şartı getirilmiştir.

Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemler (Antifouling) Hakkında Uluslararası Sözleşmeye Katılım

2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 18.11.2017 tarihli ve 30244 sayılı Resmi Gazete'de ve Sözleşmenin ilişik beyanla onaylanması hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı ise 15.02.2018 tarihli ve 30333 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Sözleşme ile gemilerin deniz suyuna maruz kalan kısımlarına istenmeyen yabancı organizmaların tutunmasını ve çoğalmasını engellemek için kullanılan sistemlerin deniz çevresine ve deniz mahsullerinin tüketilmesi vasıtasıyla insan sağlığına verebileceği zararın önlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla söz konusu sistemlerde kalay içerikli zehirli boyaların kullanımı yasaklanmıştır.

Deniz ve İçsular Tarama Yönetmeliği

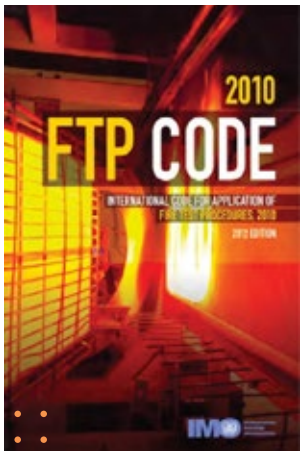
Deniz ve iç sularda gerçekleştirilecek olan tarama faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla, deniz ve iç sularda yürütülen tarama faaliyetlerini, bunlara ilişkin iş ve işlemleri, tarama işini yapan ve yaptıran kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişileri ve tarama vasıtalarını kapsayan Yönetmelik 09.08.2016 tarih ve 29796 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, 09.02.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik kapsamında 2021 yılı Eylül ayı itibariyle 29 firma Tarama Yetki Belgesi alarak yetkilendirilmiştir.

Gemi ve Su Araçlarında Gazdan Arındırma Yönetmeliği Uygulamaları

Gemi ve Su Araçlarında Gazdan Arındırma Yönetmeliği 17.01.2020 tarihli ve 31011 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik ile Türk deniz yetki alanlarında veya iç sularında bulunan gemi ve su araçlarının inşa, tadilat, bakım, onarım veya söküm işlemlerine başlamadan önce ve devamında emniyetli çalışma kapsamında gerekli usul ve esaslar belirlenmiştir. 2020 yılında düzenlenen seminerler neticesinde ülke genelinde 75 kişiye gazdan arındırma uzmanı yetki belgesi düzenlenmiştir.

Gemi İnşa Sanayine Yönelik Yangın Test Laboratuvarlarımızın Uluslararası Alanda Yetkilendirilmesi

Uluslararası Denizyolu Örgütünce (IMO) yayınlanan "Yangın Test Prosedürlerinin Uygulanmasına İlişkin Uluslararası Kod (2010 FTP KOD)" kapsamında TSE Yapı Malzemeleri Yangın ve Akustik Laboratuvar 30 Mart 2018 tarihinde Bakanlığımızca yetkilendirilerek IMO'ya bildirilmiştir. TSE Yapı Malzemeleri Yangın ve Akustik Laboratuvar'ın yetkilendirmesi 2020 yılında yapılan denetim sonrası 2024 yılına kadar uzatılmıştır.

2004 Gemi Balast Suyu ve Sedimanlarının Kontrolü ve Yönetimi Hakkında Uluslararası Sözleşmesi

Ülkemizin de taraf olduğu "2004 Gemi Balast Suyu ve Sedimanlarının Kontrolü ve Yönetimi Hakkında Uluslararası Sözleşmesi" Kural D3 uyarınca, sistemlerinin ülkelerin kendi bayrakları altındaki gemilerinde kullanılabilmesi için Bayrak İdarelerince onaylanması gerekmektedir. Bu kapsamda, 30.09.2021 tarihi itibariyle Bakanlığımıza başvuruda bulunulan 20 adet sisteme tip onay sertifikası düzenlenmiştir.

Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtlarında Ürün Güvenliği

Avrupa Birliğinde Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Araçlarının piyasaya arzına yönelik kurallar 94/25/

EC sayılı Direktif ile düzenlenmiştir. Bakanlığımızca bu direktif mevzuatımızla uyumlaştırılarak 2/4/2002 tarihli ve 24714 sayılı Resmî Gazete'de "Gezi Tekneleri Yönetmeliği" olarak yayımlanmıştır. 94/25/EC sayılı AB Direktifi ise Avrupa Birliği tarafından 2013/53/EU Direktifi ile değiştirilerek yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kapsamda 2013/53/EU Direktifine uyum sağlanarak, Şubat 2017 tarihinde AB Komisyonundan uyum mektubu alınmış ve Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği 05/05/2017 tarihli ve 30057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni uyum Yönetmeliği ile;

- Güçleri 15 kW'a eşit veya daha az olan ve küçük imalatçılar tarafından eski değerlere göre imal edilen dıştan takma motorların 18/1/2020 tarihine kadar piyasaya arz edilme imkanı sağlanmıştır.
- Bakanlığımıza 2013/53/EU sayılı AB Direktifi kapsamında ülkemizde yerleşik Onaylanmış Kuruluş atama imkanı getirmiş olup üreticilerimizin AB teknik düzenlemelerine uygun üretim yapmasına avantaj sağlayacaktır.
- Ürün güvenliği konusunda uygunluk değerlendirme prosedürleri ile tekne üreticileri, ithalatçıları, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının ve İdaremizin sorumlukları daha ayrıntılı olarak yer almıştır.

Yabancı Bayraktan Türk Bayrağına Geçiş

Bakanlığımızca, kara sularımızda seyreden ve Türk sahipli olan teknelerin tamamının kamu güvenliği adına kayıt altına alınması ile denizlerimizde bayrağımızın dalgalanması için teknelerin Türk sicillerine kaydedilerek Türk Bayrağı çekmesi amacıyla 2017 yılında çalışma yapılmıştır.

Bu kapsamda, 6770 sayılı yasa ile 27 Ocak 2017 tarihinden önce yabancı bayrakta bulunan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin intikali, ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemlerin gümrük vergisi dâhil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylardan istisna edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, 492 sayılı Harçlar Kanunda değişiklik yapılması sağlanarak teknelerden alınan vize harçları kaldırılmıştır.

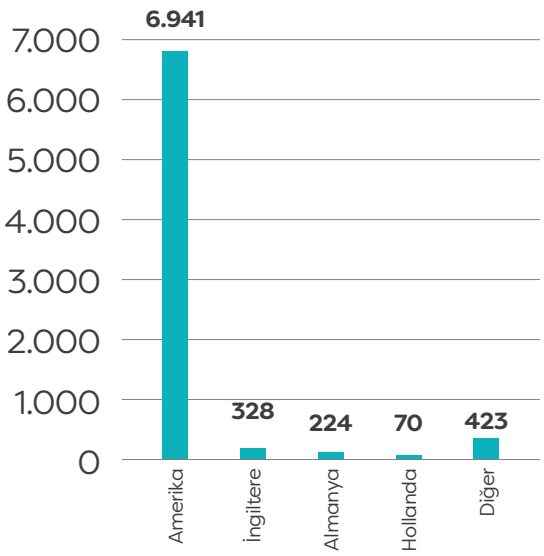
31/01/2017 tarihli ve 2017/9759 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu teknelere uygulanacak olan KDV oranları %1'e, ÖTV oranları ise %0'a düşürülmüştür.

Bu değişiklik sonrasında Bakanlığımızca yayımlanan Yurt Dışında Bulunan veya Yabancı Bayrak Çeken Teknelerin Türk Bayrağına Geçişine İlişkin Tebliği ile bu teknelerin kayıt veya tescili, serbest dolaşıma girişi için aranacak koşullar ve söz konusu araçların gümrük işlemlerine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir. Bu sayede özellikle Türk Bayrağına geçmek isteyen vatandaşların gümrük ve tescil işlemlerinde bürokratik zorluklar yaşamaması sağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat değişiklikleri sonucunda tebliğin yürürlüğe girdiği 03.03.2017 tarihinden itibaren 7.986 tekne yabancı bayraktan Türk Bayrağına geçerek sicilimize kaydolmuştur. Böylelikle, vatandaşlarımızın bu gemilerin yurtdışındaki sicillere kaydı için ödedikleri masrafların ortadan kalkması sebebiyle ülkemizden de önemli miktarda döviz çıkışı önlenmiş, bayrağımızın daha fazla gemide dalgalanmasına ve amatör denizciliğe büyük bir katkı sağlanmıştır.

Türk Bayrağına Geçiş

Türk Bayrağına Geçen Teknelerin Bayraklarına Göre Dağılımı

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Faaliyeti

Yetkili kamu kuruluşları tarafından, piyasaya arz edilen malların etiket, işaret, ambalaj ve belgelerini kontrol yoluyla ve gerektiğinde test ve analiz edilerek gerçekleştirilen PGD faaliyetlerinde Bakanlığımız 71 adet Liman Başkanlığı sahasında 70 uzman personel ile Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği kapsamında yer alan ürün gruplarına (Boyu 24 metreye kadar olan özel tekne, şişme bot, jet ski v.b.) denetimlerde bulunulmaktadır.

2021 yılının ilk 9 ayında 1237 tekne ve motoru denetlenmiş ve 26 adetinde uygunsuzluk tespit edilmiştir. Uygunsuz ürünler hakkında üreticilere cezai işlem yapılmış ve ürünlerin piyasaya arzı engellenmiştir.

PROJE VE FAALİYETLER

Denizyolu alanında yapılan yatırımların önemli bir kısmı özel sektör eliyle gerçekleştirilmekle birlikte, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası:1) kapsamında verilen görevler çerçevesinde büyük kıyı yapıları ile balıkçı barınakları Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

Kanal İstanbul Projesi

Kanal İstanbul Projesi mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, yapılan işlerin kapsamı;

- Mevcut Durum Tespiti,
- Kanal Güzergâhının tespiti,
- Belirlenen Koridorun Detaylı Saha Etütlerinin ve Zemin Araştırmalarının Yapılması,
- Trafik Senaryolarının Oluşturulması ve Uygulanacak Kanal Genişliğinin Belirlenmesi,
- Kanal Ön Projeleri ve Diğer Yapılara Ait Kavramsal Projelerin Hazırlanması,
- Kanalı Kesen Altyapı Tesislerinin Deplasman Önerileri ve Kavramsal Projelerin Hazırlanması,
- Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu Hazırlanması,
- Kamulaştırma Planlarının hazırlanması,
- Kanal İnşaatının Planlanması,
- İş Programı ve Yatırım Planının Hazırlanması,
- Fizibilite Raporu Hazırlanması,
- Yapım İşlerine Ait İhale Dokümanların Hazırlanmasıdır.

Nihai ÇED Raporu, 17.01.2020 tarihinde ÇŞB tarafından onaylanmıştır.1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanmış olup 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planının askı süreci Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sürdürülmektedir.Projenin, geçtiği güzergâhta ulaşım köprüleri proje çalışmaları tamamlanmış, köprü imalatlarının başlatılması için ilgili kurumlar koordine edilmektedir.

Başakşehir-Kayaşehir Otoyolu kapsamında yer alan ve Kanal İstanbul üzerinden geçen Sazlıdere Köprüsü'nün temeli 26 Haziran 2021 tarihinde atılmış olup, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından ilgili çalışmalar yürütülmektedir. Halkalı-Kapıkule Yeni Demiryolu inşaatı kapsamında Halkalı-Ispartakule arası Demiryolu Hattı ile Elektromekanik Sistemlerin Temini ve Yapımı İşi'nin ihalesi 28 Haziran 2021 tarihinde yapılmış ve 24 Ağustos 2021 tarihinde yer teslimi gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar devam etmektedir.

Konteyner Limanları

Kuzey Ege Çandarlı Limanı

Avrupa ile Orta Doğu arasındaki potansiyel trafikten kaynaklanan kombine taşımacılık zincirinde, aktarma merkezi olarak planlanmıştır.

Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın ise 10'uncu büyük konteyner limanı olarak planlanan Çandarlı Limanı'nın temeli 15.05.2011 tarihinde atılarak işe başlanmıştır.

İlk aşamada;

- 1.etap 1 Milyon TEU/Yıl,
- 2.etap 2 Milyon TEU/Yıl,
- 3.etap 1 Milyon TEU/Yıl,

olmak üzere toplam 4 Milyon TEU/Yıl kapasiteye ulaşması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında;

- 480 m'si taş dolgu dalgakıran,
- 1.020 m'si çelik kazıklı dalgakıran olmak üzere,
- Toplam 1.500 m dalgakıran imalatı yapılmış olup, 31.01.2014 tarihi itibariyle geçici kabulü yapılmıştır.

Yap-İşlet-Devret Modeli (YİD) ile yapılacak olan, 2.200 m uzunluğunda ve 1.000 m genişliğindeki rıhtımın, YİD Modeli ile 1.Etabın ihalesine çıkılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Filyos Limanı

Batı Karadeniz'de kuzey-güney aksında kombine taşımacılık hizmeti verecek bir liman kompleksinin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

- Filyos Limanı Projesi aynı zamanda geri sahasında oluşturulması planlanan Sanayi Bölgesi faaliyetleri nedeniyle Bölgesel Kalkınma Projesidir. Batı Karadeniz illerinin gelişimi ve kalkınmasında önemli bir ivme oluşturacaktır.
- Cevher, konteyner, akaryakıt gibi çeşitli yük türlerine hizmet verecek olup, 25 milyon ton/yıl kapasiteye sahip olacaktır.

Limanın Altyapı İnşaatı 2020 yılında tamamlanmıştır.

Proje kapsamında;

- 2450 m uzunluğunda ana mendirek,
- 1370 m uzunluğunda tali mendirek,
- 3000 m uzunluğunda (-14 m ve -19 m derinliğinde) rıhtım,

Yaklaşık 22 milyon m^3 tarama, geri saha dolgusu ve tahkimat işleri yer almaktadır. Söz konusu inşaatın yapım süresi 4 yıl olarak öngörülmüştür.

Alt yapı inşaatları genel bütçe imkanlarıyla gerçekleştirilmiş olup, Yap-İşlet-Devret modeli ile limanın 25 milyon ton/yıl kapasiteyle hizmet vermesini teminen; Üst yapı tesisleri (hangar, depo, işletme binaları, yükleme-boşaltma binaları vb.) yükleme-boşaltma ve ekipman temini gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca limanın demiryolu-karayolu bağlantısı için çalışmalar başlatılmıştır.

Deniz Turizmi ve Kıyı Yapıları Açısından Hedefler

Akdeniz çanağında dolaşan toplam yat sayısı günümüzde yaklaşık 1 milyona ulaşmış olup, her yıl önemli artışlar olmaktadır.

Fransa, İspanya ve İtalya Akdeniz çanağı marina kapasitelerinin %75'ini oluşturmaktadır. Ancak bu ülkelerde yeni yatırım yerlerinin kısıtlı olması, Batı Akdeniz'in kirlenmesi ve işletmeci ücretlerindeki artış, Doğu Akdeniz ülkelerini cazip duruma getirmiştir.

Kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilmiş ve halen işletilmekte olan yat limanlarına ilaveten ihtiyaç duyulan kapasitenin karşılanması amacıyla kamu imkanları, YİD modeli ve özel sektör dinamikleri ile yat turizmi için zorunlu altyapının oluşturulması ve ülkemizin turizm açısından bölgedeki ayrıcalıklı rolünün belirlenmesi büyük önem arz etmektedir. Halen ülkemizde kamu ve özel sektöre ait işletilmekte olan 62 adet yat limanı bulunmaktadır.

Mevcut denizde yat bağlama kapasitemiz 18.545 yat olup, inşaatı devam eden ve planlanan yat limanları ile 2023 yılında 30.000 yat bağlama kapasitesine ulaşılması hedeflenmektedir.

YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN TURİZM TESİSLERİ

Yap-İşlet-Devret modeli ile 2003 yılına kadar 1 proje bitirilmiş iken, bugün inşaatı tamamlanarak faaliyetine devam eden Yat Limanı sayısı 10'a çıkarılmıştır. Kamu kaynağı kullanılmadan inşa edilen bu projelerin ekonomiye katkısı yaklaşık 1 Milyar TL'dir.

Yap-İşlet-Devret Modeli İle İhale Edilerek İşletmeye Açılan Turizm Tesisleri

- Muğla Turgutreis Yat Limanı
- Aydın Didim Yat Limanı
- İzmir Çeşme Yat Limanı
- İzmir Sığacık Yat Limanı
- Yalova Yat Limanı
- Mersin Yat Limanı
- Antalya Alanya Yat Limanı
- Antalya Kaş Yat Limanı
- Mersin Kumkuyu Yat Limanı
- Muğla Ören Yat Limanı
- Bodrum Yolcu İskelesi

Yap-İşlet-Devret Modeli İle İhale Edilerek İnşaatı Devam Eden Tesisler

- Antalya Gazipaşa Yat Limanı
- Muğla Datça Yat Limanı
- Haliç Yat Limanı ve Kompleksi
- Tekirdağ Yat Limanı
- Yenifoça Yat Limanı

Demre Yat Limanı İnşaatı

Genel Bütçeden ihale edilerek alt yapısı yaptırılan Demre Yat Limanı İnşaatının kabulü 22.05.2016 itibarıyla yapılmış olup YİD modeli ile eksik kalan altyapı inşaatları ve üst yapı tesislerinin ihalesine çıkılması hedeflenmektedir.

Haliç Yat Limanı ve Kompleksi

Proje, 2 adet her biri minimum 70 yat kapasiteli yat limanı ve tesisi ile 2 adet 5 yıldızlı 400 odalı otel, apart/butik oteller, dükkanlar, ofis vb. kongre merkezi, 1.000 kişilik camii, yapılar ve bunlara ilişkin alt yapı ile teknik mahallerden oluşan diğer fonksiyonları ile bunlara ilişkin elektronik, elektrik, mekanik, güvenlik, teçhizat ve tesisat işlerini kapsamaktadır. 25 Eylül 2013 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır.

Yatırım süresi, imar planı ve ÇED raporundan en son onaylanan onay tarihinden itibaren 4 yıl olup, işletme süresi 45 yıldır. Toplam yatırım tutarı 1,4 Milyar TL, işletme dönemi boyunca ödenecek toplam kira bedeli de 1,3 Milyar ABD Doları + KDV'dir. Temel atma töreni 23.02.2019 tarihinde gerçekleşmiş olup, işin yapımına devam edilmektedir.

Etüt Proje Çalışmaları Devam Eden Yat Limanları

- Özdere Yat Limanı
- Urla Çeşmealtı Yat Limanı
- İstanbul Silivri Yat Limanı
- Samsun Kurupelit Yat Limanı
- İstanbul Yenikapı Kruvaziyer Yat Limanı

Yap-İşlet-Devret Modeli İle İhale Edilecek Projeler

- Çeşme Şifne Yat Limanı
- Balıkesir Avşa Adası Türkeli Yat Limanı
- Demre Yat Limanı
- Çanakkale Lapseki Yat Limanı

2021 Yılı Yapım İhalesi Hazırlıkları Yapılan Ulaştırma Denizyolu Tesisleri

- Kıyı Yapıları ve Döngelli Deresi Mahmuzları İnşaatı

2021 Yılında Yapım İhalesi Gerçekleştirilen Kıyı Yapıları

- Giresun Balıkçı Barınağı (DOKAP)
- Antalya Balıkçı Barınağı Amatör Denizyolu Yanaşma Yeri İnşaatı
- Tarlaağzı Balıkçı Barınağı Onarım İnşaatı

BALIKÇI BARINAKLARI

Ülkemizde 2003 yılında 178 adet balıkçı barınağı varken bu r akam 319'a ulaşmıştır. 18 yılda 213 adet balıkçı barınağı tamamlanmıştır.

Yapımı Devam Eden Balıkçı Barınakları

- Giresun Balıkçı Barınağı (DOKAP)

Etüt-Proje Çalışmaları Devam Eden Balıkçı Barınakları

2021 yılı itibari ile 38 adet balıkçı barınağının etüt proje işleri devam etmektedir.

- Anadolu Feneri Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Garipçe Köyü Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Anadolu Kavağı Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Körfez Atalar Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Tütünçiftlik Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Keşan Yayla Balıkçı Barınağı ve Sahil Tahkimatı Etüt Proje İşleri
- Güzelbahçe Yalı Balıkçı Barınağı Geliştirilmesi
- Narlıdere Balıkçı Barınağı Mendirek Uzatılması
- Ahmetbeyli Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Doğanbey - Payamlı Balıkçı Barınağı Koruma Amaçlı İmar Planı Hazırlanması
- Gülpınar Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Erdek İlhanlar Bal.Bar. Sahil Düzenlemesi Kum Tutucu Mahmuz
- Koruköy Balıkçı Barınağı Etüd ve Proje İşleri
- Çanakkale Lapseki Şevketiye Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Gazipaşa Uğrak-Yeşilöz Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Tirebolu Yalıköy Çekek Yeri Kum Tutucu Mahmuz İmar Planı ve ÇED İşleri
- Yomra Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- İnebolu Balıkçı Barınağı Etüt-Proje İşleri
- Kilitbahir Bal. Bar. Etüt Proje İşleri
- Adana Karataş Balıkçı Barınağı Geliştirilmesi İnşaatı ve Karataş İskelesi Etüt Proje İşleri
- Tatvan Merkez Balıkçı Barınağı İnşaatı Etüt Proje İşleri
- Taşucu Balıkçı Barınağı Geliştirilmesi İnşaatı Etüt Proje İşleri
- Eğirdir Bal.Bar. İmar Planı Hazırlanması
- Sarıidris Bal.Bar. İmar Planı Hazırlanması
- Çatalca Yalıköy Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Tatvan Sahili İskele Tadilatı ve Et. Proj. İş.
- Karabiga Limanı ve B.B. Etüt Proje İşi
- Kartal B.B. Etüt Proje İşleri
- Selimpaşa B.B. Etüt Proje İşleri
- İğneada B.B. Etüt Proje İşleri
- Boğaziçi B.B. Etüt Proje İşleri
- Çardak B.B. Etüt Proje İşleri
- İskenderun B.B. Etüt Proje İşleri
- Erciş Sahil Evleri B.B. Etüt Proje İşleri
- Fatsa B.B. Mendirek Uzatılması ve Kapasite Artırımı İnş. Etüt Proj İşleri
- Trabzon Akyazı B.B. Etüt Proj İşleri
- Alaplı B.B. Mahmuz İlavesi Etüt Proj İşleri

2021 Yılında Etüt Proje Çalışmaları Tamamlanan Balıkçı Barınakları

- Akçaabat Akçakale Balıkçı Barınağı
- Giresun Balıkçı Barınağı
- Tekkeönü Balıkçı Barınağı
- Seferihisar- Akarca Balıkçı Barınağı
- Gülbahçe Balıkçı Barınağı

- Madenli Balıkçı Barınağı Mendirek Tadilatı ve İskele İlavesi
- Güre Balıkçı Barınağı
- Hatay Arsuz Balıkçı Barınağı
- Altınoluk Balıkçı Barınağı
- Kumyaka Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşi
- Bayramdere Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşi (Mevcut Tesis için)
- Mudanya Güzelyalı Balıkçı Barınağı ve Yat Limanı İmar Planı, ÇED, Jeoteknik Rapor, Hidrografik ve Oşinografik Rapor Hazırlanması İşi.
- Karaduvar Balıkçı Barınağı Mendirek Uzatma ve İkmal İnşaatı Etüt Proje İşleri
- Rize Pazar Balıkçı Barınma Yeri Büyütme Talebi Etüt Proje İşleri.

Etüt Proje Çalışmaları Devam Eden Liman ve Kıyı Yapıları

- Kanal İstanbul Etüt Proje ve Danışmanlık İşi
- Karacaali İskelesi Etüt Proje İşleri
- Karacabey Bayramdere Malkara Sahil Tahkimatı ve Kıyı Erzoyonu Önleme Mahmuzları ÇED ve İmar Planı Çalışması
- Esenköy Kıyı Tahkimatı ve Kum Tutcu Mahmuz Etüt Proje İşleri
- Mersin Erdemli Kızkalesi İskelesi Etüt-Proje İşleri
- Terme Sakarlı Sahil Tahkimatı Etüt Proje İşleri
- Çıldır Gölü Yanaşma Yerleri Etüt Proje İşleri
- Rize Fener Boğaz Mahallesi Dolgu Planı ve Tahkimatı Etüt Proje İşleri
- Rize İslampaşa Mahallesi Dolgu Planı ve Tahkimatı Etüt Proje İşleri
- Karasu Maden Deresi Çıkış Ağzı Mahmuzları Etüt-Proje İşleri
- Doğanyurt Sahil Tahkimatı Etüt-Proje İşleri
- Kozlu Sahili Kıyı Yapıları Etüt-Proje İşleri
- Atatürk Baraj Gölü Feribot Yanaşma Yerleri Etüt Proje İşleri
- Antalya Şamandıra Tesisleri Dönüşümü Etüt Proje İşi
- Marmara Adası Ulaşım Limanı Etüt Proje İşleri
- Karabiga Limanı ve Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Filyos Sahil Tahkimatı Etüt-Proje İşleri
- Efes Antik Kent Kanalı Denize Çıkış Yapıları Etüt Proje İşi
- Dikili Salhane Mevkii Küçük Tekne Yanaşma Yeri Etüt Proje İşleri
- Kumluca Adrasan Barınma Yeri Etüt Proje İşleri
- Kumluca Mavikent-Karaöz Barınma Yeri Etüt Proje İşleri
- Demre Çayağzı Barınma Yeri Etüt Proje İşleri
- İstanbul Yenikapı Kruvaziyer Limanı Etüt Proje İşleri
- Demre Kruvaziyer Limanı Etüt Proje İşleri
- Mersin Çamlıbel Su Sporları ve Tekne Yanaşma Yeri İnşaatı Etüt Proje İşleri
- Türkler Barınma Yeri Etüd Proje İşleri
- İyidere Sahil Tahkimatı Etüt Proje İşleri
- Gelibolu Piri Reis Sahili Düzenlemesi
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tekne Barınağı Etüt Proje İşleri
- Efes Antik Kent Kanalı Denize Çıkış Yapıları Etüt Proje İşleri
- Van Emniyet Müdürlüğü Polis Bot ve Tekneleri Barınma ve Yanaşma Yeri
- Rize Şehir Hastanesi Deniz Dolgu Alanı Etüt Proje İşleri
- Bartın Amasra Kale Surları Koruma Yapısı Etüt Proje İşleri
- Mersin Çamlıbel Sahil Düzenlemesi Etüt Proje İşleri
- Antalya Aksu Çayı Batı Sahili Mahmuzları Etüt Proje İşleri

2021 Yılında Etüt Proje Çalışmaları Tamamlanan Liman ve Kıyı Yapıları

- Alaplı deresi Çıkış Ağzı Mahmuzları Etüt Proje İşleri
- Yeşilyurt Fener İskelesi Etüt Proje İşleri
- Çanakkale Güzelyalı Deniz PEM Müdürlüğü Barınma Yeri Etüt Proje İşleri
- Erdek Paşa Limanı Balıklı Köyü İskelesi
- Karacaali İskelesi ÇED, İmar Planı, Fizibilite Etüdü ve Kesin Proje Hazırlanması (Mevcut tesis için)
- Gelibolu Piri Reis Sahil Düzenlemesi ÇED ve İmar Planı Hazırlanması
- Doğanyurt Sahil Tahkimatı Etüt-Proje İşleri
- Samsun Terme Sakarlı Sahil Tahkimatı Etüt Proje İşi
- Kozlu Sahili Kıyı Yapıları (Etüt Proje)

2021 Yılı Protokol Kapsamında Yürütülen Etüt Proje Çalışmaları

- S.G. Didim Liman Mendirek ve Rıhtım İskele İnşaatı Etüt Proje İşleri
- S.G. Çeşme Mendirek ve Karakol Yapımı Etüt Proje İşleri
- Sahil Güvenlik İskenderun Grup Komutanlığı Etüt Proje İşleri
- Sahil Güvenlik Van Gölü Grup Komutanlıkları Etüt Proje İşleri
- Edremit S.G. Karakol Komutanlıkları Etüt Proje İşleri

YEŞİL LİMAN PROJESİ

Yeşil Liman Projesi ile ülkemizde faaliyet gösteren liman tesislerinin işletme standartlarının yükseltilmesi ve çevre duyarlılığının en üst düzeye çıkartılması amaçlanmaktadır. Yeşil Liman Projesi kapsamında; Bakanlığımız ve TSE arasında 16.12.2014 tarihinde konu ile ilgili olarak işbirliği protokolü imzalanmıştır.

TÜRK P&I

Deniz sigortacılığında en önemli sigorta olan koruma ve tazmin (P&I) sigortası temin edilebilen yerli sigortacı bir kuruluş kurulması gayesi ile Bakanlığımız koordinesinde Türk P&I kurulmuş olup şirket faaliyetlerini 2014 yılından beri devam ettirmektedir. Türk P&I ile Türk Bayraklı gemilerin özellikle kabotaj faaliyetleri esnasında ihtiyacı olan 3. Şahıs mali sorumluluk sigortası temini ihtiyacını karşılamaktadır.

PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERDEN KAYNAKLANAN DENİZ KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİ VE HAZIRLIKLI OLMAYA İLİŞKİN FAALİYETLER

Acil Müdahale Merkezleri Projesi

Ülkemizin, deniz kazaları sonucu meydana gelebilecek çevre felaketlerine karşı hazırlıklı olmasını sağlamak amacıyla TÜBİTAK ile ortak bir proje gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında; Türkiye deniz ve sahillerinde duyarlılık haritaları, risk yönetim sistemi, coğrafi bilgi sistemi ve petrol yayılım modeli oluşturulmuştur.

Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi (UDEM) İle Acil Müdahale İstasyonları

Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi (UDEM) Türk deniz yetki alanları ve iç sularımızda meydana gelebilecek petrol ve diğer zararlı maddelerden kaynaklı kirliliğe karşı daha etkin müdahale sağlayacak olan ve deniz kirliliğine ilişkin tüm acil müdahale

operasyonlarının yürütüleceği Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi (UDEM) Tekirdağ'da kurulmuştur. Acil müdahale ekipmanlarının depolanacağı en büyük alan olan merkez, ekipman ve malzeme ile donatılmıştır.

Acil Müdahale İstasyonları

Türkiye kıyılarında bölgesel ve ulusal seviyede meydana gelebilecek muhtemel deniz kirliliğine müdahaleye ilişkin ihtiyaç duyulacak acil müdahale istasyonlarının kurulması planlanmaktadır.

UDEM Ana Bina

Geçici Konaklama

Eğitim ve Test Havuzu

Antalya Acil Müdahale ve Eğitim Merkezi

Turizm bölgesi olan Antalya'da deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesinde ve acil durumlarda müdahale edecek birimleri yönlendirecek ve eğitimlerin düzenleneceği bir merkezdir. Merkez 2015 yılı Mayıs ayında hizmete sunulmuştur.

Antalya Acil Müdahale ve Eğitim Merkezi

Petrol Kirliliğine Müdahale Tatbikatları

Deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik mevcut imkân ve kabiliyetlerin uyumlu ve etkin olarak kullanılabilmesine ilişkin planlı tatbikatlar Bakanlığımız denetiminde her yıl kıyı tesisleri tarafından yapılmaktadır.

Acil Müdahale Konusunda Yetkilendirme

Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale Görevi Verilebilecek Şirket/Kurum/Kuruluşların Seçimine İlişkin Tebliğ kapsamında; deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı madde kirliliğine müdahale edebilecek şirket/kurum/kuruluşların asgari özellikleri belirlenmiş olup yetki belgesinin verilmesi, görevlendirilmesi ve buna ilişkin usul ve esaslar ile kıyı tesislerinin sorumlukları düzenlenmiştir.

Acil Müdahale Eğitim ve Tatbikatları Konusunda Yetkilendirme

Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerden Kaynaklanan Kirliliğe Hazırlıklı Olma ve Müdahale İle İlgili Eğitim Seminerlerinin ve Tatbikat Programlarının Usul ve Esasları Hakkında Genelge kapsamında; deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesinde, acil durumlarda müdahale konusunda görev alacak ilgili personele verilecek eğitim seminerleri, bu eğitim seminerlerinin standart programları, icrası, usul ve esasları belirlenmiş ve gerçekleştirilecek olan tatbikatların esaslarını ve programını ortaya koymak amaçlanmıştır.

İçsu Yolu Potansiyelinin Geliştirilmesi Projesi

İç Su Yolu Potansiyelin Geliştirilmesi projesi ile iç suyollarında, gerek denetim ve kontrol hizmetlerinin gerekse de bölgede yaşayan vatandaşların seyahat, araç ve yolcu taşımacılığı ihtiyacını karşılamak amacıyla farklı cins ve özelliklerde gemiler inşa edilerek talep gelen Valilik veya Belediye Başkanlıklarına devirleri yapılmaktadır.

Proje kapsamında, 2010 yılından itibaren halkımızın kullanımına sunulmak üzere 21 adet tenezzüh teknesi, servis motoru, yolcu motoru, Ro-Ro yük gemisi gibi farklı cinslerde gemi iç sularımızla buluşturulmuştur.

Son olarak Samsun İli sınırları içerisinde bulunan Altınkaya Baraj Gölü'nde çalışmak üzere personel harici 12 kişi/yolcu taşıyan ve 3.2 milyon TL maliyet ile inşa edilen 1 adet Ro-Ro Yük Gemisi 2020 yılı Haziran ayında Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne teslim edilmiştir.

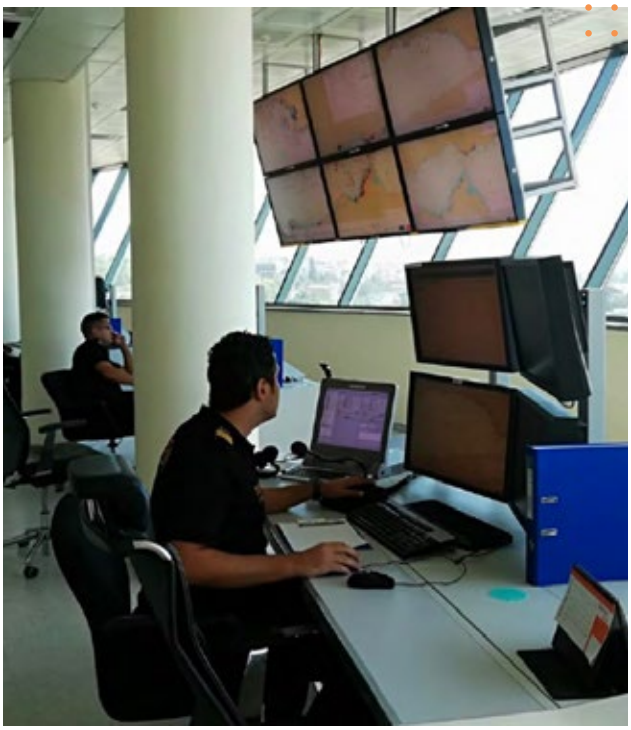

SEYİR EMNİYETİ VE DENİZ GÜVENLİĞİ FAALİYETLERİ

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH) Sistemi

Türk Boğazlarında seyir, can, mal ve çevre emniyetinin arttırılması ile deniz trafiğinin anlık izlenerek yönlendirilmesi amacıyla İstanbul ve Çanakkale Boğazları'na kurulan TBGTH Sistemi 2003 tarihi itibariyle hizmete alınmıştır.

Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS)

2007 yılı itibariyle hizmete girmiş olan OTS ile Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz'de çok geniş bir alanda OTS cihazı ile donatılmış olan gemiler anlık olarak takip edilmektedir. Bakanlığımızca kurulmuş olan OTS'nin, kesintisiz ve yüksek kullanılabilirlik oranıyla işletiminin sürdürülmesi, ihtiyaç duyulan uygulamalar ve ilave teçhizat ile işletimsel ve yönetimsel özelliklerin sisteme kazandırılması amacıyla sistemin yükseltilmesine ilişkin çalışmalar yürütülmektedir.

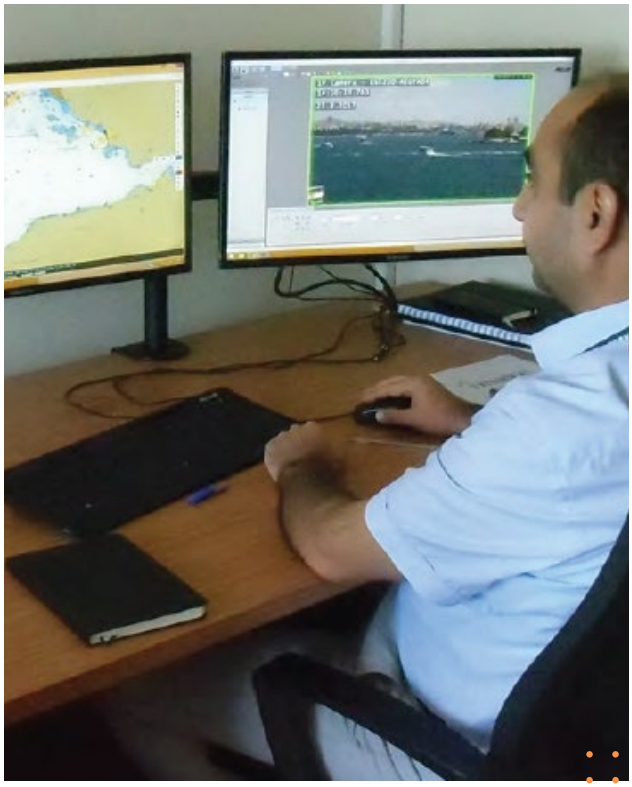
Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS) Klas-B CS

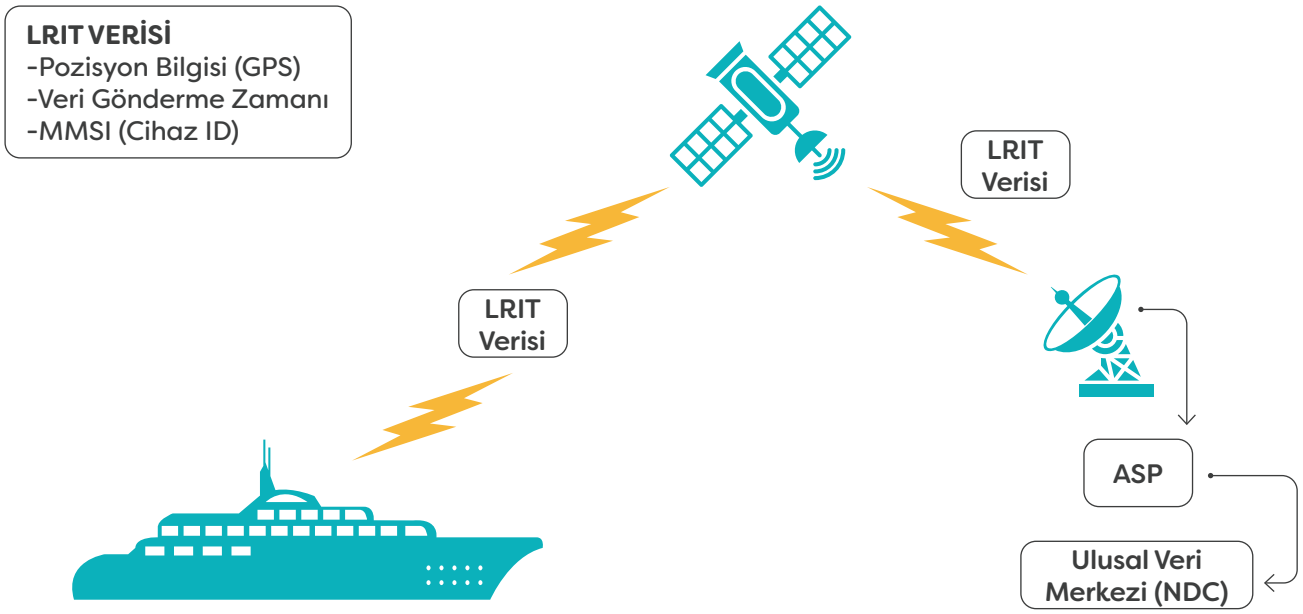
Emniyetli bir deniz ulaştırmasının sağlanması amacıyla SOLAS kapsamı dışındaki gemi ve deniz araçlarının tamamen yerli imkanlarla üretilen OTS Klas-B CS cihazı ile donatılması 2010 tarihi itibari ile zorunlu hale getirilmiştir.

İstanbul Liman Başkanlığı Yerel Trafik İzleme Sistemi

Yoğun deniz trafiğinin olduğu İstanbul Liman Başkanlığı İdari sınırları içerisinde seyir emniyetini ve deniz güvenliğini artırmak amacıyla, bu bölgede seyreden yerel trafik kapsamına giren deniz araçlarını anlık izleyerek kontrol altına almak ve kurallara uygunluklarını denetlemek için 2018 yılında "Yerel Trafik İzleme Sistemi" kurulmuştur.

Gemilerin Uzak Mesafeden Tanımlanması ve İzlenmesi Sistemi (LRIT)

Ülkemiz; Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine (SOLAS) taraf olan ülkeler tarafından kurulması zorunlu tutulan Uzak Mesafeden Gemilerin Tanımlanması ve İzlenmesi (LRIT) sistemini 2010 yılında kurarak Küresel LRIT sistemine entegre olmuştur.

LRIT sistemi sayesinde, dünyanın neresinde olursa olsun tüm Türk Bayraklı gemiler ile kıyılarımızdan 1000 deniz mili uzaklığa kadar denizalanı içerisinde yer alan tüm gemiler izlenebilmektedir.

Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu (ISPS CODE)

ABD'de yaşanan 11 Eylül hadisesinden sonra denizyolu taşımacılığındaki güvenliği arttırmak amacıyla 2004 yılında yürürlüğe giren "Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu" (ISPS CODE) tüm dün yada z orunlu hale gelmiştir. Ülkemizde ISPS Kod'a tabi Türk Bayraklı gemi sayısı 396 olup ISPS Kod'a tabi uluslararası faaliyet gösteren liman tesisi sayısı ise 185'dir. Liman tesislerinin her yıl, gemilerin ise 2 yılda bir uygunluk denetimleri ile 5 yılda bir limanların güvenlik değerlendirmesi ve plan onay denetimleri ile sertifikasyonu yapılmaktadır. İdare tarafından ISPS kod uygulamaları kapsamında Güvenlik Değerlendirmesi ve Planı hazırlamak üzere gemilere ve limanlara yönelik yetkilendirilen Tanınmış Güvenlik Kuruluşlarının 2 yılda bir İdari denetimleri gerçekleştirilmektedir.

ISPS Tatbikatı

Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi

Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi; İzmit Körfezi, İzmir Körfezi ve Kuzey Ege ile Mersin ve İskenderun Körfez Bölgelerini kapsayan Bölgesel Gemi Trafik Hizmetleri Sistemleri (GTHS), denizlerimizde tek bir ülke resminin oluşturulduğu Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM)'nden oluşmaktadır.

Bölgesel GTH Sistemleri ile;

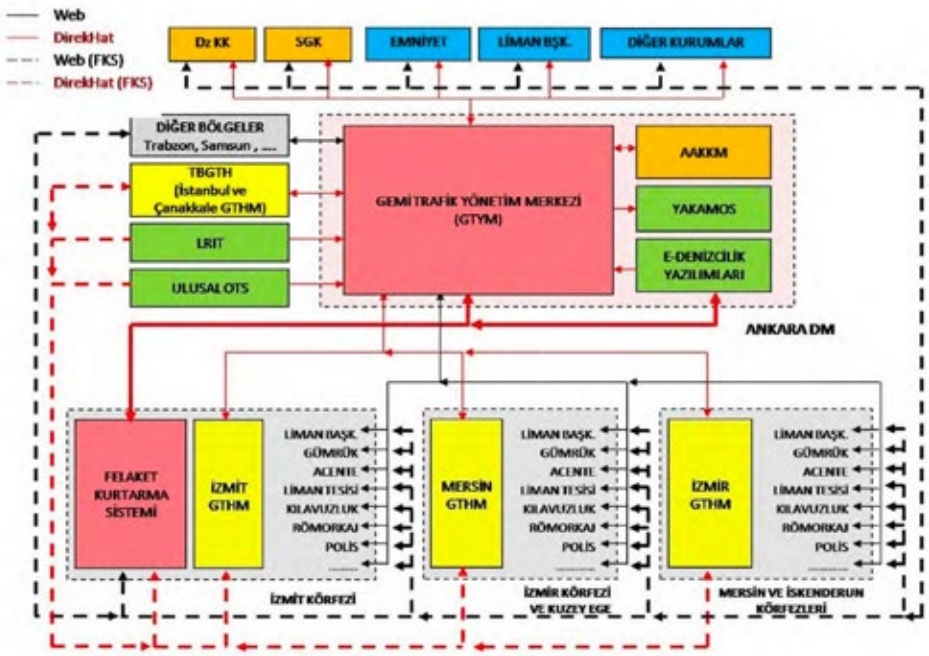
- Deniz trafik emniyeti ve verimliliğinin arttırılması ve deniz çevresinin korunması amacıyla, gemilerle etkileşim içinde, gemi trafik hareketlerinin izlenmesi, düzenlenmesi, organize edilmesi, yönetilmesi,
- Bölgesel GTH alanlarında bilgi, seyir yardımı ve trafik organizasyonu hizmetlerinin sağlanması

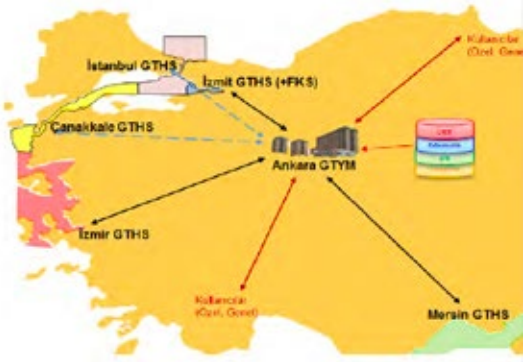
gerçekleştirilmektedir.

Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) ile;

- Bölgesel GTH'lerde (TBGTHS, İzmit GTHS, İzmir GTHS, Mersin GTHS) oluşan deniz resimlerinin birleştirilmesi ve diğer sistemlerle (LRIT, OTS, e-denizyolu yazılımları) entegre edilmesi sureti ile tek bir ülke resminin oluşturulması,
- Ülke genelindeki tüm limanların, daha verimli ve emniyetli kullanılabilmesi amacıyla bu limanlardaki gemi ve yük hareketlerinin izlenip takip edilebilmesi,
- Olağanüstü durumlarda kriz yönetimi
- Sistemdeki tüm limanların ve sisteme dahil olan diğer kullanıcıların sistemin bir parçası olarak bilgi almalarının yanı sıra sisteme bilgi girişi de yapabilmeleri,
- Üst düzey yetkililerin, ülke resminin tamamını veya belirli bir kısmını görev mahallerinden izlemesi ve yönetmesi

sağlanmıştır.

GTYS Kapsamı

İzmit Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

İzmit Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi; 1 adet GTHM ve 4 adet TGİ'den oluşmaktadır. Sistemin, elektronik/elektrik/mekanik donanımı ve yazılımı tamamlanmış olup 2016 yılı itibariyle hizmet vermeye başlamıştır.

İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi; 1 adet GTHM ve 12 adet TGİ'den oluşmaktadır. Sistemin, elektronik/elektrik/mekanik donanımı ve yazılımı tamamlanmış olup, 2017 yılı itibariyle hizmet vermeye başlamıştır.

Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi; 1 adet GTHM ve 8 adet TGİ'den oluşmaktadır. Sistemin elektronik/elektrik/mekanik donanımı ve yazılımı tamamlanmış olup, 2019 yılı itibariyle hizmet vermeye başlamıştır.

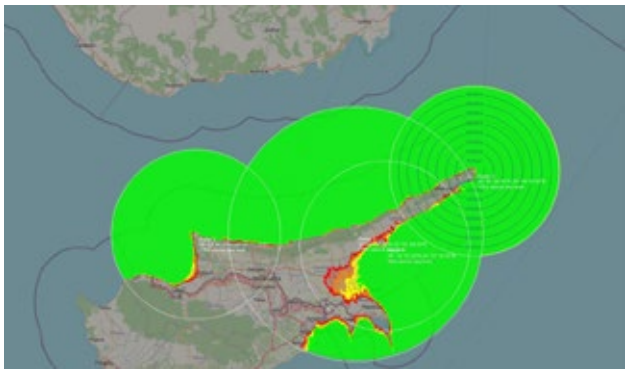

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Projesi

Bakanlığımız, ülkemiz kıyılarındaki seyir emniyeti ile deniz, can, mal ve çevre güvenliğini arttırabilmek amacıyla deniz trafiğini takip ve kontrol imkanı sağlayan elektronik sistemleri kurmuş ve kurmaya devam etmektedir.

Bununla birlikte, Doğu Akdeniz'de son yıllarda deniz trafiğinin artışı, bölge ülkelerdeki siyasi istikrarsızlıklar nedeniyle yaşanan yasadışı göç ve kaçakçılığın takibi ihtiyacı ve yaşanan gelişmeler dikkate alındığında; KKTC çevresindeki deniz alanındaki seyir emniyeti ile can, mal, deniz ve çevre güvenliğinin arttırılmasının önemli olduğu görülmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımız ile K.K.T.C. Ulaştırma Bakanlığı arasında "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Kurulumu İşinin Yürütülmesine İlişkin Protokol" imzalanmıştır. Bahse konu işin Sanayi İşbirliği Projeleri kapsamında "açık ihale usulü" ile ihale edilmesine karar verilmiş olup son teklif verme tarihi 30/11/2021 olacak şekilde ihale duyuruları yapılmıştır. Projenin tamamlanması akabinde bölgedeki deniz trafiğine ait veri akışı da sağlanacaktır.

Liman Tek Pencere (LTP) Sistemi

LTP Sistemi ile geminin limana varışından ve çıkışından önce gemi acenteleri tarafından Bakanlığımız, Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı'na ayrı ayrı yapılan bildirimlerin tek noktadan girilmesi; farklı kurum ve kuruluşlar tarafından ihtiyaç duyulan bilgilerin buradan alınması, kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen izinlerin ve yapılan işlemlerin sonuçlarının sistem üzerinden görülmesi sağlanmıştır.

Bu sayede, limanlarımıza gelen gemilerin gerçekleştirdiği işlemler ile ilgili gereksiz gecikmeler ve formalitelerin ortadan kaldırılması, kullanıcıların işlemlerinin kolaylaştırılması ve hızlandırılması ile sektörün maliyetlerinin azaltılmasının hedeflendiği proje Bakanlığımız ile Ticaret Bakanlığı arasındaki işbirliği sonucu Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda geliştirilmiş ve 1 Temmuz 2018 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. 2019 yılı sonu itibariyle tüm ilgili Bakanlıkların sisteme entegrasyonu tamamlanmıştır.

Seyir Planı-1 (SP-1) bildirimleri

Boğazlarımızda seyir yapan gemiler tarafından yapılması zorunlu Seyir Planı-1 (SP-1) bildirimleri 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren Liman Yönetim Bilgi Sistemi (LYBS) üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmıştır.
Bu sayede, SP-1 bildirimleri limanlarımıza gelen gemiler tarafından gerçekleştirilen bildirimler ile harmonize edilmiş, bildirimler kapsamındaki verilerin standardizasyonu sağlanmıştır.

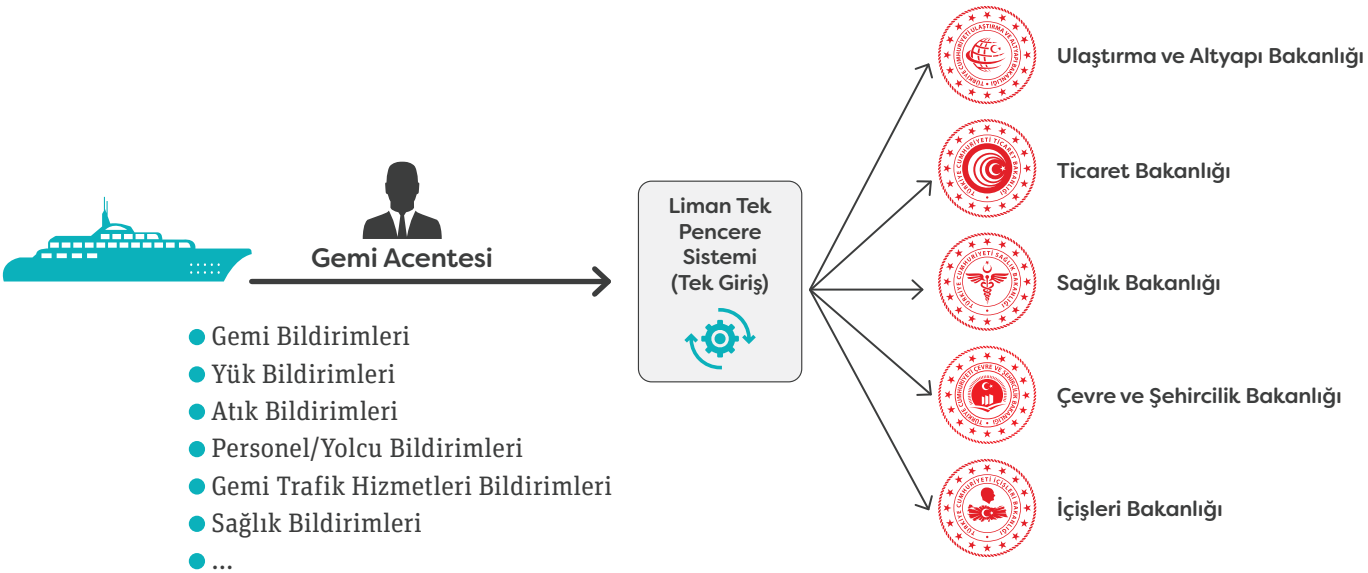
Türk Boğazlarında ve Limanlarımızda Bekleme Süresi

Türk Boğazlarından geçiş yapan gemilerde; gemiadamı değişimi, yakıt, kumanya, yedek parça ikmali, ufak bakım onarım gibi işlerin yapılabilmesi için gemilerin uğraksız geçişi bozulmadan 7 gün süre ile beklemesine imkan sağlanmıştır.Bu sayede, gemi işleticilerinin operasyonel maliyetlerinin azaltılması böylece yabancı gemi işleticileri ile rekabet gücünün artırılması sağlanmıştır. Ülkemiz limanlarında gemilerin daha uzun beklemelerine imkân verilmesi sayesinde bu gemilerin limanlarımızda yakıt, kumanya ve malzeme ikmali gibi ihtiyaçlarını gidermeleri ve Ülke ekonomisine katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Marmara Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Projesi

Marmara Denizi içerisinde bulunan önemli liman tesislerine uğrayan gemilerin oluşturduğu deniz trafiğinde meydana gelen artış da göz önünde bulundurularak, Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi ile radar kapsaması altına alınmamış Kuzey ve Güney Marmara limanları ile Marmara denizinin tamamının ve Kanal İstanbul projesinin Kuzey-Güney yaklaşımının gemi trafik hizmetleri kapsama alanına alınması, deniz trafiğinin izlenmesi ve düzenlenmesi, bu sayede Marmara Denizi'nin tamamında seyir emniyeti ile can, mal, deniz ve çevre güvenliğinin artırılması amacıyla Marmara Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Projesi kurulacaktır. Yerli ve milli imkanlarla hayata geçirilmesi planlanan bu proje sayesinde ayrıca mevcutta kullanılan deniz gözetleme sistemlerimizin biri birileriyle entegre edilmesi sağlanacak ve tek bir deniz resmi oluşturulacaktır. Projenin kurulum çalışmalarına başlanmıştır.

DENİZ ULAŞIM EMNİYETİ İNCELEME FAALİYETLERİ

Deniz taşımacılığının uluslararası ticaretin ve küresel ekonominin can damarı olması sebebiyle dünyada ve ülkemizde emniyetli denizyolu taşımacılığı kritik öneme sahiptir. Bununla birlikte, denizyolu taşımacılığı, gemi operasyonlarının kendine has yapısı nedeniyle birçok tehlikeyi içinde barındırmaktadır. Bu tehlikeli ortamda ortaya çıkacak sistematik hatalar nedeniyle meydana gelen deniz kazaları, can, mal ve deniz çevresi için telafi edilemeyecek sonuçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Deniz emniyetinin geliştirilmesi ve deniz çevresinin daha etkili korunması amacıyla ülkemizin de üyesi olduğu Uluslararası Denizyolu Örgütü(IMO), gemi operasyonlarıyla bağlantılı meydana gelen kazalarının sistemli ve etkili şekilde incelenmesi için taraf olduğumuz Uluslararası Sözleşmelere (SOLAS 74, LL 66, MARPOL 73, STCW) hükümler koymuştur. Bu sözleşmeler çerçevesinde, emniyetli deniz taşımacılığını sağlamak için meydana gelen deniz kazalarının uluslararası normlara uygun araştırılması, analiz edilmesi ve tekerrürünün önlenmesi için sistematik bir çaba ve kurumsal bir yaklaşım gösterilmesi önem arz etmektedir. Ülkemizde deniz kazalarının incelenmesi konusunda yasal altyapını oluşturmuş olup, uygun niteliklere sahip Kaza İnceleme Uzmanları ile uluslararası standartlarda kaza incelemeleri yapmaktadır. Deniz kazası kavramını iyi anlayıp analiz edebilmek için deniz kazası tanımının doğru yapılması önemlidir. Ulusal ve uluslararası mevzuata göre deniz kazası; bir geminin operasyon ve faaliyetleriyle bağlantılı olarak gerçekleşen ve;

1)Bir kişinin ölümü veya yaralanması,
2)Bir kişinin gemi üzerindeyken kaybolması,
3)Geminin batması, kaybolması, kayıp sayılması veya kaza ile bağlantılı olarak geminin terk edilmesi,
4)Geminin maddi hasara uğraması,
5)Geminin manevradan aciz duruma düşmesi,
6)Geminin karaya oturması,
7)Geminin kıyı veya açık deniz yapısına veya başka bir gemiye çatması veya başka bir gemiyle çatışması,

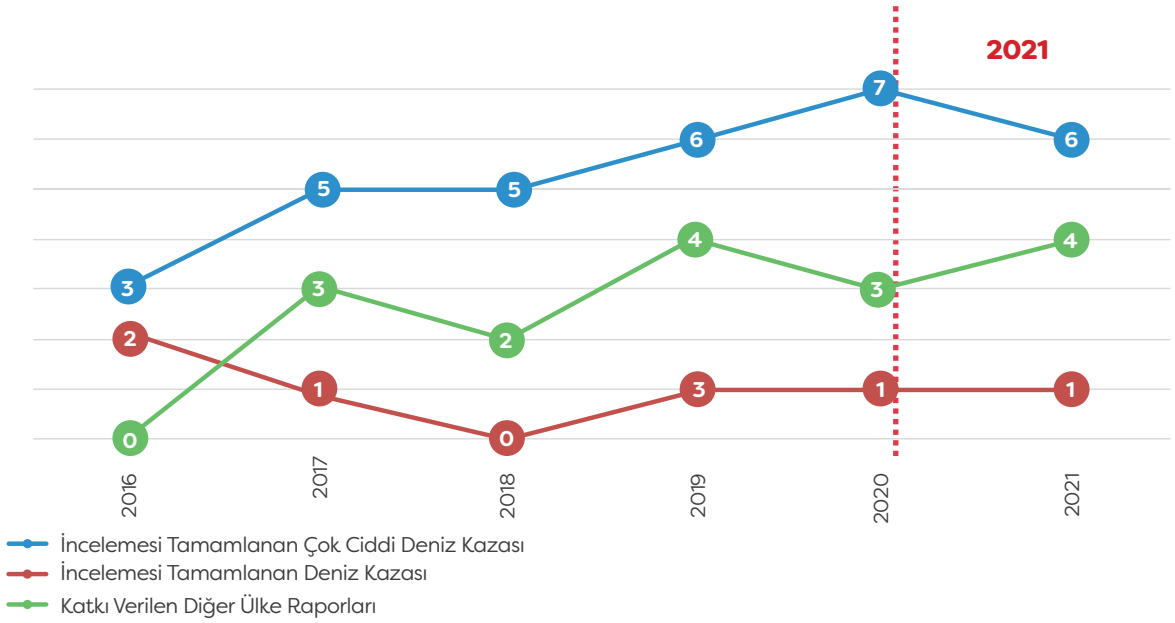
8) Gemi veya gemilerin uğradıkları hasardan kaynaklanan ciddi çevre kirliliği oluşması,

ile sonuçlanan bir olay veya olaylar silsilesini deniz kazası olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca meydana gelen kazanın şiddeti ve sonuçlarına göre de deniz kazaları; çok ciddi kaza, ciddi kaza ve deniz olayı olarak üç ayrı tanımlanmıştır.

Uluslararası sözleşmelere göre, uluslararası sefer yapan gemilerde, can kaybı, geminin tam kaybı ve büyük çevre kirliliği sonuçlanan çok ciddi deniz kazaları için bayrak devleti incelenme başlatmakla sorumlu olup, dünyanın neresinde olursa olsun Türk bayraklı gemilerinin dâhil bu tür kazalarda inceleme başlatılmaktadır. Bununla birlikte deniz yetki sahamızda deniz ulaşım emniyet düzenlemeleri ve emniyet yönetimi bakımından belirgin bir etkiye sahip kaza ve olaylarda, uluslararası ve ulusal mevzuatımız çerçevesinde yapılan değerlendirmeye istinaden bayrağına bakılmaksızın incelenmektedir.

2016-2020 yılları arasında deniz kazaları ile ilgili mevzuatta ve yukarıda yapılan tanımlamalar kapsamında 313 deniz kazası meydana gelmiştir. Bu kazalardan incelemesi gereken veya incelemeye değer görülen 42 adedinin deniz kazasının incelemesi tamamlanmış ve rapor haline getirilmiş ve paydaşların istifadesine sunulmuştur.

Bu deniz kazalarının sistemli ve etkili şekilde incelenmesi suretiyle kaza ve olayların oluşmasında katkı sağlayan görünmeyen faktörler ve kök sebeplerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. İncelemenin kapsamı: insan faktörü, ekipman, çevre, iş süreçleri, organizasyon ve dış faktörlerdir. İncelemeler neticesinde: denizde seyir, can, mal ve çevre emniyeti için deniz endüstrisine, mevzuatta düzenlemeye, eğitime/talime ve denetlemeye dair tavsiyelerde bulunulmaktadır.

2015-2020 YILLARINDA RAPORLARDA YER ALAN TAVSİYE KARARLARININ UYGULANMA DURUMU

Uygulanan Tavsiye Sayısı	83
Süreci Devam Eden Tavsiye Sayısı	46
Uygulanamayan Tavsiye Sayısı	20
TOPLAM	**149**

Deniz kazaları incelemeleri sonucunda hazırlanan raporlar, internet sitesinden yayınlanmasının yanı sıra tercümesi yapılarak IMO Kaza İnceleme Modülüne (GISIS) yüklenmekte ve dünyaya açık hale getirilmektedir. Bunula birlikte raporlarda yer alan tavsiyelerin takibi ilgili ulusal ve uluslararası kurumlar, denizyolu ve liman işletmeleri nezdinde yapılmaktadır. Ayrıca incelenen deniz kazaları üniversitelerde bitirme ve yüksek lisans tezlerine konu olmakta bu sayede deniz kazalarının detaylı analizlerinin yapılarak denizyolu sektöründe emniyet kültürünün geliştirilmesine katkılar sağlamaktadır.

EĞİTİM VE BELGELENDİRME FAALİYETLERİ

Denizyolu Eğitimi

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), Milli Savunma Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarının STCW 78 Sözleşmesine uygunluğunun izlenmesi, değerlendirilmesi, yetkilendirilmesi ve Uluslararası Denizyolu Örgütü'ne (IMO) değerlendirme sonuçlarının rapor edilmesi ile ilgili işlemler yürütülmektedir.

MEB ve YÖK'e bağlı eğitim kurumlarının izlenme ve değerlendirilme faaliyetleri, bu kurumlarla imzalanan protokol kapsamında gerçekleştirilmektedir. MSB İle de protokol imzalanmış olup, izleme ve değerlendirme faaliyetleri bu protokol kapsamında icra edilmektedir.

Gemiadamı Yeterlikleri

Zabitan ve tayfa sınıfı gemiadamlarının yeterliklerinin alınma koşullarının STCW 78 Sözleşmesinde belirtilen şartlara uygun olarak belirlenmesi, belgelerin düzenlenmesi işlemleri yürütülmektedir.

Kılavuz Kaptan Yeterlikleri

Kılavuz kaptanların eğitim ve belgelendirme faaliyetleri yürütülmektedir.

Profesyonel Sualtıadamları

Ülkemiz karasuları ile göller ve nehirlerinde yapılacak sualtı çalışmalarında profesyonel olarak çalışan kişi ve kuruluşların çalışma yöntem ve sorumlulukları ile eğitim ve belgelendirme şartları belirlenmekte, profesyonel sualtıadamı sınavları yapılarak ilgili yeterlikleri düzenlenmektedir.

Bunun yanısıra bireysel su ürünleri aday dalgıç eğitim ve sınavları Tekirdağ Liman Başkanlığı ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü (KEGM) koordinesinde Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi'nde (UDEM) yapılmaktadır.

Gemiadamları Sınavları

Zabitan ve tayfa sınıfı gemiadamı yeterlikleri, GMDSS Telsiz Operatör yeterlikleri ve kılavuz kaptan yeterliklerine ilişkin sınavlar, Gemiadamları Merkezi tarafından yapılmaktadır.

Gemiadamları İşlemlerinin Kolaylaştırma Çalışmaları

Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi, Gemiadamları Bilgi Sistemi, Gemiadamları Eğitim Bilgi Sistemi (GAEBS) ile Gemiadamları Sınav Sistemini içeren sistemlerin daha kolay kullanımı ile ilgili olarak çalışmalarımız devam etmektedir

AMATÖR DENİZYOLU FAALİYETLERİ

Özel tekneleri kullanacak kişilerin sahip olması gereken Amatör Denizci Belgesi ile Kısa Mesafe Telsiz Operatörü Yeterlik Belgesi sınavları, belgelendirilmeleri ve kayıtlarına ilişkin işlemler Bakanlığımızca yapılmaktadır.

GEMİADAMLARI ELEKTRONİK VERİTABANI

Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi

Zabitan ve tayfa sınıfı gemiadamlarının yeterlik yenileme, terfi, ilave yeterlik ve sertifika alma, sınav başvurusu gibi tüm işlemlerinin elektronik ortamda yapıldığı veri tabanıdır.

Bu sistemde gemiadamları, hiçbir başvuru evrakı yüklemeden sadece beyan usulü ile yapmak istediği işlem talebini evinden bilgisayar, tablet veya cep telefonundan yapabilmektedir. Tüm doğrulamalar, Gemiadamları Merkezi tarafından Bakanlığımız gemiadamları elektronik veritabanı ve diğer kamu kurumlarından alınan web servisler üzerinden yapılmakta ve gemiadamının istediği işlemlerin yapılarak işlendiği gemiadamı cüzdanı kargo yoluyla evine gönderilmektedir.

Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi e-Devlet kapısı üzerinden hizmet vermektedir.

Gemiadamları Bilgi Sistemi (GBS)

Tayfa ve zabitan sınıfı gemiadamları ile kılavuz kaptanlar ve profesyonel sualtıadamlarının sicil bilgilerinin tutulduğu elektronik sicil sistemidir.

Gemiadamları Eğitim Bilgi Sistemi (GAEBS)

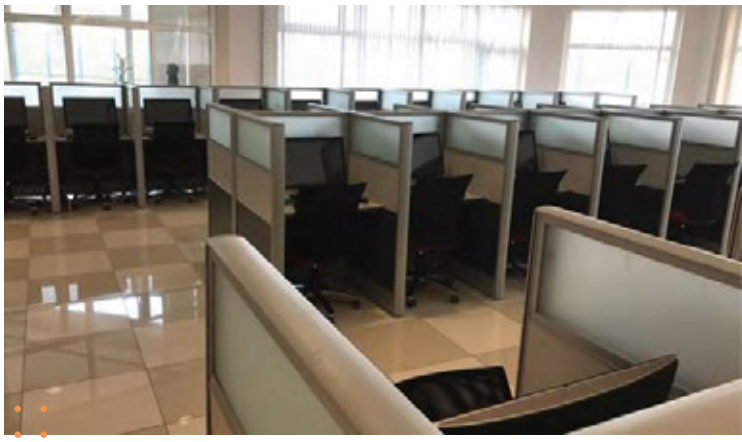
Bakanlığımız tarafından denizyolu eğitimi konusunda yetkilendirilmiş tüm kurum ve kuruluşların yetkilerinin, eğiticilerinin, teçhizatlarının, denetimlerinin, eksikliklerinin, günlük yoklamalarının kayıt ve takip edildiği veri tabanıdır.

Gemiadamları eğitim bilgi sisteminde, kurumların tüm denetim bilgileri arşivlendiği için geriye dönük bilgi ve belge taraması ve incelemesi de kolaylaşmaktadır. Ayrıca tüm kurumlarda açılmış olan eğitimler ve bu eğitimlere katılan gemiadamları sistem üzerinden takip edilebilmektedir. Bu sayede her gemiadamının hangi kurs yerinde hangi eğitimi aldığı sistem üzerinden görülebilmektedir.

Gemiadamı Sınav Sistemi (GSS)

Gemiadamı adaylarının, istediği tarihte ve bölgede, internet üzerinden randevu alarak, bilgisayar ortamında çevrimiçi olarak gerçekleştirilen sınav sistemidir.
Gemiadamı Sınav Sistemi ile Yapılan Sınavlar

- Zabitan sınıfı gemiadamı sınavları
- GMDSS Telsiz Operatör Yeterlik Sınavları

Gemiadamları Merkezi

İstanbul'da Gemiadamları Merkezi Kurulmuştur. Merkezde Gemiadamları Komisyonu Elektronik Başvuru Birimi, Gemiadamları Komisyonu On-Line Sınav Birimi ve Gemiadamları Komisyonu Cüzdan Basım Birimi birarada faaliyet göstermektedir. 82 kişilik on-line sınav salonu bulunmaktadır. Tüm gemiadamı işlemleri birarada yürütülmektedir.

Amatör Denizci Belgesi ve Kısa Mesafe Telsiz Operatörü Eğitim ve Sınav Başvuru Sistemi (ADBS)

Amatör Denizci Belgesi ve Kısa Mesafe Telsiz Operatör Belgesi başvurularının yapıldığı sistemdir.
Adaylar sistem üzerinden online sınav yada yerinde sınava başvuru yapabilmektedir.

Yerinde sınavda adaylar istediği liman başkanlığından, online sınav da ise sistem üzerinden eğitim ve sınava katılabilirler. Sınavda başarılı olan adaylar kendilerine en yakın liman başkanlığından belgelerini alabilirler.

GEMİ DENETİM FAALİYETLERİ

Bayrak ve Liman Devleti Denetimi

> **TÜRK BAYRAKLI GEMİLER BEYAZ LİSTEDEKİ YERİNİ KORUMAKTADIR.**

Türk Bayraklı gemiler 2003 yılı öncesinde çok düşük performanslı olup, çoğunluğu Avrupa Birliği üyelerinden oluşan ve dünyanın en önde gelen liman devleti denetim rejimi olan Paris Liman Devletleri Kontrolü Mutabakat Muhtırası Bölgesinde (Paris MoU) % 25'in üzerinde tutulma oranı ile "Kara Listede" yer almaktaydı.
Türk Bayraklı gemilerin deniz emniyeti kurallarına uyumu, yurt dışındaki Liman Devleti Kontrollerindeki performanslarının artırılması ve tutulmaların önlenmesi amacı ile Bakanlığımızca Denetim ve Eğitim Seferberliği başlatılmıştır. Bu seferberlik neticesinde; dünyanın en önde gelen liman denetim rejimi olan Paris Memorandumu Liman Devleti Kontrollerinde Türk bayraklı gemiler 2003, 2004 ve 2005 yılları itibariyle giderek iyileşen bir performans göstererek 2006 yılında "Gri Liste"ye geçmiştir. Müteakiben Bakanlığımızca yürütülen kararlı ve yoğun çalışma süreci neticesinde, Türk bayraklı gemilerin Paris Memorandumu Liman Devleti Kontrollerindeki performansı iyileşmeye devam etmiş, 2008 yılında ilk kez "Beyaz Liste" ye geçişi sağlanmıştır. 2019 yılında da bir önceki yıla göre 7 basamak yükselerek durumunu sürdürmüş olup en iyi denetim performansını göstererek yüzde 1,59'luk tutulma oranında kalması sağlanmıştır. 2020 yılında ise yalnızca 3 Türk Bayraklı gemimizin tutulmasıyla, tüm zamanların en düşük tutulma sayısı yakalanmıştır. Beyaz Listede bir önceki yıla göre 9 basamak birden yükselerek 16. sıraya yükselmiştir.

Tablo 9 Türk Bayraklı Gemilerin Paris Mou Kapsamında Denetim ve Tutulma Sayıları

YIL	DENETİM SAYISI	TUTULMA SAYISI	LİSTEDEKİ DURUM
2003	749	131	KARA LİSTE
2004	776	67	KARA LİSTE
2005	597	45	KARA LİSTE
2006	595	42	GRİ LİSTE
2007	670	41	GRİ LİSTE
2008	774	40	BEYAZ LİSTE
2009	738	34	BEYAZ LİSTE
2010	782	34	BEYAZ LİSTE
2011	587	28	BEYAZ LİSTE
2012	561	26	BEYAZ LİSTE
2013	502	15	BEYAZ LİSTE
2014	431	20	BEYAZ LİSTE
2015	391	24	BEYAZ LİSTE
2016	415	21	BEYAZ LİSTE
2017	327	14	BEYAZ LİSTE
2018	304	7	BEYAZ LİSTE
2019	252	4	BEYAZ LİSTE
2020	176	3	BEYAZ LİSTE

Paris Memorandumunun hazırladığı ve ülkelerin durumlarının belirlendiği Kara-Gri-Beyaz Listeler, dünya denizciliğinde ülkelerin deniz ticaret filolarının deniz emniyeti bakımından karnesi ve prestij açısından da göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

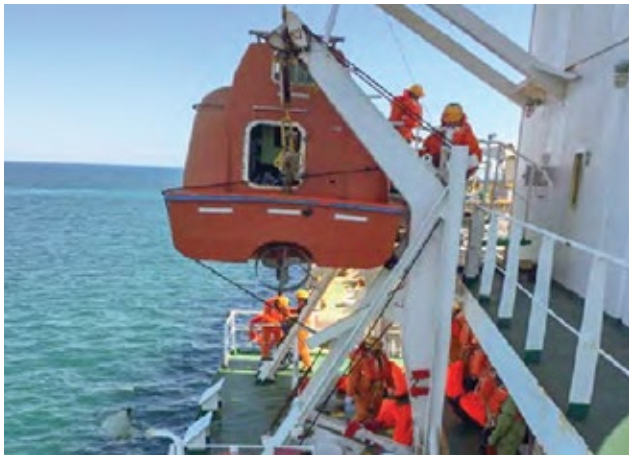
Türk Bayraklı gemiler beyaz listeye geçmekle limanlara giriş yasağı kapsamından çıkmış ve Paris MoU limanlarında serbestçe ticaret yapma imkânına kavuşmuştur.

Ayrıca, Bakanlığımız 2013 yılı Ekim ayı içerisinde Uluslararası Denizyolu Örgütü (IMO) tarafından yürütülen "IMO Üye Devlet Gönüllü Denetim Programı (VIMSAS)" kapsamında denetlenmiş ve oldukça başarılı geçen denetleme neticesinde, gemilerimiz ticari açıdan avantajlı duruma gelmiştir. Türk Bayraklı gemilerin Avrupa limanlarında 6-12 ay olan denetim periyotları, 2014 yılından itibaren 36 aya kadar çıkmıştır.

Yurt Dışında Tutulan Türk Bayraklı Gemilerin "Programdışı ve Ek Denetimler"e Tabi Tutulması

Yurt dışı Liman Devleti Kontrollerinde tutulan Türk Bayraklı gemilerin, Programdışı Denetimlerine, Emniyet Yönetimi Sertifikası (SMC) ilave Denetimlerine ve Uygunluk Belgesi (DoC) ilave Denetimlerine ilişkin olarak usul ve esaslar belirlenmiştir.

Deniz emniyetinin sağlanması ve denizde kirlenmenin önlenmesi amacıyla ilgili ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerde öngörülen durumlarda idari tedbirler alınmaktadır. Bu bağlamda gemi tutulmalarının tekrarlanmaması için, yurt dışındaki Liman Devleti Kontrollerinde tutulan Türk Bayraklı gemilere ilişkin olarak, Bakanlığımızca ve ilgili Klas Kuruluşlarınca Programdışı ve Emniyet Yönetimi Sertifikası (SMC) ilave denetimleri belirlenen usul ve esaslar dahilinde yapılmaktadır.

Türk Bayraklı Gemilerde Bakanlığımız Adına Sörvey ve Belgelendirme Yapan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar

Türk Bayraklı gemilerde sörvey ve belgelendirme yapmaya yetkili kuruluşlar; Türk Loydu (TL), American Bureau of Shipping (ABS), Nippon Kaiji Kyokai (Class NK), Lloyd's Register (LR), Det Norske Veritas - (DNV), Registro Italiano Navale (RINA), Korean Register of Shipping (KR) ve Bureau Veritas SA.

Anılan Yetkilendirilmiş Kuruluşların merkez ofisleri ve ülkemizdeki ofisleri, Gemiler İçin Yetkilendirilmiş Kuruluşlar Yönetmeliği kapsamında düzenli olarak denetlenmektedir. 2015 yılında ilk kez Yetkilendirilmiş Kuruluşların Türkiye temsilcilikleriyle birlikte merkezleri de Bakanlığımızca denetlenmeye başlanmıştır. Ayrıca, söz konusu Yetkilendirilmiş Kuruluşların yapmış olduğu denetim ve belgelendirme faaliyetleri ile Yetkilendirilmiş Kuruluşların performansları Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Beyaz Liste İçin Alınan Tedbirler

Gemilerimizin yurtdışı limanlarda tutulmaması ve teknik standartlarının yükseltilmesi amacıyla uluslararası limanlara sefer yapacak Türk Bayraklı gemilere ön sörvey uygulaması yapılmaktadır.

Beyaz Listedeki konumumuzu korumak için aşağıda belirtilen önlemler alınmıştır:

- Liman Başkanlıklarındaki denetim uzmanları öncelikle gemi denetimi konusunda görevlendirilmiştir.
- Bakanlığımız tarafından uluslararası sefer yapmak üzere belgelendirilmiş olan gemilere 2 (iki) ve 4 (dört) aylık periyotlar içerisinde ön sörvey uygulaması gerçekleştirilmektedir.
- Yurt dışı denetimlerinde eksiklik bulunan gemilere yetkili klas kuruluşları tarafından ek denetimler yapılmakta olup, bulunan eksikliklerin giderildiğinin takibi yapılmaktadır.
- Uluslararası sefer yapabilecek nitelikte belgelendirilip kabotaj bölgesinde faaliyet gösteren gemiler ise 3 (üç) aylık periyotlar içerisinde denetlenmektedir.
- Ege Adalarına sefer yapan ahşap ticari yatların Paris MoU denetim rejimi kapsamından çıkarılması için Yunan Denizyolu İdaresi ile mutabakata varılmış, İlkel Yapılı Ahşap Teknelere Yönelik Genelge yayımlanmıştır. Bu tip teknelerin Paris MoU kapsamında tutulması engellenmiştir.
- Uluslararası sefer yapan gemilerin işleticilerinde görevli DPA - Atanmış Kişilere eğitim verilerek sertifikalandırılmışlardır. Böylelikle gemilerin Paris MoU denetimleri öncesinde sürekli iletişim içinde

olması sağlanmış ayrıca bu gemilerin önsörvey uygulamaları da 4 (dört) aylık periyotlar halinde yapılmaya başlanmıştır.

Liman Devleti Denetimleri

Türkiye, Akdeniz ve Karadeniz Liman Devleti Kontrolü Memorandumlarının (MoU) kurucu ve etkin bir üyesidir. Türk limanlarına uğrak yapan yabancı bayraklı gemiler, denizde seyir, can, mal ve çevre emniyeti bakımından Akdeniz ve Karadeniz MoU prosedürleri ve ulusal mevzuatımız doğrultusunda etkin bir şekilde denetlenmektedir.

Eğitimli dinamik bir denetim personeline sahip olmamız, ülkemiz limanlarında binlerce gemiye denetim yapmamıza imkan sağlamaktadır.

Anılan memorandumların üyelerinin her yıl kendi limanlarına uğrak yapan farklı yabancı bayraklı

gemilerin en az %15'ini denetleme yükümlülüğü bulunmaktadır. Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 kaynaklı yaşanan zorluklara rağmen 2020 yılında limanlarımıza uğrak yapan yabancı bayraklı gemilere yapılan Liman Devleti Kontrol oranı yaklaşık %25 olarak gerçekleşmiş olup, kontrollere etkin bir şekilde devam edilmektedir. Denizlerimizde kirliliğin önlenmesi ile beraber denizde seyir, can ve mal emniyetinin en üst düzeyde korunması bakımından, yapılan denetimler ile uygulamada birlikteliğe katkı sağlanarak dünyadaki

Tablo 10 Akdeniz ve Karadeniz MOU Kapsamında Ülkemiz Limanlarında Denetlenen Yabancı Bayraklı Gemilerin Denetim Sayıları

YILI	GELEN TEK GEMİ SAYISI*	KARADENİZ MOU			AKDENİZ MOU			GENEL DENETİM ORANIMIZ
		DENETİM SAYISI	TUTULMA SAYISI	TUTULMA ORANI	DENETİM SAYISI	TUTULMA SAYISI	TUTULMA ORANI	
2006	4927	216	37	17,13	1772	467	26,35	40,35
2007	5159	293	61	20,82	1929	528	27,37	43,07
2008	5630	270	31	11,48	1450	286	19,72	30,55
2009	5684	278	35	12,59	2044	370	18,10	40,85
2010	5711	265	13	4,91	1650	230	13,94	33,53
2011	5775	297	21	7,07	1812	217	11,98	36,52
2012	5791	535	41	7,66	1746	209	11,97	39,39
2013	5671	414	40	9,66	1265	105	8,30	29,61
2014	5553	462	15	3,25	1126	141	12,52	28,60
2015	5806	397	35	8,82	1557	197	12,65	33,65
2016	5709	374	21	5,61	1524	130	8,53	33,25
2017	5958	401	19	4,74	1260	79	6,27	27,88
2018	5850	401	17	4,24	1430	51	3,57	31,30
2019	6191	446	17	3,81	1535	42	2,74	32,00
2020	6168	318	15	4,72	1208	28	2,32	24,74

diğer Memorandumlara da öncülük edilmektedir. Gerçekleştirilen liman devleti kontrolleri sonucundauluslararası standartları karşılamadığı tespit edilen gemilere çeşitli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Kabotajda Çalışan Gemilere Yönelik Program Dışı Denetimler

Kabotajda çalışan gemilerin uluslararası sefer yapan gemilerle seyir, can, mal, çevre emniyeti, sağlık, çalışma koşulları ve yolcu konforu açısından eşdeğer ölçüde uyumlaştırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, limanlarımız arasında yolcu ve araç taşımacılığı yapan Türk bayraklı gemilerde seyir, can, mal, çevre emniyetine ilişkin standartlarının yükseltilmesi amacıyla "Program Dışı Denetim Uygulaması" yürütülmektedir. Ulusal sefer yapan gezi tekneleri, yolcu motorları, feribotlar, yolcu gemileri, Ro-Ro yolcu gemileri, Ro-Ro kargo gemileri araç ve tren ferilerine yönelik olarak denetim uzmanı ekiplerce program dışı denetimler uygulanmaktadır. Bu sayede her gün önemli sayıda yolcu taşıyan bu teknelerin ulusal deniz emniyeti kurallarına uygunluğu kontrol edilmektedir.

Ulusal sefer yapan tüm gemiler için program dışı denetimler genişletilmiş olup bu kapsamda 2020 yılının ilk 9 ayı itibarıyla 226 gemi denetlenmiştir. Denetlenen gemilerden 3'ü eksikliklikleri sebebiyle kondisyonunun iyileştirilmesi amacı ile tutulmuşlardır.

Ayrıca, Marmara Denizi ve Türk Limanlarında ticari gemilere akaryakıt ikmal eden gemiler de Program Dışı Denetim Uygulaması kapsamına alınarak denetlenmektedir. Eksikliği tespit edilen gemilerin takibi yapılmakta, önemli eksikliklerin bulunması durumunda eksiklikler giderilinceye kadar gemilerin seyrine müsaade edilmemektedir.

GEMİ SİCİLİ, GEMİ ACENTELİĞİ VE KIYI TESİSLERİ

Denizyolu Portalı, Elektronik Sicil İşlemleri

Milli Gemi Sicili, Türk Uluslararası Gemi Sicili, İnşa Halindeki Gemilere Mahsus Sicil, Geçici Sicil ve Bağlama Kütüğüne kayıt olacak veya kayıtlı gemi ve su araçları ile alakalı her türlü başvuru ve bilgi sorgulama işlemleri yapılan eski yazılımlar yeni altyapısı ile tek çatı altında, UMURBEY yazılımı ile birleştirilerek Denizyolu Portalı adı verilen sistem üzerinden yapılmaya başlanılmıştır. Bu yeni yazılım ile birlikte çağdaş bir altyapıya geçilmiştir. Sistemin tepki süresinin hızlanmasıyla beraber ilk başta vatandaşın limanlarda bu işler için harcadığı zamanın azaltılması hedeflenmiştir. Başvurular için kullanıcı dostu yeni ara yüz tasarlanmıştır. İşlemlerin daha güvenli olması amacıyla altyapısı güncellenmiştir. Kurulan portal başvuruların vatandaşlarımızın liman başkanlıklarına gitmelerine gerek kalmadan e-devlet üzerinden elektronik ortamda gerçekleştirilmesine olanak sağlamaktadır. Çağdaş altyapısıyla birçok konuda entegre olarak çalışan sistem kullanıcı hatalarını en aza indirmektedir.
Şimdiye kadar vatandaşımızın işlemlerini yapmaları için liman başkanlıklarına gitmesini gerektiren gemi kaydı, alım-satımı gibi işlemler için, öncelikle işlem için gerekli bilgi ve belgeler Denizyolu Portalı üzerinden elektronik ortamda ilgili liman başkanlığına gönderilmekte ve liman başkanlığı personelince yapılacak kontrolün başarılı şekilde tamamlanması ile vatandaşımız kendisine verilen randevu saatinde belgelerini teslim almak için ilgili liman başkanlığımıza gitmektedir.

Denizyolu Portalının avantajları;

- Ülkemizde yaşanılan korona virüs salgınının yayılımının azaltılması amacıyla alınan tedbirlere azami destek olmak,
- Teması en aza indirerek vatandaşımızı ve personelimizi salgından korumak,
- Liman başkanlığının olduğu şehirde ikamet etmeyen vatandaşımız sistemden başvuru ile randevu alarak liman başkanlığına gidecek ve sıkıntı yaşamadan aynı gün işlemini bitirebilecek,
- Herhangi bir işlem için liman başkanlığına elden başvuru yapmakta harcanacak zaman ve yakıttan tasarruf edilecek,
- Liman başkanlıklarında herkesin aynı anda işlem için gelmesi kaynaklı yaşanılan yoğunluk nedeniyle oluşan zaman kayıpları önlenecek,
- İşlemler için gerekli evrakın tam olmaması veya eksik olması nedeniyle oluşabilen zaman ve maliyet kaybı önlenecek,
- Elde edilen tasarrufların başka alanlarda kullanılmasıyla ekonomiye katkı sağlatılacak,
- Sistemin kullanılması nedeniyle oluşacak personel fazlalığının liman başkanlığının diğer işlemlerinde kullanılması ile liman başkanlığının etkinliği artacak ve
- Bakanlığımızın dijitalleşme çalışmalarına katkı vermek olarak sıralanabilir.

Sicil Limanlarına Göre Günlük Filo Bilgileri, 01.11.2021									
Sicil Limanı	Milli Gemi Sicili			TUGS			TOPLAM		
	SAYI	GROS	DWT	SAYI	GROS	DWT	SAYI	GROS	DWT
İstanbul	3.755	558.581	263.887	973	4.410.683	4.895.484	4.728	4.969.264	5.159.371
İzmir	3.240	147.089	22.202	406	841.261	1.076.354	3.646	988.350	1.098.556
Trabzon	699	46.726	7.128				699	46.726	7.128
Samsun	1.136	59.189	3.960				1.136	59.189	3.960
Zonguldak	409	8.582	60				409	8.582	60
Bandırma	782	55.801	2.777				782	55.801	2.777
Çanakkale	628	11.272	960				628	11.272	960
Antalya	1.010	45.601	1.733				1.010	45.601	1.733
Mersin	744	28.233	4.389				744	28.233	4.389
İskenderun	380	8.125	556				380	8.125	556
Toplam	12.783	969.199	307.652	1.379	5.251.944	5.971.838	14.162	6.221.143	6.279.490

Bağlama Kütüğü

Bağlama kütüğü; gemi, deniz ve iç su aracının kaydedildiği, ana ve yardımcı kütüklerden oluşan elektronik kayıt sistemini ve bağlama kütüğü dosyasını, ifade eder. Bağlama Kütüğüne ilişkin mevzuat; Türk Uluslararası Gemi Siciline tescilli olanlar ve Milli Gemi Siciline tescili zorunlu olanlar dışındaki 18 gros tonilatodan küçük ticari gemi, deniz ve iç su araçlarını, özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve içsu araçlarını ve bunların mâlik ve işletenlerini kapsamaktadır. Ayrıca, yabancı uyruklu gerçek kişilere ait özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçları da talep olması ve İdare tarafından uygun bulunması hâlinde bağlama kütüğüne kaydedilmektedir. Bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin satışları Noter, Liman Başkanlıkları ve Yetkilendirilen Belediye Başkanlıklarında yapılarak devir işlemleri kolaylaştırılmıştır. Özel teknelerden alınan Motorlu Taşıtlar Vergisi'nin çok yüksek olması amatör denizciliğin gelişmesi önünde büyük bir engeldi. Bu sebeple amatör tekne sahipleri, teknelerini yabancı ülke sicillerine kaydedip yabancı bayrakla sahillerimizde ve marinalarımızda bulunmaktaydılar. Amatör denizciliğin geliştirilmesi ve söz konusu olumsuz durumun düzeltilmesi için yapılan çalışmalar neticesinde 5897 sayılı Kanun ile amatör teknelerden alınan MTV kaldırılmış ve bu kapsamdaki teknelerin bağlama kütüklerine kayıtlı olmaları sağlanmıştır.

Tablo 11 Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Gemi Cinsleri ve Adetleri (08.2021)

GEMİ CİNSLERİ	ADET
Özel Tekne	97.821
Balık Avlama	13.372
Ticari Yat / Sürat Teknesi	3.044
Yolcu Motoru	855
Diğer	9.312
Genel Toplam	124.404

Ülkemizde yaşanılan korona virüs salgınının yayılımının azaltılması amacıyla alınan tedbirlere azami destek olmak ve teması en aza indirmek için gemi ve su araçları ile alakalı sicil ve bağlama kütüğü işlemleri 15 Ocak 2021 tarihinden itibaren sadece https://umurbey.uab.gov.tr/Vatandas adresi üzerinden başvuru yapılması ve sistem tarafından başvuru sahibine randevu verilmesi kaydıyla gerçekleştirilmektedir.

Tüm Tekneler Elektronik Ortamda Kayıt Altına Alınmaktadır

Tüm tekne kayıtlarının elektronik ortamda yapılıyor olması, eski defter kayıtlarının elektronik ortama alınması ve elektronik ortamdaki kayıtların güncellenmesinin tamamlanmasıyla, 2011 yılı başından itibaren her türlü sorgulama ve takyidat elektronik ortamda yapılabilmektedir.

Gemi Acenteliği

Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş, Deniz Ticaret Odalarında kaydı bulunan ve gemi acentesi olarak faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler ile bunların personelini kapsayan Gemi Acenteliği Yönetmeliği, günün koşullarına ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hazırlanarak 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik kapsamında; çağın koşullarına uygun işyerlerinde, eğitimli personel aracılığı ile işlemlerini yürüten gerçek ve tüzel kişiliği haiz işletmeler adına "Gemi Acenteliği Yetki Belgesi" düzenlenmekle beraber yeterliliği tespit edilen acente personeli adına da "Personel Tanıtım Kartı" düzenlenmektedir. Gemi acenteliğine ilişkin iş ve işlemler 13.09.2021 tarihi itibariyle Gemi Acenteliği Bilgi Sistemi (GABS) üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu uygulama ile gemi acenteleri, taleplerine ait belgeleri sistem üzerinden yüklemektedir. Yeterlilikleri tespit edilen ve işlemleri GABS üzerinden tamamlanan firmalara karekodlu ve barkodlu Gemi Acentesi Yetki Belgesi personele ise Gemi Acentesi Personeli Tanıtım Kartı sistem üzerinden alınabilmektedir. Belgelerin barkod/karekod okuma yöntemiyle doğrulaması yapılabilmektedir. Ayrıca GABS sayesinde zaman ve maddi açıdan tasarruf sağlanmaktadır

Kıyı Tesisleri İşletme İzni

18.02.2007 tarihli ve 26438 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" kapsamında Kıyı Tesisi İşletme İzni düzenlenen 411 adet tesis bulunmaktadır.

GEMİ ACENTE İSTATİSTİKLERİ	
Yetki Belgesi Aktif Acente Sayısı	1.157
Yetki Belgesi Aktif Acente Şubesi Sayısı	237
Belgesi Aktif Olan Acente Personeli Sayısı	3.975
Lise Mezunu Personel Sayısı	1.402
Üniversite Mezunu Personel Sayısı	877
Diğer	1.696

İşletme İzinli Kıyı Tesisi Sayısı	411			
Tesis Tipi	İzinli Toplam	İzin Türü		
		Daimi	Geçici	Faaliyet
Liman/Şamandıra/Platform vb.	186	102	84	-
Yanaşma Yeri	163	23	115	25
Marina	42	30	12	-
Balıkçı Barınağı	20	-	-	20
Toplam	411	155	211	45

ANA ARAMA KURTARMA KOORDİNASYON MERKEZİ (AAKKM) FAALİYETLERİ

2010-2020 yılları arasında toplam 2397 olaya, 2021 yılı içinde ise 30 Eylül 2021'ye kadar toplam 389 deniz kazasına başarı ile müdahale edilmiştir.

Uydu Haberleşme Sistemleri Tesisi

Gemilerle daha etkin haberleşmenin sağlanabilmesi için AAKKM'ye Aralık 2004'de kurulan INM-C sistemi, 2019 yılında yenilenmiştir.

COSPAS-SARSAT Sistemi (Uydu Yardımlı Arama Kurtarma Sistemi)

Uluslararası COSPAS-SARSAT programı kazaya uğrayan gemilerin, uçakların ve şahısların yerlerinin tespiti için kullanılan uydu yardımlı bir arama kurtarma sistemidir. Sistem 4 kurucu ülke ve 41 üyeden oluşmaktadır. Ülkemiz, COSPAS-SARSAT sistemine 11 Haziran 2005 tarihinde Yer Kesimi Servis Sağlayıcı (Ground Segment Provider) ülke olarak üye olmuştur. 01 Haziran 2006 tarihinde İran, Irak v e Afganistan ve 01 Eylül 2014 yılı itibariyle Gürcistan, 01 Eylül 2015 tarihinde de Ukrayna Arama Kurtarma İrtibat Noktası (SAR Point of Contact-SPOC) Ülke sıfatıyla Türk Görev Kontrol Merkezinin (TRMCC) sorumluluğu altına alınmıştır.

MEOSAR Sistemi (Orta İrtifalı Arama Kurtarma Uydu Sistemi)

Gelecek nesil COSPAS-SARSAT Sistemi olarak da bilinen MEOSAR sisteminin (Medium Earth Orbit Search and Rescue Satellite System/Orta İrtifalı Arama Kurtarma Uydu Sistemi) ülkemizde kurulumu Ağustos 2010 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Başlangıç olarak 2 adet MEOLUT (MEOSAR anten sistemi) kurulmuştur. Ülkemiz bu sistemi kuran 6'ncı ülke konumundadır. 2013 yılı içerisinde 4 adet ilave MEOLUT kurulumu tamamlanmış olup, 6 kanallı entegre bir sisteme ulaşılmıştır. Sistemin ilk kurulumundan itibaren, uluslararası testlere ve ortak çalışmalara etkin katılım sağlanmaktadır.

Arama Kurtarma Kaza/Olay İstatistikleri

Tablo 12 2010-2020 Yılları AAKKM Kaza/Olay İstatistiği

T.C. ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Denizyolu Genel Müdürlüğü (Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezinin Yıllar İtibari İle Türk Arama Kurtarma Sahası İçerisinde Meydana Gelen Deniz Kaza ve Olaylarının İcmal Tablosu)

Olay Yılı	Olay Sayısı	Ölü Sayısı	Yaralı Sayısı	Kayıp Sayısı	Kurtarılan Sayısı
2010	194	22	4	9	427
2011	132	11	-	2	268
2012	135	92	25	17	312
2013	117	27	7	6	1.035
2014	101	41	-	41	454
2015	71	13	40	11	217
2016	206	17	43	8	1615
2017	193	70	-	-	524
2018	193	18	-	24	641
2019	485	85	-	54	2.403
2020	570	109	16	31	1.427
Genel Toplam	2397	505	135	203	9323

Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi tarafından düzenlenmiştir.

01 Ocak 2021 tarihine kadar son on yılda toplam 2397 kaza/olaya müdahale edilmiştir.

Gemi Sanayi Çalışanlarının Mesleki Yeterlilikleri

Bakanlığımız Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğünün koordinesinde sektör temsilcilerinin de katkılarıyla Mesleki Yeterlilik Kuruu tarafından 9 adet meslek standardı yayımlanmıştır. Yayımlanan Ulusal Meslek Standartları (UMS) aşağıda yer almaktadır.

- Gemi Montaj Onarım Elemanı
- Gemi İzolasyoncusu
- Gemi Makine Montajcısı
- Gemi Makine Bakımcısı
- Gemi Yüzey Hazırlama Elemanı
- Tersane Yardımcı İşcisi
- Gemi Geri Dönüşüm İşcisi
- Gemi Geri Dönüşüm Operasyon Sorumlusu
- Yat Donatımcısı

9 adet UMS'den 2 tanesinin Mesleki Yeterlilikleri Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Resmi Gazete'de yayımlanan Mesleki Yeterlilikler aşağıda yer almaktadır.

- Gemi Geri Dönüşüm İşcisi
- Gemi Geri Dönüşüm Operasyon Sorumlusu

Ayrıca, ilgili Kurum ve Kuruluşlarla beraber gerçekleştirilen çalışmalarla 4 adet Meslek Standartının Ulusal Yeterlilik Hazırlama Çalışmaları devam etmektedir.

Tekne İmal Bölgeleri Çalışmaları

İmar sorunu olan ve dağınık halde bulunan tekne imal yerlerini kümeleme yapmak üzere Bakanlığımızca 7 ayrı yerde tespit edilen üretim bölgelerinin işletmeye alınması hedeflenmiştir.

- İzmir Çaltılıdere Tekne İmal Yeri (Ön izin sözleşmesi imzalanmıştır. ÇED Gerekli Değildir yazısının yenilenme çalışmaları devam etmektedir. Altyapı Bakanlığımızca yapılacaktır.)
- Fethiye Karaot Tekne İmal ve Çekek Yeri (İmar planı onayı için Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne ilgili kooperatif tarafından başvuru yapılmıştır.)
- Bodrum Ören Tekne İmal ve Çekek Yeri (Ön izin sözleşmesi imzalanmış olup inşaat ruhsatları alınmıştır.
- Marmaris Bozburun Tekne İmal ve Çekek Yeri (Jeolojik etüd raporu sonrasında teklif plan onaya sunulacaktır.)
- Manavgat Tekne İmal ve Çekek Yeri (Ön izin sözleşmesi imzalanmış, plan onay süreci Şubat 2016 da başlatılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, projenin uygun olmayan alternatif bir alana taşınmasını istemektedir.)
- Bartın Tekkeönü Tekne İmal ve Çekek Yeri (Bakanlığımızca Genel Yerleşim Planı onaylanmıştır. İlgili valilik üzerinden yer tahsis süreci başlatılmıştır.)
- Bartın Kurucaşile Tekne İmal ve Çekek Yeri (Kooperatife tahsisinin yapılması uygun görülmüştür. Ancak henüz kooperatif kurulamamıştır.)

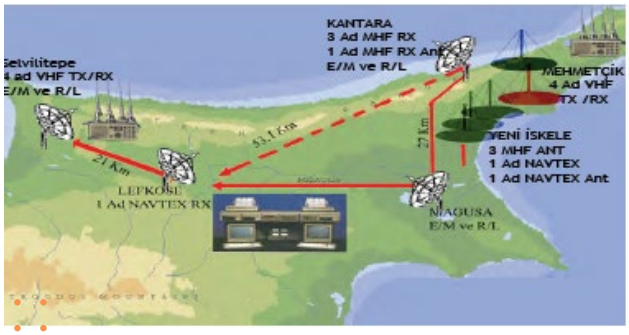
2 Adet Yeni İnşa Fi-Fi 1 Römorkörü

Türk Boğazları Bölgesinde seyir, can, mal ve çevre emniyetini arttırmak maksadıyla inşa edilen yüksek manevra kabiliyetini haiz, çeki gücü 65 BP, gerek püskürtme kapasitesi (2400 m3/h), gerekse manevra kabiliyeti bakımından mutlak üstünlüğü olan 2 adet yeni inşa Fi-Fi 1 römorkörü Kurtarma 3 ve Kurtarma 4 İsimleriyle 2005 yılında hizmete girmiştir.

Kıbrıs Türk Radyo

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Akdeniz'de güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından finanse edilen "Kıbrıs Türk Radyo" projesi tamamlanarak 2006 yılında hizmete girmiştir.

VHF Acil Haberleşme Sistemi

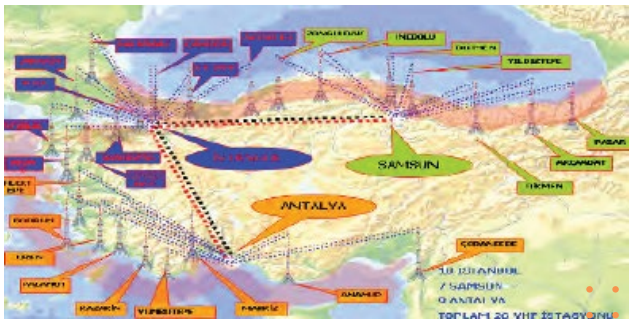
Bu sistem ile Türk boğazları ve Marmara denizini kapsayan mevcut TBGTH sisteminin bağımsız yedeği olan, Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü kriz merkezinden kontrol edilebilen, deprem gibi olağanüstü hallerde haberleşmenin devamlılığını sağlayan ve ses kaydı yapılabilen haberleşme sistemi devreye alınmıştır.

2006'da devreye alınan TBGTH VHF acil haberleşme sistemine Armutlu-Şarköy VHF istasyonu eklenerek yedeklenmesi sağlanmıştır.

VHF Deniz Haberleşme Sistem Modernizasyonu

1982 yılında kurulumuna başlanan, 26 istasyonda kurulu bulunan VHF sistemi ekonomik ömrünü tamamladığından, yeni teknolojiye uyumlu 80 adet Kara Tipi VHF deniz bandı cihazı, 80 adet VHF anteninin alımı ile DSC ve Remote Kontrolü sağlayan yazılım ve donanım temin edilerek 2008 yılı itibariyle günün teknolojisine uygun hale getirilmiştir.

Seyit Onbaşı İsimli Yakıt Toplama Gemisi

Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, fenerlerin bakımı faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, 15 ton kaldırma kapasiteli kreyni ve deniz yüzeyindeki yağ, yakıt gibi petrol türevi atıkları kendi bünyesinde toplayıp ısıtarak transfer yapabilecek özelliklerdeki yakıt toplama gemisi 2011 yılında filoya katılmıştır. Öncelikle İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Marmara Denizi ile sahillerimizde kurtarılan gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğini önlemek için görevlendirilmektedir.

4 Adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu

Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye botları ile Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü yetki sahası içindeki mevkilerde oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde, can kurtarmak amacıyla arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak üzere, tüm denizlerde, çok ağır hava koşullarında çalışabilecek şekilde dayanıklı ve yüksek süratlere erişebilmek üzere dizayn edilmiştir. Bütün deniz şartlarında, kendi kendine düzelebilme (Self Righting) özelliği olan ve yüksek süratlerde kolaylıkla manevra kabiliyetine sahip olan bu botlar Kıyem 1, Kıyem 2, Kıyem 3 ve Kıyem 4 isimleriyle 2011 yılında hizmete girmiştir.

Deniz Haberleşme Altyapısı Modernizasyonu (AB Projesi)

2011 yılı itibariyle Deniz Haberleşme Alt Yapısının Modernizasyonu (AB Katkısı) ile 6 adet verici (5 kw MF-HF verici) Osmaniye Verici İstasyonuna, 15 adet alıcı, 1 adet Navteks cihazı (1 kw), 4 adet 490/518 kHz'i aynı anda alabilen Navteks alıcı cihazları, 2 adet vertical log peryodik anten ile 1 adet HF Rx anten Yeşilköy Alıcı İstasyonuna kurulmuştur. Verici ve alıcı istasyonlarında Jeneratör, UPS ve voltaj regülatörleri yenilenmiştir.

Bölgemizde İlk ve Tek Olan 2 Adet Fi- Fi 2 Römorkörü

Tüm Türkiye kıyılarında olası can, mal ve çevre olaylarına müdahale edebilecek özellikte, saatte 7200m3 su basabilen 2 adet yeni inşa Fi-Fi 2 römorkör Kurtarma 5 ve Kurtarma 6 İsimleriyle 2009 yılında hizmete girmiştir.

4 Adet Römorkör

Türk Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, arama-kurtarma faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, Fi-Fi 1 yangın söndürme klasında 2 adedi 60, 2 adedi 80 ton çeki gücünde toplam 4 adet yangın ve eskort notasyonu sertifikasını haiz yeni inşa römorkörlerin 2 adedi 2011 yılında, 2 adedi de 2012 yılında Kurtarma 7, Kurtarma 8, Kurtarma 9 ve Kurtarma 10 isimleriyle hizmete girmiştir.

Fenerlerin Uzaktan İzlenmesi

Seyir güvenliğinin arttırılması, kıyıda tesis edilmiş merkezler vasıtası ile gemilerin takip edilmesi, deniz araçlarıyla diğer gemi ve kıyı birimleri arasında gerçek zamana yakın bir bilgi akışının sağlanması, herhangi bir tehlike durumunda seyir yardımcılarından kaynaklanan olumsuzlukların önlenebilmesi amacıyla Seyir Yardımcılarının Uzaktan İzlenmesi Projesi başlatılmış olup;

- Birinci aşamada; Türk Boğazlarında bulunan 85 adet tesis SCADA sistemi ile 2006 yılında,
- İkinci aşamada; yukarıdaki sisteme ilave olarak Zonguldak, İstanbul (Boğaz fenerleri hariç), Marmara, Çanakkale (Boğaz fenerleri hariç), İzmir arasında bulunan 185 adet seyir yardımcısına AIS AtoN cihazları da kullanılarak 2010 yılında,
- Üçüncü aşamada; Kastamonu-Artvin ile Muğla-Hatay arasında bulunan 195 tesis yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan 20 tesisle birlikte toplam 215 tesis AIS AtoN cihazları da kullanılarak 2012 yılında uzaktan izleme sistemine geçilmiştir.
- 2020 Yılı sonu itibarıyla 393 adet seyir yardımcısı AIS-AtoN cihazı ile uzaktan izleme sistemi hizmet vermektedir.

2 Adet Liman Römorkörü

Koster tip gemilerin, büyük römorkörlerin ulaşamadığı yerlerdeki (İstanbul/Haliç bölgesinde, köprülerin kapalı olması durumu) gemilerin, su derinliğinin az olduğu ve limanlardaki düşük draftlı gemilerin ihtiyaç duyduğu küçük tonajlı römorkör ihtiyacı 2013 yılında hizmete giren 2 adet Liman Römorkörü ile karşılanmaktadır.

4 Adet Kılavuzluk Hizmet Botu

Ağır deniz koşullarına dayanıklı, süratli, üst düzey emniyet koşullarına uygun donanımlı kılavuzluk botları ile kılavuz kaptanların Türk boğazlarından uğraklı veya uğraksız geçiş yapan, Türk Boğazları bölgesindeki demir yerlerine demirleme ve demirden kalkma ile limanlar, iskeleler, rıhtımlar ve şamandıralara bağlama ve ayrılma manevralarını yapan gemilere zor hava ve deniz koşullarında da ulaşılmasının sağlanması için 4 adet bot 2014 yılında Bayrak 1, Bayrak 2, Bayrak 3 ve Bayrak 4 İsimleriyle hizmete girmiştir.

Acil Durum Müdahale "NENE HATUN" Gemisi (Fi-Fi 3)

Türk Boğazlar bölgesi başta olmak üzere tüm denizlerimizde can, mal, çevre ve seyir güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak, olası kazalarda kazanın etkilerini önleyici ve azaltıcı ilk müdahaleyi yapmak, gemilerde oluşan yangınlar ile karadan-denize, denizden-karaya sirayet edebilecek yangınlara müdahale edebilmek, en sert hava koşullarında dahi ihtiyaç duyulan hizmeti verebilecek Acil Durum Müdahale Gemisi temini hedeflenmiştir. Acil Durum Müdahale Gemisi, Fi-Fi 3 klâsında, çeki gücü yüksek, 100 metreye kadar her türlü derinlikte su altı kesme,kaynak ve kurtarma operasyonları yapabilen derin dalış sistemine sahip, her türlü operasyonda deniz üzerinde bir komuta merkezi olabilen, üzerindeki helikopter pisti ile kara irtibatını en kısa sürede sağlayan, deniz suyu analizlerini yapabilen, deniz yüzeyindeki kirliliği tespit edebilen-toplayabilen, 20

kişilik hastane donanımına sahip ve operasyonlarda lojistik destek gemisi görevini yerine getiren gemi 2015 yılı Aralık ayında hizmete girmiştir. Kaynakların etkin kullanılması amacıyla "arama ve kurtarma faaliyetlerinde, ihtiyaca binaen verilecek medikal kurtarma hizmetlerinin" Sağlık Bakanlığı tarafından karşılanması için Pr otokol düzenlenmiştir.

2 Adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu

Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde ve Bakanlığımız KEGM yetki sahası içindeki mevkilerde oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde, can kurtarmak amacıyla arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak üzere, tüm denizlerde, çok ağır hava koşullarında çalışabilen, dayanıklı ve yüksek süratli 2 adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu 2016 yılının ilk çeyreğinde Kıyem 5 ve Kıyem 6 İsimleriyle hizmete girmiştir.

Akıntı Ölçüm Sistemi

Gemi trafik hizmetinin verildiği Türk Boğazları Bölgesinde, trafik hizmetinin verilmesinde ve can kurtarma operasyonlarında akıntı bilgilerinin belirlenmesi için sistem temini hedeflenmiştir. Proje kapsamında 4 adet sabit ve 1 adet taşınır doppler akıntı algılayıcısının kullanılması ile bunlardan alınan verilerle gemi trafik yönetimine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Ar-Ge projesi olmasından dolayı ilk etapta sistem İstanbul Boğazı'na kurulmaktadır. Proje 2017 yılında faaliyete geçmiştir.

2 Adet Liman Römorkörü (2015-2017)

Koster tip gemilerin, büyük römorkörlerin ulaşamadığı yerlerdeki gemilerin, su derinliğinin az olduğu ve limanlardaki düşük draftlı gemilerin ihtiyaç duyduğu küçük tonajlı römorkör ihtiyacının giderilmesi hedeflenmiştir. 2017 yılında römorkörler teslim alınarak Mehmetçik ve Türkeli İsimleriyle filoya katılmıştır.

Profesör Ali İhsan Aldoğan İsimli 1 Adet Kılavuz Transfer ve Hizmet Botu

Kılavuz istasyonları ile gemi arasında veya İstasyon-Rıhtım, Rıhtım-İstasyon gibi hizmetin gerektirdiği noktalar arasında kılavuz kaptanların kuzeyden güneye, güneyden kuzeye toplu transferi ile Türk Boğazları ve Marmara Denizinde olası acil durumlarda personel trafiğini sağlamak amacıyla Kılavuz Transfer ve Hizmet Botu hedeflenmiştir. Botun inşası 2018 yılında tamamlanmış olup filoya katılmıştır.

Çevre Ekipmanları

Proje ile; Türk boğazlarında olası bir tanker ve tehlikeli yük taşıyan (her türlü kimyasallar vb.) gemi kazasında olay mahalline intikal edebilme, tespit ve can kurtarma amaçlı Çevre Ekipmanları temini hedeflenmiştir. Proje kapsamında kimyasal ölçüm cihazları, tam yüz maskesi, temiz hava solunum cihazı, A-B-C tipi koruyucu giysiler, kimyasal sızıntı kiti ve bariyer botu tamamlanarak 2018 yılında teslim alınmıştır.

2 Adet Römorkör (2017-2019)

2 adet 60 BP römorkörler ile liman ve Türk Boğazları geçiş hizmetlerinde can, mal ve seyir emniyetinin artırılması ile sığ sularda oturan gemilerin yüzdürülmesi ve dip taraması yapılabilmesi hedeflenmiştir. Römorkörlerin inşası 2019 yılında tamamlanmış olup Kurtarma 11 ve Kurtarma 12 İsimleriyle filoya katılmıştır.

RHIB Bot (2018-2020)

Can kurtarma operasyonlarında hızlı müdahale edilebilmesi, deniz kirliliği ve kazalarında operasyon mahallinde gemiler arası hızlı ula¬şımın sağlanması ile olay yeri incelemede özellikle sığ sularda doğru keşif yapılması için RHIB botu temini hedeflenmiştir. 15 adet botun; 5 adedi 2020 yılı ocak ayında, 10 adedi 2020 yılı haziran ayında Tahlisiye 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15 isimleriyle filoya katılarak geçici kabulleri yapılmıştır.

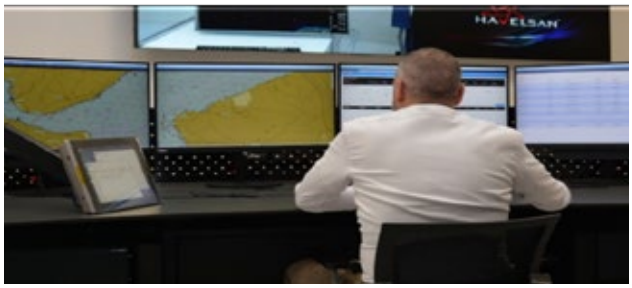

Acil Müdahale Römorkörü (2018-2021)

Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde, karasularımız ve uluslararası sularda oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde arama ve kurtarma çalışmaları yapmak amacıyla 4 adet Acil Müdahale Römorkörü temini hedeflenmiştir.

90 tonluk 2 adet römorkör Çanakkale, 80 tonluk 2 adet römorkör İstanbul iline planlanmış olup Römorkörlerin inşası tamamlanmış filoya katılmıştır.

TBGTH Sistem Yükseltmesi ve İlavesi (2011-2022)

HAVELSAN ana yükleniciliğinde yürütülen projede Gemi Trafik Hizmeti (GTH) Yazılımı, HAVELSAN mühendisleri tarafından milli olarak geliştirilmektedir. ASELSAN tarafından yerli olarak üretilen Radar, Elektro-optik kamera ve Radar Yön Bulucu birimleri sisteme entegre ederek yerli üretim oranının azami seviyeye çıkarılması hedeflenmiştir. Proje 2021 yılı yatırım programında iz ödenekli olarak yer almaktadır. 2022 yılı ilk çeyreğine kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Kılavuzluk, Fener ve Tahlisiye İstasyonlarının Modernizasyonu (2015-2023)

Muhtelif/Yeni İnşaat, Kılavuzluk, Fener ve Tahlisiye İstasyonları modernize edilerek çağımız gereksinimlerine kavuşturulmaktadır.

12 Adet Kılavuzluk Hizmet Botu (2017-2023)

Kılavuzluk istasyonları ile gemi arasında veya İstasyon-Rıhtım, İstasyon-İstasyon gibi hizmetin gerektirdiği noktalar arasında kılavuz kaptanların kuzeyden güneye, güneyden kuzeye toplu transferi ile Türk Boğazları ve Marmara denizi ve İzmir'de olası acil durumlarda personel/insan transferini sağlamak için 12 adet Kılavuzluk Hizmet Botu temini hedeflenmiştir.

Botların 6 adedi 2021 yılında filoya katılmıştır. Diğer 6 adet botun 2021 yılı içinde ihale ve sözleşmesinin yapılması planlanmaktadır.

Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu (2018-2023)

Karasularımızda ve özellikle de Türk Boğazları ve Marmara Denizinde can güvenliğini sağlama, deniz kazalarında can kayıplarını azaltma, uluslararası anlaşmalardan doğan sorumlulukları yerine getirme ve can kurtarma işlerine acil ve etkin müdahalede bulunmak amacıyla Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu temini hedeflenmiştir.

Proje 2021 yılı yatırım programında iz ödenekli olarak yer almaktadır.

Denizyolu Simülatör Merkezi (2021-2021)

Proje ile Kurumumuz bünyesinde bulunan Kılavuz Kaptanların ve ülkemiz limanlarında hizmet veren özel sektör kılavuz kaptanlarına ait ileri düzey eğitimlerin verilmesine imkan tanıyacak bir simülatör sistemi hedeflenmektedir.

Projenin 2021 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

DENİZYOLU ALANINDA İKİLİ ANLAŞMALAR VE ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

Ülkemiz limanları ile diğer ülke limanları arasında; 11 adet kardeş liman anlaşması imzalanmıştır. 6 ülkeyle denizyolu anlaşması imzalanması için çalışmalar devam etmekte olup 63 adet denizyolu anlaşması imzalanmıştır. 45 tanesi yürürlükte, 18 adet anlaşmanın ise onay süreci devam etmektedir. Kardeş liman anlaşmaları karşılıklı limanlar arasında işbirliğini içeren hususları ihtiva ederken, denizyolu anlaşmaları ülkeler arasında denizyolu alanında birçok genel ve uluslararası uygulamayı imza altına almaktadır.

Denizyolu anlaşmaları ile;

- Deniz taşımacılığı,
- Filo yönetimi,
- Liman inşası ve bakımı,
- Gemi adamı ve PSC eğitimi,
- Düzenli hat kurulması,
- Klas kuruluşları arasında işbirliği,
- Deniz ve kıyı çevre koruması vs. alanlarında işbirliği,
- Deniz ticaretinin önündeki engellerin kaldırılması,
- Denizyolu konularında görüşmelerde bulunularak sorunların çözülmesi için bir platformun oluşturulması,
- Ülkelerin denizyolu alanında kendi uzmanlıklarını diğer tarafa aktarmasına imkân sağlaması,

konularında işbirliği oluşturulmaktadır.

Söz konusu anlaşmalar ile iki ülke limanlarında bürokrasinin azaltılması, tarafların kendi gemilerine uyguladıkları işlemlerin aynısını diğer ülke gemilerine de uygulanması ve gemiadamı belgelerinin karşılıklı tanınması vb. kolaylıklar tanınmaktadır.

Denizyolu anlaşmaları, çerçeve anlaşmalar olup, ülkeler arasında denizyolu ilişkilerinin de yasal zeminini oluşturmaktadır.

Uluslararası Denizyolu Örgütü (IMO)

Ülkemiz denizyolu alanında sahip olduğu imkan ve kabiliyetler ile bilgi ve tecrübeleri sayesinde Uluslararası Denizyolu Örgütü'nün (IMO) çalışmalarına aktif olarak katkıda bulunmaktadır. Bu doğrultuda ülkemiz Otonom Su Üstü Gemilerinin (MASS) kullanımı için düzenleyici kapsam belirleme çalışmaları çerçevesinde Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS) IV. Kısmını gözden geçirilmesi çalışmalarını koordine ederek gerçekleştirilen çalışmanın sonucunu Mayıs 2021'de gerçekleştirilen Deniz Emniyeti Komitesinin 103. Oturumunda sunmuştur. IMO nezdinde ülkemizin etkinliğinin daha da artırılması ve IMO hedeflerinin belirlenmesinde söz sahibi olabilmek adına 1999 yılından itibaren C Kategorisinden üyesi olduğumuz IMO Konseyine, Aralık 2021'de gerçekleştirilecek ve 2022-2023 yılları Konsey üyelerinin belirleneceği seçimlerde tekrar üyeliğe seçilmek için çalışmalar devam ettirilmektedir.

STCW Protokolleri

Ülkemizin de taraf olduğu Gemiadamlarının Eğitim Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW)'nin I/10 kuralı gereğince gemiadamlarımızın farklı bir ülkenin bayrağını taşıyan gemilerde çalışabilmeleri için gemiadamının belgelerini düzenleyen ülke ile çalışılacak bayrak ülkesi arasında protokol imzalanması (STCW Protokolü) gerekmektedir. Bu kapsamda, son dönemde özellikle filosunda yüksek

sayıda gemi bulunan Danimarka, Norveç, Hong-Kong ve Birleşik Krallık Denizyolu İdareleriyle müzakereler gerçekleştirilerek yeni anlaşmalar imzalanmış, bu sayede gemiadamlarımıza önemli bir istihdam olanağı oluşturulmuştur. Son imzalanan anlaşmalar ile ülkemizin şu ana kadar STCW Protokolü imzaladığı ülke sayısı da 36'ya ulaşmıştır.

NATO

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) kapsamında oluşturulan Taşımacılık Grubu Okyanus Taşımacılığı -TGOS'un temel faaliyet alanları limanlar, gemiler, ticari rotalar, siber güvenlik, deniz haydutluğuyla mücadele, deniz güvenliği, uluslararası denizyolu hukuku üzerinedir. Deniz taşımacılık firmalarımız ve limanlarımızın Nato yükleri ve işlerinden daha fazla pay almasını sağlamak amacıyla, söz konusu Grup bünyesinde çalışmalar yürütülmektedir.

ISEDAK

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesinin (İSEDAK) 7. Dönem Proje Döngü Yönetimi mekanizması kapsamında Bakanlığımız tarafından sunulan ve kabul gören "Uluslararası Denizyolu Sözleşmelerinin İç Hukuka Uyarlanması" konulu proje kapsamında çalışmalara 2021 yılı itibariyle başlanılmıştır.

Bakanlığımız ile (İslam İşbirliği Teşkilatı) İSEDAK koordinasyonunda kardeş ve partner ülkeler Tunus, Lübnan ve Türkiye'nin ortak katılımı ile yürütülen Proje'de 08-10 Eylül 2021 tarihleri arasında çevrimiçi eğitim ve 18-19 Ekim 2021 tarihleri arasında çevrimiçi çalıştay etkinlikleri başarıyla gerçekleştirilmiştir. IMO'nun düzenlediği temel denizyolu sözleşmelerinden (Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi) SOLAS Konvansiyonu'nun ele alındığı bu etkinliklerle, Sözleşme'nin uygulanma pratikleri konusunda farkındalık oluşturulması, ülkeler arası işbirliği ve eşgüdümün güçlendirilmesi sağlanmıştır.

OECD

Bakanlığımız, Ekonomik ve İşbirliği Kalkınma Örgütü (OECD) 6 No.lu Gemi İnşa Çalışma Grubu (WP6) faaliyetlerini Ulusal Eşgüdüm Birimi olarak sürdürmektedir. Bakanlığımız ile birlikte ilgili kurumlar olarak Ticaret Bakanlığı ve Türk Eximbank ile sektör kuruluşlarımız olarak İMEAK Deniz Ticaret Odası, Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (GİSBİR), Yalova – Altınova Tersane Girişimcileri A.Ş. (YATGİAŞ), Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği, Gemi Sanayicileri Derneği (GESAD), Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği (GEMİSANDER) ve Türk Loydu çalışmalara katkı sağlamaktadırlar.

OECD 6 No.lu Gemi İnşa Çalışma Grubu, gemi inşa sektörünün birçok yönü ile ilgili ekonomik ve politika analizlerinin geliştirilmesine ve bilgi değişimine olanak sağlayan uluslararası bir platform olma özelliğine sahiptir.

EĞİTİM VE BELGELENDİRME HUSUSLARINDA ULUSLARARASI İLİŞKİLER

IMO (Uluslararası Denizyolu Örgütü)'nün komite (MSC/Deniz Emniyeti Komitesi) ve alt komite (HTW/İnsan Unsuru, Eğitim ve Vardiya Tutma) toplantılarına aktif katılım,

- IMO'ya düzenli olarak ülke raporu sunulması,
- IMO sözleşme, karar ve tavsiye sirkülerlerinin düzenli takibi,
- EMSA (Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı) faaliyetlerine düzenli katılım.
- Sözleşme gereği düzenli aralıklarla STCW uygulamaları bir rapor haline getirilerek IMO'ya sunulmaktadır.
- Ülkemizde gemiadamlarının eğitim, belgelendirme iş ve işlemleri STCW 78 Uluslararası Sözleşmesi'ne göre yapılmaktadır.
- Ülkemiz, STCW sözleşmesi kapsamında gemiadamı eğitim ve belgelendirmesinde IMO'nun beyaz listesindedir.
- Amacımız, Ülkemizin IMO'nun beyaz listesindeki yerini korumaktır.

İŞLETME FAALİYETLERİ

- 2003-2020 yılları arasında toplam 287 gemi kurtarma, 4.014 tahlisiye (can kurtarma), 33.980 gemiye refakat 74.681 gemiye römorkörcülük, 202 gemiye çeki ve 58 balık adam hizmeti verilmiştir. 01.01.2021-30.09.2021 döneminde ise 20 Gemi Kurtarma, 548 Tahlisiye (Can Kurtarma), 4.663 gemiye refakat 4.609 gemiye römorkörcülük, 5 gemiye çeki hizmeti verilmiştir.

- 2003-2020 yılları arasında İstanbul Boğazından geçen toplam 864.354 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir. 01.01.2021-30.09.2021 döneminde ise İstanbul Boğazı'ndan geçen toplam 28.738 adet gemiye trafik hizmeti verilmiştir. 2021 yılı sonuna kadar 39.750 adet gemi geçişi beklenmektedir.

- 2003-2020 yılları arasında Çanakkale Boğazından geçen toplam 823.228 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir. 01.01.2021-30.09.2021 döneminde ise Çanakkale Boğazından geçen toplam 32.305 adet gemiye trafik hizmeti verilmiştir. 2021 yılı sonuna kadar 43.000 adet gemi geçişi beklenmektedir.

- 2003-2020 yılları arasında İstanbul Boğazından toplam 163.634 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 2.544 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 01.01.2021-30.09.2021 döneminde ise toplam 6.082 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 109 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 2021 yılı sonuna kadar 8.700 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçişi ile birlikte bu gemilerle 150 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınması beklenmektedir.

- Çanakkale Boğazından ise 2003-2020 yılları arasında toplam 165.668 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 2.789 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 01.01.2021-30.09.2021 döneminde ise toplam 6.823 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle toplam 125 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 2021 yılı sonuna kadar 9.600 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçişi ile birlikte bu gemilerle 165 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınması beklenmektedir.

15.06.2010 tarihi itibariyle Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünce verilmeye başlanan kılavuzluk hizmeti kapsamında;

- 2010-2020 yılları arasında İstanbul Boğazında 270.104 adet, Çanakkale Boğazında 214.928 adet, İstanbul Limanında 32.184 adet, İzmir Limanında ise 44.804 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmiştir. 01.01.2021-30.09.2021 döneminde ise İstanbul Boğazı'nda 18.834, Çanakkale Boğazında 17.681, İstanbul Limanında 984 İzmir Limanında 2.117, TTK Zonguldak Limanında 770, Mersin-2 Limanında 957 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmiştir. 2021 yılı sonuna kadar İstanbul Boğazında 25.700, Çanakkale Boğazında ise 21.400 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmesi beklenmektedir.

Tablo 13 Boğazlardan Geçen Gemi Sayıları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Sonu Bek.
İST. BO-ĞAZI	46.939	54.564	54.794	54.880	56.606	54.396	51.422	50.871	49.798	48.329	46.532	45.529	43.544	42.553	42.978	41.103	41.112	38.404	39.750
ÇNK. BO-ĞAZI	42.648	48.421	49.077	48.915	49.913	48.978	49.453	46.686	45.379	44.613	43.889	43.582	43.230	44.035	44.615	43.399	43.759	42.036	43.000

Tablo 14 Boğazlardan Geçen Tehlikeli Yük Taşıyan Tanker Sayıları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Sonu Bek.
İST. BOĞAZI	8.097	9.399	10.027	10.153	10.054	9.303	9.299	9.274	9.103	9.027	9.006	8.745	8.633	8.703	8.832	8.587	8.957	8.435	8.700
ÇNK. BOĞAZI	8.114	9.016	8.813	9.567	9.271	8.758	9.567	9.252	8.818	8.998	9.299	9.250	9.524	9.481	9.478	9.247	9.843	9.372	9.600

Tablo 15 Boğazlardan Gemilerle Taşınan Tehlikeli Yük Miktarları (Mil/Mt)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Sonu Bek.
İST. BOĞAZI	135	144	144	143	144	140	145	147	139	131	134	134	136	136	147	147	160	139	150
ÇNK. BOĞAZI	145	156	149	153	149	149	152	157	155	151	149	152	156	156	167	165	172	157	165

Tablo 16 Boğazlardan Geçen Gemilere Verilen Kılavuzluk Hizmeti Sayıları

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 Sonu Bek.
İST.BOĞAZI	26.035	26.011	24.812	24.022	24.508	23.349	22.356	24.059	23.565	26.632	24.754	25.700
ÇNK. BOĞAZI	18.678	18.920	18.775	18.924	19.107	18.843	19.007	19.925	19.958	21.616	21.175	21.400

Tablo 17 2021 Yılı Beklenen Gelir-Gider /Kar-Zarar (TL)

GELİR (Hasılat Payı Ödemesi Öncesi)	GİDER	KAR-ZARAR
2.584.022.701,00	958.786.762,20	1.625.235.938,80

Önemli Not: Kuruluşun 2021 yılı gelirinin 3.014.371.449,00 TL olması beklenmektedir. Beklenen gelirden ödenecek hasılat payları (430.348.748,00 TL) düşülmüştür.

Tablo 18 2022 Yılı Program Gelir-Gider /Kar-Zarar (TL)

GELİR (Hasılat Payı Ödemesi Öncesi)	GİDER	KAR-ZARAR
2.801.060.775,00	1.078.631.576,40	1.722.429.198,60

Önemli Not: Kuruluşun 2022 yılı beklenen geliri 3.269.449.302,00 TL'dir. Beklenen gelirden ödenecek hasılat payları (468.388.527,00 TL) düşülmüştür.

Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün Uluslararası Alandaki Başarıları;

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü uluslararası alanda da başarılar sağlamıştır. Bu bağlamda;

- IMO gibi uluslararası denizyolu örgütlerine ev sahipliği yapmıştır.
- Can, mal ve gemi kurtarma hizmetlerinde gösterilen başarılar Bulgaristan ve Ukrayna hükümetleri tarafından da takdir edilerek resmi teşekkür ve takdir mektupları ile memnuniyetleri iletilmiştir.
- 12. Uluslararası VTS Sempozyumu 10-14 Eylül 2012 tarihlerinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.
- "35. IALA VTS Komite Toplantısı" 03-07 Eylül 2012 tarihlerinde 23 farklı ülkeden 70'i aşkın yabancı konuğun katılımı ile ülkemizde ilk kez gerçekleştirilmiştir.
- Uluslararası 53. IALA Gemi Trafik Hizmetleri Konsey Toplantısı, 18-22 Haziran 2012 tarihleri arasında, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 29 Mayıs 2018 tarihinde yapılan IALA genel kurulunda aday ülkeler arasında yapılan seçimde, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü örgütün yönetim organı olan konseye ülkemizi temsilen 4.kez yeniden seçilmiştir. 2006'dan bu yana konsey üyesi olan Kuruluş 4 yıl süreyle (2018-2022) tekrar IALA'nın yönetiminde yer alacaktır.
- Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın daveti ile denizyolu ile ilgili Uluslararası Seyir Yardımcıları Örgütü'nü oluşturacak bir sözleşme taslağını kabul etmek üzere İstanbul'da 12-14 Mart 2019 tarihlerinde IALA statüsünün NGO'dan IGO'ya geçiş hazırlıkları üçüncü ön diplomatik konferansı Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Konferansta, Başkanlığı Fransa Okyanuslar Büyükelçisi Sn Serge Sagura, Başkan Yardımcılığını KEGM Genel Müdür Yard. Sn. Ahmet Reha Çöplü yapmıştır. Konferansa 53 ülkeyi temsilen 182 katılımcı ve bir uluslararası organizasyon katılmıştır. Taslak halindeki sözleşme metninin tüm maddeleri üzerinde ulusal üyelerden, hükümetlerden ve IALA Hukuk Danışma Paneli'nden (LAP) gelen değerlendirmeler ve Marakesh Konferansı'nda takip edilen konular ile ilgili farklı fikirler ele alınmıştır.
- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile İzmir'de vermiş olduğu kılavuzluk hizmetlerinin kalitesini arttırmak, daha emniyetli kılavuzluk hizmeti sunmak ve yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek gerektiğinde müdahil olmak amacıyla, Avrupa Kılavuz Kaptanlar Birliği (EMPA)'nde ve IALA-VTS Komitesinde personelimiz üst düzeyde görev yapmaktadır.
- Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Deniz Fenerleri Otoriteleri Birliği (IALA)'nın Hükümetler Dışı Organizasyon (NGO - Non Governmental Organization) statüsünden Hükümetler Arası Organizasyona (IGO – Inter Governmental Organization) dönüşme hazırlıkları kapsamında IALA 3. Ön Diplomatik Konferansı 12-14 Mart 2019 tarihleri arasında ülkemizin ev sahipliğinde ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız himayelerinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nce İstanbul'da 53 ülkeden 182 delegenin katılımıyla başarı ile gerçekleştirilmiştir.
- IALA eğitim ve kapasite geliştirme organı World-Wide Academy'nin Safety of Navigation, Effective Implementation of IALA Standards (Seyir Emniyeti, IALA Standartlarının Etkin Uygulaması) konulu semineri 11 Mart 2019 tarihinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 2016 yılında KIYEM 5 botumuz tarafından yapılan can kurtarma hizmeti sonucu bot personelimiz IMO konseyi tarafından takdir mektubu ile ödüllendirilmiştir.

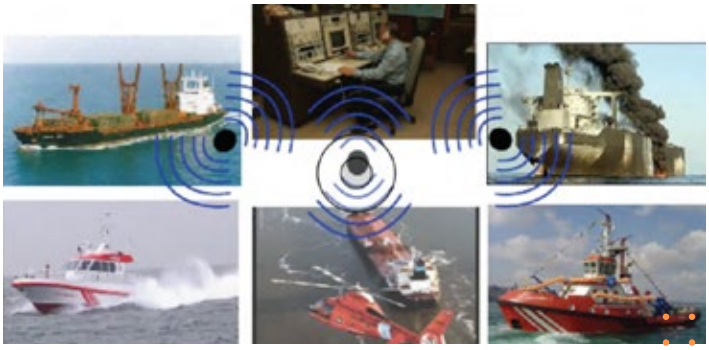
GELİŞİM SÜRECİNDE YENİ GÖREVLER VE GELİŞMELER

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri

Mülga Denizyolu Müsteşarlığı tarafından kurulup işletimi Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne verilen Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH) Sistemi, İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı ve Marmara Denizinden oluşan Türk Boğazları'nda 2003 yılı sonundan bu yana hizmet vermektedir. Bunun yanında, Bakanlığımız tarafından "Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS)" projesi kapsamında İzmit, İzmir ve Mersin'de de 3 ayrı GTH Sistemi kurulmuş olup Bölgesel GTH olarak adlandırılan ve yine işletme yetkisi Kuruluşa verilen bu sistemlerden İzmit Körfezi 3 Haziran 2016 itibariyle hizmet vermeye başlamıştır. İzmir Körfezi ise 8 Ağustos 2017 itibariyle hizmet vermeye başlamıştır. Mersin GTH Sistemi 15 Haziran 2019 itibariyle hizmet vermeye başlamıştır.

Deniz Haberleşmesi Hizmetleri

Seyir Emniyetinin artırılmasında hizmet bütünlüğü sağlanması amacıyla Deniz Haberleşme Hizmetleri, Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu İle Telsiz Haberleşme Sistemleri Kurma ve İşletme Ruhsatlarını Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü vermektedir.

Kılavuzluk ve Römorkörcülük Hizmetleri

04/05/2010 tarih ve 2010/29 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla Türkiye Denizyolu İşletmelerinin Türk Boğazlarında, Mersin, Zonguldak ve İzmir'de vermekte olduğu kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri 15/06/2010 tarihinden itibaren Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından verilmektedir.

Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi (UDEM)

03.08.2017 tarihinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Tamamlanacak çalışmalarla Türk deniz yetki alanları ve içsularımızda meydana gelebilecek petrol ve kimyasal madde kirliliğine karşı etkin müdahale sağlanacaktır.

Operasyonel Faaliyetlerde İyileştirme Sağlandı

Seyir yardımcılarının çalışabilirlik oranı yaklaşık olarak % 99,8 olan IALA seviyesine çıkarılmıştır. Arızalara müdahale süresinin ise 2021 sonu itibariyle yaklaşık 1,4 gün olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Can kurtarma ve gemi kurtarma operasyonlarında müdahaleye hazırlık süresinin 2021 yılında römorkörler için 5,16 dakikaya, hızlı tahlisiye botları için 4 dakikadan 3,48 dakikaya, RHIB botlar için 2,46 dakikaya indirilmesi hedeflenmiştir.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Yararlanılmaktadır

Seyir yardımcılarının daha temiz, uygun maliyetli ve çevre dostu sistemlerle çalıştırılabilmesi amacıyla mümkün olduğu kadar yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanma yönünde adımlar atılmaktadır. Eski sistemlerle (Asetilenli-Bütangazlı vs.) çalışan sinyaller güneş enerjili sisteme çevrilmekte ve (tarihinde ilk defa) 2003 yılından bu yana rüzgâr jeneratörlerinden de faydalanılmaktadır.

2020 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanma oranı %78,14 olmuştur.

Fenerlerin Turizme Açılması

Denizci Millet Denizci Ülke olma yolunda halkımızın denizle buluşmasını sağlamak üzere, mülkiyeti Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne ait 42 taşınmaz kiraya verilmiş, bu taşınmazlardan 24 tarihi fener turizme kazandırılmıştır. Bu kapsamda;
Sivrice Deniz Feneri halkımızla buluşmuş ve Deniz Feneri Kütüphanesine dönüştürülmüştür.
Gelibolu Feneri rekreasyon amaçlı tarihi deniz feneri objeleri sergilenmesi teminen çalışmaları devam etmektedir. Mersin Feneri Müştemilatı ve Arsası Masal Okulu, Müze ve Konuk Evi olarak kullanılmaktadır. Mehmetçik Feneri Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanlar Başkanlığına faaliyetlerine yönelik hizmet kapsamında kullanılmak üzere kiraya verilmiştir. Hoşköy Feneri Müştemilatı ve Arsası, kültür sanat ve turizm amaçlı kiraya verilmiştir.Balyos Feneri Müştemilatı ve Arsası, kültür sanat ve turizm amaçlı kiraya verilmiştir.
Işıklı(Yeros) Feneri Müştemilatı ve Arsası, Bölge halkının sosyal ve kültürel faaliyeti amaçlı kiraya verilmiştir.Alanya Feneri Müştemilatı ve Arsası, kazı evi olarak kiraya verilmiştir. Yeşilköy Feneri Müştemilatı ve Arsası, Ünye Feneri Müştemilatı ve Arsası, İğneada Feneri Müştemilatı ve Arsası, Zonguldak Feneri Müştemilatı ve Arsası, Işıklı Feneri Müştemilatı ve Arsası, kafe-restoran olarak halka hizmet vermek amaçlı kiraya verilmiştir.

Kaynakların Etkin Kullanılması

Kaynakların etkin kullanılması kapsamında KEGM'e ait üzerinde hizmete müteallik tesislerden gelir elde edilmesi bağlamında fener, istasyon, iskele vb. Kuruluşumuza ait 42 adet taşınmaz Genel Hizmet Yönetmeliği Kapsamında kiraya verilmiştir. Kiraya verilen ya da verilmesi planlanan taşınmazlar için ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmıştır. Ayrıca 36 adet taşınmazımız fener kulesinin bir bölümü, tahlisiye-telsiz-TGİ istasyonları vb. Tesis Kullandırma Yönetmeliği kapsamında GSM Baz İstasyonu olarak da hizmet vermesi için kiraya verilmiştir. Kiraya verilen gayrimenkullerde yaklaşık 100 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Yine kaynakların etkin kullanılmasını teminen protokoller yapılmaktadır.

- KEGM ile Meteoroloji Genel Müdürlüğü arasında Hava Deniz Raporlarının Kullanıcılara İletilmesine İlişkin Protokol (27.08.2000)
- KEGM ile Sahil Güvenlik Komutanlığı arasında Arama-Kurtarma hizmetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde Yürütülebilmesi İçin İşbirliği Protokolü (17.05.2002)
- KEGM ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. arasında Inmarsat Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Protokol (01.01.2006)
- KEGM ile Sivil Savunma Genel Müdürlüğü arasında VHF/MF/ HF Telsiz Sistemlerinin Kullanımını Düzenleyen Protokol (03.01.2006)

- KEGM ile Balıkesir Valiliği Arasında Balıkesir İli Marmara İlçesi Yerleşim Birimlerinde Acil Müdahale Botunun Acil Hasta Nakli Amacıyla Kullanılması Protokolü (01.07.2006)
- KEGM ile Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. arasında Uzak Mesafelerde Gemilerin Tanımlanması ve İzlenmesi (LRIT) Sisteminin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Protokol (21.07.2009)
- KEGM ile Seyir, Hidrografi Ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı arasında Seyir Duyuruları Ulusal Koordinatörlüğü Ve Navtex Koordinatörlüğü Konusunda Protokol (23.06.2010)
- KEGM ile Türkiye Kızılay Derneği arasında VHF/MF/HF Telsiz Sistemlerinin Kullanımını Düzenleyen Protokol (04.01.2011)
- KEGM ile Meteoroloji Genel Müdürlüğü Arasında Deniz Meteorolojisi İçin Otomatik Gözlem Şebekesi Tesisi Ve Deniz Meteorolojik Gözlemlerinin Paylaşılması İşbirliği Protokolü (13.06.2011)
- KEGM ile Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında VHF/MF/HF Telsiz Sistemlerinin Kullanımını Düzenleyen Protokol (09.12.2011)
- KEGM ile Adalet Bakanlığı Ceza Ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Arasında İmzalanan Bot Kira Sözleşmesi (16.07.2013)
- KEGM ile (Mülga) Deniz Ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü Arasında İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin İşletme Yetkisi İle Taşınırlarının KEGM'e Devrine İlişkin Protokol (30.01.2015)
- KEGM ile Sağlık Bakanlığı Arasında ERV NENE HATUN Gemisince Verilecek Arama Kurtarma Hizmetleri Esnasında UMKE Tarafından Verilecek İlk Yardım Ve Sağlık Hizmetleri Hakkında Sözleşme. (27.05.2015)
- KEGM ile TÜİK İstanbul Bölge Müdürlüğü Arasında Resmi İstatistik Programı Kapsamında Uluslararası Standartlara Uygun İstatistikler Üretilmesi Ve Eğitim, Bilgi Paylaşımı Protokolü (04.08.2015)
- KEGM ile Deniz Ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü Arasında Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin İşletme Yetkisi İle Taşınırlarının KEGM'e Devrine İlişkin Protokol (10.05.2016)
- KEGM ile Deniz Ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü Arasında Ulusal Deniz Emniyeti Merkezinin (UDEM) İşletilmesine İlişkin Protokol (03.08.2017)
- KEGM ile Deniz Ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü Arasında Ulusal Otomatik Tanımlama Sisteminin (OTS) KEGM'e Devrine İlişkin Protokol (12.10.2018)
- KEGM ile HAVELSAN arasında Teknik İşbirliği protokolü (01.05.2019)
- KEGM ile Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü arasında Zonguldak Limanı Kılavuzluk Hizmeti devir protokolü (03.07.2019)

E-Navigasyon Ulusal Strateji ve Eylem Planı

Ülkelerin bireysel sistem arayışlarını konsolide etmek ve uluslararası bir konsorsiyumla geleceğin denizyolu sisteminin standartlarını belirlemek üzere Uluslararası Denizyolu Örgütü (IMO) çalışmaları doğrultusunda ülkemizin E-Navigasyon Ulusal Strateji ve Eylem Planı hazırlanmıştır.

Çağrı Merkezi "444 Kıyı" Kurulmuştur

2010 yılında 30 ili kapsayan çağrı merkezi (call center) sisteminin teknik kurulumları yapılmış ve çağrı merkezi için 444 54 94 (444 KIYI) numarası alınmıştır.

Acil Durumlarda Denizcilerimizin Hizmetinde Olacak 151 Alo Kıyı Emniyet Hizmete Girmiştir.

2006 yılında ücretsiz olarak verilmeye başlanan bu hizmet ile denizcilerimizin huzurlu ve güvenli seyir yapabilmeleri için 24 saat 7 gün boyunca dinleme yapılmakta, olası gemi ve can kurtarma olayları gibi acil durumlara zamanında ihbar ve müdahale sağlanabilmektedir.

Doğal Afetlerde Haberleşme İmkânları Artırıldı

Kızılay İle Protokol

Türk Kızılay'ının doğal afetlerde haberleşme ihtiyacını karşılamak üzere, 05/01/2011 tarihinde Kızılay ile KEGM arasında bir protokol düzenlenmiştir.

TÜRKKIZILAYI
1868

Fenerlerden Denizcilere Meteorolojik Bilgi Hizmeti

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol ile D-OMGİ ve SOTAS sistemi müştereken çalışmaktadır. Denizciler için anlık meteorolojik bilgi her 10 dakikada bir 70 istasyon üzerinden yayınlanmaktadır.

Denizyolu Araştırmalarına Büyük Destek

Alemdar II Gemisinin İstanbul Üniversitesine Devri
Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünde Laid-Up statüsünde bulunan Alemdar II Gemisi, İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Araştırmacılığı Enstitüsüne Dışişleri Bakanlığı'nın talepleri doğrultusunda, Ege ve Akdeniz'deki uluslararası sularda araştırma yapmak, bayrak göstermek, Karadeniz'de, Marmara'da ve İstanbul Boğazı'nda devam eden proje çalışmalarını kesintisiz sürdürebilmek amacıyla 1 Temmuz 2008 tarihinde devredilmiştir.

Söndüren 11 Gemisinin Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesine Devri
Söndüren 11 Gemisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü, Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığına 14 Nisan 2010 tarihinde devredilmiştir.

Pilot 66 Botunun Dokuz Eylül Üniversitesine Devri
Pilot 66 Botu Dokuz Eylül Üniversitesine 08 Nisan 2011 tarihinde devredilmiştir.

Liman Kontrol 3 Botunun Dokuz Eylül Üniversitesine Devri
Liman Kontrol 3 Botu Dokuz Eylül Üniversitesine 06.06.2011 tarihinde devredilmiştir.

Söndüren-5 Tahlisiye-I Liman Kontrol 5-11 ve Yamanların Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şirketine Devri
Söndüren-5 Tahlisiye-I Liman Kontrol 5-11 ve Yamanlar Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şirketine 13.02.2015 tarihinde devredilmiştir.

Kem 1, Kem 2 Botlarının TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezine Devri
Kem 1, Kem 2 Botları TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezine 14.09.2015 tarihinde devredilmiştir.

Liman Kontrol 7 Kılavuz Botunun Antalya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Devri
Liman Kontrol 7 Kılavuz Botu, Antalya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına 17.05.2016 tarihinde devredilmiştir.

Söndüren 4 Römorkörünün Yıldız Teknik Üniversitesine Devri
Söndüren 4 Römorkörü Yıldız Teknik Üniversitesine 20.01.2017 tarihinde devredilmiştir.

Söndüren 6 Römorkörünün İstanbul Teknik Üniversitesine Devri
Söndüren 6 Römorkörü İstanbul Teknik Üniversitesine 20.02.2018 tarihinde devredilmiştir.

Gemi Kurtaran Römorkörü 21.07.2019- 20.03.2020 tarihleri arasında Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi kurtarma Şti Ltd. Görevlendirilmiştir

Bu süre içersinde açık deniz lojistik destek, arama-kurtarma ve gemi kurtarma gibi faaliyetlerde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin imkan ve kabiliyetlerinin artmasına katkı sağlamıştır

5 Adet Rhıb Botun Devri

5 Adet Rhıb Bot, T.C. İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü Denizyolu Fakültesi, T.C. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü, T.C. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörlüğü, T.C. Beykoz Kaymakamlığı Beykoz Barbaros Hayrettin Paşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi -T.C. Ziya Kalkavan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine devredilmiştir.

Pilot 67 Botunun İstanbul Teknik Üniversitesine Devri
Pilot 67 Botu İstanbul Teknik Üniversitesine 12.03.2021 tarihinde devredilmiştir.

Pilot 76 Botunun Antalya Fettah Temince Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine Devri
Pilot 76 Botu Antalya Fettah Temince Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine 12.03.2021 tarihinde devredilmiştir.

Liman Kontrol 8 Kılavuz Botunun Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına Devri
Liman Kontrol 8 Kılavuz Botu Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına 12.03.2021 tarihinde devredilmiştir.

10'uncu şura hedeflerimizde yer alan ve denizyolu kültürünün geliştirilmesi ve denizyolu araştırmalarına destek olmak amacıyla Zübeyde Hanım'ın ismini taşıyan gemi revize edilerek hem müze hem de gençlere denizciliğin anlatılacağı eğitim merkezi olarak hizmet verecek şekilde 12/03/2014 tarihinde ziyarete açılmıştır.

Dünya Denizcileri İstanbul'da Buluştu

Ulaştırma, Denizyolu ve Haberleşme Bakanlığı himayesinde ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ev sahipliğinde ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen "Uluslararası Gemi Trafik Hizmetleri Sempozyumu", İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. 10-14 Eylül 2012 tarihleri arasında yapılan 41 ülkeden 350'ye yakın katılımcının yer aldığı sempozyumda, Denizde durumsal farkındalık ve VTS'in rolü, Liman ve Suyollarının etkin kullanımı, Kutup bölgelerinde VTS'lerin etkinliği, Gemi raporlama ve rota planlama, Elektronik seyir ve AIS Uygulamaları ile uydu AIS sistemleri, VTS'ler arası veri değişimi ve yönetimi, Geliştirilmiş seyir yardımı ve yeni VTS'ler, Radar ve AIS ile diğer algılayıcılar konusunda gelişmeler, Operatör ve eğitim yeterlilikleri, ATC ile kıyaslama, Riski azaltmada VTS'in rolü, VTS Eğitimleri ve yetkilendirme gibi konularda oturumlar düzenlenmiştir.

Uluslararası Düzeyde Verilen Eğitimler

2003 yılında Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin kurulmasıyla başlayan süreçte edinilen tecrübelerle uluslararası düzeyde eğitimler verilebilmektedir. Bu eğitimlerin uluslararası seviyede başka ülkelere de verilebilmesi amacıyla 09.12.2016 yılında IALA ile bir mutabakat zaptı (MOU) imzalanmıştır.

IALA Konferansı ve Konsey Seçimi

8-10 Aralık 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilen IALA (Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği) Konsey Toplantısı'nda, konsey üyesi olan Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün önerisi ve 24 üye ülkenin onayıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Şirketi'nin IALA üyeliği nihai olarak kabul edilmiştir. III. Hazırlık Diplomatik Konferansı 12-14 Mart 2019 tarihlerinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün ev sahipliğinde İstanbul'da düzenlendi. 27 Mayıs -2 Haziran 2018 tarihleri arasında yapılan 19. IALA Konferansı Genel Kurulunda aday ülkeler arasında yapılan seçimde, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü örgütün yönetim organı olan konseye Türkiye'yi temsilen yeniden seçilmiştir.

Orman Yangınları İle Mücadele

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Ege bölgesindeki orman yangınlarına karşı ilk andan itibaren tüm imkânlarıyla seferber olarak topyekûn bir mücadele içerisine girmiştir.

Denizdibi Tarama Faaliyetleri

Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör tarafından ülke genelinde ihtiyaç duyulan denizdibi tarama faaliyetleri Bakanlığımızca İstanbul, İzmir ve Samsun Denizdibi Tarama Başmühendislikleri marifetiyle yürütülmektedir.

Denizdibi tarama filomuz;

- 1 adet kazıcı-taşıyıcı özellikli duba,
- 8 adet ekskavatörlü duba,
- 3 adet kovalı tarak gemisi,
- 1 adet kesici-emici tarak gemisi,
- 5 adet römorkör,
- 1 adet 1.000 m3'lük çamur dubası,
- 7 adet 250 m3'lük çamur dubası,
- 10 adet 500 m3'lük çamur dubası,
- 1 adet tarama pompalı vasıta
- 2 adet batimetrik ölçüm botu
- 1 adet bitki ve yosun temizleme vasıtası (Harvester)

olmak üzere toplamda 40 adet gemi ve su aracı bulunmaktadır.

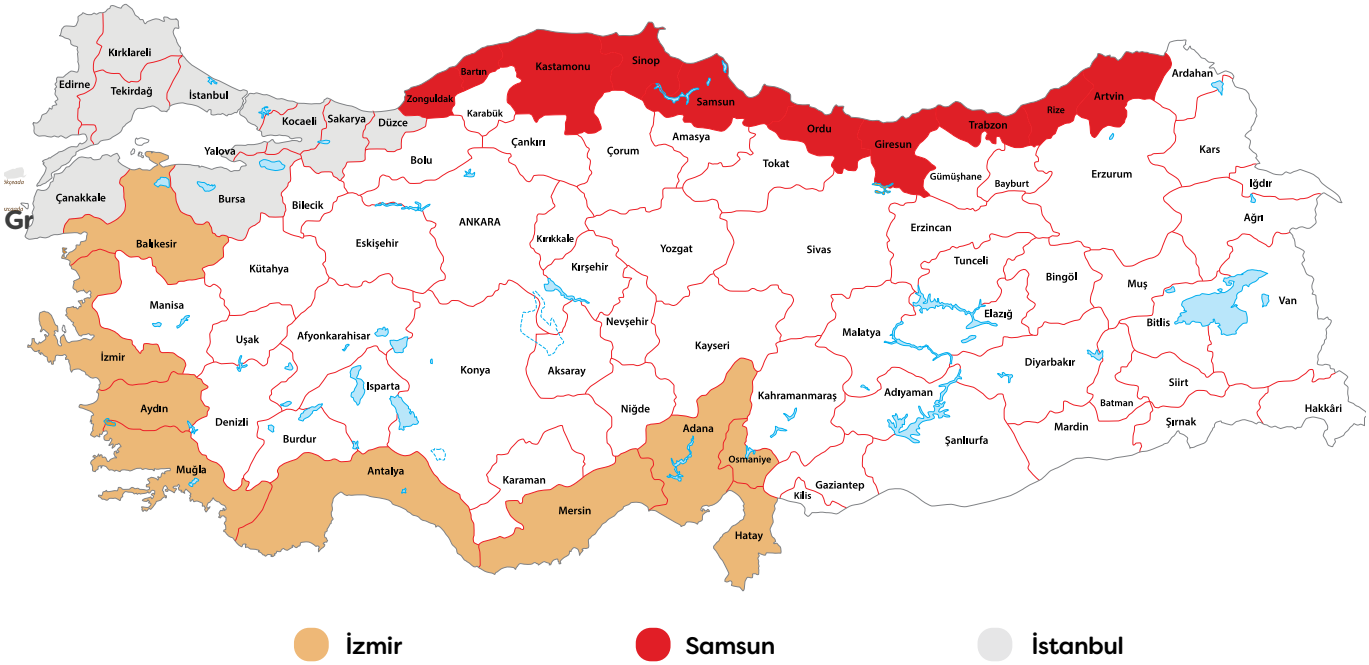
Denizdibi Tarama Başmühendislikleri faaliyetlerini, belirlenmiş görev alanları kapsamında yürütmektedir. İhtiyaç olduğunda Başmühendislikler arasında tarama vasıtası ve/veya gemiadamı görevlendirmesi yapılarak tarama hizmetlerinin aksatılmadan devam ettirilmesi sağlanmaktadır.

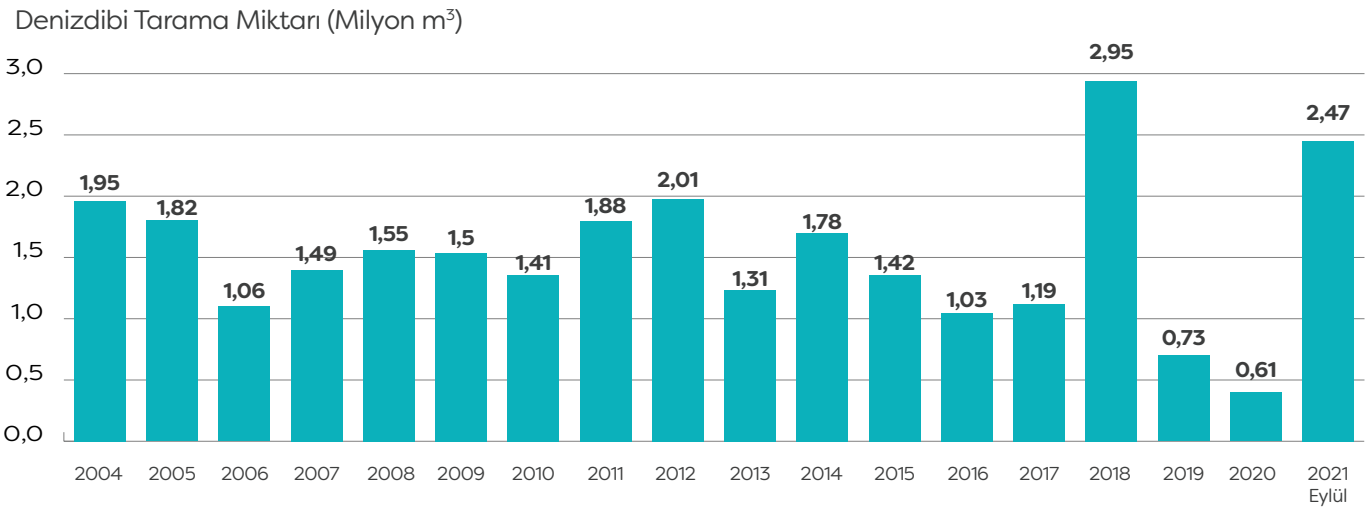
Bakanlığımızca 2021 Eylül ayı itibariyle, son 19 yıllık süreç içerisinde yaklaşık olarak 29.9 milyon m^3 tarama yapılmıştır

Bakanlığımız tarafından balıkçı barınakları, limanlar, marinalar/yat limanları, tersaneler gibi kıyı yapıları ile dere ağızlarının, deniz yapılarının ve seyir kanallarının taramaları yapılarak;

- Deniz ticaretine ve balıkçılığa katkı sağlamakta,
- Seyir emniyeti, can ve mal güvenliği artırılmakta,
- Sel gibi doğal afetler sonrası taşınım sebebiyle denizdibi taraması ihtiyacı oluşan bölgelerde, normalleşme sürecine hız kazandırmaktadır.

Denizdibi tarama başmühendislikleri görev alanları

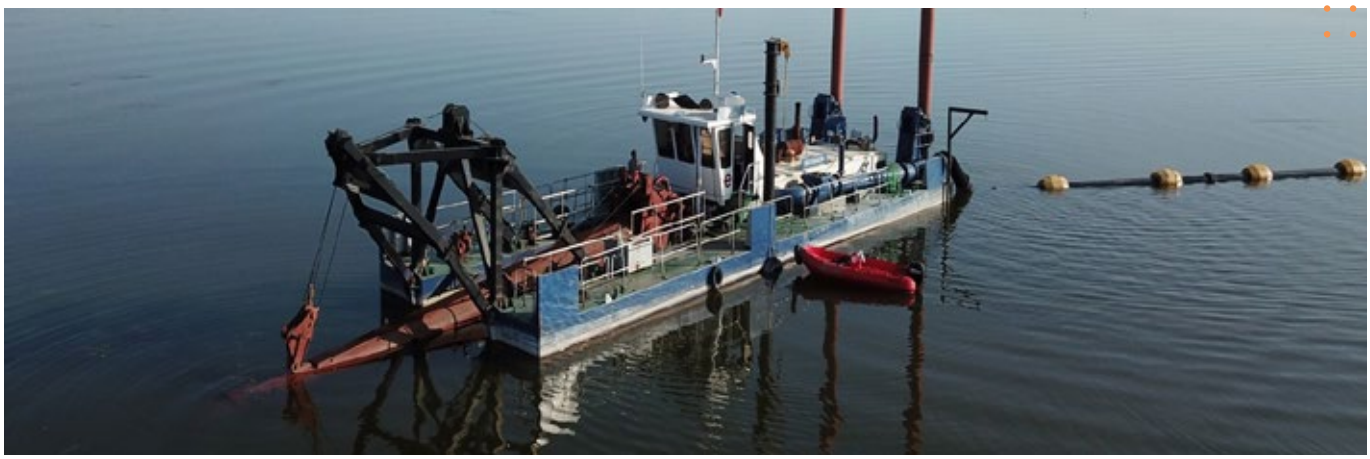

Mogan Gölü Dip Temizleme Projesi

Mogan Gölü tabanında bulunan ve gölü içten kirleten çamur tabakasının ortamdan alınması, göl tabanında yer alan içsel kirletici kaynağın ortadan kaldırılarak gölün kirlilik düzeyinin en aza indirilmesi ile göldeki mevcut sucul ekosistemin eski doğal konumuna döndürülmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında 15.07.2016 tarihinde iş birliği protokolü imzalanmıştır. Söz konusu projede yaklaşık 3 milyon m3 çamur taraması yapılarak projenin 1. Etabı 2018 yılının Kasım ayında tamamlanmıştır.

Proje kapsamında, Mogan Gölü'nün 3,7 km2'lik alanından dip çamuru, jeotekstil tüpler kullanılarak %50 civarında katı madde içerecek kadar susuzlaştırıldıktan sonra süzülen sular tekrar göle deşarj edilmiştir. Bahse konu projede, UAB envanterine kayıtlı olan İmbat isimli kesici emici özellikli tarama gemisi (cutter suction dredger), tarama pompalı vasıta (300 metre yüzer boru sistemi ile birlikte) , batimetrik ölçüm yapabilen hizmet botu ile göl tabanı ve üstü bitki toplama vasıtası (harvester) kullanılmıştır.

En son teknolojilerin kullanılarak bir koruma alanında yapılan ilk çalışma olması, iç sularda tarama alanı ve çıkartılacak sediment boyutuyla "Mogan Gölü Projesi" Avrupa'nın en büyük, Dünyanın ikinci en büyük projesi durumundadır. Bakanlığımız ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında "Mogan Gölü Dip Çamuru Temizlenmesi İşi 2. Etap İşbirliği Protokolü (2020)" 09.09.2020 tarihinde imzalanmıştır. Projenin 2. etabında da Bakanlığımız envanterindeki tarama vasıtaları ve personeli ile Bakanlığımız bütçe imkânları kullanılarak, dip tarama faaliyetleri, göl üstü ve tabanından bitki kökü ile yosun toplama faaliyetleri gerçekleştirilmekte olup, 2. etap kapsamında yapılacak olan 3.3 milyon m³ lük taramanın Eylül 2021 itibariyle yaklaşık 2.1 milyon m³ ü tamamlanmıştır.

05 HABERLEŞME

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER

HABERLEŞME SEKTÖRÜ

İnsanlık tüm bilinen tarihi boyunca teknoloji ile hayatı kolaylaştırma yollarını aramıştır. En kadim medeniyetler bile tüm enerjimizi ve zamanımızı alan günlük işlerimizi en az çaba ile gerçekleştirebilmeyi ve böylece gerçekten bizi mutlu edecek şeylerin peşinden koşmayı amaçlamışlardır. Ancak bilinen tarihin pek çok döneminde bu hayallerin çok azı gerçekleştirilmiş, daha çok mitoloji ya da efsanelerin konusu olarak kalmıştır. Ta ki sayısal teknolojiler ortaya çıkana kadar. Artık iletişim teknolojileri, bilgisayarlar ve sensörler dünyanın her tarafını baş döndürücü bir hızla kuşatmaya başladı. Bu teknolojilerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan bu durumun bir örneğine insanlık tarihi boyunca şahit olmadık.

Teknolojiler bugün geçmişte olduklarından çok daha hızlı yayılıyorlar. Anadolu ve Mezopotamya topraklarında başlayan ve insanlığın ilk büyük teknolojik atılımı sayılan tarım devriminin Avrupa'ya ulaşması binlerce yıl sürdü. Kuzeydeki bir ada ülkesinde başlayan endüstri devrimi ise çok hızlı bir şekilde yayılmaya başlandı. Tarihi olarak bir yeniliğin ya da icadın başka ülkeler tarafından benimsenmesi zamanla bu süre kısalıyor olsa da yeniliğin ortaya çıkışından ortalama 45 yıl sonra gerçekleşirdi. Milin Avrupa dışına yayılması 119 yıl sürerken internetin tüm dünyaya yayılması sadece 7 yılda gerçekleşti. Yeni teknolojilerin benimsenme hızı aslında ülkeler arasındaki gelir farklarının da önemli bir kısmını açıklamaktadır. Bununla birlikte benimseme farkları azaldıkça zengin dünyanın bir teknolojiyi erken benimseme avantajlarının ortadan kalktığı görülmektedir. Teknolojinin yayılma hızlarına baktığımızda son dönemde çok ciddi seviyede artış gösterdiğini görmekteyiz. Örneğin telefonun 50 milyon kullanıcıya ulaşması 75 yıl, radyonun 38 yıl, TV'nin 13 yıl sürmüşken İnternet 4 yılda, Facebook 3,5 yılda ve Angry Birds oyunu ise sadece 35 günde bu sayıya ulaşmıştır. Instagram 300 milyon kullanıcıya sadece 4 yılda ulaşmıştır. Forbes, WhatsApp uygulamasının başladıktan sadece 6 yıl sonra Hristiyanlığın 19 asırda ulaştığı rakama ulaştığını (700 milyon) yazmıştır. Bunlar; teknolojik yeniliklerin yayılmasının daha da hızlanacağını gösteren gelişmelerdir.

İnternetin ortaya çıkmasıyla ve insanların tüm ekonomik paradigmaları değiştirecek bir şekilde birbirlerine bağlanmasıyla birlikte tarihte şahit olmadığımız yeni bir döneme girmiş bulunuyoruz. Başta internet olmak üzere sayısal teknolojiler muazzam bir zenginlik yaratmış durumda. Ekonomik araçlar daha fazla paylaşıldıkça daha fazla şey ücretsiz olmaya, daha fazla insana ulaşmaya ve son kullanıcılara emsali görülmemiş faydalar sağlamaya başlıyor. Airbnb ev sahibi ve misafirleri bir araya getirerek çok daha ucuz konaklama imkânları sağlıyor. Benzer şekilde bir akıllı telefon uygulaması olan Uber sürücüler ile yolcuları irtibatlandırarak son kullanıcı için maliyetleri düşürüyor. İnternet bunun gibi sayısız uygulama ve yeniliğin hayatımıza girmesini sağlıyor.

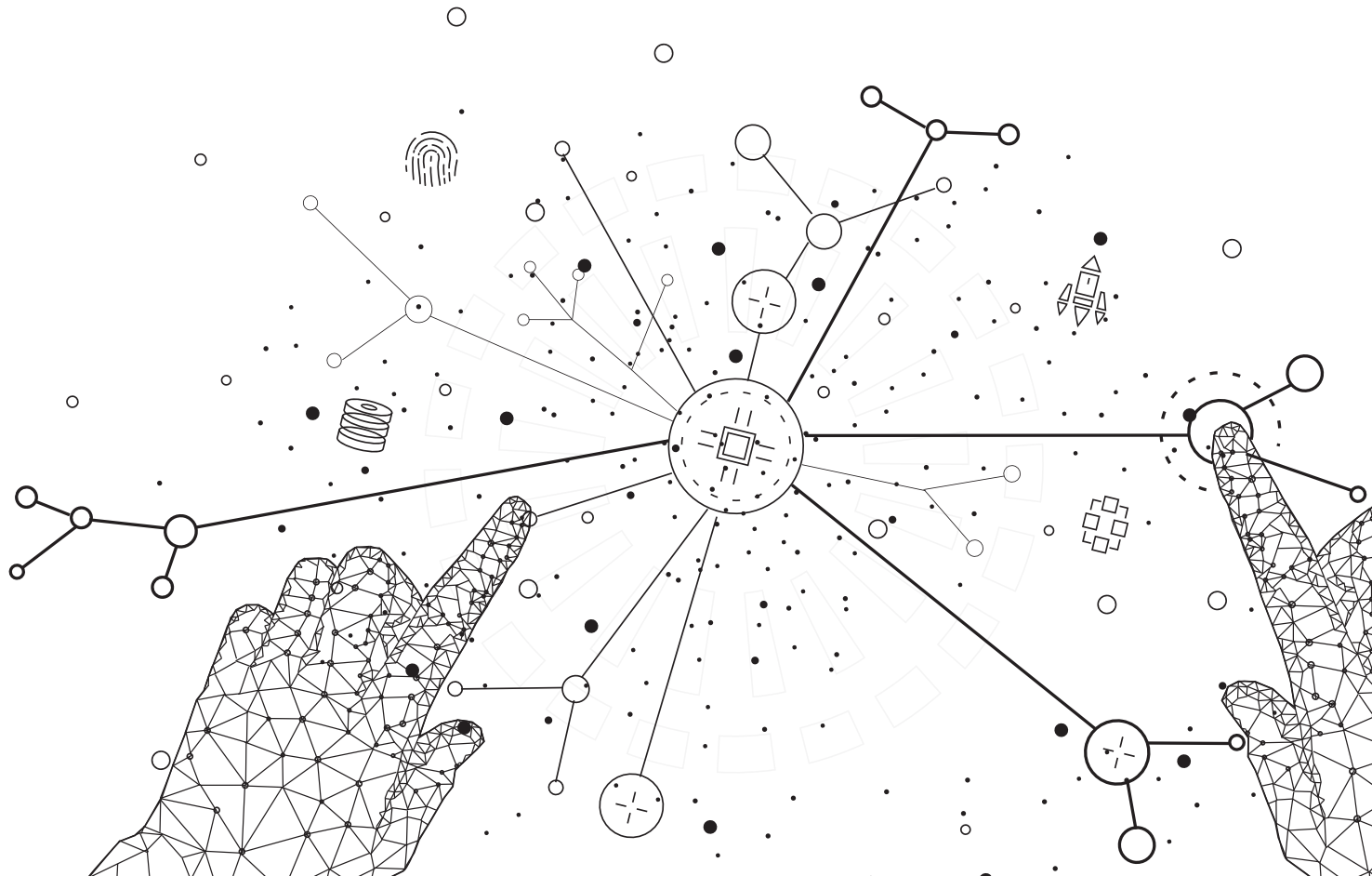
Bu çağ nasıl çalıştığımız, yaşadığımız ve birbirimizle nasıl ilişki kurduğumuzu çok derinden değiştirecek bir devrin başlangıç dönemi. Ölçeği, kapsamı ve karmaşıklığı dikkate alındığında bu dönem daha önce tecrübe ettiğimiz hiçbir şeye benzemeyecek. O yüzden hem birey hem de ülke olarak yeni dönemin hızı ve kapsamını çok iyi bir şekilde kavramalıyız. Milyarlarca insanın mobil telefonlar vasıtasıyla her an ve her yerde birbirine bağlanması, muazzam seviyelere ulaşmış veriye erişme, depolama, işleme hızlarının ortaya çıkardığı sınırsız fırsatlar internet çağının da temelini oluşturacak. Yapay zekâ (AI), robotik, nesnelerin interneti (IoT), otonom araçlar, 3D yazıcı, nanoteknoloji,

biyoteknoloji, malzeme bilimi, enerji depolama ve quantum bilgi işlem gibi gelişmekte olan teknoloji atılımlarının şaşırtıcı izdüşümünün neler ortaya koyacağı sayısal çağın en büyük gizemi olacak.

Bununla birlikte herkesin malumu olan bir şey var ise o da sayısal çağda gelişmiş ülkeler ve toplumlar net kazancı en yüksek olan ülkeler olacağıdır. Bilgi paylaşımından kaynaklanan fırsat eşitliği, gelişmiş ülkeler ile az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler arasındaki konvansiyonel teknolojileri kullanım açısından oluşan büyük farkı nispeten azaltmış olmakla birlikte tam olarak ortadan kaldırmamıştır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki nüfusun büyük çoğunluğu hala internete erişememektedir. Gelişmiş ülkelerin tamamı genişbant hizmetler sunarken hala çok sayıda insan internete düşük hızlarda ve kalitede erişebilmektedir. Bununla birlikte akıllı mobil cihazlar vasıtasıyla internete erişim yaygınlaşmakta ve internete erişim öncelikli yöntem olmaya başlamaktadır. Akıllı telefonlar vasıtasıyla internete erişim alanında da genişbant erişim açısından görülen farklılık kendini göstermektedir.

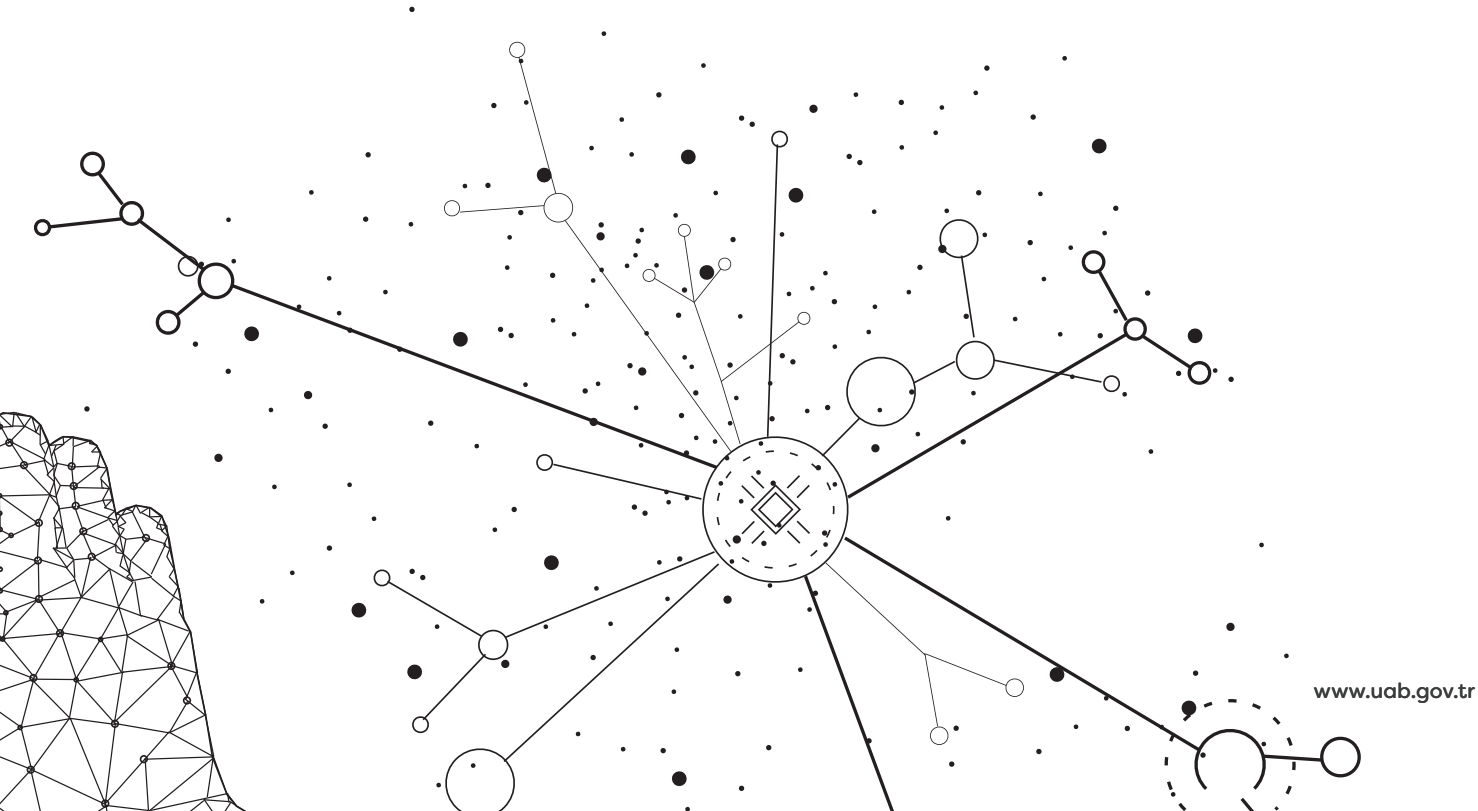
Bu kapsamda ülkemizin teknoloji yarışında gelişmiş ülkeler liginde yer alması ve vatandaşlarımızın yüksek kapasiteli ses, veri ve görüntü hizmetlerine en ileri teknolojilerle ulaşabilmesi haberleşme sektörüne yönelik olarak hazırlanan strateji ve düzenlemelerin ana hedefi haline gelmiştir. Söz konusu teknolojiler

yaygınlaştırılmaya çalışılırken bir yandan da mobil teknolojilerde yerlilik şartı gibi düzenlemeler ile ülkemizin yerli ve milli bir altyapıya kavuşması hedeflemektedir. Sabit tarafta da yüksek hızları destekleyecek fiber yatırımlar desteklenmekte ve fiber altyapımız hızlı bir şekilde geliştirilmeye çalışılmaktadır.

İletişim altyapı ve hizmetlerinin geliştirilebilmesi ve yaygın kullanımının sağlanması için Türk telekomünikasyon sektöründe hem altyapı hem de hizmet seviyesinde etkin rekabet ortamının tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Bu şekilde ülkemizde hızlı, güvenli, sürekli ve kaliteli iletişim hizmetleri uygun maliyetlerle sunulabilir ve milli kaynaklarla desteklenen yeni teknolojilere dayalı telekomünikasyon altyapılarının kurulması için uygun ortam yaratılabilir.

Bu kapsamda elektronik haberleşme sektöründe politika ve strateji belirleme ile düzenleme yapma yetkisine sahip olan Bakanlığımız tarafından haberleşme altyapısı ve hizmet alanında teknolojik gelişimin sağlanması, bu gelişimi destekleyecek yeni yatırımların yapılması ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik adımlar atılmaktadır. Önümüzdeki dönemde de, bugüne kadar olduğu gibi, bilgi toplumuna geçiş sürecinin hızlandırılması hedefi doğrultusunda çalışmalara devam edilecektir.

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

2003 yılından günümüze, bilgi teknolojileri ve iletişim sektörünün ülkelerin kalkınmasında oynadığı rolün bilinciyle, sektörün gelişimine yönelik belirlediğimiz politikalar, bu politikalar kapsamında yaptığımız düzenlemeler ve gerek Bakanlığımız gerekse özel sektör tarafından yapılan yatırımlarla bilişim hizmet ve teknolojilerinin hayat standartlarını yükselten kolaylıklarından her vatandaşımızın faydalanmasını amaçlayan faaliyetlerimiz devam etmektedir. Bilgi toplumu hedeflerine erişmek için yapılan çalışmaların sonuçlarından bazıları aşağıdaki temel göstergelerde de açıkça görülmektedir.

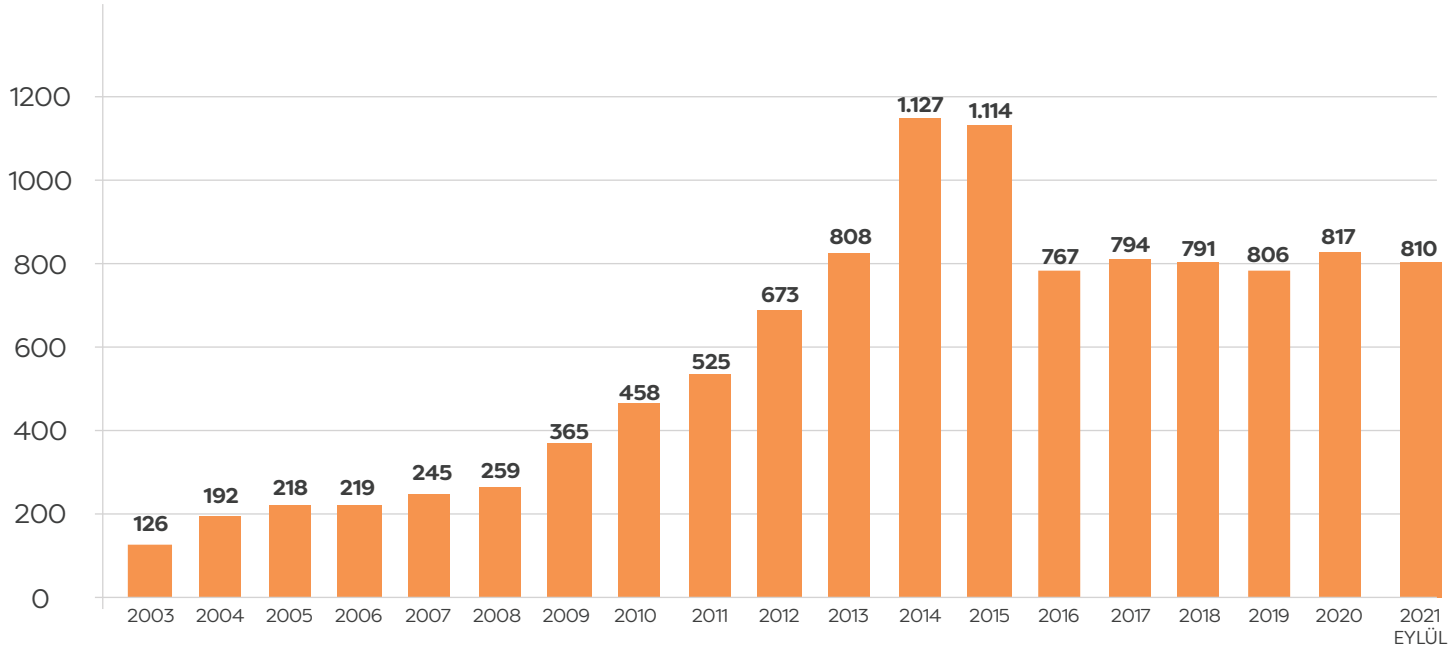
Elektronik Haberleşme Sektöründe Yetkilendirme Sayısı

- 2003 yılında 126 adet,
- 2008 yılında Elektronik Haberleşme Kanunun (EHK) yürürlüğe girmesi ile birlikte 259 adet
- 2020 yılında 817
- 2021 yılının Eylül ayı sonunda 810'dur. (Grafik 1)

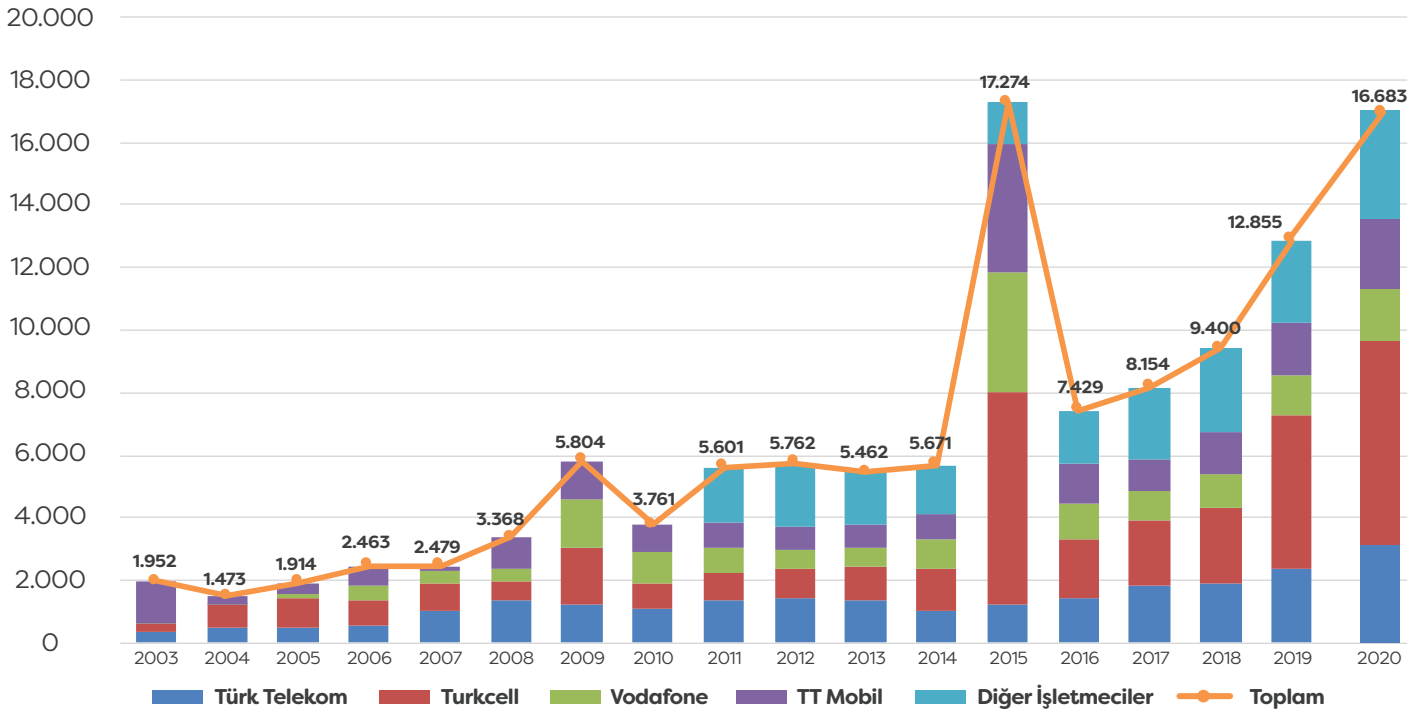
Elektronik Haberleşme Sektöründeki Toplam Yatırım

- 2003 yılında toplam 1,9 milyar TL,
- 2019 yılında toplam 12,9 milyar TL'dir
- 2020 yılında toplam 16,7 milyar TL'dir

Grafik 1 Yetkilendirme Sayısı

Grafik 2 İşletmecilerin Yatırımları (milyon)

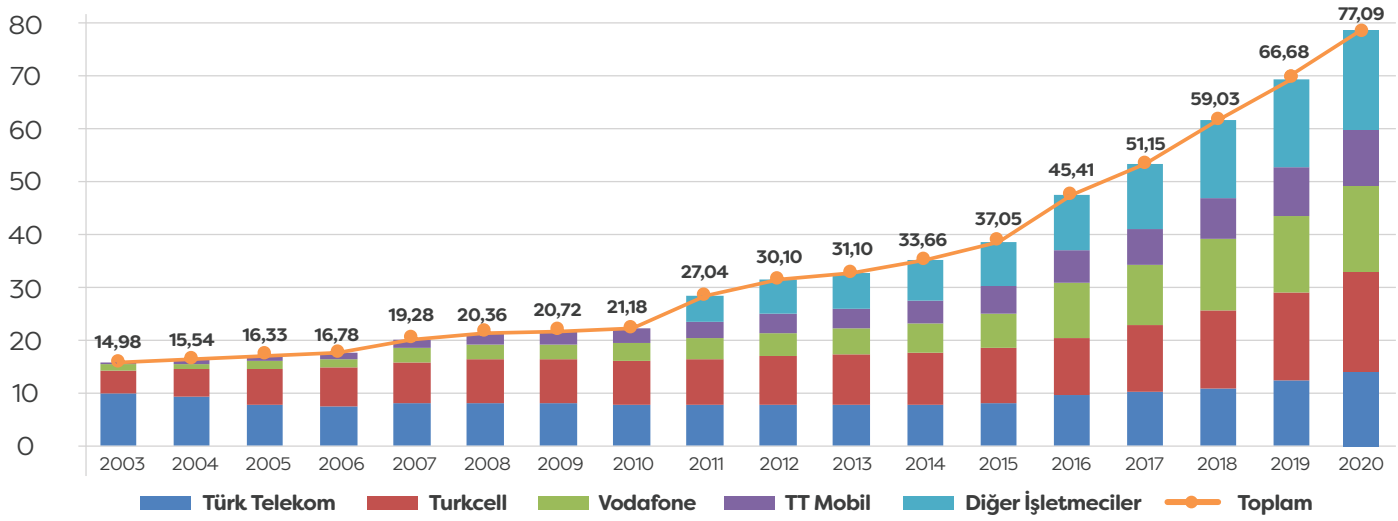

Elektronik Haberleşme Sektöründe Elde Edilen Gelirler

- 2003 yılında 15 milyar TL,
- 2020 yılında 77,1 milyar TL'dir.

Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecilerin yıllar itibariyle sektörden elde ettikleri gelirler Grafik 3 'te ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Grafik 3 İşletmecinin Gelirleri (milyar TL)

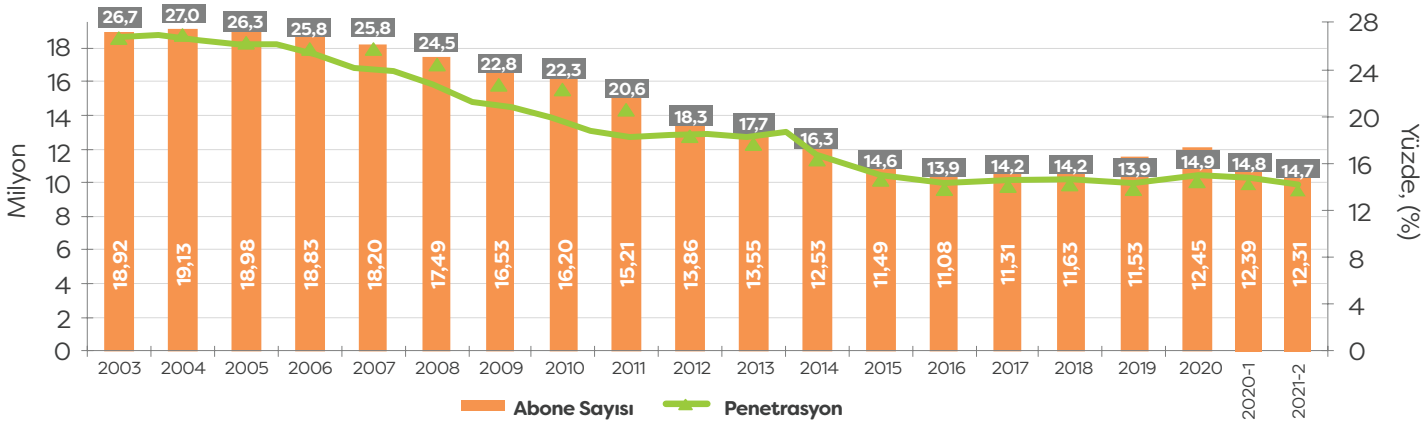

Sabit Abone Sayısı

- 2003 yılında 18,9 milyon,
- 2021 yılı Haziran ayı sonu itibariyle 12,3 milyon,
- Sabit abone yaygınlık oranı %14,7'dir. (Grafik 4)

Grafik 4'te de görüleceği gibi teknolojik gelişmeler, genişbant erişiminin ve yakınsayan hizmetlerin artması ve mobil iletişimin yaygın olarak kullanılmaya başlanmasıyla birlikte sabit abone sayısı dünyada olduğu gibi ülkemizde de azalmaya devam etmektedir.

Grafik 4 Sabit Abone Sayısı ve Yaygınlık (Milyon)

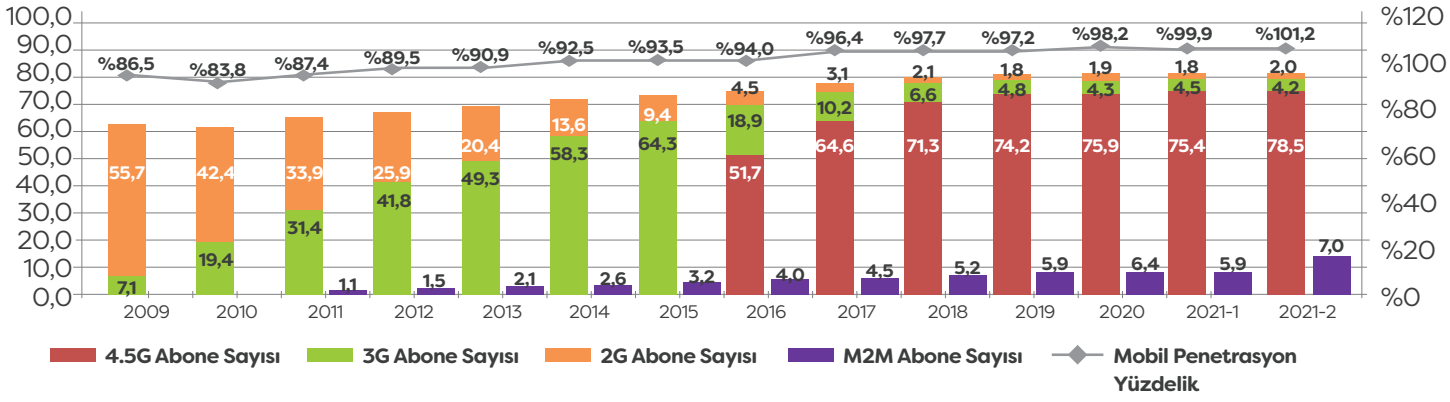

Mobil Abone Sayısı

- 2003 yılında 26,2 milyon,
- 2021 Haziran ayında 84,6 milyon
- Mobil abone yaygınlık oranı %101,2'tür. (Grafik 5)

Ülkemizde 3G hizmetleri 2009 yılından itibaren sunulmaya başlamış ve abone sayısı hızla artarak 4.5G hizmetlerinin sunulmaya başladığı 2016 yılı Mart ayı sonuna kadar 65,9 milyon kullanıcıya ulaşmıştır. 1 Nisan 2016 tarihinde hayata geçen 4.5G hizmeti kullanıcılar tarafından hızla benimsenmiş ve 2021 yılı Haziran ayı sonunda 3G abone sayısı 4,2 milyona düşerken 4.5G abone sayısı 78,5 milyona çıkmıştır 2021 yılı Haziran ayı itibariyle 4.5G hizmetini aktif olarak kullanan abone sayısı 57,3 milyon olurken aynı dönemde M2M abone sayısı da 7 milyona ulaşmıştır.

Grafik 5 Mobil Abone Sayısı (Milyon)

Genişbant Abone Sayısı

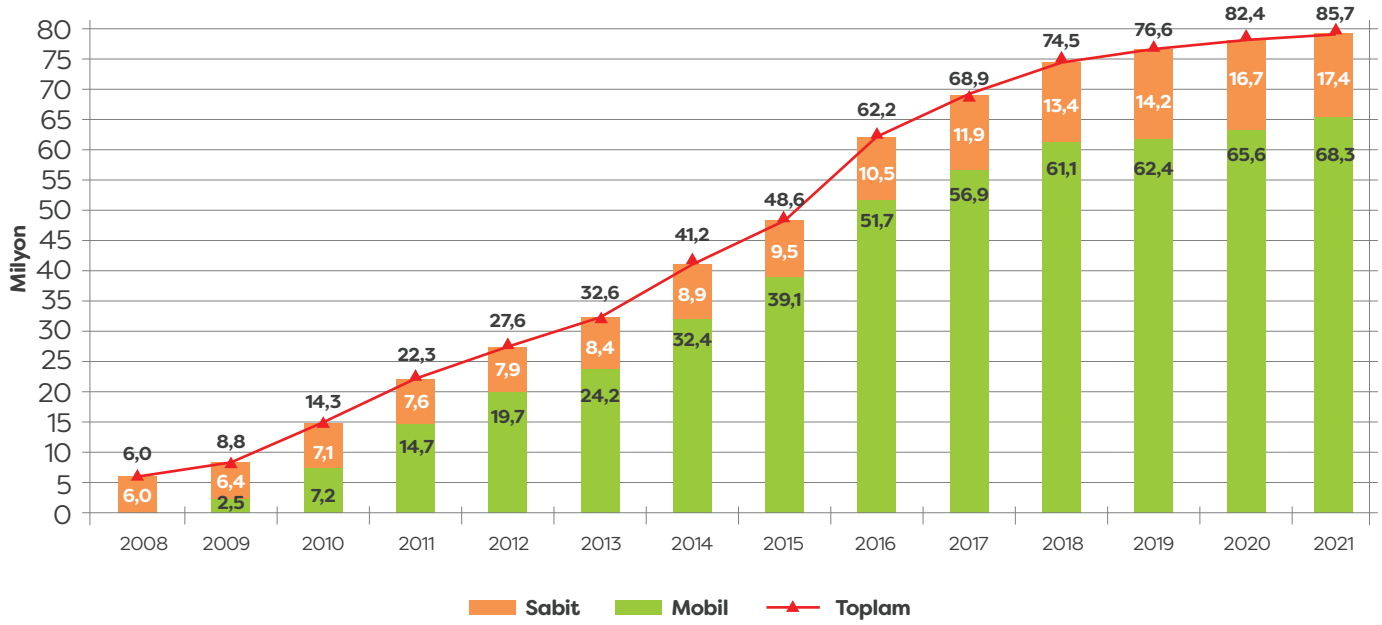
- 2003 yılında 20 bin,
- 2021 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 85,7 milyondur (Grafik 6)

Yapılan altyapı yatırımlarıyla internet erişiminde çevirmeli bağlantıdan genişbant internete geçiş yapılmış, böylece 56 Kbit/sn bağlantı dönemi tarih olup, 1000 Mbit/sn bağlantı hızı verilir hale gelmiştir. Genişbantta abone sayısı 2003 yılında 20 bin seviyesinde iken, 2021 yılı Haziran ayında 85,7 milyona yaklaşmıştır. Bu abonelerden yaklaşık 17,4 milyonu sabit ve 68,3 milyonu ise mobil genişbant abonesidir.

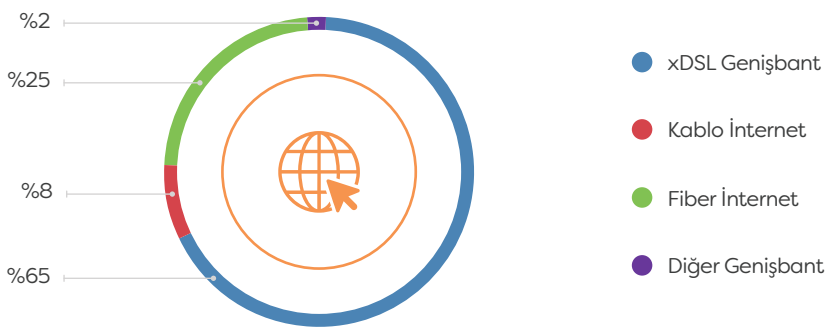
Sabit genişbant internet abonelerinin teknoloji bazında dağılımına Grafik 7'de yer verilmektedir.

Mobil genişbant internet abonelerinin kullanım miktarı, sabite göre daha hızlı artmakla birlikte, özellikle ev ve işyerlerinde yüksek hacimli veri indirme ve gönderme hizmetlerinde sabit genişbant hizmetleri ve bilgisayar kullanımı nedeniyle, sabit genişbant abonelerinin mobile göre kullanımı oldukça yüksektir.

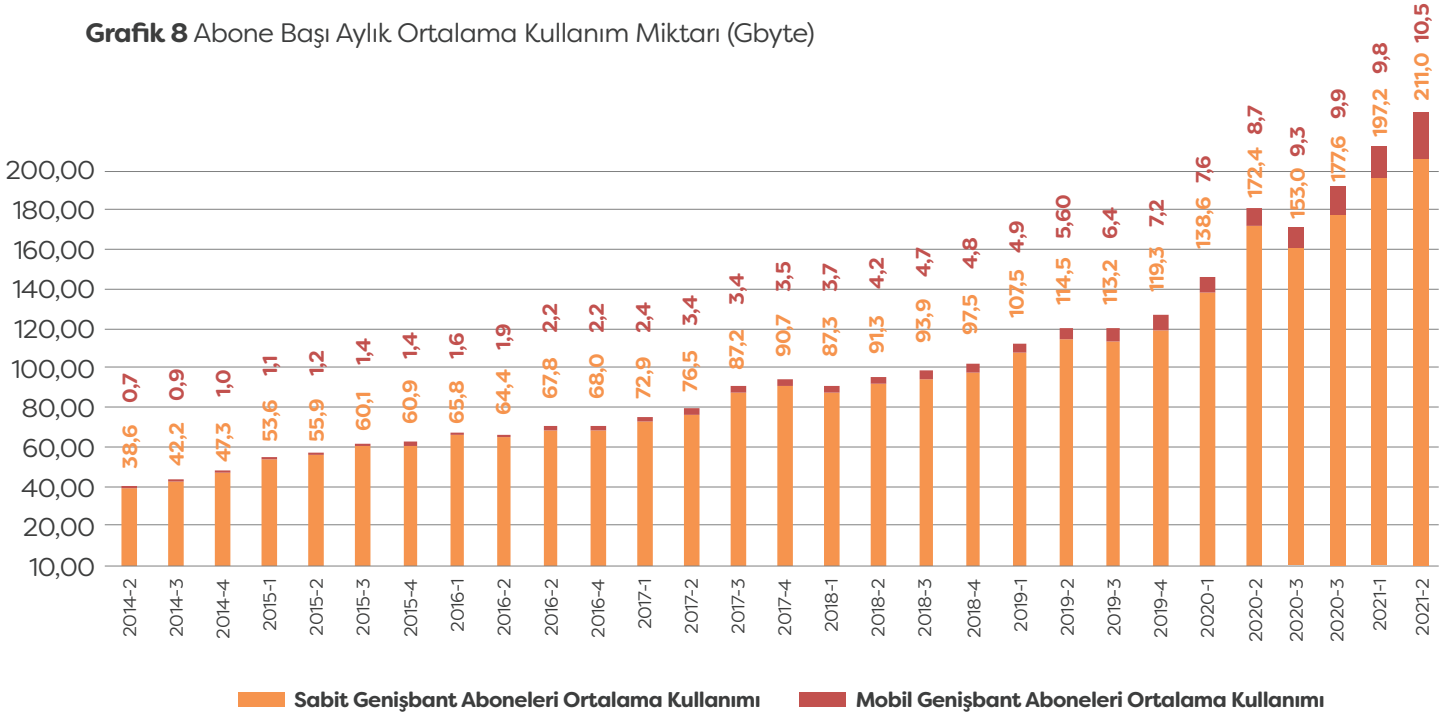
Grafik 6 Genişbant Abone Sayısı

Grafik 7 Sabit Genişbant İnternet Abonelerinin Teknoloji Bazında Dağılımı

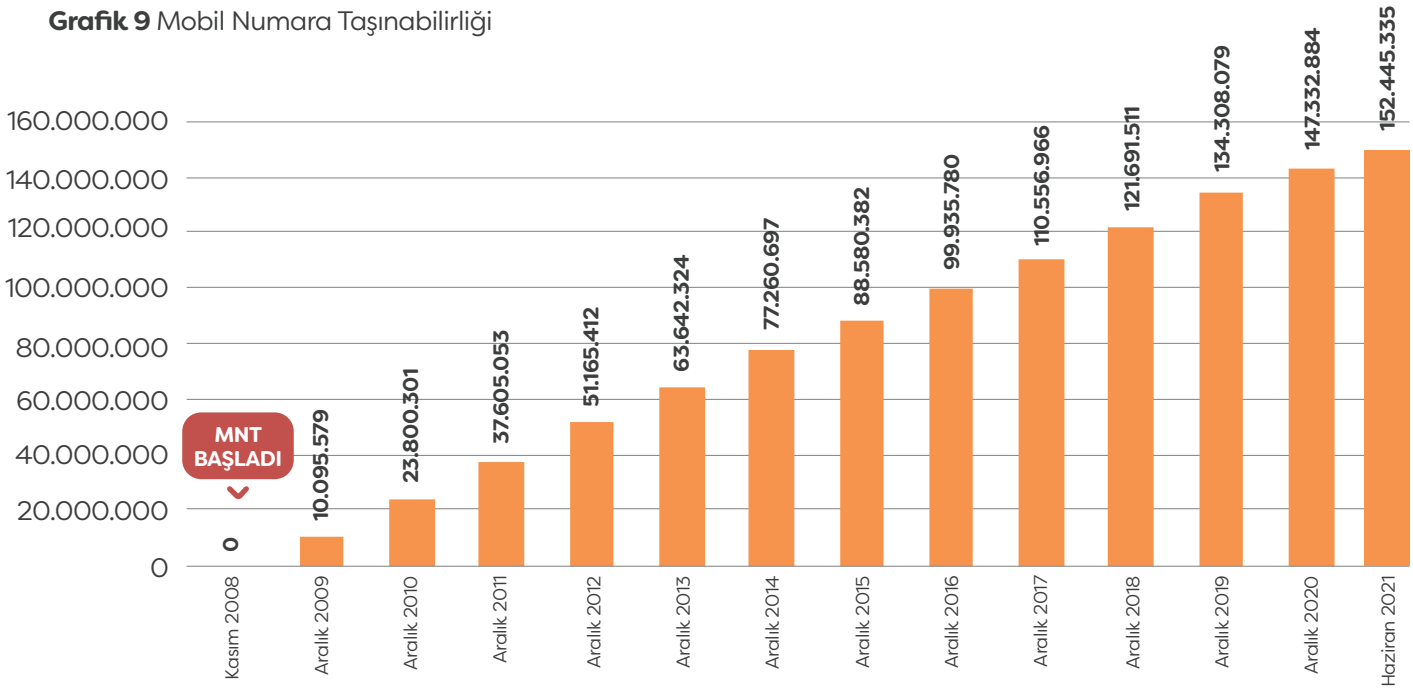
Grafik 8 Abone Başı Aylık Ortalama Kullanım Miktarı (Gbyte)

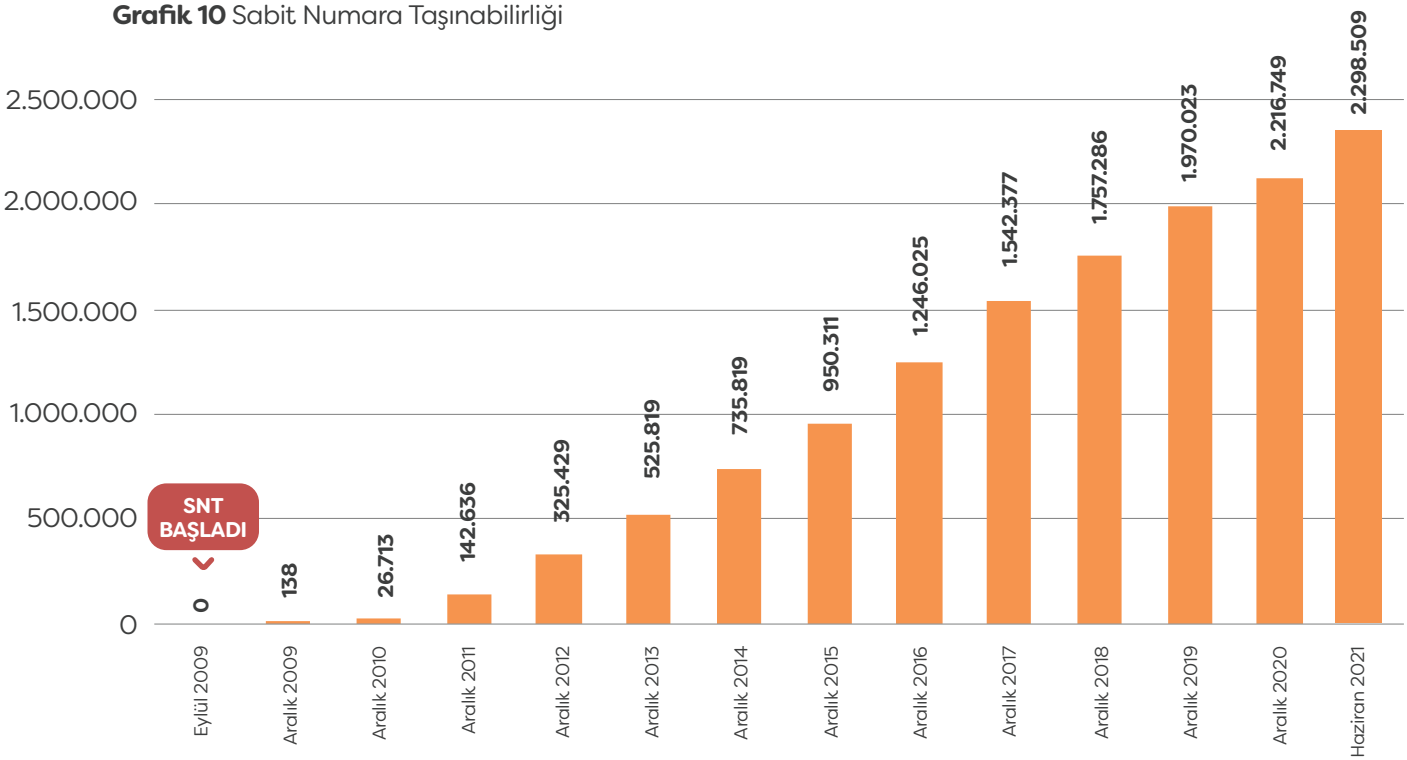
Sabit genişbant ile mobil genişbant ayrımında aylık abone başına ortalama kullanım miktarlarına yer verilmektedir. 2021 yılı ikinci çeyreğinde sabit genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımı 211 GByte seviyesinde, mobil genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımı ise 10,5 GByte seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki üç aylık döneme göre 2021 yılı ikinci çeyreğinde, sabit genişbant internet abonelerinin kullanımında %7 oranında, mobil genişbant internet abonelerinin kullanımında ise %7,3 oranında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 8'de görüldüğü üzere, Türkiye'de internet kullanım miktarı hızla artmaktadır.

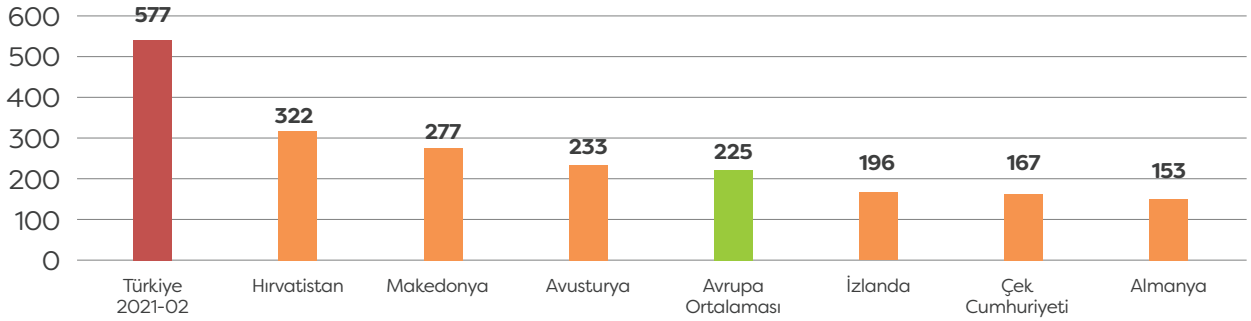
Grafik 9 Mobil Numara Taşınabilirliği

Grafik 10 Sabit Numara Taşınabilirliği

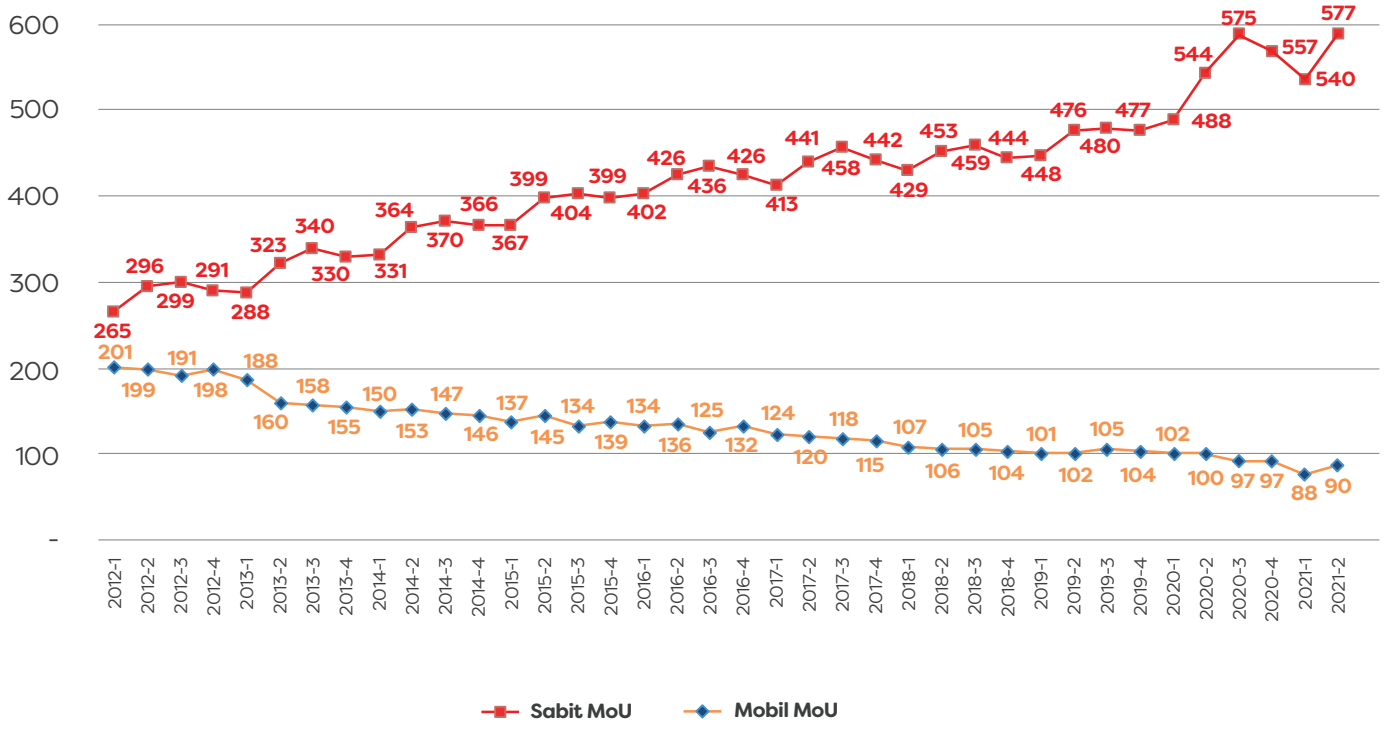

Grafik 11 Avrupa ve Türkiye'de Mobil Cep Telefonu Konuşma Süreleri (Dakika)

Grafik 12'de 2011 yılı son çeyreğinden itibaren üçer aylık dönemler halinde sabit ve mobil telefon abonelerine ait MoU (Minutes of Usage-Abone başına aylık ortalama kullanım miktarı) değerleri gösterilmektedir. 2011 yılında sabit ve mobil kullanım miktarları birbirlerine nispeten yakın iken, yıllar itibariyle mobil abone başına kullanım miktarının hızla arttığı buna mukabil sabit telefon kullanım miktarının azaldığı görülmektedir.

Grafik 12 Sabit-Mobil Abone Başına Aylık Ses Trafiği (Dakika/Ay)

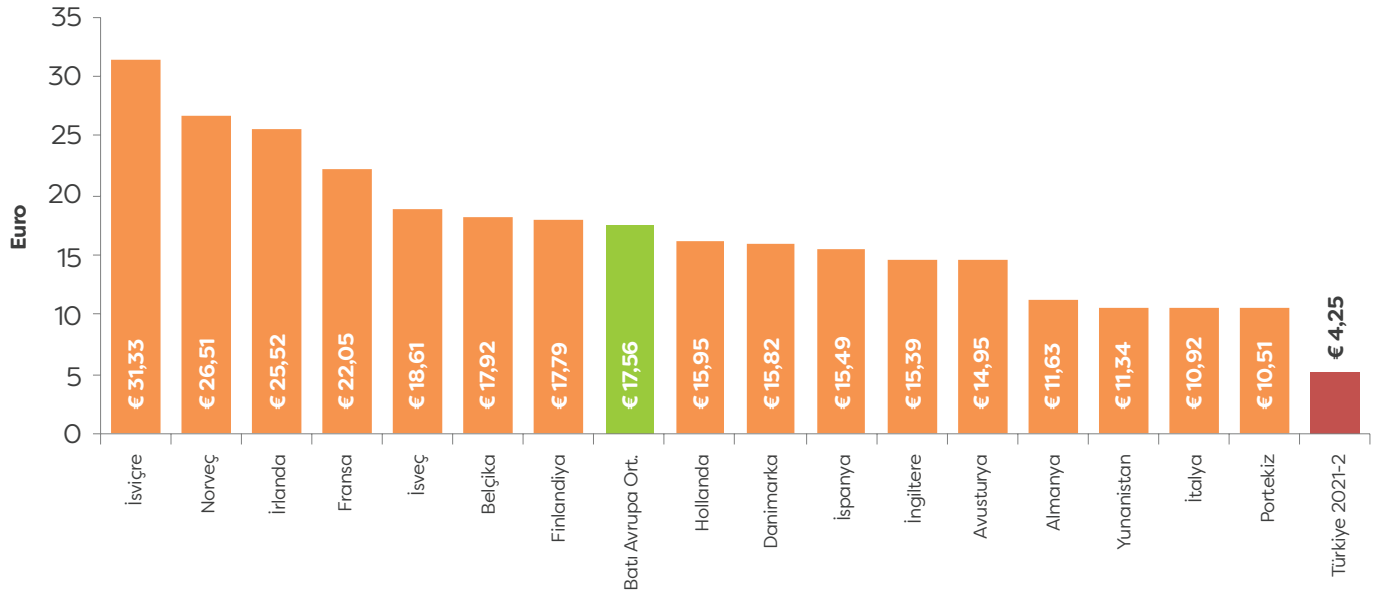

Abone Başına Elde Edilen Aylık Ortalama Mobil Gelir

Abone başına elde edilen aylık gelir anlamına gelen "ARPU" bilgisi, bir işletmecinin ortalama olarak bir ayda, bir aboneden ne kadar gelir elde ettiğinin, diğer bir ifade ile abonelerin ortalama olarak mobil hizmetlere bir ayda ne kadar ödeme yaptığının en belirgin göstergelerinden biridir. Türkiye'de abone başına elde edilen gelir 4,25 avro civarında iken Batı Avrupa ülkelerinde ise ortalama 17,56 avrodur (Grafik 13).

Konuşma ücretlerinin maliyetlerini belirleyen en temel gösterge olan arabağlantı ücretlerinin ülkemizde AB ülkelerine göre oldukça düşük olmasına ve yoğun rekabet ortamına bağlı olarak, Türkiye'de konuşma ücretleri düşük ve buna bağlı olarak da konuşma süreleri daha uzundur.

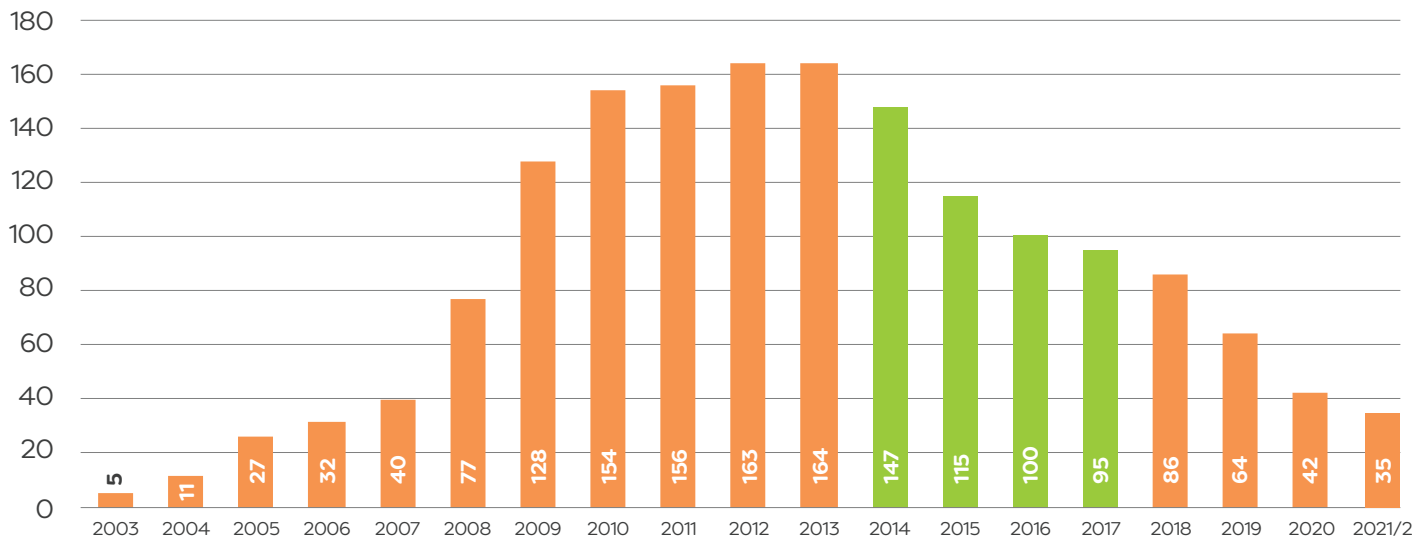
Grafik 13 ARPU Değerleri (Avro)

Abone Başına Aylık SMS Trafiği

Abonelerin aylık SMS kullanım miktarı, 2003 yılından 2013 yılına kadar hızlı bir artış gösterirken 2013 yılından itibaren düşüşe geçen bir seyir izlemiştir. (Grafik 14)

Grafik 14 Abone Başına Aylık Ortalama SMS Sayısı (Adet/Ay)

POLİTİKA VE DÜZENLEMELER

Haberleşme Alanındaki Politikalar

Bakanlığımız, bilgi teknolojileri ve iletişim sektörüne yönelik olarak; gerek bireylerin haberleşme, internet ve veri hizmetlerine olan taleplerinin ve gerekse diğer sektörlerin altyapıya yönelik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, bilgi ve iletişim altyapısını ve bu altyapı üzerinden sunulacak hizmetlerin ihtiyaç duyduğu platformu, ülkenin her tarafına ve tüm bireylerin erişebileceği şekilde geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalışmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri geliştikçe, sayısallaşmanın da etkisiyle ses, veri ve yayıncılık hizmetleri artık teknolojiden bağımsız ortak platformlardan sunulmaya başlanmıştır.

Bakanlık olarak, politikaları belirlerken ve mevzuatımızı hazırlarken sektörün tüm paydaşları ile birlikte çalışılmaktadır.

Bilgi teknolojileri, haberleşme ve posta hizmetleri sektörüne yönelik olarak temel politika alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Bilgi Toplumu oluşumunu sağlayacak bilgi ve iletişim altyapısının oluşturulması,
- Özellikle sabit ve mobil geniş bant erişim altyapısını ve kullanımını ülkenin her tarafında yaygınlaştırarak sayısal uçurumun ortadan kaldırılması,
- Yüksek hız ve kapasitedeki genişbant altyapılarının ülke geneline yaygınlaştırılması,
- Tüketicilerin korunmasının yanı sıra kişisel verilerinin de korunması,
- Sektörde etkin rekabet ortamının sağlanması,
- Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023)'ün hayata geçirilmesi
- Ar-Ge ve yerli üretimin desteklenmesi,
- Posta hizmetlerinin geliştirilmesi.
- Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planı'nın gerçekleştirilmesi
- Ülkemizin AUS politikalarının ve projelerinin etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesi amacıyla AUS konusunda ihtiyaç duyulan konularda mevzuat çalışmalarının yapılması

Bakanlığımızca haberleşme sektörüne yönelik aşağıdaki hususlar 2023 hedefi olarak belirlenmiştir:

- Genişbant abone sayısının yaklaşık 83 milyona ulaşması,
- Her hane ve işyerine yeni nesil teknolojiler aracılığıyla geniş bant erişimin sağlanması,
- M2M (makineden makineye) uygulamalarının tüm sektörler ve altyapıları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması ve bu sayede akıllı hale dönüştürülen altyapıların da birbirleri ile etkileşimli hale getirilmesi,
- Sektörün GSYİH içindeki payının % 2,9'dan % 8'e çıkarılması,
- 16-74 yaş arasındaki nüfusun % 80'ine bilgisayar kullanma becerisi kazandırılması,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü büyüklüğünün her yıl yaklaşık % 10-15 oranında bir pazar büyümesi ile 197,5 milyar TL'ye ulaştırılması,
- Ar-Ge harcamalarının GSYİH payının % 3'e çıkarılması,
- Türkiye'nin Ar-Ge, Yazılım Test, Çağrı, Sayısal Veri, İnternet Değişim Noktası ile uluslararası gönderi alıp-verme konularında uluslararası merkez ve hub noktası haline gelmesi ve konumunun güçlendirilmesi,
- Kayıtlı elektronik posta hizmetinin yaygınlaştırılması, bu kapsamda altyapının oluşturulması, güven atmosferinin geliştirilmesi ve kullanımının artırılması

İnternet altyapısının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda,

- 4,5G mobil elektronik haberleşme hizmetlerinin yaygınlaştırılmasının sağlanması,
- 4,5G mobil elektronik haberleşme altyapısına yönelik Ar-Ge çalışmalarının ve ekipmanlarının yurt içinde üretilmesinin teşvik edilmesi,

- 5G mobil elektronik haberleşme altyapısına ilişkin Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi,
- Ulusal Genişbant Stratejisinin uygulanması ve Fiber altyapı yatırımlarının artırılması, hızlı ve kaliteli genişbant erişim yaygınlığının artırılması,
- Ülkemizde internet değişim noktası kurulumunun desteklenmesi,
- Sabit ve mobil haberleşme altyapısı olmayan yerleşim yerlerinde altyapı kurulumu çalışmalarına devam edilmesi sağlanacaktır.

Öte taraftan, haberleşme sektöründeki serbestleşmeyle birlikte, işletmecilerin ticari gerekçelerle gidemedikleri ve ulaşamadıkları yerlere de Bakanlığımızın yönetimindeki Evrensel Hizmet kapsamında yatırımlarımız yapılmıştır ve bu yatırımlar devam etmektedir. Gelinen bu aşamada; sektöre yönelik olarak işletmeciler arasında ve işletmeciler ile tüketiciler arasındaki ilişkileri ve faaliyetleri düzenleme görevleri ile yetkilendirme faaliyetleri düzenleyici kurumumuz olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yapılmaktadır. Politika ve strateji belirleme görevleri ile siber güvenlik ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik uygulama esaslarını belirleme ve uygulama görevleri ise Bakanlığımız tarafından yerine getirilmektedir.

YAPILAN DÜZENLEMELER

Geçiş Hakkı Yönetmeliği

10 Temmuz 2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığımıza verilen görevlerden biri; sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına ilişkin usul ve esaslar ile bunların taşınmazlardan geçirilmesi için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek ve denetlemektir. Bu kapsamda ülkemiz elektronik haberleşme altyapı sektöründe alternatif altyapıların gelişmesini ve elektronik haberleşme altyapısı kurulumunda kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak, geçiş hakkına ilişkin usul ve esaslar ile tarife belirlemek ve sektörde yaşanan diğer sorunları gidermek amacıyla geçiş hakkına ilişkin bir yönetmelik çalışması yapılmış olup, "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" 27 Aralık 2012 tarihli ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yayımlanan Yönetmelik ve Usul ve Esaslar ile;

- Birçok geçiş hakkı sağlayıcının uyguladığı farklı fiyat tarifeleri yerine standart bir tarife belirlenmiştir.
- Tesis paylaşımına öncelik verilerek kaynakların etkin ve verimli kullanılması sağlanmıştır.
- Denetim süreci tanımlanarak geçiş hakkı kapsamındaki iş ve işlemlerin kontrol edilmesi sağlanmıştır.
- Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi'nin (EHABS) kurulması öngörülerek, işletmecilere ait elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin tek bir veritabanında toplanması, geçiş hakkı başvuru ve süreçlerinin takip edilmesi ve toplanan verilerin strateji ve politika belirlemede kullanılması amaçlanmıştır.
- İşletmecinin en az kendi ihtiyacını karşılayan altyapı kadar altyapıyı diğer işletmeciler için de kurması zorunluluk haline getirilerek mükerrer kazı yapılması önlenmiş ve yatırımların kazı yerine şebekeye yapılması sağlanmıştır.
- İşletmecilerin altyapıya yatırım yapmaları kolaylaştırılarak rekabet ortamı sağlanmıştır.
- Geçiş hakkı sağlayıcının başvuruyu belli bir sürede sonuçlandırması amaçlanarak işletmecinin altyapı kurma süreci hızlandırılmıştır.

Yer Seçim Belgesi Yönetmeliği

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendiyle, elektronik haberleşme istasyonlarına ücret karşılığında yer seçim belgesi verme konusunda belediyelere yetki verilmiştir. Ayrıca, aynı maddenin üçüncü fıkrasıyla yer seçim belgesi karşılığında alınacak ücreti belirleme görevi Bakanlığımıza verilmiştir.

Evrensel Posta Hizmeti Yönetmeliği

6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu 23 Mayıs 2013 tarih 28655 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Evrensel Posta Hizmeti ile ilgili çalışmalar söz konusu Kanun'un yürürlüğe girmesi ile başlatılmıştır. Posta Hizmetleri Kanunun 15 inci maddesinin 5 inci fıkrasında yer alan "Evrensel posta hizmeti gelirlerinin tahsili ve giderlerin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığının müştereken hazırlayacağı yönetmelikle belirlenir" hükmü gereğince yönetmelik hazırlanması görevi Bakanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığına verilmiştir.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMUNCA YAPILAN DÜZENLEMELER

BTK tarafından elektronik haberleşme sektörüne yönelik pazar analizleri, tüketici haklarının korunması, işletmecilerin birbirleri ile ilişkilerinin düzenlenerek rekabetin tesisinin sağlanması gibi konularda birçok düzenleme yapılmıştır.

2021 Yılı Sayısı Sınırlandırılmamış Kullanım Hakkı Ücretleri ve Posta Yetki Belgesi Ücretlerinin Belirlenmesi

08.12.2020 tarihli ve 2020/DK-YED/335 sayılı Kurul Kararı ile 2021 yılı sayısı sınırlandırılmamış kullanım hakkı ücretleri ve posta yetki belgesi ücretleri belirlenmiştir.

Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Mevzuatında Değişiklik

16.03.2021 tarihli ve 2021/DK-YED/80 sayılı Kurul Kararı ile, Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Yetkilendirme Başvurusu Şartlarına ve Sürelerine İlişkin Düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, BTK tarafından yetkilendirilecek işletmeciler için asgari personel sayısı, ofis, Şirket müdürlerinin ülkemizde ikamet etmesi, yetkilendirme sürelerinin Şirketin personel, net satış, abone, mevzuata uyum durumu gibi kriterlere göre belirlenmesine karar verilmiştir.

IP Adresleri Üzerinden Sunulan Acil Yardım Çağrı

Hizmetlerine Ücretsiz Erişim Sağlanması Düzenlemesi 08.06.2021 tarihli ve 2021/DK-YED/150 sayılı Kurul Kararı ile İnternete erişim hizmeti sunan işletmecilerin abonelerinin belli IP adreslerine doğru bir uygulama vasıtası ile başlattıkları acil yardım çağrılarını ücretsiz olarak sunmalarına karar verilmiştir.

Numara Taşınabilirliği Mevzuatına İlişkin Düzenlemeler

05.10.2021 tarihli ve 2021/İK-YED/320 sayılı Kurul Kararı ile Numara Taşınabilirliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı ile Numara Taşınabilirliği Uygulama Sürecine İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Usul ve Esaslar Taslağına ilişkin kamuoyu görüşü alınmasına karar verilmiştir.

5G Deneme İzinleri

5G teknolojisine yönelik şebeke ve kullanıcı performansını deneyimlemek ve 5G'ye geçiş için ön hazırlıkları yapabilmek amacıyla mobil işletmeciler tarafından zaman zaman Kurumumuza deneme izni başvuruları yapılmaktadır. 5G'ye geçiş sürecinde yerli üreticilerimiz ile yabancı tedarikçiler arasındaki işbirliğinin artırılmasını ve yerli üreticilerin ürettikleri ürünlerin 5G'nin teknolojik gereksinimlerine uyumluluğunun sağlanabilmesine teminen yerli üreticiler de deneme çalışmalarına dahil edilerek Kurumumuzca mobil işletmecilere 5G deneme izinleri verilmektedir.

Uzaktan Programlanabilir SIM Teknolojilerine (eSIM) İlişkin Düzenleme

Özellikle makineler arası haberleşme (M2M) ve nesnelerin interneti (IoT) uygulamalarındaki artışla birlikte uzaktan programlanabilir SIM (eSIM) teknolojisi geliştirilmiştir. eSIM, cihaza fiziksel müdahale olmaksızın mobil işletmeci profilinin uzaktan yüklenmesi veya kaldırılmasına olanak sağlamaktır. eSIM teknolojisinin Ülkemizde kullanılması, eSIM sistemleri ile ilgili sunucuların Ülkemizde konuşlandırılması ve uluslararası dolaşım hizmetlerinin amacı dışında kullanılmamasına ilişkin 12.02.2019 tarihli ve 2019/ DK-TED/053 sayılı Kurul Kararı ile düzenleme yapılmıştır.

Pandemi Sürecinde Mobil Cihaz Kullanım Süresinin Uzatılması

Covid-19 salgını vakalarının artmakta olduğu dönemde ülkemize gelmiş veya yetkili merciler tarafından getirilmiş olan yurt dışında yaşayan vatandaşların, salgın süresince yaşadıkları ülkelere geri dönemeyecek olmaları göz önünde bulundurularak, sahip oldukları elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlarının ilgili mevzuat gereği yüz yirmi gün olan kayıtsız kullanım süresinin aşılmasının söz konusu olabileceği, söz konusu vatandaşların elektronik haberleşme hizmeti almalarının kesintiye uğrayabileceği ve mağduriyetler ortaya çıkabileceği öngörülerek Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından 14/04/2020 tarihli ve 2020/DK-BTD/120 sayılı Kurul Kararı alınmıştır. Mezkur Kurul Kararında ilgili mevzuat ile düzenlenen yolcu beraberinde getirilen cihazlara ait IMEI numaralarının yurda giriş tarihinden itibaren yüz yirmi gün içinde kayıt altına alınması başvurusunun yapılmasına ilişkin yükümlülük saklı kalmak kaydıyla; bu sürenin dolmasını müteakip e-Devlet üzerinden başvuru yapan vatandaşların cihazlarına ait IMEI numaralarının gri listede kalarak geçici bir süre daha elektronik haberleşme hizmetini almaya devam edebilmesi amacıyla aylık periyotlar halinde olmak üzere dört defa otuzar günlük ilave haberleşme hizmeti alma imkânı tanınmıştır.

İnternet Alan Adlarına İlişkin Düzenleme

“.tr” uzantılı İnternet alan adlarının yönetimi için gerekli mevzuat geliştirme ve güncelleme çalışmaları kapsamında 20.4.2021 tarihinde İnternet Alan Adları Yönetmeliği güncelleme çalışması tamamlanmış ve 06.07.2021 tarihinde Tahsisi Kısıtlı Alan Adlarına İlişkin Usul ve Esaslar yayımlanmıştır. Bunun yanında TRABİS'in (".tr" ağ bilgi sistemi) devreye alınması için gerekli çalışmalar son aşamaya ulaşmış olup yakın zamanda sistemin devreye alınması planlanmaktadır.

Elektronik Haberleşme Sözleşmelerinin Fesih Başvurularının e-Devlet Kapısı üzerinden yapılması

Kovid-19 salgın sürecinde elektronik haberleşmede yeni bir abonelik yapılması ya da var olan aboneliğin sonlandırılması işlemlerinin uzaktan yapılabilmesinin önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Faks ulaşmadı, eki okunamıyor, bu bayiden iptal edilmiyor gibi nedenlerle aboneliğini feshedemediğinden dolayı şikayetler dikkate alınarak düzenleme yapılmıştır. Bu düzenleme ile tüketiciler aboneliğini oturduğu yerden eDevlet üzerinden sonlandırabilmektedir. Operatörler eDevlet üzerinden ulaşan fesih başvurusunu reddedememekte, başvuru akabinde 24 saat içinde ücretlendirme durdurmaktadır.

Hâlihazırda abonenin evini taşımış olması halinde ve yeni adresinde aynı nitelikte hizmet verilememesi durumunda hiçbir cayma bedeli ödemeden aboneliği feshedebilmekte iken artık bu işlem de eDevlet üzerinden bir belgeye ihtiyaç duymadan yapılabilmektedir. eDevlet üzerinden sunulan bu hizmetler tamamen ücretsizdir.

www.turkiye.gov.tr/btk-abonelik-fesih-basvurusu

Kamu Kurum ve Kuruluşları Arasında Elektronik Ortamdaki Belge Paylaşımında Kullanılan Kurumsal Şifreleme ve Elektronik Mühür Sertifikalarına İlişkin Düzenleme

2017/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarının elektronik belge paylaşımlarında ihtiyaç duyabilecekleri şifreleme ve elektronik mühür sertifikalarının, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile tanımlanan nitelikli elektronik sertifikalardan yapısal ve işlevsel farklılıkları bulunması nedeniyle uygulanamayan idari ve teknik hususlara ilişkin düzenlemelerin Kurumumuz tarafından yapılması talimatı verilmiştir. Bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşları arasında elektronik ortamdaki belge paylaşımında kullanılan kurumsal şifreleme ve elektronik mühür sertifikalarının başvurusunun alınması, oluşturulması, kullanılması, iptali ve yenilenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla Kurumumuz tarafından ilgili tüm tarafların görüşü alınarak hazırlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşları Arasında Elektronik Ortamdaki Belge Paylaşımında Kullanılan Kurumsal Şifreleme ve Elektronik Mühür Sertifikalarına İlişkin Usul ve Esaslar" 29.05.2019 tarih ve 2019/ DK-BTD/160 sayılı Kurul Kararı ile yayımlanmıştır.

Elektronik Haberleşme Sektöründe Başvuru Sahibinin Kimliğinin Doğrulanma Sürecine İlişkin Düzenleme

26 Haziran 2020 tarihli ve 31167 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7247 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 9 ve 10'uncu maddeleri ile 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 49'uncu ve 50'inci maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklik ile elektronik haberleşme sektöründeki sözleşmelerin yazılı veya elektronik ortamda kurulabileceği ve elektronik ortamda kurulacak sözleşmelerde, başvuru sahibinin kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek şekilde, Kurum tarafından belirlenecek yöntemlerin kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Pazar Analizleri

Pazar analizleri, aksak rekabet ortamının sıklıkla görüldüğü elektronik haberleşme hizmet ve altyapılarına ilişkin pazarlarda rekabetin tesisi açısından öncül düzenlemelerde kilit öneme sahip olup pazar analizlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslara Pazar Analizi Yönetmeliği'nde yer verilmektedir. Söz konusu Yönetmeliğe göre pazar analizleri üç yılda bir tekrarlanmaktadır. Pazar analizlerinde etkin rekabet ortamının tesisi ve korunması amacıyla ilgili pazarlarda etkin piyasa gücüne sahip olduğu tespit edilen işletmecilere öncül yükümlülükler getirilmektedir.

ERİŞİM HİZMETLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER VE GELİŞMELER

Genişbant, kiralık devre hizmetleri ve tesis paylaşımına ilişkin mevzuat altyapısı büyük oranda tamamlanmıştır. Bununla birlikte sektörde etkin ve sürdürülebilir rekabetin sağlanması ile tüketici refahını yükseltmeye yönelik ihtiyaç duyulan çeşitli öncül ilave düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen düzenlemelerden bir kısmına aşağıda yer verilmektedir:

Türk Telekom'un Referans Tekliflerinin Güncellenmesi

Türk Telekom tarafından toptan seviyede sunulan erişim hizmetlerinin usul, esas ve ücretlerinin yer aldığı referans teklifler Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından onaylanmaktadır. Söz konusu referans erişim teklifleri, ilgili pazar analizleri neticesinde getirilen yükümlülükler sonrasında ve/veya sektördeki gelişmeler dikkate alınarak güncellenmektedir. Bu çerçevede, Referans Kiralık Devre Teklifi 29.06.2021 tarihli ve 2021/DK-ETD/183 sayılı Kurul Kararı ile güncellenmiştir. Referans Kiralık Devre Teklifi'nde yapılan güncelleme ile fiber optik kablo üzerinden sunulan hizmetler başta olmak üzere kiralık devre hizmetlerinin aylık kullanım ücretlerinde yüksek oranlarda indirim yapılmıştır. Ayrıca, söz konusu güncelleme ile işletmeci ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla santraller arası kiralık devre hizmeti olan Omurga Kiralık Devre hizmeti ilk defa sunulmaya başlanmış, kiralık devre arıza /ıslah süreçlerinde iyileştirmeler yapılmıştır.

Diğer taraftan, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 31/12/2019 tarihli ve 2019/DK-SRD/338 sayılı Kararı ile onaylanarak yürürlüğe giren "Toptan Sabit Yerel ve Merkezi Erişim Pazarları Analizi" dokümanı ile sabit genişbant hizmetlerine yönelik İnternet Servis Sağlayıcılara sunulan toptan genişbant erişim hizmetlerinde Türk Telekom, Etkin Piyasa Gücü'ne sahip işletmeci olarak belirlenmiş ve erişim yükümlülüğünün yanı sıra, referans teklif hazırlama ve yayımlama gibi birtakım yükümlülüklere tabi tutulmuştur. Ayrıca söz konusu Kurul Kararı ile fiber altyapı üzerinden sunulan genişbant hizmetlerine yönelik olarak da Türk Telekom'a erişim yükümlüğü getirilmiş olup ilk defa Referans Ethernet Seviyesinde Veri Akış Erişimi Teklifi ile Referans Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim Teklifi'nin onaylanmasına ilişkin süreç başlatılmıştır. Yanı sıra, Referans IP Seviyesinde Veri Akış Erişimi Teklifi, Referans Al-Sat Yöntemiyle xDSL Toptan Satış Teklifi, Referans Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişim Teklifi, Referans Ortak Yerleşim ve Bina Erişim Teklifi, Referans Tesis Paylaşımı ve Aydınlatılmamış Fiber Teklifi ve Referans SSG/ME İnternet Teklifi'nin güncellenmesine ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir.

İnternet Bizden Upsell Kampanyası

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından, ülkemizde sabit genişbantın yaygınlığının artırılması amacıyla bugüne kadar internet hizmeti almayan veya en az üç ay önce internet hizmetini iptal etmiş olan yaklaşık iki milyon haneye internetin sağlanması için hazırlanan "Sabit Genişbant Penetrasyon Projesi" kapsamında Türk Telekom tarafından toptan seviyede sunulan İnternet Bizden Kampanyaları dâhilinde tesis edilen ve bu kampanyalar kapsamındaki paketlerden/portlardan istifade eden aboneliklere yönelik daha yüksek hızlı paketlere geçişin amaçlandığı kampanyalar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından onaylanmıştır. Bu çerçevede, 31/12/2021 tarihine kadar geçerli olan ve 35 Mbit/sn altı hızlardaki paketleri/portları içeren "Toptan İnternet Bizden Upsell Kampanyası", 22/06/2021 tarihli 2021/DK-ETD/171 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır. Müteakiben "Toptan İnternet Bizden Upsell Kampanyası"nın 50, 75 ve 100 Mbit/sn hızlarındaki paketleri de içerecek şekilde revize edilen yeni kampanya ise 27.09.2021 tarihli ve 2021/DK-ETD-302 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır.

Penetrasyon Oranı Düşük İlçeler için Destek Kampanyası

Türk Telekom tarafından internet penetrasyon oranı, nüfus sayısı ve hane geliri gibi bir takım ölçütler üzerinden belirlenen ilçelerde toptan düzeyde uygulanması öngörülen "Penetrasyon Oranı Düşük İlçeler İçin Satış Destek Kampanyası" 07.09.2021 tarihli ve 2021/DK-ETD/241 sayılı Kurul Kararı ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Sabit genişbant

internet hizmetlerindeki penetrasyonun göreceli olarak daha düşük olduğu ilçelerdeki genişbant hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve kullanımının teşvik edilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilen söz konusu kampanya, 31.12.2021 tarihine kadar geçerli olacaktır.

ARABAĞLANTIDA YAŞANAN GELİŞMELER

Sabit Arabağlantıda Yaşanan Gelişmeler

Sabit Telefon Hizmeti (STH) işletmecilerinin, Türk Telekom'un sabit telefon hizmetine tam ikame olacak şekilde ve abonelerine tek fatura ile hem sabit telefon şebekesine erişim hem de arama hizmetleri sunmalarına imkân tanıyan ve Şubat 2012 itibarıyla hayata geçen Toptan Hat Kiralama (THK) uygulaması kapsamında STH işletmecilerinden sabit telefon hizmeti alan abone sayısı Ekim 2021 itibarıyla 6.251.634'e ulaşmıştır.

01.12.2020 tarihli ve 2020/DK-SRD/324 sayılı Kurul Kararı ile Türk Telekom'un Sabit Şebekede Çağrı Sonlandırma Pazarında Etkin Piyasa Gücüne (EPG) sahip işletmeci olarak belirlenmesine ve ilgili pazarda Türk Telekom'a getirilen erişim ve arabağlantı sağlama yükümlülüğüne ilişkin olarak "1 Temmuz 2021 tarihine kadar belirlenen bir geçiş sürecinin akabinde, talep edilmesi halinde, IP arabağlantının sağlanması, bu süreçte IP arabağlantının sağlanmasını teminen tüm çalışmaların tamamlanması"na karar verilmiştir. Anılan husus kapsamında Türk Telekom tarafından Kurumumuza sunulan söz konusu Referans Arabağlantı Teklifi hükümleri Kurumumuz internet sayfasında yayımlanmak suretiyle kamuoyu görüşlerine başvurulmuştur. 29.06.2021 tarihli ve 2021/DK-SRD/182 sayılı Kurul Kararı ile IP arabağlantıya geçiş için 01.10.2021 tarihine kadar ilave süre verilmesine ilişkin Türk Telekom'un talebi onaylanmıştır. Kamuoyu görüşleri, işletmeciler ile yapılan yazışmalar ve gerçekleştirilen toplantılarda dile getirilen hususlar dikkate alınarak yapılan değerlendirmeler neticesinde 27.09.2021 tarihli ve 2021/DK-ETD/304 sayılı Kurul Kararı ile Türk Telekom Referans Arabağlantı Teklifi"nde yapılan tadillerin 01.10.2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere onaylanmış, IP arabağlantı için geçici arabağlantı (çağrı başlatma ve çağrı sonlandırma) ücretinin tek kademe olarak 01.01.2022 tarihine kadar "1,71 Kr/dk" olarak uygulanmasına hükmedilmiştir.

Mobil Arabağlantı Ücretlerinin Güncellenmesi

08.06.2021 tarihli ve 2021/DK-ETD/151 sayılı Kurul Kararı ile; mobil şebeke işletmecilerinin (Turkcell İletişim Hizmetleri AŞ (Turkcell), TT Mobil İletişim Hizmetleri AŞ (TT Mobil) ve Vodafone Telekomünikasyon AŞ (Vodafone)) çağrı sonlandırma ücretleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Mobil Çağrı Sonlandırma Ücretleri (Kr/dk)

Yürürlük Tarihi	TT Mobil	Turkcell	Vodafone
01.01.2022	2,71	2,39	2,44
01.01.2023	2,41	2,25	2,28
01.01.2024	2,10	2,1	2,1

Ücretler nettir (vergiler hariçtir).

Diğer taraftan Kurumumuzca yürütülen bir uzlaştırma sürecinin sonunda, 20.09.2021 tarihli ve 2021/UK-ETD/292 sayılı Kurul Kararı Sanal Mobil Şebeke Hizmeti (SMŞH) işletmecilerinin şebekelerinde sonlandırılmak üzere bu işletmecilerden çağrı sonlandırma hizmeti alacak işletmecilere SMŞH işletmecileri tarafından sunulan çağrı sonlandırma hizmetine karşılık olarak; konuya ilişkin yapılan müzakerelerden sonuç alınamaması hâlinde, anlaşmazlığın vuku bulduğu tarihten itibaren geçerli olmak üzere aşağıda yer alan ücretlerin SMŞH işletmecilerinin şebekelerinde çağrı sonlandırma ücretleri olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Sanal Mobil Şebeke Hizmeti İşletmecilerinin (SMŞİ) Şebekelerinde Yıllar İtibarıyla Uygulanacak Çağrı Sonlandırma Ücretleri (Kr/dk)

Yürürlük Tarihi	SMŞİ Sonlandırma Ücreti
01.10.2021	3,55
01.01.2022	3,12
01.01.2023	2,65
01.01.2024	2,10

Ücretler nettir (vergiler hariçtir).

Hatların 888/898'Li Numaralara Doğru Arama Yapabilmesi İçin "Onay" Zorunluluğu Getirilmesi

Kurumumuza iletilen 888/898'li katma değerli elektronik haberleşme hizmet numaralarına ilişkin şikayet başvuruları sonucu, tüketicilere gönderilen mesajlarda kefilsiz ve şartsız kredi verileceği veya hediye çeki kazanıldığı gibi ifadelere yer verilerek abonelerin 888/898'li numaraları aramaya yönlendirildiği ve bu numaraları arayan tüketicilere mesaj içeriğinde vaat edilen hizmetler sunulmaksızın yüksek faturalar yansıtıldığı anlaşılmış ve bu konuda yaşanan mağduriyetlerin önlenmesini teminen Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından 03/01/2019 tarihli ve 2019/DKTHD/ 006 sayılı karar alınmıştır.

Söz konusu karara göre,

- Hâlihazırda hatlarının münhasıran 888/898'li katma değerli elektronik haberleşme hizmet (KDH) numaralarına açık olmasına ilişkin çağrı merkezi, çevrimiçi işlem merkezi, kısa mesaj kanalıyla veya yazılı başvuru yoluyla onayı bulunmayan abonelikler için söz konusu yöntemlerle, Kurul Kararının tebliğ tarihinden itibaren 2 (iki) ay içinde onay alınması, bu süre zarfında onay alınamayan abone hatlarının 888/898'li KDH numaralarına doğru yapılacak aramalara kapatılması,

İş bu Kurul Kararının birinci maddesinde belirlenen 2 (iki) aylık sürenin bitiminden itibaren;

- Yeni abonelikler için, hatların münhasıran 888/898'li KDH numaralarına varsayılan olarak kapalı olması, abonelerin çağrı merkezi, çevrimiçi işlem merkezi, kısa mesaj kanalıyla veya yazılı başvuru yoluyla onayları alınarak söz konusu hatların 888/898'li KDH numaralarına açık hale getirilmesi, aynı yöntemlerle abone hatlarının 888/898'li KDH numaralarına kapalı hale getirilmesine imkan sağlanması,
- Hatları 888/898'li KDH numaralarına kapalı olan abonelerin, bu numaralara doğru çağrı başlatması halinde hatlarının 888/898'li KDH numaralarına kapalı olduğu ve hatlarının söz konusu numaralara açık hale getirme yöntemleri hususunda abonelere ücretsiz bilgilendirme anonsu yapılması

hususlarında düzenleme yapılmış ve işletmecilere Kurul Kararı kapsamında alınan abone onaylarının kayıt altına alınarak saklanması yükümlülüğü getirilmiştir.

Sosyal Açıdan Desteklenmesi Gereken Kesimlere Yönelik Tedbirlere İlişkin Usul ve Esaslar

Ülkemizin Bilgi Toplumuna dönüşüm hedefi açısından, sayısal bölünmenin en bariz şekilde görüldüğü grup olan engelli vatandaşların bilgi ve iletişim teknolojilerine erişebilirlik kapasitelerinin artırılmasının, e-dönüşüm sürecine sağlayacağı katkının önemi değerlendirilerek BTK bünyesinde 2011 yılından itibaren "Engelsiz Erişim" yaklaşımı çerçevesinde çalışmalar sürdürülmektedir. 2018 yılı itibariyle; yukarıda belirtilen çalışmaları ve sosyal açıdan desteklenmesi gereken kesimler için yeni tedbirler ve avantajlar içeren "Sosyal Açıdan Desteklenmesi Gereken Kesimlere Yönelik Tedbirlere İlişkin Usul ve Esaslar" hazırlanmış ve 21 Haziran 2018 tarihli Kurul Kararı ile yayımlanmış bulunmaktadır.

Söz konusu Karar gereğince;

- Engelliler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için diğer abonelere uygulanan fiyatlar üzerinden asgari %25 oranında ek indirim uygulanması,
- Görüntülü ve Yazılı iletişim Merkezlerinin hizmete sunulması ile işitme ve konuşma engelli bireylerin işaret dili bilen bir tercüman aracılığı ile çağrı merkezlerinden faydalanması ve yazılı olarak da çağrı merkezi hizmeti alabilmesi,
- Engelli abonelerin çağrı merkezine yaptıkları aramalarda öncelikli hizmet alabilmesi,

Spektrum Yönetimi Mevzuatının Güncellenmesi

Dinamik bir yapıya sahip olan spektrum yönetimi ile ilgili mevzuatın; uluslararası düzenlemeler, teknolojideki gelişmeler ve ülkemiz ihtiyaçları çerçevesinde güncel tutulmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Kullanım Hakkı Ücretlerinin Asgari Değerlerinde Yapılan Değişiklikler

01/09/2016 tarihli ve 29818 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile frekans tahsislerine ilişkin kullanım hakkı ücretlerinin asgari değerlerinde çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi, bürokrasinin azaltılması ve hızlandırılması, spektrum verimliliğinin artırılması ve işletmecilerin elektronik haberleşme altyapısı tesisindeki maliyetlerinin düşürülmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir.

BTK Tüketici Sayfası ve Elektronik Şikâyet Sistemi

Elektronik haberleşme ve posta sektöründen hizmet alan tüketicilerin bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve tüketici mağduriyetlerinin engellenmesi amacıyla BTK tüketici sayfası oluşturulmuştur. Sitede; tüketicilerle ilgili mevzuat, tüketicilere yol gösterici nitelikte rehberler, tüketicilerin elektronik haberleşme ve posta hizmetlerinde yaşamış olduğu sorunlara ilişkin bilgilendirme metinleri ile BTK tarafından tüketicilere yönelik yapılan düzenlemelere ilişkin haberler ve devam eden çalışmalar bulunmaktadır.

Bunun yanında, tüketiciler BTK tüketici sayfası aracılığıyla; hangi güvenli internet profilinde olduğunu, veri kullanım hesaplayıcısından yaklaşık veri kullanımını, e-Devlet Kapısına yönlendirilmek suretiyle numarasının taşınıp taşınmadığını, adlarına kayıtlı hatlar olup olmadığını ve varsa hat sayısını, IMEI numarasına ait işlemleri, baz istasyonu ölçüm değerlerini, mobil/sabit/internet/kablo tv/uydu işletmecilerinden borç ve alacak bilgilerini, sorgulayabilmekte, IMEI numarasına ait işlemlerini gerçekleştirebilmektedir.

Tüketiciler sayfa üzerinden ayrıca, 5651 sayılı yasada belirtilen katalog suçlarla ilgili şikâyetleri yapabilmekte, kayıp, çalıntı, elektronik kimlik bilgisini haiz cihazın yurt dışından getirilmesi gibi durumlarda nasıl hareket edilmesi gerektiği hususunda bilgilendirme içeriklerine ulaşabilmektedir.

Adil Kullanım Noktası/Kotası (AKN) Konusunda Çalışma Yapılması

İnternet erişimi hizmeti sunmakta olan işletmeciler, "limitsiz" veya "sınırsız" şeklinde ibarelerle sundukları bazı tarife veya paketlerde; şebekenin etkin şekilde yönetimi, şebekeye bağlı kullanıcıların birbirlerinin erişim hızlarını olumsuz etkilememeleri veya bir abonelik bağlantısı üzerinden çok sayıda kullanıcıya hizmet sunulması suretiyle suiistimal edilmesinin engellenmesi gibi çeşitli amaçlarla, bir kullanıcının internet kullanım miktarının belirli bir veri kullanım miktarına ulaşması durumunda, bu miktardan sonraki internet kullanımları için kullanıcının internet erişim hızının indirme yönünde yeni fatura dönemine girilene kadar ya da paketin geçerli olduğu sürenin sonuna kadar azami olarak belirli bir hıza düşürülmesi şeklindeki Adil Kullanım Noktası/kotası (AKN) olarak adlandırılan uygulamaya başvurmaktaydılar. Ancak günümüzdeki teknolojik gelişmeler ve akıllı cihazların yaygınlaşması ile beraber İnternet erişim hızının çok daha önemli bir parametre haline gelmesi sonucunda daha önce belirlenmiş olan AKN değerinin ihtiyacı karşılamadığı yönünde tüketicilerin talepleri ve teknolojik gelişmeler değerlendirilerek Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından 2016 yılı sonunda AKN ile ilgili önemli bir düzenleme yapılmıştır. Söz konusu düzenleme iki fazdan oluşmuştur. 1 Mayıs 2017 ile 31 Aralık 2018 arasında uygulanan ilk fazda; AKN sonrası hız değerlerinde iyileştirmeler yapılarak paket hızına göre farklılaşan oranlarda hız değerleri belirlenerek uygulanmıştır.

Düzenlemenin ikinci fazı ise; 1 Ocak 2019'da yürürlüğe giren AKN'nin tamamen ortadan kaldırılmasını kapsamıştır. Buna göre, BTK Kurul Kararı ile onaylanan sadece İnternet Bizden Kampanyalarından faydalanan abonelerin taahhüt dönemleri bitene kadar olan uygulamalar hariç olmak üzere, tüm tarifelerde AKN tamamen kaldırılmıştır. Bu sayede işletmeciler, vatandaşlarımıza AKN uygulaması içermeyen İnterneti limitsiz kullanabilecekleri tarife seçeneklerini daha da arttırarak sunmaya başlamışlardır.

Posta Sektörüne İlişkin Düzenlemeler

2013 yılında yürürlüğe giren 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu uyarınca, posta hizmet sağlayıcılarının da BTK tarafından yetkilendirmeye başlanması ile birlikte 30/08/2020 tarihi itibarı ile ulusal çapta PTT dâhil 22 Hizmet Sağlayıcısı ve il/iller bazında 16 Hizmet Sağlayıcısı olmak üzere toplam 38 hizmet sağlayıcısı yetkilendirilmiştir.

Dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 (Koronavirüs)sürecinde posta hizmetlerinin sürekliliği ve toplum sağlığının korunmasını teminen e-ticaret gönderilerinin teslimatında TC kimlik numarası ve imza alınmadan, temassız teslimat yöntemlerinin uygulanması sağlanmıştır. Covid-19 tehdidinin 2021 yılı içerisinde devam ediyor olması nedeniyle konuya ilişkin süre üçer aylık dönemler halinde uzatılmış olup söz konusu süre hâlihazırda devam etmektedir.

- Posta hizmet sağlayıcılarına bilgi güvenliğine ilişkin ISO 27001 standartlarına uyum sağlama ve belge alma yükümlülükleri getirilmiştir.

- Dünya örnekleri ve ülkemiz ihtiyaçları doğrultusunda e-ticaret gönderileri özelinde alternatif teslimat modelleri hayata geçirilerek tüketicilerin gönderilerini esnaf, işyeri, site, AVM ve kilitli kargo dolapları vasıtasıyla teslim alabilmeleri sağlanmıştır.

Elektronik Haberleşme Alt Yapısı Tesisleri Referans Dokümanı ve Asgari Gerekliliklerinin Belirlemesine Yönelik Çalışmalar

Elektronik haberleşme altyapısına ilişkin yeraltı tesisi inşası sırasında yapılan kazılar, kazıların tekrar doldurulması, tesis edilen kablo muhafaza kanalları, ek odaları ve benzeri diğer hususlarda standartların oluşturulması amacıyla hazırlanan Elektronik Haberleşme Altyapı Tesisleri Referans Dokümanı 30.05.2017 tarihli ve 2017/DK-TED/178 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmış ve işletmeci talepleri, gelişen teknolojiye uyum ve uygulamada görülen değişiklik ihtiyacı nedeniyle 07.09.2021 tarihli ve 2021/DK-TED/240 sayılı Kurul Kararı ile güncellenmiştir.

Kurumumuz tarafından hazırlanan 13/07/2016 tarihli "Elektronik Haberleşme Altyapı ve Bilgi Sistemine İlişkin Yönetmelik" ile "Elektronik Haberleşme Altyapı Referans Dokümanında" belirtilen hususlara işletmecilerin uyması zorunlu hale getirilmiştir.

Söz konusu dokümanın yürürlüğe girmesiyle;
- İşletmecilerin altyapılarını BTK tarafından belirlenen standartlara uygun tesis etmesi sağlanarak,
- Standarda uygun kazılarla çevreye verilen rahatsızlığın azaltılmasına,
- Kaliteli altyapı tesisi sayesinde meydana gelebilecek arızaların azalması ile hizmet kalitesinin yükselmesine,
- İşletmecilerin kendi şebekeleri için yaptıkları kazılarda altyapının başka işletmecilerin de ücreti mukabili kullanabileceği özelliklerde yapılmasına,
- İşletmeciler arası rekabetin artırılmasına,
- Gereksiz kazı maliyetlerinin önüne geçilerek son kullanıcıların daha makul ücretlerle elektronik haberleşme hizmeti almasına ve
- Kaynakların etkin ve verimli kullanılması sağlanarak ülkemiz ekonomisine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesi

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 21/02/2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından hazırlanan şartnameye yapılan atıflar değiştirilerek Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından hazırlanan Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Şartnamesine atıf yapılmasıyla söz konusu şartnamenin uygulamaya girmesi sağlanmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı elektrik projesi kontrol formunu değiştirerek, yapı denetimi yapan firmaları yeni yapılan binalarda aynı zamanda BTK tarafından hazırlanan Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Şartnamesinin gereklerinin yerine getirilmesini de kontrol etmeleri sağlanmıştır.Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesinin uygulanmaya başlamasıyla yeni yapılan binalarda sağlanacak faydalar aşağıda sıralanmaktadır.

1. Bina yapımı sırasında dairelere kadar bina içi fiber optik kablo çekimi zorunluluğu getirilmiştir.
2. Bina yapım aşamasında çatıdan tüm dairelere uydu yayımlarının ulaştırılabilmesi için kablo çekilmesi zorunlu hale getirilmiş, böylelikle balkonlarda yer alan çanak antenlerin yarattığı görüntü kirliliğinin engellenmesi amaçlanmıştır.
3. Bina içi kapsamanın dışarıdan sağlanmasının mümkün olmadığı kamuya açık bina, hastane, AVM, iş merkezi, spor alanları ve benzeri yapılarda mobil haberleşme sistem odası ile bina içi kapsaması sağlanacaktır.
4. Kablolar Dikey şaft (kablo bacası) vasıtasıyla binaya zarar vermeden, daha düşük maliyetler ile tesis edilebilecektir.
5. Daire içerisinde sigorta panosuna benzer daire içi zayıf akım panosu bulundurulacaktır. Bu panodan dairedeki odalara yıldız bağlantı ile dağıtım yapılabilecek, kullanıcılar istedikleri herhangi bir odadan internet, telefon, kablolu TV ya da uydu antenine erişim sağlayabileceklerdir.
6. Binalarda işletmecilerin dağıtım kutularını koyabilecekleri yeterli şartları taşıyan bir sistem

odası ayrılacaktır. Böylelikle daha düzenli bir dağıtım yapılabilecek ve bina girişindeki görüntü kirliliği önlenecektir.

7. Fiber/optik altyapı başta olmak üzere elektronik haberleşme altyapısının gelişmesini, maliyetlerinin düşmesini, haberleşme hizmetlerine erişimin kolaylaşması gibi birçok konuda fayda sağlanması amaçlanmıştır.

Elektronik Haberleşme Sektöründe Elektronik Haberleşme Cihazlarına Güvenlik Sertifikası Verilmesine İlişkin Düzenlemeler

Baz istasyonları tüm Dünya'da olduğu gibi ülkemizde de belli kriterlere tabi bulunmaktadır. Buna göre, baz istasyonları 21.04.2011 tarih ve 27912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektronik Haberleşme Cihazları Güvenlik Sertifikası Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde kurulmakta ve işletilmektedir.

Elektromanyetik alanların insan sağlığına etkilerinin belirlenmesi konusunda dünyada çok sayıda ulusal ve uluslararası kuruluşlar bilimsel çalışmalar yapmakta ve bu çalışmalar neticesinde bazı sınır değerler belirlenmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede 21.04.2011 tarih ve 27912 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikte güncellenmeye gidilmiş ve 17 Nisan 2018 tarih ve 30394 sayılı Resmi Gazete'de Yönetmelik değişikliği yayımlanmıştır.

Ayrıca söz konusu Yönetmeliğin günün şartları ve teknolojik gelişmelere göre yeniden ele alınması gerekmiş, gerekli düzenlemeler yapılmış ve 14.12.2018 tarihinde 30625 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, mezkur Yönetmelik ile uyum sağlaması açışından, Ölçüm Yetki Belgeli Kuruluşlarda çalışan personel için Elektromanyetik Alan Ölçüm Sertifikası Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de gerekli güncellemeler yapılmış, 06.04.2019 tarih ve 30737 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

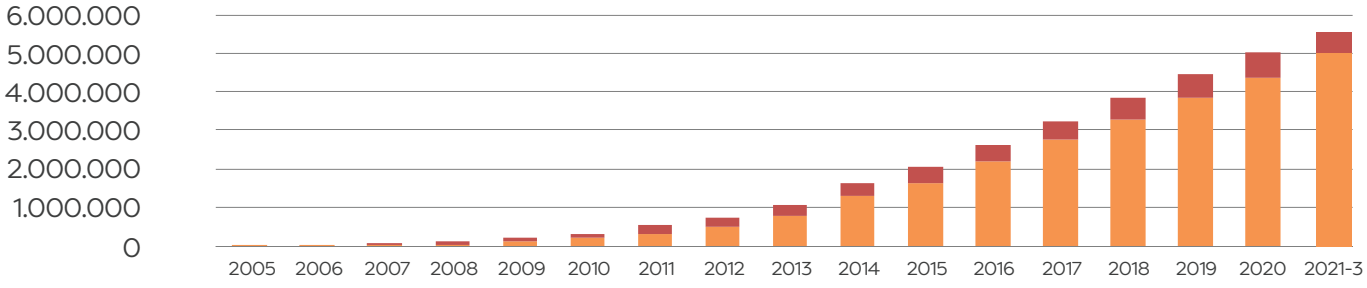
Elektronik İmza Düzenlemesi

23 Ocak 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Elektronik İmza Kanunu ve bu kapsamda BTK tarafından hazırlanarak Ocak 2005'te yayımlanan ikincil düzenlemelerden sonra nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sunacak olan Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı'ları (ESHS) BTK'ya yaptıkları bildirimden sonra faaliyete başlamıştır. Hâlihazırda özel sektöre nitelikli elektronik sertifika sağlayan 4 adet, tüm kamu kurum ve kuruluşları çalışanlarının kurum içi ve kurumlararası işlemlerde kullanacakları kurumsal elektronik sertifika ihtiyaçlarını karşılayan TÜBİTAK Kamu Sertifikasyon Merkezi ve 2004/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında kendi çalışanlarının nitelikli elektronik sertifika ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan Emniyet Genel Müdürlüğü Sertifikasyon Merkezi olmak üzere toplam 6 adet ESHS faaliyet göstermektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren 6 ESHS tarafından 2004 yılından Eylül 2021 sonuna kadar üretilen toplam elektronik ve mobil elektronik sertifika sayıları Grafik 15'te gösterilmektedir.

2021 yılı Ekim ayı itibariyle toplam 5.962.541 adet nitelikli elektronik sertifikanın %43'ü kamu kurum ve kuruluşları %57'si de özel sektör için üretilmiştir.

Grafik 15 Elektronik ve Mobil Elektronik Sertifika Sayısı

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-3
Üretilen Mobil NES Sayısı	-	-	22.537	66.024	94.528	113.955	198.783	246.591	297.996	357.059	396.247	437.694	492.142	554.486	618.186	687.099	741.721
Üretilen Geleneksel NES Sayısı	2.875	10.824	17.298	44.777	114.675	201.280	324.456	480.570	770.570	1.290.026	1.644.705	2.181.512	2.752.738	3.262.833	3.935.693	4.710.319	5.962.541

Kayıtlı Elektronik Posta Hizmeti

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18'inci maddesi ile tacirler arasındaki diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar, fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları gibi belgelerin elektronik olarak gönderilmesi için Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Sisteminin kullanılması hüküm altına alınmıştır. Yine aynı Kanunun 1525'inci maddesinin 2'nci bendi ile söz konusu sisteme, Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcıların (KEPHS) hak ve yükümlülüklerine, yetkilendirilmelerine ve denetlenmelerine ilişkin ikincil düzenlemeleri yapmak üzere BTK görevlendirilmiştir. Bu çerçevede BTK tarafından hazırlanan ikincil düzenlemeler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Müteakiben ilgili mevzuat kapsamında KEP hizmeti sunmak üzere BTK'ya başvuruda bulunan 8 firma KEPHS olarak yetkilendirilmiştir. Ülkemizde faaliyet gösteren 8 KEPHS tarafından 2013 yılından 2021 yılının Eylül ayı sonuna kadar 584.202'si gerçek kişilere, 373.016'ı tüzel kişilere olmak üzere toplam 957.218 adet KEP hesabı açılmıştır.

İletişimin Denetlenmesi

21.02.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanunun 12'nci maddesi ile Ceza Muhakemesi Kanununun 135 inci maddesinde yapılan değişiklikler ile telefon dinleme konusunda, bir taraftan yetkilerin kötüye kullanılmasını önlemek, diğer taraftan da uluslararası standartlara uygun olarak bu tedbirleri uygulamak amaçlanmıştır. Gerek Anayasamızın 13'üncü ve 22'nci maddelerinde yer alan hükümler ve gerekse tarafı olduğumuz AİHS'ne göre, özel hayatın gizliliğine ve haberleşmenin gizliliğine yönelik müdahalelerin açıkça ve yasal normlarla düzenlenmesi sağlanmış, geçici bir tedbir olan iletişimin denetlenmesi tedbirinin uygulamada sıkça dile getirilen kötüye kullanmaları engelleyerek, işlendiği yönünde kuvvetli şüpheler bulunan suç ile ilgili delillere ulaşmak ve/veya şüpheli veya sanığı yakalamakla sınırlı olarak uygulanması hedeflenmiştir.

İnternet İçerik Düzenlemeleri

23/05/2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ile internetin yasa dışı içeriğiyle mücadele edilmesi ve başta çocuklar ve aileler olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin internet ortamındaki yasa dışı içeriklerden korunmaları amaçlanmıştır.

5651 sayılı Kanun ile;

1. İnternet aktörleri tanımlanmıştır.
2. İçerik, yer, erişim, toplu kullanım ve sosyal ağ sağlayıcıların yükümlülükleri ve sorumlulukları düzenlenmiştir.
3. İnternet aktörlerine yapılacak tebligat ve bildirimlerin şekli düzenlenmiştir.
4. Erişim Sağlayıcıları Birliği kurulmuş, internete yönelik işlemlerde sivil inisiyatife yer verilmiştir.
5. Aile ve çocuğun korunmasına yönelik, sınırlı sayıda suça ilişkin olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebileceği hususu düzenlenmiştir. Böyle etkin bir şekilde suçla mücadele edilmesi temin edilmiştir.
6. Yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı alınabileceği düzenlenmiştir.
7. İnternet ortamında kişilik haklarını ihlal eden içeriklere yönelik içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı alınabileceği hususu ile söz konusu kararda belirtilen internet adresleriyle başvurucunun adının arama motorlarınca ilişkilendirilmemesi kararı alınabileceği konusu düzenlenmiştir.
8. İnternet ortamında özel hayatın gizliliğini ihlal eden içeriklere yönelik erişimin engellenmesi kararı

alınabilmesi hususu düzenlenmiştir.
9. 5651 sayılı Kanun kapsamında alınan erişimin engellenmesi kararları esas olarak ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verilebileceği düzenlenmiştir.

- 10.BTK' ya Bakanlık, kolluk kuvvetleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile içerik, yer ve erişim sağlayıcılar ve ilgili sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonu sağlama ve Kanun'dan kaynaklanan görevlerin ifası amacıyla gerekli çalışmaları yapma görevi verilmiştir.

5651 sayılı Kanun'da belirtilen katalog suçlara ilişkin ihbarların yapılabileceği İnternet Bilgi İhbar Merkezi kurulmuştur. Bu kapsamda Bilgi İhbar Merkezi üzerinden alınan ihbarlar, ağırlıklı olarak çocukların cinsel istismarı, müstehcenlik, fuhuş, yasa dışı bahis ve kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçlarına ilişkin olup bu suçlara yönelik BTK tarafından uygulanan idari tedbirler Eylül 2021 itibarıyla toplam sayının %99,77'sine tekabül etmektedir.

Çocukların cinsel istismarı başta olmak üzere yasa dışı içeriklerle mücadele konusunda uluslararası iş birliğinin gerekliliği kapsamında, BTK İnternet Bilgi İhbar Merkezi, Uluslararası İnternet İhbar Merkezleri Birliğine (INHOPE) üye olmuştur. INHOPE, 1999 yılında internet üzerindeki yasa dışı içeriklerle mücadele etmek amacıyla "Hotline" olarak tabir edilen ihbar hatları oluşturmak ve bunların birbiriyle koordinasyonunu sağlamak amacıyla kurulan Bilgi İhbar Merkezleri Birliğidir. Birliğin üyeleri arasında, başta ABD, Avustralya ve AB ülkeleri olmak üzere 42 ülkede faaliyet gösteren 46 ihbar merkezi bulunmaktadır.

Öte yandan, 7253 sayılı Kanun ile 5651 sayılı Kanun'a eklenen ek madde 4 ile Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılara;

- Türkiye'de temsilci belirlenmesi ve bildirilmesi
- Adli veya idari makamlarca gönderilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesi
- Kişilerden alınan kişilik haklarının ihlali ve özel hayatın gizliliğinin ihlali kapsamındaki başvuruların 48 saat içinde cevaplandırılması
- 6 aylık dönemler halinde istatistiksel ve kategorik bilgileri içeren rapor hazırlanması

Türkiye'deki kullanıcıların verilerini Türkiye'de barındırma yönünde gerekli tedbirlerin alınması

Hâkim kararlarının uygulanmaması durumunda oluşacak zararların tazmini yükümlülükleri getirilmiştir.

Anılan madde kapsamında, Türkiye'den günlük erişimi bir milyonu aşan V Kontakte, YouTube, TikTok, Dailymotion, LinkedIn, Facebook, Instagram, Pinterest ve Twitter temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğüne uygun bir şekilde temsilci belirlemiş ve bildirmiş olup halihazırda Kanun kapsamına girip temsilci belirlemeyen yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı bulunmamaktadır.

PROJE VE FAALİYETLER

Projelerimizde önceliklerimiz, ülkemizdeki bilgi toplumunun geliştirilmesi, sosyal desteğe muhtaç olan engelli vatandaşlarımızın hayatlarının kolaylaştırılması, eğitime destek verilmesi, bilgisayar okur-yazarlığının artırılması, e-Devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması, afet durumunda sabit ve mobil haberleşmenin kesintiye uğramaması için gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

Gören Göz Projesi

Bu proje ile görme engelli vatandaşlarımızın yaşamını kolaylaştırmak, gitmek istedikleri yere kolay ve en güvenli biçimde ulaşımını sağlamak amacıyla gören göz cihazının alımı ve dağıtımı amaçlanmıştır.

Gören Göz cihazı; görme engellilerin gitmek istedikleri yere yürüyerek veya otobüs, metro gibi toplu taşıma araçlarını kullanarak kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmeleri için körcül haritalar içeren bir navigasyon programı, yürüme ölçer, internet tarayıcısı, medya oynatıcısı, e-mail programı, elektronik-kitap okuma ve benzeri özellikleri bulunan ekran okuma destekli bir akıllı telefondur.

Bu cihazlar Bakanlığımız tarafından Gören Göz Projesi kapsamında üç aşama halinde temin edilmiştir.

Söz konusu projenin birinci aşamasında; 7 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Sivas, Erzincan, Bilecik ve Niğde) yaşayan görme engelli vatandaşlarımız için toplam 5000 adet, ikinci aşamasında ise 19 ilde (Adıyaman, Antalya, Artvin, Aydın, Bingöl, Bursa, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Gaziantep, Gümüşhane, Iğdır, Kahramanmaraş, Karaman, Konya, Mardin, Şanlıurfa ve Yozgat) yaşayan görme engelli vatandaşlarımız için 5000 adet olmak üzere toplam 10.000 adet Gören Göz cihazı temin edilerek, dağıtımı yapılmak üzere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na teslim edilmiştir.

Projenin üçüncü aşamasında ise iki fazın dışında yer alan ve körcül haritası hazırlanan 41 ilde 5000 adet cihazın dağıtımı ve önceki aşamalarda yer alan 26 il ile birlikte toplam 67 ilin körcül haritalarını içeren 25.000 kullanıcı lisansı görme engelli vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

Kızılay'ın Uydu Üzerinden Kesintisiz İletişimi Projesi

Türkiye Kızılay Derneği'nin, afet durumunda uydu üzerinden ses, veri ve görüntü dahil gerekli olan her türlü haberleşme hizmetlerinin etkin ve kesintisiz yapılabilmesi için 71 adet sabit, mobil ve taşınabilir Uydu Terminali (VSAT) temin edilmiş olup Kızılay tarafından özellikle afet durumlarında kullanılmaktadır.

Elektronik Haberleşme Altyapısı Olmayan Yerleşim Yerlerine Altyapı Kurulması

Bu proje ile Türkiye genelinde sabit telefon ve internet altyapısı olmayan köy mezra ve benzeri yerleşim yerlerine kablosuz genişbant erişim teknikleri kullanılmak suretiyle sabit telefon ve internet hizmeti verilmesi planlanmıştır. Projenin birinci fazında 1434 yerleşim yeri kapsama altına alınmıştır. Daha sonra gelen talepler doğrultusunda haberleşme altyapısı olmayan kalekol/karakollara hizmet götürülmesi amacıyla ek sözleşmeler imzalanmıştır. Ekim 2021'e kadar 491 adet kalekol/karakol ile 172 yerleşim yeri daha kapsama altına alınmış olup toplamda 1606 yerleşim yeri ile 491 kalekol/karakola hizmet götürülmüştür.

GSM ve Mobil Genişbant İnternet Kapsama Alanlarının Genişletilmesi Projesi

Nüfusu 1- 500 arasında olan ve GSM iletişim altyapısı olmayan 1.799 adet yerleşim yerine Mobil Haberleşme Altyapısının kurulumu amaçlanmaktadır. Bu kapsamdaki çalışmalar 2013 yılında başlamış olup 2016 Şubat ayı itibariyle kurulumlar tamamlanmıştır.

GSM kurulumu yapılmış olan 1799 yerleşim yerine mobil genişbant internet (4.5G) hizmet götürülmesi amacıyla devam sözleşmesi imzalanmıştır. Bu Sözleşme kapsamında kurulumlar gerçekleştirilmiş olup Ekim 2021 itibariyle 1633 yerleşim yerine 4.5G hizmeti götürülmüştür.

Yeni gelen talepler doğrultusunda kapsaması olmayan yerleşim yerlerine mobil genişbant internet (4.5G) hizmeti götürülmesi amacıyla ihaleye çıkılmış olup 05.07.2017 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Sözleşmeler kapsamında 942 yerleşim yerine 4.5G hizmeti götürülmüştür.

Bu sözleşmeler kapsamında yerli ürün desteklenmesi amacıyla ULAK Yerli Baz İstasyonunun mümkün olan en yüksek seviyede kullanması zorunluluğu getirilmiştir. Bu amaçla; GSM kurulumu yapılmış olan 1799 yerleşim yerine mobil genişbant (4.5G) ilavesine ilişkin sözleşmede en az %10, 1472 yerleşim yerine mobil genişbant (4.5G) altyapısı kurulmasına ilişkin sözleşmede ise en az %30 ULAK kullanımı zorunluluğu getirilmiştir.

Gelinen aşamada 1799 yerleşim yerine kurulacak 4.5G altyapısının yaklaşık %46'sı, 1472 yerleşim yerine kurulacak 4.5G altyapısının ise Ekim 2021 itibarı ile yaklaşık olarak %29'u ULAK ürünlerinden oluşmaktadır.

Gelen yeni talepler doğrultusunda mobil kapsaması olmadığı tespit edilen yerleşim yerlerine haberleşme altyapısı hizmeti götürülmesi amacıyla proje çalışmaları devam etmekte olup 2021 yılı Yatırım Programına alınmıştır.

Sayısal Yayıncılık Projesi

Sayısal Yayıncılık Projesi ile, radyo ve televizyondaki analog yayınların sonlandırılarak yayıncılığın karasal sayısal vericiler üzerinden ülkemizdeki yerleşim alanlarının tamamını kapsayacak şekilde sunulmasına yönelik altyapı çalışmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Küçük Çamlıca TV-Radyo Kulesi Projesi

Çamlıca tepelerindeki görüntü kirliliğini ortadan kaldırmak ve dağınık halde bulunan antenleri tek yapıda toplayarak sayısal yayıncılığa altyapı oluşturmak, ayrıca şehrin görselliğine ve seyrine katkı sağlamak amacıyla inşa edilmiştir. Kulenin toplam yapısal yüksekliği 201 m betonarme çekirdek ve 168 m çelik anten olmak üzere 369 m'dir. Kulenin toplam kat sayısı 49 (45+4)dur.
33 ve 34. Katlar seyir katları 39. ve 40. Katlar ise restoran katları olarak vatandaşlara hizmet etmektedir. Yapının iki yanında yer alan 180m yükseklikteki panorama asansörleri ile bir yandan tarihi yarımada diğer yandan Karadeniz kıyıları görülebilmektedir. Karasal Sayısal yayına geçişin altyapısı oluşturulmuş ve yüksek kalitede yayın için önemli bir aşama tamamlanmıştır. Çamlıca tepelerinde dağınık halde bulunan antenler tek kulede toplanmış ve böylece görüntü kirliliği ortadan kaldırılarak İstanbul siluetine katkı sağlanmıştır. Kule, özel tasarımı ve uygulanan yapım tekniği açısından sıradan bir yapıdan farklı özellikte simge bir yapı niteliğindedir.

Hem Ülkemiz ve Avrupa'nın en yüksek yapısı olması hem de ülkemizin deprem riski ve rüzgar yükü en kritik noktalarının kesiştiği riskli alanlardan birinde inşa ediliyor olması gibi özel şartlarda gerçekleşen bir yapıdır. Kulenin projesi yarışma ile elde edilmiş olup tasarımı 3 boyutlu ortamda özel olarak dizayn edilmiştir. Kulenin geçici kabul işlemleri yapılmış olup açılışı yapılmıştır.

Çanakkale TV-Radyo Kulesi Projesi

Dağınık halde bulunan antenleri tek yapıda toplayarak sayısal yayıncılığa altyapı oluşturmak ve şehrin görselliğine ve seyrine katkı sağlamak amacıyla inşa edilmiştir.

Çanakkale TV-Radyo Kulesi deniz seviyesinden 312 m yükseklikte olan arazi kotuna göre 88 m'si çelik 10 m'si de anten olmak üzere toplam 98 m yüksekliğe sahiptir.

Proje kapsamında vatandaşların gezebileceği restoran, hediyelik eşya alanı oditoryum gibi alanları bulunan ziyaretçi merkezi, seyir terası ve yürüyüş yolu bulunmaktadır. Yürüyüş yolu ve Ziyaretçi merkezi ile kule ziyaretçilerine Çanakkale'nin en güzel manzarasını sunmaktadır.

Kule sayısal ve karasal yayın yapabilecek altyapıya sahiptir. İmalatlar tamamlanmış olup işin geçici kabulü yapılmıştır.

ULUSAL GENİŞBANT STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI (2017-2020)

Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) hazırlık çalışmaları için Bakanlığımız koordinesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve STK temsilcilerinin katılımıyla 9.11.2016 tarihinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Söz konusu çalışmalarda;

- Genişbantın ülke ekonomilerinin gelişimine katkısı ve önemi incelenmiştir.
- Ülkemizde genişbantın mevcut durumu, yapılan çalışmalar ile üst politika belgeleri ortaya konulmuştur.
- Genişbantta dünyadaki en iyi uygulamaları ve projeleri ele alınmıştır.

Bu çerçevede; ülkemizdeki sorunları tespit edilerek ve buna ilişkin çözüm önerileri, genişbant stratejileri, eylemleri ile genişbant hedefleri ortaya konarak, bir taslak metin oluşturulmuştur. Oluşturulan Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) Taslağı 24 Mart 2017 tarihinde kurumların görüşüne sunulmuş ve gelen görüşler titizlikle değerlendirilmiştir.

Ülkemizin ilk genişbant stratejisi planı olan "Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) Yüksek Planlama Kurulu (YPK)'da onaylanmış olup, 21 Aralık 2017 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak uygulamaya geçirilmiştir.

Ulusal Kamu Entegre Veri Merkezi Projesi

Ulusal Kamu Entegre Veri Merkezi (UKEVM), kamuya ait bilgi işleme kaynaklarının kontrol altında tutularak bir ortamda yönetilmesi, verilerin saklanması, işletilmesi ve tek bir noktadan sunulması için oluşturulan gelişmiş teknik altyapı ile donatılan yüksek düzeyli güvenliğin sağlandığı, 7/24 hizmetin sunulacağı, ölçeklenebilir, sürdürülebilir ve yönetilebilir bir ekosistem olarak tasarlanmaktadır.

Ulusal Kamu Entegre Veri Merkezi ile her biri kendi veri merkezini kurmuş veya kuracak olan kurumların ayrı ayrı harcama yapmasının önüne geçilecek, yatırımlarda, operasyonlarda ve enerjide verimlilik sağlanacaktır. Tek noktadan yönetimin ve standardizasyonun sağlanması ile siber güvenlik tehditleri önlenebilecek ve bilgi güvenliği bakımından güçlü bir yapı oluşturulacaktır.

Bu kapsamda Ulusal Kamu Entegre Veri Merkezi Projesi fizibilite etüdü hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

Üçüncü El Projesi

Bakanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında 20.11.2013 tarihinde imzalanan Engelsiz Bilişim Projeleri İşbirliği Protokolü ile engelli vatandaşların toplumsal yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak haberleşme alanında uygun teknolojiler kullanılarak ihtiyaç duyulan verilere ulaşım ve erişiminin kolay hale getirilmesi ile sosyal haklar ve iş imkânlarından mümkün olan en yüksek oranda faydalanmaları planlanmaktadır.

Engelli erişebilirlik cihazı ve tablet bilgisayar ile herhangi bir nedenle ellerini kullanamayan engellilerin, kendilerine sağlanacak olan tablet bilgisayarın tüm niteliklerini eksiksiz kullanmaları, eğitim ve istihdam alanlarında fırsat eşitliği yakalamaları ve bilişim alanında engellerin kaldırılması amaçlanmaktadır.

Söz konusu protokol çerçevesinde Bakanlığımız tarafından 1.000 adet engelli erişebilirlik cihazı ve 1000 adet tablet bilgisayar temin edilerek 17.04.2015 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na teslim edilmiştir.

Uydu Destekli Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Otomasyon Projesi

Hızla artan AUS yatırımlarının birbiri ile uyumlu, gelişen ihtiyaçlara cevap veren sistemler halinde geliştirilebilmesi ve ulaşım modlarının birbiri ile entegrasyonunu sağlamak amacıyla Ulusal AUS Mimarisi oluşturulacaktır.

Sistem tasarımı perspektifi ile ortaya konulacak olan özgün Ulusal AUS mimarisinde, AUS geliştirmelerindeki ihtiyaçlar, fonksiyonlar, anahtar paydaşlar arasındaki ilişkiler, rol ve sorumluluklar belirlenecek, sistemlerin birlikte çalışabilirliğini, entegrasyonunu, standardizasyonunu sağlamak için referans oluşturulacak, AUS planlama, geliştirme ve yatırımlarına rehberlik eden kavramsal tasarım oluşturulacaktır. Ayrıca, yıkıcı teknolojilerin ortaya çıkmasıyla birlikte K-AUS, bağlantılı araçlar, otonom araçlar, sürücüsüz araçlar ve benzeri pek çok yeni teknoloji üzerine kamu ve özel sektörde çalışmalar yapılmaya başlanmış olup bu teknolojilerin yerli kaynaklarla geliştirilmesi ve özellikle yeni nesil akıllı araçların karayolu ağında sorunsuz seyahat edebilmelerini tesis etmek amacıyla uyumlu yol altyapısının ve haberleşme sistemlerinin kurulması amaçlanmaktadır.

AUS mimarisi çalışmalarında uydu haberleşmesi teknolojileri, farklı işlevleri açısından önemli bir yere sahiptir. AUS uygulamalarında iletişim ve transmisyon altyapısı olarak fiber optik ve kablosuz teknolojilerin yanı sıra, özellikle bu altyapıların götürülmesinin ekonomik olarak makul olmadığı bölgelere uydu teknolojilerinin kapsaması kullanılarak haberleşme altyapısı oluşturulabilmekte, akıllı ulaşım sistemlerinden toplanan veriler (sensör verileri, anlık konum verileri, video kameralardan elde edilen görüntü verileri vb. veriler) ilgili kontrol merkezlerine iletilebilmektedir. Ülkemizin uydu haberleşme altyapıları ve yenilikçi uydu haberleşme teknolojileri kullanılarak geliştirilen ürün ve servislerin, global AUS stratejilerine hizmet edebilecek AUS uygulamalarında ve yerli AUS çözümlerinde kullanılabilirliğinin araştırılması, kendi uydularına sahip olan ve uzay teknolojileri alanında giderek söz sahipliği artan ülkemizin uydularının AUS alanında kullanımının artırılmasına yönelik incelemeler de bu proje kapsamında değerlendirilecektir.

AUS Terminolojisi Güncelleme Çalışması

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, AUS ekosisteminde kullanılmakta olan terimlerin Türkçe'mizde oluşturduğu anlam karmaşasını ortadan kaldırmak, ülke çapında ortak bir dil oluşturmak ve yabancı kaynaklarda yer alan terimler yerine, Türkçe karşılıklarının kullanılmasını sağlamak amacıyla 2017 yılında bir sözlük çalışması gerçekleştirmiş ve Türkiye'nin ilk "Akıllı Ulaşım Sistemleri Terimleri Sözlüğü"nü yayımlamıştır. İçerisinde 1156 terim bulunan bu sözlük; yayımlanmış olduğu günden itibaren AUS konusunda yapılan çalışmalarda önemli bir başvuru kaynağı olmuştur. Çok büyük bir hızla değişim ve gelişim gösteren bu ekosistem içerisinde, değişen ve gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nca, "Akıllı Ulaşım Sistemleri

Terimleri Sözlüğü"nün güncelleme çalışması yapılmıştır. Bu çalışma, en güncel Akıllı Ulaşım Sistemleri terimlerinin ve literatürde yer alan terminolojilerin Türkçe'si, İngilizce karşılığı ve Türkçe açıklamalarının yanı sıra, birçok kısaltma ve açıklamaları içermektedir.

Bakanlığımız ile Boğaziçi Üniversitesi Arasında İş Birliği Protokolü

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Boğaziçi Üniversitesi arasında Akıllı Ulaşım Sistemleri alanında çalışmalar yapılmasına ilişkin iş birliği protokolü, 26 Nisan 2021 tarihinde imzalanmıştır.
Protokol kapsamında, ülke düzeyinde tüm ulaşım türlerine entegre, güncel teknolojileri kullanan, yerli ve milli kaynaklardan yararlanan, verimli, güvenli, etkin, yenilikçi, dinamik, çevreci, katma değer sağlayan ve sürdürülebilir akıllı bir ulaşım ağı oluşturmak için yenilikçi ulaşım teknolojileri arasında yer alan Otonom Araçlarla Sürüş Mimarisi ve Trafik Yönetimi konusunda çalışmalar yürütülmesi, araştırma, geliştirme, simülasyon ve test çalışmaları yapılması, otonom/bağlantılı ve elektrikli araç teknolojilerinin sürdürülebilir çevreye katkısı, hareketlilik ve Akıllı Ulaşım Sistemleri alanında araştırma-geliştirme çalışmaları yapılması, yerli ve milli ulaştırma sistemlerinin üretilmesi hedeflenmiştir.

Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planı Çalışmaları

Akıllı Ulaşım Sistemleri ile ilgili çalışmaların koordine edilmesi, mevzuat düzenlemelerinin yapılması, strateji ve politikaların belirlenmesine ilişkin görevler Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bu görevler doğrultusunda hazırlanan Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planı 05.08.2020 tarih ve 31204 Sayılı 2020-9 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu belge, Akıllı Ulaşım Sistemlerinin ilerlemesinde yol haritası olacak ve ülkemiz için bu alanda yeni adımların atılmasına da vesile olacaktır.

Sürdürülebilir ulaşım planlamasının ülkemiz için öneminin farkındalığı ile ülkemizin AUS alanındaki;

- Misyonu; "Ülkemizde tüm ulaşım modlarına entegre, güncel teknolojileri kullanan, yerli ve milli kaynaklardan yararlanan, verimli, güvenli, etkin, yenilikçi, dinamik, çevreci, katma değer sağlayan ve sürdürülebilir akıllı bir ulaşım ağı oluşturmak" ve
- Vizyonu ise "İleri bilişim teknolojileri ile Türkiye'de insan ve çevre odaklı ulaşım sistemi" olarak belirlenmiştir.

Ulusal AUS Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planında 5 stratejik amaç ile ilişkili olarak 31 adet eylem ve 54 adet uygulama adımı belirlenmiştir. Bu kapsamda stratejik amaçlar;

- AUS Altyapısının Geliştirilmesi,
- Sürdürülebilir Akıllı Hareketliliğin Sağlanması,
- Yol ve Sürüş Güvenliğinin Sağlanması,
- Stratejik Yaşanabilir Çevre ve Bilinçli Toplum Oluşturulması,
- Veri Paylaşımı ve Güvenliğinin Sağlanması

şeklindedir.

Bu çerçevede yürütülen Akıllı Ulaşım Sistemleri faaliyetleri aşağıda özetlenmiştir:

- Ülkemizde AUS altyapısının geliştirilmesinin temelini oluşturacak; akıllı ulaşım sistemlerini planlama, tanımlama, yaygınlaştırma ve entegre etmek için bir çerçeve sunacak olan Ulusal AUS Mimarisini oluşturarak ülkemizde kullanılacak AUS standartlarının belirlenmesini sağlayacaktır. Bu kapsamda Uydu Destekli Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Otomasyon Projesi başlatılmıştır.
- AUS Mimarisi ve standartların belirlenmesi ile birlikte altyapıyı destekleyecek olan şehirlerarası ve şehir içi yollarda hızlı, güvenli ve konforlu ulaşımı sağlamak için trafiğin izlenip kontrol edildiği, elde edilen verilerden gelecek tahminlerinin yapıldığı İl ve Karayolu Trafik Kontrol Merkezlerinin kurulması planlanmaktadır. Merkezlerin kurulduğu tüm bölgelerde de yollarda trafik akış verilerini toplamak için gerekli sensör altyapısı oluşturulacaktır.

- Hızla gelişen otonom araç, araç-araç, araç-altyapı haberleşme teknolojileri gibi yeni nesil teknolojilerin takibi amacıyla, ülkemiz için bu alanda ilk örnek çalışma olacak Kooperatif Akıllı Ulaşım Sistemleri (K-AUS) Uygulama Koridorunun kurulması çalışmaları yapılmaktadır. Kurulacak koridor ile kazaların ve trafik sıkışıklığının azaltılması, trafik güvenliğinin sağlanması, yakıt tüketimi ve çevresel olumsuz etkilerin azaltılması amaçlanmaktadır. Bu proje ile bağlantılı araç teknolojileri doğrultusunda geliştirilen K-AUS çözümlerinin, nihai ürüne dönüşümüne katkı sağlanması hedeflenmektedir.
- Ulusal AUS Veri Yönetim Merkezlerinin kurulumu ile AUS tarafından gerçek zamanlı verilerin toplanması, toplanan verilerin arşivlenmesi ve yeniden kullanılması sayesinde pek çok ulaşım analizinin yapılması, anlık trafik yoğunluk ve akış verileri üretilerek olay tahminlerinde bulunulması amaçlanmaktadır.
- Şehir içinde trafiğe, sıkışıklığa ve sera gazı salınımına en çok neden olan konuların başında gelen park yeri sorunlarına yönelik olarak, büyükşehirlerde otopark problemlerinin çözümlenmesi, zaman ve yakıt tasarrufunun sağlanması ile çevresel olumsuz etkilerin azaltılması amacıyla büyükşehirler belediyelerimizle akıllı otopark projelerinin gelişmesine örnek teşkil edecek bir uygulama geliştirilerek bu otoparka en az bir adet elektrikli şarj istasyonunun kurulması sağlanacaktır.
- Toplu taşıma, trafik, hava ve sosyal olaylar hakkındaki bilgilerin anlık olarak durakta bekleyen veya otobüs içinde seyahat eden yolcularla paylaşılmasıyla ulaşımın daha verimli ve konforlu hale gelmesi amacıyla yolcu bilgilendirme sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tek kart ödeme sisteminin (Türkiye Kart) aktif hale gelmesi çalışmalarıyla hareketlilik ve çevresel sürdürülebilirlik sağlanacaktır.
- Sürdürülebilir çevrenin oluşturulması ve ulaşım alanında temiz enerjiye geçilmesine yönelik olarak yerli ve milli teknolojilerin gelişmesini teşvik etmek ve daha temiz bir çevreye sahip kentler oluşturabilmek maksadıyla toplu taşımada ve hizmet araçlarında elektrikli araçların kullanımının artması sağlanırken; toplu taşıma araçlarının kullanımına yönelik farkındalığın artması hedeflenmektedir.
- Şehirlerde bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması ve yayalaştırma projeleri ile trafik sıkışıklığının önüne geçilmesi planlanmaktadır.
- Hücresel ve kablosuz haberleşme teknolojileri kullanılan araç içi bilgi ve haberleşme sistemleri ve bu sistemler tarafından veri toplanmasına yönelik gerekli olan teknik altyapının gerekliliklerinin belirlenmesi ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin yol ve sürüş güvenliği konusunda avantajlarından faydalanılacaktır.
- Tehlikeli mal ve yük taşımacılığı yapan araçların güvenli park, konaklama, yakıt ikmali ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik park yerleri oluşturulacak ve alanların konumları, doluluk oranları, buralarda verilen hizmetler ve benzeri bilgiler mobil uygulama üzerinden sürücülerle paylaşılacaktır.
- Yerel yönetimlerde AUS alanında yetkili ve sorumlu olacak bir birim kurulacaktır.
- Droneların lojistik amaçlı kullanılması, kazaların azaltılması amacıyla verilerin toplanması ve analiz edilmesi, engelliler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için AUS kapsamında ihtiyaç ve çözüm önerileri belirlenecektir.

Ülkemizde uzun dönemde AUS konusunda hayata geçirilmesi planlanan hedefler, aşağıda sıralanmıştır:

- Geliştirilen AUS mimarisi ve belirlenen standartlara uygun olarak tüm ulaşım modlarının entegrasyonunun sağlanması.
- Mevcut AUS altyapısının geliştirilerek, kurulan K-AUS altyapıları ile entegrasyonun sağlanması ve ülke genelinde yaygınlaştırılması.
- Araç içi bilgi ve haberleşme sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması ve bu sistemlerin yerli ve milli olarak üretimine yönelik çalışmaların yapılması.
- Mevcut altyapının otonom sürüşe uygun hale getirilmesi amacıyla hazırlık çalışmalarının yapılması ve tam otonom araçların geliştirilerek ulaşım modlarında yaygınlaştırılması.
- Raylı sistemlerin hareket enerjisinin yeşil enerjiye dönüştürülmesi için gerekli sistem ve alt yapı çalışmalarının yapılması.

- Araç ve sürüş paylaşımı, mikro mobilite ve benzeri alternatif son kilometre ulaşım uygulamalarına ilişkin mevzuat çalışmalarının yapılması.
- Blokzincir teknolojilerinin MaaS, veri paylaşımı, yük ve lojistik hizmetleri ve benzeri alanlarda kullanımının yaygınlaştırılması.
- Hava taksi (VTOL), drone ve benzeri araçlara yönelik mevzuat düzenlemelerinin yapılarak AUS kapsamında kullanımının yaygınlaştırılması.
- Akıllı malzemeler, yüzey kaplama, nanoteknoloji ve biyoteknoloji ürünü, geri dönüştürülebilir ve benzeri malzemelerin geliştirilerek sürdürülebilir çevre amacıyla akıllı ulaşım alanında kullanımının yaygınlaştırılması.
- AUS bileşenlerini içeren IoT networkünün kurulması, bu bileşenlerden toplanan verilerin büyük veri ortamında saklanması ve analize uygun hale getirilerek yapay zekâ, derin öğrenme, haberleşme ve benzeri alanlardaki yenilikçi teknolojiler kullanılarak ulaşım altyapısının optimize edilmesi.
- Toplanan ulaşım verilerinin anonimleştirilerek araştırma ve yenilikçi uygulamaların geliştirilmesi için kullanılması.
- Trafik sıkışıklığını azaltmaya yönelik sıkışıklık ücretlendirme, yüksek doluluklu şerit, düşük emisyonlu bölge, esnek çalışma saatleri uygulamaları geliştirilmesi.
- Akıllı enerji çözümlerinin AUS alanında yaygınlaştırılması.
- Ulaşım modlarında erişilebilirlik uygulamalarının yaygınlaştırılması.
- Lojistik merkezlerin ulaşım modları ile entegre edilerek taşımacılık faaliyetlerinin kolaylaştırılması.
- Otonom araçlara ait fonksiyonel ve operasyonel testlerin yapıldığı, sertifikalandırma hizmetlerinin gerçekleştirildiği Otonom Sürüş Test ve Sertifikasyon Merkezlerinin kurulması ve yaygınlaştırılması.
- Sürdürülebilir kentsel hareketlilik planlarının yaygınlaştırılması.

AUS'a ilişkin faaliyetlerle; ulaşımda güvenliğin artırılması, toplu taşımanın iyileştirilmesi ve mevcut yol kapasitelerinin verimli kullanılmasının yanı sıra hareketliliğin uygun maliyetle sağlanması hedeflenmektedir. Öte yandan; can ve mal kayıplarının, seyahat sürelerinin, trafik sıkışıklığının ve sera gazı emisyonlarının azaltılması amaçlanmaktadır.

BTK TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN PROJE VE FAALİYETLER

Mobil Genişband Spektrum Stratejisinin Belirlenmesi Çalışması

2011 - 2017 döneminde, Türkiye'de mobil veri trafiği her yıl yaklaşık 2 katına çıkarak % 6237 artmıştır. Trafik tahminlerinin farklılıklar göstermesine rağmen gelecek 5 yıl için de mobil veri trafik hacminde önemli artışlar beklenmektedir.

Anılan çalışmada; mobil veri trafik artışına ve gelişen teknolojilere (5G) bağlı olarak işletmecilerin spektrum ihtiyacını belirlemesi ve belirlenen bu spektrum ihtiyacı temelinde frekans tahsisine ilişkin bir yol haritası sunulması planlanmakta olup böylece;

- İşletmecilerin, gelecekte uygulanacak spektrum planlarını dikkate alarak şebeke planlamalarını daha etkin ve verimli şekilde yapmalarının sağlanması,
- Olası spektrum kıtlığının ve buna bağlı olarak oluşabilecek hizmet kalitesinde azalma vb. problemlerin önüne geçilmesi,
- Başta yerli üreticiler olmak üzere üreticilerin bilgilendirilmesi,
- Yeni teknolojilerin kullanıma sunumunun zamanında gerçekleştirilmesi,
- Uluslararası kuruluşların ITU, CEPT, RSPG çalışmalarında belirtilecek ülke görüşü bakımından yol gösterici olması,
- Mobil genişband hizmetlere tahsisi öngörülen frekans bandlarındaki mevcut kullanıcıların önceden bilgilendirilmesi ve olası elektromanyetik girişim problemlerinin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Kıt ve değerli bir kamu kaynağı olan spektrumun planlanmasında ilgili tarafların görüşlerinin alınmasının önem arz etmesi sebebiyle Nisan 2018'de çalışma sonuçları çalıştayda kamuoyu ile paylaşılarak

ilk görüşler alınmış olup, söz konusu çalışma sonuçları "Mobil Genişband Spektrum Stratejisi" Çalışma Raporu altında derç edilerek genel kamuoyu görüşüne açılmıştır. BTK tarafından hazırlanarak görüşler çerçevesinde son hali verilecek rapor, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına gönderilecektir.

Yerli ve Milli Üretimin Desteklenmesine Yönelik Çalışmalar

2021 Yılı Sayısı Sınırlandırılmamış Kullanım Hakkı Ücretleri ve Posta Yetki Belgesi Ücretlerinin Belirlenmesi
08.12.2020 tarihli ve 2020/DK-YED/335 sayılı Kurul Kararı ile 2021 yılı sayısı sınırlandırılmamış kullanım hakkı ücretleri ve posta yetki belgesi ücretleri belirlenmiştir.

Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Mevzuatında Değişiklik
16.03.2021 tarihli ve 2021/DK-YED/80 sayılı Kurul Kararı ile, Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Yetkilendirme Başvurusu Şartlarına ve Sürelerine İlişkin Düzenlemeler yapılmıştır.
Bu kapsamda, BTK tarafından yetkilendirilecek işletmeciler için asgari personel sayısı, ofis, Şirket müdürlerinin ülkemizde ikamet etmesi, yetkilendirme sürelerinin Şirketin personel, net satış, abone, mevzuata uyum durumu gibi kriterlere göre belirlenmesine karar verilmiştir.

IP Adresleri Üzerinden Sunulan Acil Yardım Çağrı
Hizmetlerine Ücretsiz Erişim Sağlanması Düzenlemesi
08.06.2021 tarihli ve 2021/DK-YED/150 sayılı Kurul Kararı ile İnternete erişim hizmeti sunan işletmecilerin abonelerinin belli IP adreslerine doğru bir uygulama vasıtası ile başlattıkları acil yardım çağrılarını ücretsiz olarak sunmalarına karar verilmiştir.

Numara Taşınabilirliği Mevzuatına İlişkin Düzenlemeler
05.10.2021 tarihli ve 2021/İK-YED/320 sayılı Kurul Kararı ile Numara Taşınabilirliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı ile Numara Taşınabilirliği Uygulama Sürecine İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Usul ve Esaslar Taslağına ilişkin kamuoyu görüşü alınmasına karar verilmiştir.

5G Deneme İzinleri
5G teknolojisine yönelik şebeke ve kullanıcı performansını deneyimlemek ve 5G'ye geçiş için ön hazırlıkları yapabilmek amacıyla mobil işletmeciler tarafından zaman zaman Kurumumuza deneme izni başvuruları yapılmaktadır. 5G'ye geçiş sürecinde yerli üreticilerimiz ile yabancı tedarikçiler arasındaki işbirliğinin artırılmasını ve yerli üreticilerin ürettikleri ürünlerin 5G'nin teknolojik gereksinimlerine uyumluluğunun sağlanabilmesine teminen yerli üreticiler de deneme çalışmalarına dahil edilerek Kurumumuzca mobil işletmecilere 5G deneme izinleri verilmektedir. Halihazırda, üç mobil işletmeciye toplam 80 farklı lokasyonda deneme yapmak üzere, 2021 yılı sonuna kadar deneme izinleri verilmiştir.

5GTR Forum

BTK tarafından 5G ve ötesi teknolojilerde öncü bir konuma gelme amacına yönelik olarak, ülkemizde kamu, üniversite, üreticiler, işletmeciler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının işbirliğinin ve tüm çalışmaların koordinasyonunun sağlanması için "Yeni Nesil Mobil Haberleşme Teknolojileri Türkiye Forumu (5GTR Forum)" 29 Nisan 2016 tarihinde kurulmuştur. 5GTR Forum organizasyon yapısı altında "Çekirdek Ağ", "Fiziksel Ağ", "Hizmet ve Uygulama" ve "Standardizasyon" çalışma grupları bu dört çalışma grubunun altında da 14 Alt Çalışma Grubu bulunmaktadır. Mevcut durumda, 5GTR Forum'a 80 kuruluş üyedir. Söz konusu çalışma grupları tarafından ülkemizde 5G ve ötesi teknolojilere yönelik önceliklerin, strateji ve yol haritalarının yer aldığı bir Beyaz Kitap hazırlanmıştır ve Beyaz Kitapta yer alan önceliklere göre projelerin üretilmesi hedeflenmektedir.

5G Vadisi Açık Test Sahası

5G Vadisi Açık Test Sahası (5G VATS) ile ODTÜ, Bilkent, Hacettepe Üniversitelerinin yerleşkeleri ile BTK Merkez Binası arasındaki alanı kapsayacak bölgede üniversitelerin, araştırma merkezlerinin, şirketlerin, girişimci teknoloji firmalarının, 5G ve Ötesi'ne ilişkin uygulama ve teknolojileri test edebilecekleri ve katma değer oluşturabilecekleri bir ortamın oluşturulması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda,

5G Vadisi Açık Test Sahası İşbirliği Protokolü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Hacettepe Üniversitesi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türk Telekomünikasyon A.Ş., Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. tarafından 15 Ağustos 2017 tarihinde imzalanmıştır.

Bahse konu bölgede 5G Vadisi çalışmaları kapsamında test ve deneme şebeke altyapılarının kurulumu gerçekleştirilmiştir. Mevcut durumda 5G Vadisi, 5G ve ötesine yönelik çalışmalar yürütmek isteyen tüm tarafların kullanımına açılmış olup altyapı sağlayıcıları tarafından cihaz ve yazılım desteği verilmektedir.

Buna ilaveten 5G Vadisi Açık Test Sahası faaliyetleri kapsamında Ülkemizin 5G ve Ötesi konularında ihtiyaç duyacağı nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine katkı sağlamak üzere 5G Vadisi tarafları olan BTK, Hacettepe, ODTÜ, Bilkent Üniversiteleri, Turkcell, Türk Telekom ve Vodafone işbirliği ile "5G ve Ötesi Ortak Lisansüstü Destekleme Programı" 24 Mayıs 2018 tarihinde imzalanarak uygulamaya geçirilmiştir.

Program ile ileri iletişim teknolojileri üzerinde sürdürülebilir yetkinlik oluşturması ve yapılacak tez çalışmalarıyla patentler, projeler, makaleler, girişimci teknoloji firmalar gibi çok çeşitli formlarda çıktıların üretilmesi hedeflenmektedir.

2018 yılı Ekim ayından itibaren Hacettepe, Bilkent ve ODTÜ'de yüksek lisans veya doktora yapan toplam 60 araştırmacı, mobil işletmeciler tarafından desteklenmiş olup yeni eğitim öğretim yılında 15 araştırmacı öğrenci daha programa dahil edilmiştir.

Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi (EHABS) Kurulumu Projesi

EHABS ile ülkemizin elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin tek merkezde toplanması, bu bilgilerin Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) tabanlı bir haritada gösterilmesi, geçiş hakkı ve tesis paylaşımına ilişkin süreçlerin etkin ve hızlı bir şekilde uygulanmasına katkı sağlanması, geçiş hakkı süreçlerinin takip edilmesi, genişbant erişimin yaygınlaşmasına ilişkin politikaların belirlenmesine yardımcı olması ve diğer kurumların karar destek sistemlerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. EHABS'ın 21/01/2019 tarihi itibariyle işletime alınmasıyla işletmecilerin altyapılarına ilişkin faaliyetleri kolaylıkla takip edebilmiş, tesis edilen altyapının ayrıntılı biçimde görüntülenmesi mümkün olmuştur.

Elektronik Haberleşme Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmecilere Yönelik Denetim Faaliyetleri

BTK tarafından elektronik haberleşme sektöründe yer alan işletmecilere yönelik mali, teknik, hukuki ve idari düzenlemeler yapılmaktadır. Gerek işletmecilerin faaliyetlerinin yetkilendirme şartlarına uygunluğu, gerekse yetkisiz bir şekilde elektronik haberleşme hizmeti sunanlar ile ilgili olarak, BTK'ya yapılan ihbar ve şikâyetler ile re'sen yapılan incelemeler neticesinde iddialar değerlendirilmekte, gerekli işlemler gerçekleştirilmektedir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kapsamında Yürütülen Denetim Faaliyetleri

Elektronik haberleşme piyasasına arz edilen telsiz cihazları ve telekomünikasyon terminal ekipmanlarının teknik düzenlemelere uygunluğunun sağlanması amacıyla gerekli düzenlemeler BTK tarafından yapılmakta ve yıl boyunca denetimlere devam edilmektedir. Denetimlerde, Avrupa standartlarının esas alındığı ve uyumlaştırılmış mevzuat çerçevesinde ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediği ve güvenli olup olmadığı dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda mobil telefon cihazı başta olmak üzere, tablet bilgisayar, insansız hava araçları (drone), giyilebilir cihazlar (akıllı saat), telsiz cihazları (kara, hava ve deniz), alçak güçlü telsiz cihazları (PMR 446), navigasyon cihazı, TV ve FM radyo/TV verici cihazları, bebek monitör cihazı, telsiz telefon cihazı, telemetri cihazı, FM vericiler ve kablosuz erişim cihazları (access point, uzaktan kumanda, kablosuz Mouse ve klavye v.b) denetlenmektedir.

Tablo 1 PGD Verileri

Btk Denetim Göstergeleri	2021 (İlk 9 ay)
Yapılan Denetim (Adet)	1.491
Denetlenen Firma (Adet)	605
Denetlenen Cihaz Markası (Adet)	331
Denetlenen Cihaz Modeli (Adet)	973
Test İçin Alınan Numune Cihaz (Adet)	1.057
Tespit Edilen Aykırılık (Adet)	102
Aykırılık Yüzdesi	7%
Ürün Türü (Adet)	55
Denetim Yapılan İl Sayısı	42
İdari Para Cezası (TL)	3.147.654
Test Masrafı (TL)	-

Piyasa Gözetim Laboratuvarı

AB Mali İşbirliği Projesi kapsamında yürütülen ve %75'lik kısmı AB fonlarından karşılanan 4,8 milyon Euro bütçeli "Telekomünikasyon Sektöründe Piyasa Gözetimine İlişkin Fiziki Altyapının Geliştirilmesi" başlıklı projenin tamamlanmasıyla birlikte BTK, TTTE Yönetmeliği kapsamında yer alan ürünlerin temel gereklere uygun olup olmadığının kontrolü amacıyla PGD faaliyeti kapsamında standartlara uygunluk testlerinin gerçekleştirilebileceği bir laboratuvar altyapısına kavuşmuştur.

2007 yılında Piyasa Gözetimi Laboratuvarı olarak test faaliyetlerine başlayan birim, 2008 yılında Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği-TS EN ISO/EC 17025 standardı kapsamında Kalite Yönetim Sistemini bünyesinde tesis etmiştir.

Laboratuvarda yapılan test ve ölçümler sonucunda standartlara uygun bulunmayan cihazlara ilişkin olarak, mevzuatta tadat edildiği üzere, firmalara idari para cezası uygulanması ya da bahse konu cihazların piyasadan toplatılması gibi çeşitli müeyyideler uygulanabilmektedir.

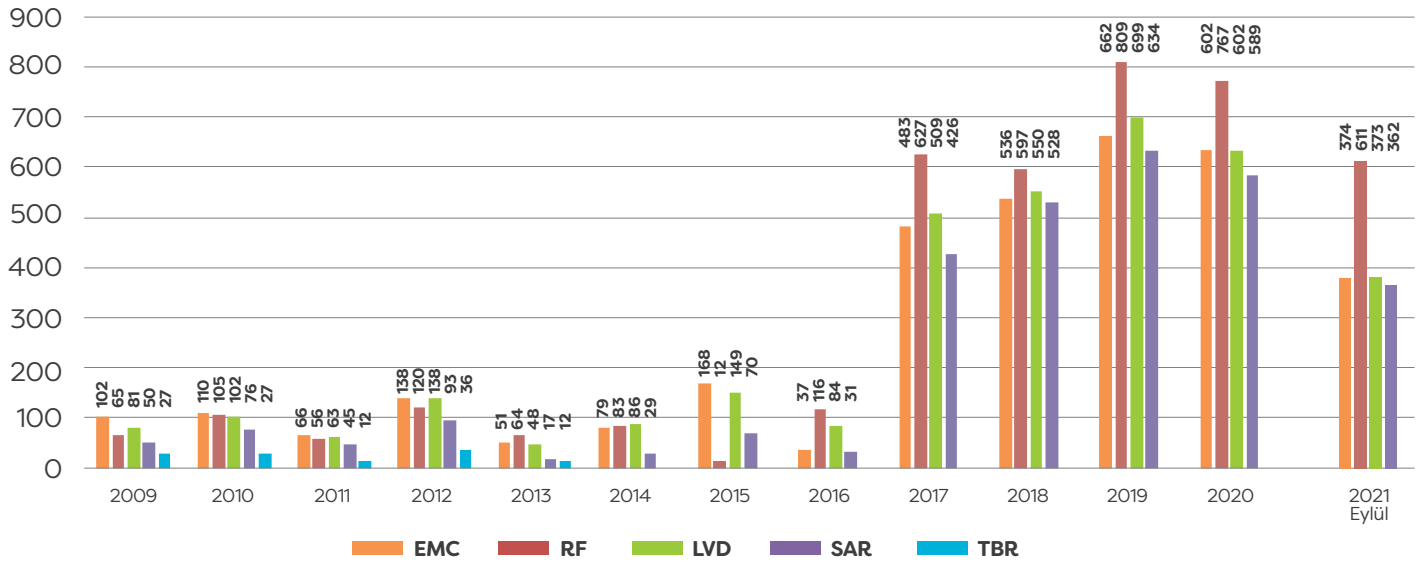
Baz İstasyonları Ölçüm Sonuçlarının İnternet Ortamında Yayınlanması Projesi

Ülkemizde kurulan bütün baz istasyonlarına BTK tarafından güvenlik sertifikası düzenlenmekte olup, güvenlik sertifikası düzenlenen baz istasyonlarının Elektromanyetik Alan ölçümleri de BTK tarafından yetkilendirilmiş ölçüm yetki belgeli kuruluşlar ve BTK personelince gerçekleştirilmektedir.

Vatandaşlarımız zaman zaman yakınlarına kurulan baz istasyonlarının kaçak kurulduğunu ya da bu istasyonlarla ilgili herhangi bir ölçüm faaliyeti gerçekleştirilmediğini düşünebilmektedir. Vatandaşlarımızda oluşan bu algının giderilmesinin baz istasyonları ölçüm sonuçlarının kamuoyuna açılması ile giderilebileceği değerlendirilmiştir. Bu kapsamda geliştirilen bir proje ile e-Devlet Kapısı üzerinden BTK veri tabanlarında bulunan ölçüm bilgilerinin yayınlanması amacıyla gerekli alt yapı oluşturulmuştur.

Geliştirilen hizmette, harita üzerinde seçilen bir noktaya en yakın baz istasyonunun ölçüm değerinin görüntülenmesi, bu baz istasyonunun seçilen noktaya uzaklığı, güvenlik mesafesi, baz istasyonu sektörlerinde ölçülen en yüksek değer, bu baz istasyonu için ülkemizde belirlenen cihaz başına limit değeri ve ICNIRP tarafından belirlenen limit değerinin internet üzerinden yayınlanması sağlanmıştır. Projenin başlangıcından günümüze kadar yaklaşık 5,5 milyon adet sorgulama gerçekleştirilmiştir.

Grafik 16 Test Edilen Cihaz Sayıları

Elektromanyetik Alanları Sürekli İzleme Sistemi (ESİS)

BTK tarafından yapılan ölçüm ve denetimlere ek olarak, baz istasyonlarının birden fazla sayıda bulunduğu okul, hastane, ana okulu vb. yerlere elektromanyetik alanları sürekli izleme sistemi (ESİS) kurulmuştur.

ESİS, belli kriterlere göre özel olarak seçilmiş noktalara yerleştirilen ölçüm cihazları ile televizyon ve radyo vericileri, kablosuz ağlar ve baz istasyonları gibi geniş bantta yayın yapan kaynakların oluşturduğu elektromanyetik alan şiddeti değerlerinin (7 gün/24 saat) sürekli ölçülmesi ve alınan ölçüm değerlerinin uluslararası limit değerlere göre kontrol altında olup olmadığının denetlenmesi ve halkımızın bilgilendirilmesi amacıyla kurulan bir sistemdir.

ESİS kapsamında Ankara'da 9 adet, İzmir'de 5 adet ve İstanbul'da da 1 adet olmak üzere toplam 15 adet ölçüm cihazı çeşitli yaşam alanlarına kurulmuş bulunmaktadır.

Bu yöntem ile baz istasyonları gibi kaynakların yaymış olduğu elektromanyetik alan seviyesi kontrol altında tutulmakta ve ölçülen değerler http://ema-olcum.btk.gov.tr/ internet adresinden online olarak takip edilebilmektedir.

ESİS ile isteyen her vatandaşımız kurulu bulunan ölçüm cihazları arasından seçeceği herhangi bir noktaya ait tüm güncel ve geçmiş verilere kolayca ulaşabilmekte ve bu kapsamda elde ettiği sonuçları uluslararası uygulamalar ile kıyaslayabilmektedir.

Acil Durumlarda Kullanılmak Üzere Uydu Haberleşmeli Baz İstasyonları

Haberleşme Genel Müdürlüğü ve BTK koordinasyonunda yapılan çalışma ile 39 ilimizde afet ve acil durumlarda kullanılmak üzere uydu transmisyonlu mobil baz istasyonu kurulmuştur.

Tablo 2 Mobil Baz İstasyonu

Adana	Bursa	Gaziantep
Adıyaman	Çanakkale	İstanbul
Ağrı	Çankırı	İzmir
Ankara	Denizli	Kars
Antalya	Diyarbakır	Kastamonu
Bitlis	Erzurum	Kayseri
Bolu	Eskişehir	Kocaeli
Konya	Ordu	Tokat
Kütahya	Osmaniye	Tunceli
Malatya	Samsun	Van
Mardin	Sivas	Zonguldak
Mersin	Şırnak	Muğla
Trabzon	Nevşehir	Tekirdağ

Yeni Milli Monitor Sistemi Tedariki

BTK'nın spektrum izleme görevleri kapsamında 1998 yılında ASELSAN AŞ (Aselsan) ile imzalanan sözleşme kapsamında 2005 yılında teslim edilen Milli Monitör Sistemi ekonomik ömrünü tamamlamış olup, sistemin idamesi güçleşmiş, işletilmesi için katlanılan maliyet artmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki görevlerin devamlılığını teminen, BTK tarafından mevcut sistemi yenilemek üzere bir çalışma başlatılmıştır.

- Kritik önemi haiz kurumlar, mobil elektronik haberleşme hizmeti işletmecileri ve diğer kuruluşların kablosuz sistemlerinde yaşanan enterferans problemlerinin çözümünü,
- Mobil şebeke kapsama analizinin yapılması,
- Kaçak yayınların tespit edilmesi,
- Frekans doluluk analizinin yapılması

01.04.2017 tarihinde analiz çalışmalarıyla başlayan proje, 18.01.2018 tarihinde Aselsan ile imzalanan sözleşmeye göre 01.02.2018 tarihinde fiilen başlamıştır. 12 adet sabit, 8 adet mobil araç ve 15 adet taşınabilir istasyondan oluşan, Yeni Milli Monitör Sistemi Projesi kapsamındaki tüm donanım ve yazılımlar teslim edilecektir.

Yeni Milli Monitör Sistemiyle;

- Türkiye'de 12 lokasyonda (Ankara, İstanbul, İzmir, Samsun, Mersin, Diyarbakır ve Erzurum) yer alan sabit monitör istasyonlarına spektrum tarama kabiliyetlerinin yanı sıra mobil almaçlarla entegre bir şekilde sinyal kapsama alanı oluşturma görevi tanımlanabilecek,
- Daha önce sinyalin geliş açısını tespit ederek sadece yön bilgisi verebilen sistemler (DF), sinyalin bulunduğu lokasyonu koordinatlarıyla birlikte bulabilecek,
- Sahadaki tüm cihazlar merkezi olarak yönetilebilecek,
- Sahadaki kurulu bulunan almaçlara anlık veya periyodik olarak spektrum tarama veya belli bir lokasyondaki sinyalin konumunu tespit etme gibi görevleri merkezi olarak atayabilecek,
- Frekans ihlallerini otomatik olarak tespit edilebilecek,
- Otomatik modülasyon tespitini yapabilecek,
- 5G teknolojileri ile uyumlu olacak,
- Türkiye'nin frekans bazlı kapsama haritasını çıkarılabilecek,

yeni ve Milli bir monitör sistemi kurulması hedeflenmektedir.

Bu çalışmalar kapsamında,
BTK tarafından Aselsan ile birlikte mevcut sabit istasyonlarının keşifleri yapılmış, söküm işlemleri tamamlanmış ve kurulumlar gerçekleştirilerek kullanılmaya başlanmıştır.

Sabit, Mobil ve Taşınabilir Monitör İstasyonlarının tasarımı tamamlanmış ve sistem/donanım montajı yapılmış ve yazılım ile donanım entegrasyonu devam etmektedir. 8 adet mobil, 5 adet taşınabilir ve 12 adet sabit monitör istasyonu kısmi olarak faaliyete başlamıştır. Faaliyette olan istasyonlar ile Türkiye genelinde mobil şebeke kapsama analizi, spektrum tarama ve sinyal yön bilgisi tespit etme çalışmaları yapılmaktadır. Milli Kontrol Merkezi ve Bölge Kontrol Merkezlerinin tasarımları ve yapım işleri tamamlanmış olup Milli Kontrol Merkezi kullanılmaya başlanmıştır.

Aselsan ve Aselsan'ın alt yüklenicisi ile birlikte, yapılacak yeni yazılımın gereksinimlerinin belirlenmesi için koordinasyon toplantıları ve çalışmalar yapılmıştır. Yeni Milli Monitör Sistemi ara yüz yazılımlarının geliştirilmesi ve donanımlar ile entegrasyonu devam etmektedir.

Ölçüm Takip Sistemi (ÖTS)

21/04/2011 tarihli ve 27912 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Haberleşme Cihazları Güvenlik Sertifikası Yönetmeliği kapsamında BTK'dan Ölçüm Yetki Belgesi (ÖYB) almış olan kuruluşların yapmış olduğu elektromanyetik alan şiddeti ölçümlerinin yerinde yapılmasının sağlanması, ölçüm değerlerinin hızlı ve hatasız olarak BTK veri tabanına doğrudan aktarılması ve ölçüm yapan kişilerin ölçüm sertifikalı olduğunun teyit edilmesi amacıyla BTK tarafından Ölçüm Takip Sistemi (ÖTS) oluşturulmuştur.

05.12.2018 tarihinden itibaren ÖYB'li kuruluşların ÖTS kapsamında temin ettiği tabletlere ÖTS uygulamasının yüklenmesine ve sistemi kullanacak olan personelin kullanıcı, yetki ve parmak izi tanımlama işlemlerine başlanılmıştır. 01.01.2019 tarihinden itibaren de ölçümler ÖTS kapsamında yapılmakta olup BTK tarafından da sistemin çalışması sürekli izlenmekte ve kontrol edilmektedir.

Güvenli İnternet Hizmeti

Güvenli İnternet Hizmeti (GİH); 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği kapsamında, çocukların ve gençlerin internet üzerindeki bilgi kirliliğinden ve zararlı içeriklerden korunmaları amacıyla 22/11/2011 tarihinden itibaren Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından vatandaşlarımıza sunulan; isteğe bağlı, ücretsiz, şeffaf, kullanımı kolay, interaktif ve tüketici memnuniyetini esas alan bir kamu hizmetidir.

Güvenli İnternet Hizmeti, sadece talep eden abonelere sunulan alternatif bir internet erişim hizmeti olup, zorunlu değildir. GİH'i kullanmak için herhangi bir program kurmaya veya bilgisayarda bir ayar yapmaya gerek yoktur. İnternete erişilebilen tüm cihazlarda (Bilgisayarlar, cep telefonları, tabletler vb.) donanım ve yazılımdan bağımsız olarak kullanılabilmektedir.

Güvenli İnternet Hizmeti, Çocuk ve Aile olmak üzere iki farklı profil seçeneği ile sunulmaktadır. Kullanıcılar; internet servis sağlayıcılarına ait çağrı merkezlerinden, online işlem merkezlerinden, bayilerden, SMS ve mobil uygulamalar yoluyla kolay ve hızlı bir şekilde Güvenli İnternet Hizmeti almaya başlayabilir, profillerini değiştirebilir veya istedikleri taktirde hızlı bir şekilde hizmeti iptal edebilirler.

"Seçmek özgürlüktür" sloganıyla çalışmaya başlayan Güvenli İnternet Hizmeti ile aileler çocuklarını internetin zararlı etkilerinden koruyabilmektedir. Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu'nun 26.01.2021 tarihli ve 2021/1 numaralı kararı kapsamında 08.06.2021 tarih ve 2021/DK-İD/152 sayılı alınan Kurul kararı ile Eylül 2021'den itibaren yeni aboneliklerin GİH Aile Profilinde başlatılması kararı alınmıştır. GİH' i tercih eden vatandaşlar internet üzerindeki müstehcenlik, çocuk istismarı, şiddet, ırkçılık, kumar gibi yasadışı içeriklerden korundukları gibi, internet dolandırıcılığı yapılan, zararlı yazılımlar barındıran yayın ve web sitelerinden korunmaktadır. Eylül 2021 itibarıyla yaklaşık 10 milyon abone GİH'i tercih etmiştir. (% 80 aile profili, % 20 çocuk profili)

Güvenli İnternet Merkezi

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında, başta çocuk ve gençler olmak üzere toplumu internetin fırsatlarından faydalandırmak, olası zararlarından korumak ve internetin bilinçli ve güvenli kullanımını toplumun tamamına yaymak amacıyla dünya örneklerinde olduğu gibi bilinçlendirme amaçlı çalışmalara ağırlık vermektedir.

Bu doğrultuda BTK bünyesinde 2016 yılında kurulan ve "Bilinçlendirme, Yardım ve İhbar Merkezlerinden"

oluşan "Güvenli İnternet Merkezi" ile internetin bilinçli ve güvenli kullanımına ilişkin yürütülen bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları daha etkili ve verimli hâle gelmiştir .

İnternet Bilgi İhbar Merkezi; internetteki yasa dışı ve zararlı içerikle mücadele edilmesi amacıyla ihbarları www.ihbarweb.org.tr üzerinden alıp 5651 sayılı Kanun kapsamında etkin bir şekilde değerlendirmektedir.

İnternet Yardım Merkezi; www.internetyardim.org.tr adresli web sitesi üzerinden vatandaşların internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı kapsamında yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerileri sunmaktadır.

İnternetin zararlı ve yasa dışı içerikleriyle etkin mücadele edilmesi amacıyla vatandaşların ihbar ve yardım talepleri internet web siteleri üzerinden alınmakta iken; ebeveynler, çocuklar ve internet kullanım becerisi sınırlı olan vatandaşların, internet ortamında karşılaşabilecekleri sorunlarla ilgili olarak başvurabilecekleri internet ortamından bağımsız, alternatif erişim kanalına ihtiyaç duyulmuş olması nedeniyle, ALO 141 Güvenli İnternet Destek Hattı (Çağrı Merkezi) faaliyete başlamıştır.

Güvenli Web Sitesi
İnternetin Bilinçli ve Güvenli Kullanımı Kitabı
İnternet Yardım Merkezi Web Sitesi
Diğer Kurumlarla Birlikte Proje Faaliyetleri
Güvenli Çocuk Web Sitesi
GÜVENLİ İNTERNET MERKEZİ
www.gim.org.tr
Fatih Projesi Uzaktan Eğitim ile 82 Bin Eğitici Eğitimi ve 109 Bin Öğretmene Yüz Yüze Eğitim/Seminer
2018 Yılından Günümüze Yüzyüze ve Çevrimiçi 900 Seminer/Eğitimde 125 Bin Kişi
5 Milyon Broşür 13 Milyon Kitapçık Dağıtımı
Uluslararası Kongre, Sempozyum ve Çalıştay

GÜVENLİ İNTERNET HİZMETİ İLE DAHA GÜVENLİ BİR GELECEK
Seçmek Özgürlüktür
İstendiği zaman ücretsiz olarak profil değiştirilebilir ya da hizmet kullanımı sonlandırılabilir.
Ücretsizdir Kurulum gerektirmez Kullanıcıları İnternetteki zararlı içeriklerden yüksek oranda korur.
Güvenli İnternet Hizmeti, sizi ve ailenizi İnternetteki zararlı içeriklerden korur.
Güvenli İnternet Hizmeti iki profilden oluşmaktadır.
Profilinizi belirleyin;
- Aile Profili
- Çocuk Profili
SMS ile ücretsiz olarak tercih edilebilir.
İnternet Servis Sağlayıcıların online işlem merkezinden ya da çağrı merkezinden de ücretsiz olarak tercih edilebilir.
Güvenli İnternet Hizmetinde arama motorları "Güvenli Arama" özelliği ile çalışır.
güvenli internet hizmeti
www.guvenlinet.org
10 Yaşında
güvenli internet
"seçmek özgürlüktür"
TAMAMEN ÜCRETSİZ
SMS İLE AİLE PROFİLİNE ÜCRETSİZ GEÇİŞ
SESLİ GEÇİŞ
SMS İLE ÇOCUK PROFİLİNE ÜCRETSİZ GEÇİŞ
SESLİ GEÇİŞ

Mobil Uygulamalar ve Dijital Oyunlarda Bilinçlendirme ve Pozitif İçerik Geliştirme

BTK; internette pozitif içerik geliştirilmesi ve bunun teşvik edilmesi, olumsuz içeriklerle mücadele edilmesi ile çocukların dijital dünyayı keşfetmesi ve bunu deneyimlemesi amacıyla mobil uygulamalar ve dijital oyunlarda bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları yürütmektedir.

Güvenli İnternet Teknoloji Tırı

Türkiye çapında çocukların ve gençlerin yeni teknolojilerle doğrudan etkileşimlerini sağlayarak, teknolojinin, internetin doğru kullanılmasını ve bu konuda bilinçlenmelerini sağlamak amacıyla Gezici Güvenli İnternet Tırı hizmete alınmıştır.

Güvenli İnternet Teknoloji Tırında; Teknolojik Deneyim Alanı, Robotik Kodlama Alanı, Sanal Gerçeklik Alanı, İnternetin Bilinçli ve Güvenli Kullanımı Eğitim ve Yarışma Alanları bulunmaktadır. Bu çalışma kapsamında 29 ilde toplam 169 okul ziyaret edilerek, yaklaşık 70 bin öğrenciye ulaşılmıştır.

HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN ULUSAL SİBER GÜVENLİKLE İLGİLİ PROJE VE FAALİYETLER

Siber Güvenlik Alanında Atılan Adımlar

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde önemli gelişmelerin büyük bir hızla yaşandığı günümüzde "siber güvenlik" konusu en öncelikli alanlardan biridir. Gün geçtikçe sayısallaşan hizmetlerin yaygınlaşması ve çok yoğun bir şekilde günlük hayatın parçası haline gelmesi nedeniyle bu teknolojileri hedef alan siber tehditler de büyük bir hızla artmaktadır. Özellikle bankacılık, enerji, sağlık gibi kritik sektörleri hedef alan siber saldırılar ülkemizde ve tüm dünyada ulusal güvenlik bağlamında ele alınmaktadır. Bu nedenle siber güvenlik alanında kapasite inşası, tespit ve önleme sistemlerinin geliştirilmesi ve kritik altyapıların korunmasına yönelik tedbirlerin alınması tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir.

Ülkemizde, ulusal siber güvenliğe ilişkin görev ve sorumluluklar 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile belirlenmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımıza, ulusal siber güvenlik alanında politika, strateji ve hedeflerin belirlenmesi, ulusal koordinasyonun sağlanması ve strateji ve eylem planlarının hazırlanması görevleri verilmiştir. Bu

görevler doğrultusunda ülkemizin ilk siber güvenlik stratejisi ve eylem planı olan "Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve 2013-2014 Eylem Planı" Bakanlığımızca hazırlanmıştır. Söz konusu Eylem Planı kapsamındaki çalışmalar ile de Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) 2013 yılında BTK bünyesinde faaliyetlerine başlamıştır.

USOM; ulusal ve uluslararası seviyede siber ortamda ortaya çıkan tehditlerin tespit ve bertaraf edilmesi için ulusal koordinasyonu sağlamakta, güvenlik bildirimleri yayınlayarak kurumlarla paylaşmakta, kapasite inşasına yönelik eğitim ve farkındalık faaliyetleri yürütmektedir.

Kritik altyapı sektörlerinde kurulan Sektörel SOME'ler ile kamu kurumlarında ve kritik altyapılardaki özel sektör kuruluşlarında oluşturulan Kurumsal SOME'ler (Siber Olaylara Müdahale Ekipleri), USOM'un koordinasyonunda 7/24 müdahale esasına göre çalışmaktadır. 2013 yılında yayınlanan "Siber Olaylara Müdahale Ekiplerinin Kuruluş, Görev ve Çalışmalarına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ve Bakanlığımızca hazırlanarak kurumlarla paylaşılan Kurumsal ve Sektörel SOME Kurulum ve Yönetim Rehberleri doğrultusunda SOME'ler kurulmakta olup Ekim 2021 sonu itibarıyla ülkemizde 14 Sektörel SOME ve 1913 Kurumsal SOME faaliyet göstermektedir. Toplam 1927 SOME'de 5422 siber güvenlik uzmanı görev almaktadır.

Öte yandan, kamu kurumları arasındaki veri trafiğinin internete kapalı, fiziksel ve siber saldırılara karşı daha güvenli sanal bir ağ üzerinden gerçekleştirilmesini amaçlayan ve 2015 yılında hayat geçirilen Kamu Sanal Ağı (KamuNet) Projesi Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Kamu Kurumları arasındaki veri paylaşımının KamuNet kapsamında belirli standartları taşıyacak şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla oluşturulan "KamuNet Erişim Rehberi" ve "KamuNet Ağına Bağlanma ve KamuNet Ağının Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" doğrultusunda kurumların KamuNet'e geçişleri sağlanmaktadır. KamuNet ağına dahil olacak kurumlarca alınması gereken asgari güvenlik kriterleri ile diğer yükümlülükler söz konusu Tebliğ ile belirlenmiştir.

Önümüzdeki dönemde, KamuNet üzerinden sunulan servislerin sayısının artırılması ve kamu kurumlarınca sunulan bu kapsamdaki servislerin tamamının KamuNet'e taşınması hedeflenmektedir. Ayrıca KamuNet ağının güvenliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında ilave tespit ve önleme çözümlerinin geliştirilmesi ve alarm, uyarı mekanizmalarının entegre edilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Öte yandan Bakanlığımızca ulusal paydaşlarımızla yürütülen çalışmaların yanı sıra, uluslararası paydaşlarımızla da işbirliği çalışmaları artarak devam etmektedir. Siber güvenlik alanında tüm paydaşların sürekli ve etkin işbirliğinin önemli olduğu bilinciyle; uluslararası politika ve stratejilerin belirlenmesi, siber tehditlerle küresel boyutta mücadele edilmesi ve uluslararası bilgi paylaşımına yönelik gerek NATO, AGİT, AB, OECD gibi uluslararası kuruluşlar bünyesindeki çalışmalara aktif katılım ve katkı sağlanmakta gerekse diğer ülkelerle ikili ve çoklu işbirliği çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Bununla birlikte, 2011'den bu yana Bakanlığımız koordinasyonunda 5 ulusal ve 2 uluslararası siber güvenlik tatbikatı gerçekleştirilmiştir. Son olarak, Bakanlığımız ile BTK iş birliği ile düzenlenen Ulusal Siber Kalkan 2021 tatbikatı 12-13 Ekim 2021 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Tatbikatta 36 kamu kurumundan 135 katılımcıya ev sahipliği yapılmış olup, USOM bünyesinde geliştirilen teknik altyapı ve senaryolar ile katılımcılara bir yandan uygulamalı siber güvenlik tecrübesi yaşatılırken bir yandan da olası siber saldırılarda atılması gereken adımlar konusunda bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023) kapsamında başta kritik altyapılar olmak üzere ülkemizin siber ortamdaki varlıklarının korunması ve SOME'lerin siber olay hazırlık seviyesinin artırılması amacıyla 12-13 Ekim 2021 tarihlerinde Bakanlığımız ve BTK iş birliği ile 36 kamu kurum ve kuruluşumuzdan 135 katılımcının iştirakiyle Siber Kalkan 2021 tatbikatı düzenlenmiştir.

Tatbikatta, USOM tarafından geliştirilen altyapı ve senaryolar kullanılmıştır. Tatbikat altyapısı olarak katılımcı tüm kurumlara gerçek ortama benzer bir ağ oluşturulmuş, zafiyet barındıran sunucular, bilgisayarlar ve servisler eklenmiş, ayrıca güvenlik duvarı gibi ağ güvenlik cihazları dahil edilerek katılımcıların ağ ve altyapı güvenliği konusunda yetkinliklerini görmesi amaçlanmıştır.

Bununla birlikte tatbikat, en yaygın gözlemlenen ve gerçekçi tehditleri içeren senaryolar ile web güvenliği, ağ güvenliği, kötü amaçlı yazılım analizi, Linux işletim sistemi ve yönetimi, güvenli yazılım geliştirme, Windows active directory ve SCADA protokolleri konularında katılımcı ekiplere gerçekçi bir deneyim yaşatmıştır. Ayrıca, kritik altyapıların korunması konusunda kurum ve kuruluşlarımızın karşılaşabileceği siber olaylar ile karmaşık siber güvenlik tehditleri de ele alınmıştır.

Tatbikat sırasında; katılımcılar olay müdahale yeteneklerini geliştirme, hazırlık seviyelerini artırma, mevcut siber riskleri ve etkilerini deneyimleme ve siber tehditlerin engellenmesinde ulusal iş birliğinin bir parçası olma fırsatı bulmuşlardır. Önümüzdeki dönemde sektörel, ulusal ve uluslararası tatbikatların düzenlenmesine devam edilecektir.

ULUSAL SİBER GÜVENLİK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI ÇALIŞMALARI

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile Bakanlığımıza ulusal siber güvenliğin sağlanması amacıyla politika, strateji ve hedefleri belirleme ve eylem planlarını hazırlama görevleri verilmiştir. Bu kapsamda, 2013-2014 ve 2016-2019 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planları hazırlanmış, söz konusu eylem planlarına ilişkin koordinasyon ve izleme faaliyetleri Bakanlığımızca gerçekleştirilmiş ve ilgili paydaşlarla birlikte gerekli çalışmalar yürütülmüştür. 2019 yıl sonu itibarıyla faaliyet dönemi tamamlanan 2016-2019 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı'nın ardından, ulusal siber güvenliğin teknolojik gelişmeler doğrultusunda ve süreklilik içerisinde sağlanması gerekliliği ile yeni strateji ve eylem planı oluşturulması için çalışmalar yürütülmüştür.

Bu çerçevede, Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023) hazırlık çalışmaları kapsamında, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan 67 kurumdan 127 temsilcinin katılımıyla 19 Şubat 2020 tarihinde Bakanlığımız koordinasyonunda "Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023) Hazırlık Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu çalıştay çıktıları ile Bakanlığımızca gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde, günümüze dek elde edilen kazanımların daha ileriye taşınması, siber tehditlerin etkilerinin azaltılması, ulusal kapasitenin geliştirilmesi, güvenli bir siber ortamın oluşturulması ve ülkemizin siber güvenlik alanında uluslararası seviyede en üst sıralarda yer alması hedeflenerek "Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023)" oluşturulmuştur.

Strateji ve Eylem Planı'nın vizyonu;
"Ülke ekonomisinin geliştirilmesini, toplumsal yaşamın korunmasını ve milli güvenliğin sağlanmasını desteklemek için; ülkemizde güvenli biçimde işleyen bir siber ortama sahip olmak ve siber güvenlikte uluslararası alanda marka haline gelmek."
misyonu ise;

"Siber güvenliğin milli güvenliğimizin ayrılmaz bir parçası olduğu bilinci ile kritik altyapılarımız başta olmak üzere siber uzaydaki varlıklarımızın tehditlerden korunmasına ve siber olayların muhtemel etkilerini azaltmaya yönelik çalışmaları ilgili tüm paydaşlarla koordineli olarak gerçekleştirmek."
olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda belgede 8 adet stratejik amaca yer verilmiştir:

I. Kritik Altyapıların Korunması ve Mukavemetin Artırılması
II. Ulusal Kapasitenin Geliştirilmesi
III. Organik Siber Güvenlik Ağı
IV. Yeni Nesil Teknolojilerin Güvenliği
V. Siber Suçlarla Mücadele
VI. Yerli ve Milli Teknolojilerin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi
VII. Siber Güvenliğin Milli Güvenliğe Entegrasyonu
VIII. Uluslararası İş Birliğinin Geliştirilmesi

Stratejik amaçlarla ilişkili olarak 40 adet eylem ve 75 adet uygulama adımı Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023) içerisinde yer almaktadır.

Eylem Planı kapsamında yer alan uygulama adımlarından sorumlu ve ilgili kurumlarla gerekli koordinasyon sağlanarak, eylem planına ilişkin uygulama adımlarının hayata geçirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

BTK TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN SİBER GÜVENLİKLE İLGİLİ PROJE VE FAALİYETLER

2013-2014 Siber Güvenlik Eylem planı kapsamında Bakanlığımız koordinesinde yürütülen Siber Güvenlik Kurulu kararları kapsamında kurulan USOM, TİB'in kapatılması sonrası Ağustos 2016'da BTK Başkanlığına doğrudan bağlanmış ve geçmişten bugüne yapılan çalışmalar yeni bir ivme ile devam ettirilmeye başlanmıştır. USOM, ülke genelinde siber güvenlik anlayışını geliştirmek, siber tehditleri önlemek amacıyla alarm, uyarı ve duyuru faaliyetleri yürütmek, kritik durumlarda yerinde müdahale ekipleriyle olayın kontrolünü ele almak ve siber olaylara müdahalede ulusal koordinasyonu sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

USOM
ULUSAL SİBER OLAYLARA MÜDAHALE MERKEZİ

Siber güvenlik alanında yürütülen çalışmalar sonucunda Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Global Siber Güvenlik Endeksi'nin 2021 yılında yayımlanan raporuna göre ülkemiz bir önceki rapor dönemine 9 sıra birden yükselerek, Dünyada 11. sıraya, Avrupa'da ise 6. sıraya yükselerek, yayımlanan her endekse aralıksız yükselme geleneğini sürdürmüştür.

USOM bünyesinde dört ana program üzerinden yürütülen siber güvenlik faaliyetleri;

- Kapasite İnşası,
- Hızlı Tespit ve Önleme Sistemlerinin geliştirilmesi,
- Tehdit İstihbaratı Edinimi, Üretimi ve Paylaşımı ile
- Kritik Altyapıların Korunması

başlıkları altında birçok projeden oluşuyor.

SİBER YILDIZ

Siber Yıldız Yarışması

BTK tarafından ülkemizdeki teknolojiye yatkınlığı üst düzeyde bulunan gençlerimizdeki potansiyeli açığa çıkararak uzman ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak düzenlenen "SİBER YILDIZ" bayrağı yakala (capture the flag) yarışmasının üçüncüsü Aralık 2020'de tarihinde gerçekleştirilmiş ve bu sayede siber güvenliğe meraklı gençlerimizde farkındalık uyandırmak, yetenekli uzmanlarımızı tespit etmek yönünde önemli bir adım atılmıştır.

SİBER TALİMHANE
FETİH

FETİH Siber Talimhane

Ülkemizin ihtiyacı olan siber güvenlik uzmanlarının tespiti ve yetiştirilmesine yönelik FETİH Siber Talimhane projesi ile uygulamalı siber güvenlik eğitim laboratuvarı altyapısı çalışmaları USOM bünyesinde tamamlanmıştır. Fetih Siber Talimhanede, "Siber Yıldız" yarışmalarında belirli bir başarıyı yakalayan gençlerimize laboratuvar eğitimleri verilmekte olup, söz konusu eğitimler farklı gruplara yönelik olarak verilmeye de devam etmektedir.

Siber Güvenlik Tatbikatları

2011'den bu yana Bakanlığımız koordinasyonunda 5 ulusal ve 2 uluslararası siber güvenlik tatbikatı gerçekleştirilmiştir. Son olarak, Bakanlığımız ile BTK iş birliği ile düzenlenen Ulusal Siber Kalkan 2021 tatbikatı 12-13 Ekim 2021 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Tatbikatta 36 kamu kurumundan 135 katılımcıya ev sahipliği yapmıştır.

Hızlı Tespit ve Erken Müdahale Sistemleri

USOM bünyesinde yürütülen çalışmalar ve geliştirilen projeler ile siber tehditlerin en hızlı biçimde tespit edilerek alarm/uyarı üretme ve engellemeye yönelik teknolojik tedbirlerin alınması amaçlanmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında, tamamen kurumsal iç kaynaklarla geliştirilen AVCI, AZAD, KASIRGA, ATMACA ve KULE projeleri ulusal siber güvenliğimize önemli katkılar sağlamaktadır.

AVCI uygulaması ile zararlı yazılım bulaşmış sistemlerin ve komuta kontrol merkezlerinin tespiti gerçekleştirilirken AZAD uygulaması ile makine öğrenmesi ve yapay zeka imkanları kullanılarak botnetlere dahil olmuş köle bilgisayarların tespitine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Öte yandan, başta kritik kamu kurumları ile kritik altyapılar olmak üzere ülkemizin internete açık kaynaklarına ilişkin zafiyet taraması ve hizmet sürekliliğinin sağlanmasına yönelik izleme faaliyetleri ise KASIRGA projesi ile gerçekleştirilmektedir. KASIRGA ile entegre olarak çalışan ve iç insan kaynağı ile geliştirilen ATMACA projesi ile, toplamda 16 milyon adet IP adresinin her biri için düzenli olarak yapılan kontrollerle zafiyete ait riskler proaktif bir şekilde engellenmektedir. Verilerin uzman analistler tarafından daha verimli bir şekilde yönetilmesi ve tespit edilen siber güvenlik eksikliklerine ilişkin bilgilerin ilgili taraflara daha hızlı ulaştırılması için yerli ve milli KULE yazılımı geliştirilmiştir.

USOM nezdinde gerçekleştirilen siber güvelik faaliyetleri kapsamında Ekim 2021 sonu itibariyle;
- 27408 adet zararlı bağlantı tespit edilmiş,
- 8841 resmi siber güvenlik açığı yazısı gönderilmiş,
- 878 adet güvenlik bildirimi yapılmıştır.

Kritik Altyapıların Korunması

Başta kritik altyapıların korunması olmak üzere ülkemizin siber güvenliğinin sağlanması için USOM,

- Zararlı yazılım analizi,
- Dijital kayıt inceleme,
- Servis izleme,
- Zararlı Bağlantı tespiti
- Sızma Testleri,
- Alarm üretme, Uyarı ve duyuru yayınlama

faaliyetlerini kesintisiz olarak sürdürmektedir.

Siber Güvenlik Operasyon Merkezi

BTK bünyesinde kurulum çalışması tamamlanmış olan Siber Güvenlik Operasyon Merkezi ile USOM ve operatörler arasındaki iş ve işlemlerin 7/24 kesintisiz olarak izlenebilmesi ve gerekmesi halinde aksiyonların zaman kaybetmeksizin alınmasına imkan sağlanmıştır. Siber Güvenlik Operasyon Merkezi faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla en yeni teknolojiler kullanılarak altyapı kurulum çalışmaları tamamlanmış, farklı kaynaklardan gelen veriler konsolide edilerek görselleştirilmiş ve bu amaçla izleme ekranları kurulmuş durumdadır. En son teknolojiler kullanılarak kurulan Siber Güvenlik Operasyon Merkezi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifiyle 10 Şubat 2020 tarihinde açılmıştır.

Tehdit İstihbaratı Edinimi, Üretimi ve Paylaşımı

Siber tehdit istihbaratı edinimi, üretimi ve paylaşımı konusunda ulusal ve uluslararası paydaşlarıyla koordinasyonu sağlayan USOM, hızlı tespit ve erken müdahale imkânlarıyla siber tehditlere karşı mücadeleyi sürdürmektedir. İnternet aktörleri, uluslararası kuruluşlar, adli makamlar, araştırma merkezleri ve üniversiteler, özel sektör gibi paydaşlarla koordinasyon içerisinde hareket eden USOM, aynı zamanda uluslararası alanda ülkemizin temas noktası olma görevini de ifa etmektedir.

Ulusal Mobil Uyarı Sistemi

Afet, acil durumlar ile kamu düzenine, milli güvenliğe ve ulusal siber güvenliğe tehdit oluşturabilecek durumlarda kamuoyuna gerekli duyuruların yapılması, uyarıların ve yönlendirmelerin en kısa sürede geniş kitlelere ulaştırılması hayati önem arz etmektedir. Bu amaçla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kendilerine verilen görev ve sorumluluklar çerçevesinde yapmaları gereken bildirimlerin coğrafi olarak belirli bölgelerdeki kişilere mobil cihazlar üzerinden iletilmesi dünya genelinde sıklıkla tercih edilen bir yöntemdir. Bu nedenle ülkemizde de gerekli durumlarda kullanılmak üzere ulusal mobil uyarı sisteminin kurulması ve işletilmesinde fayda mütalaa edilmiş olup, konu ile ilgili teknik altyapı Kurumumuz ve işletmecilerce geliştirilmiştir.

Elektronik Haberleşme Güvenliği Düzenlemeleri ve Denetimleri

Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler tarafından şebeke ve bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirlerin tanımlandığı Elektronik Haberleşme Sektöründe Şebeke ve Bilgi Güvenliği Yönetmeliği kapsamında işletmeciler siber saldırılara karşı gerekli önlemleri almak ve iş sürekliliği planlarını yapmakla yükümlü kılınmıştır. Ayrıca sistemlerin yedekliliğinin sağlanması, fiziksel güvenlik ve personel güvenilirliğine ilişkin detaylı hükümler de tanımlanmıştır. BTK tarafından bu düzenlemenin gereklerinin yerine getirilip getirilmediği planlı ve plansız denetimler aracılığıyla çeşitli periyotlarla denetlenmekte olup bu konudaki denetimler son dönemde artarak devam etmektedir.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Uluslararası İlişkiler Bağlamında Yapılan Çalışmalar

Haberleşme alanındaki uluslararası ilişkiler; görev, yetki ve sorumluluklar çerçevesinde Bakanlığımız Haberleşme Genel Müdürlüğü ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yürütülmektedir. Küreselleşen dünyada ülkemizin konumunu güçlendirmek, daha etkin ve yaratıcı olmak amacıyla Avrupa Birliği'nin (AB) yanı sıra, ITU (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği), UPU (Dünya Posta Birliği), CEPT (Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı) başta olmak üzere, OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı), WTO (Dünya Ticaret Örgütü), Avrupa Konseyi, ERGP (Avrupa Posta Hizmetleri Düzenleyicileri Grubu), ile BEREC (Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyiciler Kurumu) ve IRG (Bağımsız Düzenleyiciler Grubu) gibi uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile yakın işbirliği sürdürülmekte bunun yanı sıra, gerek komşu ülkeler, gerek tarihi ve kültürel açıdan yakın olunan ülkeler, gerekse ilişkilerin güçlendirilmesinde fayda mülâhaza edilen diğer ülkelerle işbirliği yapılmaktadır.

Ülkemiz, kurucu üyesi olduğu ve Birleşmiş Milletler'in (BM) telekomünikasyon alanındaki uzmanlık kuruluşu ITU'nun en önemli karar organı olan Konsey'de 2002'den beri üst üste beş dönemdir Batı Avrupa bölgesini temsil eden 8 üye arasında yer almaktadır.

Yine, kurucu üyesi olduğumuz ve BM'nin posta hizmetleri alanındaki uzmanlık kuruluşu UPU'nun Ağustos 2021'de Fildişi Sahili'nin Abidjan kentinde düzenlenen 27. Dünya Posta Kongresinde ülkemiz 2022-2025 dönemi için UPU'nun temel organlarından olan Posta İşletme Konseyi (Postal Operations Council-POC) üyeliğine seçilmiştir.

Çok taraflı ilişkilerin yanı sıra, ikili ilişkileri güçlendirmeye yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir. Bu kapsamda, 17 Şubat 2021 tarihinde Azerbaycan Ulaştırma, Haberleşme ve Yüksek Teknolojiler Bakanı başkanlığındaki heyet ile Ankara'da bir toplantı yapılmış, müteakiben anılan Bakanlık yetkilileri ile 17 Mart 2021 tarihinde çevrim içi bir toplantı gerçekleştirilerek, muhtelif hususlarda bilgi ve görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Bunun yanı sıra, Türkiye-ABD arasında ticaret hacminin artırılması hedefi doğrultusunda tesis edilen Türkiye-ABD Dijital Diyalog kapsamında, 22 Mart 2021 tarihinde video konferans yoluyla 5G konulu bir toplantı yapılmış, BTK tarafından ilgili hususlaki görüş ve değerlendirmeler aktarılmıştır.

Ayrıca, 12. Ulaştırma ve Haberleşme Şûrası kapsamında BTK Kurul Başkanınca KKTC, Karadağ, Bulgaristan, Arnavutluk ve Kırgızistan Düzenleyici Kurumlarının Başkanları ile ikili görüşmeler gerçekleştirilerek, sektöre ilişkin güncel konular ve muhtemel işbirliği alanları hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Yine, İran Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığından üst düzey heyet ile bir toplantı yapılmış ve haberleşme alanında muhtelif hususlarda ülkemizin tecrübeleri muhataplarla paylaşılmıştır.

İŞLETME FAALİYETLERİ

Türksat A.Ş.

Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat A.Ş.), Türksat uyduları ve diğer uydular üzerinden her türlü uydu haberleşmesini gerçekleştiren dünyanın önde gelen uydu operatörlerinden biridir. Avrupa, Asya ve Afrika olmak üzere geniş bir coğrafyada uydular üzerinden ses, veri, internet, TV ve radyo yayıncılık hizmetleri sağlayan Türksat, karasal altyapının bulunmadığı bölgelerde müşterilerin ihtiyaçlarına yönelik esnek çözümler sunabilmektedir. Uydu haberleşmesi alanındaki küresel çözümleriyle farklı dilleri ve kültürleri birbiriyle buluşturan Türksat, sahip olduğu kablo altyapısı üzerinden yurt içindeki abonelerine analog ve sayısal TV, genişbant internet, sabit telefon, bulut depolama hizmetleri de sağlamaktadır. Türksat A.Ş., ayrıca bilişim hizmetleri kapsamında, e-Devlet

Kapısı'nı işletmekte, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilmesine yönelik projeler yürütmektedir.

Ülkemizde TV yayıncılık sektörünün büyümesine, yerli içeriklerin gelişmesine ve ihracatına katkı sağlayan Türksat A.Ş., işlettiği Türksat 3A, Türksat 4A, Türksat 4B, Türksat 5A uydularının yanı sıra; ülkemizin ihtiyaçları ve vizyonu doğrultusunda yeni uydu projelerini de gerçekleştirmektedir.

Türksat 3A, 4A, 4B, 5A, 5B uydu tedarik sürecinde eğitimlerini tamamlayan Türksat A.Ş. mühendisleri, Yerli Uydu Projesi Türksat 6A programında görev almaktadır.

21 Nisan 2005 tarih ve 5335 sayılı kanun ile kablo altyapısı ve bu altyapı üzerinden yürütülen hizmetler Türksat A.Ş.'ye devredilmiştir. Böylece, Temmuz 2005 tarihi itibariyle Türksat A.Ş., uydu operatörlüğü yanında kablo operatörlüğü görevini de üstlenmiştir.

10 Temmuz 2018 tarih ve 30474 sayılı 1 nolu Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile "Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen amaç, politika ve stratejilere uygun olarak kamunun dijital dönüşümüne öncülük etmek, Dijital Türkiye (e-Devlet) hizmetlerinin sunumuna aracılık etmek, kurumlar arası işbirliğini artırmak ve bu alanda koordinasyonu sağlamak" görevi Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı'na verilmiştir. 23 Ekim 2019 tarih ve 48 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile söz konusu görevler Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı'na devrolmuş, 24 Mart 2006 tarih ve 10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ise 25 Mart 2020 tarih ve 2303 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile mülga edilmiştir. Bu çerçevede Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ile e-Devlet Kapısı'nın işletilmesi ve geliştirilmesine ilişkin 17 Ağustos 2020 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

FİNANSAL BİLGİLER

Şirketimiz, 2019 yılında 1,8 Milyar TL olan Net Satışlarını, 2020 yılı sonunda 2,2 Milyar TL'ye çıkarmıştır. 2021 yılı 1. dönem sonu itibariyle 1.2 Milyon TL olan Net Satışların, yılsonunda 3 Milyar TL'ye ulaşması beklenmektedir. Türksat A.Ş., 2018 yılından 2021 yılı 1. dönem sonuna kadar 5,8 Milyar TL'yi aşan tutarda yaptığı yatırımlarla ülkemizin uydu, kablo ve bilişim alanında gelişmesine katkı sağlamıştır. Yeni uydu projeleri Türksat 5A, Türksat 5B ve ilk yerli haberleşme uydusu Türksat 6A'nın üretiminin ilerlemesiyle 2021 yılı yatırım tutarının 1,8 Milyar TL'yi aşması beklenmektedir.

Tablo 3 Özet Finansal Bilgiler

Milyon TL	2018	2019	2020	2021 Bütçe
Net Satışlar	1.673,65	1.750,94	2.184,12	2.991,77
Yatırımlar	1.129,59	1.124,39	1.612,87	1.789,69

UYDU HİZMETLERİ

Önemli Yatırımlar

Türksat 5A&5B Uydu Projeleri

Türksat A.Ş. gerek ülkemize ait yörünge haklarını korumak gerekse de ülkemizin uydu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla uydu alanındaki yatırımlarına devam etmektedir.

Buna göre ulusal yörünge haklarımızın korunması ve ülkemizin uydu haberleşme ihtiyaçlarına yeni çözümler sunulması amacıyla 31° Doğu yörüngesinde işletilmek üzere Türksat 5A, 42° Doğu yörüngesinde uydularımızın yedekliliğini sağlamak ve mevcut kapasiteyi arttırmak amacıyla Türksat 5B uydu projeleri başlatılmıştır. Ülkemiz, Türksat 5A ve 5B uyduları ile yeni Ku-Bant kullanan ilk 5 ülke arasına girecektir.

Türksat 5A ve Türksat 5B uydularının üretimi için Airbus D&S firması ile sözleşme imzalanmış ve 2017 yılı Kasım ayı itibariyle proje resmi olarak başlamıştır.

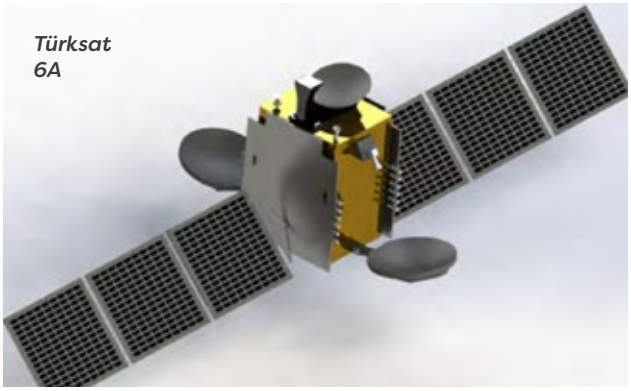
Türksat 5A uydusu 28 Haziran 2021 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleriyle yapılan törenle hizmete alınmıştır. Türksat 5B uydusunun ise yörünge transferi, test, kabul ve devreye alma işlemlerinin tamamlanmasının ardından 2022 yılı üçüncü çeyreği içinde hizmete alınması planlanmaktadır.

Yerli Haberleşme Uydusu: Türksat 6A

Yerli Haberleşme Uydu Projesi Türksat 6A'nın sözleşmesi, 15 Aralık 2014 tarihinde imzalanmıştır. Projede Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve TÜRKSAT müşteri kurum, TÜBİTAK Uzay Enstitüsü proje yönetici kurum, TAI, ASELSAN ve CTech proje yüklenici kurumlar olarak yer almaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın 368.830.776 TL, TÜBİTAK'ın 147.397.547 TL ve Türksat'ın 29.728.716 TL katkı vermesi ile 545.957.040 TL olan Proje bütçesi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın 100.000.000 TL ve TÜBİTAK'ın 60.241.288 TL ek bütçe vermesiyle toplam 706.198.328 TL olarak revize edilmiştir. Uydunun fırlatma ve sigorta maliyetleri Türksat tarafından karşılanacaktır. Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test (USET) Merkezi'nde üretimi devam eden uydunun Mühendislik Modeli entegrasyon faaliyetleri tamamlanarak test aşamasına geçilmiş ve 2021 yılı Temmuz ayı içinde ilk fonksiyonel testler tamamlanmıştır. Space X firması ile Türksat 6A fırlatma hizmetleri temini sözleşmesi Temmuz 2021 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizin, haberleşme uydusu üretebilen 10 ülke arasında yer almasını sağlayacak uydunun 2023 yılı ilk yarısında uzaya fırlatılması hedeflenmektedir.

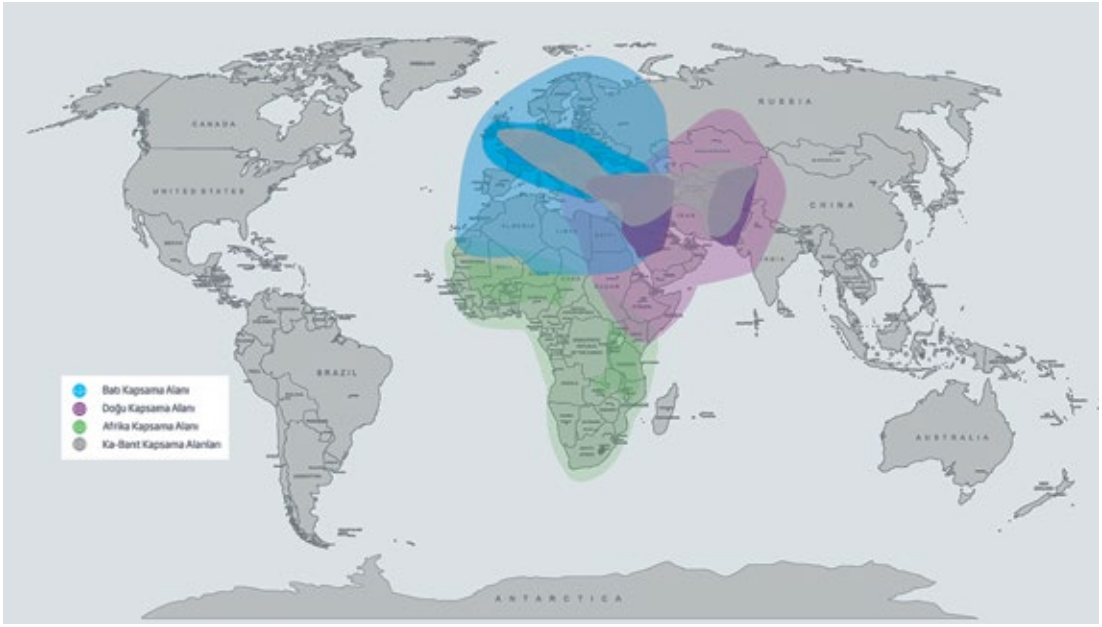
Türksat Uyduları ve Yayıncılık Hizmetleri

Türksat A.Ş.'nin 42° Doğu lokasyonunda Türksat 3A ve Türksat 4A, 50° Doğu lokasyonunda Türksat 4B, 31° Doğu lokasyonunda Türksat 5A olmak üzere aktif olarak kullandığı 4 uydusu bulunmaktadır.

Uydularımızdan yayın yapan TV sayısı 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 1'i 8K Ultra HD, 2'si 4K Ultra HD ve 224 adedi HD olmak üzere toplam 414 adettir. Yurtdışından yayın yapan TV kanallarının sayısı ise 84'tür.

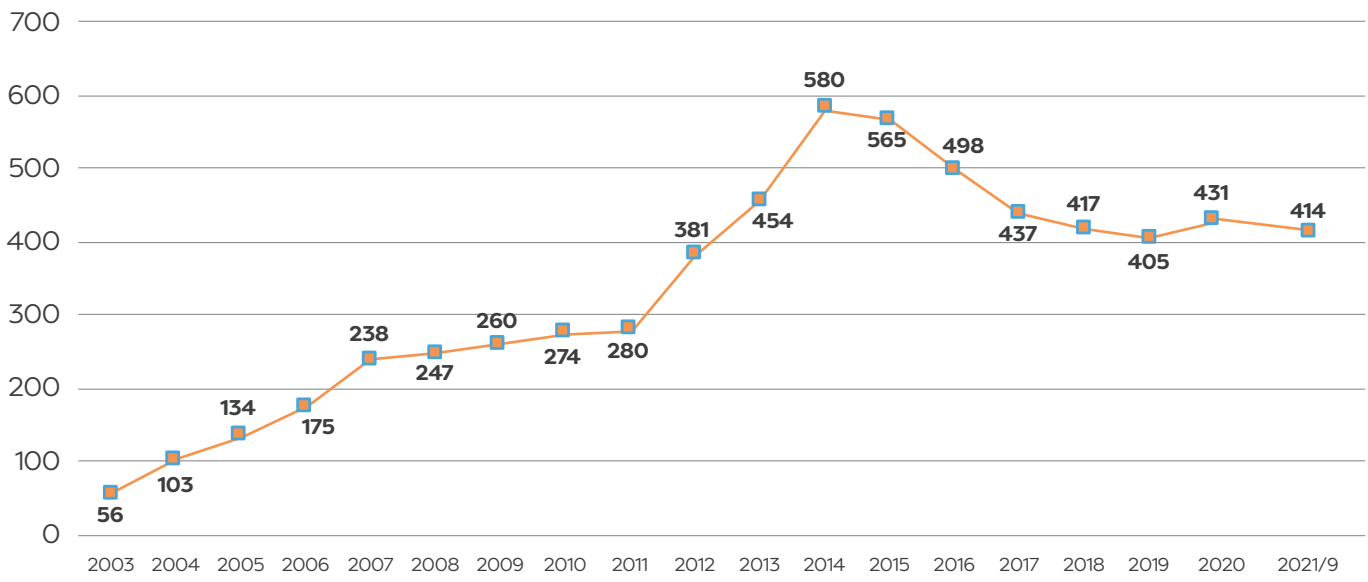
Tablo 4 Türksat Uydu Filosu

Uydu	T3A	T4A	T4B	T5A
Fırlatma Tarihi	Haziran 2008	Şubat 2014	Ekim 2015	Ocak 2021
Konum	42° E	42° E	50° E	31° E
Hizmet Yılı	20	30	30	31
Görev Bitiş Tarihi	2028	2044	2045	2052

Uydu Kapsama Alanları

Grafik 17 Uydularımızdan Yayın Yapan TV Sayısı

Uydu Kontrol ve Frekans Gözlem Faaliyetleri

Türksat uyduları ve bu uydular üzerindeki trafik, Türksat Yer Kontrol İstasyonları tarafından yönetilmektedir. Uydular 7/24 esasına göre kontrol edilmekte ve izlenmekte, uyduların manevralarının planlanması ve gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir. Mevcut İstasyonlarımıza ek olarak İstanbul, Almanya ve Afganistan uydu gözlem istasyonlarının devreye alınması ile birlikte farklı coğrafyalarda uydularımızın sinyal güç seviyeleri takip edilebilmekte olup, genişleme çalışmaları kapsamında Türkiye'de 6 farklı lokasyona daha istasyon kurmaya yönelik hazırlıklar devam etmektedir.

Uydu frekans gözlem faaliyetleri çerçevesinde uydu kapasiteleri üzerinden transmisyon yapması planlanan her türlü taşıyıcının yayın parametrelerinin belirlenmesi ve yayındaki taşıyıcıların belirlenen parametreler çerçevesinde kesintisiz bir şekilde yayınlara devam edebilmeleri için 7/24 saat esasına göre denetim ve takip faaliyetleri yürütülmektedir.

TV Uplink Hizmetleri

Türksat A.Ş. tarafından uydu, metro ethernet, TTVPN, radyo link hatları ve diğer uydular üzerinden Türksat head-endlerine ulaştırılan TV ve radyo yayınları sayısal paket yayın olarak Türksat uydularına çıkılmaktadır.

2008 yılında 44 TV ile başlayan uplink hizmetleri, 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 127 TV, 30 sayısal Radyo ve 6 Broadcast data servisini sağlayan bir kapasiteye ulaşmıştır. Uplink hizmetleri Ankara Gölbaşı ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan uplink merkezlerinden yapılmaktadır.

2021 yılında Türksat 5A (31°E) uydumuz hizmet vermeye başlamış, 2022 yılında da ise Türksat 5B (42°E) uydumuz hizmet vermeye başlayacaktır. Bu uydularımızın üzerinde yer alan Yeni Ku, Planlı FSS ve Ka-BSS frekans bantları ilk kez kullanılmaya başlanmıştır.

Uydu Yer İstasyonlarımızın coğrafi yedekliliği için 2021 yılında çalışmalar başlatılmış olup; bu çalışma sonucunda Gölbaşı Uydu Yer İstasyonlarının coğrafi yedekliliği sağlanmış olacaktır.

Veri Haberleşmesi Hizmetleri

Türksat, günümüzün gelişen ve çeşitlilik gösteren haberleşme ihtiyaçlarını karşılamak üzere, ses, veri, internet, intranet, acil durum haberleşmesi, VPN ve çoklu ortam (multimedia) gibi hizmetleri tek ya da paket hâlinde sağlayan TürksatVSAT (Very Small Aperture Terminal) hizmetini müşterilerine sunmaktadır.

Türksat haberleşme uyduları üzerinden coğrafi şartlara bağlı kalmaksızın güvenilir, kaliteli ve kesintisiz hizmet garantisi sunan TürksatVSAT, kamu kurum kuruluşlarının ve özel şirketlerin haberleşme ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Türksat, çeşitli Bakanlıklar ve kamu kuruluşlarıyla yaptığı anlaşmalarla, söz konusu kurumların merkez ve taşra teşkilatları arasında hızlı ve etkin haberleşmeyi sağlayacak teknik altyapı hizmetleri vermektedir. Kamu kuruluşları, TürksatVSAT kullanarak daha az maliyetle, daha güvenli bir şekilde haberleşmektedir. Ülke genelinde ve yurt dışında yaygın şube ve temsilcilikleri bulunan kurumlar, TürksatVSAT hizmetleri ile hızlı, güvenli ve interaktif iletişim ağı sisteminin sahibi olmaktadır.

TürksatNet

Türksat 4B uydumuzun hizmete girmesiyle uydu üzerinde bulunan Ka-Bant frekansta çalışabilen kapsama alanları sayesinde ülkemizde ve yurt dışında mevcut sistemlere kıyasla daha yüksek hızda internet ve diğer veri iletimi servisleri TurksatNet markası ile sağlanmaktadır.

Son kullanıcılara ve kurumsal müşterilere Gölbaşı Gateway sistemi üzerinden 22 Mbps hızında internet ve veri iletim hizmeti 0.74 m çaplı antenlerle sunulabilmektedir. Hâlihazırda kırsal bölgelerde haberleşme altyapısı olmayan köy okullarımıza TürksatNet hizmetimiz sunulmakta olup, okullarımızın internet ihtiyacı karşılanmaktadır.

TürksatMarine sistemleriyle donatılan gemilerimizde Türksat 4B uydusu üzerinden sağlanan 18 Mbps hızında internet bağlantısıyla görüntü, ses ve data iletişim servisleri, gemilerde bulunan toplam 400'den fazla personelin kullanımına sunuluyor.

Ülke genelinde yayılmış vaziyette bulunan 120'den fazla Jandarma Karakollarının herhangi bir GSM ve internet altyapısına erişme imkanı bulunmamaktadır. Türksat olarak bu karakollara uydu üzerinden ses ve data aktarımı imkanı sağlanmaktadır.

Afet, deprem ve savaş gibi bölgelerde hizmet veren Kızılay, bölgedeki şartlar gereği GSM, internet gibi hizmetlere ya kısıtlı erişmekte yada hiç erişememektedir. Türksat olarak mobil araçlar üzerine otomatik VSAT antenleri koyularak, araçlara ve araçların etrafında 100 m mesafedeki tüm vatandaşlara internet imkanı sağlamaktadır.
Küçük bir çanta ile tek bir insanın taşıyabileceği küçük antenler (Manpack) ile istenilen yerde 10 dakikada kurulup çalıştırılabilir uydu anteni yerli ve milli olarak tasarlanmış ve üretilmiştir.
Fiber ve GSM altyapılarının olmadığı yerlerde,

Sahil Güvenlik Komutanlığı Karargah Gemileri

Türksat Barbaros Hayreddin Paşa Sismik Araştırma Gemisi

ekonomik ve kesintisiz iletişim (%99,5) sağlamakla birlikte sırtta taşınabilir özellikte olup, kullanıcılara kolay bir şekilde manuel olarak uyduyu bulabilme imkanı verebilmektedir. 67 cm çapında ve karbon fiber 6 parçadan oluşan manpack anteninin, anten kontrol ünitesi içerisinde bulunan GPS modülü sayesinde kullanıcıların sisteme herhangi bir veri girmesine gerek olmaksızın modem kurma işlemlerini anten kontrol ünitesi otomatik yapmaktadır.

MicrON Anteni

Opsiyonel olarak müşteriye, harici batarya sistemi de sunulmaktadır. 3.5 kg ağırlığında olan batarya sistemi, manpack anten sisteminde bulunan cihazları 3 saat boyunca beslemektedir. Fiber ve GSM altyapılarının olmadığı yerlerde, ekonomik ve kesintisiz iletişim (%99,5) sağlayan motorize flyaway anteni ise tek tuş ile uyduyu bulabilmekte ayrıca araç üstüne monte edilen flayway antenler, motor ünitesi ve sistem kutusu olmak üzere iki kutudan oluşmaktadır. Müşteriye 74 ve 98 cm seçenekleri ile birlikte sunulmaktadır.

2021 yılı sonunda fırlatılması planlanan Türksat 5B uydusu üzerinden Ka-Band servisleri sunulacaktır. Türksat 5B uydusu, 2 adet sabit ve 1 adet yönlendirilebilir olmak üzere 3 adet gateway yer istasyonu ile çalışmak üzere tasarlanmıştır. Türksat 5B uydusu aracılığıyla 42° Doğu yörüngede Ka-Band hizmet verilmesi ve Türksat 3A, Türksat 4A uydularının yedekliliğinin sağlanması hedeflenmektedir. Ayrıca, 50 Gbps yeni Ka-Band kapasitesinin artırılmasıyla Türkiye, Orta Doğu, Kuzey Doğu Afrika, Nijerya, Güney Afrika, Akdeniz'in büyük bölümü ve Ege Denizi'ni kapsayan geniş coğrafyada hizmet verilmesi düşülmektedir. Bu kapsamda, Gölbaşı Kampüsü'ne 13.2 m. Ka-Band gateway yer istasyonunun, anten alt sisteminin ve sistem odasının kurulum çalışmaları tamamlanmıştır.

İş Ortaklığı Çalışmaları

Uydular üzerinden mobil haberleşme hizmeti veren ve merkezi Londra'da bulunan Inmarsat, tüm dünyada kutup bölgeleri hariç küresel kapsama alanına sahip bir uydu operatörüdür. Türksat ve Inmarsat uydu operatörleri arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme çerçevesinde, ürün yelpazemizde olmayan L bant uydu telefonu, modem servislerinin Inmarsat sistemleri kullanılarak son kullanıcılara ulaştırılabilmesi amacıyla projeler geliştirilmektedir. Son kullanıcılara el terminalleri, gemi terminalleri, kara araç terminalleri, hava araç terminalleri ile L bant uydular üzerinden ses ve veri iletim hizmeti sunulmaktadır.

Kymeta u8 Yer Terminali

Bir diğer iş ortaklığı çalışması ise Kymeta ile yapılmaktadır. Düşük profil, düşük ağırlık ve yüksek veri ile haberleşme sağlayan yazılım temelli, elektronik beam yönlendirme teknolojisine sahip düz u7 ve u8 Kymeta yer terminalleri, her türlü hareket halindeki kara ve deniz taşımacılığı için ideal tümsel çözümler sunmaktadır.

Türksat, Kymeta yer terminalleri için küresel distribütör olarak faaliyet göstermekle ve Türksat uydu filosundan kapasite çözümü ile birlikte hizmet vermektedir. Kymeta yer terminalleri Türksat Ku-Band uyduları ile tam uyumlu çalışmaktadır.

Frekans Koordinasyon ve Uluslararası Regülasyon Faaliyetleri

Türksat A.Ş. uydu haberleşme operasyonlarının temelini teşkil eden yörünge ve spektrum haklarımızı korumak ve genişletmek üzere diğer ülke idareleri ve uydu işletmecileri ile ITU (International Telecommunications Union) Radyo Tüzüğü çerçevesinde uluslararası frekans koordinasyon faaliyetleri yürütülmektedir.

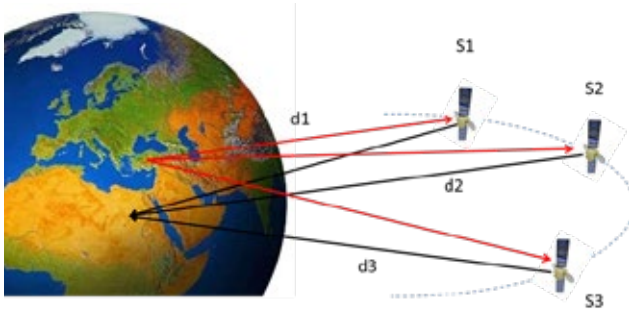
İlgili yörünge ve spektrum haklarımız ve işletme yükümlülüklerimizi doğrudan etkileyen kararların alındığı dört yılda bir ITU tarafından düzenlenen Dünya Radyokomünikasyon Konferansları (WRC) yakından takip edilmektedir.

AR-GE Projeleri

Yerli ve Milli Ulusal Konum Belirleme Sistemi Projesi

Yerli ve Milli Ulusal Konum Belirleme Sistemi Projesi kapsamında, Türksat yer istasyonlarından yayınlanacak "Özgün Veri Paketiyle" uydularımız üzerinden "Bölgesel Konumlama Sinyal Yayını" ve yer segmentinde oluşturulacak mobil alt sistemlerden sağlanacak "Karasal Konumlama Yayını" ile konum hassasiyetini artıracak yer destekli bir sistemin, maliyet ve zaman efektif şekilde geliştirilmesiyle oluşturulacaktır. Proje çalışmaları sonucunda, mevcut haberleşme uyduları, yer sistemleri ve amaca yönelik dahil edilecek sistemler ile hali hazırda hizmet veren dış kaynaklı konumlama sisteminden bağımsız bir bölgesel konumlama sisteminin kurulması planlanmıştır.

Proje ile birlikte dışarıya bağımlılığı en aza indirgeyecek yüksek Ar-Ge niteliği taşıyan alt sistemler ve donanımlar milli imkanlar ile geliştirilecektir. Gerçekleştirilecek çalışmalar, ticari ve askeri faaliyetler başta olmak üzere ileri teknoloji ürünleri ve konumlama sistemlerine ait Ar-Ge faaliyetlerinin arttırılmasına katkı sağlayacaktır.

Bölgesel Konumlama Sistemi Uydu Yerleşimi

Türksat Yüksek İrtifa Platformu (T-YİP) Projesi

Türksat Yüksek İrtifa Platformu (YİP), 1.500 metreye kadar irtifada yüksek çözünürlükte görüntüyü kesintisiz bir şekilde sunabilen bir sistemdir. Türksat bünyesinde geliştirilen tasarımlar ile yüzde yüz yerli üretilen sabit ve mobil versiyonlara sahip, topladığı görüntü, ses veya diğer verileri Türksat uydu terminalleri ile en güvenli şekilde istenilen noktaya aktarabilmektedir.

TU-YIP, üç temel bileşenden oluşmaktadır:

1-Hava Platformu; Yanmaz ve patlamaz helyum gazı ile doldurulan bir iç balon üzerine giydirilen özel üretilmiş kumaşlar ve karbon fiber iskelet ile sağlanan aerodinamik yapı ve bu yapı üzerine farklı sistemlerin (stabilizegündüz ve termal kameralar, lazer mesafe ölçer veya işaretleyici, radar, röle vb.) entegre edilmesi için üretilmiş mesnetlerden oluşmaktadır.

2-Vinç Sistemi; Hava platformunu istenilen hızda havaya kaldırmak ve yere indirmek için kullanılan sistem tamamen Türksat tasarımları ile üretilmiştir.

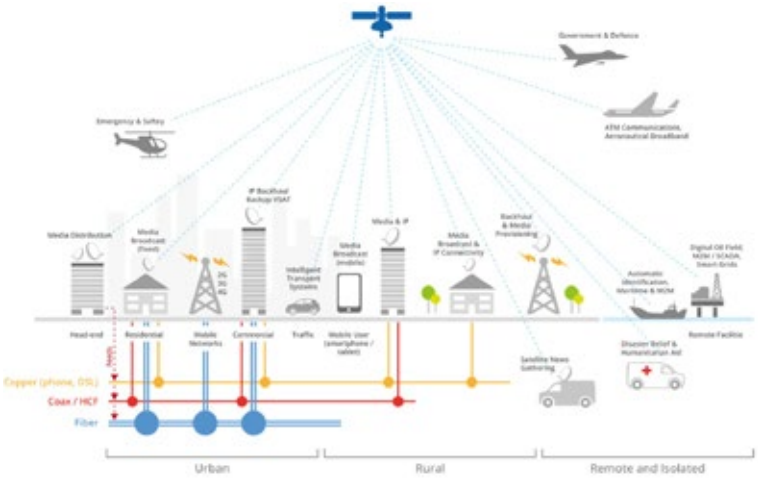
3-Yer Platformu; Tüm taleplerin karşılanması için düşünülmüş Komuta Kontrol Merkezi, Yatakhane ve Sosyal Alan Konteynerlerinden entegre bir platformdan oluşmaktadır.

Uydu Destekli Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Otomasyon Projesi

Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS); ulaşım sistemlerinin yönetim ve işletilmesine yönelik uygulamalar olup, trafikte geçirilen sürelerin azaltılması, trafik güvenliğinin ve hareketliliğin arttırılması, mevcut yol kapasitelerinin en üst düzeyde kullanımının sağlanması, enerji verimliliğini artırarak ülke ekonomisine katkısı ve çevreye verilen zararın azaltılması gibi amaçları hedefleyerek geliştirilen çok yönlü veri alışverişi ile izleme, ölçme, analiz ve kontrol mekanizmalarını içeren teknolojik sistemlerdir.

Uydu Destekli Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Otomasyon Projesi, Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS) uygulamalarında iletişim ve transmisyon altyapısı olarak fiber optik ve kablosuz teknolojilerin yanı sıra, özellikle bu altyapıların ekonomik olarak bulunmasının makul olmadığı bölgelere uydu haberleşme altyapısı kullanılarak, akıllı ulaşım sistemlerinden toplanan verilerin ilgili kontrol ve kullanıcı merkezlerine iletilmesi gerekliliği sonucu ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda ülkemizin uydu haberleşme altyapıları ve yenilikçi uydu haberleşme teknolojileri kullanılarak Sabit Ka-Bant IoT (Nesnelerin İnterneti-Internet of Things) Anten, Mobil Ka-Bant IoT Anten ve kara araçları için (toplu taşıma araçları, itfaiye araçları, ambulanslar, hafriyat kamyonları, tren vb.) Ka-Bant Kara SOTM (Satcom On The Move) Anten uydu yer sistemleri geliştirilecektir.

Geliştirilecek bu sistemlerin entegrasyonunun sağlanarak oluşturulacak uydu destekli akıllı ulaşım sistemleri ile ayrıca bu proje kapsamında, ulusal AUS mimarisini oluşturacak işler de yer almaktadır.

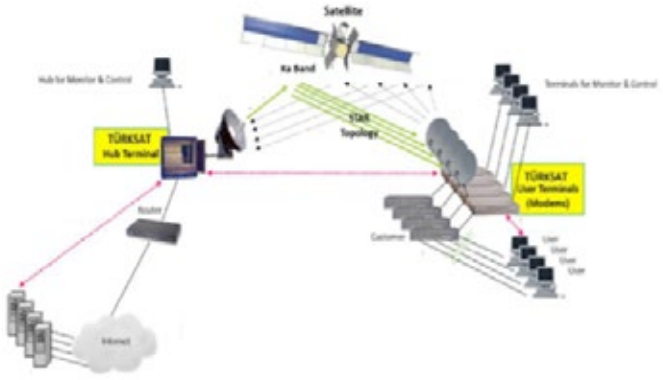

Uydu Destekli Akıllı Ulaşım Sistemleri

Proje ile birlikte yerli ve milli uydu haberleşme teknolojilerinin geliştirilmesi ve AUS alanında kullanımının yaygınlaştırılması, ülkemizin gelişmekte olan uydu haberleşme sistemleri kapasitesinin AUS alanında da etkin hale getirilmesi, ülkemizdeki ve dünyadaki AUS ve AUS mimarileri alanındaki mevcut durumun detaylı analiz edilmesi, ülkemizin ihtiyaç duyduğu AUS uygulamalarının ve bunlara dair detaylı yol haritasının belirlenmesi ve ülkemize ait Ulusal AUS mimarisinin oluşturulması kazanımlarına sahip olunması amaçlanmaktadır.

Ka-Bant Milli Uydu Haberleşme HUB Sistemi ve Modem Geliştirilmesi Projesi

Türksat 5B uydusu ile artacak olan Ka-Bant kapasitesinin geliştirilecek olan milli terminaller ve HUB sistemi ile ürün portföyümüze yeni ürünler kazandırılması hedeflenmektedir. Nihai olarak yüksek teknoloji seviyesinde bir ürün sunmayı hedefleyen projenin sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi için 4 farklı aşama belirlenmiştir. Bu aşamalarda özellikle askeri ve özel taktiksel uygulamalarda kullanılan ve dünya pazarında kabul gören sistemler olan Single Channel Per Carrier (SCPC), Time Division Multiple Access (TDMA) ve Demand Assigned Multiple Access (DAMA) yöntemlerinin yanında son aşamada geliştirilmesi düşünülen milli ve özgün dalga biçimi sayesinde tamamen milli bir sistem sunulabilecektir. Millileştirilecek olan sistemler sayesinde dışa bağımlılığın azalması hedeflenmektedir.

Ka-Bant Milli Uydu Haberleşme HUB Sistemi ve Modem Topolojisi

Türksat Kanal Güncelleme Sistemi

Türksat Kanal Güncelleme Sistemi (TKGS), uydu alıcıların / TV'lerin ihtiyaç duyduğu tüm kanal bilgisinin Türksat tarafından yayınlanması ve uydu alıcılarına / TV'lere aktarılan bu bilginin işlenerek, kanal veri tabanlarının güncellenmesi prensibiyle çalışan bir kanal güncelleme sistemidir. Kanal güncellemesi için gerekli tüm bilgiler tek bir veri içerisinde toplanmıştır. TKGS verisi haberleşme uyduları üzerinden sunulmaktadır.

TKGS temel olarak, yayıncının şebekedeki kanallar ile ilgili gerekli tüm bilgileri özel olarak bu iş için tanımlanmış bir tablo içerisinde göndermesine dayanır. Uydu alıcısı / TV bu tabloyu takip ederek otomatik olarak kanal listesini günceller.

TKGS kapsamında elde edilen kazanımlar:
- Uydularımız üzerinden yayın yapan kanallardaki frekans değişimlerinden her evin eşzamanlı olarak bilgi sahibi olması,
- İzleyicilerin yayın parametlerini takip etmesine gerek kalmadan, güncel kanal listelerinin uydu alıcılarında / TV'lerde aktive edilmesi,
- Üreticilerin teknik servis derdinden kurtulması,
- Uydu kapasitesinin verimli kullanılması,
- Kanal sıralamasının mantıklı bir şekilde gelmesi,
- Kategori özelliği ile kullanıcıya hem kendi favori listesini oluşturma hem de ön tanımlı favori gruplarından yararlanma imkanının verilmesi,
- Kullanıcıya kanal listesini özelleştirme imkanı ve özelleştirilen kanal listesinin korunarak güncellemelere devam edilmesinin sağlanması,
- Kullanıcıya farklı amaçlara yönelik ana listeler arasında seçim yapabilme imkanının verilmesidir.

Türksat Model Uydu Yarışması

Türksat Model Uydu Yarışması ile uydu ve uzay teknolojileri alanında insan kaynağı yetiştirilmesine katkı sağlaması hedeflenmektedir. Öğrencilerin düşük bütçeler ile gerçek uzay projesi deneyimi kazanması amaçlanan Türksat Model Uydu Yarışması'nın bu yıl 6.sı Eylül ayında düzenlenmiştir.

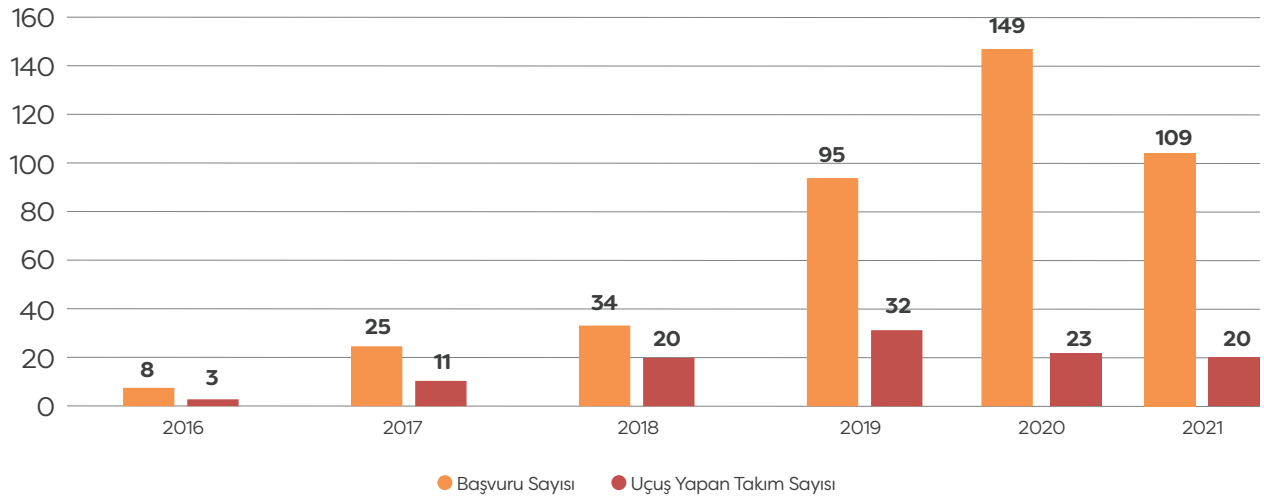
İlk defa 2016 yılında 3 takım 18 kişi ile başlayan yarışma, 2021 yılında 109 başvuru ile yaklaşık 700 kişiye ulaşmıştır. Türksat Model Uydu Yarışması, 2018 yılından itibaren Türksat ve Türkiye Teknoloji Takımı (T3 Vakfı) Vakfı iş birliği ile Teknofest yarışmaları kapsamında gerçekleşmektedir. Bu yıl, başvuru sayısına oranla sürece devam eden takım sayısı diğer senelere göre daha fazla olup, yarışmaya başvuran takımların niteliği en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Türksat Model Uydu Yarışması 2021 yılı kapsamında gerçekleşen yarışma etapları sonucunda finale kalan 20 takımın model uyduları, 2020 Teknofest orta ve yüksek irtifa roket yarışması birincisi Pamukkale Üniversitesi (Hazar Roket Takımı) iş birliği ile yarışmaya özgü tasarlanan roketler vasıtasıyla fırlatılmıştır.

6. Türksat Model Uydu Yarışması'nı, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'nden yarışmaya katılan B-Dispate takımı kazanmıştır. İstanbul Teknik Üniversitesi'nden APİS AR-GE 10B takımı bu yıl ikinci olurken, üçüncülüğü Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden HUMA Model Uydu takımı almıştır.

2021 Türksat Model Uydu Yarışması 1. Takımı B-Dispate

Grafik 18 2016-2021 Türksat Model Uydu İstatistikleri

KABLO HİZMETLERİ

Kablo TV Şebekesi olan İller

Kablo TV çok sayıda radyo ve TV yayınını ve interaktif hizmetleri fiber optik kablo, koaksiyel kablo ve benzeri bir fiziki ortam üzerinden evlerdeki alıcılara kadar ulaştıran çok kanallı sistemdir.

Adana, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bolu, Bursa, Denizli, Edirne, Eskişehir, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Karaman, Kayseri, Konya, Kocaeli, Manisa, Mersin, Samsun, Tekirdağ, Yalova ve Zonguldak olmak üzere hâlihazırda 24 ilde 4.8 Milyon haneye Kablo TV hizmeti verilebilmektedir. Bu illerde Türksat A.Ş.'nin kendi mülkiyetindeki fiber optik kablo altyapı ve sistemleri bulunmaktadır.

Sayısal Yayın (KabloTV)

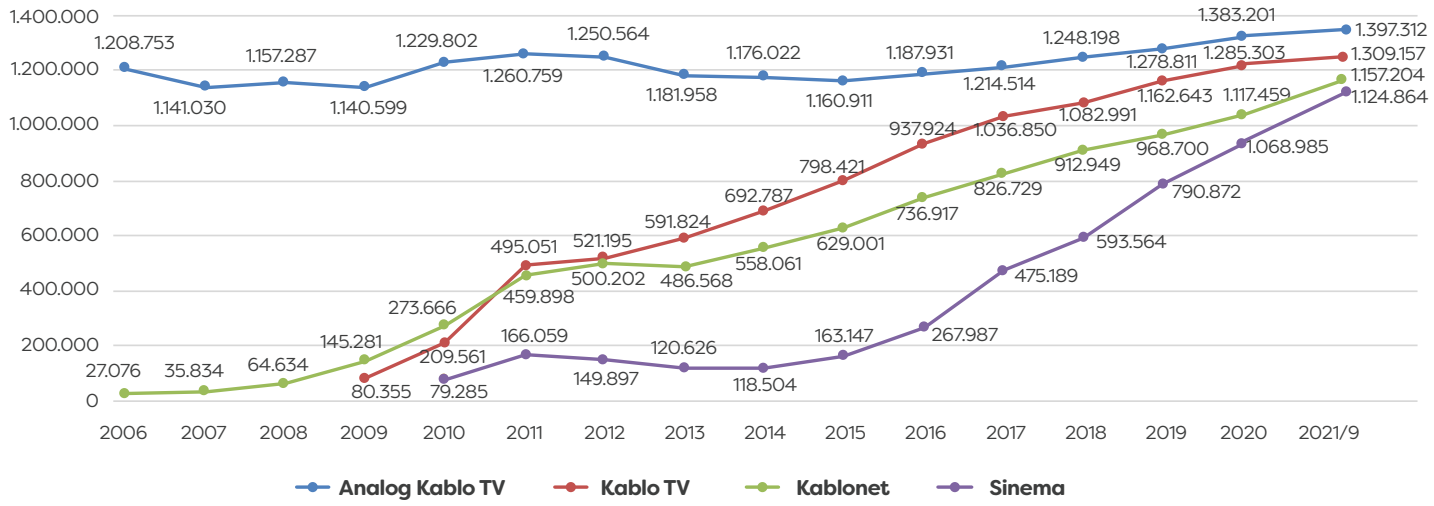
KabloTV, Kablo TV şebekesi üzerinden sayısal olarak sıkıştırılıp şifrelenerek verilen ve televizyona bir şifre çözücü modül ve smart kart ya da set top box ve smart kart bağlanarak izlenebilen; 2008 yılında müşterilere sunulmaya başlanan, Türkiye'nin ilk ve tek kablolu sayısal televizyon platformu sistemidir. 2009 yılı sonunda 80.355 abone sayısına sahip olan KabloTV, 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 1.309.157 abone sayısına ulaşmıştır.

Kablo sistemleri altyapısı üzerinden sunulan televizyon yayın sayısı illere göre değişmekle beraber, 2008 yılında 28 kanalla abonelerimize sunulmaya başlanan KabloTV hizmetinde; hâlihazırda yerli ve yabancı, 1'i UHD 4K ve 119'u HD olmak üzere, toplam 212 TV kanalı sayısal olarak iletilmektedir. KabloTV hizmeti kapsamında; müşterilere KabloTV Giriş Paketi, KabloTV Temel Paket ve KabloTV Üst Paket alternatifleri ile beraber 12 HD sinema kanalının bulunduğu sinema paketleri de sunulmaktadır.

Kablo İnternet (Kablonet)

Kablonet, Kablo sistemleri altyapısı üzerinden telefon hattına ihtiyaç duyulmaksızın internet bağlantısı sağlayan bir sistemdir. Müşterilere hızlı, kesintisiz, güvenli ve uygun fiyatlarla internet hizmeti sunulmaktadır. 2005 yılı sonunda 28.149 olan Kablonet abone sayısı; 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 1.157.204'e ulaşmıştır. 2006 yılında 128 Kbps'den 2 Mbps'e kadar, 5 farklı tarife ile abonelere sunulan Kablonet hizmeti; 2021 yılı Eylül ayı itibariyle 16 Mbps'den 1 Gbps'ye kadar farklı tarifeler ile abonelerimizin hizmetine sunulmaktadır. Kablonet kablo sistemleri altyapısı üzerinden abonesine sunmakta olduğu servisleri (TV, İnternet, Telefon) 2019 yılı itibarı ile 14 merkezde, son kullanıcıya, eve kadar fiber erişimi ile son kullanıcıya yüksek hizmet kalitesi ve yüksek erişim kapasite sağlama imkanı sunan GPON altyapısı üzerinden sağlamaktadır. Sözkonusu altyapının yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. Kablonet aboneleri ister kullandığın kadar öde, ister kotalı, ister duran kotalı, isterse limitsiz internet hizmetinden faydalanabilmektedir. Engelli, Gazi ve Şehit yakınlarına Kablonet hizmetinde %25 indirim uygulanmaktadır.

Grafik 20 Kablo Hizmetleri Abone Sayıları

IP Yayın Platformu (OTT Platformu) Projesi

KabloWebTV altyapısının yerini alacak, trafik ve kapasite optimizasyonu sağlayabilen yeni nesil teknolojilerle yeni özellikleri de kapsayan proje çalışmaları devam etmektedir.

Çoklu Ekran TV Hizmetleri Projesi (KabloWebTV)

KabloWebTV hizmeti, Türksat tarafından çoklu ekran TV hizmetleri sunabilmek amacıyla, gelişen teknoloji ve değişen müşteri isteklerine cevap verebilmek üzere, mevcut TV yayınları ve isteğe bağlı içerikler çoklu ekran üzerinden interaktif bir şekilde KabloWebTV markasıyla (KabloTV paketiyle uyumlu olarak) abonelere sunulmaktadır.

KabloWebTV, internete bağlanılan her yerden bilgisayar aracılığı ile canlı TV yayınına ve video içeriğine erişim sağlayan bir yapıdır. KabloWebTV projesi ile bilgisayar üzerinden internet bağlantısı ile yerli ve yabancı birçok TV kanalına ulaşılabilmekte; Android, iOS (Apple) ve Windows Phone işletim sistemine sahip cep telefonu ve tabletlerden, istenilen zaman, istenilen yerden izlenilebilmektedir.

Ayrıca KabloWebTV hizmeti, internetini Türksat KabloNet'ten alan müşterilerimizin internet kotalarını tüketmemektedir. Bu sayede müşterilerimiz istedikleri kadar içerik ve yayını kota ve hız kaygısı olmadan izleyebilmektedir.

Çoklu Ekran TV Hizmetleri Projesi (KabloWebTV)

Sabit Telefon Hizmeti (Kabloses)

Kabloses telefon hizmeti kablo internet altyapısı üzerinden sunulan sabit telefon hizmetidir.

10 Kasım 2015 tarihinden itibaren tüm müşterilere sunulmaya başlanan Kabloses hizmetinde ara bağlantı ile diğer sabit/mobil telefon numaraları aranabilmekte ve bu numaralardan çağrı alınabilmektedir.

2014 yılında 40.351 olan Kabloses abone sayısı; 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 416.777 aboneye sunulmaktadır.

Kablo İnteraktif Kutu

Son kullanıcılara gelişmiş servislerin sunulduğu yeni nesil Kablo TV alıcısı 2017 yılı içerisinde verilmeye başlanmıştır.

Bu cihazda birçok yeniliğin yanı sıra;

- Türksat film/dizi/belgesel arşivi kullanabilme
- Yayın durdurma
- Yayını baştan izleme
- Geçmiş yayınları izleme
- Sesle kanal değiştirme
- Sesle içerik arama
- Sadece çocuk kanallarının izlenebildiği Çocuk Kumandası
- Temel özelliklerin kolay şekilde kullanılmasına izin veren "Kolay Kumanda"
- TV'yi de kontrol edebilen tek kumanda

gibi özellikler de bulunmaktadır.

Nat-Geo Now Servisi

İnteraktif kutu üzerinden Nat-Geo Now adında her ay %20'si yenilenen belgesel Seç-İzle içerikleri sunumuna başlanmıştır. kablowebtv.com.tr sitesinde yer alan National Geographic Plus paketine erişim sağlanabilmektedir.

Kablo Bulut Servisi

Bulut ortamında, depolama alanları ölçüsünde dosyalarınızı saklayabileceğiniz, istediğiniz dosyaları başka kullanıcılarla paylaşabileceğiniz ve dış ortamdan erişilebilen bağlantılarla şifreli ya da şifresiz olarak açık paylaşımlar oluşturabileceğiniz web, mobil ve masaüstü tabanlı bir dosya barındırma uygulamasıdır. Kablo Bulut hizmeti ile yüksek miktarda veriyi hızlı bir şekilde alanınıza yüklemek/indirmek mümkündür. 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle Kablo Bulut abone sayısı 444.753'e ulaşmıştır.

TürksatKablo Yeni Hizmetler

Veri Akış Erişimi hizmeti geliştirilerek Kablo şebekesi üzerinden farklı işletmecilere toptan seviyede hizmet sunumu sağlanmıştır. Bu kapsamda, Vodafone ve Superonline ile 01.06.2018 tarihinde toptan seviyede veri akış erişimi sözleşmesi imzalanmıştır. Kablo altyapısı İnternet Servis Sağlayıcılarının (ISS) kullanıma açılarak Kablo şebekesinin daha efektif bir şekilde kullanılması amaçlanmış, işletmecilerin yatırımlarını daha etkin kullanmasına imkan tanınmıştır. Diğer operatörler, 188.000'e yakın aboneye Türksat altyapısını kullanarak hizmet vermektedir.12 Şubat 2019 tarihinde mevzuat düzenlemesi tamamlanarak Türksat'ın Kablo TV altyapısı üzerinden sunduğu hizmetleri teknik imkanlar dahilinde diğer işletmecilere ait kablolu altyapıyı kullanarak sunmasının ve mobil sanal operatör olmasının önü açılmıştır.

Geri Dönüşüm Projesi

Müşterilere daha önce satılmış olan cihazlar geri dönüşüm projesi kapsamında müşterilerden iade alınmış ve tekrar başka müşterilerin kullanımlarına sunulmuştur. Böylelikle ülkemizin teknoloji çöplüğü olmasının önüne geçilmesi ve yurtdışına para çıkışının engellenmesi amaçlanmıştır.

Online İşlemler

Daha kaliteli hizmet sunulması amacıyla IOS ve android online işlem merkezimiz yenilenmiştir. Böylelikle müşterilerin hizmetlere daha kolay erişimi ve daha kolay işlem yapılması amaçlanmıştır.

Türksat Kablo Elektronik Arşiv Sistemi (TEAS)

Türksat Kablo Elektronik Arşiv Sistemi (TEAS) kapsamında;

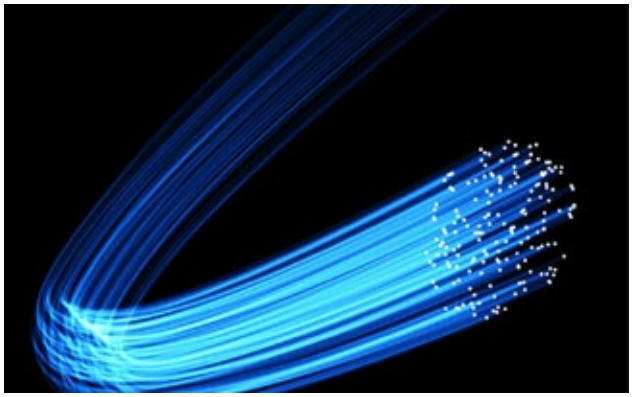
- Türksat Kablo müşterilerine ait abonelik evraklarının tek merkezde toplanması, elektronik ortama aktarılması,
- Mevcut sistem bütünlüğünü koruyacak şekilde Türksat Kablo müşteri işlemlerinin yürütüldüğü yazılımlarla entegrasyon sağlanması,
- Yazılım entegrasyonu ve operasyon için gerekli teknik ekipmanların temini ve işletilmesi,
- Elektronik ortama aktarılan veya elektronik ortama aktarma ihtiyacı olmayan evrakların fiziki olarak arşiv alanında saklanması,
- Önceki satınalma süreçlerinde işlem görmüş belgeleri de kapsayacak şekilde; hem elektronik hem de fiziki olarak ulaşılmak istendiğinde kısa sürede ve kolay bir biçimde erişimin sağlanması,
- Elektronik ve fiziki arşivin verimli ve güvenli bir biçimde işletilmesi

sağlanmaktadır.

Erişilen Hane Sayısının Artırılması Projeleri

Yürütülen yeni şebeke proje çalışmaları ile erişilen hane sayımız gün geçtikçe artmakta olup, hali hazırda KabloTV altyapısı bulunan 24 ilde 4.810.762 haneye genişbant internet hizmeti ve yüksek kaliteli TV hizmeti verilebilecek altyapımız bulunmaktadır. Yapılan tüm yeni yatırımlarda binaya kadar fiber (FTTB) ya da eve kadar fiber (FTTH) altyapısı kullanılmaktadır.

Hizmet Altyapısının İyileştirilmesi Projesi

Teknolojik gelişmeler takip edilerek; yüksek hızlarda internet hizmeti ve daha kaliteli kesintisiz TV, internet ve ses hizmeti verilmesi amacıyla en uygun yöntemler belirlenmektedir. Bu bağlamda iyileştirmeler gerçekleştirilerek abone memnuniyetinin üst düzeyde tutulması amaçlanmaktadır. İyileştirme çalışmaları, fiber altyapısının yaygınlaştırılması amacıyla, binaya kadar fiber (FTTB, RFoG) ve eve kadar fiber (FTTH) uygulamalarıyla gerçekleştirilmektedir.

Hizmet Kurulumu ve Arıza Giderme Memnuniyeti

Gerçekleştirilen hizmet kurulumları ve arıza giderme faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında müşteri memnuniyetinin her geçen gün artırılması hedefi ile çalışmalar sürdürülmektedir.

Şirketimizin, işletme faaliyetlerindeki başarısı, abonelerimiz tarafından sürekli artan bir memnuniyetle karşılanmaktadır. Bu kapsamda; kurulum faaliyetleri için abonelere taahhüt edilen süre 240 saat olmasına rağmen, kurulum gerçekleştirme süremiz ortalama 50 saattir. Arıza giderme faaliyetleri için müşteriye taahhüt edilen süre 24 saat olmasına karşın, arıza giderme süresi ortalama 2 saattir.

E-DEVLET KAPISI

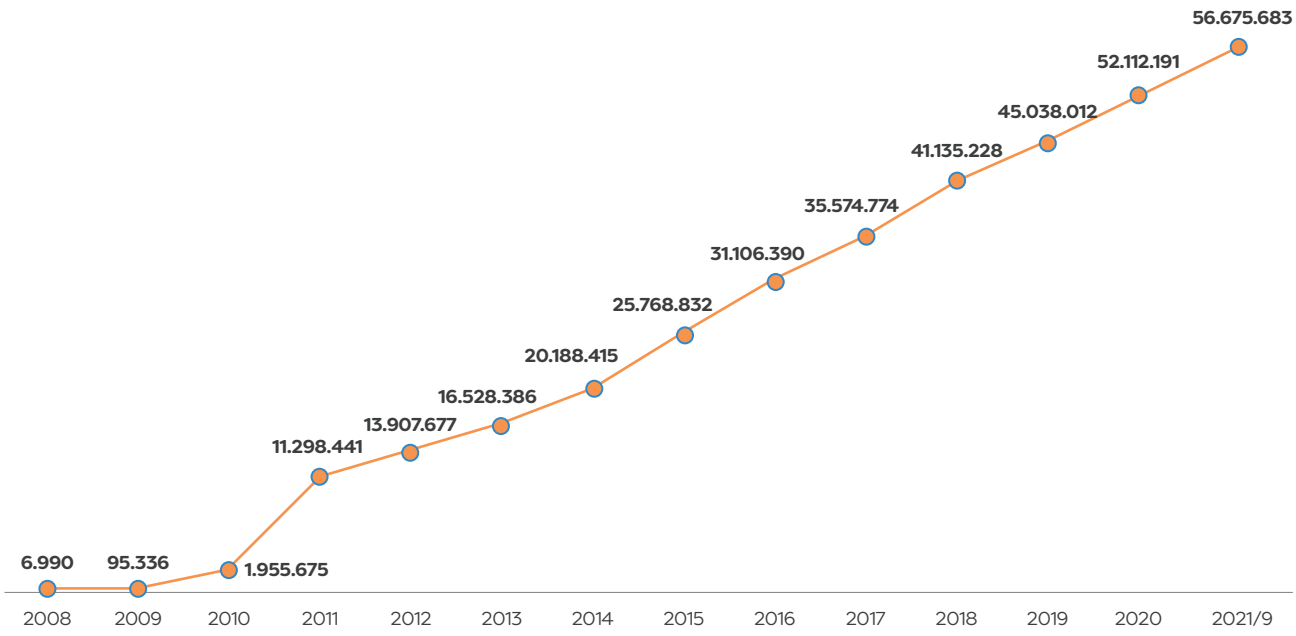
e-Devlet Kapısı (www.turkiye.gov.tr), devlet hizmetlerinin, tek bir internet sayfası üzerinden basit, sade ve anlaşılır bir dil ile vatandaşlara, iş dünyasına ve diğer kamu kurumlarına elektronik ortamda sunulduğu bir platformdur.

18 Aralık 2008 tarihinde 22 pilot hizmet ile hayata geçirilen e-Devlet Kapısı'nda 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle kayıtlı kullanıcı sayısı 57 milyona yaklaşmış olup, entegre hizmet sayısı 5.998'e ulaşmıştır.

Türkiye'de bulunan yaklaşık 3 milyon işitme engellinin e-Devlet Kapısı hizmetlerinden daha etkin yararlanması amacıyla "e-Devlet'te Engel Yok" projesi hayata geçirilmiştir.

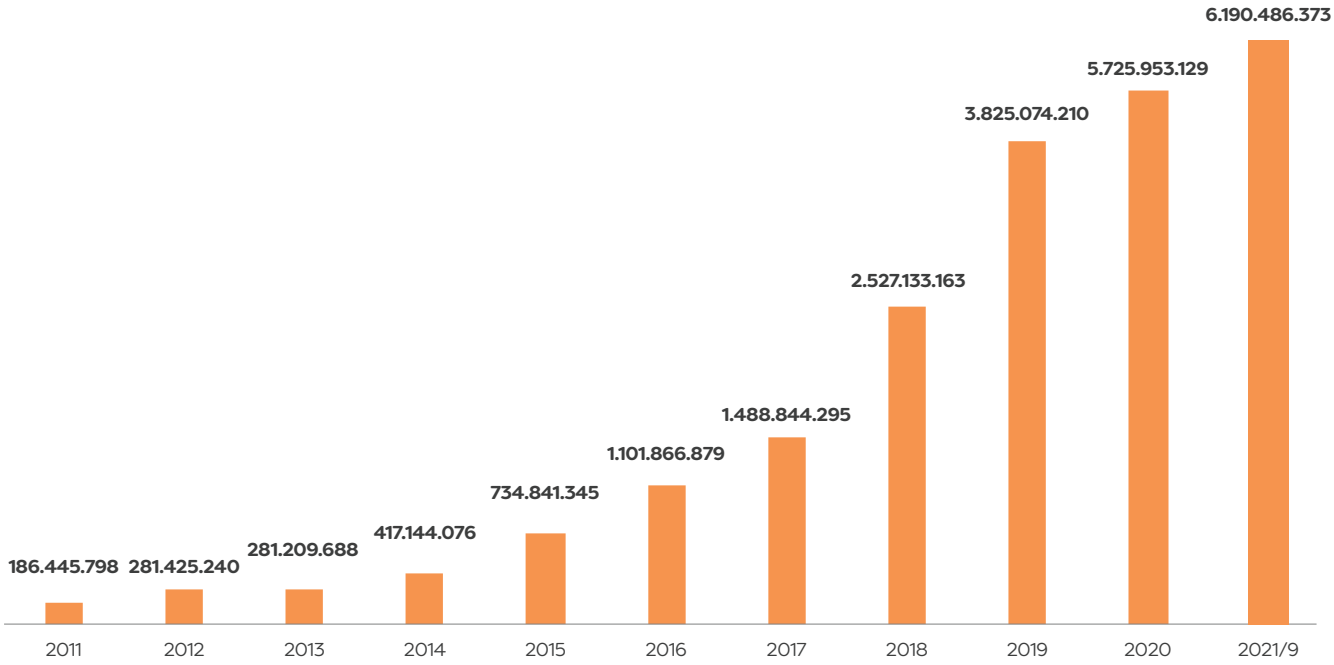
Proje kapsamında işitme engellilere yönelik olarak yazılı ve işaret diliyle görüntülü hizmet veren bir çağrı merkezi oluşturulmuştur. Söz konusu çağrı merkezinde işaret dili bilen operatörler, işitme engelli e-Devlet Kapısı kullanıcılarının istek, öneri ve şikâyetleriyle ilgili olarak yazı veya işaret dili kullanarak görüntülü canlı destek ortamı üzerinden destek sağlamaktadır.

e-Devlet Kapısı hizmet çeşitliliğinin artırılması sonucu e-Devlet Kapısı kullanıcı sayısında artış meydana gelmiştir.

Grafik 21 e-Devlet Kullanıcı Sayıları

Gerçek ve tüzel kişilere hitap eden hizmetlerin e-Devlet Kapısı'na eklenmesi neticesinde e-Devlet Kapısı'nın kullanımında hızlı bir artış gözlenmiştir. e-Devlet Kapısı'nda 2020 yılında 477 Milyon aylık ortalama ile toplamda yaklaşık 5.7 Milyar hizmet kullanımı gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise aylık ortalama hizmet kullanım sayısı 688 milyona yaklaşmış olup, 9 aylık dönemde 6.1 Milyar hizmet kullanımı görülmektedir.

Grafik 22 Yıllara Göre Toplam Hizmet Kullanım Sayıları

e-Devlet Kapısı'nda Gelişmeler

HES Kodu Üretme, Bireysel ve Toplu HES Kodu Sorgulama Hizmetleri

Sağlık Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda Covid-19 riskini tespit etmek amacıyla kullanılan Hayat Eve Sığar (HES) kodlarının e-Devlet Kapısı aracılığıyla üretilmesi ve bireysel ya da grup olarak toplu sorgulanması sağlanmıştır.

Mevduat/Katılım Fonu Hesabı Bulunan Banka Sorgulama Hizmeti

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile yapılan çalışmalar sonucunda, Hesabı Bulunan Banka Sorgulama hizmeti başarı bir şekilde e-Devlet Kapısı'na entegre edilmiştir. Bu hizmeti kullanarak kullanıcılar, bankalardan alınan veriler üzerinden hangi bankalarda mevduat ve katılım fonu hesabı olduğunu sorgulayabilmektedir.

Araçlarım Konsept Hizmeti

Kullanıcının kendi üzerine kayıtlı aracına/araçlarına ait; vergi borcu, trafik cezası, muayene, sigorta bilgileri gibi farklı kamu kurum ve kuruluşlardaki bilgilerine tek bir hizmet üzerinden erişebilmesi ve araç üzerindeki vergi borçlarını da ödeyebilmesini sağlamak amacıyla hazırlanan ve konsept bazlı hizmetlerin ilki olan "Araçlarım" konsept hizmeti, 2020 yılı Haziran ayı başında kullanıma açılmıştır. Bu sayede kullanıcılar, araçları ile ilgili olarak her kuruma ait dağıtık durumda bulunan hizmetlere tek tek ulaşmak yerine, bu hizmet üzerinden tüm istediği bilgilere ulaşabilmektedir.

Yeni Doğum Bildirimi ve 15 Yaş Altı Çocuklar İçin Kimlik Kartı Başvurusu

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile yapılan işbirliği sonucunda e-Devlet Kapısı'nda iki yeni hizmet sunulmaya başlanmıştır. Bu hizmetlerin ilki ile 15 yaş altında çocuğu olan ebeveynler, çocukları adına çipli kimlik kartı başvurusu yapabilmektedirler. Bunun yanı sıra Sağlık Bakanlığı'na bağlı Kurumlarda doğan bebeklerin ilk kimlik kartı başvurusu da e-Devlet Kapısı aracılığı ile yapılabilmektedir.

Üniversite Entegrasyon Çalışmaları
Kullanıcılar tarafından en çok talep edilen hizmetlerden biri olan üniversite transkript belgesinin e-Devlet Kapısı'ndan alınmasına yönelik çalışmaların ardından üniversiteler için yeni hizmetler çalışılmış ve transkript belgesinin yanı sıra diploma, diploma eki, onur belgesi, sertifika sorgulama ve doğrulama gibi yaklaşık 20 hizmet üniversite standartları içerisinde sunulmaya başlanmıştır.

Kamu Kurumlarına Verilen Hizmetler

"kamu.turkiye.gov.tr" adresi üzerinde geliştirilen altyapı ile kamu kurumları, vatandaştan belge istemeden e-Devlet Kapısı üzerinden bilgi ve belge paylaşarak işlemlerini yürütebilmektedir. Örneğin üniversite öğrencilerinin askerlik tecil işlemleri; üniversiteler ve Milli Savunma Bakanlığı arasında kurulan entegrasyon sayesinde, öğrencilerin herhangi bir işlem yapmasına gerek kalmadan elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.

Sosyal Medya ve Mobil Cihazlarla e-Devlet Hizmetleri

Facebook (facebook.com/edevletkapi), Twitter (twitter.com/@ekapi), Instagram (instagram.com/edevletkapisi) üzerinden e-Devlet Kapısı sayfaları oluşturulmuş olup, buradan hem bilgilendirme yapılmakta hem de vatandaşların görüş ve önerileri alınarak soruları cevaplandırılmakta, ayrıca vatandaşların yeni hizmet önerileri değerlendirilmeye alınarak hayata geçirilmektedir.

BİLİŞİM HİZMETLERİ

Önemli Yatırım Projeleri

Ankara Gölbaşı Kampüsü Veri Merkezi Projesi

Ankara Gölbaşı Kampüsü Veri Merkezi Projesi kapsamında, Türksat Ankara Gölbaşı kampüs sınırları içerisinde belirlenen kısımda tüm altyapı analizleri yapılarak, TIER-III veri merkezi standartları seviyesinde avam projeleri ve yatırım planları çıkartılmıştır. Yönetim Kurulu onayına müteakip inşaat, elektrik, mekanik detay projeleri ve satınalma dokümanlarının hazırlanmasına başlanacaktır.

Ankara Gölbaşı Kampüsü Veri Merkezi

Gölbaşı Veri Merkezi 600 m² asil ve 600 m² yedek olmak üzere toplam 1.200 m² beyaz alana; 160 sistem kabini asil ve 160 sistem kabini yedek olacak şekilde toplam 320 sistem kabini kapasiteye sahip olacak şekilde tasarlanmıştır. Ayrıca proje içerisinde 75 kişilik teknik personelin çalışabileceği ayrı bir ofis binası da bulunmaktadır.

Ankara Macunköy Veri Merkezi

e-Devlet ve Türksat bünyesindeki bilişim sistemlerine ait cihazların yedekliliğini ve sürdürülebilirliğini sağlama amacı ile başlatılan proje, brüt (ofis, toplantı salonu, beyaz alan ve gri) alan 800 m2 olarak TIER-III standartlarında planlanmıştır.

Beyaz alanı 462 m2 ve kabin kapasitesi 156 olan projenin yapımı tamamlanmış ve hizmete açılmış olup, kamu kurum ve kuruluşlarına hizmet vermeye başlamıştır.

Ankara Macunköy Veri Merkezi

Bilişim Hizmetleri

Dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler sayesinde verilerin artık kâğıtta değil elektronik ortamda yer aldığı, süreçlerin sadeleştiği, hizmetlerin maliyetinin ve süresinin kısaldığı, bürokrasinin azaldığı günümüzde, ülkemizin kamu hizmetlerinin bu dinamik sürece uyumu ve dönüşümü konusunda Türksat Bilişim, e-Dönüşüm projeleri ile etkin rol oynamaktadır.

Türksat Bilişim, kamu yararını gözeten çalışma anlayışı ile kamunun ihtiyaç duyduğu bilişim projelerini doğru çözümler ile buluşturmaktadır. Türksat Bilişim, uzman kadrosu ile bilişim çağının gerektirdiği profesyonel proje yönetimi anlayışını benimsemektedir.

Türksat A.Ş., Türksat Bilişim markası ile aşağıdaki ürün ve hizmetlerde 122 kamu kurumuna 268 aktif projesi ile çözüm sunmaktadır:

- Belgenet™ - Elektronik Belge Yönetim Sistemi
- Arşivnet
- İmzanet
- Anahtar Teslim Proje Gerçekleştirme
- Akıllı Şehir ve IoT Projeleri
- BT Teknik Danışmanlık Hizmetleri
- Proje Hazırlama ve Teknik Şartname Danışmanlığı
- Büyük Veri Analitiği, İş Zekası ve Veri Görselleştirme
- Türksat Analitik
- Veri Merkezi Hizmetleri
- Coğrafi Bilgi Teknolojileri Hizmetleri
- Kurumsal Bilgi ve Siber Güvenlik Hizmetleri
- Dijital Arşiv Hizmetleri
- Kamu İletişim Merkezi Projeleri
- MPLS
- LRIT
- SatCloud
- e-Devlet Kapısı

Belgenet™ - Elektronik Belge Yönetim Sistemi

Türksat mühendisleri tarafından geliştirilmiş olan Belgenet™, kurumsal belgelerin yasal mevzuat ve standartlara uygun şekilde elektronik ortamda güvenli ve etkin olarak yönetilmesini, teknolojik ve yasal gelişmelerin sisteme hızlı ve doğru biçimde uygulanmasını Türksat güvencesi altında sağlayan "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" çözümüdür. Belgenet TS 13298 Standart belgesine sahip olup, e-Yazışma Paketi ile tam uyumludur. Belgenet ürününü halen 80'den fazla kurumda 389.000'in üzerinde kullanıcı kullanmaktadır.

BELGENET

Arşivnet™ (Elektronik Arşiv Yönetim Sistemi)

Belgelerin ve arşiv malzemelerinin elektronik ortamda yönetilmesini sağlayan Türksat çözümüdür. Belgenet Elektronik Belge Yönetim sistemi ile entegre çalışabilmektedir. Arşivnet'in bulut hizmeti de bulunmakta olup, kurum/kuruluşların kullanımına sunulmuştur. Halihazırda 19 kamu kurumu tarafından kullanmaktadır.

ARŞİVNET

İmzanet™ (Elektronik İmza Altyapısı Sunma)

Günümüzdeki birçok süreç artık dijital olarak yürütülmektedir. Dijital olarak yürütülen süreçlerin onaylarının da hukuken geçerli bir şekilde olabilmesi için elektronik imza kullanılmaya başlanmıştır. İmzanet ürünü, mevcut uygulamaların elektronik imza süreçlerini basitleştirerek kurumlara ve yazılım geliştirenlere büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

İmzanet

SatCloud

Bulut bilişim, bilgi işlem kaynaklarının (sunucu, depolama, ağ, veri tabanı, yazılım, vb.) internet üzerinden kullanıcılara güvenli, güvenilir, ölçeklenebilir, maliyet etkin, kaynak verimli ve performanslı bir şekilde sunulmasını sağlayan teknolojidir. Dünya genelinde ve ülkemiz özelinde yapılan araştırmalarda, bulut bilişim teknolojileri kullanımına geçişin artmakta

SatCloud

olduğu ve geleneksel BT yatırımlarının (donanım, depolama cihazı, ağ aygıtları, veri merkezleri yatırımları, bakım garanti anlaşmaları, vb.) yerini bulut bilişim yatırımlarının aldığı görülmektedir. 2019 Aralık ayından beri dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüsünün de şirketlerin dijital dönüşümünü benzeri görülmemiş biçimde hızlandırdığı ve bulut bilişim altyapısı sunan çözümlere geçişlerini öne aldıkları görülmektedir. Dünya genelinde bulut bilişim hizmet sağlayıcılarının (Microsoft, Amazon, Google, vb.) Türkiye'de yerleşik bulut bilişim altyapılarının olmayışı, verinin gizliliği ve değerli olması prensibinden hareketle Türkiye'nin verisinin Türkiye'de kalması için yapılan/yapılacak düzenlemeler nedeni ile Türkiye'de bulut bilişim hizmet sağlayıcılığı anlamında net bir açık bulunmaktadır. Türksat olarak stratejik hedefler ile uyumlu biçimde bulut bilişim alanında çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda geliştirilen ve çalışmaları devam eden SatCloud projesi ile dünya standartlarında bir ürün tasarlanmaktadır.

Proje ile elde edilmesi planlanan temel kazanımlar şu şekildedir:

- Marka ve ürün bağımlılığının azaltılması
- Kurumların özel bulut işletmesine imkân sağlanması
- Açık kaynak konseptli ürün geliştirme
- Dünya çapında değişen teknolojinin takibinin ve sürekliliğinin sağlanması
- Kamu kurumlarına ve kuruluşlarına özelleştirilmiş hizmet
- Ülkemizde bulut bilişim standartlarının oluşturulmasına katkı sağlamak.

Türksat Smart Services Projesi

Türksat Smart Services projesi, servis geliştiricilerin, bulut içerisinde kategorize edilmiş bir katalogda çeşitli servislerini yayınlamasını sağlar. Platform üzerinde yayınlanan servislerin, abonelik yöntemi ile servis kullanıcıları tarafından kullanılmaları sağlanır.

Türksat Smart Services platformunda yayınlanması hedeflenen zengin servis portföyü sayesinde, ekosistemimize dahil olacak olan paydaşlar, kendi yazılımlarında ihtiyaç duyacakları servisleri yeniden kodlamaya gerek duymadan REST API standart haberleşme yöntemi ile hızlıca kullanabilecektir.

Türksat Smart Services platfomunda yayınlanacak servislerin çok geniş alan (domain)'daki problemlere çözüm getirmesi mümkündür. Örnek olarak platforma yüklenecek speech-to-text servisi verilebilir. Bu servis girdi olarak gönderilen .wav uzantılı ses dosyasını alıp, çıktı olarak konuşma metnini döndürecektir.

Farklı alanlardan diğer bir örnek ise automatic licence plate recognition servisi olabilir. Bu servis, farklı platformlardan çekilen araç resimlerini girdi olarak alıp, araca ait plaka bilgisini metin çıktısı olarak döndürecektir. Kendi yazılımlarında plaka tanıma servisine ihtiyaç duyan diğer yazılımcı firmalar; makine öğrenme, görüntü işleme gibi önemli araştırma tecrübesi ve know-how birikimi gerektiren alanlarda gerekecek zahmetli süreçlere girmeden, mevcut servisleri tekrar kullanma yöntemi ile, uygulamalarındaki diğer bileşenlerin geliştirilmesine odaklanabilecektir.

TÜRKSAT Smart Services

Anahtar Teslim Proje Gerçekleştirme

Bilişim hizmetleri kapsamında Türksat A.Ş. tarafından kamu kurumlarının ihtiyaç duyduğu büyük çaplı e-Dönüşüm projelerinin gerçekleştirildiği anahtar teslim proje gerçekleştirme hizmeti verilmektedir. Yönetilen 38 e-Dönüşüm yazılım projelerinden bazı örnekler aşağıdaki gibidir;

e-KKTC Programı

Türksat A.Ş. tarafından yürütülen e-KKTC Programı, KKTC'deki tüm kamu hizmetlerinin elektronik ortamda ve entegre şekilde vatandaşlara sunulmasını, kamu kurum ve kuruluşlarının da elektronik ortamda işlerini yürütmesini amaçlamaktadır. 3 faz halinde proje gerçekleştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Büyük ölçüde tamamlanan Faz-1 projelerinin ardından 2021 yılında Faz-2 (Maliye, Gümrük, Milli Eğitim, e-Tüzel ve CBS) ve Faz-3 (Sağlık, Sigorta, e-Devlet Kapısı, Kamu Ortak Veri Merkezi ve Felaket Kurtarma Merkezi) projelerinde çalışmalar devam etmektedir.

Akıllı Şehir ve IoT Projeleri

Belediyelerin akıllı şehir odaklı ihtiyaçlarına çözüm üreten Türksat, akıllı şehir ve IoT projeleri ile gelişen teknoloji ve değişen ihtiyaçları dikkate alarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Antalya Büyükşehir Belediyesi ile birlikte yapılan ilk projede, bilgi ve iletişim hizmetleri kapsamında imzalanan protokol çerçevesinde belediyecilik hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması amacıyla ilk çalışmalara başlanmıştır.

Proje Faz 0 kapsamında:
- Ücretsiz Wi-Fi
- Kronik Hasta Takip
- Panik Butonu
- Kiosk Bilgilendirme,

sistemleri yapılmıştır.

Faz 1 kapsamında ise:
- Akıllı Kavşak/Öncelikli Geçiş
- TEDES (Trafik Elektronik Denetleme Sistemi)
- Şehir Yönetim Platformu (Ulaşım Koordinasyon Merkezi)
- Ücretsiz Wi-Fi Ağının Genişletilmesi
- Kiosk Bilgi Ekranı
- Akıllı Aydınlatma
- Akıllı Sulama

sistemleri için Ağustos 2017'de Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Türksat A.Ş. arasında anlaşma imzalanmıştır. 2019 yılında tamamlanan projenin ardından 2021 yılında Faz-1 projelerinin kapsam artırma çalışmaları devam etmektedir. Böylelikle ülkemizin turizm açısından marka şehirlerinden biri olan Antalya, akıllı şehircilik kapsamında dünya şehirleri ile yarışan bir şehir kimliğine kavuşmuştur.

Veri Merkezi Kurulum Projeleri

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu Veri Merkezleri kurulumuna ilişkin Anahtar Teslim Projeler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda;

- Türkiye Büyük Millet Meclisi
- Ticaret Bakanlığı
- Kütür ve Turizm Bakanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- Enerji Bakanlığı
- Milli Savunma Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı
- ÖSYM
- Gazi Üniversitesi Hastanesi
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- Tarım ve Orman Bakanlığı

gibi kurumların veri merkezi projeleri yürütülmektedir.

Kamu Projeleri Operasyon Yönetimi Dijital Arşiv Projeleri

Fiziki halde bulunan doküman, görüntü, ses vb. tüm materyallerin dijital ortama aktarılması, yönetilmesi ve arşivlenerek saklanmasıdır. Kamu kurumlarının gün geçtikçe büyüyen ve yönetimi zorlaşan arşivlerinde bulunan her türlü materyale hızlı erişim sağlanması, dijitalleştirme sonrası oluşan verilerin akıllandırılarak bilginin etkili kullanımı, bu sayede kurumsal verimliliğin artırılmasına yardımcı olunması ve iş süreçlerine dahil edilmesinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda;

- Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü Görüntü ve Ses Sayısallaştırma, Servis Büro, Donanım ve Yazılım Çalışmaları
- Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Arşiv Projesi kapsamında Dijital Arşiv Servis Büro Hizmeti
- Belediye ve İl Özel İdarelerinin Dijitalleştirmeleri
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü/Bölge Müdürlükleri Dijitalleştirme
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Kurumsal Dijital Arşiv Hizmeti
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Dijital Arşiv Hizmeti
- TAI-TUSAŞ Dijital Arşiv Hizmeti

projeleri yürütülmektedir.

Dijital Arşiv Servis Büro Hizmetleri

Yazılım Projeleri

Dijital Dönüşüm Ofisi Ulusal Veri Sözlüğü Sistemi (UVSS)

T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından merkezi bir sistem üzerinden kullanılmak üzere Ulusal Veri Sözlüğü Sistemi'ni oluşturması için yönetilen projedir. Proje kapsamında ulusal veri sözlüğü yazılımı temini, ulusal veri sözlüğü oluşturma metodolojisinin hazırlanması, veri sözlüğü oluşturma eğitimleri, yardım masası hizmeti ve garanti&bakım hizmetleri verilecektir.

2019 yılında başlayan proje kapsamında 2020 yılında çalışmalar devam etmekte olup, ülkemizin dijital dönüşümünde önemli bir adım olan projenin 2021 yılı sonu itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir.

Kredi ve Yurtlar Kurumu Elektronik Değişim Dönüşüm Sistemi Projesi

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Elektronik Değişim Dönüşüm Sistemi Projesinde kurumda kullanılan mevcut yazılım ve ek modüllerinin amaca uygun yeterlilik ve etkinlikte olmaması sebebiyle günümüz teknolojisine göre yenilenmesi amaçlanmaktadır. Yeni yazılım; genel müdürlük, bölge müdürlükleri ve yurt müdürlükleri personellerinin kullanımına uygun olacak, kurumun görevi gereği iletişimde olduğu diğer kurum ve kuruluşlarla elektronik ortamda veri alışverişine imkân sağlayacak yapıda tasarlanarak kurulacak ve çalıştırılacaktır.

Sağlık Bakanlığı – Entegre Kurumsal İşlem Platformu (EKİP)

Sağlık Bakanlığı; insan kaynakları yönetiminin dijitalleşmesi, sahip olduğu insan kaynağının organizasyona, bireye ve çevreye yararlı olacak şekilde yasalarla uyumlu, etkin yönetilmesini sağlayan bir altyapıda olması için Bakanlık ve bağlı kuruluşların merkez ve taşra teşkilatında kullanılmak üzere entegre bir insan kaynakları sistemine ihtiyaç duymuştur.

Ocak 2018'de başlayan projede, tamamlanan Portal ve İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi (İKYS) bileşenlerinin ardından 2021 yılında proje ile ilgili son çalışmalar yapılmaktadır.

MGK Genel Sekreterliği – Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi Projesi (SEKAPS)

MGK Genel Sekreterliği ile birlikte gerçekleştirilen proje ile Seferberlik ve savaş halinde halk, TSK ve Bakanlıklar tarafından ihtiyaç duyulacak mal ve hizmetlerin barış zamanında planlanması, ihtiyaçların karşılanma oranı ve kaynaklardaki eksikliklerin önceden görülerek önlem alınması, seferberlik ve savaş halinde Devlet kurumlarının görevlerini aksatmadan yerine getirebilmesi için Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi (SEKAPS) yazılımının hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Mart 2018'de başlayan SEKAPS projesi kapsamında; Araç Seferberliği, İnsan Gücü Seferberliği, Harp Sanayi modülleri yer almakta olup, 2021 yılında iş zekası ile ilgili modüllerde çalışmalar sürdürülmüştür.

İş Zekası ve Büyük Veri Projeleri

Büyük Veri Analitiği, İş Zekası ve Veri Görselleştirme

İş zekası, bir kuruluşun bünyesindeki verilerden mevcut olmayan faydalı bilgiyi elde edebilme sürecinde kullandığı tüm enstrümanlar ile elde edilen çıktıyı ifade eder. Veri madenciliği, anlık veri işleme, veri sorgulama ve görselleştirme tekniklerini kapsayan bir kavramdır.

Türksat tarafından geliştirilen ve kurulan iş zekası araçları analiz için teşkil edilen bir veya birden çok veri kaynağına bağlanarak, Birliktelik Kuralları, Churn, Fraud Detection, Zaman Serisi Analizi gibi önceden tanımlı veri madenciliği algoritmaları çalıştırılarak bilgi dönüşümü sağlamaktadır. Ayrıca bu araçlar ile veriler ve bilgiler üzerinde sorgular çalıştırılabilmekte, sonuçlar raporlar haline getirilebilmektedir. Veri gösteriminde istatistiksel grafikler ve haritalar kullanılabilmektedir.

Türksat tarafından geliştirilen Foresight ürünü ile veri görselleştirme işlemleri yapılmaktadır.

Foresight

Büyük Veri Teknolojisi

Teknolojinin gelişmesi, donanımların ucuzlaması, bilgisayar kullanımının artması, otomatik veri toplama araçlarının yaygınlaşması, bilgisayar ortamında ve veri tabanlarında tutulan veri miktarının ve çeşitliliğinin artması, büyük veri sistemlerini zorunlu hale getirmiştir. Verideki bu asimetrik artışı karşılayacak maliyetin çok yüksek olması, analiz çalışmaları için yeni donanımlar almak yerine standart donanımların tümleşik gücünün kullanılmasını sağlayan teknoloji arayışı için itici bir güç oluşturmuştur. Kurulan platform ile ihtiyaç olan alanlarda verilerin sisteme taşınmasını, anlık veya toplu işlenmesini, makine öğrenmesi algoritmalarının uygulanmasını, sonuçların veri ambarlarına taşınmasını ve görselleştirilmesini, tüm bu süreçlerin zamanlanabilmesini ve periyodik olarak çalıştırılmasını sağlayabilmektedir.

Bu kapsamda;

- TAKBİS Servis Entegrasyonu ve Raporlama Sistemi Oluşturulması Hizmeti (İş Zekası Projesi)
- Gençlik ve Spor Veritabanı, Big Data, Raporlama Altyapısı (Big Data Projesi)
- TAKBİS Uygulama Geliştirme Altyapısı, Veri Envanteri Yönetim Sistemi Oluşturulması ve Büyük Veri Platformu (Big Data Projesi)
- Büyük veri işleme yazılım geliştirme kiti oluşturulmuştur.
- Büyük veri platformları üzerinde makine öğrenmesi süreçlerini otomatikleştirecek yazılım çalışması, yürütülmektedir.

TAKBİS

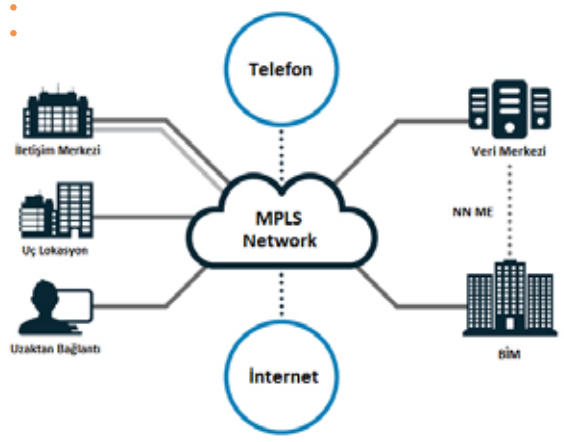
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) ile birlikte 2010 yılından beri başarıyla yürütülen TAKBİS Projesi'yle, yılda ortalama 40 milyon işlem ile 25 milyon vatandaşımıza hizmet sunulan, TKGM'nin tapu ve kadastro tekniğiyle ilgili işlemlerinin standartlaştırıldığı, bu işlemlerin otomasyonla bilgisayar ortamında yürütülmesinin sağlandığı, coğrafi verilerle entegre edilmiş mülkiyet bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarıldığı, 1.400'e yakın farklı tapu işleminin sistem üzerinden gerçekleştirilebilmesinin sağlandığı bir yapıya kavuşulmuştur. Projeyle ülkemiz genelindeki 985 Tapu ve Kadastro Müdürlüğü'nün çevrimiçi tapu hizmeti vermesi sağlanmış, yaygınlaştırmayla yurt geneli entegrasyonu sayesinde şehirlerarası tapu sicil işlemlerinin yapılabilmesi mümkün kılınmıştır. Ayrıca yapılan çalışmalarla birlikte Mart 2014 tarihinde Almanya/Berlin'de ilk yurtdışı TAKBİS hizmet birimi açılmış ve vatandaşlarımıza yurtdışından da Türkiye'deki gayrimenkulleri için tapu sicil hizmetleri sunulmaya başlanmıştır. e-tapu, e-ipotek ve e-terkin hizmetleriyle birlikte de vatandaşın işlemlerinde zaman ve maddi yönden büyük kolaylıklar ve tasarruf sağlanmaktadır.

Veri Merkezi Hizmetleri

Mevcut veri merkezi içerisinde kamu kurum ve kuruluşlarına veri yedekleme, sanal sunucu kiralama, fiziksel sunucu barındırma ve profesyonel teknik hizmetler verilmektedir. Bu çerçevede 33 kuruma hizmet sunulmaktadır.

Ağ ve İletişim Altyapısı Hizmetleri (MPLS)

Kamu Kurumlarının Bilgi İşlem Merkezleri ve uç noktaları arasında internet ortamından bağımsız, kuruma has güvenliğin ve izlenebilirliğin sağlandığı, şebeke içinde yedekli ve kesintisiz bir kapalı devre iletişim altyapısı kurulması tasarlanmaktadır. Kurumun uç noktaları ile Bilgi İşlem Merkezleri arasındaki mevcut bağlantıların Metro Ethernet (Fiber Kablo Altyapısı), x.DSL, G.SHDSL (Bakır Kablo Altyapısı), Radyo Link (R/L) ve uydu altyapılarıyla hizmet sunulmaktadır. SDWAN teknolojisi ile birlikte esnek, kolay ve merkezi olarak yönetilebilen, akıllı ve operatör bağımsız hibrit ağlar ile kapalı devre erişim şebekesi kurulmaktadır.

Ağ ve İletişim Altyapısı Hizmetleri ile kurumlar veri merkezlerinde bulunan sistem ve yazılımlar ile verilerini güvenli bir şekilde saklayabilmekte ve erişim sağlayabilmektedir.

Bu kapsamda 15 kamu kurumuna hizmet verilmektedir.

İletişim Merkezleri

Kamu hizmetlerinin vatandaşlara alternatif kanallar üzerinden ulaştırılmasını hedefleyen kamu iletişim merkezi projeleri, kamu kurumlarının sağladığı hizmetleri telefon, SMS, e-posta, sosyal medya, web chat gibi ortamlardan sunma işidir. Kurum ihtiyaçlarına göre işitme engelli vatandaşlarımız için işaret dili bilen İletişim Temsilcileri vasıtasıyla görüntülü görüşme hizmeti de sunulmaktadır.

İletişim Merkezi hizmetlerimiz 2009 yılı itibarıyla verilmeye başlanmış olup, 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle Türksat tarafından 10 iletişim merkezinde operasyonel faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca Ankara Büyük Şehir Belediyesi'nin Başkent 153 Çağrı Merkezi Yönetişim ve Yazılım Hizmeti işi yapılmaktadır.

Siber Güvenlik Hizmetleri

Türksat A.Ş. olarak kamunun ihtiyaç duyduğu Siber Güvenlik Hizmetleri kapsamında kurumlara, Siber Güvenlik Operasyon Hizmetleri Yönetimi, Yönetilen Güvenlik Hizmetleri (MSP), Sızma Testi, Kaynak Kod Analizi, Güvenlik Analizi ve Sıkılaştırma Çözümleri, Kırmızı Takım Hizmeti, Siber Güvenlik Cihazları Performans ve Güvenlik Testleri, Siber Güvenlik Danışmanlık Hizmeti ve Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Danışmanlık Hizmeti sunulmaktadır.

2021 yılı içerisinde çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına verdiğimiz hizmetler dâhilinde 10 adet siber güvenlik projesi gerçekleştirilmiş olup, 6'sı halihazırda aktif olarak devam etmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarına sağlanan hizmetlerin yanı sıra Dijital Türkiye Dönüşümü'nün başlıca aktörü olan e-Devlet Kapısı (turkiye.gov.tr) altyapısı başta olmak üzere Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı vb. Türksat A.Ş. bünyesinde bulunmakta olan birçok kritik altyapının Siber Güvenlik Operasyonları yürütülmektedir.

Siber Güvenlik Ar-Ge faaliyetleri kapsamında, güvenlik altyapılarının olgunluk seviyesini artırmayı hedefleyen bir siber güvenlik uyumluluk platformu geliştirilmekte olup, 2021 yılı sonu itibariyle kamu satışlarına başlanması planlanmaktadır.

Bilişim Danışmanlık Hizmetleri

Türksat, "Kamunun Bilişim Çözüm Merkezi" hedefi ile kurumların bilişim projelerinin tüm süreçleri Türksat güvencesi ve profesyonel proje yönetimi anlayışı ile yürütülmektedir. Bu kapsamda BT Teknik Danışmanlık, Proje Hazırlama ve Teknik Şartname Danışmanlığı gibi hizmetler verilmektedir.

Coğrafi Bilgi Teknolojileri (CBT)

Türksat A.Ş. kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve özel sektöre Uydu Görüntü Temini ve İşleme, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Coğrafi Yazılım Geliştirme, Konumsal Tabanlı Hizmetler ve Mobil Haritalama (Lidar+360 derece panoramik görüntüler) alanlarında hizmetler sunmaktadır.

Türksat, e-Devlet Stratejileri, Bilgi Toplumu Stratejileri ve Eylem Planları ile uyumlu Mekânsal Bilginin Yönetimi kapsamında; savunma, güvenlik, istihbarat ve afet yönetimi sektörleri başta olmak üzere tarım, çevre, orman, maden, enerji, ulaşım ve akıllı kentler gibi ticari amaçlı kullanım alanlarında Coğrafi Bilgi Teknolojilerini kullanarak önümüzdeki 10 yıl içinde ülkemizin bilişim ve teknoloji alınanda gelişim ve değişimine katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Kamu kurumları başta olmak üzere kamu ve özel sektöre 2007 yılından bu yana toplam 1.515.525 km² uydu görüntüsü temini ve işlenmesi hizmeti verilmiştir.

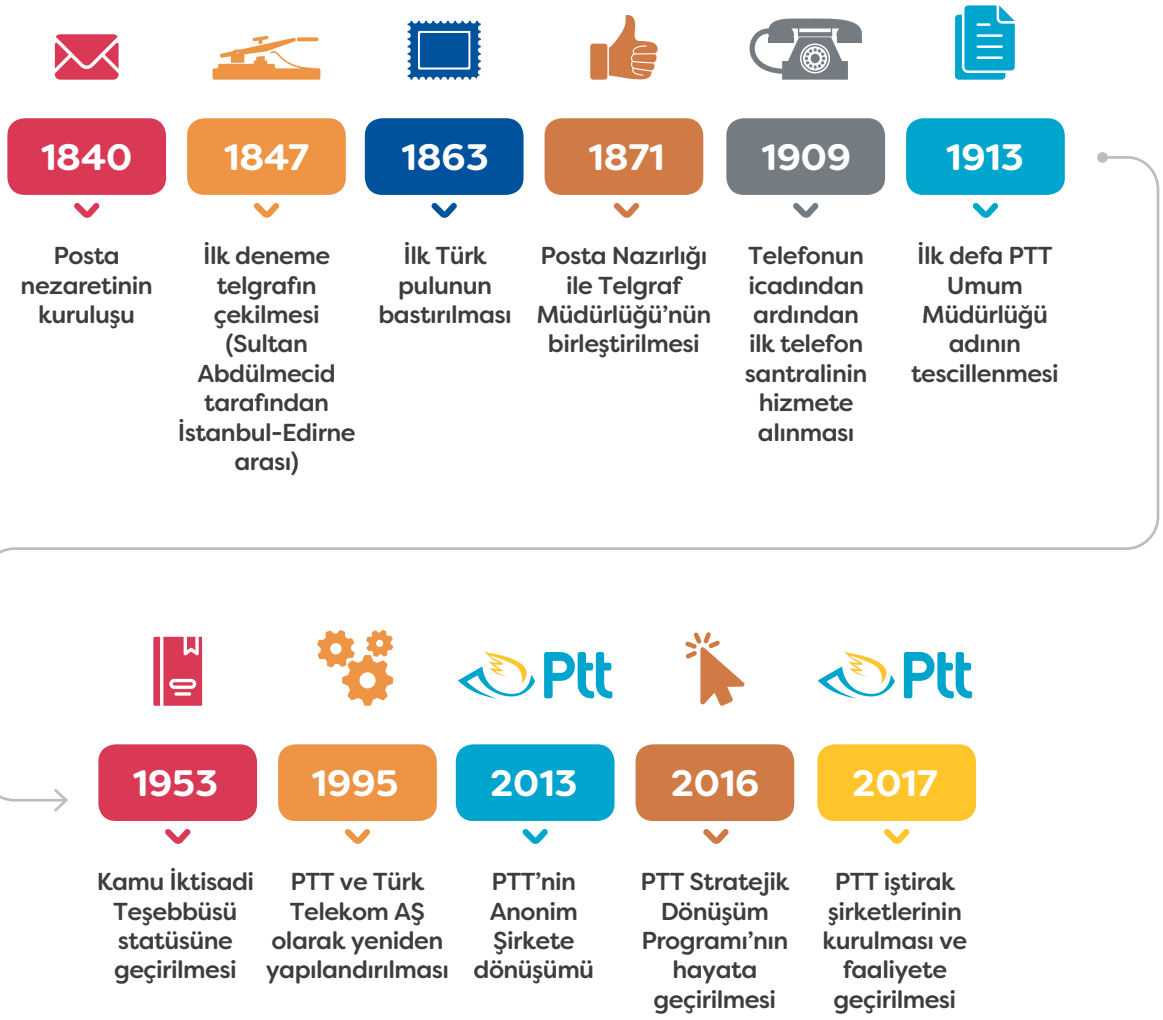
Uzun Mesafe Gemi Tanıma ve İzleme (LRIT) Sistemi

LRIT, Gemilerin uzak mesafelerden tanımlanması, Türk Bayraklı gemilerin takip edilmesi için 2011 yılında Türksat A.Ş tarafından tamamen yerli imkânlarla geliştirilmiştir. Türkiye bu alanda tüm dünya genelinde sistemini kendi başına kurup, işletebilen çok az sayıdaki ülkelerden bir tanesidir. LRIT sistemi ile kutuplar haricinde, dünyanın her bölgesindeki Türk bayraklı gemilerimizin takibi yapılmaktadır. LRIT sistemi özellikle arama ve kurtarma çalışmalarında, üye ülkelerle bilgi alışverişi sağlamaktadır. Acil durumlarda, kimsenin müdahalesi olmadan, gemiyle ilgili güncel bilgilerin, ilgili arama-kurtarma merkezlerine iletilmesini sağlamaktadır. Uluslararası Denizcilik Kurumu'nun (IMO) almış olduğu karar neticesinde LRIT veri merkezleri, her sene uluslararası denetimden geçmektedir. Türkiye Veri Merkezi şu ana kadar yapılan bütün denetlemelerden başarı ile geçmiştir. Uluslararası Denizcilik Kurumu'nun (IMO) almış olduğu kararlar neticesinde LRIT sistemi iki senelik periyodlarla, ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmektedir.

POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI A.Ş.

GÜÇLÜ TÜRKİYE'NİN İKİ ASIRLIK ÇINARI

Son dönemde iletişim ve bilişim alanlarında yaşanan baş döndürücü gelişmeler, uzun yıllar haberleşmenin merkezi konumunda bulunan posta idarelerinin sektördeki yerini doğrudan etkilemiştir. Elektronik postanın hayatımıza girmesinden sonra geleneksel posta kullanımındaki büyük düşüş posta teşkilatlarının yeniden yapılanmasını zorunlu kılmıştır. Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT), 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) statüsünden çıkarılarak, 6102 sayılı

Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet yürütecek sermayesinin tamamı kamuya ait bir Anonim Şirket olarak yeniden yapılandırılmış ve "Evrensel Posta Hizmet Yükümlüsü" olarak görevlendirilmiştir.

PTT'nin yurt içinde ve yurt dışında şirket kurma veya kurulu bulunan şirketlere ortak olmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. PTT, uluslararası birlik ve kuruluşların çalışmalarında, işletmeci olarak posta sektörünü temsil etmeye ve protokol yapmaya yetkilidir.

1840 yılından bugüne kadar 181 yıllık tecrübesi ve güçlü kadrosu ile hizmetlerini vatandaşlarımıza ekonomik, hızlı, güvenli ve kaliteli bir şekilde sunan PTT, 1995 yılında telefon hizmetlerinin bünyesinden ayrılmasından sonra yaygın hizmet ağını yönlendirebileceği alanları titizlikle seçmiş ve bu sayede günümüzde posta ve kargo hizmetlerinden lojistiğe, bankacılık hizmetlerinden, elektronik hizmetlerden e-ticaret ve GSM hizmetlerine kadar pek çok alanda faaliyetlerini sürdürmektedir.

PTT, iki asra yakın tecrübesiyle geleneksel posta hizmetlerini başarıyla yürütürken çağın getirdiği yenilikleri yakından takip etmekte ve bir dünya markası olma yolunda emin adımlar ile ilerlemektedir. Bu çerçevede PTT 2016 yılında İstanbul'da yapılan 26. Dünya Posta Kongresinde

devraldığı Dünya Posta Birliği (UPU) İdari Konsey Başkanlığı görevini, 2021 yılında yapılan 27. UPU Kongresi'nde Fildişi Sahili'ne devretmiştir.

Tablo 5 2021 Yılı Yatırım Projeleri (TL)

PROJE ADI	PROJE TUTARI	KÜMÜLATİF HARCAMA	PROGRAM ÖDENEĞİ	REVİZE (I) ÖDENEĞİ	"KESİNLEŞMİŞ HARCAMA (30 EYLÜL 2021)"	"GERÇEKLEŞME YÜZDESİ (Kesinleşmiş Harcamaya Göre)"
YENİ PTT A.Ş. BİNALARI	990.741.090	645.013.132	82.650.000	60.650.000	19.022.042	31,36
İŞYERLERİ KONSEPT	130.443.952	89.098.277	15.000.000	10.000.000	3.654.325	36,54
KAMU ORTAK ATM	48.000.000	0	15.000.000	15.000.000	0	0
HGS GİŞE MODERNİZASYONU	28.000.000	6.888.159	10.000.000	10.000.000	6.888.159	68,88
MUHTELİF İŞLER	249.430.000	32.922.488	280.150.000	249.430.000	32 .922.488	13,2
TOPLAM	**1.446.615.042**	**773.922.056**	**402.800.000**	**345.080.000**	**62.487.014**	**18,11**

2021 Yılı Yatırım Programı ödenek dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir.

Yatırım Projeleri

2021 yılında PTT'nin yatırımları için 345 milyon 80 bin TL ödenek öngörülmüş olup Eylül ayı sonu itibariyle 62 Milyon 487 Bin 14 TL'lik gerçekleşme sağlanmıştır.

POSTA/KARGO LOJİSTİK

- Haberleşme Gönderileri
- Basılmış Kağıtlar
- Yurtiçi ve Yurtdışı Posta
- Tebligat ve Telgraf
- Birleşik Posta
- APS Kurye Taahhütlü
- TURPEX
- Filateli
- Pul/Kişisel Pul
- Kargomat ile 7/24 Teslimat
- Yurtiçi Kargo
- Yurtdışı Koli
- APG
- Depo İşletmeciliği
- Proje Bazlı Taşımacılık
- Yurtiçi Taşıma, Dağıtım, Teslim ve Malzeme Elleçleme
- Ulusal ve Uluslararası Ticari Yük Taşımacılığı
- Gümrük İşlemleri

BANKACILIK HİZMETLERİ

- Havale
- Posta Çeki
- Posta EFT
- Tahsilat
- Maaş/Sosyal Yardım Ödemeleri
- Kredi İşlemleri
- HGS
- Pttcell
- POS Hizmeti
- PttKart ve PttMatik
- Mobil Şube
- Efektif İşlemleri
- Yurtiçi-Yurtdışı Para Transferi
- Sigorta Hizmetleri

DİJİTAL HİZMETLER

- Kayıtlı Elektronik Posta
- E-Tebligat
- E-Yazışma

E-TİCARET

- PttAVM.com
- Sorgulama Hizmetleri

İşletme Faaliyetleri

2021 Eylül ayı sonu itibariyle tamamı online hizmete açık 4.440 işyerinde (Posta-Kargo işyerleri ve Mobil Şubeler dahil) ve ülke genelinde hiçbir bankanın bulunmadığı 1.144 yerleşim yerinde sadece PTT olmak üzere 41.503 uzman personeli ile hızlı ve güvenli erişimi sağlamak için 3.455 Pttmatik (ATM), 10.980 taşıtla Posta, Kargo, Lojistik, Pul Hizmeti, Filateli, PTTBank ve Elektronik Hizmetler alanlarında faaliyet göstermektedir.

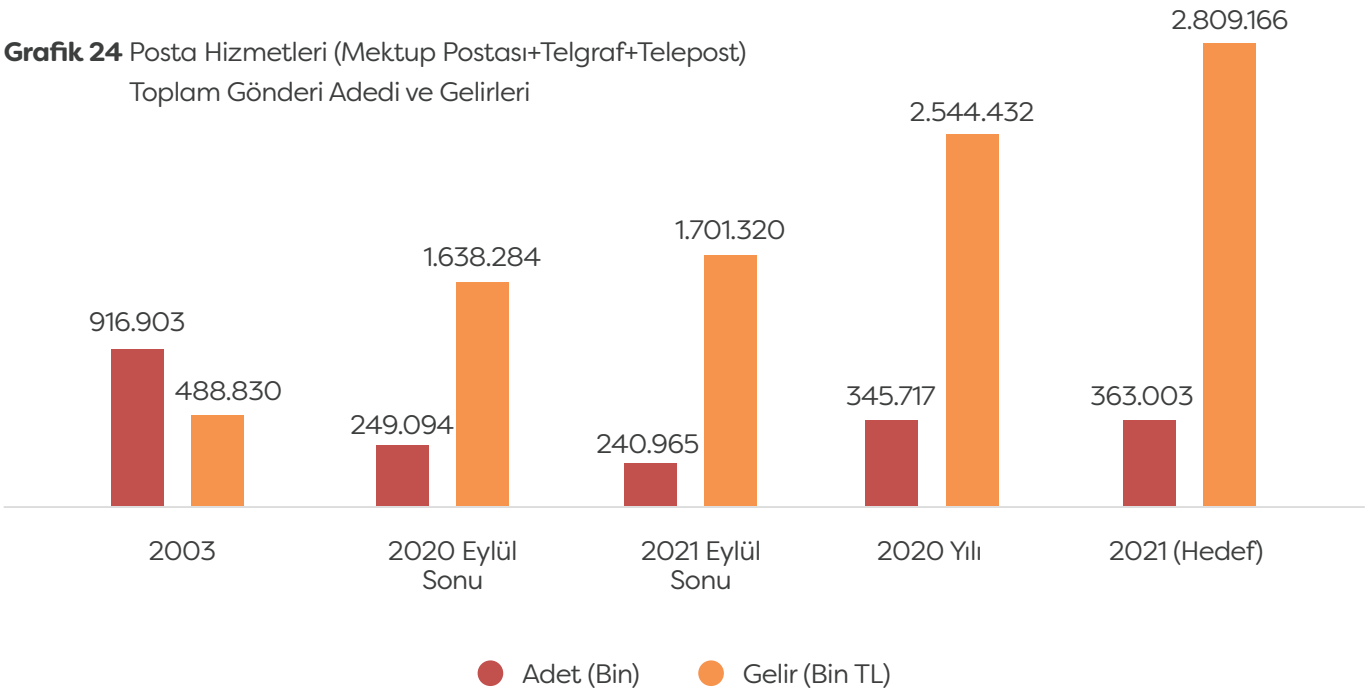

POSTA/KARGO/LOJİSTİK HİZMETLERİ

Posta/Kargo/Lojistik Hizmetleri

Bilişim çağının şartları, haberleşme sektöründe güvenli, kaliteli, süratli ve çevreye duyarlı sistem ve projelerin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Teknolojik gelişmeler sonucu elektronik haberleşmenin gelişmesi ve yaygınlaşması sürecinde PTT, klasik posta hizmetlerini modernize etmek amacıyla birçok projeyi hayata geçirmiş olup araştırma ve planlama çalışmalarına ağırlık vererek yeni projelerin hızla devreye alınması çalışmalarını sürdürmektedir. PTT, 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun yayınlandığı 23 Mayıs 2013 tarihinden beri "evrensel posta hizmet yükümlüsü" olarak coğrafi alan gözetilmeksizin ülkemizin en ücra köşesinde yaşayan vatandaşlarımız için karşılanabilir ücretlerle ve kesintisiz olarak posta hizmeti vermektedir. Sosyal desteğe ihtiyacı olan vatandaşlarımızın da evrensel posta hizmetinden yararlanabilmesi amacıyla görme engellilere özgü yazı içeren gönderilerle sözleşmeli erbaş ve erlerle uzman erbaşlar hariç, erbaş ve erlerin 100 grama kadar ağırlıktaki gönderilerini bu hizmet kapsamında ücretsiz taşımaktadır. Ayrıca Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile çocuk hükümlü ve tutuklular ile devlet güvencesi altındaki çocukların gönderilerinin Evrensel Posta Hizmet yükümlüsü olan PTT tarafından ücretsiz taşınması sağlanmıştır.

Grafik 24 Posta Hizmetleri (Mektup Postası+Telgraf+Telepost) Toplam Gönderi Adedi ve Gelirleri

Posta Hizmetleri Toplam Gönderi Adedi ve Gelirleri

- 2003 yılında 916 Milyon 903 Bin adet gönderi karşılığında 488 Milyon 830 Bin TL,
- 2020 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 249 Milyon 94 Bin 384 adet gönderi karşılığında, 1 Milyar 638 Milyon 283 Bin 768 TL
- 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 240 Milyon 964 Bin 820 adet gönderi karşılığında 1 Milyar 701 Milyon 320 Bin 336 TL,
- 2020 yılı sonunda 345 Milyon 716 Bin 762 adet gönderi karşılığında 2 Milyar 544 Milyon 432 Bin TL TL gelir elde edilmiştir.
- 2021 yılı sonunda 363 Milyon 2 Bin 600 adet gönderi karşılığında 2 Milyar 809 Milyon 165 Bin 545 TL gelir elde edilmesi hedeflenmiştir.

Kargo Hizmetleri

Kargo sektöründen önemli bir pay elde edebilmek, bu hizmetleri vatandaşlarımıza kaliteli ve uygun ücret politikalarıyla yansıtabilmek amacıyla PTT Kargo hizmeti 2008 yılında yeni bir anlayış ve organizasyon yapısı ile sunulmaya başlanmıştır.

Kargo İşleme Merkezleri son derece modern ve teknolojik imkânlarla donatılmıştır. Sevk ve dağıtım işlemleri süratle yapılmakta olup gönderilerin kabul sevk-dağıtım-teslim işlemleri otomasyon ağı ile takip edilmektedir.

Aktarma noktalarında en seri şekilde kargoların iletiminin sağlanmasını ve münhasıran kargo hizmeti verilmesini teminen bugün itibariyle; 4 Kargo İşleme Merkezi 12 Kargo Dağıtım Merkezi olmak üzere 16 kargo işyeri bulunmaktadır.

"Her Yere Zamanında" sloganıyla hizmet veren PTT, Kargo / APS Kurye gönderilerini müşterilerin adresinden alarak hızlı ve güvenli bir şekilde alıcısına ulaştırmaktadır.

PTT Kargo/APS Kuryelerin internet üzerinden takibi yapılabilmekte ve kabul, varış, teslim bilgileri kısa mesaj (SMS) veya e-posta yoluyla göndericilere ücretsiz olarak iletilmektedir. Müşteriler www.ptt.gov tr internet adresinden Kargo ve APS Kuryeleri ile ilgili tüm bilgilere anında ulaşabilmektedir.

Hac ve umreye giden vatandaşlarımızı yük taşıma külfetinden kurtararak ibadetlerini rahat ve huzur içinde yapmalarına yardımcı olmak için Hac Kargo hizmeti devreye alınmıştır. 2008 yılından itibaren HAC KARGO ve 2010 yılından itibaren UMRE KARGO hizmeti verilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda Hac İbadetini yerine getirmek üzere kutsal topraklarda bulunan vatandaşlarımızın Suudi Arabistan'dan satın aldıkları hurma ve hediyelik eşyaları Diyanet İşleri Başkanlığınca Suudi Arabistan'da kabul edilerek ülkemize getirilmekte ve ülkemizdeki dağıtımları PTT Kargo aracılığıyla yapılmaktadır.

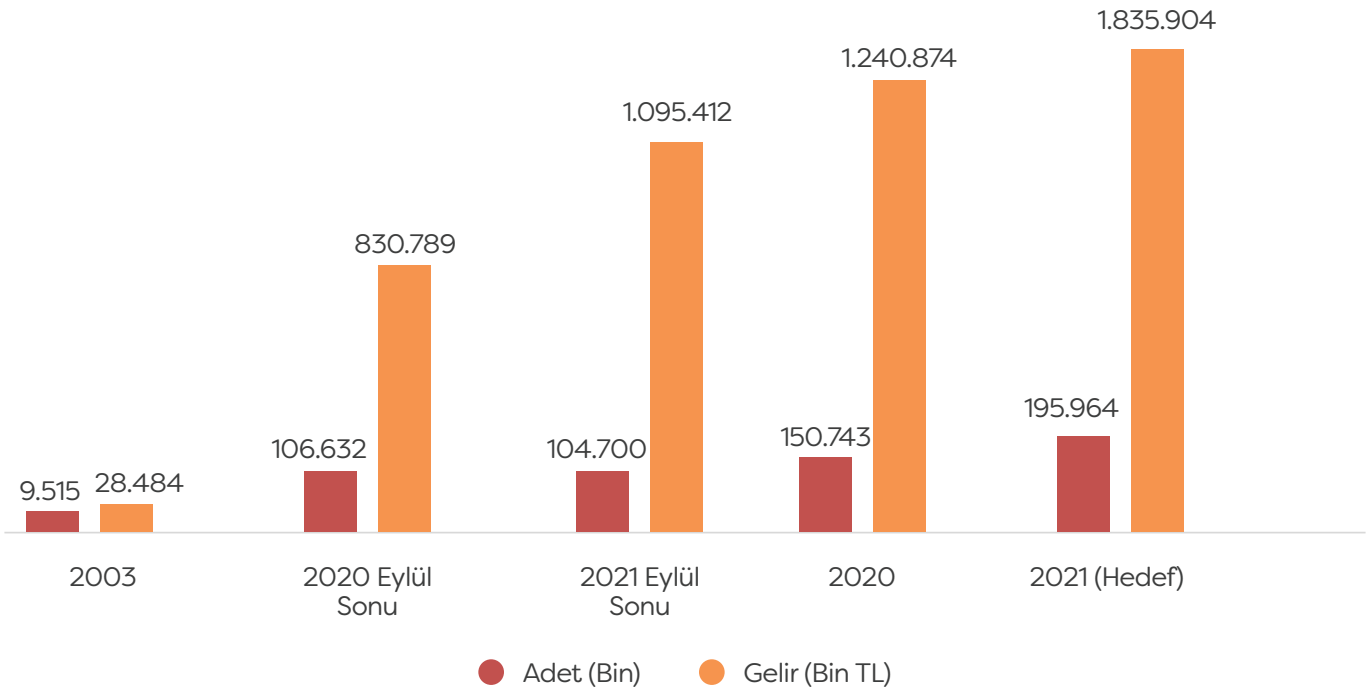
2008 yılından bugüne kadar hac ve umre dönemlerinde toplam 31.292 Ton kargo taşınmıştır. Yurtdışı hızlı kargo taşımacılığı hizmeti kapsamında "TURPEX" adı altında yeni bir hizmet türü ihdas edilmiş olup Yabancı Posta İdarelerinden dağıtım hizmeti alınmaksızın 200 ülkede Turpex gönderilerinin anlaşmalı şirket aracılığıyla dağıtımı yapılmaktadır.

Tablo 7 Hacılara Kargo Hizmeti

Yıllar	Hac Kargo (Ton)	Umre Kargo (Ton)	"Toplam (Ton)"
2008	1.211	-	1.211
2009	1.009	-	1.009
2010	1.077	938	2.015
2011	1.227	1.945	3.172
2012	926	1.058	1.984
2013	1.339	2.029	3.368
2014	1.382	2.521	3.903
2015	1.091	2.676	3.767
2016	1.315	2.449	3.764
2017	1.503	1.988	3.491
2018	609	1.641	2.250
2019	562	582	1.144
2020	-	214	214
2021 Eylül Ayı	**-**	**-**	-
Toplam	**13.251**	**18.041**	**31.292**

Grafik 25 Toplam Kargo/APS Kurye Gönderi Adet ve Gelirleri

Toplam Kargo - APS Kurye Gönderi Adet ve Gelirleri

- 2003 yılında 9 Milyon 515 Bin adet gönderi karşılığında 28 Milyon 484 Bin TL,
- 2020 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 106 Milyon 632 Bin adet gönderi karşılığında, 830 Milyon 789 Bin TL,
- 2020 yılında 150 Milyon 743 Bin adet gönderi karşılığında, 1 Milyar 240 Milyon 874 Bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2021 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 104 Milyon 700 Bin adet gönderi karşılığında 1 Milyar 95 Milyon 412 Bin TL,
- 2021 yıl sonunda ise 195 Milyon 964 Bin adet gönderi karşılığında, 1 Milyar 835 Milyon 904 Bin TL gelir elde edilmesi hedeflenmiştir.

Posta ve Kargo Gönderilerinde Kampanyalar

Aile Dostu Kampanyası: "Türkiye'de Aile Birliğinin Güçlendirilmesi ve Korunması Eylem Planı"na destek olmak amacıyla aile fertlerinin birbirine göndereceği gönderilerin %10 indirimli olarak taşınması için PTT tarafından "Aile Dostu Kampanyası" başlatılmıştır.

Kitap ve okullara yardım gönderileri taşımacılığı: Kitap okuma alışkanlığının geliştirilmesi ve eğitim-kültür alanındaki gelişmelere katkı sağlanması amacıyla düzenlenen, içeriğinde kitap bulunan gerçek kişilere ait gönderilerin indirimli taşınmasını sağlayan kampanya hayata geçirilmiştir. 2015 yılı Aralık ayı itibari ile varış yeri okul olan kırtasiye, giysi vs. gönderiler kampanya kapsamına dahil edilmiştir. 30.07.2021 tarihinde yapılan güncelleme sonucunda muhteviyatında kitap, dergi, mecmua, gazete, fotokopi ile çoğaltılmış ve diğer yayın materyalleri bulunan gönderiler 0-250 gr 5,00 TL, 251-500 gr 7,00 TL, 501-1000 gr 9,00 TL, 1 kg üzerindekiler ise mevcut tarife üzerinden %30 indirimli olarak kabul edilmektedir.

Şehit Ailelerine ve Gazilere İndirim Kampanyası: Şehit ailelerine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından verilen kimlik belgelerini, Gazilere ise belgelerini ibraz etmeleri suretiyle gönderilerine (ticari gönderiler hariç) %30 indirim uygulanmaktadır.

Üniversite Öğrencilerine Dönemsel İndirim Kampanyası: Tüm üniversite öğrencilerine, eğitim ve öğretim dönemlerinde bahar ve güz dönemi başlangıç ve bitiş tarihlerinde kırk beşer (45) gün (15 Ocak - 1 Mart, 1 Haziran – 15 Temmuz, 1 Eylül – 15 Ekim) süreyle, üniversite kimlik belgelerini ibraz etmek suretiyle gönderilerine, (ticari gönderileri hariç) %30 indirim uygulanmaktadır.

Posta ve Kargo Alanında Projeler

PTT'nin bir dünya markası olma hedefiyle posta ve kargo alanında uygulamaya aldığı ve hayata geçirmeyi planladığı projeler;

Kayıtlı Posta Maddelerinin Otomasyonu Projesi
Kayıtlı Posta Maddelerinin Otomasyonu Projesi ile yurtiçi ve yurtdışı kayıtlı gönderiler; kabullerinden teslimlerine kadar otomasyon sistemi üzerinden ve www.ptt.gov.tr internet adresinden izlenebilmektedir.

Araç Takip Sistemi Projesi (ATS)
Araç Takip Sistemi ile PTT A.Ş. bünyesinde posta ve diğer işler için kullanılan araçların hareket ve varış saatleri ile nerede oldukları bilgisi alınabilmekte olup, ayrıca PTT' de kullanılan tüm araçlara ilişkin her türlü iş ve işlemler ATS programı üzerinden yapılmaktadır.

El Terminali Projesi

Gönderilerin Otomasyon Sistemi üzerinden eşzamanlı olarak takip ve kontrolü ile teslim edilen gönderilere ait bilgilerin online olarak sisteme yansıması, dağıtım personelinin performansının ölçülebilmesi, teslim-iade ve devir adetlerinde gerçekçi sayıların elde edilmesi, işgücü ve zaman tasarrufu sağlanması amaçlarıyla dağıtım hizmetlerinde 14.695 adet el terminali kullanılmaktadır.

Adres Standartlarının Oluşturulması Projesi
PTT'ye toplu gönderi veren kurum ve kuruluşların kendi bünyelerinde oluşturdukları adres veri kayıtlarına göre hazırladıkları gönderilerin alıcısına ulaştırılmasında yaşanan sıkıntılar nedeniyle PTT'ye iade gönderi miktarları artmakta ve müşteri memnuniyeti olumsuz etkilenerek posta maliyetleri yükselmektedir. Bu olumsuzlukların giderilmesini teminen Kurumsal Adres Veritabanının pazarlanabilir hale getirilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİ) ile işbirliği yapılarak, Ulusal Adres Veritabanı (UAVT) ile Kurumsal Adres Veritabanı entegrasyon işlemleri tamamlanmış olup ülke genelinde sistem devreye alınmıştır.

Elektronik Gümrük Beyan Sistemi (CDS)
Gümrükleme sürelerinin uzaması nedeniyle posta gönderilerinin tesliminde yaşanan gecikmelerin minimize edilmesi ve posta güvenliğinin kuvvetlendirilmesini teminen Dünya Posta Birliği (UPU) bünyesinde gerçekleştirilen Gümrük Beyan Sistemi (CDS) projesine PTT A.Ş.'ce 2017 yılında dahil olunmuş ve 2017 yılı sonu itibariyle CDS'nin kurulumu tamamlanmıştır.

2018 yılı içerisinde PTT A.Ş. ile Ticaret Bakanlığı arasındaki otomasyon entegrasyonu tamamlanmış, ayrıca sistemi kullanan bazı posta idareleri ile elektronik bilgilerin alınıp verilmesi test ortamında başarı ile gerçekleştirilmiştir.

08.08.2019 tarihi itibariyle "Uluslararası Posta Şirketi (IPC) Çok Taraflı Veri Paylaşım Anlaşması"

ülkemiz için yürürlüğe girmiş olup 95 ülke ile elektronik ön veri alışverişine başlanmıştır.

Tebligat Mazbatalarının Tebligatı Çıkaran Mercilere Elektronik Ortamda İletilmesi
Manuel olarak tebligat çıkaran mercilere ulaştırılan tebligat mazbatalarının UYAP İşletim sistemi tarafından dijital ortamda arşivlenerek mahkemelere gönderilmesi ile yargının hızlandırılması, verimliliğinin artırılması ve zamandan tasarruf edilmesi öngörülerek hizmete alınmıştır.

Elektronik Alma Haberi Belgesinin Alınması
Halihazırda yıllık 10-12 Milyon adet arasında "Alma Haberi" ek hizmetli gönderi postaya verilmektedir. Alıcısına teslimi sağlanan gönderilere ait Alma Haberi Kartları, kayıtlı gönderi olarak posta süreçlerinde işlem görmekte ve imza karşılığı göndericiye teslim edilmekte olup geri dönüş süreçlerinde önemli sıkıntı ve problemler yaşanmaktadır. Elektronik Alma Haberi Hizmeti ile bu problemlerin aşılması hedeflenmektedir.

Otomatik Mektup Ayrım Sistemi (OMAS)
Mektup postası gönderilerinde en çok zaman, ayrım sürecinde harcandığından ileri teknoloji kullanılarak ayrım yapılması, hizmet kalitesinin

arttırılması ve dünya standartlarının yakalanması amacıyla proje hayata geçirilmiştir. OMAS makineleri saatte 40.000 adet posta gönderisini 240 ayrım gözüne (cihet bazında) ayrım yapma kapasitesine sahiptir. İstanbul Avrupa Yakası Hadımköy PİM'de 4 adet, İstanbul Anadolu Yakası, Ankara ve İzmir'de 1'er adet olmak üzere toplam 7 adet OMAS mevcuttur.

Kayıtlı Maddeler Ayrım Sistemi (KAMAS)

İstanbul Avrupa Yakası Posta İşleme Merkezinde (PİM) ve Ankara Kargo İşleme Merkezinde (KİM) devreye alınan Kayıtlı Maddeler Ayrım Sisteminde (KAMAS) mektuplar, evraklar, broşürler, dergiler, ısıyla büzüşen/yapışan filmle ambalajlanmış gönderiler ve bükülmeye dayanıklı/sert gönderiler ile ruhsat, kimlik, banka kartlarının işleme ve ayrımları otomatik olarak sağlanmaktadır. Sistem 1 saatte en az 21.000 adet gönderiyi 148 farklı lokasyon için tanımlı ayrım kutularına ayırma kapasitesine sahiptir.

Ambalajlama ve Etiketleme Sistemi

İstanbul Avrupa Yakası, İstanbul Anadolu Yakası ve Ankara'da devreye alınan Ambalajlama ve Etiketleme Sistemi ile toplu olarak dergi, kitap, broşür vb. gönderiler veren firma/kurum/kuruluşların gönderilerinin kabul anında ambalajlanması, etiketlenmesi ve kayıtlı gönderilerin Kayıtlı Posta Acele Posta Gönderisi (KPAPG) Sistemi ile entegrasyonu sağlanarak kabul işlemi gerçekleştirilmektedir.

Hızlı Kabul Sistemi (HKS)

İstanbul Anadolu Yakası Kargo İşleme Merkezinde (KİM) kurulan Hızlı Kabul Sisteminde mektuplar, evrak, broşür, dergiler, ısıyla büzüşen, yapışan filmle ambalajlanmış gönderiler, bükülmeye dayanıklı/sert gönderiler, ruhsat, kimlik, banka kartları işlenebilmektedir. Sistem 108 farklı lokasyon için tanımlı ayrım çıkışlarına saatte 12.000 adet iş/ürün işleme kapasitesine sahip olup tek seferde 81 Başmüdürlük ile birlikte işleme/dağıtım merkezlerinin de kabul ve ayrımını yapabilmektedir.

Kurye gönderilerinin toplu kabul, ayrım ve sevk işlemleri manuel olarak yapıldığında; gönderilerin kabul, sevk, dağıtım ve teslim süreleri olumsuz etkilenerek gecikmelere sebep olmakta iken HKS bu olumsuzlukları ortadan kaldırmıştır.

Milli Kargomat

Müşteriler tarafından alternatif bir teslimat adresi olarak gösterilebilen ve gönderilerin 7/24 teslim alınabildiği bir elektronik dolap sistemi olan Kargomat ile müşteri memnuniyeti sağlanarak, pazar payının arttırılması hedeflenmektedir.

LOJİSTİK PROJELERİ

PTT, ulusal ve uluslararası lojistik sektöründe değişen ve gelişen müşteri ihtiyaçlarına cevap verebilmek, PTT'ye katma değeri yüksek yeni gelir kaynakları, sağlamak amacıyla bir dönüşüm çalışması başlatmış olup, bu kapsamda 2018 yılı itibariyle lojistik faaliyetlere ağırlık vermeye başlamış olup, **"Rekabetçi ve birinci sınıf lider bir küresel (3PL/4PL) «Lojistik Hizmet Sağlayıcısı» olmak"** vizyonu ile çalışmalarına devam etmektedir.

Bu kapsamda PTT'nin yetenek alanlarının tespit edilmesi, stratejik yol haritasının belirlenmesi, sektöre emin adımlarla girilmesi ve PTT'nin pazardaki konumunun güçlendirilmesine yönelik, PTT'nin Stratejik Eylem Planı ile uyumlu "PTT Lojistik Stratejik Belgesi ve Eylem Planı" hazırlanmış olup, eylem planları hayata geçirilmektedir.

PTT, Ulusal ve Uluslararası alanlarda 3PL ve 4PL lojistik hizmetleri sunabilmek amacı ile L2 (Uluslararası ve Yurtiçi Lojistik İşletmeciliği) ve TİO (Uluslararası ve Yurtiçi Taşıma İşleri Organizatörlüğü) yetki belgelerini almıştır. Ayrıca bünyesinde hizmet yeterliliğinin sağlanması amacıyla ÜDY3 ve ODY3 belgelerine sahip personel bulundurmaktadır.

Ticari yüklerin dünya üzerinde istenilen yerlere PTT aracılığı ile taşınabilmesi, teslim edilmesi ve

beraberinde katma değerli hizmetlerin verilmesi yönünde çalışmalar kapsamında her bir taşıma modu (Kara, Hava, Deniz, Demiryolu) için gerekli altyapı kurma çalışmaları, sertifika ve belgelendirme çalışmaları da hızla devam etmektedir.

Ayrıca dış ticaret lojistiğine yönelik;
Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliğinden (IATA) "IATA Hava Kargo Acentelik Belgesi",
Uluslararası Taşıma İşleri Organizatörleri Dernekleri Federasyonuna (FIATA) üyelik,
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) Yönetmeliğine istinaden "Hava Kargo Acenteliği Yetki Belgesi", Gümrük İşlemlerinin kolaylaştırılması kapsamında "Yetkilendirilmiş Yükümlü Statü Belgesi", Ulusal ve uluslararası taşınma eşyası taşımacılığı (C3), Kapsamlı Teminat Belgesi (T1 ve TR) belge ve yetkileri temin edilmiştir.

Altyapı kurma çalışmalarının yanı sıra, Yurtiçi/Yurtdışı taşıma, depo yönetimi, kontrat lojistiği kapsamında sözleşmeli işler ve gümrükleme hizmetleri verilmekte olup, PTT tarafından yürütülen hizmetler aşağıda belirtilmiştir.

AFAD Depolarının İşletilmesi

AFAD' ın ülke genelindeki 27 lojistik deposunun işletilmesi PTT A.Ş. tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Bakanlar Kurulu Kararı gereği toplam 27 ilde yer alan depolara ilave olarak 55 ilde cep depo yapılmış ve cep depolarında işletilmesi işi PTT A.Ş.'ce yürütülmektedir.

Laboratuvar Numunelerinin Taşınması

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün Yenidoğan Tarama Programı kapsamında İstanbul ve Ankara illerinde bulunan tarama laboratuvarlarına gönderilen kuru kan örnekleri (topuk kanı) taşınarak varış adreslerine süresi içerisinde ulaştırılması sağlanmaktadır.

TKİ Kömür Taşıma İşi

Türkiye Kömür İşletmeleri ile yapılan protokol kapsamında ELİ (Ege Linyit İşletmeleri Müdürlüğü) ve GLİ (Garp Linyit İşletmeleri Müdürlüğü) fabrikalarında üretilen 87.000 ton kömürün protokol kapsamında illerimizde bulunan SYDV depolarına ve muhtaç ailelerimizin evlerine teslimatı PTT tarafından sağlanmıştır.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü –Nakliye/Kiralama Faaliyetleri

ETİ Maden İşletmelerine ait ocaklardan malzemelerin taşınması ve fabrikalara yüklenmesi, nakliyesi hizmetleri PTT A.Ş. tarafından verilmektedir. Bununla birlikte ocaklarda kullanılan iş makinesi ve Loder kiralama işlerine yönelik faaliyetler de PTT A.Ş. tarafından gerçekleştirilmektedir.

Yurtdışı Nakliye Operasyonları

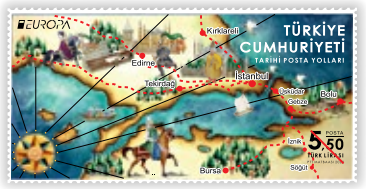
Uluslararası taşıma talepleri karşılanmakta olup, muhtelif ürünlerin nakliyesi PTT A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen sevkiyatlarda talebe göre kara, hava ve deniz modlarında toplam 27 farklı ülkeye sevkiyat gerçekleştirilmiştir.

Pul ve Filateli Hizmetleri

Pul Faaliyetleri

Türkiye Cumhuriyeti adına pul çıkarma yetkisi 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile PTT'ye verilmiştir. Bu kapsamda yıllık pul emisyon programları dahilinde anma pulları ile posta gönderi ücretlerinin karşılanmasında kullanılmak üzere sürekli ve resmi posta pulları tedavüle sunulmaktadır. Söz konusu pullarda başta tarihi, sosyal ve kültürel varlıklarımız olmak üzere, yurtiçi ve yurtdışında meydana gelen önemli olayların yıldönümleri, dünya pulculuğundaki gelişmeler, filateli gelenekleri, ünlü kişiler, turizm varlıklarımız, geleneksel el sanatlarımız, ülkemize özgü endemik bitki ve hayvanlar gibi tematik konulara yer verilmektedir.

Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği (PostEurop) bünyesinde her yıl düzenlenmekte olan en iyi Avrupa Pulu Yarışmasınd; PTT 2017 yılında ***"Kaleler" konulu anma pulu ile birinci sırada yer alarak altın pul ödülünü***, 2018 Yılında da yarışma konusu olarak "Köprüler" temalı ***"Edirne Uzunköprü" görselli anma pulu ile yarışmaya katılım sağlanarak altın pul ödülünü,*** 2019 yılında ülkemizde yaygın olarak gözlenen Anadolumuzun narin kuşu ***'Anadolu Sıvacısı' görselli pul ile yarışmaya katılım sağlayarak '2. olarak Avrupa'nın En İyi Gümüş Pulu'*** ödülü almıştır.

Ayrıca 2020 yılında da "Avrupa 2020 (Tarihi Posta Yolları)" konulu anma pulu ile "En İyi Avrupa Pulu" yarışmasına katılım sağlanmış ve oylama 09.09.2020 tarihinde tamamlanmış olup yarışmada birinci gelinerek Altın pul ödülü alınmıştır.

Kişisel Pul

Kişisel Pul; kuruluş yıldönümü, belirli bir olayın anılması, kişisel veya ticari bir ürünün tanıtılması, doğum günü, evlilik yıldönümü, anneler günü, babalar günü gibi özel günler ile mezuniyet töreni, hatıra ve benzeri amaçlarla gerçek ve tüzel kişilerin talebi üzerine ücreti karşılığında PTT tarafından basımı gerçekleştirilen pullardır.

Kişisel Pul uygulaması sayesinde gerçek ve tüzel kişiler tarafından gönderilen görsel objeler pul olarak basılabilmekte, pul haline dönüşen bu görseller hatıra amaçlı kullanılabildiği gibi gönderilerin üzerine yapıştırılarak posta işleminde de kullanılabilmektedir.

2021 Eylül sonu itibari ile 23.441 Müşteriye 10.750.275 Adet kişisel pul basılarak yaklaşık 25.936.000 TL kişisel pul geliri elde edilmiştir.

Ayrıca 4 Ocak 2021 tarihi itibariyle Kişisel Pullu Özel Zarf hizmetine de başlanmıştır.

Filateli Faaliyetleri

Filatelik ürünlerin (Posta Pulu, İlk Gün Zarfı, Özel Gün Damgası, Posta Kartı vb.) filatelistlerce kolaylıkla temin edilebilmesi amacıyla abonelik sistemi ve www. filateli.gov. tr, e-devlet kapısı, http://wnsstamps.post, internet siteleri ve mobil uygulamaları üzerinden satış işlemleri yapılmaktadır. 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle toplam 12.928.400 TL filateli geliri elde edilmiştir. 2021 yılında 1 adet pul sergisi gerçekleştirilmiş olup bir konuda Özel Tarih Damgası kullandırılmıştır.

PTT Pul Müzesi

PTT Pul Müzesi, dünyadaki posta müzeleri içerisinde 6.500 m2'lik alan ile pul üzerine en büyük alana sahiptir. Türk mühendislerinin yazılımını yaptığı hologram kütüphane ve çeşitli interaktif uygulamalar müze içerisinde yer almaktadır.

PTT Pul Müzesinde, 181 yıllık ihtişamlı bir geçmişe sahip olan PTT'nin posta ve haberleşme alanında kuruluşundan günümüze hizmetlerini sunarken kullanmış olduğu objeler ile 1863 yılında tedavüle sunulan ilk Türk pulundan günümüze kadar basılan pullar ve dünya pullarından örnekler sergilenmektedir.

PTTBank Hizmetleri

Bankacılık hizmetlerinin daha etkin, güvenli, süratli, ekonomik ve çağın gereğine uygun bir şekilde sunulmasını teminen 2004 yılında PTTBank Projesi uygulamaya konulmuştur.

- PTT EFT İşlemleri
- HGS
- PTTBank Hesabı İşlemleri
- Yurtiçi-Yurtdışı Para Transferi
- PTTBank Pos Ürünü
- Efektif İşlemler
- Pttcell
- PTT Kredi İşlemleri (PTT SMS Kredi ve PTT İçi Birleştirme Kredisi)
- Tahsilat
- Maaş/Sosyal Yardım Ödemeleri
- Yatırım Şirketlerine Aracılık İşlemleri
- Ürün Satış ve Bakiye Yükleme
- Ön Ödemeli Kart Satış ve Karta Para Yükleme
- İl/İlçe Belediye Vergi Tahsilatları
- E-Devlet Şifre Satış İşlemleri
- Güvence Bedeli İade Ödemeleri
- Konsinye Ürün Satışı
- Muhtaç Hanelere Elektrik Tüketim Desteği
- İş-kur Ödemeleri
- SGK Mosip Ödemeleri (Merkezi Ödemeler)
- Anlaşmalı Banka Tahsilat Nakit Yatırma ve Nakit Ödeme İşlemleri

HİÇBİR BANKANIN BULUNMADIĞI 1.144 (73 İLÇE, 252 BELDE, 215 KÖY, 604 MAHALLE) YERLEŞİM YERİNDE SADECE PTT HİZMET VERMEKTEDİR.

PTTBank Konseptine Uygun İşyeri Modernizasyonu

PTT işyerlerinin fiziki durumlarının bankacılık konseptine uygun olarak düzenlenmesi çalışmalarına 2004 yılından itibaren başlanmış olup 2021 yılında da işyerlerinin görsel ve mekânsal farklılıklar oluşturulması amacıyla düzenleme çalışmalarına devam edilmektedir.

Pttmatik

Nakit tahsilatı yapan ve para üstü verebilen, 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet sağlayan Pttmatik'ler aracılığıyla, müşterilerin sıra beklemeksizin fatura tahsilatı, maaş ödemeleri ve posta çeki işlemleri ile anlaşma yapılan bankalara ait işlemlerini yapabilmesi sağlanmıştır. Proje kapsamında hizmete sunulan 3.455 adet Pttmatik, yurtiçi ve yurtdışı tüm banka müşterilerine hizmet verebilen "Ortak ATM" konumuna getirilmiştir. Başka banka ATM'lerinin olmadığı 71 yerleşim yerinde Pttmatikler "Tek ATM" olarak hizmet vermektedir.

Pttkart

PTT aracılığı ile sosyal yardım ödemesi alan hak sahiplerinin sıra beklemeden Pttmatik'lerin yanı sıra tüm banka ATM cihazlarında nakit çekebilmeleri, yurtiçi-yurtdışı alışverişlerde kullanabilmelerini sağlayan Ön Yüklemeli Pttkartlar 19/06/2013 tarihinde Sosyal PttKart projesi olarak devreye alınmıştır. Bu kapsamda aşağıda belirtilen ödemeler Sosyal PttKart'lar ile yapılmaktadır.

- 2022 sayılı Kanun kapsamında Yaşlılık, Muhtaç, Kimsesiz ve Engelli Maaşı, Şartlı Eğitim ve Şartlı Sağlık Yardım Ödemeleri,
- Eşi Vefat Eden Kadınlara Yardım Ödemeleri,
- Muhtaç Asker Ailelerine Yardım Ödemeleri,
- MEB - Unicef tarafından Suriyeli Öğretmenlere yapılan Ödemeler,
- T.C. Diyanet Vakfı tarafından Suriyeli öğretmenlere yapılan ödemeler,
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları
- Öksüz ve Yetim Yardımı Ödemeleri,
- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) tarafından yapılan yardım ödemeleri,
- ASPB ile Kronik Hastalık yardımı ödemeleri,
- T.C. Diyanet Vakfı 18 yaş altı burs ödemeleri,
- İLO Sosyal yardım ödemeleri,
- CARE Türkiye Temsilciliği Sosyal yardım ödemeleri,
- Vakıfbank'ın olmadığı yerlerde MEB burs ödemeleri

Posta çeki hesabına sahip müşterilerimizin işlemlerinin kart aracılığıyla yapılması amacıyla 2011 yılında Pttkart hizmetine başlanılmıştır. PTT A.Ş. kendi markası altında VISA, Mastercard ve Troy amblemleri ile Pttkart basımı yapmaktadır. Ayrıca, Üniversitelerle imzalanan protokoller kapsamında Üniversitelerin öğrenci, akademik ve idari personellerine yönelik Kampüs PttKart, Ticaret Bakanlığı ile imzalanan protokol kapsamında Esnaf ve Sanatkarlara yönelik Pttkart Esnaf, Memursen üyelerine yönelik Motif Kart, Tarım Kredi Kooperatifleri ile imzalanan protokol kapsamında Kooperatif üyelerine yönelik Tarım Kredi Ortak Kart olmak üzere debit kart projeleri de devreye alınmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Promosyon Ödemeleri

PTT ile SGK arasında sürdürülen işbirliği kapsamında PTT, emekli maaşı alan müşterilerine yapılan maaş ödemelerine ilaveten promosyon ödemelerine de 17 Mart 2017 tarihinde başlanmıştır.

PTTBank İnternet Bankacılığı ve Mobil Bankacılık

PttBank İnternet Bankacılığı; Müşterilere daha kaliteli ve etkin bir hizmet sunabilmek, havale ve çek trafiğini arttırmak amacıyla 1 Haziran 2006 tarihinde PTT tarafından hayata geçirilen "PttBank İnternet Bankacılığı Projesi" ile müşterilerin posta çeki hesabına bağlı olarak para yatırma ve ödeme dışında gişelerde yapabilecekleri tüm işlemleri internet uygulaması üzerinden yapabilmelerine imkan sağlamıştır. Cep PttBank Mobil Uygulaması ise 2011 yılında devreye alınmış olup mobil uygulama mağazalarında müşterilerimizin hizmetine sunulmaktadır. 30 Eylül 2021 tarihi itibariyle interaktif kullanıcı sayısı 1.597.534'tür.

PTT Mobil Havale

PTT bünyesinde posta çeki hesap sahibi müşterilerin işlemlerini kolaylaştırmak, zamandan ve işlem maliyetlerinden tasarruf etmelerini sağlamak amaçlarıyla isme havale, posta çeki aktarma, diğer banka hesaplarına para gönderme, vb. para transferi seçeneklerine ek olarak; Pttmatik ve İnternet Bankacılığı üzerinden kabul işlemi yapılmak üzere, alıcı bilgisine cep telefonu numarasını tanımlayarak PTT nezdinde hesabı olsun veya olmasın herhangi bir GSM operatörünü kullanan herkese para transferi yapılabilmesini sağlayan "PTT Mobil Havale" hizmeti devreye alınmıştır. Bu kapsamda Projenin başladığı tarihten itibaren 2021 Eylül ayı sonuna kadar 1.234.236 adet kabul işlemi yapılmıştır.

Pttcell

Müşteri odaklı hizmet anlayışı ile Türk Telekom'un telekomünikasyon alt yapısı kullanılarak yüksek kalitede, hesaplı bir mobil iletişim hizmeti olan Pttcell 29 Ocak 2013 tarihinde sunulmaya başlanmıştır. Söz konusu hizmet kapsamında PTT merkezlerinde faturalı/faturasız abonelik işlemleri ile numara taşıma ve yedek sim kart işlemleri yapılmaktadır. 2021 Yılı Eylül ayı sonu itibariyle aktif abone sayısı 387.673'tür.

Hızlı Geçiş Sistemi (HGS)

PTT A.Ş. ile Karayolları Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokol kapsamında ücretli geçiş yapılan otoyol ve köprülerde yaşanan beklemelerin önlenmesi, müşterilerin hizmeti en kısa sürede ve en ucuz şekilde alabilmesi amacıyla Otomatik Geçiş Sistemi (OGS) ve Kartlı Geçiş Sistemi (KGS) dışında yeni bir sistem olan Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) 17 Eylül 2012 tarihinde ülke çapında devreye alınmıştır.

HGS Sistemi;

- Engelsiz geçiş,
- Geçiş anında otomatik ücret tahsili,
- Trafik akışında süreklilik,
- Plaka tanımlama sistemi,
- Kaçak ve aranan araçların tespiti,
- Uzun kullanım ömrü ve düşük maliyet gibi avantajlar sunmaktadır.

HGS ürünlerinin (etiket/kart tipi) satışı 3.355 PTT merkez ve şubesi ile otoyol üzerindeki 31 adet HGS otoyol acentesi ve 13 anlaşmalı bankadan yapılabilmektedir.

Ayrıca 3.455 Pttmatikten, PttAVM.com web sitesinden ve SMS ile 7/24 HGS bakiye yüklemesi (dolumu) yapılabilmekte olup 2021 yılı Eylül ayı sonu itibariyle toplam 14.928.837 aktif HGS müşterisi bulunmaktadır.

HGS Her Yerde

Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda şu an işletmeye açık olan ve işletmeye açılacak otoyol/ köprü/tünel ve özel otoyol/ köprü/ tünellerdeki ücretlendirme noktaları haricinde, İDO deniz taşımacılığı, Milli Parklar ve HGS Park gibi projelerde HGS'nin bir ödeme sistemi olarak kullanılmasıdır. Tüm HGS Kurulumlarının ve Etiketlerinin PTT'nin kendi bünyesinde yapabileceği bir şirket görünümüne bürünmesi amaçlanmaktadır.

Toplam PTTBank İşlem Adet ve Gelirleri

- 2003 yılında 102 Milyon 17 Bin adet işlem karşılığında 133 Milyon 815 Bin TL,
- 2020 yıl sonu itibariyle 362 milyon 220 bin adet işlem karşılığında 961 milyon 945 bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2020 yılı Eylül ayı sonu itibari ile 277 milyon 367 Bin adet işlem karşılığında 705 milyon 30 bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2021 yılı Eylül ayı sonu itibari ile 255 milyon 993 bin adet işlem karşılığında 706 milyon 201 bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2021 yılında 452 milyon 321 bin adet işlem karşılığında 1 milyar 159 milyon 563 bin TL gelir elde edilmesi hedeflenmiştir.

Grafik 28 Toplam PTTBank İşlem Adet ve Gelirleri

PTTBANK KAPSAMINDA UYGULAMAYA ALINAN VE PLANLANAN PROJELER

e-Para ihracı

29 Nisan 2017 tarihinde yayımlanan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 68, 69, 70 ve 71'inci maddelerinde; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkındaki Kanun'da yapılan değişikliklerle PTT, ödeme hizmetlerini sunma ve elektronik para ihraç etme yetkisine sahip ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak düzenlenmiştir.

PTT SMS Kredi

Covid-19 salgını sürecinde emekli müşterilerimizin PTT işyerlerimize uğramadan nakit ihtiyaçlarının daha hızlı karşılanabilmesi adına PTT A.Ş. için bir ilk olan SMS üzerinden emekli müşterilerimizin kredi başvurularının alınabilmesi için "PTT SMS Kredi" hizmetine başlanılmıştır.

Borç Transferi Kredisi

Maaşını farklı bankalardan alan emeklilerin, maaş aldıkları bankadaki kredi risklerini PTT kanalıyla anlaşmalı bankadan kullanacağı Borç Transfer Kredisi ile kapatması sağlanacaktır. Kredi kullandırımı sonrasında ise müşterinin maaşının PTT' ye taşınmasına istinaden emekli kredisi kullandırılarak otomatik tahsilat yapılması amaçlanmaktadır.
Borç Transfer Kredisi kullanabilecek müşteriler; Emekli maaşını PTT'den almayan ve maaşını aldığı kurumda (Kredi, Kredi Kartı ve Kredili Mevduat Hesabı) borcu olan müşterilerdir.

PTT Tüketici Kredisi

PTT A.Ş. emekli müşterileri dışındaki diğer tüm müşterilerimize anlaşmalı Banka üzerinden kredi başvuru ve kullandırım işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi adına işyerlerinden "PTT Tüketici Kredisi" adı altında hizmet sunulmaktadır.
Müşterilerin KKB skorlarına göre esnek (değişken) kredi faiz politikası ile PTT A.Ş. farklı müşteri gruplarına "PTT Tüketici Kredisi" hizmeti üzerinden çeşitli kredi ürünleri sunulmaktadır.

Mobil PTT

İş yerimizin olmadığı yerlere,hizmetlerimiz 40 adet Mobil araç ile ulaşmaktadır. Proje başlangıcından itibaren 2021 yılı Eylül Ayı sonu itibariyle 8.833.718 adet işlem gerçekleştirilmiştir.

PTT Sigorta

Anlaşmalı birçok sigorta şirketinin karşılaştırmalı ekranlardan sigortacılık hizmeti verilerek, müşterimizin en kapsamlı ürünü en uygun fiyata alması hedeflenmektedir. Geniş iş yeri ağımızın sağlamış olduğu fayda ile ülkenin her yerine sigortacılık hizmeti götürülebilmektedir.
Bu kapsamda, hem müşteri ağımızı daha da geliştirmek hem de müşterilerimize Kamunun gücünü birebirde aktarabilmek amacıyla Türkiye Sigorta A.Ş. ile ayrıca bir protokol imzalanmıştır. Bu şekilde, Kamu güçlerinin birleştirilmesiyle müşterilerimizin en iyi faydayı sağlaması amaçlanmıştır.

ELEKTRONİK HİZMETLER ALANINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER VE PROJELER

Çağın getirdiği yenilikleri yakından takip eden PTT, her geçen gün elektronik ortamda sunduğu hizmetlere yenisini eklerken mevcutta verdiği hizmetleri geliştirerek vatandaşlarımızın hızlı ve kaliteli bir şekilde hizmetlere ulaşmasını sağlamak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kapsamda,

- Birleşik Posta
- Kayıtlı Elektronik Posta
- e-Yazışma
- e-Tebligat
- e-Ticaret / PttAVM.com

hizmetleri verilmektedir.

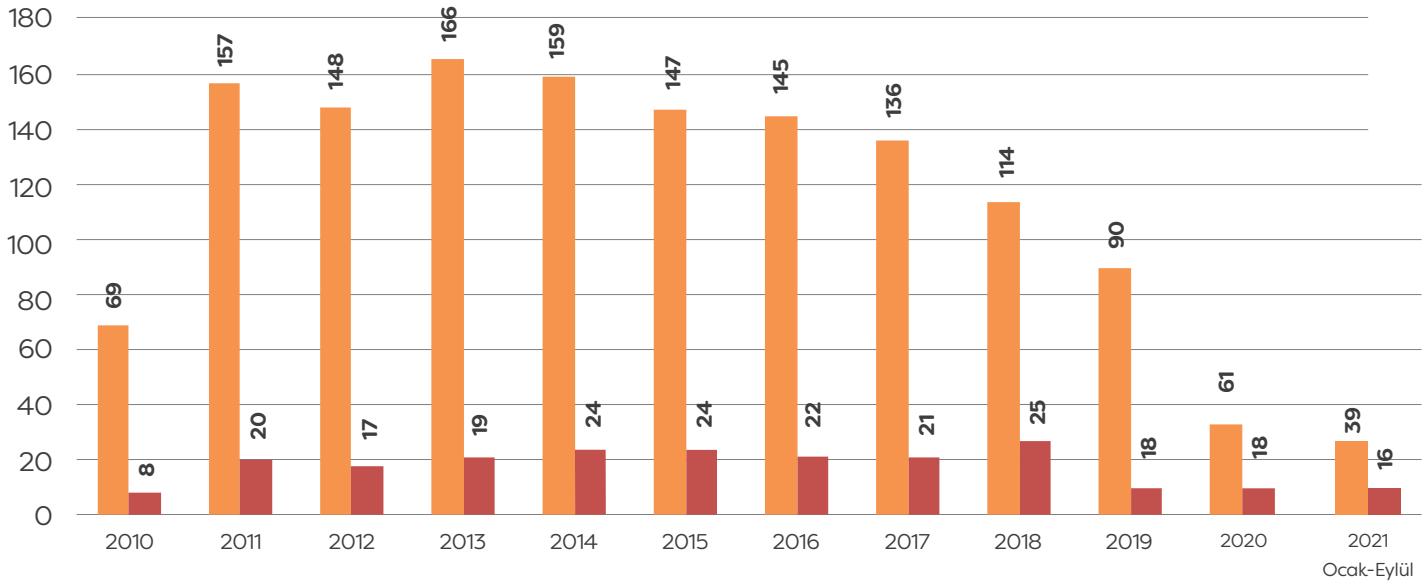

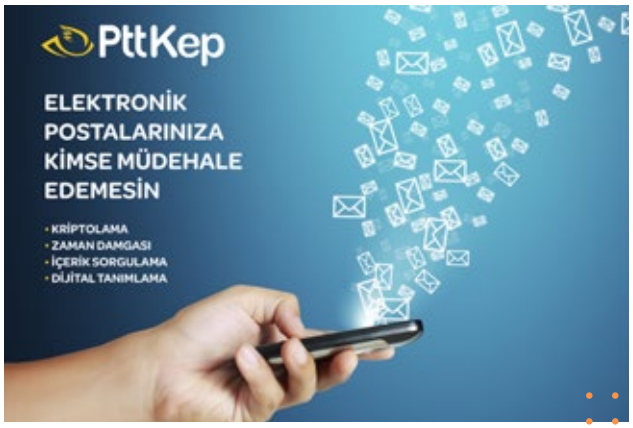
Birleşik Posta (Hybrid Mail)
Kurum/Kuruluş ve özel kişilerin; toplu gönderilerinin elektronik ortamda müşteriden alınıp veri işlemesi yapılarak baskı merkezlerine yine elektronik ortamda iletildikten sonra basılıp, katlanıp, zarflanarak alıcısına en hızlı şekilde ulaştırılması sağlanmaktadır.

Bu kapsamda baskı merkezi sayısı 5'ten 2 baskı merkezine düşürülmüştür. Ankara ve İstanbul Baskı merkezleri faaliyetlerini sürdürmektedir. Birleşik Posta Sisteminde Türk Telekom Grubu (TTG), İş Bankası A.Ş., Türkiye İstatistik Kurumu, Adalet Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, SGK Hukuk Büroları vb. firmalara ait gönderi üretimleri aylık olarak gerçekleştirilmektedir.

Birleşik Posta Sisteminde başlangıcından bugüne kadar toplam 1 Milyar 432 Milyon 858 Bin 736 gönderi üretimi yapılmış ve yaklaşık 234 Milyon 72 Bin 150 TL gelir elde edilmiştir.

Grafik 29 Birleşik Posta (HYBRID MAIL) Gönderi üretimi Adet ve Gelirleri

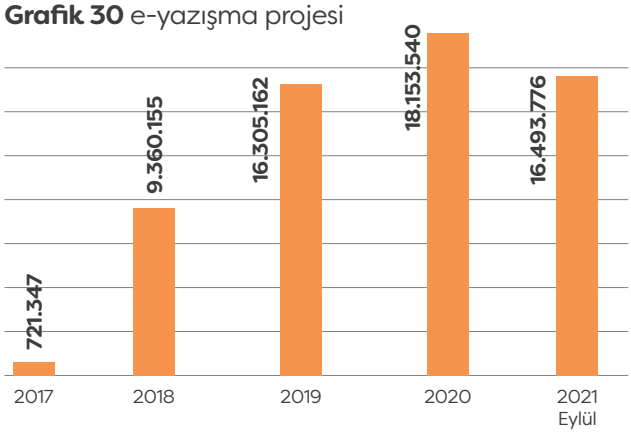

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)
Kayıtlı Elektronik Posta Projesi (KEP), posta hizmetlerinde PTT'nin mevcut teknoloji düzeyini ileri götüren bir proje olup taahhütlü, APS gibi fiziki posta hizmetlerinin elektronik ortamdaki eşdeğeridir.

KEP, resmi yazışmaların elektronik ortamda mevzuata uygun, uluslararası standartlarda ve teknik olarak güvenli bir şekilde yapılmasına imkan sağlamasının yanı sıra resmi, özel ve ticari her türlü belge veya yazı gönderimi (beyanname, başvuru, bildirim, ihtar, ihbar, sözleşme feshi, banka hesap ekstreleri, ihale teklifleri vb.) hususlarında da uygulama alanı bulmaktadır.

PTT'den KEP hesabı almış olan kullanıcı sayısı 493.065'tir.

Grafik 30 e-yazışma projesi

e-Yazışma Projesi
e-Yazışma, kurum ve kuruluşlar arasındaki taahhütlü vb. gönderiler ya da kurye vasıtasıyla yapılan resmi yazışmaların, kağıt kullanılmadan PTTKEP altyapısı kullanılarak elektronik ortamda yürütülmesini sağlayacak ortak kurallar setidir.

e-Yazışma projesi; kurumlar arası yazışmaları hızlandırarak vatandaşa sunulan hizmet kalitesinin artmasına, kağıt israfının önlenmesine, işlem maliyetlerinin azaltılarak işgücü tasarrufunun artmasına olanak sağlamaktadır.

Ulusal Elektronik Tebligat Projesi

Bir dünya markası olma vizyonu doğrultusunda ürün ve hizmet çeşitliliği ile iş ve işlem kalitesini artırmaya devam eden Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT A.Ş.), inovatif atılımları, yenilikçi vizyonu ve stratejileriyle geleceği şekillendirmekte ve standartları belirlemektedir. PTT tarafından kurulan, işletilen ve güvenliği sağlanan "Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS)" sayesinde, tebligatlar hem hızlı hem de güvenli bir şekilde alıcısına ulaştırılmaktadır.

Sadece PTT A.Ş. tarafından yürütülen UETS ile tebligat göndermeye yetkili makamlar, kamu kurum ve kuruluşlar ile özel şirketler, avukatlar, noterler, arabulucular ve bilirkişiler gibi kanun kapsamındaki tüm gerçek ve tüzel kişilere de tebligatları elektronik yolla iletmesi zorunluluğu getirilmiştir. 6 Aralık 2018 tarihinde yayınlanan "Elektronik Tebligat Yönetmeliği" kapsamında 1 Ocak 2019'dan itibaren elektronik tebligat gönderimi KEP sisteminden ayrılarak tamamen yeni bir sistem olan UETS ile yapılmakta, tebligat gönderici ve alıcı adresleri de söz konusu sistem üzerinden verilmektedir.

Sorgulama Hizmetleri

Araç Km ve Muayene Sorgulama Hizmeti: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü ve PTT işbirliği ile yürütülen bu hizmet kapsamında müşteriler, sahip oldukları veya sahip olmayı planladıkları araçların kilometre ve muayene bilgilerine elektronik ortamda ulaşabilmektedir. Hizmet sayesinde ikinci el araç almak isteyen müşterilerimizin sıklıkla karşılaştığı kilometre sayaçlarının manipüle edilmesi sorununun büyük ölçüde önüne geçilmiştir.

Söz konusu bu hizmete; PTT Bank İnternet Bankacılığı, PTT Bank Mobil Uygulama, HGS Mobil Uygulaması, www.pttavm.com üzerinden ulaşılabilmektedir.

Araç Hasar Sorgulama Hizmeti: Hedef müşterilere sahip oldukları ya da sahip olmayı planladıkları araçların hasar, detay ve değişen parça verilerinin doğru ve güvenli bir şekilde elektronik ortamda ulaştırılmasıdır.

Söz konusu bu hizmete; PTT Bank İnternet Bankacılığı, PTT Bank Mobil Uygulama üzerinden ulaşılabilmektedir.

Apostil Projesi

e-Apostil, Resmi bir belgenin başka bir ülkede kullanılmasını elektronik ortamda sağlamakta olan uygulamadır.

Proje ile vatandaşlarımızın ve kurumların uluslararası ilişkilerinde karşılaştıkları bürokrasiyi azaltmak suretiyle alınan kamu hizmetine azami derecede hız kazandırılması ve gereksiz maliyet ve masrafların ortadan kaldırması amaçlanmaktadır.

İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Posta Hizmetleri Kanununun 22'nci maddesinin birinci fıkrasına ''yetkili birimler tarafından onay şerhi (apostille)

verilmiş belgelerin, kişisel verilerin korunması kaydıyla, elektronik ortamda ilgililere ulaştırılması için aracılık işlemleri" ibaresi eklenerek bu görev PTT'ye verilmiştir.

Kanun ile yetkili makamlardan Apostil onayı verilerek, kullanıma sunulan belgelerin, dünyanın her yerinden, PTT A.Ş.'nin https://www.eapostil.gov.tr sitesinden belli bir hizmet bedeli karşılığı, elektronik yolla temin edilmesi mümkün kılınmıştır.

Bu proje kapsamında Adalet Bakanlığı tarafından elektronik ortamda üretilen adli sicil belgesi ve mahkeme kararları, İçişleri Bakanlığı tarafından verilen nüfus cüzdanı örneği belgesi için hizmet 02 Haziran 2021 tarihinde açılmış olup doğum belgesi, evlilik belgesi, diploma, transcript gibi belgelerin de elektronik Apostil işlemi gerçekleştirilecektir.

E-Apostil uygulamasına e-Devlet kapısı kimlik doğrulaması ile giriş yapılmaktadır.

2021 Eylül ayı sonu itibariyle işlem gören toplam belge sayısı 3.779'dur.

e-Apostil sistemi ile:
- Bir belgenin e-Apostillenmesi için elektronik ortamda talebinin alınması,
- Yetkili kurumlarca e-Apostil onayı verilmiş belgenin, güvenli elektronik imza ile belgenin bütünlüğünü ve doğruluğunu sağlayarak alınması,
- Elektronik ortamda e-Apostilli belgenin talep sahibine ulaştırılması,
- E-Apostilli belgenin sunulduğu uluslararası kurum ve kuruluşların e-Apostilli belgeyi sistemden doğrulayabilmeleri

işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Ulusal Elektronik Posta Hizmeti

Gelişen teknoloji ve mobil cihazların hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmasıyla birlikte elektronik ortamda güvenli olarak iletişim kurma gereksinimi her gün artmaktadır.

Bu kapsamda Kamu Kurumları kendi bünyelerinde e-posta yazılımları satın almaktadır. 2019/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi'nin 18. Maddesinde " Kamu e-posta sistemlerinin ayarları güvenli olacak biçimde yapılandırılacak, e-posta sunucuları, ülkemizde ve kurumun kontrolünde bulundurulacak ve sunucular arasındaki iletişimin şifreli olarak yapılması sağlanacaktır." maddesi doğrultusunda, her kamu kurumunun kendi e-posta yazılımını kurması ve işletmesi gerekmektedir. Her kamu kurumunun kendi e-posta yazılımını kurması ve işletmesi, bu yazılımlara ödenen lisans bedelleri ve sistem altyapısının bilgi güvenliği standartlarına göre işletilmesi için gerekli insan kaynağı, güvenlik altyapısı v.b. maliyet ve ihtiyaç sebebi ile Kamuya çok fazla yük getireceği ön görülmektedir.

Bunun yerine söz konusu ihtiyacın, 181 yıldır Türkiye'nin posta hizmetlerini yürüten ve yaptığı Kayıtlı Elektronik Posta, Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi gibi dijital dönüşüm projeleri ile elektronik posta konusunda da tecrübe sahibi olan PTT'nin kuracağı ve altyapı/bilgi güvenliğinin de PTT tarafından sağlanacağı Ulusal Elektronik Posta Sistemi ile giderilmesi planlanmaktadır.

e- Ticaret / PttAVM.com

İnternet üzerinden çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere ait ürünlerin satılabildiği, müşterilerin internet üzerinden kolayca erişim sağlayarak çok sayıda ve farklı sektörlerdeki markaları tek bir platform üzerinden tercih edebildiği PttAVM.com'un açılışı 17/05/2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

PttAVM.com, çok sayıda ve farklı ürün çeşidi ile kapıda ödeme kolaylığı, SMS ile bilgilendirme gibi avantajlar sağlamaktadır. Ayrıca PttAVM.com sitesi üzerinden HGS bakiye yüklemesi (dolumu) işlemi de yapılmaktadır.

Yurtdışı e-Ticaret çalışmaları kapsamında;

Dünya Posta İdareleriyle ortak çalışmalar yürütülmektedir. 26. UPU Kongresi İstanbul 2016 kapsamında 22 ülkeyle (Ukrayna, Katar, Cibuti, Gana, İran, Filistin, Sierra Leone, Makedonya, Kore, Ürdün, Pakistan, Benin, Fildişi, Irak, Dominik Cumhuriyeti, Kazakistan, Suudi Arabistan, Tunus, Azerbaycan, Bosna Hersek, Fas ve Arnavutluk) işbirliği anlaşması imzalanmış ve söz konusu ülkelerle e-ticarette işbirliği alanında çalışmalar planlanmıştır.

E-İhracat

PTTem, e-ihracat faaliyetleri kapsamında 2017 yılında bu yana e-ihracat teknolojilerini hem KOBİ'lerimize hem de işbirliği yaptığı Ulusal Posta Kuruluşlarına sunmaktadır. Bu teknolojiler Ready2Sale ve TurkishSouq'tur. Ulusal Postalara e-ihracat ve e-ticaret faaliyetleri için teknoloji ile birlikte hizmet ihracatı da yapmaktadır. Ayrıca, KOBİ'lerimizin uçtan uca e-ihracat yapabilmesi için e-İhracat Operasyon Merkezi ile kapıdan teslim alınan ürünleri, elleçlenmekte, gümrüklemekte, e-ihracatını yapmakta ve PTT'nin global gücü ile yurtdışındaki nihai tüketicilerin kapısına teslim etmektedir.

Turkish Souq (turkishsouq.com), ilk hedef olarak Katar vatandaşlarının, kaliteli Türk ürünlerine hızlı ve pratik bir şekilde ulaşmalarını sağlamak amacıyla faaliyete geçirildi, yapılan teknoloji yatırımları ve geliştirmeler ile birlikte tüm dünyaya sipariş gönderilebilir hale gelmiştir. Elde edilen başarı ile, PTT, PTTEM ve Katar Post idaresinin Katar için başlatmış olduğu e-ticaret platformu hizmetleri, Ekim 2021 itibariyle İngiltere'den İtalya'ya, İsveç'ten Portekiz'e, Rusya'dan Avustralya'ya, Kanada'dan Brezilya'ya kadar 200'den fazla ülkeye erişim imkanıyla, 85'ten fazla ülkeye Türk ürünlerini ihraç eder hale gelmiş ve Türkiye-Katar iş birliği için global bir başarı örneği haline gelmiştir. TurkishSouq Platformu'nda yaklaşık 200.000 ürün yer almakta olup bu ürünler bünyemizde tesis ettiğimiz E-İhracat Operasyon Merkezimizden tüm e-ihracat ve lojistik işlemleri yapılarak tüm dünyaya gönderilmektedir.

Ayrıca, PttTrade ile, yurtdışında toptan satış yapmak isteyen KOBİ ve üreticilerimizin, pazar erişimleri ve büyümeleri hızlandırmak için toptan pazaryeri platformu sunulmaktadır. KOBİ'lerimiz ve Üreticilerimiz, yurtdışıdan talep toplayabilmekte, alım ve satış işlemleri yapabilmekte, yerel düzenlemelere ait resmi bilgilere ulaşabilmekte, pazar araştırması raporlarına ulaşabilmekte ve dijital pazarlama desteği alabilmektedir.

PTT İşyerlerinin ve Posta Kutularının E-Ticaret Gönderilerine Uygun Hale Getirilmesi

PTT, günümüzde önemi her geçen gün daha da artan e-ticaret gönderilerinin daha hızlı ve pratik şekilde ulaşması ve PTT işyerlerinin e-ticaret sitelerinde daha görünür hale getirilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

Bu proje kapsamında PttAVM.com aracılığıyla yapılan alışverişlerde adrese teslim seçeneğinin yanı sıra en yakın PTT işyerinin harita üzerinden tespit edilerek gönderilerin istenilen noktadan alıcılar tarafından teslim alınması hedeflenmektedir.

Ayrıca PTT işyerlerindeki posta kutularının e-ticaret gönderilerine uygun hale getirilerek müşterilerin gönderilerini 7/24 teslim alabilmesinin sağlanması ile posta kutularının talebe göre yıllık veya günlük kiralanarak gelir elde edilmesi ve müşteri memnuniyetinin arttırılması amaçlanmaktadır.

GERÇEKLEŞTİRİLEN DİĞER FAALİYETLER VE PROJELER

Entegre Yönetim Sistemi (EYS) Modellemesinin Oluşturulması ve Sürdürülmesi

PTT A.Ş.'de

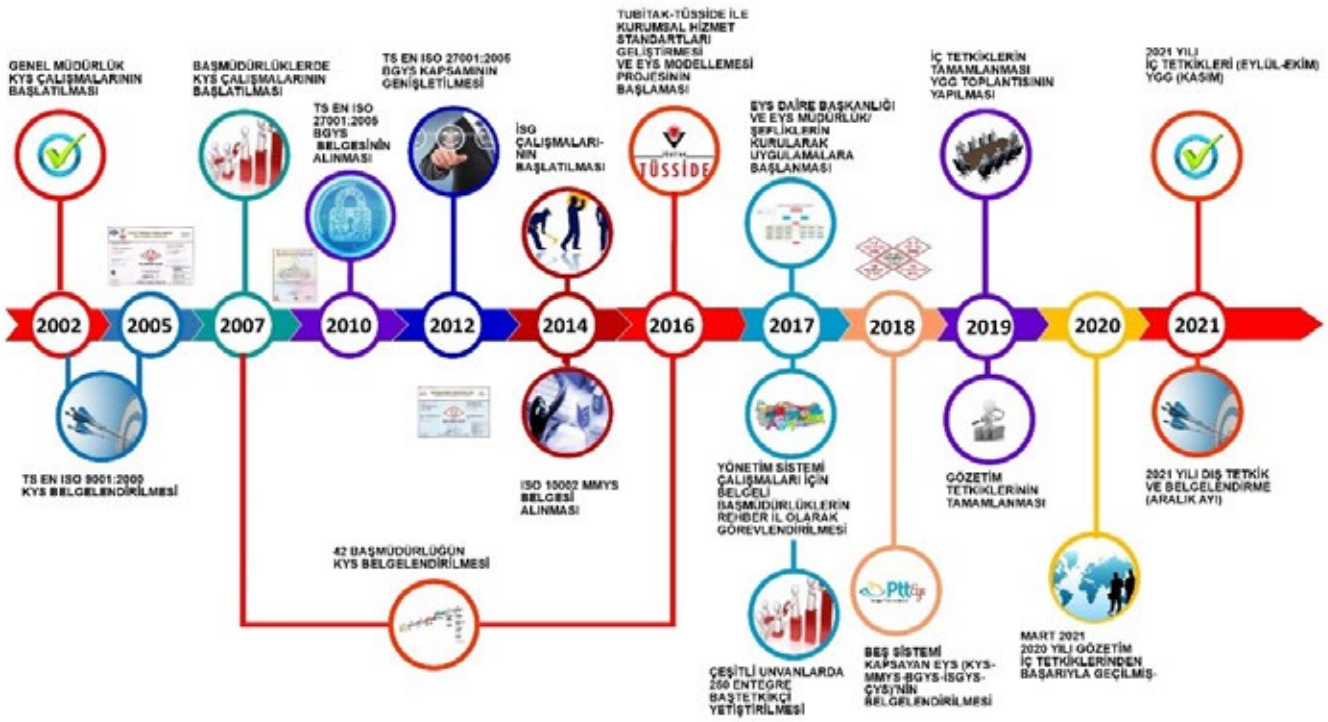
- Sektörde üstünlük sağlamak ve hareket kabiliyetini yükseltmek,
- Stratejik Planda yer alan Amaç ve Hedefleri gerçekleştirmek,
- İş tekrarlarından kaynaklı verimsizliği azaltmak,
- İç ve dış iletişim kanallarını güçlendirmek,
- Risk ve fırsatları belirleyip yönetebilmek,
- Süreçleri sadeleştirmek ve yeknesaklık sağlamak,
- İş kazalarını ve ramak kala olaylarını minimize etmek,
- Çevreye verilen zararları azaltmak,
- Kişisel verilerin korunması dahil, "Bütünlük, Gizlilik ve Erişilebilirlik" ilkelerini uygulamak,
- Sadık müşteri oluşturmak ve Müşteri Memnuniyetini artırmak üzere;

ISO 9001 Kalite, ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti, ISO 14001 Çevre, TS ISO IEC 27001 Bilgi Güvenliği ile ISO 45001 ((OHSAS18001'in revize hali) İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemlerinin bütünleşik bir yapıda uygulanarak belgelendirilmesi proje olarak değerlendirilmiştir.

Farklı standartların ortak gereklilikleri bir arada, özel gereklilikleri de ayrı dokümante edilerek sonuçları Quality Document Management System (QDMS)'de takip edilmiştir. Tüm çalışanların eğitimlerine müteakip 2017-2018 yıllarında uygulama sonuçları uluslararası geçerli sertifika sahibi/Entegre Baştetkikçi personelce iç tetkiklerde görülerek üst yönetime raporlanmıştır. Belgelendirme kuruluşu TSE tarafından 2018-2019-2020 yıllarında yapılan denetimlerde proje başarılı bulunarak dünyada ve ülkemizde ilk defa beş (5) yönetim sisteminin bir arada belgelendirilmesi sağlanmıştır.

Projenin hayata geçirilmesiyle ortak iç tetkik, YGG ve dış tetkikler yapılarak zamandan ve belge kullanımında kaynak tasarrufu elde edilmiştir.

EYS Projesine İlişkin Kilometre Taşları

e-Devlet Kapısından Ulaşılabilen Hizmetler

PTT A.Ş. bünyesinde yürütülmekte olan; En Yakın PTT, PTT Kayıtlı Gönderi Takibi, Belediye Çek Hesap Numaraları, Bireysel Sipariş Başvurusu, Bireysel Ön Kabul Başvurusu (8), Elektronik Belge Yönetim Sistemi Evrak Doğrulama, HGS Bakiye Yükleme (Gerçek Kişi), HGS Bakiye Yükleme (Tüzel Kişi), HGS İptal Başvurusu (Gerçek Kişi), HGS İptal Başvurusu (Tüzel Kişi), Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) Geçiş Bilgileri Sorgulama (Gerçek Kişi), Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) İhlalli Geçiş Bilgileri Sorgulama, Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) İhlalli Geçiş Bilgileri Sorgulama (Tüzel Kişi), Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) Geçiş Bilgileri Sorgulama (Tüzel Kişi), Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) Hesap Bilgileri Sorgulama, Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) Hesap Bilgileri Sorgulama (Tüzel Kişi), Posta Kodu Sorgulama, PTT Üzerinden Yapılan Kurum Ödemeleri Sorgulama, Talep Öneri Şikayet Başvurusu ve Takibi, PTT Bank İnternet Bankacılığı (41), PTT e-Apostil, PTT Filateli (2), PTT Kayıtlı Elektronik Posta Hesabı Online Başvuru, PTT KEP, PTT Kişisel Pul, PTT Telgraf (3), PTT UETS (Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi) ve Gönderi Ücreti ve Süresini Öğrenme (4) olmak üzere e-Devlet Kapısı üzerinden elektronik ortamda verilen hizmet sayısı 80 adet, 'Kişilerle İlgili Kayıtlı Posta Gönderisi Arşiv Kayıtları E-Raporu İşlemleri' başlığı altında tanımlanan 4 adet hizmet ise https://kamu.turkiye.gov.tr verilmektedir. e-Devlet Kapısı üzerinden verilen hizmet sayısı toplam 84 adettir.

ULUSLARARASI FAALİYETLER

Üye Olunan Uluslararası Kuruluşlar

Dünya Posta Birliği (UPU)

Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 22 kurucu ülkenin temsilcilerinin katılımıyla 9 Ekim 1874 tarihinde kurulan Dünya Posta Birliğine (UPU) 192 ülke üyedir.

İdari Konsey (CA): UPU'nun alt organlarından olan İdari Konseye dört yıllığına 40 üye ve 1 başkan seçilmektedir. 26. UPU Kongresine ülkemiz ev sahipliği yapmış olup 2016-2021 dönemi için İdari Konsey Başkanlığı PTT A.Ş. tarafından yürütülmüş, yılda iki kez düzenlenen İdari Konsey toplantıları ve pandemi sebebiyle gerçekleştirilen Olağanüstü İdari Konsey toplantıları da Ülkemiz adına PTT A.Ş. başkanlığında toplanmıştır. 9-27 Ağustos tarihleri arasında Fildişi Sahili'nin Abidjan şehrinde gerçekleşen 27. UPU Kongresi'nde İdari Konsey Başkanlığı Fildişi Sahili'ne devredilmiştir.

Posta İşletme Konseyi (POC): UPU'nun alt organlarından olan ve ülkemizin de üye olduğu Posta İşletme Konseyine dört yıllığına 48 üye ülke seçilmekte olup Posta İşletme Konseyinin "Pazar Geliştirme ve Elektronik Hizmetler Komitesi" eşbaşkanlığı da 2016-2021 yılları arasında ülkemiz adına PTT A.Ş. tarafından yürütülmüştür. Yılda iki kez düzenlenen Posta İşletme Konseyi toplantılarına Ülkemizi temsilen konularında uzman PTT A.Ş. personelince katılım sağlanmakta, uluslararası posta sektörüne ilişkin konular hakkında karar alma mekanizmalarında aktif rol oynanmaktadır.

Telematik Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı: UPU'nun yeni teknolojilerle uyumlu olarak hizmetlerini geliştirmesi maksadıyla 1996 Seul Kongresinde POC kararıyla kurulan Telematik Kooperatifi, UPU ürün ve hizmetlerine erişimin

kolaylaştırılması, küresel anlamda entegre bilgi hizmet seti oluşturmak amacıyla posta idareleri arasındaki işbirliğinin desteklenmesi, postanın küresel imajının yükseltilmesi, posta idareleri arasında elektronik bilgi alışverişinin kolay ve güvenilir hale getirilmesi için sistemlerin uygulanması, ortak bir elektronik altyapının oluşturulması gibi amaçlar doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Kooperatif üyeliği isteğe bağlı olup kamu sektörü ya da özel sektöre tabi her UPU üyesi belirlenmiş işletmeci Kooperatife üye olabilir.

Halihazırda 160 üyesi bulunan Telematik Kooperatifinin Yönetim Kurulunun boşalan Stratejiden Sorumlu Başkan Yardımcısı pozisyonuna 11 Temmuz 2019 tarihli yazı ile yazışma yoluyla gerçekleştirilen seçimler sonucunda 5 yıllık süre için PTT A.Ş. temsilcisi seçilmiştir.

UPU UNIVERSAL POSTAL UNION

.POST Yönetim Kurulu Üyeliği: Küresel posta camiasının ihtiyaçlarına hizmet etmek için siber alanda güvenli ve güvenilir bir elektronik altyapı sunan .POST; e-posta, e-finans, e-ticaret ve e-devlet hizmetlerini etkinleştirmek ve kolaylaştırmak için posta hizmetlerinin fiziksel, finansal ve elektronik boyutlarını entegre etmeyi amaçlayan UPU destekli bir üst düzey alandır.

Kullanıcılar .POST ile aşağıdaki alanlardan faydalanabilmektedir:

- Güvenlik
- Kimlik Doğrulama
- Ağlararası Bağlanabilirlik
- Karşılıklı Çalışabilirlik

.POST için yetki verilmiş olan UPU, bunun için yönetişim kuralları geliştirmekte ve uygulamaktadır. Ayrıca, uygunluk kriterlerini karşılayan posta sektörü paydaşlarının alan adlarını tayin etmekten de sorumlu pozisyondadır. PTT A.Ş. temsilci personeli, 2017 yılı itibari ile 4 yıllık bir süre için .POST Yönetim Kurulu Üyeliği görevine seçilmiştir.

Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği (PostEurop)

Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği 1992 yılında kurulmuş ve Ülkemiz 1993 yılında birliğe katılmıştır. PTT A.Ş. temsilcisi iki dönem üst üste 3 yıllığına (2017- 2019 yılları arasında ve 2020-2022 yılları arasında) PostEurop Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir. PostEurop'a 52 ülke üyedir.

POST EUROP

Akdeniz Posta Birliği (EUROMED)

Akdeniz Posta Birliği AB'nin Avrupa ve Akdeniz ülkelerindeki işbirliğinin arttırılmasını sağlamak amacıyla ortaya koyduğu projeler ve eylem planının bütününü kapsamaktadır. Avrupa-Akdeniz bölgesinde posta işletmeleri arasındaki işbirliğini arttırmak amacıyla PTT tarafından "Euromed Ortak Posta Bildirisi" 29 Ocak 2010 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Birliğin 22 üyesi bulunmaktadır. 29 Kasım 2016 tarihinde Yönetim Kurulu üyeliğine ve 14 Kasım 2019 tarihinde Euromed Yönetim Kurulu Başkanlığı görevine 2020-2022 dönemleri için PTT A.Ş. temsilcisi seçilmiştir.

EUROMED POSTAL
البريد الأورومتوسطي

Dünya Posta Birliği Gençler için Uluslararası Mektup Yazma Yarışması

Teknolojik gelişmeler ile birlikte dijital iletişim kanallarının giderek yaygınlaştığı günümüzde daha az tercih edilen mektup kültürünün canlandırılması ve evrensel değerler ışığında belirlenen tanımlar üzerine dikkat çekme gayesiyle, üyesi bulunduğumuz UPU tarafından her yıl gençler için mektup yazma yarışması düzenlenmektedir.

1971 yılından itibaren her yıl düzenlenen mektup yazma yarışmasına dünya genelinde 9-15 yaş arası gençler katılım göstermektedir. Okuryazarlığı teşvik etmesinin yanı sıra gençlere kompozisyon ve mektup yazma yeteneği ile düşüncelerini net bir şekilde ifade etme becerisi kazandırması hedeflenen yarışma, dil kültürünün gelişmesini de amaçlamaktadır. Böylelikle katılımcıların yaratıcılıklarını dışa vurma ve dil becerilerini geliştirmeleri teşvik edilmektedir. Gençler arasında okuryazarlığı teşvik etmek için mükemmel bir araç olan yarışma bu yönüyle 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemine de katkı sağlamaktadır.
Önceki senelerde ülkemizi temsilen katılan mektupların da çeşitli ödüllere layık görüldüğü yarışmanın bu yıl 50'ncisi düzenlenmiş olup 2021 yılı için konu "Ailenden Birine COVID-19 Hakkındaki Deneyimlerinle İlgili Mektup Yaz" olarak belirlenmiştir. Şirketimiz tarafından Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile düzenlenen söz konusu yarışma kapsamında ülkemizi temsilen mektubu Birliğe iletilen Adnan Yiğit ALKAN (13) eseriyle mansiyon almaya hak kazanan yarışmacılardan olmuştur.

UPU İdari Konsey Toplantıları (24-28 Şubat 2020)

27. Kongre öncesi gerçekleştirilen son İdari Konsey toplantıları olarak planlanan ancak pandemi nedeniyle Kongrenin ertelenmesi ve yürüttüğümüz İdari Konsey Başkanlığının da bir yıl daha uzadığı bir dönemde yapılan çalışmaların neticelendirilmesine ve Kongre hazırlıklarına odaklanılarak 2021-24 dönemini şekillendirecek çerçevenin belirlenmesi adına bu dönem toplantıları büyük önem taşımaktadır.

Abidjan Kongresine kadar olan süreç

COVID-19 salgını nedeniyle 2020 yılı Ağustos ayında yapılması planlanan 27. UPU Kongresi önce belirsiz bir tarihe ertelenmiş, sonrasında ise 26 – 27 Ekim 2020 tarihlerinde Kongrenin akıbetini belirlemek üzere bir İstisnai İdari Konsey (CA) oturumu gerçekleştirilmiştir.
Alınan kararlar doğrultusunda Nisan 2021'deki olağan CA oturumunda sunulmak üzere İdari Konsey tarafından UPU Genel Müdürü'ne bir rapor hazırlaması talimat edilmiştir.

Söz konusu toplantıda Kongrenin düzenlenme usulünü (fiziksel ya da hibrit olacak şekilde) görüşmek üzere 30 Haziran 2021'de ikinci bir İstisnai CA toplantısı yapılmasına karar verilmiştir. İdari Konsey Başkanı olmamız hasebiyle süreç üye ülke öneri ve talepleri dikkate alınarak PTT A.Ş. Genel Müdürü Sn. Hakan GÜLTEN tarafından tarafsızlık ve uzlaşma ilkeleri doğrultusunda yürütülmüştür.

Devam eden pandemi koşullarında UPU faaliyetlerini aralıksız devam ettirmiş olup bu süreçte Fildişi Sahili Kongre'ye ev sahipliği yapma kararlılığını sürdürmüş olup, 30 Haziran 2021 tarihinde uzaktan düzenlenen İstisnai CA Oturumunda 27. UPU Kongresinin Abidjan'da yapılacağı bir kez daha teyit edilmiştir.

Abidjan Kongresi

Kongrenin Abidjan'da gerçekleştirilen ilk gününde, hibrit veya fiziksel olarak gerçekleştirilmesi teklifinin yanı sıra Kongre sırasında gerçekleştirilecek oylamaların hem Abidjan hem de Cenevre'de kurulacak olan sandıklarla fiziksel olarak gerçekleştirilmesi yönündeki teklif de Kongre'ye sunulmuş ve Kongre'nin hibrit olarak (fiziki ve uzaktan katılım şeklinde) devam etmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Kongrede Katkı Payı Sistemi, Emeklilik Fonu, Birliğin bütçesi, Abidjan Stratejisi, Birliğin Daha Geniş Posta Paydaşlarına Açılımı, Entegre Ürün ve Ücretlendirme

Planı gibi konularda önemli kararlar alınmıştır. 2016 İstanbul Kongresinden itibaren Ülkemizi temsilen PTT A.Ş. tarafından yürütülen CA Başkanlığı görevi Kongrenin ev sahibi ülkesi olarak önümüzdeki dönemde CA Başkanlığı görevini yürütecek olan Fildişi Sahili'ne devredilmiştir.

PTT A.Ş. İŞTİRAKLERİ

Türkiye'nin dijital dönüşümüne katkı sağlayarak ülke ekonomisinde katma değer yaratacak teknolojik yatırımlarla; değişen ve dönüşen dünya pazarlarında güçlü bir oyuncu olmayı hedefleyen PTT A.Ş.'ye 24 Kasım 2016 tarih ve 29898 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 14/11/2016 tarih ve 2016/9523 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yurt içinde ve yurt dışında şirket kurma ve kurulmuş şirketlere iştirak etme yetkisi verilmiştir.

Söz konusu düzenlemeden hareketle PTT'nin çeşitli tarihlerde yapılan Genel Kurul Toplantılarında alınan kararlarla şirket kurulması ve/veya ortak olunması yönünde faaliyetlere başlanmıştır.

Gelinen aşamada, tüm dünyada güçlü ve saygın bir marka olma hedefiyle bölgesel ve küresel iş birliklerini güçlendiren PTT, Şirketleşme faaliyetlerine hız vererek 181 yıllık köklü geçmişin güvenli çatısı altında filizlenen iştiraklerimizle hep bir adım daha ileriye gidebilmek için çalışmalarına kararlılıkla devam etmektedir.

- Kule Verici Tesisleri İşletim ve Teknolojileri Anonim Şirketi
- PTT Anadolum Lojistik Anonim Şirketi
- PTT Bilgi Teknolojileri Anonim Şirketi
- PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri Anonim Şirketi
- Pttem Teknoloji ve Elektronik Hizmetleri Anonim Şirketi
- Sofra Kurumsal ve Ödüllendirme Hizmetleri Anonim Şirketi
- Platform Ortak Kartlı Sistemler Anonim Şirketi

Kule Verici Tesisleri İşletim ve Teknolojileri Anonim Şirketi

Medya hizmet sağlayıcılarının yayınlarının karasal verici istasyonlarından iletimini sağlamak için gerekli tesisleri kurmak ve/veya işletmek de dahil olmak üzere, her türlü elektronik haberleşme hizmetinin sunulması ve/veya altyapı tesislerinin kurulması, kurdurulması, kiralanması veya herhangi bir surette temin edilmesi ve bu tesislerin işletilmesi amacıyla kurulan Kule Verici Tesisleri İşletim ve Teknolojileri Anonim Şirketi; 20/04/2017 tarihinde tescil edilerek 26/04/2017 tarih ve 9314 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmiştir. Gelinen aşamada Şirket %100 PTT A.Ş. sermayesi ile tek pay sahipli olarak faaliyetlerine devam etmekte olup, bu husus 20/04/2018 tarihinde tescil edilmiş, 27/04/2018 tarih ve 9567 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmiştir.

Şirket; FM Yayın Altyapı İşletmesi, Dijital Karasal TV Altyapı İşletmesi, Kule Sosyal Alan İşletmeciliği, Türkiye'de Ortak Kule Altyapı İşletmeciliği ve Nesnelerin İnterneti (IoT) alanlarında hizmet sunmaktadır.

Çamlıca tepelerindeki görüntü kirliliğini ortadan kaldırmak ve dağınık halde bulunan antenleri tek yapıda toplayarak sayısal yayıncılığa altyapı oluşturmak, ayrıca şehrin görselliğine ve seyrine katkı sağlamak amacıyla inşa edilmiştir. Kulenin toplam yapısal yüksekliği 201 m betonarme çekirdek ve 168 m çelik anten olmak üzere 369 m'dir. Kulenin toplam kat sayısı 49 (45+4)dur.

33 ve 34. Katlar seyir katları 39. ve 40. Katlar ise restoran katları olarak vatandaşlara hizmet etmektedir. Yapının iki yanında yer alan 180m yükseklikteki panorama asansörleri ile bir yandan tarihi yarımada diğer yandan Karadeniz kıyıları görülebilmektedir. Karasal Sayısal yayına geçişin altyapısı oluşturulmuş ve yüksek kalitede yayın için önemli bir aşama tamamlanmıştır. Çamlıca tepelerinde dağınık halde bulunan antenler tek kulede toplanmış ve böylece görüntü kirliliği ortadan kaldırılarak İstanbul siluetine katkı sağlanmıştır.

Kule, özel tasarımı ve uygulanan yapım tekniği açısından sıradan bir yapıdan farklı özellikte simge bir yapı niteliğindedir.

Hem Ülkemiz ve Avrupa'nın en yüksek yapısı olması hem de ülkemizin deprem riski ve rüzgar yükü en kritik noktalarının kesiştiği riskli alanlardan birinde inşa ediliyor olması gibi özel şartlarda gerçekleşen bir yapıdır. Kulenin projesi yarışma ile elde edilmiş olup tasarımı 3 boyutlu ortamda özel olarak dizayn edilmiştir. Kulenin geçici kabul işlemleri yapılmış olup açılışı yapılmıştır.

Dağınık halde bulunan antenleri tek yapıda toplayarak sayısal yayıncılığa altyapı oluşturmak ve şehrin görselliğine ve seyrine katkı sağlamak amacıyla inşa edilmiştir.

Çanakkale Kulesi deniz seviyesinden 312 m yükseklikte olan arazi kotuna göre 88 m'si çelik 10 m'si de anten olmak üzere toplam 98 m yüksekliğe sahiptir.

Proje kapsamında vatandaşların gezebileceği restoran, hediyelik eşya alanı oditoryum gibi alanları bulunan ziyaretçi merkezi, seyir terası ve yürüyüş yolu bulunmaktadır. Yürüyüş yolu ve Ziyaretçi merkezi ile kule ziyaretçilerine Çanakkale'nin en güzel manzarasını sunmaktadır.

Kule sayısal ve karasal yayın yapabilecek altyapıya sahiptir. İmalatlar tamamlanmış olup işin geçici kabulü yapılmıştır.

PTT Anadolum Lojistik Anonim Şirketi

Personel temin ve destek hizmetleri, araç kiralama hizmetleri, inşaat-taahhüt işleri, çağrı merkezi ve teknoloji hizmetleri, yazılım hizmetleri, kargo ve lojistik hizmetleri ve turizm alanlarında hizmet vermek, kamu ve özel sektörde yurt içi ve yurt dışında hizmet sağlayıcı olarak ihalelere iştirak etmek ve bu fayda ve hizmetlerin geniş bir alanda sunulmasını sağlamak amacıyla faaliyette bulunmak üzere kurulan PTT Anadolum Lojistik Anonim Şirketi; 26/12/2017 tarihinde tescil edilerek 29/12/2017 tarih ve 9484 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmiştir. Gelinen aşamada Şirket %100 PTT A.Ş. sermayesi ile tek pay sahipli olarak faaliyetlerine devam etmekte olup, bu husus 30/04/2018 tarihinde tescil edilmiş, 03/05/2018 tarih ve 9570 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmiştir.

Şirket halihazırda araç kiralama ve filo hizmetleri, personel temini ve destek hizmetleri, seyahat acentası turizm hizmetleri, kargo ve lojistik hizmetleri alanlarında faaliyetlerine devam etmektedir

Araç Kiralama ve Filo Hizmetleri; Motorlu ve motorsuz kara, hava, deniz taşıtları ve bunlara ait makineleri kiraya vermesi, alım satım işleri ve takibini tüm boyutları ile yapması, servis, bakım, onarım, yedek parça hizmetlerini vermektedir.

Yurt içinde özel ve resmi kurumların açtığı ve açacakları her türlü ihalelere katılmak, anlaşmalar yapmak ve taahhütlerde bulunmak üzere faaliyet göstermektedir.

Personel Gücü Temini ve Destek Hizmetleri; Şirket iş gücü temini ve destek hizmetleri kapsamında, insan kaynakları danışmanlığı, personel temini, eğitim hizmetleri, personel özlük yönetimi, her türlü resmi ve hukuki süreçlerin yürütülmesi konusunda tüm özel ve resmi kuruluşlara, profesyonel ekibi ile hizmet sağlamaktadır.

Seyahat Acentası Turizm Hizmetleri;
Biletleme, Konaklama, Fuar ve Organizasyon, Transfer, Eğitim ve Seminer, Konferans ve Sempozyum, Kültür Turları, Gezi Turları, Vize İşlemleri, Seyahat Sigortası hizmetlerini vermektedir.

Tedarik ve lojistik hizmeti kapsamında, tüm resmi ve özel kuruluşlara ihtiyaç duyulan hizmet dahilinde gerekli araç ve ekipman tedarik edilmektedir.

PTT Bilgi Teknolojileri Anonim Şirketi

Yazılım hizmetleri, yapay zeka teknolojileri, mobil uygulama ve haberleşme teknolojileri, danışmanlık hizmetleri vb. teknoloji ve güvenli haberleşme sistemleri alanlarında hizmet vermek ve PTT'nin posta, kargo ve bankacılık alanlarında verdiği hizmetleri teknolojinin sağladığı imkânlardan faydalanarak daha hızlı ve verimli hale getirecek çözümler üretmek amacıyla kurulmuş olan PTT Bilgi Teknolojileri Anonim Şirketi'ne %40 pay sahipliğinde iştirak etmemize ilişkin Yönetim Kurulu Kararı 02/02/2018 tarihinde tescil edilerek 07/02/2018 tarih ve 9511 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmiştir.

11/06/2018 tarihi itibariyle %100 PTT A.Ş. sermayesi ile tek pay sahibi olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Devletimizin, çeşitli alanlarda yerli ve milli üretim stratejilerine koşut olarak, Şirket; yüksek katma değerli, yerli, milli ve güvenilir çözümler sağlamayı görev bilmiş ve Bilişim Sektöründe, yerel/küresel bazda projeler geliştirmeyi hedeflemiş bulunmaktadır. Bu doğrultuda bilgi ve iletişim teknolojileri alanında geliştirdiği özgün projeler ve yeni hizmet modelleriyle paydaşlarına değer katmaktadır.

Bunun yanı sıra farklı fonksiyonlar için farklı uygulamalar kullanmak yerine PttTel kaynak kullanımı optimize edilmiş şekilde çok fonksiyonlu kullanım kolaylığı sağlanmış ve uygulama çok daha verimli hale getirilmiştir. Ayrıca uygulama, millî mühendislik kabiliyetleriyle geliştirilmesi nedeniyle güncellenmeye elverişli bir tasarıma bürünmüştür.

Milli mühendislik kabiliyetleri ile açık kaynak mimarileri üzerinde geliştirilen ve global kurumsal

ürünlerle yarışan PttTel ile yazılı, sesli ve görüntülü görüşmeleri her an her yerden akıllı cihazlar ve bilgisayarlar üzerinden hızlı, verimli, güvenli ve tasarruflu hale getirilmiştir.

Bulut veya kitlesel kullanım yöntemlerinin aksine, kendi veri merkezlerinizde işletebileceğiniz güvenli ve verimli bir platform kullanma imkanı sunmaktadır. Şirket tarafından geliştirilen son ürünlerden birisi olan PttJETON, kurumsal haberleşme ihtiyaçlarını herhangi bir mekân veya cihaza bağımlı kalmadan, en güvenli şekilde; görüntülü görüşme, webinar, Youtube ve sosyal medya yayını gibi yetenek ve fonksiyonları ile sağlayan bir uygulamadır.

Özellikle COVID-19 pandemi dönemiyle beraber yaşanan paradigma değişimlerinden birisi de, hem iş yaşamında hem özel yaşamda artık bir çok görüşmenin, toplantının ve seminerin görüntülü-sesli video konferans yöntemiyle uzaktan gerçekleştirilmesidir. Milli Mühendislik kabiliyetleriyle güvenli ve en ileri teknolojilerle geliştirilen PttJETON uygulaması, kurumların ve şirketlerin bu alandaki ihtiyaçlarının kendi verileri yurtiçinde kalacak şekilde güvenli olarak karşılanmasını sağlamaktadır.

- On-premise kurulabilir.
- Platform bağımsızdır.
- Uygulama/Eklenti kurulumu gerektirmez.
- Mobil web tarayıcıları destekler.
- Güçlü moderatör yetkileri sağlar.

Şirket halihazırda;

- Profesyonel Danışmanlık Hizmetleri (Proje ve Portföy Yönetimi Danışmanlığı,
- Bilişim ve Bilgi Teknolojileri Danışmanlığı),
- Güvenli Haberleşme Çözümleri (PttTel, PttJETON),
- Ar-Ge ve Teknoloji Ürünleri Geliştirme,
- Bilişim ve Bilgi Teknolojileri Çözüm ve Hizmetleri,
- Yapay Zekâ Tabanlı Veri Madenciliği,
- Kurumsal Kaynak Planlama (ERP),
- Müşteri İlişkileri Yönetimi (CRM) Çözümleri

gibi alanlarda faaliyetlerine devam etmektedir.

PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri Anonim Şirketi

Para, değerli maden ve kıymetli evrak taşımacılığı ile buna ilişkin özel güvenlik hizmetleri alanında faaliyet göstermek üzere, para işleme hizmeti ve finans dünyasının para grup merkezlerinin değer nakil işlemleri, perakende sektöründe kıymet toplama hizmetleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kıymetlerinin taşınması hizmetlerini yapmak ve TCMB adına Konsinye Madeni Para Depolarının işletilmesi amacıyla Türkiye'nin ilk kamu sermayeli, Yerli ve Milli %100 PTT A.Ş. iştiraki olarak 2018 yılı itibarı ile kurulmuştur.

Ülkemizde faaliyet gösteren banka ve zincir şubelere sahip kurumsal firmaların %40'ı, CIT (Para Taşıma) ve CP (Para İşleme ve Kasalama) işlemlerini hizmet alımı yapmak suretiyle genellikle yabancı sermayeli dış kaynaklarla gerçekleştirmektedir.
Şirketimiz, bünyesinde bulunan deneyimli personel kadrosuyla sayım, saklama ve nakil işlemlerini 13 İl'de 14 şube ve 130 zırhlı araçla kurulduğu günden itibaren sorunsuz bir şekilde gerçekleştirmektedir.

TCMB ile Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. arasında gerçekleştirilen Protokol kapsamında; Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen madeni paraların, saklaması, tahsilatı ve tediye işlemleri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) adına PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş. olarak tarafımızca gerçekleştirilmektedir.

2019 yılında TCMB şubelerinin bulunduğu 13 ilde toplam 14 Nakit Operasyon Merkezlerimizin 12 sinin içerisinde yer alan Konsinye Madeni Para Depoları ile hizmet verilmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda Ankara, İstanbul/Topkapı, İstanbul/Kartal, İzmir, İzmit, Adana, Bursa, Gaziantep, Antalya, Konya, Samsun ve Kayseri şubelerimizde TCMB Konsinye Madeni Para Deposu işlemleri yapılmaktadır. 2022 yılı ilk çeyreğinde Denizli şubemizde de TCMB Konsinye Madeni Para Deposu işlemleri hizmeti verilmesi planlanmaktadır.

TCMB Şubelerinin bulunduğu 21 ilde toplam 22 merkezde hizmet verilmesi planlanmış olup, Ankara, İstanbul (Kartal, Topkapı), İzmir, İzmit, Adana, Gaziantep, Bursa, Antalya, Konya, Kayseri, Eskişehir, Samsun, Denizli şubelerinde ve ayrıca Suriyede hizmet verilmektedir. PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş. 13 ilde toplam 14 şube ve 2949 personel ile hizmetlerini sürdürmektedir.

Üstün hizmet kalitesi ile gelişen teknolojiye ayak uydurarak yapılanan ve kendini gelişmelere göre sürekli yenileyen PTT PARA LOJİSTİK VE ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ A.Ş. tüm Nakit Operasyon Merkezleri ve tüm araç filosunu izleme merkezinden anlık olarak 7/24 on-line takip etmektedir.

PTTem Teknoloji ve Elektronik Hizmetleri Anonim Şirketi

PTTEM, E-ticaret ve e-ihracat faaliyetlerinin tek bir çatı altında yürütülmesi amacıyla online ve mobil platformlarda satış, pazarlama, lojistik ve teknoloji hizmetlerini tüketicilere, KOBİ'lere ve kurumsal müşterilere sunmak; E-Ticaret ve E-Ticaret için ödeme, sadakat, yapay zeka ve makine öğrenme teknolojilerini geliştirmek ve bu teknolojileri hem yurtiçine sunmak hem de yurtdışına ihraç etmek; ve özellikle kooperatiflerimiz ve kamu teşekküllerinin ürün ve hizmetlerinin tüketiciler ile dijital platformlar üzerinden buluşturulmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur.

PttAVM.com; internet üzerinden çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren ulusal markaların ve KOBİ'lerin ürünlerinin satıldığı, müşterilerin internet üzerinden kolayca erişim sağlayarak çok sayıda ve farklı sektörlerdeki markaları tercih edebildiği bir e-ticaret platformudur. PttAVM.com müşterilerine "kamu güvencesi" sunarak güvenli alıveriş yapabilme imkanı sağlamıştır. PttAVM.com'un 25 binden fazla tedarikçisi, 25 milyondan fazla ürünü ve 10 milyona yakın kayıtlı üyesi bulunmaktadır. Türkiye'nin Milli Pazaryeri Platformu olan PttAVM, çok sayıda farklı ürün çeşidi ile kontrollü teslimatla kapıda ödeme kolaylığı ile alışveriş sağlamaktadır. Sitede ürün satışı ile birlikte online HGS bakiye yüklemesi, km ve hasar sorgulama hizmeti gibi yan hizmetler de verilmektedir. Turkish Souq (turkishsouq.com), ilk hedef olarak Katar vatandaşlarının, kaliteli Türk ürünlerine hızlı ve pratik bir şekilde ulaşmalarını sağlamak amacıyla faaliyete geçirildi, yapılan teknoloji yatırımları ve geliştirmeler ile birlikte tüm dünyaya sipariş gönderilebilir hale gelmiştir. Turkish Souq e-ticaret platformu her iki ülkenin posta idarelerinin sahipliği ve desteği ile Katar sınırlarını aşmış ve global olarak hizmet verir hale gelebilmiştir. Elde edilen başarı ile, PTT, PTTEM ve Katar Post idaresinin Katar için başlatmış olduğu e-ticaret platformu hizmetleri, Ekim 2021 itibariyle İngiltere'den İtalya'ya, İsveç'ten Portekiz'e, Rusya'dan Avustralya'ya, Kanada'dan Brezilya'ya kadar 200'den fazla ülkeye erişim imkanıyla, 85'ten fazla ülkeye Türk ürünlerini ihraç eder hale gelmiş ve Türkiye-Katar iş birliği için global bir başarı örneği haline gelmiştir. TurkishSouq Platformu'nda yaklaşık 200.000 ürün yer almakta olup bu ürünler bünyemizde tesis ettiğimiz E-İhracat Operasyon Merkezimizden tüm e-ihracat ve lojistik işlemleri yapılarak tüm dünyaya gönderilmektedir.

Ayrıca faaliyete geçirilen PtteM Kart projesi ile kurum ve kuruluşların ayni giyim yardımlarının sağlanmasına ve personel yan haklarının geliştirilmesine kolaylık sağlanmıştır. PtteM Kart ile kurumların yanı sıra bireysel kullanıcılar için de birçok ulusal markada özel indirimlerle alışveriş imkânı sunulmakta ve aynı zaman PttAvm'den alışveriş imkanı bulunmaktadır.

PTTEM, büyüme hedefleri doğrultusunda, 5 ana iş koluna odaklanmıştır:

Sofra Kurumsal ve Ödüllendirme Hizmetleri Anonim Şirketi

Ürün ve hizmet kalitesini sürekli olarak geliştirerek müşteri talep ve beklentilerini en üst seviyede karşılama, insan hayatına değer katan ve yaşam kalitesini arttıran ürün ve hizmetleri sunarak rekabet gücünü arttıracak projeler geliştirme, ülke ihtiyaçlarına kalıcı ve etkin çözüm sunma, bölgesel ve küresel iş birlikleri kurarak bir dünya markası olma hedefi ile yoluna emin adımlarla devam eden PTT A.Ş. ile Turkcell Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri Anonim Şirketi ve Belbim Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Anonim Şirketi tarafından kurulmasına karar verilen şirket 24.07.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

Şirketin faaliyet alanları; Yemek fişi, her çeşit yemek servisleri vermek, alışveriş kuponu veya manyetik ya da yongalı (çipli) program yüklenebilir akıllı kart ve/ veya diğer her türlü servis fişleri alım satım işlemleri düzenlemek, hizmet kuponları, yemek çeki, yemek kartı, elektronik kupon ve/veya akıllı kart taşıtmatik, akıllı anahtar gibi başka türlü sistemler kurmak, hava, deniz ve karayolu taşımacılığından yararlanmasını sağlayan biletleme hizmetleri sunmaktır.

Şirket 2019 yılı Ağustos ayında Türkiye genelinde "Paye Kart" markası ile yemek kartı hizmeti vermeye başlamıştır. Yemek kartı özelliğinin yanı sıra ulaşım ödemelerini de yapmaya imkan sağlayan Paye Kart ile kart kullanıcıları İstanbul genelinde seyahatlerini ve yemek ödemelerini tek bir kart üzerinden yapabilmektedir.

Temassız ödeme özelliğine sahip kartlarla hizmet veren Şirket, pandemi döneminde fiziksel karta ihtiyaç olmadan mobil ödeme seçenekleri ile ödeme yapılmasına imkan sağlayan sanal kart ürününü piyasaya sunmuştur. Sanal kart ürünü ile birlikte online ödeme entegrasyonu ile uygun altyapıya sahip üye işyerlerinde kart kullanıcıları ödemelerini online olarak tamamlayabilmektedir.

Türkiye genelinde 16.000 anlaşmalı noktada 100.000 kart kullanıcısına hizmet veren Sofra Kurumsal ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş. hediye kartı ve tedarik kartı ürünlerinin lansmanı için hazırlıklarına devam etmektedir.

Platform Ortak Kartlı Sistemler Anonim Şirketi

Banka kartları, kredi kartları, POS'lar, üye işyerleri, ödeme sistemlerine ilişkin her türlü operasyonel faaliyetin yapılması, altyapının oluşturulması, teknik destek sağlanması ve bu amaçlara aykırı olmamak üzere çeşitli faaliyetlerde bulunmak, Şirket ödeme sistemleri geliştirmek, nakit kullanımı gerekmeksizin her türlü ödemeyi veya para transferini sağlayan veri merkezi ve altyapıları oluşturmak, işletmek ve geliştirmek,

Kartlı sistem kurmak veya bunun için altyapı oluşturmak ve Şirket'in kuracağı sistemden yararlanacak banka/kurum/kuruluşlarla entegrasyon sağlamak,

Kart kabul ve/veya kart ihraç faaliyetlerinde bulunmak veya bunun için altyapı sağlamak, Kredi/banka kartları için her türlü teknik destek, çağrı merkezi ve arıza çözüm/bakım hizmetleri vermek,

Elektronik ödeme sistemleri (Pos vs.), ödeme kaydedici cihazlar (ÖKC), mobil ödeme ile ilgili olarak operasyonları yönetmek ve sanal Pos altyapı hizmetleri gibi faaliyetlerde bulunmak üzere kurularak 23.09.2019 tarihinde tescil edilen Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.'ye PTT A.Ş. 03.06.2020 tarihinde %20 oranında ortak olmuştur. (Tescil - 12.06.2020)

SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ

Engellilere Yönelik Yapılan Çalışmalar

- Engelli müşterilerin PTT A.Ş. işyerlerine fiziki erişimi kolaylaştırılmıştır.
- Görme engelli müşterilerin de Pttmatikleri kullanabilmeleri için Pttmatiklerde kullanılan müşteri klavyesi uygun hale getirilmiştir.
- Pttmatiklerden 61 adedi ortopedik engelli vatandaşlarımızın kullanımına uygun olarak kurulumu yapılmıştır.
- Engelli müşterilerin aylıkları diledikleri yerde (konutta-işyerinde) ödenmektedir.
- PTT A.Ş. web sitesi engelli müşterilerin erişimine uygun olarak düzenlenmiştir.
- Engelli derneklerinin projelerine destek verilmiştir.
- Engelli ve hasta vatandaşlarımıza kütüphanelerden kitap taşıma hizmeti sunulmaktadır.
- Engellilerle ilgili diğer kampanyalara destek verilmiştir.
- PTT A.Ş. mevzuatının izin verdiği her türlü indirimler engelli müşterilere uygulanmaktadır.
- Engelliler haftasında anma pulu çıkarılmıştır.
- Bakanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın işbirliği kapsamında gerçekleşen "Engelli Dostu Numaralar" projesi ile işitme ve konuşma engelli vatandaşlara hizmetlerin kolaylıkla ulaşmalarını sağlamak ve bu vatandaşlarımızın her türlü talep, istek ve temennilerini alarak hizmetin sürekliliğini yerine getirmek amacıyla söz konusu proje kapsamında PTT'ce 0312 309 59 13 numaralı SMS hattı tahsis edilmiştir. Bu hat üzerinden de engelli vatandaşlarımıza hizmet sunulmaktadır.

- Engelli vatandaşlar ve yakınlarının faydalanabileceği "Pttcell Güzel Günler Gelecek" tarifesi hizmete sunulmuştur.
- Sosyal sorumluluk bilinciyle, engelli vatandaşlarımıza istihdam sağlamak amacıyla PTT Çağrı Merkezinde engelli personel istihdam edilmektedir.
- Engelli müşterilerin PTT hizmetlerinden kolaylıkla faydalanabilmeleri amacıyla Çağrı Merkezinde işaret dili bilen müşteri hizmetleri temsilcileri istihdam edilmiştir. Bu temsilciler aracılığıyla İşitme ve konuşma engelli müşteriler için "ptt.gov.tr" üzerinden online görüntülü görüşme hizmeti sunulması sağlanmıştır.

PTT'nin "ptt.gov.tr" ve "gonderitakip.ptt.gov.tr" adresleri üzerinden "Online Canlı Destek" uygulaması ile tüm müşterilerin yanı sıra işitme ve konuşma engelli müşterilerin internet üzerinden Web Chat ortamında PTT hizmetlerinden yazışma yoluyla faydalanabilmesi sağlanmıştır.

- PTT'nin http://vww.aloptt.gov.tr adresindeki internet sitesi üzerinden "Online Canlı Destek" uygulaması ile tüm müşterilerin yanı sıra işitme ve Konuşma Engelli müşterilerin internet üzerinden web chat ortamında PTT hizmetlerinden yazışma yoluyla faydalanabilmesi sağlanmıştır.

Kan Bağışı, Organ Bağışı, Ağaçlandırma

PTT A.Ş. tarafından kan bağışı, organ bağışı ve ağaçlandırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Kan Bağışı

Sosyal sorumluluk projesi kapsamında PTT A.Ş. ile Türk Kızılayı arasında imzalanan protokol çerçevesinde her yıl üç aşamada gerçekleştirilen kampanya ile 2011 yılından bu yana 31.341 PTT personelinin kan vermesi sağlanmıştır.

Organ Bağışı

Sosyal sorumluluk projesi kapsamında organ Bağışı için Sağlık Bakanlığı ile PTT arasında "PTT Genel Müdürlüğü Organ Bağışı Kampanyası" protokolü imzalanmış ve 01/01/2013 tarihi itibariyle başlayan Organ Bağışı Kampanyasına bugüne kadar 4.606 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Ağaçlandırma

PTT A.Ş. ile Orman Genel Müdürlüğü arasında "PTT Çalışanları Hatıra Ormanı" oluşturulmasına ilişkin 2008 yılından itibaren Ülkemizin değişik yerlerinde PTT Hatıra Ormanları tesis edilmesine ilişkin ağaçlandırma iş birliği protokolü 3. kez imzalanmış olup bu kapsamda günümüze kadar toplam 316.750 adet fidan dikimi sağlanmıştır.

AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER

- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER

GİRİŞ

Genel Müdürlüğümüzün uluslararası faaliyetleri, ulaştırma sektöründe olduğu kadar ulaştırma altyapısının geliştirilmesi çalışmalarında da diğer ülkelerle olan işbirliğimizi pekiştirmektedir.

2010 yılından bu yana gerçekleştirilen Hükümetlerarası toplantılar, komşu ülkelerle başlatılan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği girişimleri ve vize muafiyeti uygulamalarının, bu ülkelerle ulaştırma ve haberleşme alanındaki ilişkilerin canlanmasında önemli katkıları olmuştur. Bakanlığımızın da katılım sağladığı uluslararası toplantılara 2021 yılında da devam edilmiştir.

Bakanlığımız; iklim değişikliğiyle mücadelede ulaştırma sektörünün katkısının öneminin bilinci ve küresel iklim sistemini korumak ve sürdürülebilir kalkınmayı devam ettirmek için özgün politika ve tedbirlerin ülke bazında uygulanmasının gerekliliğine olan inancıyla, iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları kapsamında; her türlü ulusal ve uluslararası çalışmaya aktif olarak katılım sağlamakta ve ulaştırma sektöründe iklim değişikliği ile mücadele ve bu konuda kurumsal kapasitenin artırılması amacıyla proje çalışmaları yürütmektedir.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan Bakanlığımız uluslararası faaliyetleri çerçevesinde, ülkemizin uluslararası alandaki görünürlüğünü artırmak amacıyla çalışmalarımız sürdürülecektir.

Bakanlığımızın merkez teşkilatı birimlerinden biri olan Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü; Türkiye'nin ulaştırma, denizcilik, haberleşme, altyapı, AR-GE, posta, havacılık ile ilgili çok taraflı uluslararası anlaşmalara, sözleşmelere ve kuruluşlara katılmasına dair görüş hazırlama, çevre ve iklim değişikliği konularında ulusal ve uluslararası kuruluşların yapılarını ve çalışmalarını izleme, değerlendirme, gerektiğinde bu çalışmalara katılma, Bakanlığımız hizmet birimleri ve kuruluşlarının Avrupa Birliği'ne uyum çalışmalarıyla ilgili olarak yapacağı çalışmalar, toplantılar, ziyaretler ve benzeri faaliyetlerin yürütülmesine yardım etme, Avrupa Birliği müktesebatı, uluslararası anlaşmalar ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde; ulaştırma sektörel operasyonel programını hazırlama, ulaştırma ulaştırma sektörel operasyonel programı çerçevesinde desteklenecek yatırım ve faaliyetlere ilişkin projelerin seçimini, ihalesini ve sözleşmesini yapma, yürütme, kontrol ve izlemelerini gerçekleştirme faaliyetlerini yürütmektedir. Bu çalışmaları Bakanlığımız ilgili hizmet birimleri ve kuruluşlarının yetki ve sorumluluğu çerçevesinde koordineli olarak yürütmeye devam etmektedir

POLİTİKA VE DÜZENLEMELER

Avrupa Birliği İle İlişkiler

AB'ye katılım müzakereleri sürecinde yer alan 35 faslın 8'inde Bakanlığımızın doğrudan ya da dolaylı sorumluluğu mevcuttur. 14 No.lu Taşımacılık Politikası ve 21 No.lu Trans-Avrupa Ağları (TEN) fasıllarının koordinasyonu doğrudan Bakanlığımız bünyesinde bulunmaktadır. 10 No.lu Bilgi Toplumu ve Medya faslı da elektronik haberleşme hizmetlerine yönelik görevlerimiz dolayısıyla sorumlu olduğumuz bir fasıldır. AB ile ilgili çalışmalarımız, müzakere sürecine yönelik hazırlıklar, ulusal mevzuatımızın ilgili AB müktesebatı ile uyumlaştırılması ve Türkiye-AB Mali İşbirliği çerçevesinde yürütülen projeler olmak üzere üç temel alanda yürütülmektedir.

DİĞER İŞBİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

EMSA

Avrupa Denizcilik Esenliği Kurumu (EMSA) ile teknik işbirliğimiz 2006 yılından bu yana devam etmektedir. Bu kapsamda, çeşitli konularda gerek Lizbon'da gerekse ülkemizde düzenlenen eğitim ve çalıştaylara toplam 961 kişi katılım sağlamıştır. Ülkemizde bugüne kadar 21 EMSA eğitimi düzenlenmiş ve bu eğitimlerden 599 kişi faydalanmıştır. Ayrıca, 2021 yılı Ocak-Ağustos döneminde 3'ü ülkemize yönelik olmak üzere EMSA tarafından çevrim içi gerçekleştirilen 4 eğitim faaliyetinden toplam 57 kişi faydalanmıştır. Ülkemiz ayrıca, EMSA'nın uzaktan eğitim programı kapsamında geliştirdiği internet tabanlı e-öğrenme platformundaki (Denizcilik Bilgi Merkezi - MaKCs, Liman Devleti Kontrolü Denetimleri için THETIS ve RuleCheck) eğitimlerden de faydalanmaktadır.

Akdeniz İçin Birlik (AiB)

Ülkemizin de kurucu üyelerinden olduğu Akdeniz için Birlik (AiB), siyasi diyalog ve ekonomiden, sosyal ve kültürel alanlara uzanan geniş bir yelpazede işbirliği öngörmektedir. AİB kapsamında gerçekleştirilen Mavi Ekonomi Çalışma Grubu tarafından 2015 yılında kabul edilen ilk Bakanlar Bildirisi'nin çıktılarından yola çıkılarak ikinci Bakanlar Bildirisi'nin hazırlık çalışmaları tamamlanmış ve AiB Mavi Ekonomi İkinci Bakanlar Konferansı 2 Şubat 2021 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Konferansta, mavi ekonomi konusundaki İkinci Bakanlar Bildirisi kabul edilmiştir.

Karadeniz'de İşbirliği

Diğer bir işbirliği alanı ise, Karadeniz havzasında mavi ekonominin geliştirilmesi için Avrupa Birliği tarafından başlatılan ve Türkiye, Gürcistan, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Romanya, Bulgaristan ve Moldova'nın yer aldığı Karadeniz için Ortak Denizcilik Gündemi'dir.

Karadeniz için Ortak Denizcilik Gündemi belgesi, 21 Mayıs 2019 tarihinde Bükreş'te gerçekleştirilen Bakanlar Konferansı'nda yayımlanan bir Bildiri ile kabul edilmiştir. Bu kapsamda, 1 Ekim 2019 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Karadeniz için Ortak Denizcilik Gündemi Birinci Temas Kişileri Toplantısında, 2020 yılı için Bulgaristan'ın ve 2021 yılı için Türkiye'nin koordinatör ülke olması kararlaştırılmıştır. Ülkemizin koordinatörlüğünde bugüne kadar çevrim içi olarak üç yönlendirme grubu toplantısı, ve 3 çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Avrupa Birliği'nin, iklim değişikliği ve çevre kirliliğine karşı önümüzdeki dönemde gerçekleştirmeyi planladığı yeni eylemleri içeren "Avrupa Yeşil Mutabakatı" (AYM), 11 Aralık 2019 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından açıklanmıştır. AYM, AB'yi kaynaklar açısından verimli ve rekabetçi bir ekonomik yapı temelinde 2050 yılında sera gazı emisyonlarının net olarak sıfırlandığı (insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının, ağaç dikilmesi, karbon depolanması vb. karbon giderimi faaliyetleri ile dengelendiği), ekonomik büyümenin yoğun kaynak kullanıma bağlılıktan kurtarıldığı adil bir topluma dönüştürmeyi amaçlamaktadır.

Ülkemizde Avrupa Yeşil Mutabakatına yönelik süreç, Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda ilgili Bakanlık temsilcilerinin katılımıyla kurulan Çalışma Grubu tarafından takip edilmektedir. Bakanlığımızın da üyesi olduğu Çalışma Grubu faaliyetleri kapsamında, AYM'nin AB ile ticari ilişkilerimize olası etkilerinin incelenmesi ve atılabilecek adımların tespit edilmesi amacıyla, özel sektör temsilcilerinin de katılımıyla toplantılar gerçekleştirilmektedir.

Çalışmalar sonucunda oluşturulan ''Yeşil Mutabakat Eylem Planı'' 16 Temmuz 2021 tarihli Resmi Gazete'de 2021/15 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yayımlanmıştır. Eylem Planı'nda Bakanlığımızla ilgili toplam 15 eylem yer almaktadır. Bu eylemlerin 9'unda sorumluluk ve eşgüdüm doğrudan Bakanlığımızda bulunmaktadır.

Mevzuatına Uyum Süresince Türkiye'nin Ulaştırma Mevzuatının Analizi (ATLAS) Projesi

Atlas Projesi, Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programının 4. Eylemi olan "Müktesebat Uyumu ve Avrupa Birliği (AB) Entegrasyonu"nun altındaki "Müktesebatın uygulanması için mevzuatın uyumlu hale getirilmesi" faaliyeti kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Proje ile Avrupa Birliği'ne uyum çalışmalarında ulaşılan son durumun genel bir değerlendirmesine dayalı olarak, Türkiye'nin ulaştırma mevzuatı ile AB müktesebatının karşılaştırılarak aradaki farklılıkların tespit edilmesi ve yapılması gereken hukuki düzenlemelere ilişkin Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlanması amaçlanmaktadır.

13 Eylül 2021 tarihinde başlayan projenin 27 ayda tamamlanması öngörülmektedir.

Avrupa Birliği Programlarının Takibi
Avrupa Birliği (AB) politikalarının uygulama araçlarından biri olan, üye devletler arasında ve aday ülkeler dâhil üçüncü ülkelerle işbirliğini güçlendirmeyi ve AB politikalarının hedeflerine ulaşmasını amaçlayan mekanizmalardan biri AB programlarıdır. Bununla ilgili "Avrupa Birliği'nden Sağlanacak Katılım Öncesi Fonların ve AB Birlik Programlarına Katılımın Yönetimi ile İlgili 2019/20 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi" ile "AB Programları Kurulu" oluşturulmuş olup Bakanlığımız da kurulda temsil edilmektedir. Kurul tarafından alınan karar doğrultusunda Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan Birlik Programları İrtibat Noktası (BPİN) vasıtasıyla ulaştırma ve haberleşme alanındaki konuların takibi yapılmaktadır.

Ülkemizin, 2021-2027 döneminde katılımı muhtemel olan programlar içinde Bakanlığımızın faaliyet alanı ile ilgili olanlara katkı vermek amacıyla eşgüdüm çalışmaları yürütülmektedir. Bu çerçevede, Ufuk Avrupa, Dijital Avrupa ve InvestEU başta olmak üzere Bakanlığımız görev alanı ile ilgili programlara katkı verilmektedir.

Ulusal Eylem Planı

AB mevzuatına uyum çalışmaları 2021–2023 dönemini kapsayan "Avrupa Birliği'ne Katılım için Ulusal Eylem Planı" çerçevesinde Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı eşgüdümünde takip edilmektedir. Ocak 2021-Aralık 2023 Avrupa Birliği'ne katılım için Ulusal Eylem Planı'nda Bakanlığımızın Fasıl 1-Malların Serbest Dolaşımı (1), Fasıl 10- Bilgi Toplumu ve Medya (2), Fasıl 14-Taşımacılık Politikası (9), Fasıl 19- Sosyal Politika ve İstihdam (1) ve Fasıl 27- Çevre ve İklim Değişikliği (3) olmak üzere toplam 5 fasılda sorumlu olduğu tedbir sayısı 16'dır.

PROJE VE FAALİYETLER

Bakanlığımız Uluslararası Faaliyetleri

1 Ocak 2021-30 Ağustos 2021

Bakanlığımız ülkemizin dış politika önceliklerine ve uluslararası menfaatlerine uygun olarak bir dizi ikili ve çok taraflı uluslararası faaliyet gerçekleştirmiştir.

İkili görüşmeler çerçevesinde, 2021 yılı 1 Ocak-30 Ağustos döneminde Sayın Bakanımız yurtiçinde 21, yurtdışında 3 görüşme olmak üzere toplam 24 görüşme gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız yurtiçinde;

Arnavutluk, Panama, Kamboçya, Moldova, Afganistan, Hindistan, Azerbaycan(x3), KKTC(x2), Irak, Bosna Hersek, Kazakistan, Katar, Sudan, Gürcistan, Angola(x2), Etiyopya, Sırbistan

Yurtdışında;

Azerbaycan, KKTC(x2)

Ayrıca, üst düzey toplantıların çalışmalarını yürütmek ve katılım sağlanması açısından 2021 yılı 1 Ocak-30 Ağustos döneminde Karma Ekonomik Komisyon (KEK), Kara Ulaştırma Karma Komisyon (KUKK), Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey (YDSK), Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi (YDİK), Koordinasyon, Eşgüdüm, Hazırlık Toplantılarına ve Sayın Bakanımız ile Sayın Bakan Yardımcılarımızın mevkidaşları ile ikili görüşmelerine katılım gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız ve/veya Sayın Bakan Yardımcılarımızın bizzat katıldığı görüşmeler çerçevesinde, yabancı ülkelerle 1 Ocak-30 Ağustos 2021 döneminde 2 Anlaşma, 3 Mutabakat Zaptı, 2 Toplantı Tutanağı imzalanmıştır.

28 Ocak 2021 tarihinde Bakanlığımız ile Afganistan Ulaştırma Bakanlığı arasında “Ulaştırma Alanlarında Ar-Ge Faaliyetlerine İlişkin İşbirliği Mutabakat Zaptı” imzalanmıştır.

18 Şubat 2021 tarihinde Bakanlığımız ile Azerbaycan Ulaştırma, Haberleşme ve Yüksek Teknolojiler Bakanlığı "Ulaştırma ve Haberleşme Alanlarında Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerine İlişkin İşbirliği Mutabakat Zaptı”imzalanmıştır.

26-28 Ocak 2021 tarihlerinde Ankara’da Afganistan ile Ar-Ge MoU (Bakanlar tarafından) imzalanmıştır. (Bakanların maiyetinde Genel Müdürler tarafından KUKK protokolü de imzalanmıştır)

4 Şubat 2021 tarihinde (Diplomatik teati yoluyla) “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Kurulumuna İlişkin Protokol” imzalanmıştır.

10-11 Şubat 2021 tarihlerinde Lefkoşa’da “Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Arasında Karayolu Master Planı 2021-2022 Uygulama Protokolü” imzalanmıştır.

17-19 Şubat 2021 tarihlerinde Ankara’da Azerbaycan ile KEK toplantısı kapsamında Ar-Ge MoU imzalanmıştır.

16 Mart 2021 tarihinde Ankara’da Bosna Hersek ile “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İşbirliği Anlaşması” imzalanmıştır.

10 Haziran 2021 tarihinde İstanbul’da Etiyopya ile "Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı arasında Teknik İşbirliği üzerine Mutabakat Zaptı" imzalanmıştır.

27 Temmuz 2021 tarihinde Ankara'da Angola ile Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Bu hukuki metinler, Ar-Ge, denizcilik, karayolu, altyapı-inşaat, havacılık ve teknik işbirliği konularını içermektedir.

- 5 Ocak 2021 tarihinde KKTC'de Karayolu Genel Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilecek olan çalışmaların ön teknik toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 5 Ocak 2021 tarihinde Arnavutluk Altyapı ve Enerji Bakanının Sayın Bakanımızla gerçekleştirilen görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 7 Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Panama Ankara Büyükelçisi ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 7 Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Kamboçya Krallığı Ankara Büyükelçisi ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 12 Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Moldova Ankara Büyükelçisi ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 26-28 Ocak 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımızın Afganistan Ulaştırma Bakanı ile ikili görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 27 Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Hindistan Ankara Büyükelçisi ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 2 Şubat 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Azerbaycan Bakanının görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 2 Şubat 2021 tarihindeki Azerbaycan KEK (Karma Ekonomik Komisyon) Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 10-11 Şubat 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımızın KKTC Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 15 Şubat 2021 tarihindeki Kazakistan KEK Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 18 Şubat 2021 tarihinde Dışişleri Bakanlığında Türkmenistan, Kırgızistan ve Tacikistan Ziyareti Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 17-19 Şubat 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız ile Azerbaycan Bakanının görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 17 Şubat 2021 tarihinde Bosna Hersek Devlet Başkanının ülkemizi Ziyareti–Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 25 Şubat 2021 tarihinde Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanı ile Sayın Bakanımızın görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 2 Mart 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın KKTC Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 12 Mart 2021 tarihinde Hazar Denizinde Taşımacılığın Geliştirilmesi Üzerine Kazakistan Tarafı ile yapılan Teknik Toplantıya Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 15 Mart 2021 tarihinde Bosna Hersek ile Zirve Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 16 Mart 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Bosna Hersek Bakanının görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 17 Mart 2021 tarihinde Kazakistan KEK Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 23 Mart 2021 tarihinde Türkiye-Kosova KUKK (Kara Ulaştırması Karma Komisyonu) Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 25 Mart 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Kazakistan Bakanının görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 29 Mart 2021 tarihinde Türkmenistan KEK Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 31 Mart 2021 tarihinde Azerbaycan tarafı ile ikili görüşmeye Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 6 Nisan 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın makamında Türkiye-Katar e-Ticaret İşbirliği Projesi kapsamında Katar Postası CEO'sunu kabulüne Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 21 Nisan 2021 tarihinde Türkiye ve İran Arasında İkinci Demiryolu Bağlantısı konulu telekonferans toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 26-28 Nisan 2021 tarihlerinde Türkiye-İran 28. Dönem KEK Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 28 Nisan 2021 tarihinde Türkiye-Özbekistan KEK 6. Dönem Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 6 Mayıs 2021 tarihinde Türkiye-KKTC 11. Dönem Ortak Komitesi Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 20 Mayıs 2021 tarihinde Irak Türk İş Konseyi Eşbaşkanı, Sayın Genel Müdürümüzü ziyaret etmiştir.

- 21 Mayıs 2021 tarihinde Türkiye-Özbekistan KEK 6. Dönem Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 21 Mayıs 2021 tarihinde Yunanistan ile Ekonomik İlişkileri Geliştirilmesi–Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 25 Mayıs 2021 tarihinde Gürcistan III. YDSK Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 25 Mayıs 2021 tarihinde İran "Kars-Iğdır-Aralık-Dilucu" demiryolu projesi Koordinasyon Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 28 Mayıs 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Sudan Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 28-31 Mayıs 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımızın Azerbaycan Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 1 Haziran 2021 tarihinde Kırgızistan V. YDSK Hazırlık Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 1 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Gürcistan Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış

İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 8 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Angola Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 9 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın KKTC Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 10 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Etiyopya Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 11 Haziran 2021 tarihinde Özbekistan VI. Dönem KEK Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 11 Haziran 2021 tarihinde Türkiye-Pakistan VII. YDSK Kurumlararası Eşgüdüm Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 14 Haziran 2021 tarihinde İran "Kars-Iğdır-Aralık-Dilucu" demiryolu projesi Koordinasyon Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 17 Haziran 2021 tarihinde Kırgızistan 10. Dönem KEK Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 23 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Sırbistan Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 30 Haziran 2021 tarihinde TCDD Taşımacılık A.Ş. ile Türkmenistan Demir Yolları arasındaki görüşmeye Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 5 Temmuz 2021 tarihinde Dışişleri Bakanlığı Balkanlar ve Orta Avrupa Genel Müdürü Sayın Genel Müdürümüzü ziyaret etmiştir.

- 20 Temmuz 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın KKTC Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 27 Temmuz 2021 tarihinde Kırgızistan 10. Dönem KEK Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 27 Temmuz 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Angola Bakanı ile görüşmesine Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 9-10 Ağustos 2021 tarihlerinde "Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Demiryolu Üçlü Bakanlar Koordinasyon Kurulu-Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 9-10 Ağustos 2021 tarihlerinde Trans-Hazar Teknik Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 17 Ağustos 2021 tarihinde Kazakistan ve Türkmenistan Karayolu Geçiş Sorunları Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 18 Ağustos 2021 tarihinde KKTC Heyeti yapılan Teknik Toplantıya Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- 25 Ağustos 2021 tarihinde Türkiye-Bosna Hersek Federasyonu Ulaştırma ve Altyapı Ortak Çalışma Grubu Toplantısına Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

Çok Taraflı İlişkiler kapsamında;

- Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu İç Ulaştırma Komitesi altında faaliyet gösteren Birleşik Demiryolu Hukuku Uzmanlar Grubu'nun 13-15 Ocak 2021 tarihlerinde gerçekleştirilen çevrim içi 23. Oturumuna katılım sağlanmıştır.

- Uluslararası Ulaştırma Forumu (ITF) tarafından 27 Ocak 2021 taihinde düzenlenen "İyileşme yolunda;

Ulaştırma Altyapı Yatırımlarının Rolü Nedir" konulu sanal seminere katılım sağlanmıştır. ITF'in Görev Gücü Toplantısı 22 Mart 2021 tarihinde, Ulaştırma Yönetim Kurulu (TMB) Toplantısı ise 23-24 Mart 2021 tarihlerinde çevrim içi olarak düzenlenmiştir. Ayrıca 2 Mart 2021 tarihinde TMB Bilgilendirme Toplantısı ve 20 Nisan 2021 tarihinde TMB Olağanüstü Toplantısı sanal ortamda gerçekleştirilmiştir. 25 Mayıs 2021 tarihinde 2021 Yılı ITF Bakanlar Zirvesine ilişkin bir çevrim içi bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Anılan toplantılara Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- Türk Konseyi 9. Ulaştırma Çalışma Grubu Toplantısı 4 Şubat 2021 tarihinde video konferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından başlatılan Uluslararası Güvenli Hareketlilik Girişimine ilişkin olarak 25 Şubat 2021 ve 20 Nisan 2021 tarihlerinde ulusal temas noktaları toplantısı düzenlenmiştir. Anılan toplantılara Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmıştır.

- Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu İç Ulaştırma Komitesi'nin 23-26 Şubat 2021 tarihlerinde çevrim içi olarak gerçekleştirilen 83. Oturumuna katılım sağlanmıştır.

- Ülkemizin Güney Doğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ) 2020-2021 Dönem Başkanlığı kapsamında, 25 Mart 2021 tarihinde Bakanlığımız ev sahipliğinde ve Sayın Bakanımızın Başkanlığında "GDAÜ Ulaştırma Bakanları Toplantısı" video konferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonunda "GDAÜ Bölgesinde Bağlantısallığın Sağlanması" hakkında bir Ortak Deklarasyon kabul edilmiştir.

- Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) kapsamında 29 Mart 2021 tarihinde IOPC FUNDS, 8 Nisan 2021 tarihinde 33. Dönem Olağanüstü Konsey Toplantısı ve 5 Mayıs 2021 Deniz Emniyeti Komitesi (MSC 103) düzenlemiştir. Toplantıların tamamı KOVİD-19 Salgını sebebiyle çevrim içi ortamda yapılmıştır.

- Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu İç Ulaştırma Komitesi altında faaliyet gösteren WP.5 bünyesinde uygulanması planlanan ve ülkemizin de içinde bulunduğu Hazar Geçişli Orta Koridor üzerinde koridor yönetimi mekanizmalarının geliştirilmesini amaçlayan Pilot Proje'ye yönelik çevrim içi hazırlık toplantılarına 25 Mart 2021 ve 6 Mayıs 2021 tarihlerinde katılım sağlanmıştır.

- Sayın Bakanımız Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Başkanı Sayın Odile Renaud-Basso ile 4 Mayıs 2021 tarihinde bir görüşme gerçekleştirmiştir.

- 2021 Yılı ITF Bakanlar Zirvesi 27 Mayıs 2021 tarihinde video konferans yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup, anılan Zirveye Sayın Bakanımız ile Sayın Bakan Yardımcımız Dr. Ömer Fatih SAYAN iştirak etmişlerdir.

- 31 Mayıs 2021 tarihinde video konferans yöntemiyle gerçekleştirilen 16. İSEDAK Ulaştırma ve İletişim Çalışma Grubu toplantısına Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü eş güdümünde Bakanlık ilgili birimlerince katılım sağlanmıştır.

- Birleşmiş Milletler ESCAP tarafından 23 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen Sürdürülebilir Ulaştırma için Orta ve Batı Asya Koridorunun Kapasitesinin Güçlendirilmesi konulu çevrim içi toplantıya katılım sağlanmıştır.

- 28-30 Haziran 2021 tarihlerinde Barselona'da gerçekleştirilen Küresel Uydu Kongresi (GSMA MWC) Bakanlar Programına Sayın Bakan Yardımcımız Dr. Ömer Fatih SAYAN başkanlığında bir heyet ile katılım sağlanmıştır.

- ITF "Kapsayıcı Toplumlar İçin Ulaştırma" 2022 Görev Gücü 3. Toplantısı 2 Temmuz 2021 tarihinde çevrim içi olarak düzenlenmiş olup anılan toplantıya Genel Müdürlüğünüzce katılım sağlanmıştır.

- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) 1990 Bonn Belgesi'nin 30. yıl dönümü vesilesiyle 5 Temmuz 2021 tarihinde Viyana'da karma formatta düzenlenen

yüksek düzeyli konferansta bir sunum yapılarak katılım sağlanmıştır.

- 27 Ağustos 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından çevrim içi olarak gerçekleştirilen "OECD Dijital Devlet İncelemesi çalışması" koordinasyon toplantısına katılım sağlanmıştır.

- Bakan Yardımcımız Sayın Dr. Ömer Fatih SAYAN 6 Temmuz 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca düzenlenen Kamu Diplomasisi Koordinasyon Kurulu 2. Toplantısına katılım sağlamıştır.

- Bölgesel örgütlerden olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatının (EİT) düzenlemiş olduğu sektörel toplantılara ilgili birimlerimizden temsilciler ile beraber katılım sağlanmıştır.

- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ile yürütülmekte olan diğer faaliyetler çerçevesinde; ayrıca Siber Güvenlik Çalışma Grubu, Güvenlik Komitesi, Siber Bilgi ve İletişim Teknolojileri Güvenliği Konferansına Bakanlığımız birimlerinden uygun katılımın sağlanması amacıyla gerekli koordinasyon işleri tamamlanmıştır.

AB ile temaslar kapsamında;

20 Ocak 2021 tarihinde AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Sayın Nikolaus Meyer-Landrut Bakanlığımızda Sayın Bakanımız ile bir görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşmede, AB ile ilişkilerimizde öne çıkan konu ve sorunlar (YDUD, havacılık müzakereleri, kotalar, TEN-T haritaları) ele alınmış, özellikle AB-Türkiye mali işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin ayrıntıları üzerinde durulmuştur.

Avrupa Birliği Dairesinin faaliyetleri kapsamında 1 Ocak 2021 - 31 Ağustos 2021 tarihleri arasında toplam 24 ulusal ve uluslararası toplantıya katılım sağlanmıştır. 13 uluslararası toplantının tamamı, 11 ulusal toplantının 8'i video konferans yoluyla gerçekleştirilmiştir.

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMALARI

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (UEVEP 2017-2023) Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) koordinasyonunda ilgili paydaşların katkılarıyla hazırlanmış ve 2 Ocak 2018 tarihli Resmi Gazete'de 2017/50 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı olarak yayımlanmıştır.

Ayrıca, enerjide arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılığın azaltılması, enerji verimliliğinin iyileştirilmesi, iklim değişikliği ile mücadele ve çevrenin korunması gibi stratejik sürdürülebilir hedef ve politikaların hayata geçirilmesi amacıyla 2019/27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile "Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Kurulu" oluşturulmuş ve Bakanlığımız adı kurul üyeleri arasında yer almıştır.

UEVEP kapsamında bina ve hizmetler, sanayi ve teknoloji, enerji, ulaştırma, tarım sektörleri ve yatay konular ile ilgili toplam 55 eylem yer almıştır. Bu eylemler doğrultusunda yürütülecek faaliyetler ile Türkiye'nin 2023 yılında birincil enerji tüketiminin (baz senaryoya göre) %14 azaltılması hedeflenmektedir.

UEVEP'da ulaştırma sektörü bölümünde yer alan 9 eylemden iki tanesi olan Denizyolu ve Demiryolu Taşımacılığının Güçlendirilmesi eylemlerin yürütülmesinden doğrudan Bakanlığımız sorumludur. Diğer eylemlere ise katkı ve destek sağlamaktadır. Ulaşım sektöründe modlar arası enerjinin verimli ve dengeli olarak kullanımının sağlanması amacıyla denizyolu ve demiryolu taşıma paylarının artırılmasına yönelik planlama, projelendirme ve yatırım faaliyetlerine büyük önem verilmektedir. Bu alanlarda gerçekleştirilen faaliyetler izlenmekte ve takip edilerek altı aylık dönemler halinde düzenli olarak UEVEP kapsamında ETKB'na bildirim yapılmaktadır. ETKB tarafından da her yıl sonunda gelişme raporları hazırlanarak yayımlanmaktadır.

Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik gerçekleştirilen çalışma toplantılarına ve enerji verimliliği gelişim raporlarının değerlendirildiği ve sektörel tavsiye kararlarının alındığı Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Kurulu toplantılarına Bakanlığımızca düzenli olarak katılım sağlamaktadır. Kurul toplantılarında alınan kararlar ilgili Bakanlık Birimleri ve sektöre iletilerek uygulanmasına katkı sağlanmaktadır.

Ülkemiz; Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (BMİDÇS) 24 Mayıs 2004, Kyoto Protokolüne ise 26 Ağustos 2009 tarihinde taraf olmuştur. Sözleşmenin nihai amacı, atmosferdeki sera gazı birikimlerini, iklim sistemi üzerindeki tehlikeli insan kaynaklı etkiyi önleyecek bir düzeyde durdurmaktır. Sözleşme kapsamında, tüm taraflar sera gazı salımları, ulusal politikalar ve en iyi uygulamalar ile ilgili bilgileri toplamak ve paylaşmakla yükümlüdür. Sözleşme, tarafların ulusal salım envanterleri geliştirmelerini, iklim değişikliği azaltım ve uyumu kolaylaştırma önlemleri içeren ulusal programlar hazırlamalarını ve uygulamalarını ve uygulama ile ilgili bilgileri Taraflar Konferansı'na bildirmelerini gerektirmektedir.

Bu kapsamda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinesinde sera gazı emisyonlarını sınırlandırmaya yönelik ulusal koşullara uygun eylemler belirleyerek iklim değişikliği ile mücadele edilmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin yönetilerek dayanıklılığın artırılması ve böylece Türkiye'de iklim değişikliği ile mücadele ve uyumun teşvik edilmesi amacıyla sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliğine uyum konusunda 2011-2023 yıllarına yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (İDEP) hazırlanarak 2011 yılının Temmuz ayında uygulamaya konulmuştur.

Bakanlığımız İDEP'in ulaştırma bölümünden sorumludur. Bu kapsamda ulaştırma sektörü altında belirlenen sera gazı emisyon kontrolü eylem planı uygulanmaktadır.

Ülkemiz BMİDÇS kapsamındaki yükümlülükleri gereği her yıl düzenli olarak 2 yıl öncesine ait sera gazı emisyonunu BMİDÇS Sekretaryasına sunulmak üzere hesaplayıp, raporlamaktadır (National Inventory Report-NIR).

Söz konusu raporlamanın ulusal sorumlusu Türkiye İstatistik Kurumudur (TÜİK). Bakanlığımız da bu hesaplama ve raporlamanın ulaştırma bölümünden sorumludur. 2019 yılına ait ulaşım kaynaklı sera gazı emisyon envanteri hesaplamaları 2021 yılı başında Bakanlığımız ilgili birimlerinden toplanan ulaşım verileri üzerinden hesaplanarak koordinatör kuruluş olan TÜİK'e iletilmiştir.

Bakanlığımız, BMİDÇS ve Kyoto Protokolü çerçevesinde her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Çalışma Grubu Toplantıları ve Taraflar Konferansı'na katılım sağlamaktadır. Yine bu kapsamda ulaştırma sektöründen kaynaklanan emisyonların belirlenmesi, azaltılması veya sınırlandırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası platformlarda yürütülen tüm çalışmalar ile çevre, iklim değişikliği ve enerji konularında Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu, Uluslararası Denizcilik Örgütü bünyesinde gerçekleştirilen Deniz Çevresini Koruma Komitesi, Uluslararası Havacılık Örgütü, Avrupa Çevre Ajansı ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar tarafından yürütülen çalışmalar takip ve koordine edilmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız; iklim değişikliğinin zararlı etkilerinin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması, yapılacak çalışmaların daha verimli olabilmesi, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon ve görev dağılımının sağlanması ve bu konuda ülkemizin şartları da dikkate alınarak uygun iç ve dış politikaların belirlenmesi amacıyla oluşturulan İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu (İDHYKK) toplantılarına düzenli olarak katılım sağlamaktadır.

IPA II DÖNEMİ (2014-2020)

Programlama Faaliyetleri

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) kapsamında yeni programlama dönemine ilişkin olarak Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan "Ülke Strateji Belgesi" nde yer alan önceliklere uygun olarak Dışişleri Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar çerçevesinde Bakanlığımızca Ulaştırma sektörüne yönelik hazırlanan Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı Aralık 2014 tarihinde onaylanmıştır.

Eylem Alanları

2014-2020 bütçeleme yıllarını kapsayan IPA II döneminde Bakanlığımız Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programının uygulamasından sorumlu kuruluş olarak sadece altyapı projelerinin değil, Ulaştırma Sektöründe AB fonları ile yapılacak her türlü projenin ihale ve sözleşme makamı olarak görev yapacak olup, IPA II Dönemi için Ulaştırma Sektörüne sağlanan fon yaklaşık 350.4 milyon avrodur. Bu fonun 275 milyon avrosu (Ulaştırma sektörüne ayrılan toplam IPA II fonunun 78.5'i) sözleşmesi imzalanan Halkalı-Kapıkule projesinin "Çerkezköy-Kapıkule" kesimi inşası için kullanılacaktır. Geriye kalan fon ise Programın öncelikleri doğrultusunda;

- Sürdürülebilir ve Emniyetli Ulaştırma,
- Etkin Ulaştırma,
- Erişilebilir ve Kapsayıcı Ulaştırma,
- Müktesebat Uyumu ve AB Entegrasyonu,
- Teknik Destek,

olmak üzere beş farklı eylem alanında planlanacak projelere tahsis edilecektir.

Söz konusu fon tutarının kullanımını teminen oluşturulan proje havuzunda toplamda 70 proje fikri yer almaktadır. Ayrıca, Erişilebilir ve Kapsayıcı Ulaştırma eylem alanı için, 81 İl Belediyesine hitaben çıkılan Proje Teklif Çağrısı kapsamında toplam 145,7 milyon avro bütçeye sahip 51 proje teklifi proje havuzuna eklenmiştir.

2014-2020 tahsisatını hazmetmek üzere Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattı Projesinin Çerkezköy-Kapıkule Kesiminin İnşası projesi dâhil olmak üzere belirli bir olgunluğa erişmiş 31 operasyonu içeren bir öncelikli proje listesi oluşmuştur. Söz konusu 31 operasyondan 3 tanesi Dünya Bankası ile yapılacak doğrudan hibeler olup, 30 Ağustos 2021 tarihi itibariyle, 28 proje Avrupa Komisyonuna sunulmuş 18 proje ise Komisyon tarafından onaylanmıştır.

Bununla birlikte ihale süreci devam eden halihazırda 8 proje bulunmaktadır.

UYGULAMASI DEVAM EDEN PROJELER

1.Altyapı Projeleri

Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattı Projesinin Çerkezköy-Kapıkule Kesiminin İnşası Projesi

İşin Kapsamı: Proje kapsamında 153 km uzunluğunda ve 200 km/h hıza uygun çift hatlı demiryolu inşası yapılacak; altyapı, üstyapı, sinyalizasyon, telekomünikasyon ve elektrifikasyon işleri gerçekleştirilecektir.

Sözleşme Tarihi: 30.04.2019

Sözleşme Tutarı: Yapım Sözleşmesi: 529,9 Milyon Avro, Müşavirlik Sözleşmesi: 23,3 Milyon Avro

IPA Katkısı: 275 Milyon Avro

İşe Başlama Tarihi: 11.06.2019

İş Bitiş Tarihi: 10.06.2023

Nihai Yararlanıcı: TCDD Genel Müdürlüğü

2.Teknik Destek Projeleri

IPA II (2014-2020) Döneminde Ulaştırma Program Otoritesi ve Nihai Faydalanıcıların Güçlendirilmesi İçin Teknik Destek Projesi

İşin Kapsamı: AB fonlarının etkin kullanılması amacıyla Program Otoritesi Başkanlığına ve mevcut/potansiyel Nihai Faydalanıcılara teknik destek sağlanması ve kapasitelerinin artırılması.

Sözleşme Tarihi: 12.05.2020

Sözleşme Tutarı: 4.361.454,00 Avro
IPA Katkısı: 3.707.235,90 Avro

İşe Başlama Tarihi: 15.06.2020

İş Bitiş Tarihi: 15.06.2023

Nihai Yararlanıcı: Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığının Kurumsal ve İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

İşin Kapsamı: Ulaştırma sektörünün etkin, zamanında ve düzenli gelişimi için kaliteli proje tekliflerini sürekli tedarik etmek amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığının kurumsal ve idari kapasitenin gelişiminin sağlanması.

Sözleşme Tarihi: 13 Kasım 2020

Sözleşme Tutarı: 756.350 Avro

IPA Katkısı: 642.897,50 Avro

İşe Başlama Tarihi: 08.02.2021

İş Bitiş Tarihi: 07.02.2022

Nihai Yararlanıcı: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığı

Demiryolu Güvenliği ve Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü Operasyonlarının Düzenleyici Görevlerine İlişkin Uygulamalara Yönelik Teknik Destek Projesi

İşin Kapsamı: Serbestleştirme sürecine paralel olarak demiryolu sektörü için AB müktesebatıyla etkin uyumlaştırma için güvenlik, karşılıklı işletilebilirlik ve düzenleyici işlevler konusunda idari kapasitenin güçlendirilmesi.

Sözleşme Tarihi: 12.05.2020

Sözleşme Tutarı: 2.285.311,00 Avro

IPA Katkısı: 1.942.541,35 Avro

İşe Başlama Tarihi: 04.08.2020

İş Bitiş Tarihi: 04.08.2022

Nihai Yararlanıcı: Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü

Türkiye'de Karayolu Altyapısı Güvenliği Yönetimi İçin KGM'nin Kapasitesinin Geliştirilmesi İçin Teknik Destek Projesi

İşin Kapsamı: Proje kapsamında ilgili Türk mevzuatı 2008/96/EC sayılı Direktif ile uyumlu hale getirilecek ve KGM'nin karayolu altyapısı güvenliği yönetiminin uygulama kapasitesi arttırılacak, gelişmiş karayolu altyapısı güvenliği yönetimi sağlanacaktır.

Sözleşme Tarihi: 13.11.2020

Sözleşme Tutarı: 2.078.880 Avro

IPA Katkısı: 1.767.048 Avro

İşe Başlama Tarihi: 12.02.2021

İş Bitiş Tarihi: 12.02.2023

Nihai Yararlanıcı: Karayolları Genel Müdürlüğü

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığı'nın Kurumsal ve İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

İşin Kapsamı: Proje kapsamında ulaştırma sektöründe araştırma, geliştirme ve yeniliği teşvik etmeyi amaçlayan UDHAMB'nin kurumsal kapasitesi arttırılacaktır.

Sözleşme Tarihi: 13.11.2020

Sözleşme Tutarı: 756.350 Avro

IPA Katkısı: 642.897,50 Avro

İşe Başlama Tarihi: 08.02.2021

İş Bitiş Tarihi: 08.02.2022

Nihai Yararlanıcı: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Araştırmaları Merkezi Başkanlığı

Bozulabilir Gıda Maddelerinin Taşınmasına İlişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi

İşin Kapsamı: Proje kapsamında bozulabilir gıda maddelerinin taşınması konusunda Bakanlığın uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Sözleşme Tarihi: 05.02.2021

Sözleşme Tutarı: 810.924 Avro

IPA Katkısı: 689.285,40 Avro

İşe Başlama Tarihi: 22.02.2021

İş Bitiş Tarihi: 22.02.2022

Nihai Yararlanıcı: Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü

AB Müktesebatına Uyum Sürecinde Türkiye'nin Ulaştırma Mevzuatının Analizi

İşin Kapsamı: Proje kapsamında ulaştırma alanında Müktesebat uyum sürecini kolaylaştırmak için yasal ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Sözleşme Tarihi: 18.06.2021

Sözleşme Tutarı: 3.023.820 Avro

IPA Katkısı: 2.570.247 Avro

İşe Başlama Tarihi: 13.09.2021

İş Bitiş Tarihi: 13.12.2023

Nihai Yararlanıcı: Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı

Mali Durum

IPA-II Döneminde Bakanlığımıza tahsis edilen yaklaşık 350.4 milyon Avro fonun ve ulusal katkının Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı içerisinde yer alan eylem alanlarına göre dağılımı 2014-2020 yıllarına ait Finansman Anlaşması çerçevesinde aşağıdaki tabloda yer almaktadır. (Tablo 2).

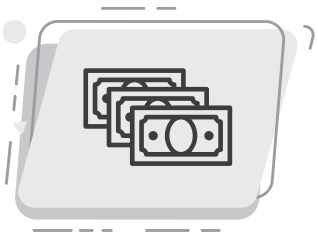
2014-2020 yılları için Sektörel Ulaştırma Operasyonel Programına tahsis edilen 350.4 milyon Avroluk fonun 287,8 milyon Avrosu sözleşmeye bağlanmış olup 30 Ağustos 2021 tarihi itibariyle 211,2 milyon Avro AB katkısı, 37,3 milyon Avro ulusal katkı olmak üzere toplam 248,5 milyon Avro harcama yapılmıştır. Böylelikle tahsis edilen IPA fonunun 60'ı harcanmış durumdadır.

Tablo 2 Eylem Alanlarına Göre Fon Tahsisatı

ULAŞTIRMA SEKTÖREL OPERASYONEL PROGRAMI (2014-2020)	Toplam Maliyet (milyon €)	IPA Katkısı (milyon €)	Ulusal Katkı (milyon €)
Eylem-1 (Sürdürülebilir ve Emniyetli Ulaştırma)	578,1	296,2	281,9
Eylem-2 (Etkin Ulaştırma)	6,85	5,85	1
Eylem-3 (Erişilebilir ve Kapsayıcı Ulaştırma)	29,35	25,35	4
Eylem-4 (Müktesebat Uyumu ve AB Entegrasyonu)	17,6	15	2,6
Eylem-5 (Teknik Yardım)	9,5	8	1,5
TOPLAM	**641,4**	**350,4***	**291**

*4.3 Milyon Avro'su doğrudan yönetim bütçesidir.

BÜTÇE ÖDENEKLERİ
VE GERÇEKLEŞMELERİ

Tablo 3 UAB ve Bağlı-İlgili-İlişkili Kuruluşları Bütçe Ödenekleri

	2020 Harcama	2021 Başlangıç Ödeneği	2021 Revize Ödenek (*)	2022 Bütçe Teklifi (OVP)	2023 Tahmin (OVP)	2024 Tahmin (OVP)
"UAB Merkez ve Taşra Teşkilatı"	**58.324.864.734**	**49.133.659.000**	**59.978.660.559**	**62.531.437.000**	**71.419.081.000**	**77.986.246.000**
01 Personel Giderleri	237.739.614	265.768.000	275.768.000	357.474.000	408.956.000	455.165.000
02 SGK Devlet Primi Giderleri	47.450.888	53.511.000	53.511.000	70.967.000	81.141.000	90.304.000
03 Mal ve Hizmet Giderleri	886.635.488	46.748.000	97.969.757	52.770.000	57.390.000	61.898.000
05 Cari Transferler	16.097.957.319	19.566.353.000	19.793.334.610	27.712.245.000	31.168.759.000	34.394.393.000
06 Sermaye Giderleri	12.875.260.535	15.200.000.000	15.234.566.630	17.837.981.000	20.734.509.000	22.637.092.000
07 Sermaye Transferleri	28.179.820.891	14.001.279.000	24.523.510.562	16.500.000.000	18.968.326.000	20.347.394.000
TOPLAM	**58.324.864.734**	**49.133.659.000**	**59.978.660.559**	**62.531.437.000**	**71.419.081.000**	**77.986.246.000**
BTK	5.347.676.482	5.900.000.000	5.900.000.000	7.000.000.000	8.118.000.000	9.500.000.000
KGM	45.779.755.139	34.559.230.000	39.633.315.462	45.099.556.000	51.601.215.000	56.530.056.000
SHGM	71.786.910	63.727.000	77.337.500	81.971.000	92.890.000	102.334.000
TOPLAM	**51.199.218.531**	**40.522.957.000**	**45.610.652.962**	**52.181.527.000**	**59.812.105.000**	**66.132.390.000**
DHMİ	7.147.281.000	7.256.495.000	9.077.235.000	6.987.949.000	7.392.788.000	7.879.545.000
KEGM	887.719.935	1.020.862.748	1.143.352.762	1.153.607.561	1.241.917.200	1.363.648.585
TCDD	15.451.124.173	18.024.746.000	18.604.233.000	21.419.922.000	23.347.061.000	25.056.579.000
TCDD TAŞIMACILIK AŞ	3.981.429.237	5.547.099.000	5.198.342.000	6.603.547.000	7.128.459.000	7.640.411.000
TÜRASAŞ	492.334.138	1.794.553.963	1.794.553.963	3.363.097.000	4.770.341.000	1.967.356.000
Toplam	**27.959.888.483**	**33.643.756.711**	**35.817.716.725**	**39.528.122.561**	**43.880.566.200**	**43.907.539.585**
PTT	6.780.586.559	7.310.981.252	7.997.777.586	8.386.441.184	9.098.661.477	9.678.325.100
TÜRKSAT	3.435.245.470	3.849.421.047	3.849.421.047	3.427.629.713	3.034.401.223	3.227.968.799
TOPLAM	**10.215.832.029**	**11.160.402.299**	**11.847.198.633**	**11.814.070.897**	**12.133.062.700**	**12.906.293.899**
TRANSFERLER	**43.171.697.804**	**32.882.679.000**	**39.411.456.073**	**43.262.760.000**	**49.463.970.000**	**54.066.973.000**
Genel Toplam	**104.528.105.972**	**101.578.096.011**	**113.842.772.806**	**122.792.397.458**	**137.780.844.900**	**146.865.496.484**

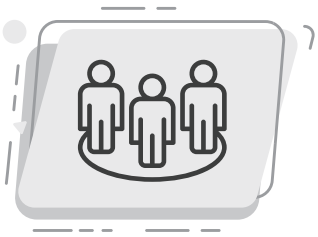
(*) 30.09.2021 tarihi itibarıyla

Tablo 4 UAB ve Bağlı-İlgili-İlişkili Kuruluşları Yatırım Ödenekleri

	2020 Harcama	2021 Başlangıç Ödeneği	2021 Revize Ödenek (*)	2022 Bütçe Teklifi (OVP)	2023 Tahmin (OVP)	2024 Tahmin (OVP)
UAB Merkez ve Taşra Teşkilatı	12.875.260.535	15.200.000.000	15.234.566.630	17.837.981.000	20.734.509.000	22.637.092.000
TOPLAM	**12.875.260.535**	**15.200.000.000**	**15.234.566.630**	**17.837.981.000**	**20.734.509.000**	**22.637.092.000**
BTK	220.751.200	170.743.000	433.096.670	1.042.534.000	674.700.000	675.174.000
KGM	28.802.831.671	14.000.000.000	19.073.950.057	16.500.000.000	18.968.326.000	20.347.394.000
SHGM	3.190.711	2.800.000	5.800.000	3.157.000	3.438.000	3.702.000
TOPLAM	**29.026.773.582**	**14.173.543.000**	**19.512.846.727**	**17.545.691.000**	**19.646.464.000**	**21.026.270.000**
DHMİ	765.899.000	635.862.000	1.477.284.000	1.000.000.000	896.976.000	948.868.000
KEGM	144.904.781	159.135.000	184.566.000	74.975.985	80.834.000	92.152.000
TCDD	9.632.371.000	12.600.000.000	12.600.000.000	14.623.000.000	15.760.494.000	16.672.279.000
TCDD Taşımacılık AŞ	312.319.000	950.000.000	950.000.000	1.524.142.000	1.642.702.000	1.737.736.000
TÜRASAŞ	47.823.921	47.665.000	283.910.798	416.600.000	449.006.000	474.983.000
TOPLAM	**10.903.317.702**	**14.392.662.000**	**15.495.760.798**	**17.638.717.985**	**18.830.012.000**	**19.926.018.000**
PTT	234.246.650	402.800.000	345.080.000	430.800.000	408.650.000	508.800.000
TÜRKSAT	1.612.865.772	1.789.693.145	1.789.693.145	1.166.048.476	591.893.487	599.830.475
TOPLAM	**1.847.112.422**	**2.192.493.145**	**2.134.773.145**	**1.596.848.476**	**1.000.543.487**	**1.108.630.475**
GENEL TOPLAM	**54.652.464.241**	**45.958.698.145**	**52.377.947.301**	**54.619.238.461**	**60.211.528.487**	**64.698.010.475**

(*) 30.09.2021 tarihi itibarıyla

PERSONEL

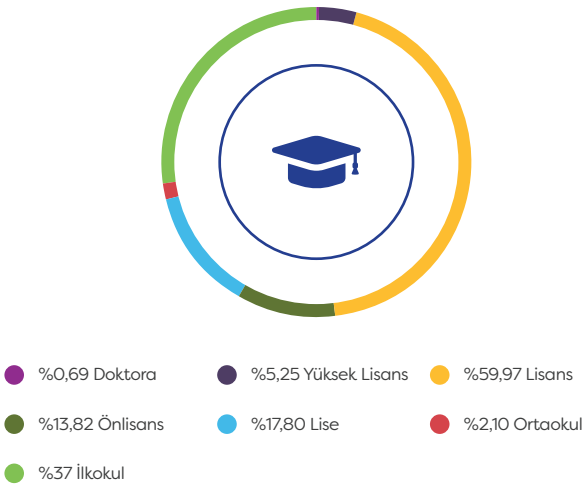

Tablo 5 Yıllar İtibariyle Bakanlığımızda Çalışan Personel Tablosu

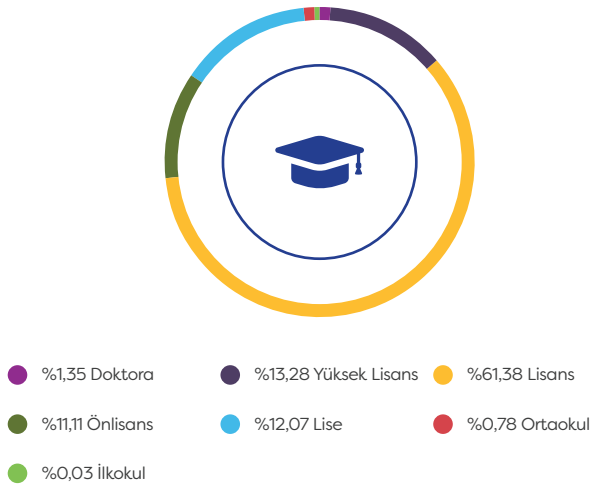
TARİH	MEMUR	İŞÇİ	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	GEÇİCİ PERSONEL	TOPLAM
31.12.2003	1105	1048	31		2184
31.12.2004	1109	1018	33		2160
31.12.2005	1082	848	62		1992
31.12.2006	1142	777	17		1936
31.12.2007	1148	701	19		1868
31.12.2008	1115	611	16		1742
31.12.2009	1211	569	17		1797
31.12.2010	1313	543	17		1873
31.10.2011	1564	440	0		2004
31.09.2012*	2820	412	43		3275
31.12.2013	2784	369	1		3154
31.12.2014	2926	322	1	2	3251
31.12.2015	3096	281	-	2	3379
31.12.2016	3087	228	5	2	3322
31.12.2017	2984	190	5	1	3180
31.12.2018**	2936	1064	6		4006
31.12.2019	2921	1005	6	118	4050
31.08.2020	2870	990	6	111	3977
30.09.2021	2817	956	30	108	3912

(*) 655 Sayılı KHK ile Ulaştırma Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığı UDH Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır
(**) 696 sayılı KHK ile Taşeron Personelinin kadroya geçişi sağlanmıştır.

Grafik 1 Bakanlığımız Personelinin Öğrenim Durumlarının Dağılımı (31.12.2003)

Grafik 2 Bakanlığımız Personelinin Öğrenim Durumlarının Dağılımı (30.09.2021)

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

Adres
Hakkı Turayliç Cad. No:5, 06338
Emek / Ankara

WEB
www.uab.gov.tr

Telefon
0312 203 10 00

Bağlı / İlgili / İlişkili Kurum ve Kuruluşlar

Karayolları Genel Müdürlüğü
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
DHMİ Genel Müdürlüğü
TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü
TÜRASAŞ Genel Müdürlüğü
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
PTT A.Ş. Genel Müdürlüğü
TÜRKSAT A.Ş. Genel Müdürlüğü

%100 geri dönüşümlü
kağıttan üretilmiştir.